

Sy-li spěwał,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džělať
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šerbiske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kóto w Šmolerje; knihcizšcžerni w Budyšinje a je tam ja šchwórtlětnu pschěpłatu 40 pj. dostacž

Šwjeožen 3 kralow.

Jan. 12, 20—21.

Šwjedžen tšoch kralow je našch lětny wulki mižioniski šwjedžen. Škoro kóžde lěto so w šerbškim kraju w tutej abo tamnej wořadže lubošny mižioniski šwjedžen šwjeczi. Předať j zušby so jatwoka, so by psched wořadu šwědženje wotpołožiti wo nuš pohantow a šwjatej pschikšuschnosći mižionistwa. Šyrkej so psychi. Wěnzj so pletu. Čěžne wrota so stajaja. Wiele nutrenych kemscherjow so šhromadži. Šyršwinski šhor je so wošebje na rjany mižioniski špěw pschihotowal a natwari wořadu. Tež j daloka pošlucharjo pschikšwataju. Šhto nočžyl mjes Šerbami rad pošluchacž, hdyž so šwědženje wotpołožiti wo najnowšich bedach a dohycach mižionistwa? Bohate dary so škladuja. Na tajkich mižioniskich šwjedženjach šny kollekty měli, kiž na 1000 hriwnow wunješechu.

Šwjedžen tšoch kralow je tež mižioniski šwjedžen ale niz ja tu abo tamnu wořadu, ale ja wšitke wořady, ja žylu šakštu kraju šyrkej. Šdžěžuliz ewangelska šyrkej stej a předať wořadže Bože šłowa pschipowjeda, na tutym dnju ma k wořadže rěčecž wo šwjatej mižioniskej pschikasni, wo nuš pohantow a žadanju po Šhryštuku a wo bohatym žohnowanju mižioniskeho džěla.

Na tšoch kralow budž přědowanje w kóždej ewangelskej šyršwi mižioniske přědowane. Mižioniske šhěrłusche maja so špěwacž. Mižioniska lubosć ma so pschisporicž. Š temu budž nam witany našch tekst! Šwiate mižionistwo, šhto džez? Bohanam džez Jesuša pschinjecž!

Ważny šwjaty šwjedžen so w Jerusaleme šwjeczi. Tež j daloka šu kemscherjo k Božim šlužbam pschikšli, ale niz, so

bychu štari, lubu domišnu šako ras wohladali, niz, so bychu rjante špěwy šlyšcheli, niz, so bychu někotřeho šnateho pschecžela je šandženych čožow šako postrowili. Ně, wažnišche žadanje maju we wutrobje: „Někotři Šrichojo pak běchu njes tny, kiž horje pschikšli běchu na rěčny čož so modlicž. Čzi pschistupichu k Šilippej a so praschachu jeho a džachu: Šnježe, my chžyli radzi Jesuša wohladacž!“ To bě tehdy žadanje wobohich pohantow a židow a je to hišcže dženzka. Šdyž grichiška pohanka džěń wote dnja k woltarjam šwojich šwjecžatow pschistupowasche a jim rěže a kwětki ša wopor šezelšche, hdyž šhutny Romjan šakłowow a jathch pschiboham woprowasche, hdyž wobohi Šindu nětko hišcže, j domu wustupiwšchi, kruč drjewa, kiž na pucžu namata, k rjemješnikkej donježe, so by jemu pschiboha wurěšal a potom to nowe šwjecžatko k měšnikkej nježe, so by jo šwjecžiti a wječor je šwojimi šwójbnymi psched nim so modli, hdyž nětkole hišcže pohanske woltarje šwoje pšomjenja k mřóčelam horje šezelu, to wšcho šu štatwne a mózne šwědženja wo wulkej, krašnej wěrnosći našcheho tekst: Bohano chzedža rady Jesuša widžecž, a niz jenož widžecž, ale tež pošnacž a jeho šwjate šłowo šlyšhecž a ša Jesušom hič.

Tež našchi šerbšy wóžzojo běchu něhdy pohano psched 1000 lětami. Tež woni šu šwojim morwym šwjecžatam wopory pschinjekšli. Šdy by rjana hora Čžornobóh se šwojimi štarymi šakami a šhumjazymi šěžami rěčecž mohla, šhtož je widžala a našhonika, wjele by nam powjedacž mohla se šandženych čožow! Tu buch wopory, tež křwatwne wopory, šwjecžene morwym pschiboham. Tu šhromadžowachu so našchi šerbšy wóžzojo, so bychu wot šwojich měšnikow pschi woporach šebi dali pschichod wotkřecž a wěšcžicž. Š horzej lubosću wišachu na

švojich švojčatach, a tola dospoťnje spoťojni byli nješbu; pschetož kóžda čłowška dušcha šebi žada po tym, kiž je ju stwořil, šdžeržal a wumohl, a njewuprajnje bydesche tež we wutrobach našchich wótzow to potajne žadanje: „My chzemy radži Jesuša wohladacž!“ —

Něhdy šu mēnili, niž Jesuša maja mišionarojo pohanam pschinjescž, ale čłowšku mudrosčž. To bēšche blud! Čłowšku mudrosčž maju pohanjo husto dosčž šami prjedy hacž našchi pōšli k nim pschiřdu. Indiska, tuta móžna twjerdžišna pohanštwu hacž do dženknišcheho dnja, je město a kraj najštaršcheje šdželanosčže a kulturny, a tola tam najčēmnišche pohanštwu bydli, a šamjeitna a twjerda je tam rola čłowškich wutrobow a jara czežke bē džělo našchich mišionarow, kiž šu tam we wójnje wuhnacži abo do jastwow štykani. Drušy šašo šu prajili: Niž Jesuša mamy pohanam pschinjescž, ale pōčžitwosčž a dobre pocžinki. Šso wē, to my chzemy, ale šmy my potom cži prawi předarjo ša nich? Tajki Sodom, kaž nětko pola naš w našchim němštim wótznym kraju, tajki Sodom nje pōčžitwosčže a bješšbōžnosčže tola čžasto mješ pohanami njeje. — Šašo drušy šu prajili: Předuje pohanam, šo jedyn Bōš je a šo tutōn šamolwjenje wot naš žada na šudnym dnju wot kōždeho šłowa a škutka. Pohanjo šu na tajku powjesčž wotmolwili: To my šami wēmy, šo jedyn Bōš škōncžnje je a šo je šud a wēčžnosčž. To nam Bōža štwōřba praji še šwojimi majestetiškimmi hwēšdami a džitwymi potajništwami, š Bōžim njewjedrom a š móžnym ščumjenjom morja a ozeanow. Šdyž wy žanu druhu a wšchšschu a krašnišchu powjesčž ša naš nimacžže, potom wostańcžže domach. — Šašo drušy šu prajili: Bōhanjo šu we šwojej džěcžazej pschiwēře šbožowni. Woni wo šwojich brudach ničžo njewjedža. Duž wostajcžže jich pschi štarej wēře! Šchescžijanštwu je ša nich pschewyšoka wucžba. Še to wēřno? Nimaju woni žaneho žadanja po wumōženju še šwojeho pschibōjštwu? Nješbu woni tola škōncžnje, kaž tucži Gričojšo še šwojim žadanjom: „My chzemy radži Jesuša wohladacž!“ By dha to pschicžina ša naš byčž mohla, š mišionštwom pschestacž, hdyž pōhanjo wo šwojim hubjenštwu ničžo wjedželi njebychu? Wopušcžči dha šwēřna macž potom šwoje džěcžo, hdyž je taš šhore, šo we šymizh wo šwojej šhorosčži ničžo njetwē? Šscheštanje dha potom šwēřny nan ša šwojeho šhubjeneho šyna šo modlicž, hdyž je tutōn taš jara šo šhubil a šhuboško padnył, šo šo jemu ani wjazh po štaršchiskim domje nješyška a wōn na njōn wjazh ani nje pomyšli? Njebudže štaršcheju lubosčž runje potom cžim šwēřnišcho šo štaracž a modlicž ša šhubjeneho?

Šakle potom je pohanam pomhane, hdyž šo Jesuš jim předuje wo žylej šwojej krašnosčži, we šwojej njebješkej lubosčži. Žyle bješe wšcheho žohnowanja šu čžasto mišionarojo džěkali lēta dolho, ale hdyž pschezo šašo šwojim šabludžnym štadlam psched wocži štajichu teho, kiž je šo naš dla šchizowacž dał a š wēčžnej lubosčžu naš lubowal hacž do pošlednjeho šdychnjenja, potom wotewrjuja šo hacž dotal šamšnjene wutrobny a Šhryšta ewangelij šo dobywa.

Taš džicžže wo Bōžim mjenje wy šwēškojo a předarjo šwojateho mišionštwu a dokonjeječe wawšchu šwojatu czežku šlužbu. Taš šakhowaj šebi, šerbški ludo, twuju horžu mišionšku lubosčž a pomhaj wbohim pōhanam psches tvoje dary a wopory, psches tvoje šdychowanja a modlitwy, šo bychu Jesuša wohladali a šapschinnyli a we wēře do njeho to žadanje a štyškanje šwojeje nješmjertneje dušche špokojili a š nami wušnawali:

Jesuš Šhryštusž je mi wšcho!

Nowolētna nōž nješbožowneho.

Štary muž šteješche wo nožy wot štareho k nowemu lētu pschi wotnje a hladasche wo šadwēlowanju horje k njebješam, wēčžnje š hwēšdami šo pošrywazhmi njebješami a dele na cžištu, cžiču, bēku šemju, na kotrejž nětk ničtō taš wješela šprōžny a taš bješ španja njebē, kaž wōn. Pschetož jeho roto šteješche žyle blišto pschi nim; wōn bē jeno je šněhom štaroby, niž še šelinu mlodosčže wodžety a wōn pschiješe še šwojeho žyleho bohateho žitwenja ničžo šobu hacž šbudny, hrēchi a šhorosčže, škažene cžělo, šapuščžemu dušchu, wutrobu pošnu jēda a štarobu pošnu roškačža. Jeho rjane mlode lēta pschewobrocžichu šo jemu dženk do šcherjenjow a cžahachu jeho šašo psched tamne duščne ranje, hdyž bē jeho nan jeho najprjedy na rošpučž žitwenja štajil, kiž k prawizh po škōncžnym pucžu prawdosčže do šchērošeho, mēřneho kraja pošneho šwēřta a žnjow a jandželow wjedže a kiž k lēwizh do šnotowym šchēžžkam podobnyh drohow hrēcha dele cžehnje, do cžorneje jamy, pošneje jēda, kušatnyh hadow a cžmownyh, horžnyh dymow. Ach, hady wšbachu wokoło jeho wutrobny a jēdojte krjepki na jeho jasyku, a wōn wjedžesche nětko, hdyž bē. — Bješ myšlow a š njewurješlitwym štyškom wolašche k njeju horje: „Daj mi moju mlodosčž šašo! Š nano, štaj mje šašo na rošpučž, šo bych šebi hinał wušwolil!“ Ale jeho nan a jeho mlodosčž bēščtaj dawno nimo. Wōn widžesche šbudnicžki na kužach rejmacž a na Bōžej roli wuhašnyčž, a wōn šebi prajesche: „To šu moje šbudne dny.“ Wōn widžesche hwēšdu š njebješ padnyčž a padnjenu šwēčžicž a na šemi hašnyčž. „To šym ja!“ džesche jeho šrawwa wutroba, a hadowe šuby roškačža ryjachu dale wo ranach. Šošhorjene myšljenje pošasa jemu cžěkaže nōžne mjetele na tšěchach a wēřnik šbēhny hrožo šwoje ruki k rošbicžu a wo prošdnym cžěłowym domje wostajene cžělo wša pomatu jeho woblicžo na šo a mēješche napohlad kaž wōn.

Šsrjedž tuteho bēdženja škincžesche na jene dobo piškanje ša nowe lēto š wēže dele kaž daloke žyrkwine špēwanje. Wōn bu cžichi. Wōn hladasche na njebješka a psches šchērofu šemju a šponni na pschēčželow šwojeje mlodosčže, kiž bēchu nětko šbožownišchi a lēpschi hacž wōn, wucžerjo šemškeho naroda, nanojo šbožownnyh džěcži a pošohnowani čłowješkojo, a wōn džesche: „Š, ja bych tež kaž wy tule přenju nōž noweho lēta še šerjenymaj wocžomaj špacž mohł, hdyž budžich chžyl! Ach, ja bych tež šbožownny byčž mohł, wōj drohaj štaršchej, hdy budžich waju proštwy k nowemu lētu a wucžby dopjelnił.“ W najhoržyšchim dopomajenju na jeho mlodosťny cžab šdasche šo jemu, jako by šo to cžělo wo cžěłowym domje, kotrejž bē na njeho taš podobne, šbēhnył; na pošledku šo jemu taš džěšche, kaž wjele pschitwēřnym wo nožy noweho lēta, kiž mēnja šcherjenja widžecž, a cžělo šo do žitweho mlodženja pschewobrocži. Wōn je wjazh widžecž nje mōžesche; wōn pschitry šwoje wōčžko; tyžaz horžnyh šylšow šo do šněha ronješche a tam šaprašny. Wōn šdychowasche jenož hišcžže cžicho bješ troščta a bješ myšlow: „Wrōcž šo šašo, mlodosčž, wrōcž šo!“

— — — A wona šo šašo wrōcži; pschetož jemu bē šo jenož wo nožy noweho lēta taš žalōžnje džako. Wōn bē hišcžže mlodženz; jenož jeho šabludženja njebēchu žadny šōn byke. Ale wōn šo Bohu, lubemu Šnješej, džakowasche, šo mōžesche šo, runjež hišcžže mlody, wot škōcžanyh pucžow hrēcha wrōcžicž a šo šašo na škōncžny pucž podacž, kiž do bohateho kraja žnjow wjedže.

Wrōcž šo š nim, mlody cžitarjo, hdyž ty tež na jeho šbudnym pucžu štejiš! Šōnle šatrašchazh šōn budže wot nětka twōj šbudnik; ale hdy by ty jemu wolał: „Wrōcž šo šašo, rjana mlodosčž!“ — wona šo njeby wrōcžila!

Nowe lěto.

Nětk' stare lěto jandže,
Eso nowe sapocžnje,
S tym žadanje mje pscheńdže:
Njech Jesuś wodži mje!
Ja ſo jom' dźakuju,
So je mje hač ſem wodžił
A ſ pomozy mi khodžił
We mojim žiwjenju.

O Jesu, moja radosć,
Mój bratr a pshecželo,
Ty mojej' dusche žadosć,
Mój schit a rěčniko,
Čže proschu ſ wutrobu,
Ja žadanje mam w ſebi,
So žiwny byl ja tebi
Tež jumu w wumrjeczu.

Měy ſmny nětk' wobſamknyli
To stare lěto ſaſ',
W nim wſchel'ke wužiwali —
We nowym ſwarnuj naſ!
Ty chyz' tež dale ſam
Naſ ſ twojej hnady wodžicž,
Tvoj' ſłowo do naſ plodžicž,
Edžerž ſakramentaj nam!

Nam w nowym lěče ſwarnuj
Tych ſwěrných předarjow,
Jim twoje ſłowo žohnuj,
Kíž ſhja do duſchow!
Tež dobre ſchule nam
Wobradž a ſwarnuj wyschnoſcž!
Wotwobrocž nuſu, tyſchnoſcž,
Staj njesth khoroſcžam!

Daj, Knježe, žohnowanje
Na ſtarſchich, na džeczi!
Daj twoje ſwarnowanje
A ſdžerž jich ſ luboſczi!
Kaž Wótečez luboſny
Čhžyl naſ tež wobarnowacž,
Pſched njeſbožom naſ ſchowacž,
Pſched čaſom drohoth!

Twój jandžel njech naſ wodži,
Naſ ſwarnuj psched čertom,
Njech ſtajnje ſ nami khodži!
Nam ſwarnuj pola, dom!
Najch wſchědny khleb nam daj,
Kíž pschez' ſmny ſ dźaſom brali,
A ſtrowi wužiwali;
Pſched wohnjom ſakhowaj!

Daj pshecželow nam ſwěrných!
Spožčž měr a jednotu!
Scžin njeſpshecželow měrných!
Wsmi ſwadu wobidnu!
Budž schit wſchěch wudowow!
Čhžyl khudym pomoz ſdželicž,

Na ſhrotach ſo ſmilicž:
Wſchaſ ſh Wótž dobrotow!

Daj ſtrowoſcž, žohnowanje,
We nuſy pomoz, troſcht
A hnady podawanje,
Dha mamy ſ tebi lóſcht;
Čže ſmjercž naſ wotwoſacž,
A psches nju mamy padnyčž,
Dha, Jesu, pomhaj ſtanyčž,
Naſ w njebju ſakhowicž!

Čžobodla ſo taſ malo modli a we Bibliji čžita?

Na tutym hrěchu je tež njerwědomnoſcž a ſtrach wjele wina. Pſchetož ludžo praja: „Ach, to psche wjele ſpěwanje (modlenje) a čžitanje w bibliji ſ žhla ſtrowe njeje, to čžlowjek napoſledku we hłowje žhle woſlabnje. A ſčžehwł teho je, ſo ſo napoſledku ſ žhla wjazh njemodla, w bibliji njecžitaju abo ſemſchi nje-
pschińdu. Tu wſchaſ je jene njeſroſumjenje. Pſchetož, ſo dyrbi čžlowjek ſo taſ wjele modlicž a w bibliji čžitacž, ſo bychu jeho čžuwny (nervy) ſkhorile, to wſchaſ Wóh ſ žhla nočže; pschetož pižane ſteji: „Sladaj ſo, mój ſhno, psched druhimi wjazh; pschetož wjele knihow pižacž, nima žaneho kónza, a wjele přėdowanjom wumucži čžělo.“ (Přėd. Sal. 12, 12.) A Khrhſtuſ praji: „A hdyž ſo wy modlicže, dha njebórbotajcže wjele jako pohanjo, pschetož woni ſebi myſla, ſo budža wuſklyſcheni, hdyž wjele ſłowom čžinja.“ (Mat. 6, 7.) Na pschikad: Sdy by jedyn khory chyz' ſo žhly džen modlicž abo w bibliji čžitacž, abo jedyn dželacžer, wjecžor ſpróžny, by chyz' kóždy džen wjecžor hač do polnožy w bibliji čžitacž, to potom ſa čžuwny njeby ſtrowe bylo. Tu rěka: w kóždej wěžy měru džeržecž.

Sdyž čžemy ſtrowi a ſhlni byčž, žada ſebi naſche čžělo kóždy džen ſtrowu čžělnu jěžd. Runje taſ, jeli dyrbi naſch duch, naſcha duſcha, ſtrowa wostacž, ſebi žada kóždy džen ſtrowu du-
chownu jěžd, a to je modlitwa, přėdowanje, Bože ſłowo a Bože wotkaſanje. Sdyž pak čžlowjek ſo wjazh njemodli, wjazh w bi-
bliji njecžita a wjazh do žyrkwe njeſpchińdže, dyrbi tón duch, ta duſcha, ſ hłodom a ſ lacžnoſcžu ſawutlicž, a tajki čžlowjek je napoſledku žhle hjeſbóžny. Tón prawy pučž ſa čžlowjeka je nětko tón, ſo wón kóždy džen tſi krócž ſo modli, tež blidome pacžerje njeſabudže, kóždy wjecžor jedyn abo někotre ſtawny ſ biblije wucžita, je-li móžno, kóždu njedželu ſemſchi dže, a kóžde lěto něſchto raſow ſ ſpowjedži a ſ Božemu blidu. Po tutym waſchnju žiwny byčž, to ſo potom ničtón bojecž njetrjeba, ſo budže to jeho čžuwam abo nervam ſchłódne, runje nawopaſ, to čžini čžuwny ſtrowe a ſhlně.

Wismarč je tym ſwojim kóždy džen wjecžornu nutrnoſcž džeržal, ſ biblije čžitał, a je tajke ſtrowe a ſhlně čžuwny měl, kaž ſ rědka jedyn druhi na ſwěcže. H. H.

* S tutym pod H. H. pokračujemy ſ jentym ſłowom, kotrež, ſ rta a ſ pjera ratarſkeho dželacžerja pschikhadžejo, ſo nam runje nětkole pschi ſpocžatku noweho žyrkwineho a noweho ſwětneho lěta trěbne byčž ſda. Naſch ſerbski lud ſroſumi tajku rěčž jeneho ſ tych ſwojich. A naſch čžaſ trjeba tajki lěkarſki poſitw, pschetož ſda ſo nam khětro khorowaty byčž na čžěle. na duſchi. A to lěkarſtowo, tu poſkicžene, pomha khorym ſ wuſtro-
wjenju a ſtrowych ſchłita psched ſkhorjenjom, wěſcže psched ſkhor-
ſhmu a liwkoſcž, haj ſamo psched ſmjercžu, tej čžaſnej a wěcžnej. rjenjom duſche a ducha, na dwělowanje a ſadwělowanje, na ſhmu a liwkoſcž, haj ſamo psched ſmjercžu, tej čžaſnej a wěcžnej.

Lacžnosť po duchovnym živjenju.

Štôž: Jesuž, moja nadžija.
Tu njej' našče wostacze,
Žiwjenje šo rucze minje.
Do cžmy šwětko jpadnje,
Šchtô džen jednu pschidacz móže?
Šchtož wot semje do semje,
Šchtož wot procha k prochej dže.

Dyrbi štoržicz wutroba,
Potepicz šo w šrudnej myšli?
Nanihdy! Šlaj, njebjô ma
Město, kiž šo krašnje blyščeži.
Natwarik Bôh Knjes je to,
Widžecz dacž tam budže šo.

Wrota k městu Božemu
Mi tež wotewrjene steja.
Wumyte je šwjatej krowju,
Džeczti Bože wschê nuts džeja,
W jehnjeczowych knihach šmy
Wěrivi nětk bjes winy.

So bych ducha wostij mēl,
Jeho kubla, we nim radoščz,
W jeho hnadže rostl a kčžl,
Wlody nješt — je dusche žadosčz;
Jenož cži do njebjô du,
Kiž šu w duchu živi tu!

Šchtož we šwěcže njetraje,
Wotkrnj plonjenjowe wócžko!
So mohł Knježe, šhwalicz cže,
Dha nje roššwěcz tvoje šwětlo.
W templu w šwjatej rjanosčzi
Škužicz čžu cži bjespochi.

Moja duscha lacžna je
Po tej cžistej podobnosčzi
Božej! Jesu, šjednocž mje,
Š tobu šwjajaj we lubosčzi,
Wutrobu šcžiit k šchpihelej,
Šnamjo tvoje we nim stej.

Jesu mój, blyščež ty šo mi
Štajnje jašnje w cžemnym dole,
W šchžiu, nuy, šrudobje
Podam wscho do tvojej' wole.
We wěrje šo džeržu cže,
Tvoja ruka njeuščež mje.

Šucz a wodžer k šbóžnosčzi
Šy mi ty a tvoje šlowo.
Šhlēbje šwjaty, njebjēški,
Duschu hlōdnu naščez š nowa;
Šslowo tvoje kublo je,
Wšchehomōž do wěcžnosčze!

Moja duscha lacžna je
Po tej cžerstwej žiwej, wodži,
Teje rad šo napije,
Wulki, krašny dar je Boži!

Tule wodu Jesuž da
Š tamnoh' žórka žiwjenja!

Tvojej' hnadhy bohastwo
Wěrjazyh wschēch wobšbožuje.
Šdyž mam tebje, wješt'lu šo,
Duscha šo wscha šbóžna cžuje.
Wutroba mi praji to:
Jesuž Khrystuž je mi wscho!

Wostaš pschi mni, Jesužo,
Šdžerž nje tvoja šylna ruka.
Čže nje tyschicz tudy wscho,
Čžeknyč čžu do tvojoh' boka.
Tebi šo wschōn poruczū,
Š tobu pōndu k žiwjenju!

Šsmj-li džeczti, herbojo,
Boži šmy a Khrystužowi.
Š tebje, ty našch škarjo,
Šēdni, šhori, šu šašo štrowi.
Šnježe, k k o m u pōndžemj?
Š tebi, ty nam šwětlo šy!

W.

Zyrkej a štat.

Šdyž wopomnišch, šak psched lētom wo tutej a we tutej
wēžy to rēkafše, a šak to nětkole rēka, špōšnajesch, šo je šo tež
tuta wēž, hdyž nochžesch prajicz, šak w politiškinu, na prawišu
wobrocžika, tola k pravemu pschewobrocžika. Tēhdy rēczachu
miništrojo a druy wōtre a nastrojaze šlowa. W tutych dnjach
je šakiki ministar šlowa rēczal, kotrež šu we wēžy žyrkwoje šak
we wēžy šchule; šak wo nēščto hinasche, šacz je psched lētom
wuššschachmy, a tež šak wo nēščto hinasche, šacz drube, kotrež
š drubich štron našcheho luda šlyšchimy, wōšebje tež š Šipščan-
škich štron. A w tym, šo tōn wot ministra šasbēhnjeny šlōž
wschudžom tam wothšoka njenamaka, leži šhutne napominanje
ša wschēch, kiž žyrkej, ššchescžijansku šchulu, kiž štwoju wēru
šubuja, šo njeuštanu a nještanu w šedžbliwosčzi, štražowanju
a tež wōjowanju. Šdy njeby wot tamnych radikalnych štron
tutōn štrach hrošyl, bychmy š dobrej nadžiju do pschichodneho
lēta krocžicz mōhli. Dēlenje štata a žyrkwoje tež wono hšchēže
njepšchewjedže; šacz do jutrow 1921 pschewojnje štat tež wschē
dotalne pjenježne placženja ša žyrkej, a potom dyrbi to, šak
minister praji, šak byčž, šo štat žyrkwi wurunansku rentu placži,
doniž jej žyly šumu wuplacžicz njemōže. — Duž njeuštupny
njedžakni a bjes džaka še štareho lēta a š džakowanjom a š mo-
dlenjom a š dobroproščenjont ša šameho šebje, ša šwojich, ša
šwōj lud a jeho wēczne a wērne šbože!

Š bliska a š daloka.

W Šipštu šu šo w štarhym lēče ša tutōn šemester šapšali
na univeršicže 5507 študentow a 418 študentkow, nimo teho 815
mužškich a 204 žōnškich „šlyšcherjow“. Bohošklowzow je jich
373 a tež jena študentka bohoškwōštwa. Mjes tutymi 373 štaj,
šchtož wēmny, jenož dwaj Šerabaj, stud. theol. Renž š Budy-
šchina a stud. theol. Bartko š Nješwacžidla.

Šamolwity: redaktor: šarar Š y r g a e ž wo Šošacžicah.
Čšiččez a našabnik: M. Š s m o l e t wo Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy bóbotu w Smolerje, knižicziščjerni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětni pschědplatu 40 pj. dostacž

1. njedžela' po tšoch kralach.

1. Móji. 28, 10-17.

Wótž Jakub bě na čžětanju. Ščto je pola naš přjedy ščto wjedžal wo čžětanju? Haj, i z usych daločich krajow bychu drje nam pišali, so šu tam ludžo w połnym měrje žimi byli, so šu potom njenadžujžy šo njepšchězěłjo na nich walili, so šu šebi to najnusnišče nahrabali a se wšy hnali a šo lědma wohladali, dokelž njepšchězěłjo ša nimi čžěrjachu. Ale my šebi myšlachmy, so tajke něščto we našchim kraju ženje móžno njebudže. A tola šu pschi spocžatku wójny tež w našchim kraju ludžo i domišny pschěd njepšchězěłom čžětačž dyrbjeli. Tych je tež po tykžach, kotičž běchu něhdy wuczahnyli, šebi w z usych krajach, tam šwoje sbože pytajo, dom sałožili a kotičž běchu we wójnstim čžaku wot tam wupołasani. A někotryžkuli jaty wojak je wjazy hacž junkrócž spytal, šwojim čžwilowarjam wuczětnyčž a jemu je šo to radžilo, so je nětko šašo domach. Ščto pał na naš čžaka w tutym tał njewěštnym čžaku a hacž šuano tež my njebudžemy šrudny khlěb z usy jěščž dyrbjecz, ničto njewě. Tola, jeno so šo pschězo a wšchudže k Bohu džeržimy, dha tež na čžětanju wopuščženi njebudžemy. To wobšwědčži nam našč džěńšnišči tekst.

Jakub na čžětanju.

1. Jeho wulka nusa.

2. Jeho jemu spožčžena rjana' pomoz.

1. Jeho wulka nusa. Wótž Jakub bě w domje šwojeho nana Jsaaka w Bersabje bydlil. Bersabe pał

leži čžisčje w polońičej Palestinije. Do Herana, do Mesopotamiškeje, k pschězěłstwu šwojeje maczerje pucžowasche. Wšchi tym dyrbjesche pschěz žylu Palestinu, tutón rjany, plódnj kraj, w kotrymž mēd a mloko bēžesche. Něchtōžkuli pschěz šwój wótžny kraj pucžuje. Wón stupa na jeho lēšojte hory a kroczi pschěz jeho plódnje doły a plódniny. To pucžowanje je jemu wulke wješele a wón potom wjele wo nim powēdacž wē. Ale Jakub njebē žadny wješeke pucžowat. Wón njeje wjele tych rjaných Kanaanšich horow a tych plódných figowzow a wolijowzow kēžbu mēł. Wón džē bē čžětanž. Wšchi tym bēšche khdny. Wón njeczēhnjesche po šwojim pucžu, kaž něščto lēt přjedy Abrahamowy wotrocžł Eliesar, i wulkim pschewodom; wón wšchat, kaž šo posdžiščo wusna, ničō njemējesche, hacž šwój kij, na kotryž šo šepjerasche. A hdy by jeno to bylo! Ale wón nješesche w šebi dwoje, ščtož jemu kóždu krocžel czežku čžinjesche: dopomnjecžna na dom, kiž bēšche wopušččičēž dyrbjal, a šwēdomje, kiž k njemu wo jeho winje rēcžesche. Haj, to dopomnjecžje na wótžny dom; Jako šo šlōnzo khowasche a wón šo lēhny, kamjeń pod šwoju hlōwu položi a mējesche wysche šo te rjane ale šymne hwēšdne njēbjo, dha drje jeho dopomnjecžje jeho wrócžō do domišny wjedžesche. Wón widžesche šwój nanowy dom, w kotrymž bē i nanom, maczerju a bratrom ša blidom šydał. Wón widžesche te durje, i kotrymž bēšche lēta dolho won a nuts khdōžil, te pucže, po kotrychž bēšche šwoje stadla won a dom honil. Wón šlyšesche w duchu te šłowa, kiž nan a macž k njemu rēcžesčtaj, a čžujesche to sbože, kiž bēšche tam mēł, hđžēž bē wot nana a maczerje šastarany. A nětko bē to wščo šhubil — šuano na pschězo a wón njewje-

džesche, hacž nana a macž hdy sašo woblada. Ach, pschi tutych myšlach drje so jemu horze bylsy i woczow lijachu a kamjen pod jeho głowu macžachu. A tola jemu tuto dopomnjecze sašo derje czinjescze, kaž sestarcjenemu spew, kiž rjany czaš jeho mlodosce wobspewa, wutrobu wolšchewja. Ale do tuteho dopomnjecza mjetasche jeho sle šwedomje paluze plomjenja. Haj, jeho nan bescze klepn, so dyrbjescze i rukomaj mašacž, hdyž chyzysche teho pšnacž, a teho bescze wobelhač. A Esaw, jeho bratr bě so prózowač, so by džiwinu ja nana nałojit a bě so mucžny domoj wrócził, a teho bě sjebač. A Boha w njebjesach, kiž bě i Abrahamom rěčal a kiž je tač šwjaty, so je jemu kóždy hrěch hrosnosč, teho bescze se šwojim hrěchom srudžil, Wo wšchem tym rěčesche i njemu snutskowny hlóš šwedomnja; a hdyž jeho kamjen do głowy czisčesche, dha czisčesche ike šwedomje na jeho wutrobu kaž czežke želešo. Haj, tam na polu ležesche jara srudny czełanz, kiž je šebi šnano pschi šebi pschač, so by bórny wušnył a rano wjazny nje-wozucžil. Tola

2. Bóh jemu rjenje pomhašche.

Na pucž šebi ludžo husto wjele šobu bjeru. Dotho šebi pschemyšlujaj, šcho měli šobu wšacž, a škóncžnje šu to najwážnische šabyli, njenujžny šwojeho Boha. Drusy sašo storo ničžo šobu nimaju, hacž šwoj pucžowarški kij, a maju tola wšcho, šchož trjebaju; pschetož woni šebi we wěrje šwojeho Boha šobu wosnu. Tón pač w prawym czašu pokaze, so je i nim wopravdže šobu šchoł. Tajki pucžowar bescze Jakub. S czeho dha pač wěmy, so je šebi wón Boha na šwoj pucž šobu wšacž, hdyž to tola w našim tekste njesteji? To nam jeho šón praji. Sta šo pač, jako spascze, džjesche šo jemu a wón widžesche Boha, kiž hórach na njebjesach stejesche. S wjetscha šo nam wošnje njenujžny to šjewi, na czož šuny šebi wo dnjo wošebje žiwje myšlili. Na Boha bě spominal, hdyž po wobcežnym pucžu šupascze, so by wón i nim šobu šchoł. Na Boha bě spominal, hdyž šlónzo šo šhowacž widžesche, so by wón wot njeho njewotstupil. Na Boha bě spominal, prjedy hacž woczi šandželi, so by wón šwojej woczi nad nim wotewrjenej džeržal. A duž jeho tež nětko wošnje widži. Wón bě šebi Boha na šwoj pucž do zušby šobu wšacž. Derje kóždemu, kiž runje tač cžini! To je wjazny winojte, hacž móščen polna pjenjes abo hóršcž porucžazny listow abo druge podobne wěžny. Bóh pač je Jakubej tež krašnje pomhač. Rěbl stejesche na šemi, kiž se šwojim šlónzom hacž do njebjes došahasche. Ach, tač dalok šdadža šo nam tola njebjeska wot šemje bheč! My mamy šo tu i šhorosčemi a wšchnosčemi bēdžicž. Tam hórach pač šu njebjeska, hdyž šo žana šylša njeroni. Ale wone šo nam šdadža wot naš tač šwalene bheč, jako bchmy do nich ženje pschińcž njemóhli. Tam hórach šu te městna tny šwjatny we dołonjany šbožnym šwětle a my tu delkach brodžimny psches wulke hrěchi. Kač dha móže ja naš pucž do njebjes bheč? Wodobne myšle je šnano tež Jakub měł, jako jeho głowa na twjerdy kamjenju ležesche. Duž jemu jeho šón wotmolwi: Ně, ně, pucž do njebjes tu je, a tež ja tebe. Kaž jandželjo po rěblu, tač šhodžiš ty w šwojich modlitwach horje i Bohu, a hdyž budže twój czaš dołonjany a ty šy šo i Bohu džeržal, dha póšli, jandželjo Boži, i njebjes po twuju duschu pschińdu a ponješu ju horje do njebjes. Šdy budžichu wotolni ludžo psched Jakuba nanosyli škoto a šlěbro a šchož mějachu, dha by to ničžo njebyło pornjo temu šbožu, kiž jemu tutón šón posticžil.

A hórach stejesche Bóh. Mějesche wón wótrny mjecž we ruzny abo wótre šlowa na jashku, so by Jakuba pošostal? Ša-šlužil šebi tutón to budžische. Ale ně! My njewěmy, kajleho je Jakub jeho tehdy widžal. Ale ta mikosč, kiž i jeho šlowo

klincešesche, je šo jemu tež i jeho woblicža blyšcžika. A wón pocza rěčecž: Ja šym tón šnjes, Abrahama twojeho wótrza Bóh, a Šsaaka Bóh; tón kraj, na kotrymž ty ležiš, čžu ja tebi a twojemu šymjenju dacž. Šajte to wotmolwojenje! S domu cžefasche a šebi myšlesche, so šo šnano ženje wjazny do domu njewróczi a so tam na njeho šabudu. A nětko šhoni, so dyrbjescze niz jeno jeho nanowy dom, ale tón žny wulki kraj jemu a jeho džecžom šlushecž. Dale Bóh rěčesche: W twojim šymjenju budža požohnowane wšhitke ludny na šemi. Jakub drje hišcže njewjedžische, so šo i jeho džeczi Šhrystuš narodži. Ale to tola pšnacwasche, so budže wón pschi wšchěch šwojich hrěchach a so budža jeho džeczi druhim ludžom ja žohnowanje. Kač ma tole Bože šlowo tež ja naš rjany-troscht! Ty móžesč jara hubjenty, wot ludži šazpity a šanicžowany a tež i hrěchom wopluskany bheč. Jeno so šo i Bohu džeržiš, dha Bóh tež twoje njesbožo do šboža wobroczi, so šam šbože docžafasch a so šy hišcže druhim žórko luteho žohnowanja. Tajke pšnacže je rjana wofšchewjaza hwešda nad nozu twojeho tukhwilneho cžerpjenja.

A na pošledku šawěczi Bóh Jakubej hišcže jašnu šwěžu a štaji ju jemu na jeho cžmowy pucž; pschetož wón džesche: Ja šym i tobu a čžu cze šwarnowacž, hdyž ty pocžehnjesch, a čžu cze sašo pschitwjesč do tuteho kraja. Móžesche dha šcho na šwěcže cžmowische bheč, hacž Jakubowy pschichod? Šuščina ležesche njes Palestinu a Šaranom a w nej šafachu rubježny na šamotneho drohowarja. A w Šaranje bě drje pschecželstwo. Ale bě hišcže žiwe? A kač teho pschitwosnje, kiž i hrěchami wobceženy do jich doma pschidže? Kač šmėje šo pola njeho? Njebudža tam bórny sa njeho row rycž? Šchož je hdy podobny pucž cžinicž měł, tón drje wšny, šcho je Jakub tehdy w šwojej wutrobje cžut. Haj, do luteje cžmy Jakub hladasche. Bože šlubjenje pač, so wón i nim šobu pšndže, so jeho šwarnuje a so jeho sašo domoj dowjedže, to sestorka wšchu cžmu do bokow, kaž šlónzo, i ranjšich serjow narodžene, wšchu nóznu cžmnošcž wšhoni. Duž drje ty rjeknjesch: Mi tež hubjenty pschichod hrosny. S bojosčžu do njeho hladam. Ach, so by tola Bóh tež še mni wošnje rěčal a mi šlubil, so nje šwarnuje! Šotom čžnył wšchu bojosčž pusčecžicž a šo tež psched najhóršim pschichodom štrachowal njebhch. Tola, šcho cžafasch na šony? Ty mašch něšcho šepšeho a wěšcžischo hacž šony; pschetož ty mašch bibliju. Ššes nju rěczi Bóh jašnischo a wěšcžischo, hacž ššes naj-žiwischi šón. A w nej šteji to krašne šlowo: Wotaj šo še mni w czašu teje nusy, dha čžu ja cze wumóz a ty dyrbiš nje šhwalicž. Wopomni to a džerž šo teho šlowa potom wšmi šwoj kij a podaj šo na šwoj pucž a budž na nim wješely a troschtny, a hdy bychu šo psched tobu hory powrócžake a tebe pohrjebacž čžyke!

Jakub džesche: Kač šwjate je to městno! Tu ničžo njeje hacž Boži dom a tu šu njebjeske wrota. Wón tuto městno šabył njeje ani w njesbožu ani w šbožu a dopomnjecze na njo je jemu czaš žiwjenja pschezo nowu móž dalo, šo i šwojemu Bohu džeržecž.

Tež ty mašch tajke šwjate městna, kiž bēchu cži sa njebjeske wrota. Ta šstwa, hdyž je cze twoja macž wótrzenasch wucžika, ta šhula, hdyž šu cži wo Šhrystušku powjedali, ta žyrczej, we kotrejž bu ššcženy a wěrowany, to šmjertne kožo, hdyž šy sa jenym hladač, kiž i wotewrjenymi durjemi do njebjes džesche, ta cžicha komorka, hdyž šy i Bohom rěčal a hdyž je cži troschtny wotlij do franjeneje wutrobny lač, to wšcho šu tajke šwjate městna, Bože domy a njebjeske wrota. Njesabudž jich! S dopomnjecza na nje lije šo tež do tebe móž, so wostanjesch Bohu lube džecžo.

Šamjen.

J. Kr.

Wobrasny.

IV.

„Tak to Božim mjenje! tak dolho, Jurko! Daj žebni nět teŝ ťwjedžeński wobjed derje ťlodžeč!“ S tutymi ťlowami dželi ťo Rowarjeŝ Janť wot Jurka, duŝy ť konfirmazije pŝchi Rowarjeŝ durčŝkach.

„Daj, to Božim mjenje!“ wotmolwja Jurť, Janťej ruku ťawdajo; „a popoŝdnju pŝchińdžeŝ ty najprjedy ťe mni a potom ja du ťobu ť wam!“

„Daj, tak čžinimoj! Tón džeiń čžemoj pěknye doŝwjećič, kaž ťmój to tak rjenje ťapocžaloj!“ Janť pŝchihloŝuje a ťo ťhěžťarjeŝ ťarŝchimaj, kotraž bēŝhtaj ť Rowarjeŝami teŝ hač ť durčŝkam doŝchloj, pŝchiwobročžiwŝchi pŝchitaji: „A wój, wujo a čžeta, pŝchińdžetaj potom teŝ ťobu ť nam, kaž ťmny to ťebi hižo pŝchi žyrkwi prajili!“

„Wěŝo, ťhěžťarjo, ťo pŝchińdžeŝ!“ ťarčžo Rowar, a mačž ťobu pŝchiwjedžeŝ! Wupijemy ťhalku ťhoŝeja a pŝchituhnjemy ťkibku ťhkanza, kotryž je naŝcha mačž ť ťwjedžeńŝkemu dnjej napjekta!“

„Daj, pŝchińdžetaj wobaj, tak móžetaj hólžaj teŝ dlēje hiŝčezje rjenje hromadu byčž a mny ťebi to a tamne hiŝčezje doprajimoj“, tak pŝchihloŝuje Rowarjowa mužej.

„Daj, bórŝy je wŝcheho hromadžebycžo kónž; dže potom do zuŝby!“ wowka, na konfirmadow hladajo pŝchitaji.

Ťŝo ť Rowarjeŝami roŝžohnujo, pŝchilubiŝhtaj ťhěžťarjeŝ mandželŝkaj, ťo pŝchińdžetaj ťobu. č

* * *

„Witaježje ť Božeho ťlowa!“ ťtrowi na dworje džowka Martha, kotraž bē dom wobťaraka. „A tebi, Janťo, wjele ťboža ť tutemu dnjej! A nutŝkach na blidže něŝčto maťe ťa tebe!“

„Wjeŝŝ pomajŝy, Martha, a wutrobny džat ťa pŝčezje a ťa wŝcho!“ Janť ťwjekeleńy ť tymi ťwójimi ťažo ťtrowi. „Ťčto teŝ to budže, mačžerka?“ ťo mačžerje praŝcha do jŝtwy ťtupiwŝchi. „D tak rjane!“ to ťamŝnym wotomiku praji, wuhladawŝchi na blidže ťezžjazy pjeńčŝ, teŝ někotre liŝty tam ležachu.

„To je rjenje wot Marthy, ťo čži tajke wjekele ťčžini!“ pŝchihloŝuje Rowarjeŝ nan. „Daj, to je. Wona wŝchaŝ je teŝ Janťa pomhala woczahnyčž, hdyž tu nětko telko lēt je!“ wowka rjeknje.

„Tajku džowku hnydom ťažo njenamaŝany, hdyž junu wot naž pónđe“, mačž ťobu ťhwali.

* * *

„Tak, ťhěžťarjo, nětko ťmny jēdli a pili! Nětko trubku tobaka a potom čžemy tak prawje rjenje ťebi powjedacž“, džezche Rowar ťhěžťarjeŝ po ťhoŝeju jemu trubku poŝkicžejo.

„Ťčto teŝ to Wjekelez ťana dženzka čžini?“ ťo Jurť praŝcha.

„A ťčto Winklerjeŝ Pawoŝ a Rowčžmarjeŝ Guŝtab?“ ťo Janť dale praŝcha.

„Guŝtab je drje domach pola ťarŝcheju; tant džēd džezche“, rjekny ťhěžťarjowa. „Pawoŝ, tón je hewaŝ na wŝchēch hoŝdžikach, tón drje teŝ dženzka domach njebudže!“

„A pola Wjekelez je ťaniny bratr, tón mēŝčezan, domoj pŝchihŝot“, praji ťhěžťar.

„A Wjekelela njeje čžyŝ ťkoro ťobu ťemŝchi hičž“, Janť pŝchitaji.

„To drje bē ťana prawje ťrudna?“ ťo wowka wopraŝcha.

„Wona prajezche: To pónđu ťama. Ale wón wŝchaŝ je tola ťobu byŝ. A hdyž ť žyrkwoje won džēchmny, bē ťana teŝ žyŝle ťbožoŝona“, Janť powjeda.

„Hdyž tón mēŝčezanŝki bratr njeby tak lohkomyŝlny byŝ,

by ťo jedny wjekelez moŝt, ťo ťmēje ťana to mēŝče ť najmjenŝcha jeneho dobreho ťnateho“, wowka ťkorži.

„D, ťana ťo wjekele na to žiwjenje to mēŝče“, mēni Jurť. „Tam budže ťo jej lubičž, wona praji, domach ťo jej tola wjazy njeľubi.“

„Daj, wona ťo wjekele na to lohke mēŝčezanŝke džēlo a na te wŝchelaŝe ťwjekeleńa“, powjeda Janť.

„Nó, nó, Janťo, kajke to wjekele budže ťa nju a ťa ťtareju Wjekelez, to ťebi poŝdžiwŝcho ťažo prajimoj“, ťnapŝčezžiwŝi Rowar.

„A ťčto ty, Jurko? Wjekelez ťo na burŝke džēlo do Wonež?“ ťo Rowarjowa praŝcha.

„Dw haj, lēpje to tola je hačž do mēŝta, njech teŝ wot domu prjecž dhyrbju“, bē wotmolwjenje.

„Ja wŝchaŝ dhyrbju tola teŝ tam Rowarjeŝ miŝčtrej do Wjeŝdowow“, Janť Jurťej pŝchiwoka. „Ale bojecž ťo to njetriebam. Rowarjeŝ ťu duŝchni a ťemŝchi teŝ ťhodža.“

„To Burež teŝ čžinja“, ťhěžťarjowa praji, „a kaž ty, Janťo, ťmēje teŝ naŝch Jurť bibliju, ťpēwarŝke a modlerŝke knihe ťobu, a ť namaj domoj pučž teŝ daloki njeje.“

„Daj, Jurko, to ťo njeđzelo popoŝdnju druhdy tu wuhlada-moj. A ja teŝ druhdy do ťorjanŝkeho Božeho domu pŝchińdu, hdyž budžeŝ ty ťkwiŝčez.“

„To je rjenje tak“, powucžo wowka, „pŝchede wŝchēm paŝ njeŝabudžetaj ženje to ťlowo „Ťpēwaj a džēlaj“ a budžetaj wudonjerjeŝe tuteho ťlowa, kaž knjeŝ ťarar dženzka prajezche. Potom ťo ťamoj njeŝebataj, ale ťmējetaj, njech teŝ džēla a próžy doŝčž, tola wērne a dobre wjekeleńe! To móžu ja wamaj ť mo-jeho ťtareho žiwjenja wobŝwēdčžicž, ťo Bóh tych ťwójich nje-wopuŝčezži, hdyž jeho nje-wopuŝčezža. Abo njeje tón dženzkniŝchi džeiń ťa mnye ťtawu wowku jedny wjekeleńy džeiń?“

„A wowka, ja mnye teŝ!“ ťawoka Marťa, kotraž bē čžiwŝchi pŝchi jenyh knihach ťedžaka, „ja ťo wjekele na moju konfir-maziju!“

„Bóh daj čži teŝ jedny tajki rjany džeiń!“ wowka ťdychny, „a je-li jeho wola, ťpožčž, ťo bych jón teŝ wuhladaŝa!“

Syma.

„Syma“ jeneho pŝchēbēha nětkle, niz hdyž won ťtupiwŝ do čžerŝtweho powētra, ně, tón je nětkole miliŝchi hačž pŝchēd 2 mēžazomaj. Ťkerje moŝta čže ťyma pŝchēbēhnyčž, hdyž ťtupiwŝ nětkle do jŝtwy, hdyž ťhachle ťteja ale — wofabaju. Ně, ťyma čže pŝchēbēhnye, hdyž ťebi pomnyŝliŝch na tutu ťymu, tu ťymu 1919—20, abo lēpje, hdyž ťebi pomnyŝliŝch na to, ťčtož je naŝchemu ľudej tuta ťyma pŝchinjeŝla, ťčtož jemu hiŝčezje pŝchihotuje, hdyž ťebi pomnyŝliŝch na to, ťo nam haŝle na lētto a to lēčze tuto lētto woczžiwotowri, ťo ťo dohladamny, ťčto wŝcho tuta ťyma nam je ťeŝčłodžika. Nětkole to tak někotry hiŝčezje nje-dowidži, nje-domyŝli abo teŝ woboje nočze. Nětko bērnoto a rēpy je ťo ťnicžiko a ťelko pižy! Kaŝ wjele mjenje bu wuŝyte na ťhlēbowym žicže! Kaŝ maŝo role bu ťa nalētny ťywo a džēlo pŝchihotowane! Nětko ťchodny je tuta ťnēhowa ťyma na naŝmŝkiŝch ťywowach hižo nacžinika! To jeneho ťyma pŝchēbēhnye, hdyž ťebi na tule rataŝiku nuŝu pomnyŝliŝch, a niz ť tutej jenož hroŝy naŝchemu ľudej to nowe lētto, ně, tak ť někotrej drugej teŝ hiŝčezje! Ale to by ťo wŝcho hiŝčezje ťnjecž hodžalo, njeby-li naŝchemu ľudej teŝ hiŝčezje ta ťnutŝkowna ťyma a ľiwkoŝčž tak jara ťe ťmjertnym ťtrachom hroŝyŝla! Naŝch ľud — abo ťo lēpje prajimoj — wulki džēl ľuda, čže tola ťmjerŝnyčž a ĥlodu wumrjecž na čžēle a na duŝchi, doŝelž ťwójju duŝchu ťphtuje ťhrēcž ťe ťmnyh wohnjom ťemŝkeho a čžakneho, kotryž, mēŝto ťo by wohrjewat, ťkerje wofyba, a doŝelž ťwójju duŝchu naŝpčža ť ľutym „Ťrŝak“, kotryž je ĥubjeńŝchi a ťchłodniŝchi

hacž tón wójniski. Hdyž tu našch lud njebudže hinaš hospodaricež wo smutkowanjach a swotkowanjach, budže tuta syma ja taž někotreho hmyjertna syma se wschěmi scžěhwkami, kotrež směje ja cžaknosć a wěčnosć.

Šhubicž.

Hdyž wječor na dnju noweho lěta psches cžichu hažu džěch a wo hwešle tam stejajeje latańje ho wobhladowach, stejese muž pschede muu, kiž ho wobrocžiwšchi na tón pucž pohlada, po kotrymž bě pschischoł. Bě ho hmydom strowžik a fastal. Jeho woblicžo bě kšutne a jeho wóczko hladajše stysknije a srudnje, j ruku pytaše wo saku, ale njebě nicžo wo nim: bě něšto se hwojeho jaka šhubit. Stysknije pytaše j woběmaj rukomaj wo druhich jasad, hacž hnano tam šhubjenu wěž njenamaka: njebě tam. Stejese a pschenyšli hěbi, hnano je hwoju wěž šhubit. Njemóžese pak žaneje wěstoseže namakacž, a pohlada srudnje na hwoj pucž do jady, na kotrymž wóz wotprečewasche

Tón muž pak je cžlowjek, kiž jara derje do přeněho dnja noweho lěta hlyšcha. Pschi durjach noweho lěta je hnano někotryžfuliž taž do jady hladajo stejal. Njejkny dha tež my ho nastróžili hwojeho sboža pschi sacžehnjenu je stareho do noweho lěta? Njejkny nicžo šhubili, hdyž na dohonyjany pucž hladamy? Njepobrachuje nam nicžo, hdyž wo hlyškosceži hwojeje wutrobny wscho pschepytamy? Njeje dha ho nam nicžo šhubito wot wjeheleje, hwojateje wěry, kotraž bě naš jumu napjelniša? Nicžo wot sbožnosceže wo Bohu, wo kotrež běchmy něhdy taž sbožowne džěcži? Njeje dha ho nam hnano njewědomnje nicžo šhubito wot cžistosceže, sprawnosceže a wěrnosceže našeje wutrobny? Nicžo wot sacžuteža teho troschta, so je nam Bóh kóždy cžak hlyško? Njepobrachuje nam nicžo, sčtož psche wscho stysknije a dohke do jady hladanje sažo njedostanjemy? Ně, psches žane do jady hladanje, ani wróčenje, ale psches horjehladanje a dopředkacžije dostanjemy wscho sažo. Dyrbinny ho teho džeržecž, wo kotrymž David spěwa: „Tón Knjes je mój pastyr; na nicžim ja nusu njesměju.“

Zyrkej a stat.

„Psched lětom!“ taž nětkole wokoło noweho lěta husto prajimy, pschirunajo to dženknišche j tehdomnišchim. Psched lětom njemějachu tehdomnišchi móžnarjo nicžo wjazny wysche sa hwojčenje kšescežijanskich hwojedenjow, dženska je ta wěž sažo wjazny dowidženja a rosoma nabyła. Hodoowny cžakž bě „sawrjenu cžakž“, a hano hwojedenj sjewjenja hlyšceže lětko po starym waschuju hwojēcichmy. Ssnadž njespołojne hłowcžiti k temu prajo: „Rückschritt“, „wopjecziza“ — mēnimy, so lěpje prajimy: „wotkhorjenje“. Bóh daj, so nowe lěto nam a našchemu krajaj hmyšo pschinješč „dobre polěpschowanje“, haj „wustrowjenje“!

Tuto pschecže a jeho dopjeljenje je nam cžim nusnišche, dofelž našch lud hlyšceže cžěžto khoru na hwojich stawach, tch jenotliwych cžlowjekach kaž zlych worschtach. A mjes tutymu khoroscežemi njeje ta najmjenišcha a najmjenje straschna ta „livoscež“, a to teho dla, dofelž jich na nej khoru wjazny hacž hěbi to myšlišch a hěbi to hami myšla — a to tež mjes tymi, kotřiz ho „zrykwinšy“ mjenuja a tež hycž chzedža. Pschetož mjes tutymu pobrachuje to jara na sjatnym a sprawnym wusnawanju a wusnacžu hwojery k zrykwi, k wěry, k Bohu hamemu. A tajšeje njeje nam dženska mjenje trěbne hacž psched lětom, hižo teho dla niz, dofelž je ho po wschěm sdacžu mjes njepschecželemi zrykwoje organizacija sałožila, kotraž postupuje a wustupuje sa wustup j zrykwoje. Duž pscheymy hěbi a hwojenu

ludaj ja nowe tež pschede wschěm wotkhorjenje wot tuteje „livosceže“, jeneje khorosceže, kotruž ma tež biblija sa hmyjercž straschnu. (Pschir. Sjewj. Jana 3, 15. 16.)

Š bliska a j daloka.

Wo Hodyju, tym hobo najstaršchim hrodžišcežu kšescežijanskeje zrykwoje našeje Sužizy, je hěrbška studowaza młodžina njedželu po hodych rjany hěrbški hwojedenj wuhotowaka, wěnowany dwojakemu pschede wschěm: wótczinzej Žmishkej a hěrbškemu ludaj. Džen 16. dezembra sarđženeho lěta. Bě ho sto lět minyło, so ho Žmish narodži, kotryž hu wodžer a rješ hěrbškemu ludaj, pschede wschěm wo jeho 38 lětnym smutkowanju wo Hodyju. Pschi rowje, ke kotremuž 12. dezembra 1897 hěrbški lud hwojeho Žaroměra Žmisha pschewodžese, wotně studowaza młodžina a j nej hěrbški lud džaknu nutrnoscež, połožiwšchi jako sjawne jnamjo džaka kražny wěnz.

Potom scžehowasche hěrbški wječor, wěnowany hěrbškemu ludaj, k jeho smutkowanju a jahorjenju, niz na něšto nowotarske a moderne, ně, sa něšto prastare, sa hwoje hycže, hwoju macžerscežinu, sa hwoje najhwojēcizke, sčtož bywa ludaj na tutej semi date. Sčtož ho posticžese, bě dobre, a pschitownych wopytowarjow wjele, duž tež wěseže wuspěch dale dohaha, hacž jenz sa hmyšny džěni, doniž ho studowazny a lud njedželachu, a sa pschichodny džěni, hdyž ho studowazny j džakom rosžohnowachu j hospodliwym Hodyjom, kotryž bě pschi sabawje studowaznych kaž wopytowarjow j tym swjěkelit, so nam hižo smatym spěwawjam a spěwackam pschidželi solo-spěwacžy, nowu nadžiju sa dalske hěrbške hwojedenje.

Něšto bě pschi wschěm k wobzarowanju, mjenujžy, so sdaleny možno njebě, do Hodyja pschicž, pschede wschěm duchownym niz, kotřiz maja njedželu dopołdnja Bohu hlyžbu a potom žaneho cžaha, — tež jedny dobytk nowych wobstejnoscžow! (Nadrobnishe hladaj wo „Sserb. Row.“ cžo. 1.)

Dženit manny tež my Sserbjo nětko, j dawnych cžakowu nadžiju wodžerjow hěrbškeho luda. Š 2. januarom tuteho lěta hu „Sserbske Rowiny“ jako dženił wuschke a chzedža wufhadžecž kóždy wschědny džěni a pschihhadžecž do domow, kaž daloko hlyšceže Sserbjo bydla, a k njedželi tež j „Bomhaj Bóh“, kotrež móžesch hěbi j dženiłom sa njedželstu pschitohu skajacž na pósceže abo pola dowěrnikow. Dženit chze hycž wschědny pokasowar a wjednik na wschěch polach politiskeho, nabožneho, narodneho a hospodarskeho žiwjenja. A temu wón pschinoscha hamtske wosjewjenja sa Budyške, Lubijske a Kamjeniske hamtske hejtmansktwo a sa pruske hěrbške wokrěby, kaž tež nawěschtki. Namakasch wo nim to, sčtož mēcz dyrbisch (hamtske wosjewjenja), a sčtož dyrbjak mēcz (to najnowšche a najnusnišche j kraja a se hwešta), a k temu wschitko wo macžernej rěcži a sa poměrnje mały pjenes (4,05 hr.) — kotryž nětkole taž hižo wjele winoshty njeje! — Dženit ham praji: „Telko ma saměseže kóždy, hano najkudski Sserb sa hwoj narod wysche!“ — a my njebychmy wjedželi, cžeho dla niz, je-li Sserb, Sserbowka.

Sakske hłowne mišioniske towarštvo je rosprawu wo hwojim 100lětnym jubileju wudalo, kotryž ho wo septembri lošcheho lěta hwojēcese. Tuta knižka je jara sajmatwa a pschinježe na 80 stronach nadrobnishe wo džěle a wo hwojedenju towarštwa. Towarštvo prošt, so bychu hěbi pschecželjo mišionstwa mjes pohanami tutu knižku sa 1 hriwnu kupili, a j tym cžěže a tola taž nusne džělo towarštwa podpjerali. Wona je pola knjesow duchownych dostacž.

Samolwity redaktor: farar **W y r g a e j** wo Možacžicach.

Cžisčecžer a nakabnik: **M. S m o l e t** wo Budyšcinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjato!
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh ćí khma
Ziwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda
Wokřew će! F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerje, knihcizšczerńi w Budyšćinje a je tam ja šchwórtlětnu přehedplatu 40 pj. dostacž

2. njedžela wo tšjoch kralach.

1. Mójj. 50, 15—21.

W epifaniskim čažbu nětko stejimy. Epifanias rěka šjewje-
nje, a to „šjewjenje Ğesukoweje kražnosće“. My mamy to
žohnowanje špóšnacž, kotřez nam luby hodowny šwjedžen
wobradžuje, so bychmy so ja Bože džěczi wjedželi a jako tajke we
dobrych kaž w šlych dnjach, w horju, to jene wjedželi, so Bóh
naš lubuje a naš wodži. Šdžž tež šu jeho šudženja nam
druhdny k njedopřtanju a jeho pueže k njewušlědženju, dha wón
tola wšcho k dobrenu kónzei dowjedže. Šižo pobožni stareho
škluba to derje wjedžachu. Tak Šiob w šwojej wěře do Boha
njekhabla, hdyž tež wšcho móžne nješbožo jeho potrjechi. A tež
tón podawoł, wo kotřymž džěnknišći tekst rěczi, chze nam prajicž:
Bóh je našch wodžer! Duž rospominajmy šebi:

Bóh je našch wodžer.

1. Jeho rada wšchak je džiwna.
2. Jeho mudrosć pak je kražna.
3. Duž dowěrnj so šwojemu Bohu!

1. Bóh wšcho wodži, hdyž je tež jeho rada nam džiwna.

Šakubowi šynojo radu škladuja; kaž bychu šwojemu derje
šakžuzenemu šhořtanju wušchli. Šich nan mějesche Ğosefa, kotřez
hož bě jemu Rachel, a to w jeho starých dnjach porodžila, lubšcho
džžli jich wšchitkich. Šemu bě wošebje rjanu šuknju šćinił.
Šo jemu šawidžachu. Ğosef bě so wošnje wo šnopach a hwě-
šdach, kiž so přšed nim pošhilichu, ja jich knjesa widžak. Woni
jeho hidžachu. Jeho nan bě jeho na polo pošlak, so by hladał,
šcho ćzinja. Woni so hněwachu, haj, we šwojim hněwoje
chzedža jeho škónzowacž: „Šlaj, tón šonacžk tudy dže, pošmy a

šabimj jeho a ćižimj jeho do jamy!“ Šedy so Rubenej, temu
najštaršchemu, kiž mějesche wšcho šawolwjenje, poradži, so by
jich wot bratromordacštwu wotdžeržak. Woni so špokojja, jako
běchu Ğosefa na druhe wajšnje wotbyłi a jeho do wotrocžštwu
pšchedali a pšchi tym hišcěže šwój dobytk, kupne pjenješy měli;
nana pak wobelbachu. Šakša to škóšć! Ğosef pak pšchindže do
Egipšowskeje, hdyž bu škóncžnje šwojeje mudreje rady dla ša
knjesa postajeny. Šara wjele žita bě w dobrych, plódných lětach
na žitne lubje našypak; duž pšchindže drohota. Šež jeho bratšja
pšchindu, so bychu žyrobu nakupili. Ğosef da so jim pošnacž,
Šakub ćěhuje tam, hdyž po Šaraonowej pšchikasnji w najšpšchim
krajju, w Gosenje, bydla. Šak džiwnje je Bóh wšcho wodžik!
Šako Ğosefowi bratšja nětko po nanowej šnjerczi so bojachu
a jeho wo wodacže ja šwoju přjedawšchu škóšć prošchachu,
dha wón rjekny: „Wš ježe šle so mnu myšlili, ale Bóh je so mnu
derje myšlik, so by ćzinił to, šchož wy džěnkša widžicže, a pšchi
žiwjenju šdžeržak wulki lud!“

Bóh je to ćzinił! Še drje Bóh tež do škóšće tych bratrow
šwolik? Šsu drje so woni pšchi šwojim nješutku ša Boži
grat w Božej ruzh měli? Še drje jich šary nan to ša Božu
wolu měł, hdyž jemu Ğosefowi šuknju pšchinjekachu a wón
šaplaka: „Ša se žakosćžu dele pošndu do jamy ša mojim šh-
nom?“ Wšcěže niz! Šaj, Boža rada je džiwna. Šdy bě wšcho
na šwěcže po ćłotšćich myšlach šchlo, dha dšrbjako wjele
hinał byč. „Šak móže Bóh to pšchidacž?“ tak drje so prašchamy,
hdyž naš wulke nješbožo potrjechi. Šak so druhdny pšchirodne
možy pšhecžimo ćłowjekeje wobrocžuja. Š jenicžkim šemjerženjom
ša krotki čaž so kćěžjaza krajina do rospadankow pšchewobrocži
a njelicžene ćłowjeke žiwjenja šu šnicžene. Šódž so podnóri

we wicherach a wschitzu na njej ſu ſhubjeni, hacž ſu do Boha wërili abo niz. Wór a pſchimaza khoroſcž lëta kaž ſchip wot jeneho kraja do drugeho a woſnje precž, kohož potrjehi, a njewopraſcha ſo, hacž ma praweho abo njepraweho! Jenicžka wójna žada ſebi wjele milijonow drohotnych cžłowſkich žiwjenow. A Bóh móže to pſchidacž? My na to žaneho wotmolwtjenja njewëmty, Bože pucze ſu nam džitwne.

2. Cžëmne Bože wodženja ſu ſtajnje cžëmne hudancžka ſa pobožnych mužow Božich byle. Woni pač njeſu ſo, kaž to na Siobje widžimty, mthlicž dali, we ſwojej wërje do luboſcže a mudroſcže teho žiweho, wſchekomóžneho Boha. Wſchał ſu ſtajnje tež nawopał widželi, ſo ſkóncžnje to ſłowo pſchezo ſažo trjehi: „Štož cžłowjeł byje, to budže žnjecž.“ Pſchezo je ſebi ſłóſtnik ſam ſwoju jamu ryl, pſchezo je to dobre ſkóncžnje do- bylo. Dawno bě Joſef ſwojim bratram wodał. Jačo pač bě jich nan wumrjeł, ſo ſ nowa bojachu. Kač wjele dobrotow drje bčchu mjes tym w Egnptowſkej wužitwali! Na wſchě 17 lët bčchu w Goſenje živi byli. Žich ſwëdomnje je njemërne woſtało. Pſches ſwoju ſkóscž bčchu ſebi ſwoje žyłe daſſche žiwjenje ſajë- doječili, pſchezo ſažo dopomnjecže na hróſbny ſkutt wozucž, cžorny blač woſta. Sańba a bojocž je hrěſchny plód. A tola mjeſeche jich hroſny ſkutt k jich lëpſchemu ſlužicž. Joſef ſteji pod pſche- móžazym jacžicžom „Bóh je to cžinik, ſchtož wy dženka widžicže.“ Wón je ſpóſnač, ſo by jeho lud ſ hlódom wumrjeł a hubjeny kónž wſač, hdy njeby ſo wón do Egnptowſkeje pſchedač. Jeho prijedawſche žalocſtne njeſbožo je jeho luda ſbože bylo. Woža rada wſchał je džitwna, ale jeho mudroſcž je kražna! Jačo bě Chryſtus přenju cžrjódžicžku ſwojich wërjazyč pod ſwoju khoroj ſhromadžil a přenju woſhadku ſažož, dha ſapocža ſo pſchecžeha- nje. Ale runje ſ tym bu ſymjeſchko kſchecžanſkeje wërny do wſcheho ſwëta roſnjehene. — Na Luthera bu klatba položena, najcžežſche khoſtanje podjanſkeje zyrkwe, ale runje ſ tym bu wón ſwobodny ſa ſwoje daſſche ſkuttowanje, ſo by ewangelijej pucž pſchihotowač. Ž Jeſuſ, naſch luby Šbóžnik ſam, bu kſchizowany. Kažka to ſkóscž! Ale runje to bu naſche ſbože! Woža rada wſchał je džitwna, ale jeho mudroſcž je kražna.

3. Duž dowërny ſo ſwojemu Bohu!

Joſef, kiž bu ſ mozu wot lubeje nanoweje wutrobny wſaty a do wotrocžſtwa pſchedaty, nam praji, ſ cžejeje mozy je wſcho hubjeńſtvo wutrač a pſchecžerpik: „Ja ſym pod Bohom.“

Š wotkal mjeſeche Joſef ſwoju wëru? Jačo bu ſ mozu ſ lubeje domjny wotwjedženy, dha njeje nicžo ſobu wſač mohł, tež jeho ſuſnju bčchu jemu wſali, ale jene bě tola wobkhowač: Šſwoju wëru do Boha ſwojich Wótzow, kotruž bě něhdy jeho pobožny nan do džëcžoweje wutrobny ſaſchcžerpik. To bě ſažož jeho ſprawnoſcže a ſwëroſcže, ſ kotrejž je we wſchëm ſpohy- wanju wobſtač a kotrejž dla bu ſkóncžnje potwſcheny. To bě žórko jeho derjemëcža a ſboža. —

My ſtarſchi, kiž wy ſnadž njemóžecže ſwojim lubym džëcžom, hdyž dhrbja waſch dom wopuſchecžicž, wjele ſobu dacž, ſcže wy ſ waſchim dobrym pſchikladom a ſnamjenjom, ſ waſchim ſpraw- nym ſadžerženjom a ſ waſchej modlitwu ſ najmjëńſcha wëru a pobožnoſcž a dowërjenje k Bohu do jich wutrobow plóžili? Je-li ſo njebychu dale nicžo mële, wone bychu bohate byle kaž Joſef.

Pobožna wutroba je tež dobrocžitwa wutroba. Wot nano- weho pohrjeba bčchu tučži bratſja pſchichli, jačo Joſefa wo wodačže proſchachu. W Iſraelu bě nan najwſchſchi ſudnik ſa žylu ſwójbny; tehodla ſo na njeho pomofachu. Ale derje tež wjedžachu, ſo je nětko runje wutroba hnuta a mjehka. Joſef pač pſkaſche niz jenož ſrudneho dopomnjecža dla, ale ſo pſchezo hiſcže poſne dowërjenje k njemu njemëjachu; wſchał dhrbjachu dawno wjedžecž, ſo je pod Bohom.

Pſchi khowanju lubeho nana ſo drje tež nětk hiſcže wu- troby bratrow a žotrow ſažo namaſaju, kiž bčchu džëlene abo na ſchitwdu ſmthlene byle. Ale njedhrbjač tež hewač jedyn druhemu rad wodačž móž, kiž ſo teho troſchtuje: Ja ſym pod Bohom? —

Joſef, kiž bě pod Bohom, runje tež ſa tym pſchidže, ſo je bčh jeho žiwjenja ſame Bože wodženje. Bóh wſchač pſchezo hiſcže naſ wſchittich wódži, hdyž je tež jeho rada nam huſto džitwna, dha je tola jeho mudroſcž kražna. Ale teho ſo ſamóža jenož cži troſchtowacž, kiž maja poſne dowërjenje k njemu, kiž ſo ſa Bože džëcži wjedža, kiž ſu pod Bohom. Bóh žohnuj nam ſwjatny epifaniſki cžač, ſo by ſo nam Jeſuſowa kražnoſcž ſjewiſa, ſo bychmy poſnali, ſo ſmy pſches Jeſuſa wumóženi a k wëcžnej kražnoſcži pomofani. Šchtož nam potom tu potajene woſtanje, to budžemy junu tam we ſwëtle poſnacž; ſo bychmy džaſowni a wjeſofi w dobrých dnjach, ſhlni w cžerpjenjach a ſebi teho wëcži byli, ſo nicžo naſ džëlicž njemóže wot luboſcže Božeje, kotraž je w Chryſtuſu Jeſuſu, naſchim knjeſu; pſchetož Bóh je naſch wódžer, my ſmy pod Bohom!

Dženka mamy džen 18. wulkeho róžka, džen, na kotrymž bu pſched 49 lëtami němſke ſjenocžene křëžoſtvo ſnowa ſažožene, kiž je nětko ſe ſawidženjom ſwojich bratrow ſanicžene. Ša- widženje a hidženje njemóžetej cžłowſku wutrobu ſpožicž a jej žane trajaze ſbože dacž; wonej wſcho dobreho ſkaſytej a njemó- žetej nicžo noweho ſtworicž a natwaricž. To ſamóže pač ſwëroſcž, kiž to ſwoje cžini, kiž w njeſbožu wutraje, kiž je ſaſorjenjena we wërje do Boha; ſwëroſcž thč, kiž ſu pod Bohom. A tajkich naſch nětk tač njeſbožomny lud bóle hdyžli hdy předy potrjeba. Bóh čhył nan hnadnje prawu, ſhlnu wëru dacž, ſo bychmy ſwëru to ſwoje cžinili; ſo bychu woſebje wſchitzu ſtarſchi ſe ſłowom a je ſwojim dobrym pſchikladom pobožnoſcž a wëru do wutrobow ſwojich džëcži, kiž ſu pſchichod naſcheho luda, plóžili a je tač wuhotowali ſa žiwjenje. Potom budžemy ſhlni a ſhmani k dobrym ſkuttam; potom wëmty, ſo tym, kiž Boha lubuja, maja wſchitte wëžy k lëpſchemu ſlužicž. Samjeń. V. w 5.

Modlitwa ſu naſchich lubych jatyč.

Knježe wſcheje dobroty,
Slaj na naſche wobcžežnoſcže,
Wótče, o tebi njeſemy
Naſchich njeſchecželow ſkóscže,
A ſ najcžežſchej wutrobu
Dónt a pſchichod naſchich džëcži,
Kotrež w jatbye ſdychuju
Dale hiſcže w nowym lëcži!

Pſchezo ſažo domojwrót
Naſchim ſhnam ſaſaſaju,
Hiſcže kſchud a plót a grót
Wobdatwa jich w zuſym kraju!
Šchtož jich mohle woſſchewicž,
Šchtož tam njeſu, ſchtož jich boli,
Njeſmëdža nam wuſtoržicž
Po jich cžwilowarjow woli.

Ač, ſchto nan, macž ſačuma,
Kač to žonu wobcžežuje, —
Kažku ſrudnoſcž pſchecžel ma,
Šchto to prawje wurježuje!
Wſchač pata kurjatk,

Směrjo hwoje mólcžke haji, —
 O ty wboha wutroba,
 Sčto wschu tvoju cžwilu praji!

Wótcze hnady, kmil ho kam,
 Skónczej horzých hylsow cžahy, —
 Wjedž dom muži, hynow k nam,
 Nasche džeczi daj nam sahy!
 Wótcze hnady, kmil ho kam, —
 Swět ho nam wotwobruczuje, —
 Pomhaj, so ho tu a tam —
 Wutroba cži podžakuje!

Naschu horzu modlitwu—
 Wuflyšy bóršy, kmilny Božo,
 Nam na bėdnu wutrobu
 Lėkarstwo a balsam sčžo.
 Naschich jatyh wužwobodž,
 Cžin kónz rjeczasow a putow,
 S twojej ruku móznje wodž —
 Naž se frudžby cžemnyh rukow.

Wjedž nam naschich lubnych dom,
 So cži bhchu jaspėwali
 S nami kherlušy s wježelom
 A se skutkom džak Cži dali.
 Sdžerž jich w wěrje, w nadžiji,
 Wokol' nich twar hnady murje;
 Jim a nam we wėcznosczi
 Wotewr domisnam durje!

Jan Waštar.

Wobrasy.

(Wotracžowanje.)

V.

Sčto wy nětk dženk popořdnju?" ho hospodar hwojich cželadnych prascha, s nimi a se hwojbu po wobjedže blidowe pa- czerje wuspėwawšy.

„Ja du domoj, k staršchimaj!“ rjekny hřenza, kotraž bě se fuřodnjeje wšy, a bě dužy wot kemschi šhonika, so je macž khorowata.

„A wy drusy“, ho bur hólzow a holzow prascha.

„Wy wostanjemy tu! Mamy tu rjane knihi a cži drusy raja po Jurkowym nawjedowanjom wscho móžne.“

„Glaj, nano, ja tež!“ pschistaji burez najstarschi.

„Ó macže!“ nan swježelent žortuje praji, „to budžesč tež ty mlóncžl a damu s nowoh' nawuknyč durbjecž, ja to hižo hym a ho skoro s Jurkom runam!“

„Haj, haj, to tež mi ničo wšsche njewostanje, a schach tež; Wórschla je ni hižo hwoje hodowne pschecža wupowjedaka, a do tych kłuscheja knihi a schach!“

„Ó macže, to njebh to najhłupishe byto! Sčtož hym Jurkej a hólzam wothladał, sda ho mi dobra wězka bhež, njech tež jena, kotraž hebi kusť rojuancžka žada!“

„Haj, a holžy hebi tež wjele na krala a kralowu wjedža, a sčtož to hewak je!“

„Wěsch, mužo, hdnž rumpodicha honimy, skasamy sa wschěch dobru knihu, sa Jurka jenu wožebje rjanu, a sa wschěch hišcže jedyn schach,“ lubi burowka, kotrejež runje kaž burowe wježele bě to, so bě Jurk kaž kheržarjež Jurk tež tu rėkasche, hacžrunje tu hižo na sčtwórtle lėto kłuzesche, wotrocžka cžinjo, cželedž a tež domjazhych hebi sa hwoje dobre a cžiche waschnjo dobył, tať so po žylej wšy a wokolnje nihdže tať wježeleje a dobreje cželedže

njebě kaž pola njeju a wožebje žaneje, kotraž na wschěch hos- džikach njebě, njech tež sabatowu a tež rejwanstu kubju drubdy wopytowasche. —

„Jurko, ho džowka woprascha, jako potom na popořdnju přrenjeho adventa sa wulkim blidom hežžachu. „Jurko, hby ty to jako džecžo tež pschezo tať pėknje domach hbydať?“

„Ně, ně, Marja!“ Jurk wotmolwi, „hym tež drubdy cžeknył, ale pschluchaj hym tola, tať derje hacž mi to móžno bě, a to pschede wschěm tsjoch; nana a macžer a — Rowarjež wowku!“

„Dw, teho Rowarjež Janowu wowku, kotraž tebjc hižo někotre frócž wophta?“

„Haj, wona bě tež moja wotwka, a ženje njesabudu na te wjecžory, kotrež s Janom a s tymi drubdy, wožebje pod Rowarjež hodownym sčtomom pschebhwachmy!“

Dw hody!“ jatwka mała Lenka, kotraž bě pohladacž pschi- schla, tať wjele burikow a konikow pať bě Jurk hřenjej saho na schachu pobit. „Dw hody! to budže rjenje; a nasch wulki sčtom budže tu itacž a wschěm do hromady tu wobradžecž!“

„A Lenzy ničžo!“ ho Jurk sežeka!

„Dw ně, Jurko, Le n z y w j e l e a Jurkej tež wjele!“ —

„Tať sahe chzesch ty přjecž?“, ho mišchtr hobotu wjecžor Janka woprascha, — Rowarjež Janka, kotryž bě dowuknywšy pola njeho hišcže sa kowarškeho.

„Haj, ja chzu tež kemschi a ho tam hižo s nanom a macžerju jekacž!“ wotmolwi Jank, kotryž bě tež jako kowarški hwoje dwatjaze mjeno wobkrowak.

„Tať, tať! Duž praj' nóż twojom mišchtrrej tať domach, so cži k nowemu lėtej rad přjecž njedam, ale so chzesch nětkle hnydom do Draždžan na schulu, to mje saho jara swje- želi.“

„Mišchtrje! chzu po móžnosczi bóršy schulu wophtacž, so bhch ho potom, něhdže drubdže hišcže khwilu podžewawšy, k nanej wrócžil, pola kotrehož to tať prawje wjaz hicž nochže!“

„Rohaj, to wschaj masch prawje! Sa twojeho nana je wschaj to kusť wjele, woboje, kowarja a žitnosčž, to móžemy cži potom bóršy mlódemu mišchtrrej gratulirowacž!“

„Njecžincže tajke žorty, mišchtrje! Hacž tam je to hišcže doha noha! Jutje pať chzu wožebje tež dom, dofelž mi Marja pische, so je wotwka hubjejšcha!“

(Wotracžowanje.)

Měr.

Sanđžena hobotu, 10. januara, je potajkim Němskej nětk měr pschinješkla, niz Europje hišcže a žylej jemi. Ně we Parisu je ho hižo ta druha mėrowa konferenza seschla, so by wo dalschim měrje jednaka. To, sčtož je to najbóle swježelaze, — je-li so do žyła wo swježelazym rėčimy, — je to domoj- wróczenje naschich jatyh; s tutym mėjesche ho dwaj dnjej posdžischo sapocžecž, potajkim 12. januara, a to měšo ho wob džėn 6 000 wójnskich jatyh domoj wrócžicž, tať so bhchu naschi jeczi, tať někať w haprleji domoj bhli — jelišo ho ta wěz pola Franzowsow njehaczi — A jelišo nasche želesnizy njestry- kija, pať wuhla dla, pať želesnizarjow dla. So naschich hėrbskich wójnskich jatyh tu hižo domach nimamy, to njestru- jawinowali fastupjerjo hėrbskeho swajška ale jich pschecžiwizy — tu a tam, a to hėrbszy a němšzy.

Hewak nam tuton měr ničžo swježelazeho njepschinješe, khiba to, so wėmy, so je tu khwilu s wojowanjom tu kónzej, ale jenož tu khwilu, pschetož tuton měr je pschihotowanje nowych wójnow, niz jenož jeneje noweje wójny. A cži, kotřiz hu najbóle wo ludow a hwoća měrje rėčjeli, woni ho hotuja sa tute wójny,

w Europje pschewoschém Franzosja, a w Amerizy tón lud Wilsona, kotryž na pschemoh wulke a hischeže sažo wjetsche kódzje twari. To tež hinaf móžno njeje! Pschetož kaš chyzl kuff papjery ludow, cžlowjetow mēr swěsčicž, kotřiz žuža bohu ma-monej!? To hinaf njebudže, doniz njebudžeja te ludh jako tajke žlužicž temu jenemu kralej, kotryž je Jezuž Khrystuž. Wot tuteje žlužby paš žu, taš žo nam to šda, jenaf šdalení Němžy a nje-pschecželjo Němžow. Potajkim te ludh to hinaf nochzedža! Chžeja wójnu! A tež cži sozialistojw to hinaf nochzedža, njech žu na žwoju šhorhoj tež napřali: žwěta mēr! Ludow mēr! Pschetož runje mjes sozialistami mamy jich tola dosež, kotřiz žu nje-pschecželjo tuteho krala Jezuža Khrystuža abo tola niz jeho pschecželjo. Žich žwěta a ludow mēr je runje taš papjerjany, kaš tamny, njech je jich prózowanje k pschipošnacžu. A cžeho dla dha woni njeprěduja Jezuža a jeho wěru?! W tutej a w Jezužu žamym my tola tón došonjany sozialismus, haj, hdyž chžeš, tón došonjany cžisty kommunismus: Šakon a škutk tuteje wěry a tuteho Jezuža Khrystuža je tola: „Ty dyrbiš žwojeho bližicžeho lubowacž jako žamcho žo!“ — Duž tež bjes džiwja, šo tutón mēr 10. januara 1920 žaneho mēra njeje pschinješt, ani na šemju ani do našeho luda a kraja a hischeže mjenje do wutrobow!

Zyrfej a stat.

W Draždžanach bē žo porucžiko, šo maja tež katholicžy star-ichi žwoje džěcži do mēšcžanškich škulow (simultan škulow) samowicž a niz wjazy do katholicžich. Pschecžiwu temu žu žo katholicžy pošbēhnuli kaš jedyn muž a žu pod nawjedowanjom katholicžeho škulšeho pschēdštejicžestwa wobšamknuli, pschecžiwu tajkemu wumozowanju se wschēmi dowolenymi žrědkami šakro-cžicž, a to tehodla, došelž je tutón wučas kaš to wobšamknjenje šakšjeje komory, pschecžiwu wschokrajnemu prawu; pschetož na-zionalna šhromadžijna je hinaf wobšamkta. A dale njeje po ša-šonju to wocžehnjenje džěcži štatej do ruki date ale štarschim; tucži maju rošžudžicž, nježhu tu tola džěcži šchule dla — ale šchule džěcži dla. Že žo jenohkōnje wobšamkto, šo budža katholicžy star-šchi žwoje džěcži tež dale do katholicžich škulow samowicž, a šo žo na žane waschne, tež psches hamške wosšewjenja niz, k nē-cžemu druhemu nušowacž njedadža. — Š. r. Škatholikojo wojuja ša žwoju katholicžku šchulu; potajkim ša konfesionalnu šchulu, kotraž je po wobšamknjenju nazionalneje šhromadžijny móžna. Draždžanška šchulška wyschnošcž je potajkim to kulturke wojo-wanje šbudžita. — Taš Katholikojo! Nicžo š Draždžan nješt-šchiny, šo bychu tež Ewangelžy, kotrymž tón žamžny wučas placži, nēšcto wo žebi žhšchecž dali. Radžijomnje tu Ewangel-žy š kraja hinaf wustupuja hacž mēšcžanšy, draždžanšy! — Wyschšchi konsistorialny rada dr. Šölšch wosšewja w tychle dnjach, šo je wón šakšeho kultužoweho ministra dopomnil na to, šo je wón we Weimaru ššawnje konfesionalnu žwobodu ša šchulu Katholikam pschijwolil, a šo je žebi nēšt wot njeho žadaš, šo bychu džěcži po wěrywusnacžach žo w šchulach šhromadžile. Minister dr. Šehfert je temu w šakškej komorje 8. januara ša-powjedžil. Š tym je wēž rošjažnjena tež ša ewangelškich a tucži dyrbja nēšt tež ša ewangelšku konfesionalnu šchulu wojowacž, kotraž je psches nazionalnu šhromadžijnu šarukowana. Duž je tež tu kulturne wojowanje, niz wot ewangelškich šbudžene, ale wot ministra, wot wyschnošcže.

Šodpižma ša ššesčžanšku, ša ewangelšku šchulu žo nēšto ššeraju. Na jene budž tu pošasane, šo njeby tola ničto jenož teho dla žwoje šodpižmo šapowjedžil, došelž teje a drugeje pschi-cžiny dla do žyła ničto wjazy nješodpiža. Že žo to štašo š tutej

wurěcžu, kotraž paš ma hewat nēhdže jenož niz w tutym padže šnyžka a prawa! — —

Šdže to dužy? — Nowiny žu nadrobnišcho pižale wo tej džiwnej wězy teju židow š ranja, Šklavž a Šarvus; do tuteje štaj tež dwaj ministraj šašchujatanaj a tón jedyn, kultužowny minister Šānišch, je žebi šwēril šcžehowaze k šamohwjenju tuteje wězki wuprajicž a žyšemu ludej pschēštajicž. „Ša wschaf wěry, šo žo Šarvus ša cžestneho žobuštawa jeneho ewangelškeho towaš-štwā kuježnjow derje hodžil njeby. Wón je jena wubjernje žylna natura a po šēdžebatkach šrudneho pschēšwanja na cžē-kažny žo tuta pschirožžena mōž wuskutkuje pschi wschēm mōžnym, tež na hoscžinach a pschi wješelenjach lubošcže (Liebesfreunden), žnadž tu a tam kuff jara ešplosiwije. Ale, njech tež ša minister kulta žym, njeje to tola hischeže moja winowatošcž, šo bych tež „moralšikšter“ byl [žnadž to „mušar“ pschēžožič!]. Na tutym by dyrbjaš hižo kōždy normalny cžlowješt dosež mēč; ale minister je hischeže dale rēcžaf a to nēhdže tole: „Nješabudžcže, šo Šarvus šoprawom žadny nēški mašonišcžan njeje, a šo to po žwojim žyšym wuwicžu tež do žyła byčž njemōže. Wón je taš prawje tón žyn Kušowškeje, teho europiškého kraja potajkim, w kotrymž je wscho, tež šchtož dušchu nastupa, mōžno. W jeho žiwach mēšcha žo bjes dwēla džiwnje židowška, rušowška a tartar-ška krej. Žedyn tajki muž ma to prawo, šo po šakonjach jeho byčža a jeho wuwicža wo nim žudžiny! atd. Tola na tym došcž, mohlo žo žnadž nēšotremužkuli šeznyčž. Žedyn nēški tydženil pschisponni: „Škōždy ššōštnik je, jenož šo je žylny muž a šo je po tajkim wulkich ššōšcžow dosež došonjaš, žebi potajkim wēštu, šo jeho našchi nēčžišchi mužojw wyschnošcže šchitaja!“ Šdže to dužy?! Tam, hdyž tón pucž wjedže, na kotrymž bjes ššesčžanškeje wěry a jeje došnych počžinkow šhodža, tam, hdyž „moralš“ wjedže, kotraž žama na žebi a žama w žebi ničto njeje a duž tež ničto dacž njemōže, a to je do šahuby wscheho prawa, wschēje prawdošcže, wschēch počžinkow, po tajkim do do-špokneje šahuby wscheho cžlowještwa w našchimi kraju, hdyž tola w hošpodarškej a politiškej šahubje hižo žym.

Š bliska a š daloka.

„Katholicški Šošol“ wosšewja w žwojim 2. cžibke ššōžžbu šerbškich ukodnych holžow na šerbškich ukodnych hōlžow, na šerb-škich ukodnych holžow, kotřiz šažpivajw šerbšku narodnu draštu a tež rēcž do žyšby k nēškim mēšcžanostam a druhim bēhaja, jako Ššerbowki šwērne macžernej rēcži a narodnej draščže, wone pschilubeja, tajkich pacholow mēč a džeržecž ša to, šchtož žu, a žo wostajiwšchi, jich šawostacž žwērne žwojemu narodej, mēnjo, šo tamni žo tajkeho wopicžšowanja tež ššōčžnje hischeže šaja, žo došladawšchi, hdyž chžeja! — Šacž tajka ššōžžba placži jeno ša tamne katholicško-šerbške ššrony!?

„Ššerbške Nowiny“ pižaju w 7. cžibke, šo žu šawēšcže tunje došcž pschi wschēj drohocže, wošebje pschi drohocže papjery. Našch „Šombaj Šōh“ je drje po žyšej dalokej a ššērofej Šužizy, haj Němškej to jenicžle šopjenko, kotrež ma hischeže placžijnu mēra, žyše 160 pj. Duž dyrbjaš kōždy, kiž „Šombaj Šōh“ hischeže nje-cžita, šo žebi hižo tehodla ššasacž, šo by tutu šurijositu tež žam mēš, mjenujžy: nēšcto, a to hischeže jene šopjeno, ša placžijnu mēra. Kaš šnate, mōžesh žebi Šombaj Šōh tež šhromadže je „Ššerbškim Nowinami“ ššasacž. Šedaktoraj nochzetaj pošabycž pschisponnicž, šo žo w tym, šo Ššerbja taš tunjo žwoje njedželške šopjenko doššawaja, šažo raš wopornitwa šerbška wutroba našcheho naššadnika kn. M. Ššmolerja ššewja.

Šamolwity šedaktor: šaraf Šyrgacž w Šošacžizach.

Čižcžer a naššadnik: M. Ššmoleš w Šudžšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knižničisćizerni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž

3. njedžela po tsjoch kralach.

Psalm 139.

„Knježe, ty wobhonisch nje“ — Bože wóczko tež na mnje padnje w tutym lěće, kaž w mojim zhlým žiwjenju. Sažo bym činy a strowy pucž psches lěto nastupit, japoczał křwój dom wobstaracž, přenje kroczele scžinit na polo a do kraja! Kelko je našch kraj tež hižo do sšeho wobhladať w přenich dnjach a tydženjach. Wny chzemy pod sbožom a hnadu Boha teho Knjeja křwoju drohu czahnyčž s hežlom:

„Knježe, ty wobhonisch nje.“

Wusnacž psched tym wschewowšchudžomnym Bohom! „Ja žedžu abo statam, wšch ty jo. Ja křodžu abo ležu, wobkřahujesh ty nje.“ Tak japocž, luby semski dróhowarjo, rano nutnje! Šdžž tвое wóczko tež jeho njewidži, jeho wóczko tola tebe a tвое kroczele. Kať derje, šo w bliskosći teho Knjeja njebješow a semje wjedžicž, s nim šo w hromadže jaczutwacž! To najlěpschi pokoj do wutrobny dawa, — křašny troscht we wschellich a wschěch křwilach. „Ležu ja — wobkřahajsh nje“ — ja křmēm směrom po czmje byčž, spacž abo tež křodžicž w nožy. Šdžž tych tvojich scžěny a murje wot tebe džěla, abo rěki, hory a daloke křmuhi kraja, dha je Bóh pschi tebi. — Šdžž ša džěćimi hladacž njemóžesh, tehdy móžesh je jemu pschewostajicž. Wón je s wajhtarjom, kiž njespi ani njedrěma. „Tajke pšnacž je mi džiwne a wškoľe“ — praji psalmista. Šaj, s modlenjom posbchuj šo duscha s njemu — kaž tež se křwjatym rženjom šo pod nim potorsej. Njeh našchim džěćjom tón wschewowšchudžomny s myšlow njepšchidže. Bobožne džěćjo šo strachuje sšeho czinicž, njeh šchto widži abo njewidži. Tamny

ženelon, wóžebny předať a wocžehnjeť wjetowowskeho křna, bē křwojeho wuczerja na to nawucžil, wscho kaž psched Božim woblicžom czinicž. Jako bēšche hólčez ras něšchto stucžil, šo ženelon jeho woprascha, hacž je jo czinit, a žadashce wotmolwjenje psched wschewowšchudžomnym Bohom. Duž tón wotmolwi: „Šdžž šo takle praschecze, njemóžu hinať hacž wusnacž: „Ja bym jo czinit!“ Přjedny dnžli křowo na mój jashť pschidže, wšch ty to wschitko.“ Njěkži, džěćjo, ženje! — Me tež my staršchi, wškozny a nišzy chzemy ša křwoje křowo scžinicž: „Šdže pšnacž du ja psched tvojim woblicžom? Šdže dhrbju ja czěnyčž psched tvojim Duchom? Wosmu-li křchidka ranšchich serjom, šo bych bydlit pschi najdalschim morju, dha by wschať mje tvoja ruť tam wjedka.“ Křodžmy czishe, džěłajmy křwědomlitwje, witujmy sprawnje, jo by Knjesowe wóczko wschudže křmēlo pohladacž kaž jeho wucho wschitko křšchecž. To je to wškoľe pšnacž, šo tón, kiž je wóczko a wucho nam scžinit, je šam kaž lute wóczko a štajnje wotewryene wucho. Tón, kiž šadama a žěwu jako człowšku wóžobu stwori, je šam wóžoba, křašna a wškoľa psche wschě japschijecze. — Psalmista křwilku w tej myšli nutnje šo modlo wotpocžuje, kajki dokonjany je tón Knjes, šo naš a wscho křwoje stworjenje wot přenjeho proška w macžěnym žiwocze hacž do pohledka pšnacž, kaž něhdže człowjeť křmuhi kraja pschewidži: „Džiwne šu tвое skutki, a to moja duscha derje šnacž.“ Tola w tym s smutšownemu měrej dšndže, šo ša křwoje hežlo wosmje: „Knježe, ty wobhonisch nje“ psched tym křwjatym Bohom. Kajki bym ja po duschi a mój pucž psches žiwjenje? Wobhoń nje, Božo. Wono je wscho na tym ležane, šo ja křwoje najblišche polo šnaju a wobdžělam, na kotrymž mam křwój dar, křwoju hšdnosć, křwěrnosć a džakow-

nosť wopokasaj. Kello hu jich w hwojim wšchědnym džele bjes hwoědomja! Dw na lichomstwo, kranjenje, njelubosť, nje-
kmanosť a dživje žiwjenje. So by ho čłowjeť ham spósnal,
jo by ho njesjebal! Ty wóćžo njebješte, hladaj, hač ja na
šhm puczu hhm. Ty ruka hwojata a hmilna, pschewodž mje
po wěčnym puczu. Ja proschu, so bñch ho niz se hwoětkom
skasyl, ale t Bohu pschezo bliže dozpiel a na kónzu do wěč-
nosće t njemu saschoť. Wšchitko chce skónčnje něšto dozpicž,
čzi jeni po swonkownym a materialnym, kaž to čzřjody, kotrež
sozialnje sa hwoje čzagne polěpschenje ho bėdža, političny sa hwoje
knejstwo w kraju a sa to rosom, hwoědomnje, haj žiwjenje wo-
pruja, kaž hmy pschezo sažo w krowatnych posběžkach tehole
nětežičeho čzaga hwoětkojo byli. Čzi druhy na warbu wšcho
stajaze — wjele, wjele bjesbóžnych, kiž Boha wostaja, sazpija,
hidža. Psalmista praji: „Ja hidžu, knježe, tñch, kiž tebe hidža.“
„Wobhoń mje, Božo.“ So bñchmy ho wot šnyh džělili a sjawnje a
ho sprawnje sa dobrnyh a dobre wězy a skutki nětkle t nowa ros-
budžili — pschewodž hwojatym Bohom, kiž dħrbi a budže stajnje sje
hidžicž a dobre žadacž. Spěwajmy se starym kħerlusom,
t naschimi wótzami (kħerl. 634):

Wobhoń a sphtaj, Božo mje;
Pósnaj, hač mój pucž prawy je;
Po wěčnym puczu pschewodž mje,
Kiž do twojeho raja dže. Samjeń.

Naschim lubym „shubjenym“ wojowarjam.

Shubjeny! D čzěke hlowo,
Nastroženja polny džen,
Sdyž je t wutrobje nam kóto
Padajo kaž wóžny scžen!
Shubjeny! Čšto móže měricž
Sšlyšy wšchě a sdychwanicžka,
A šchto mohť wšchu štyšnosť čžericž
S wutrobny wot tamnoh' dnja!

Shubjeny! Je wóćžo prawje
W tannym lišče čžitalo?
Bohužel! Haj! wone pławja
Hischče dženš jón hylsujó.
Sswěrnny towaršč je nam t pola
A tež wñchť jo wobkručičť. —
Božo Wóćže! twoja wola
Stań ho! nad nami ho hmil!

A Bóh praji: Moji lubi,
Sswěrnni staršchi, pscheczeljo!
Čšto je moje, ho njeshubi,
Džeržu jo najkručičcho.
Jako hwoěrnny Wóćžez snaju
Sdže je twój hhm wudychať
Sswójdu dušchu w zšym kraju,
Sdže je hwoj row namaťkať:

Hač na horach, abo w dole,
Pšchi lěžu, pod žolmami, —
Nicžo nej' bjes mojej' wole,
A mi ničto njerubi,
Čštož je lubosť Jesuřowa
Na kichžju mi dobyťa;
Wšchitke dny a hač do rowa
Je to mojej bjes kónza.

Ne! twój hhm, twój lubowany
Nihdy njeje shubjeny!

Warbowany! Ramafany!
Spěwaj jemu t wutrobny.
Moje wotčičički hu moje,
Nichtón mi je njewosmje.
A šchtož moje je, je twoje,
Pšcheczeljo do wěčnosće!

Jan Baltar.

Herz.

S Lužičkich wobrasťow Adolfa Čzerneho.

Čšlónčžo běšche sa Ramjenzom domcžť šchto. Dójšchtoj
hmoj t lužičkim pscheczelom t hamocze pschewodž wotrowom. Kupa
drjewjanyh malnyh twarjenjow, kiž wobřjedža malny dworik sa-
wřēja, tak kaž to powšchitkownje pschi lužičkich hñdlišchězach
hyma. Jenu stronu dworika tworí domške, druhu kħlěwy, tšecžu
bróžen, šchtwórtu kólnja a šchěrofe wrota. Wšchitko je twarjene
t drjewa a kryte se kłonu. Čznowoschěra do čzorneho wotšchě-
njaza barba žhlejje kupy hwoědži wo jeje starobje. Tajke stare
twarenja mje pschezo wabja; t přenja wubudža moju hwožel-
nosť a sympatiju jako stary čłowjeť, kotrehož kóža je čzerstwe
barby mladosće hižo shubita a t narunanju sa nje njewěšty
bruny nadnyh staroby dostaťa; t druhu hu wšchelake widžake a
wjedža wo čzimž mohťe powjedacž, sažo jako stary čłowjeť.
Mlody por je hnadž tutu hamotu jakožič, hwoje hñěšdacžko, so
by to městno sa mlode šbože bylo. Žhke šbože je ho scžělivo we-
někotrnyh toštolizatnyh, čžerwjennyh woblicžach. A tutón fakt je
ho tu hamo dolho, hñano čłowške žiwjenje, hñano dlěhe wospje-
towal. Čsnano tež njeběšche šbože pschezo njemucžene, hñano
běšche pod tutej tšechu pschezo wjazny njesboža hač šboža, hñano
njeje tu t žhla ženje žaneho šboža bylo. Wono ho tak někotrnyh
tšecham šwinje... Wodajče wšchať, so hhm ho do rošnyhšle-
njow dať.

Wšchew šchěrošimi, pschihodnyhmi wrotami do dwora šteješche
něšto hromadow drjewa šod tuthym hrajkachu šchthri male
holežata, šdrasčene do narodneje drašty katholicich Lužiččanow.
Widžu pschezo nimoměry rad tnyh malnyh kħbolčičkow w drašče
dorosčennyh. Na nich je wšchitko jako na dorosčennyh — ale
w smjeńšchennyh rošměrach. Sda ho nam, jako by na dorosče-
nyh hraťa, abo jako by jich drašta t nimi rostka, hromadže
t wustupowanjom wěšeho rafa we woblicžach, hromadže se šha-
džaznyh nadrami a se šhadžaznyh žedženjom přenjeje lubosće...
Ale sažo hhm do rošnyhšlenjow padnyť...

Kulojte wobližo t polnymaj ližomaj hwoěčejšche ho nad
šrowej kantoriškej podbrodu a džěczazej špokojnosću a radošću.
Džěczi hrajkachu t dwěmaj wulkimaj pħomaj. Tej wulkej hñlnej
šwěrcički šnješchetej scžerpliwje wšchelake myšlěnički a napadny
tutnyh drobjeńkow — ale lědma běšchetej nas wohladaťoj, wu-
škocžičhtaj šakobjenaj a šahadžičhtaj pschecžiwu namaj. Wul-
kej kħzmaťaj šepjeričhtaj ho na přětkownymaj nohomaj a pošaso-
wašhtaj nam hwoje hñlne šrowe šuby šchčowkajny bjes psche-
stacža. Mjes tym so pscheczel pħow t pomozu džěczi směrowašche,
ja nuts do hamoty šastupich. Dworik běšche prošny, nihdže ani
hibanja. Šastupju do twarjenja — ale tu nješhym ani žiwje
dušche nadeschoť; durje do šštyh běchu šawřjene. Wobrocžu ho
rošnjemdrjeny na pjasč t wrocženju. Mjes tym sa mnu někaťki
žónški hños šaklincža postrowjo mje t lužičkim „Witajče!“ Šibi-
če hhm hwoj wobrot došcončičť. Na kħžinym prošy šteješche
maťa rjana žona, hñschče došč mloda t dobrnymaj brunymaj wo-
čjomaj. „Džakuju“. wotmoštomaj a pschijimam ruku, kotruž
je mi podaťa „Ššym prawje t staremu Wobitej pschijšchoť?“
„D haj“, wobtwjerdži žona. „To je mój muž.“
„Wasch muž?“ wospjetuju t dolha, pohladajo njedowěrliwje

do mlodeho žonineho woblicza. So bych smyhl pschedeschoł, bym
hischeže k wuřwětlenju dodał: Měnju st a r e h o herza Bobika.

„Derje, derje, herz Bobik je mój muž.“

Njemózach dale napscheczivicž — hacž runje po řwójich
nashonjenjach wjedžach, so starý řerbřki herz Bobik nima jara
daloko k schěščdžekacžim — a tuta žona je něhdže řizheči. a
k tomu hischeže Ale řchto mje to stara.

„Mó, potajkim, hdže wařch muž je?“

„Njeje nětkle doma, je na poli.“

„Na poli? To je řchłoda. Rař daloko macže polo?“

„Njedaloko, jenož něřchto krocželow řa bróžnju.“

„Njemohła mi řwójeho muža řawořacž? Abo řěpje, do-
wjedžeže mje k njemu.“

„Řchto wot njeho chzečeže?“

— „Šsmój řlyřchaloj, řo móže tudy we wokołnořcži naj-
wjazy starých řerbřkich kuřow hracž a chzemoj jeho prořheč, řo
by namaj něřotre řahrał“, wotmořwja řa mnu pscheczł, řiž je
mjes tym tež nuts pschischoł. řa nim tupotaja řchřiri holečata,
jedne bóle kulojte hacž druhe, ř porřtami w hubje, na naju
drje bojařliwje ale wčřipnje pohladajo, řa nimi řchurowatej řo
pomalu dwaj wulkej přaj ř pořřchazymaj wopuschomaj a ř wote-
wřejemymaj hubomaj.

„Ow, to wón rořumi“, wotmořwi žona řwólniwje a woblicžo
řo jej ř radořcžu rořřchěrjeřche. Běřche řjawnje widžeč, řa řo
jej wjedženje lubi, řo řo po jejnym mužu tež zuřbnizy ř daloka
prařheja. Bjes řomdženja pař nař na polo k muřej wjedžeřche.
řo pučžu mějeřche k namaj hischeže něřotre wčřipne prařhenja,
jako: cžeho dla chzemoj jeho řlyřchecž, cžeho dla chzemoj hlořy
řapřacž, cžeho dla chzemoj je cžiřchecžecž dacž atd. Šsmój jej
řwólniwje a řaž řo řdařche k jejnemu řpokojenju wukładowařoj
a wuřwětkiřoj. Džecži a přy tworjachu řtajny a řwěrný
pschewod.

Něhdže řchěščdžekacž krocželi řa bróžnju žnějeřche ř dwě-
maj pomoznikomaj řřednje wulki, řuchi muřik žito. Mějeřche
jenož řame řholowe ř rubjaneho płatu a řořchlu. Na hłowje
řlomjany řlobuř. Rař wuhladawřchi řařta w džěle a řepjerařche
řo na řořu. Běřche to řajimawe woblicžo, řuche, drobne, ř no-
řom do řchpicžki. řandželenej wocži a řtajny, dobročřiwý wu-
řměw wokoło cženřich hubow dawachu jemu wjeřelý, řchibalřki
rař. řař wupaduja řortniwe dobročřiwje duřche. řeho woblicžo
njerwupadařche ani pschejara stare, řa řo njeby jeho wobředžerje
wjazy hacž pjećdžekacž wuhudal. A řpěřchne pohiby žyřeho cžěla
řwědečachu wo řařhowanořcži. řo tym řyřhu řwědečjeřche tež
hischeže druha wofobnořcž Witawřche naju ř daloka, hdž
naju ře žonu pschilhadžecž widžeřche. Bližachmy řo dořcž po-
mařku; řchěroki, řolebawý řhód žoniny naju řadžeržowařche.
řschednjeřechmoj řuchemu muřikej řwoje pschecže w pschewěd-
cženju, řo nam je njeřapowě. řajzy ludžo wo njedobrej wole
ani njerwjedža. Njeřřmoj řo w nim myřliřoj. Na řajkim wo-
blicžu řo cžłowjeř myřlicž njemóže. řslubi namaj bjes rořmyřle-
nja, řo pschindže, jenož řo hischeže řuř dožnje, do řancžiřteje
řorcžmy a ř klarinetu. řam řej řahrařemý a řařpěwamý.
Njeběřche řrjeba, řo bychmoj dobrých ludži dlěje řadžeržaloj a
podachmoj jim ruřy na boženje. Mój pscheczł podawařche
ruřu mandželřkej, pschjejeřche jej řtajnu řtrowořcž a řradžu řo
řmějeřche. řSchelma řchelmowřki; řym řo na njeho přchi řamym
hóřchit. Ale wař prořchu, wón je wóženjený . . .

„řař wěřcže!“

„Wěřcže.“

řrocžimý pschěř polo k řancžizam. ř huřteje řecžiny řa
malej řmohu řeerraina wuřuřnje řelena řchěřta řlőřchterřteje

wěže. řupada w řwětle řo řhowazeřo řlőza jako řařny
bronřowý archeologiřki řuř, pokrny ř najnadobniřkej patinu,
nad řotřymž bě řberacžł řpomnjenřkow řo rořhorik. řnjeni by
řjekta, řo wupada jako najřjenřchi řoujon na toiletne blicřo.
řawalny řchachowniř by řjekł, řo by to byřla řjana wěřka na
řchachowniřu. řa prawizy wuřtupuja napadnje mózne nařyřy
řotrowřteřo řrodžiřchcža. řaj dwaj hoberřkaj, ř hliny na-
řyřpanej wěnzaj, wo řotrejuž cžeřcžehódnej řarobje tež řěřna
huřcžina, řotraž jeju řryje, řwědečži, řladatej řchmurjenje do
řraja. řtare řačřiknjene bóřřtowo a ludžo njeřhromadžuja řo
wjazy we wobřchěrnyřch řotokach hlinjaneje hromady, ale řhodža
řo řkonicž řohu do prořteje řotrowřteje řřřwiczki, řotraž řo na
malej hórřy napschecžo hrodžiřchcžu běli. A wofřjedža w dole
řchumi řecžka, řpěchowaža ře řlőřchterej a k řancžizam. řa
hrodžiřchcžu a we řotrowje je cžicho . . . řa řrajinu pada
wjecžorný měř.

ř řancžizam naděndžechmoj pěřnu řowarřchmořcž. řěřař
řachel a wucžer řařcha řlyřchěřchaj k mořim řarým řnathm
a pscheczłam. řimw njeju běřche tu něřchto ratarjow. řřcho
řabawjeřche řo w řerbřkej rořmořwje. řařta wřajemne prařche-
nje a wotmořwjenje. řóřřy řym řo w rořmořwje k narodnej
pěřni dořtař, řo nadžiřejo, tu něřchto řa řwoje řapřiřki dořtačž.
řsmý řo pomalu do řpěwa puřcžili a řym řhoniř, řo móže mi
řarjenř, horepodař ř njedalokaj wřy řawory, najwjeřelřchi řtaw
řowarřchmořcže wřchitřo mózne ře řwojeřo pomjarka pořřicžicž.
ře nam wařne a rořpuřchcženišche pěřnje řpěwal a řdařche řo
njerwucžerpajomny byčž. řař njeřřmy přchi řamym ani přt-
nyřli, řo běřche wjecžor řa řhěřřje pokrocžik. řarjenř řpěwařche
runje w najwřřchřchim rořwjeřelenju:

ř řchidowje a řěřowje,

tam je dobre pivo,

pivo je tam dobre

a holzy řu tam řjane

jako řo durje wotewřjachu a Bobik řařtupi. Běřche cžiřcže wu-
mny a řwjedženřyř pschenty.

„řch, witam wař, Bobiko. Mó, pójcže dale“, namořwju jeho
a wujajřnju řowarřřtowo, řo řym řebi Bobika na džęřniřchi
wjecžor pscheprořyřł. řřchitzy jeho wjeřele witachu. řřym řo
wo wocžerřřtowanie řwojeřo horečja pořtarał a jeho na řwoje
měřtno pódla řarjenřka pořadžik. řón řo wřchaf něřař mřo-
cžeřche; njemózach řebi nařle mjerřanje řuřodowe wuřořicž, ale
nochžyřo wčřipny byčž, njeřřym řo řa nim wobhoniř. řař řym
w řlědowazym wofomiřu bórřy na wobožneho řuřoda řapomniř.
Bobik řo řaře rořwjeřeli a pocža na klarinecže ducž. řapřiřka
reju.

řreja je najřjenřcha řalořka narodneje řerbřteje hudžby.
ře řwojimi melodiřkimi řudžerjemi a wabjazymi řraběřkami
řřutřuje njeřadžewajomnje. řřłowjeř pořřlucha a nima wole
hlořowa řwój njeřepny bař abo pschihlořka; pschezo wřchaf je
to řař wjeřele, řař mřódne a wobrotne. řořřluchařch a w duřhu
widžiřch porř reřwazych we wuřkim wobjecžu, nadra řnjeřnow
na wutrobach pacholow, paže pacholow wokoło řwizneřo pařa
holečazeřo — a je cži cžopřo, řař řjenje cžopřo: jako by řam
řajki něřny řjew w ruřomaj džeržal a wobřal. řorřy nje-
cžěřaja po řale, wjerčja řo na jednym měřtnje, řda řo, jako
by řo wobras njeměniř, jako by řtajnje řón řamřny był —
a pschezo widžiřch, řař řo woblicža přomja, wocži řo řměja, bantý
a řuřnje řlětuja, ach —! A „reja“ řo wjerčži, a řměje řo
nad reřwazymi, cžini nad nimi w hórřym powěřřje řwajřlwe
melodiřte řłoki a řo pschěř hłowu mřeta, w řtajnje ryřřřym
tempu, bjes řlőza — jako by je chžyřa do řmjerčje wureřwacž.
A měřch řožanyřch dudow burcži jako mjedwjedž a řřitrunate na-

rodne hušle k temu kwicza i wysokim bo pschedrejazyhm hlo-
hom — rospuschczena, wobruskaza hudzba . . .

Mój herz piskasche džě jenož na narodnym klarinecze, ale
nje to spofojesche. Ssyn i radoježu te wischelake hlohy sapisko-
wat, hacž hyn bo pocžit. Wschaf bo i Bobika, khudaka, jenož
taf lijesche. Běšche ja njeho wjele próžh a pscheminjenja, hdyž
mějesche někotre reje wospjetowacž, jeho fantasija spjeczesche bo
w jeho ponjatku a wón piskasche drubi a tsjeczi ras pschezo
hinaf hacž přeni. A hdyž běchny sbožownje jenu melodiju na
papjeru dostali, pohonjowach Bobika k nowe. Mój pscheczěl
bo pschi tym pschezo njesczěpřliwje hibasche a mi do wucha schep-
tasche: „Ale, wón, ničžo njerofumi.“ Bobik bo na nomu
reju pschezo dosčž dolho rosmyšlesche; čžasto čžinjěsche jenož
nadběh — ale po někotrych taktach padny do hižo jnateje melo-
dije. Njeje džywa, dokelž maja reje telko podobnosče. Ale
na to mój bušhod njemyšlesche, wón jenož i potajnej radoježu na
to kědžbowasche a pschezo i posnamjenjem pschichwata: „Nó,
hlaječe, so ničžo njerofumi.“ — „Aha, pscheczětko“, bo mǎ
rojjasni, „ty by sawistny!“

Čžaz bo miny a nješhny ani pntnyli, kaf. Běšche tu we
polnozy a my běchny w najlěpschej sabawje. Rozmohwa wot-
měnjěsche se spěwom a tón i hru. Tutaj dwaj pscheczělaj
hromadže i čžornym pivom skufkowaschtej, so Sarjeit na hwoju
sawistnosčž japonni a nahle se hwojim hufhodoni do pora stupi.
Septaschtej najwějšchu hěrbstu reju. A k tomu dujesche Bobik
i polahm woblicžom na klarinecze: tramtrta . . .

Wobrasť bo nahle pscheměni. Bobik pschesta we hwojej
hrje a hladasche smotany k durjam. Běšche něčajki pachoff sa-
stupit. Pschibliži bo k Bobikej, kiž bo ani i města njepohibny
a saschepta jemu něššto do hucha. Bobik saschtrabny bo sa
wuchom a na jeho woblicžu sjewjesche bo rospacžitowacž, kiž jemu
njewuprajnje hmešchěny wuras doda. Teho woboheho čžłowjeka
je njenadžite njesbožo potrejchiko, hnadž je pschitonny mlodženž
i Siwobowym poželom — ale my pohladajo na njewuprajnje
rospacžite woblicžo hudžbnikowe, njemožachmy bo hmešcha sčžer-
žecž. Hdyž běšche přeni nawal hmešcha pschěschof, hyn bo
Bobika wopraschaf:

„Ššto je bo wam stalo?“

„Čžěščěny knježe“, dawta mi pomakku a njelěpje sa wot-
mohwu i njecžěfatej rospacžitowacžu we woblicžu: „proschu waš
— ja — — kmótra . . .“

Nó, to wschaf je něššto druhe. To bo rosumi, so běchu
nětko najše „ethnografiske studije“ w kónzu, dokelž běšche
Bobik i poželom do žhla poraženy wotěschof . . .

Pscheproschěnje hyn sa woprawdžitowacž wšaf a sa tydžen
kmótsjach najmlódschemu, pjatemu potomnikej hěrbsteho herza.
Gladasče, ššto móže bo sčžeracželej narodnosčžěnyhm wofebito-
scžow seicž . . .

Zyrfej a stat.

Wo dorjadowanju žyłego noweho krajneho a ludoweho
žiwjenja nima ta nětkole hiščeže bo sšhadžowaza nazionalna
šhromadžisna wobsamkowacž, to je wěž teje nowoje nazional-
neje šhromadžisny, abo kaž bo tež mjenuje, krajneho šejma..
Sda bo, so bo něččějšchi móžnarjo a i nimi tež nazionalna par-
taja dlji, nowej šhromadžisnje pucž rumowacž a wólby postajicž.
Dute dyrbja bo halle w meji abo juniju wotměcž, kaž bo hlyšchecž
dawta. Wschitžh w naschim ludu, kotrychž přeni jakon rěka:
„Ašchescžan hyn a wostanu!“ měli bo nětkole hižo na to pschi-
hotowacž, so bo mužoyo a žony do krajneho šejma wušwola, kotřiž
maja tež wutrobu a hłowu sa kšchescžanstwo a zyrfej a kšchescžan-
stle žiwjenje w ludu, pschede wšchěm tež w schuli.

Š bliska a i daloka.

Š Rožacžiz. W sandženym lěcže je po wjele nadběhach
ššoncžnje k temu dōšchlo, so bo Walow, Rožacžicžanski džěl,
i nascheje wofady do Kettlicžanskeje wufaruja, do kotrejež hižo
tamny džěl Walowow hlyšcha. Dorofudžena wschaf tuta wěž
hiščeže njeje, tola taf daloko sarjadowana, so hiščeže jenož wob-
trucženje konsistorialneje wyschnosče pobrachuje. Š tutym
wufarowanjom nascha wofada na 500 ewangelskich duschow
špadnje, ichtož je k wobžarowanju. Sažo pak žadasche šebi to
porjadne duchowne a zyrkwinske sarjadowanje jene pschemě-
njenje tych njepschihōdnych wobstejnoscžow a to je to rosrizaze!
Šskuschachu tola runje te najdalsche žitwosče, kaž Mlōncžki a
Karlsbrunnste, do Rožacžiz; i dobom bu do tych po schulskich a
zyrkwinnych dawkach rosdžělnych Walowow i najmjejšcha wjetšcha
pschesjednosčž sawjedžena. Dokelž njeje móžno bylo, so město
wotkhadžaznyh Walowow jena druha wješ k nam sastupi, je bo
šputalo, tu wěž i pjenježnym wurunanjom sarunacž, kotrež bu
wot Walowow a Kettlicžanskeje wofady Rožacžicžanskej pla-
čene. Na spowjednyh kemscherjach a pacžěrskich džěcžoch Roža-
cžicžanska wofada ničžo njeshubi, dokelž bē bo tuton džěl Wlo-
wow hōbu, tež wofebje psches hižo dawno sčžinjene schulste wu-
runanje do bliskich Kettlicž nawucžil. Pschichodny čžaz noweho
zyrkwineho sarjadowanja nadžijomnje hiščeže wjazy tajkich
pscheměnjemow pschinječy, pschetož taf njeruneho a njeprakti-
škeho a tež njepschihōdneho rosdžělenja wšow a wofadow mamy
hiščeže jara wjele. Nadžijomnje bo tež pschi tym tajka swól-
nitowacž a pschesjenoscž namaka, kaž njes Kettlicžami, Rožacžic-
žami a Walowami.

Ššakrowanje.

W jenej stronje Nēmzow je waschne, so ludžo, hdyž šakruja,
wupraja, so by jich Bōh satamať. Dokelž je strach, so bychu bo
tute žadlawe gramocžitwe hłowu we Šserbach jahněšdžite, je
nusne, so kōždy móžnje pschěžitwo temu wustupuje. Ale ja šebi
myšlu, so najwjazy tutych ludži, hdyž šakruja, i žhla njewjedža,
ššto i tym wupraja. Pschetož, hdyž jedyn wupraji, so by jeho
Bōh satamať, tón i tym to pschecže wupraji, so by Bōh jemu
wšcho móžne njesbože, khorosčž, hlōd a wōjnu pschipošłaf a jeho
čžahuje a wěčžnje satamať. Šaj, to by tučži ludžo i wškeho
džěla na tym wina, so tu wōjnu mamy, to hubjenstwo, tu
drohotu. Bōh je tutym šakrowarjam runjemon jich pschecže
dopjelnil. Šaj, tučži ludžo by woprawdže hšupišchi hacž čželata,
pschetož jedyn woprawdže pschistojny a rosonny čžłowjeť bo
tajkich gramocžitnych bjesbōžnych hłowow i žhla njenawucži.

My žedžimny wšchitžh po mērje, kaž lacžna semja po plōd-
nym dešchčžiku; ale je nusne, so kōždy pošutu čžini, so kōždy
hwoje bjesbōžne hłowu a škutki wotpožoji. Potom budže bo
Bōh šažo nad čžłowjekami hšmilicž a hwoťej tón dawno požadany
mēr pschinješe.

H. H.

Porjedženska: W špěwje k. f. Š. Waktarja w pošl čžižle
dyrbi rěfáčž:

3.	ryncžł:	Wōtcže k tebi nješemy
13.	=	Šštož jich mohlo wofšchewicž,
20.	=	Ššto to prawje wurjekuje!
30.	=	Ššwēt bo nam wotwobrocžuje
40.	=	Naš je šrudžby čžěmnych kutow.
48.	=	Wotetwē domisnine durje!

Samolwity redaktor: šarat W h r g a c ž w Rožacžicžach.

Wudawa „Šserbštla Lužica“, družštvo i wobm. ruť.
Čžiščěž Ššmolerjež knihicžisčžěrnje w Šserbškim Domje
w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džělaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šerbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždni robotu w Šmolerjez knižiciziscežerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

Njedžela Septuagesima.

Jan. 17, 16. 17.

„Moja wucžba njeje moja, ale teho, kiž nje pójlat je. Chze-li šchtó teho wolu činicz, tón budže šhonicz, hacž je ta wucžba wot Boha, abo hacž ja šam wot šebje rěčzu.“

Wucžba našeho Šbóžnika je najkrafnischa, najstrošchtischa a najšbóžnischa. Wona wopšchija njebjěša a šemju, čaš a wěčnosć, šmjerež a žiwjenje. Kaž je tón šam, kiž ju pschipotwjeđa, wěrnosć, tak je tež wona wěrnosć šama. Wona šjewi čłowjkej jeho hrěščne hubjenje, ale połaže jemu tež šbóžne wumožjenje. Wona njepšchindže jeno š uowymni žadanjenim a kasnjemim, ale wona dawta tež nowu móž a šhlnosć. Pšchi tym njeje wona žana čzežka wucžba, kotruž bhchu šnawo jeno wucženi ludžo šapschijecž móhli, ale tak šrošhmljwa a jednora, šo móže ju tež male džěčzo šapschijecž. Pšchetož wona njeje ničzo hinasche džhli wutrobne šhroble dowěrenje na teho, kiž ju přěduje, na lubeho Šbóžnika Jesuša. Ššwój wonšhód ma wona š Boha šameho. Njedowuškłědzena Boža lubosć je šwojeho jenicžkeho narodženeho Ššyna do šwěta pójłata, šo bhchntj w nim žiwjenje měli, — Nětko je pójłusčne pschijecže tuteje wucžby jenicžke pucž š našej šbóžnosćzi. Ale jich wjele praji: je tak čzežko tule wucžbu pójnacž, tak čzežko do Jesuša wěricž. Lubj Šnjesh Jesuž pak połaže w našim šwjatym tekšće prawj pucž, po kotrymž ša njej pschindžesh. „Chze-li šchtó tutu wolu činicz, tón budže šhonicz, hacž je ta wucžba wot Boha, abo hacž ja šam wot šebje rěčzu.“ To je móžne, rjane šlubjenje, šo chze wón šwětko a pójnacže tym dacž, kiž šteja ša tym, šo jeho šłowo džerža. Šdhž šhšchisch wo šłatwym ššlarju, kiž je hjo wjele ludžom pomhał, a šebi mšhlišch: tón

budže mi šnawo tež pomhačž móž, dha je přenje, šchtož mašch činicz, šo po jeho kasnjach činisch. Šdhž budžesh pšhtnyčž, šo to, šchtož wón kasa, tebi pomha a tvoje bolosćže wotěbjeraja, budžesh bórny widžecž, hacž je twój doktor dobry šškar abo hudleč. Jesuž je tež tajki šškar, kiž šłubi, šo móže duššine šhorošče šahojicž a ty wěšch, šo je wón wopradowže tež wjele druhim móžnje pomhał. Špytaj š nim. Čžin po jeho a jeho Wótza woli. Wušń wot njeho a šhodž ša jeho stopami. Přóžuj šo š jeho pomozu š najmjenscha jedyn hrěch wotpołožicž. Čžim šwěrnischi w tajkim próžowanju šh, čžim ššepje budžesh šhonicz, šo je Jesuškowa wucžba, haj wón šam wot Boha teho Šnjesa. Tebi budže šo wujajnicž, šo tón je wopradowže šbožownj, kiž ma jeho we wutrobje; ničtó njebudže š tvojeje wutrobny wutrobnyčž móž to šbóžnych čžinjaze pschěšwědcženje, šo wón je pola tch šwojich wšchitke dny hacž do ššončženja šwěta. Ty wěšch to, dokelž to šam šhonicz. Budžesh drje tež pójnacž, šo je tvoje žhš čžinjenje po Božej a Šhřstufowej woli nje-dokahaze a jara daloko wot wotšhšnjeneho ššnza. Čžim bóle budžesh žadacž, na tym Šnjesu wostacž kaž halosa na winowym pjenku. Pšchetož bhesh njeho njemóžesh žaneho šłoda pschinjeshčž.

Učš lubi pschěželjo, kiž chžššchěže rad wěricž, špšhtajče to rad na tym pucžu, šo se wšchej šwěrnosćžu ša dopšhlnjenjom Šhřstufoweje wole štejicže. Jesuž, kiž wam šam tule radu dawta, rukuje wam ša rjany šłód wascheho próžowanja. Ššwětko, móž, trošcht, radu, žiwjenje a wšcheho dosčž budžecže w Jesuškowej wucžbj namakacž a džatownje šawšššacž: Haj, wucžba, kotraž to šamože, šchtož je wona w naš a tekko druhich šbožownych ššchěššžianach dokonjala, je wopradowže wot Boha. Šamjen.

Wobrasj.

(Potraczowanje.)

„Dw twoja wowka!“ mischtrka sastupiwšchi a te poslednje słowa wuśchychawšchi rjeknje. „Ta czi tola hišćeže wumrjecz njedyrbjaja, ta dobra wowka!“

„Haj, Janko! to je schwarna žona, twoja wowka!“

„Mischtrje, to ja jara derje wëm; a nimo starscheju mam ja tu na semi šo pschedy wšchem wotwzy sa wjele wjele dżakowacz!“

„Wěšch, Janko, šo runje tač twój towaršch Jurk njedawno rjekny, jako tebe wopht’a?“

„Haj, Jurk a ja šmój někotry krócž pschi wotwzy šedžatoj a wufnytoj a pošluchatoj a hrajoj, a tež nětkle hišćeže jedyn kaž tón drugi k wotwzy džemoj!“

„Teho dla šebi tež starj Rhěžkar, kotrehož we měšcže setkach, tebe a wowku tač šhwalesche! A jeho Jurk cžini tam žhle schwarneho wotrocžka na tym wulkim kuble!“

„Šutšje jeho tež domach setkant; je mi pižak, šo 2. adventa domoj pschindže, šnadž hižo jeho tež w kemschach trjehju!“

„Ma, duž dyrbišch wěšo šabe woteńcz! Praj domach duž wšchem wjele dobreho wot naju a wotwzy pschewoj dobre pošpšchowanje!“

„Haj, wěšo Janko, a Marzy tež, a Szanzy a Šurkej, tymaj mathmaj, a škasaj šebi ša Draždžany něšcto rjane pola rumpodicha!“

VI.

„Šana, počez mi něšcto! Nimam plěšniwego pjenježka wjazy!“ Š tuthmi słowami poštrowi Wjefeliz Šanu jeje měšcžanški bratr, ju šebi i bydlenja na šhód wuklukawšchi. Ššy dha pač šašo twoju žhlu wulku msdu pschěhral a pschepit? Masch tola šašlužby došcz!“ bē mašo pscheczelna wotmošwa.

„Nó, ty wšchač tež twoju šašlužbu naněj a macžeri abo na dań njenoššsch ale na šebi šamej wošoko noššsch we twojich židžankach a šomoczankach!“

„Ššy ty“, Šana šarčča, „jenož pschišchoł, šo by mi tole na wošak?“

„Ně!“ wjekny bratr, „wšchač šym prajit, šo čžu pjenješ mēcz! Njedostanu žanoh, dyrbjju šebi šam něhdže po pjenješ hičž, tež psches šlucžiki a džerki! Praj ras, šotšicžka! Njebh šo pola twojeho pschewpza něšcto tač rjez bjes šaplathy kupicz hodžilo?“

„Džerž hubu a rēcz i mjelczom!“ bē Šanina wotmošwa — niz runje ta, kotruž by šotra bratrej na tajke praschenje dačž dyrbjaja.

„Nó haj, šotšicžka, šym hižo šmērom! Ale rēcz a wotmošw. Trjebam pjenješ na kōždy pad; cžim bóle, hdyž wczera a dženska džekal njejšym. A ty!? Ty wšchač mašch tež thch nješaplacženych pscheczow wjele!“

* * *

„Šowarjowa!“ šawoła Rhěžkarjowa dužy na polc na Šowarjez mischtrku, kotraž runje psches pucz do šowarnje džěšche. „A pomhaj Bóh tež!“

„Wjēršch pomaj, Rhěžkarjowa! Ššto pač macže? Je Jurk pižak?“ rjekny Šowarjowa, pošastawšchi.

„Ně, ně! Ale Wjefelizy šu prjedy mēšcžanški wopht dostali!“

„Šanu?“ šo Šowarjowa woprašča.

„Ně, njech šo to tež ničto džiwacz njetrjeba! Ně, je šudnišwa tam šu a phtaja ša pašofczenthm!“

„O, tajke tola. Wjefelizomaj njedowěrju!“

„Ně, ně, taj staraj wšchač niz, ale hólž a hólža! A to,

šhšchče, pola teho bohateho pschewpza, pola kotrehož Šana šhuzi! To je to najšrudnišche!“

Šowarjowa wije njewěrjo i hłowu: „Šana, ta maša Šana je to cžiničž dyrbjaja. To drje je tón mēšcžanški bratr šlucžit!“

Rhěžkarjowa šhwata dale, hišćeže prajizy: „To mēšto pschinješe se šwojej pchju a reju!“

„Mēšto!“ Šowarjowa rjeknje, „mēšto, haj tež to, prjedy pač tón starschiski dom, hdyž biblija a modlitwa šobu domach njeje!“

„Šowarjowa, wy macže prawo, — čžu wam prajicz, šo je to nje wascha wowka štajnje wuczika!“

„Waj?“

„Haj, psches Šurka!“

„Haj, našcha wowka! Ššto budže wona to prajicz!“

„Tež w Bōžim mjenje! Šowarjowa, wotwzy wjele dobreho!“

„Haj, w Bōžim mjenje, Rhěžkarša!“

Zyrkej a štat.

A wuśhudej w Bartowym prozežu cžitajšch nětkole w nowinach wšchelatore, wošebje tajkeho, šštož čže jenej štronje šhuzicz, niz pač na powšchitkowne džiwacz. Tajkeho cžitajšch n. psch. w „Dresdner Nachrichten“ cžo. 23, a tam mješ druhim tež tu šadu: „Nicht die Wendenfrage ist mit dem Barth-Prozeß aus der Welt geschafft, sondern — die Wendingefahr“. Njeje nam na tym, šo tu poštitujemy, tola tehole pošlednjeho šłowa šo pschimajo, mēniny, šo „Wendingefahr“ tu do žhla byša njeje, šo pač te wobštejnoscže, kajkež tu šu po pschitšhanju nadžijow dobrych a pobožnych Šserbow, šu jena „Wendingefahr“ mjenujz strach ša Šserbow a jich wēru, jich pobožnocž, jich pschichod. Šserbjo šu šebi — a tač tež knjes Bart, žadali a šebi hišćeže žadaju, rošwucženje šwojich džēczi we wērywšnacžu starschich a bēchu pschede wšchem tole šobu na šwój program napišali, jako to bēdženje wo nabožinu šo šapōczja, kaž tola šašōž a šōrjeń žhčho hibanja wšchch dobrych Šserbow nabožny je pschi wšchem šapřewanju a hanjenju i drugih štronow. Šy wysch-nocž, Šserbam knježštw šamošarjadništwa we wobmješowanej mērje dowolika, pschede wšchem šštož nabožinu a žyrkej a šchulu nastupa, njebh Šserbam a jich džēcžom nětkole tón strach hrošh, kotruž jim hrošh, hdyž woni bywaju šobuštornjeni do teho wulkeho tohuwabohu, do kotrehož šo Němška a niz najmjenje šobu Šakša pschewobrocža, tež w tym, šštož žyrkej a nabožinu nastupa. Šatholiškojo šu šo šmužili a šu po žhlej Šakškej pošstupili, šo njebh jich šobuštornhlo. Šwangelšy drje rēczja a pišaja wo tym, šo je tež jim minister kulturne wojowanje namišowak, tola wo podobnym abo drugim wuštopowanju ničž nješacžuwamy a duž tež niz pola — ewangelškich Šserbow. A to je šmjercž štraščna „Wendingefahr“, hrošh jim na najšhwjecžišchim, na jich a jich džēcžoch šwójatej wērje!

Šdyž minister rēczji wo „Gemeinschaftsschule“ i džělenthm nabožnym rošwucžowanjom, njeje to žana konfessionalna šchula, njeje to žana ewangelška abo šatholiška šchula ale na wšchem pošhledku jenož šimultanski šchula, kaž bēchu to nowiny tež žhle prawje do špinkow štajile. A hdyž minister ša tute wuštopuje, wuštopuje wón pscheczowo konfessionalnej šchuli, kotraž je psches nazionalnu šhromadžišnu tež nam Šakšam dowolena. Teho dla to rošriřaze praschenje: Čžemy my Šserbjo konfessionalnu šchulu abo niz? Šatholiškojo šu štatnje a dorasnje haj prajili. Šwangelšy hišćeže niz. Wono pač je na cžaju, šo šo tu rošbudžimy a potom ša to džělamy, škutkujemy, tež wojujemy, šštož je nam to prawe a dobre. A hdyž potom čžemy ewangelšku, konfessionalnu šchulu, čžedža to tež našchi ewangelšy šerbšy

wuczerjo a chzedža woni tutu nabožinu našim džecjom podawac? Katholizy kerbszy wuczerjo su na to haj prajili. —

Straznijaj swjateho raja.

Człowjekow starschej buschtaj i raja wuhzataj, žaloscjeschtaj jara a njemózeschtaj so spokojicz. Duž Anjes t nimaj pschistupi a džesche: „Sahroda, kotruž staj wopuschczikoj, bu waju dla plahowana, jelenja so, kczjeje a wonja waju dla; sa waju frawja jejne plody. Sdnž budžetaj bebi ju safluzicz, chzu wantaj ju daricz; dhrbštaj rhodžicz pod jejnym lisčom, wotpocznyecz w jejnym sczinje, dhchacz jejne dobrowónje, jescz jejne plody a sbožownaj bycz. Sdnž pak njedostojnje do njeje fastupitaj, tehdy wona wusthnye, zenje saho njekczjeje, zenje njewonja ani njesrawi wjazh žaneho plodu.“ Człowjekow starschej spokojischtaj so we swojej wutrobje, poczeschtaj semju wobdželacz, jedžeschtaj khleba w pocze swojeho woblicza, cžesčeschtaj Anjesa i džatnej wutrobu, lubowaschtaj so njes hobu a beshchtaj pscheczelnaj pólnym swerjatam, ptakam w powětšje, dokelž so nadžijeschtaj, bebi safluzicz swjaty raj.

Dobry, nadobny, sbožowny człowjek, kotrehož wutroba je napjelnjena i nadžiju.

Jeneho ranja přenjeju starscheju pohnu horze požadanje, rajej so pschiblizicz. Stupischtaj so na shtomikatu hórku, pohladaschtaj na swjaty raj, duž widžeschtaj keruba, pola nutskhoda i wohnjowym mjeczom stejazeho, a strozischtaj so njemalo. Spšchnje so wróczišchtaj a hižo bebi nježadastaj, Anjesowej sahodže so pschiblizicz, pschetož bojeschtaj so hrozazeho keruba. S pokojom njepschestaschtaj rolu wobdželacz, jedžeschtaj khleba we pocze swojeho woblicza, cžesčeschtaj Anjesa i džatnej wutrobu, lubowaschtaj so njes hobu a beshchtaj pscheczelnaj pólnym swerjatam a ptakam w powětšje, dokelž so nadžijeschtaj, bebi safluzicz swjaty raj.

Lohzy pschemóže so spytowanje, hdnž bojoscz podukh hrěschmu žadoscz.

Ne žadoscz so wróczi, sahodu Anjesowu widžecz, a człowjekow starscheju něhduscheho ranja saho na hórku so stupischtaj, duž widžeschtaj nutskhód wotewrjeny, ale tam hižo njebe keruba i wohnjowym mjeczom. Duž macz žiwych wješele i wótzei człowjekow rjekny: „Slaj, Anjes je so žmilik, namaj sahodu saho wotewrit a hrozazeho straznika wotwołal. Duž tam pójmoj a jedžmoj jejnych plodow, dhchajmoj jejnej dobrowónje, a budžmoj sbožownaj.“ A džeschtaj. Bórsy pak so saho wróczišchtaj, i bojosczu, so žnano mohla Anjesowa sahodu pod jeju stupami wuprahnyecz, džeschtaj po hórzy, wróczišchtaj so saho a wulki strach be jeju wobjal. A hižo nochzyschtaj semikeho khleba jescz, posabyschtaj Anjesa cžesčezicz a beshchtaj njedobraj wšchomu, shtož be i nimaj žitwe, pschetož tužne žedženje napjelnjesche jimaj wutrobu.

Njesboža a skobow počat — je dwěl.

S tužnej wutrobu wótz człowjekow posbėhny wocz i njebiu a Anjesa proscho džesche: „Smil so, Anježe, a póščel saho twojeho keruba, so mi hrosy pschi rajownych wrotach, hewal njemóžu tu wostacz, so bhch wobdželal semju, so wužiwjowal a swjaty raj safluzik. Čžuju so wabjenty do kłódnizow a ke kłódkim plodam w raju, a hdnž tam dóndu, to žnano sahodu sahodprahnje, zenje wjazh so njeseleni, zenje saho njekczjeje, zenje saho njewonja a žaneho plodu wjazh njesrawi. Teho dla žmil so, Anježe, a póščel saho twojeho keruba, so mi hrosy pschi rajownych wrotach.“ — A Anjes pschistupi ke starschimaj człowjekow a džesche i nimaj: „Pschezo kerub i wohnjowym mjeczom steji pschi rajownych wrotach, ale waschimaj woczomaj njeje pschezo widomy.

Schlewjer je cžehnjeny pšches schėroki žiwět, wšchudže na njón waschej wocz i padnjetej, nihdže do njeho so njedobhwatej.“ Na tele Anjesowe kłowa spokojischtaj so człowjekow starschej saho we swojej wutrobje, njepschestaschtaj semju wobdželacz, jedžeschtaj khleba w pocze swojeho woblicza, cžesčeschtaj Anjesa i džatnej wutrobu, lubowaschtaj so njes hobu, beshchtaj dobraj pólnym swerjatam, podnjebjeskim ptakam, a kłedžeschtaj sa htm, kłbyschtaj raj safluzikoj.

Móže naž i pocziutej a sbožu wjescz, shtož woczko widst a rosum žam se beže wužledž; (ale dale hiščeže pschidže wutroba, so nadžijaza Božeje wěcznosče. A rospadnje-li cželny proch — rubjenje schlewjerja, dha tola cžisteje dusche kšchidla njewidžane a njesawadžite machnu — do raja. E. D.

Stawčžt i psihologije kerbskeho bura.

A dalšchemu rospominanju a kłedžowanju naczišny i podal dr. Ernst Muka.

Snate je, so ma wošebje kerbski bur wotewrite woko a cžuczitwu wutrobu sa pschirodu, kiž jeho wobda, wošebicze spodžiwanja a wobkėdžbowanja hódna pak je jeho luboscz i swerjatam, i kotrymiž wobkėdžuje, kotrež su we jeho domje a hródži, na jeho dworje a sahodže, na jeho polach a kufach, w jeho hajach a lėšach, kotrež jeho cžezu žiwjenja hobu noscha abo polóžuja, kotrež jeho byczje i wješelom posbėhuja a jeho radoscz powjetšujuja. S tuteje jeho něžnjeje lubosče i swerjatam wužadža, so je wón i bebi cžehnje a posbėhuje, so jich waschnja a tajkosče i człowjeskimi waschnjemi a tajkosczemi pschirunuje, haj so jim hušto žamo człowjeske kšchėnške mjena dawa. Shtó njeby wėdžal, so našchi burja radži jenomu swojich kóni rėłaju Hans, Mots abo Fryza, koblam pak Lisa abo Trina; krowom pak dawaju rad mjena Alma, Gańža, Ževa, Marja, Kóža a Wórtija (je Dorothea); cželž rėka tam Hans a Gusta, pos pak Fryzo, Minko, Mots a Pėtr, kozor i wjetšcha Pėtr, kóčka pak Minka a Ketta (je Kata t. j. Katharina) a ptacžki w kłėžy Hansk, Žurk a Motsk (pschir. n. Mäzchen) a kłóncžnje wustkoczny sajaz na poli Žank.

To su tak rjez nomina propria abo wošobinske mjena, kotrež našchi burja a našche burowki po swojim dobroščazu a swojej woli swerjatam a wošebje swojemu kłotu dawaju.

Mjenje snate pak budže, so su hižo w starym cžabu i tajkich wošobinskich mjenow swerjatow njerėdlo pschimjena (cognomina) a žamo woprawdžite nomina appellativa (pomjenowanja družiny) nastale a to wošebje w džeczazej rėčzi, we „kłowniku malutkich“ (hl. Wjelowy malutkich kłownik w Čžakop. M. S. 1899, 128 žl. a 1900, 41 žl.), pomjenowanja, kotrež su po duchu a waschnju džecz i wjetšcha jako majtaze a wabjaze pomjenschenki abo majtanti a wabjenti (deminutiva hypocoristica, němsze Rosewörter und Voktrufe) tworjene.

a) Wošobinske mjena jako pomjenowanja družiny
1. a 2. Wėdomne drje je kóždemu, so ma pola naž ptacžt, kotremuž Němzy „Pirol“ a „Goldamsel“ rėłaju, wošobinske mjeno „cžichi mihał“ (t. j. sanfter Michael), dostate po kufach swojeho spėwa. Ssamžny

ptaczi wokolo Muzakowa a po zylej Delnjej Luzizy rěka luzyja t. j. žónske křechenšte mjeno „Luzia“.

3. a 4. Njewědomne pať wěsće budže, so my sa słowjanske a staroserbske pomjenowanja „utka“ (łac. anas, němšje Ente) powšchitkownje trjebamy kacžka a delni Šerbja kacžka (přichir. pólski kacžka, čěšći kacžka, matoruski kacžka), šchož je majkaza šrótczenka žónskeho křechenškeho mjena „Katharina“ (dem. wot „Katharina“), němšje „Käthchen“. — Šchož to njeby chyzł wěricž, njech t k wójemu přechwědczenju džiwa na pomjenowanje „majka“ (je Mariechen; dem. hypoz. wot Maria), kaž we Ššlepjanskej wošadže a wokolo Muzakowa kacžki mjenuja, njepřichinawajo „kacžka“ sa słowo Ššlepjanstow Muzakowskeje narěče.

5. Tuzawzy (němšje Turteltaube) rěkaju w Delnjej Luzizy a wokolo Muzakowa marijank. =a, m., to je žónskeho mjena „Marianne je Maria Anna“ wutworjene pomjenowanje muskeho rodu.

b) Wošobinske mjena jako přichimjena s wěrxjatom.

6. Město słowa „był“ (němšje Bulle, Samenochse) trjeba so powšchitkownje ruuo tak husto pomjenowanje „heńza“ t. j. Heinz je Heinrich, přichir. němške přichimjeno „Hinz“ sa kozora.

7. a 8. Kosa (němšje Ziege) ma pola naž se šastarskich čašow dvě přichimjenje: a) hepa (dem. hepka) t. j. Eva, Gwka, wěsće tohodla, dotelž je tak womłodna kaž běšče to Žewa, macž wšchitkich žónskich; w posdžišchim čašu bu tuto přichimjeno „hepa“ w teje twórbje sažo přchenježene na njelepe a troščku hlupikojte žónske a we přchewórbje „hepel“ na njelepnych, hrubnych, nje-hódnnych muskich. — b) hila (dem. hilka) t. j. „Elisabeth“ šrótczena majkanka a wabjenka. —

9. Hila pať je tež we wšelakich stronach šerbskeho kraja mjeno (přichimjeno) ptacžka, kotremuž hewak šněhula a tež tupišila (němšje Gimpel, Dompfaff) rěkamy.

Přichip.: Ššwójšne mjeno Hila a Hilka (šš. Gila, Gilka a Gela, Gelta) pať je wutworjene i bibliškeho mjena „Daniel“.

10. Přej rěkaju džěczi we wšelakich stronach našeho kraja „lebsa“ t. j. Leberecht.

c) Wošobinske mjena jako majkanki a wabjenki sa s wěrxjata.

11. habla a hablo t. j. „Haubold“ (Habla): tuto mjeno trjebaju džěczi sa „jehnj“ abo „wowžtu“.

12. hapl, haplik, haplk t. j. hypokor. s „Apollonius“ džěczi sa „konika“;

13. liba, libka, libo, libko, libak t. j. hypokor. s „Gottlieb“, „Gottliebe“, džěczi sa „hušo, hušycžka a hušora“.

14. majza, majzka (přichir. južnošłowj. maza, majza, macže a šerb., čě., mkr. macžka) a miza, mizka a tež ššlepšane hiza, hizka (přichir. němšje Miese, Miezchen) t. j. Marie, Maria: džěcžaze mjeno sa „tócžku“.

15. mizo, mizko t. j. Miklawš, Mikolaus (přichir. ššwójšne mjeno Micž, Micžo), džěczi sa „jehnjatko, wowžtu“.

Přichip.: Tež rostlinam šu našchi Ššerbja tu a tam nambali wošobinske mjena; tak rěka na přch. Helianthemum (němšje Ziströschchen), šerbški Šilžicžka, Stachelbeeren (košmacžki) pola delnych Ššerbow Hendryški (dem. wot Hendrych, Heinrich), der frühe Letu je šš. marijank (Megiser), Armoniac (Aprifose) je šš. marula atb.

d) Přichiminske mjena jako pomjenowanja s wěrxjatom.

Podobnje kaž wošobinske šu so tež ššwójšne a přichiminske mjena t pomjenowanjom s wěrxjatom ššwujwale; najšnacžishe šu: 1. babka (Mütterchen) sa „pcžolka“; 2. matka (Mütterchen) powšchitkownje sa němške „Weibel, Bienenkönigin“; 3. nuť a wnuť (Enkel) sa „Kaninchen“; 4. wuj (Onkelchen, Betterchen) sa „Meerschweinchen“.

Přichip.: Wulzy šajimawe je wošebje delnošerbške pomjenowanje wěščeje ššhorosče, kotraž pola naž hornich Ššerbow njedokladnje „ššuniza“ a pola Němžow po lacžansku „Fieber (febris)“ rěka. Delni a namješni Ššerbja šu ji helčež a majkajo per euphemismum narjelli ššotku (čžotka) t. j. němški „Tantchen, Mühmchen“: widža ju njeradži přchincž a radži ju wo:encž.

S bliska a s daloka.

Šš Rožacžiz. Ššandžene lěto měšeshe, kaž druhdže, tež pola naž to wošebite na ššebi, so bě telko wěrowanjom, kaž niz husto přjedy; bě jich wošom přchi 563 ewangelskich dušchach; i tutych ššubimych přches wšarowanje Walowow, Rožacžicžanskeho džěla, 69 dušchow, kotrež pať so hižo nětkole nimale wšchě do Ššetliž džeržachu, hdžez šu tež hižo přches ššchulu a paczerje pokasane. Narodžilo je so 12 ewangelskich džěczi, přches ššnjerez ššmy ššubili tu pjećoch, njes nimi mlodeju hólzow, kotrejuž bě wójško domoj póšlalo: Jana Njedu a Paula Ššneidera. W Potsdamje w lazareče pať wumrje wójški rjek Jan Biskar je Ššpitalow rjekowšku ššnjerez.

— Přched konfirmacžski woltar štupi 6 džěczi; t ššowjednemu blidu pobu jich 568 wo něšto mjenje hacž lěto přjedy. Na ššolletach je so w ššandženyh lěče dozpił tón hacž dotal najwššchi wumowšč 918,45 hr. i tutych přchincž na wopor sa pohantow a na dvě ššoleczi sa miššjonštowo mjes pohantami 518 hr. Wššche teho bu na darach sa miššjonštowo mjes pohantami nawdathch 390 hr. — Njech to nowe lěto, kaježkuli roššudny wo zyrkwi a nabožinje tež přchiježe, našchu wošadu ššwěrxnu namaka we wujnacžu t Žesufkej Ššhryštufkej a jeho zyrkwi tu na ššemi! Sa jeho miššjonštowo je wona w nowym lěče na ššwjedženju ššewje-nja woprowala na knjesowym woltarju 414 hr., — to je tón hacž dotal najwššchi wumowšč, lěto přjedy bě to něšto wjazny, ale to přches wjetšchi wopor miššjonšskich přchecželow ššonka wošadny. —

Praschenčžo.

„Šcho budže to lěčba a w přchichodže i našchimi póštynymi wožimi ššlužbami, hdžž ani wucžer ani džěczi w ššchulskim čašu zyrkwi ššlužicž nochzedža a nješšmédža?“

Podamy tuto praschenje ras najpřeony bjes wššeho přchispomujenja a wotmolwenja na ššawne.

Pytaj a namataj!

Kotre to bibliške mjeno, i kotrymž so mjenuja 1. jedyn rycžer rjekowški, 2. jedyn pišar nowowakowški, 3. jedyn přšeradnič a mordač, 4. jedyn ššamjednič a ššěžkač, a hišchže dwejo se ššareho, a dwejo s noweho ššatonja?

Wotmolwa posdžišcho. Šchož chže, njech ju tež redattorej přchipóščeje s nufšnymi měštnami biblije; tón ras šu to wošom.

Samolwity redaktor: ššaracž W y r g a c ž w Rožacžizach.

Wudawa „Ššerbška Luziza“, družštowo s wobm. ruť.

Čžišchčž Ššmolerjež knibicžišchčžernje w Ššerbškim Domje w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ćí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerje; knihičičezerni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž

Njedžela Seragesima.

Jan. 8, 12.

Ja bym to šwětko teho šwěta; jchtóž ja nynu dže, tón njebudže křodžicž w czěmnošczi, ale budže mjeć šwětkosć teho žiwjenja.

Strafne a džiwne je wscho naturške šwětko. Šchto bychmy byli, jeli so by nam šlónčzna jašnosć pobrachowala a Bóh tón Anješ njerjekl: budž šwětko? Strafne a džiwne je tež šwětko, š kotrymž człowski rošom pošnała a rošbudža. Tola šwětko wot Boha dale roššwětluje nasche žyke žiwjenje, wuczi naš nasche mozy namakacž a wužiwacž, czini naš knjesow štwórbu a pošběha naš njedowuměrnje wysche šwěratow. Tola najwyschšche žadanje człowski je wutroby njemóže tole šwětko špokojicž, czěmnošć hrěcha wone njeroššwětluje. Še wschěm šwojim pošnacžom a wjedženjom šedža tola tež hewal jara roššwětlene pošhanške ludy w czěmnošczi a w křódku šnjercze. Šakle jako njebieska jašnosć na Bethlehemškich honach šwěczesche a šo dopjelni šklowo: „Šud, kiž po cznje šedži, widži wulke šwětko, bě wěrne šwětko na šwět pschischlo. Šesuf Šhrystuf je to wěrne šwětko. Wón bě to šwětko, jako we šwojim ludu wuczesche, přědowasche a škutkowasche a czěmnošć šwonkowneje Božeje škuzby š pruhami wěrneje Božeje škuzby w duchu a wopradowže wuhna. Wón bě jo tež, hdyž na Golgathowej horje šlónzo šo šklowa a šo šdasche, jako by czěmnošć šwětko pošrjela. Šaj, runje tehdy bu wón šwětko žykeho šwěta. Na Golgathowej horje buchu do wěcznosće czěmny hrěch, czert a hela pschewinjene. A jutrowne ranje je dohycze šwětko wpoššwědcžiko. Nětko je nam w tutym šwětkle wěrne pošnacže Bože date; nětk njemóže žane hrěschne

hubjenštwó, žana czěmna štarosć jašny Boži měr š naschich wutrobow šahnacž, nětk roššwětluje nam tole Šesufšowe šwětko tež czuowoy doł šnjercze a, my wěmy wo domišnje dusche tam horkach w šwětkle, nětk křwalimy na šnjertnym kožu kaž štary Šimeon: O Anježe, nětk pošchězič šwojeho wotrocžka š měrom, pschetož mojej woczi stej twojeho Šbóžnika widžitej, kotrehož šy pschihotowal wschitkim ludžom, š křwalbje twojeho luda Šzraela a šwětko š roššwětlenju pošanow. Njeje pak to šwětko, kotrež mi jeno rošom a duchu roššwětluje, ale nje tež wuczišczi a wu-šwjeczi; czini tež tych, kiž šo jemu dawaju, džěczi šwětkla. „Šchtóž ja nim křodži, njebudže křodžicž w czěmnošczi, ale budže mjeć šwětko teho žiwjenja.“ Šchto pak reka „š Jesufšom křodžicž?“ To je to, stejecž ja tym, šo budžemy pschězo podom-šišchi na njeho, na šwoje wulke šnamjo. Nasch Šbóžnik bě pschěš jene křodžy czaj se šwojim njebieskim Wótzom; Boža wola bě tež jeho wola. To je jena wěz, w kotrež šwoje křodjenje ša jeho šwětkom wopokasamy. Šak daloko dyrbi křeschězjan pschicž, šo šo poda do Božeje wole se wschěm šwojim myšljenjom a czinjenjom. Niz jeno š ertom, ale se šwojeho nanajmutrnišchego pschě-šwědcženja dyrbi wušnacž:

Šchtož mój Bóh chze,
To dobre je.
Duž štań šo jeho wola,
Wón rad tym wschitkim špomože,
Kiž jeho radže šwola;
Bóh pošha šam
Š tej' nusy nam
A pošchwika šwět šwadnje;
Šchtóž wěru ma,

pať nětkle tutón ěwój t. m. ěerbŝki zyrkwiny wotrjeť njedoŝtanjemy, ěmy na tym ěami ŝ najmjenscha ěobu wina. Němŝle ŝtawy naŝchich woěadom njemóža w tutym nam pŝhecziwni bycz, pŝchetož jedyn ěerbŝko-němŝki ŝuperintendenta teź jich pra-woje ŝaŝtara, mjes tym ŝo ěerbŝke ŝtawy na jnym němŝkim doŝcz nimaju! Duž njewuŝtawajo do dźela naŝchim ěerbŝko-rěmŝkim woěadam ŝ ěohnowanju, Bohu pať ŝ czeŝczy.

Rejwacz, je to hrěch?

Tuto praŝchenje njepŝchińdže nam haŝle dženěa, njeje teź haŝle w novemburu 1918 naŝtalo, ale je hižo praŝtare. Tola tať nadběhaťo je wona ŝ czeźka hdy přjedy ludźi, ŝmyĝliwnych ludźi, kať nětkle w tych poŝlednich 15 měěazach a w nowym lěcze 1920 ŝ nowoh. Ćzi jeni ěhwatajzĝ wotmolwja: „Ně, ně!“ abo „Ćzeĝo dla teź!“ abo „ĝlupa wěz, czeĝo dla dyrbjať to hrěch bycz!“ Druŝy ŝaĝo wotmolwja a praja: „To je hrěch!“ „To pať je hrěch a woŝtanje hrěch!“ Ćhto ma to prawe? Tute wŝchelaťe wotmolwĝy poěaĝa, ŝo ŝ tym ta wěz hiŝcze njeje roŝriĝana a doroŝĝudžena. A tať ĝu nu hiŝcze jeni ŝcezi, koŝtiĝ pŝtawŝchi ŝa tym prawym a pruĝowawŝchi tutu wěz, hinať wotmolwja.

Přjedy hač tutu wotmolwu podawamy, poěaŝamy na jene ŝajimaze roŝĝudženje wo tym ěamĝnym praŝchenju w „Bundeswarte, Zeitschrift der Ev. Männer- und Jünglingsvereine in Sachsen“. Do zĝla naŝchim mlodženzam a pŝheczelam naŝcheje mlodžiny tutón měěaczniť naležnje poručeamy.

Ćhto měl to nětko w tutym praŝchenju roŝĝudžicē, hdyĝ czi jeni wotmolwja ně, czi druŝy ĝaj? Jedyn ŝcezi drje! Ale ŝhto je tutón ŝcezi? „Ćŝwědomnje!“ ĝlyŝchich prajicē. To je prawje a tola teź ŝaĝo niź, ŝ najmjenscha niź zĝle prawje. Ć tym ĝwědomnjom je to mjenujzĝ džitona wěz! Wono njeje pŝchezo jene a toĝame. Wono ĝo teź pŝcheměnja, wono wo-ĝlabnje, ĝo pohubjenscha. To ŝpōŝnajeŝ na jnym pŝchiffadže, koŝtrĝ jedyn wulkoměŝceĝanski duchowny w bibliŝkej ĝodžinje ĝwojeje woěadže poěaŝa, prajizĝ něĝdže tole: „Do wójny bych ĝo ja do ĝmjereĝe ĝanibowal, bych-li ja ŝady woĝolo ŝa wĝĝofi pjenes kuŝ butry kupicē dyrbjať a njebych to teź niĝdy cžiniť. Moje ĝwědomnje mi to njeby dowolito. Dženĝa ja to cžinju a teź wĝ to wŝchizĝ, ĝnadž ĝo jenož bojicē, to tať ŝjawnje wu-ŝnacē, kať ja! A ŝhto naŝche ĝwědomnje? Wono pať mjelcē, pať ŝamolwja a ĝladkuje, a ĝnadž teź kuŝ wobŝtoržuje. Nijam ja to pravo?!“ Woěadni, ŝ dźela ĝo poĝměwĝajo, ŝ dźela po-ŝtrjeheni, drje mjelcēzachu, tola pať jemu pravo dachu. Ćhto to ŝ teĝo ŝbywa? To, ŝo ĝwědomnje cžlowjeĝa, ĝaj zĝleĝo luda njewoŝtawo to ĝamĝne, ale ŝo ĝo pŝcheměnja a to po tych po-ŝchitkowntĝ wobŝtejnojēzach. A naŝche ĝwědomnje je wo-ĝlabnyĝo.

Ć teĝo ŝbywa dale to, ŝo to njedoĝaha, ŝo prajizĝ: „ĝa to cžinju, dĝelē mōžu to pŝched ĝwojim ĝwědomnjom ŝamolwicē!“ Duž teź to hiŝcze to roŝĝudžaze njeje, ŝa prajizĝ: „ĝa rejuju, doĝelē mōžu to pŝched ĝwojim ĝwědomnjom ŝamolwicē!“ Teĝo dla ma tu hiŝcze něŝchto druhe pŝchitupicē, ŝchtož roŝĝudža. A tuto druhe to je Bōĝ ĝnjes ĝam! Ćchtož mōžesĝ ty nětko pŝched twojim Bohom ĝnjesom a twojim ĝwědomnjom ŝamol-
micē, to ĝmēŝch teź cžinicē!

ĝdže jow pať ŝnajesĝ Bōžu wolu? ĝdže namaĝaŝch, ŝchtož wōn, twōj Bōĝ, cze? W bibliji! Teź pať ŝa tuto praŝchenje rejow? ĝaj teź! Pŝchetož my ŝa to mamy,

Ćo ŝ bibliju w ruzy

Ćŝy na prawym puczu duzy

Ć Wōtzej dom

Teź pŝches Sodom!

Přjedy pať, hač něť ŝ Bibliju w ruzy pŝtamy ŝa tym prawym wotmolwjenjom, hač je rejwacz hrěch, ŝtajmy ĝebi jene druhe praŝchenje! Ćo ĝo ĝmējesĝ, je to hrěch? Prajizĝ: „Ně!“ a maŝch pravo a teź ŝaĝo nimaŝch pravo! Ćsmējesĝ-li ĝo pŝchi kaŝcēzu ŝemrēteĝo, pŝchi wotewrjenym rowje, ĝy nje-
pŝchitowny, abo dorasniŝcho: cžiniŝch hrěch! Ćunje tať pať rej-
wjesĝ pola naĝ pŝchi rowje, cžiniŝch hrěch! Naŝch lud, němŝki a teź ěerbŝki, je něť w ŝandženych měěazach, je něť wjaz hač jene zĝle lěto po novemburu 1918, a w tych přēnich měěazach naj-
bōle, rejwať, a to mlodži a ŝtari, ĝaj ĝamo ŝchēdžiwī, a to bē
hrěch! Pŝchetož wōn rejwaŝche pŝchi rowje, pŝchi ĝwojim rowje, wōn rejwaŝche pŝchi rowach tyĝazow, ĝaj milijonow padnjentĝch, wōn rejwaŝche pŝchi ĝmjertnyĝ ložach tyĝazow wōjnŝkich wojo-
warjow, wōn rejwaŝche pŝchi ĝarowanju a ĝelenju jich tyĝazow, jich milijonow pŝchibujnyĝ a lubnyĝ, wōn rejwaŝche, mjes tym ŝo ŝta tyĝazĝ w ŝrudnej jatĝje ŝdychowachu po ĝwobodže. A to bē hrěch! A ŝchtož to ĝobu cžinjesĝe, cžinjesĝe hrěch! A hdyĝ
nětkle tať nětko ĝlowo a ĝwědomnje to ĝladkuje a wodžewa a to a tamne prajicē wē abo teź njewē, dĝa ĝebi pŝchemyĝl, ŝchto by ty wo něčim tajkim pŝched 6 lětami prajil, a dĝa ĝo dopomn, ŝchto ĝmy přjedy wo tym woĝlabnjenju ĝwědomnja prajili.*) —

*) Bĝchmy rad ŝ tutemu praŝchenju hiŝcze druhe ĝloĝy ĝlyŝcheli a je, jeli mōžno, woŝjewjeli. Dopisĝy ĝo njech ŝčelū na ŝamolwiteĝo redaktora Noŝtiz, Poŝt Lautitz.

(Pŝchichodnje dale.)

Rejfa pod lipu.

Rōzda ŝara we ĝilŝkej dolinje ma ŝtōdĝnu lipu na wĝy, na lipje ŝastej ŝa ĝudžerjow, pod lipu ĝlawku ŝa ĝoĝzi. ĝdĝy pŝchińdže lěczna fermuŝch, ĝo ŝĝadžuja mlodženzĝy a džowki pod lipu a ĝromadže ŝ mērom na ŝelenym trawpiku wocēaĝuja po-
njo. Zuŝy lužo pŝchiladuja jeno ŝdala. ĝdĝy ŝaŝwoni, ĝo muĝizĝy poŝchizĝuja a wŝcho ĝo cžisĝe modli. Ćwōn wocēichnje, a male towarŝtvo ŝaŝchiknje, ŝo ŝuĝa po wŝchej wokolinje. ĝu-
džerjo ŝahudža, mlodženzĝy a džowki cžinja wob lipu tolo a rejwaju po ĝwojim wasĝnju. Na ŝchēroķej pŝchēŝchēzjerja tyĝnu nowy tarcē na kolit, ŝo ĝo wjerēzi; wŝŝche kolita wiŝe kwētkaty wēnz. Mlodženzĝy na ŝpēŝchych konjoch pŝchijēĝaju ŝĝelpajo nimo a ŝe želeŝnym ĝijom kaĝaju wo tarcēine dno, ŝo ĝo tarcē ŝawjerēzi woĝolo kolita. Ćchtož přēni pŝchēkaĝnje dno, temu ŝtaji ĝolicēo, kralowa ŝĝadžowanĝi, wēnz na ĝlowu, ĝlawneho a pŝchijija na ŝbože. Zuŝbnit njēĝmē bliŝko, doniĝ jemu ŝarŝchi njepŝchijije a njepraji: ĝomĝaj Bōĝ! Tať ĝu doĝri Ćŝlowjenzĝy židžaneje wole (doĝreje myĝle). E. D.

Ćhlēb pŝchi Ćŝlowjanach.

Ćhlēb je pŝchi Ćŝlowjanach pŝchēŝchiknje wĝĝoko waženy. ĝdĝy ŝtupi ĝōŝcz do iŝtwy, jemu přjōdžy poĝĝuĝa ŝ ĝhlēbom a ĝelu. Ćhlēb pŝchēŝchiknje mjenuja Bōži dar; wŝchudžom rēcža wo nim ŝ wjele waženjom. Blido ŝa ĝhlēb dyrbi bycz zĝle cžisťe.

Ćhlēb njēĝmē bycz naczaty, přjedy hač je ŝčinjeny ŝchij nad nim. Ćtare pŝchizlowo praji: Ćchtož ŝ ĝhlēbom pētnje nje-
wobĝhadžuje, tōn teź ŝ ludžimi derje wobĝhadžecē njewē. ĝoŝcēĝ
ĝhlēba njedacz, je telko, kať jeho njepocēŝcēzicē. Rōzdu drje-
ĝjencēzku, kiĝ padny na dno, ŝtaroŝcēzĝwje ŝbēĝnu a položa ŝtoĝej ŝa pizu. Ćhlēbotwe drjēĝjencēzki poteptacz ŝ noĝomaj, by byť wulki hrěch. E. D.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerje; knižiczišcežerni w Budnjčinje a je tam ja schwórtłětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Njedžela Čstomih.

Prěd. Sal. 7, 3—5.

Hdž město abo wjetichu wješ pschěhodžisch, nadeńdžesch kěže, na kotrychž scženach, i wjetšcha wysche durjow, čitajsch, i čim ƙo nutškach sabjeraju. Wožebje pschekupske a pivne kěže a domty, ł wšchelafim slóšchtowanjam naprawjene, i wulfini napisknami ł fastupej wabja. Ale nihdže hišceže njeišk kěžu i napisknom namakal: kěža žalosčenja. Njeje dha tajkich? Ach Bóh móže kóždu kěžu bóršy do kěže žalosčenja pschewobroczič, tež tvojju, w kotrejž nětko hišceže wjekele bydli; tehodla njeje trjeba, wožebite kěže žalosčenja twaricž. Hdž Bóh to čini, ma to čłowjeł swjetscha sa njesbože a je srudny. Nasch tekst je hinajšcheho mēnjenja, hdž praji: Lěpje je, do kěže žalosčenja kłodžicž, džžli do pivneje kěže. Wón kěžu žalosčenja jało schulu wopiškuj, w kotrejž móžesch to nawuknecž, šhtož je sa tvojje duchowne žiwjenje to najnusnišche: ponižnosć. A kał ƙo to stanje?

1. W kěži žalosčenja ƙo wšchitke myšle hordosče a naduwanja snicža. A hordosči je kóžda wutroba pschihilena. Kóždy chze na ƙwojich pucžach, psches ƙwoju móz a mudrosč ƙwoje sbože namakacž a njecha Bohu, wot kotrehož wšchitkón dobry dar pschitadže, nicžo winojty byč, křiba jenicžž žiwjenje, a tež sa to ƙo jemu lědna hdž džakuje. W čimž ƙwoje sbože pyta, je jara wšchelafore. Jedyn sa bohastwom honi, so by mohł knjesa hracž abo wšchědnje w krařnyh wjeřelu žiwj byč. Druhi žedži sa ƙlawu a čžescžu psched ƙwětom. Džeczi chze se ƙwojimi štućkami ƙebi ƙlawne mjeno mjes ƙwojimi potomnikami dohčž. Čažo drušy, kiž ł temu darow nimaju, bychu hižom spokojom byli, bychu-li ƙwojim džěčžom mohli lěpšchi

pschichod psches dobru žěitwu šhotowacž a ƙebi tał křwalbu starosčěwnych staršchich dohčž. Tu ƙo hišceže jich hrořna hordosč je schkitom winowateje starobliwosče křnje. Čži pak, kiž nicžo nimaju, i čimž mohli blšschecž, na wopradowže ƙměščne wěžy pschindu, ƙo hordžo se ƙwojej rjanosčžu abo se ƙwojej drařtu a teho runja. Saměry wšchitkich tych jenož na semške wěžy džėja, nicžo wyschšche woni njesnaja. Najhordžišchi pak mjes wšchitkimi ƙu tamni sariššžy, kiž žo se ƙwojej wumyřlenej prawdosčžu a čžestnosčžu wulžy čžinja a Božu hnadu sažpija, ja kotrejž tamni ƙwojeje tuposče a duchowneje lěnjosče dla ƙo njepraščeja. Njeřku pak woni wšchitžy kaž džěčži na srořmjenju, kotrež dyrbja do schule, so bychu i najmjeńšcha to najnusnišche nawukli, šhtož sa ƙwoje wěčžne sbože trjebaja? Šotra je tuta schula, kiž jich ponižnosčž wucži?

„Mudrych wutroba je w domje žalosčenja,“ praji nasch tekst. W domje žalosčenja semirety leži. Žeho najbližichi pschuwjni ƙu ƙo wokoło njeho šhromadžili. Žich wocži ƙu poľne ƙřlšow, jich wutrobny poľne želenja a žarowanja wo horžo lubowaneho, kotrehož je ƙnijecž jim rubila. Tam fastupi se ƙwojimi hordžymi myřlemi wo ƙwojej hódnosčži, čžescži a dostojnosčži, se ƙwojimi daloko ƙahazymi saměrami na nadžijepoľny pschichod sa ƙebje a ƙwoje džěčži, se ƙwojej wot kničžomnosče, hordosče a ƙebicžiwosče nadutej wutrobu. To čži drje čžěžto padnje, ale ty ƙo kěže žalosčenja njemóžesch smincž, tón semrjety je i tvojeho pschecželstwa, tebe ƙu na pschewodženje prokřli. Nětko to čžěło w kaschěžu widžisch, ty i druhimi sa kaschěžom ł rowu krocžisch, ty ƙřlšchisch přědowanje: Wšcho čžěło je jało trawa a wšchitka čžłowjecžna krařnosčž je jało kwěćka na polu; trawa swjadnje, kwěćka wotpadnje, — praj, mohł ƙo ty

dha domoj wrócić bjes teho, jo by něšto nauwknyl? „W kžěži žalosczenja je kónz wšchých ludži, a žiwý wosnje to k wutrobje.“ Njeje či tam tež twój kónz psched woczi stupik? Mohl-li ty tu žple tupy a symny wostac, by ty tola w najhlubšim duchownym spanju ležal. Je-li hiščeže klaba schriczka žiwjenja we tebi, dyrbjal ty to žebi k wutrobje wsac, pschetož „žiwý wosnje to k wutrobje.“ Šhto dha? To šhtož je čłowjekej wužitne w jeho žiwjenju (7, 1.) Bě semrjety w swojim žiwjenju žnano tež tak, kiž i horzym žadanjom jenož sa šbožom, bohatstwom a česecju tuteho swěta stejese, a je wón nětko se wšchitkich swojich prózowanjom a staranjom wo pschichod njejabzy storhnjety, duž dyrbjal ty w domje žalosczenja nauwknyc, kať nje wěsty je tón pucž na kotrymž ty stejisch, kiž tež sa ničim druhim njehonisch. Bě semrjety, kotrehož dla ty do doma žalosczenja dyrbjese, młodženz abo młoda holza, kotrajž w kežjazej młodojezi a w psyche knicžomnoježe žo blyhčeschtaj, mějesche ty žebi k wutrobje wsac, šhto slóncžnje žmjerčž i čerwjenych lizow a rjanosče čžela scžini: žratwu čerwjow. Abó bě to schědžiwž, kotryž do kłupoježe a nahramnosčeže saplecženy kłbla na kłbla nahromadžese a ženje jich hiščeže dojež njemějesche, duž žy we domje žalosczenja widžal, šhto žebi nětko wot swojich kłblow žobu wosnje: žmjerčne woblecženje a masu drjewjanu kžěžu. Bě pak tón semrjety wěrijazy kšesčžijan, kotryž je we swojim žiwjenju najpriedy Bože kralestwo a jeho prawdosčž pyťal, a kotremuž je Bóh tehodla tež wšchitko pschidať, šhtož sa žwoje čželne žiwjenje trjebasche, duž drje njebudžesech to sduchowanje podkłóčžicž móž: Š jo by moja duscha wumrjela žmjerčeže praweho a moje slóncženje bylo jako teho, kiž je tak wjekele a šbožnje w swojej wěrije wužnyť! Šlaj, to wšchitko je wužitne lékařstwo sa hordu wutrobu, kotraž žo njecha rad pod Božu móžnu ruku ponižecž. Duž dži jeno prawje husto do doma žalosczenja, jo by pschezo bóle i teje hordeje wykřosčeže dele pschischot, na kotrejž hiščeže stejisch, doniž nješžy najnižšchi šhodžent dozpiť, hdžez twója ponižena duscha sduchuje: Ša hubjenty čłowjek, šhto čže mje wumóz i teho čžela teje žmjerčeže?

2. Namakamy pak tež hiščeže druhich, kotřiž powuczenja trjebaju, a kotřiž móža jo w domje žalosczenja namakacž. To žy či čželnyje smyžleni, kotřiž sa ničim druhim njesteja, křiba jenož sa čželnyh wužiwanjom. Žich šakadny žy w knihach mudrosčeže (2, 6—9) tak wopřžane: „Bóježe a wužiwajmy tych dobrých wězow, kotrejž mamy, a wužiwajmy žwojeho čžela, dofelž žmy hiščeže młodži. Napjelámy žo i tym najlěpschym winom a se žalbu a nješkomidžmy nalětnych kwětkow. Roschmy wěnzny wot młodnych róžow, přjedy dylžli swjadnu. Žadny wot naš njelutuj lóschtow, jo by žo wšchudžom wopokasalo, hdžez žmy wjekele byli.“ Woni čžedža po tajkim žwoje žiwjenje jenož wužiwacž, křwili žo wjekeleč, njech i teho pschindže, šhtožkuli sechže. Domej žalosczenja, wjelež samóža, i pucža džeja, ničžo jim njeje wohidnišche, dylžli napohlad morwego abo pohrjebny čžah. Čžim radšcho kłodža do piwnych a tajkich kžěžow, hdžez jim wjekele a slóschowanje křwa. Tam žo i picžom, hracžom, špěwanjom a žmjerčžom slóschtuja, i wjetšcha na lubej njedželi; njedželu dže, kaž měnja, ničžo druge čžinicž nimaju. Šo maju tež nježmjerčnu duschu, kotrejž čže wšebje njedžela žlučicž, jim do myšlow njepschindže. Šasch tekst tajkich „hlupych“ mjenuje, hlupych wutroba je w domje teho wjekele“. A nima wón prawje? Šlupy je tola tón, kotryž i temu, šhtož čže dozpicž, žrědku naložuje, i korymž jo ženje dozpicž njemóže, kaž hdžž čłowjek, kotryž čže wodu čžerpacž, i temu křchidnu trjeba. Njeje to hlupočž, hdžž, jo by žwoje žiwjenje wužiwacž, i temu žrědku naložujesech, kotrejž čže na někotre hodžinki do džiwojeho wjekele a žmjerčža pschekadža a či na to hłowu čžěžu, stawy šprózne a šasparne, wutrobu wutlu a twój dom wobhdjenje

šwady a roštory scžini a wysche teho pienjesy a kłblo, čžesčž a dobre mjeno, štrawosčž, mēr a wšchitko wopradowžite wjekele pōžřewa? Še, to njerěka žiwjenje wužiwacž, ale i njeho helu scžinicž. Daj žebi tola radžicž, kiž žy dotal tak žiwý byl, a šastup do kžěže žalosczenja. Tam žnano jedny twojich towaršchom leži, kotrehož je šla, nahla žmjerčž wšřjedž jeho wrótneho žiwjenja pschekšlapnyla. Šak, by-li tajki kónz tež tebi postajeny byl? Šak, by-li ty bjesse wšcheho pschihotowanja psched Boži žudny stol stupicž dyrbjal? Ty žnano w swojej loškomyžknošči rješ njesch: Mi žo tak nještanje, pschetož i přenja ja tak šle njecžinju, kaž tón semrjety, a i druha žym křuteje štrawosčeže. Šle runje tak je žebi tón, kiž nětko na marach leži, tež myšlil, a tola je žo štalo. Abó ty měnišch: ty čžesech mje jenož rudžicž a šrudneho čžinicž, ale na to ja njedžiwam. Šaj, twój Bóh čže, jo by žo ty prawje rudžil wo žwoju šbožnosčž. „Rudženje je lěpsche, dylžli žmjerčeže; pschetož psches šrudnosčž budže wutroba polěpschena.“ Šasch Šbožnik praji: Šěda wam, kiž wy žo tudy žmjerčeže, pschetož wy budžecže pschacž a škřwicž, ale šbožni žy či šrudni, pschetož woni budža trošchtowani; a žwj. Šawoť pschistaji: Šoža šrudša nacžini i šbožnosčži želenje, wo kotrymž wštomu žel rjeje. Duž šastup do domu žalosczenja a rudž žo niž jenož twojeho towaršcha dla, kotrehož čžesech žobu i rowej pschewodžecž, ale wo teho morwego, kiž w tebi teži, wo twuju knicžomnu wutrobu a twoje duchownje morwe waschne. Šnano da žo tón njebješki minizal naprošžecž, jo tón šchtom hiščeže štejo wštaji, jón wobkřpa a ponoji, přjedy hacž žekeru i křenju pschiloži. Šamjeť.

M. w Hr.

Duša a trošcht.

Dženž žurowi žo nješbože,
Dženž čžwiluja mje štrawosče,
Dženž wolam: Šomoz pokřwataj
A tšchnosče mi wotehnaj!

Šhto křicži mi tak trošchtuwi
A wutrobu mi polóži?
Je to dnyh Boži i wykřofa,
Kiž horže čželo wokřlodža?

Šaž křensčne šwony šakřicža,
Šak Boži hlóž mje namokřwa:
Budž doměrnny a smužitny
A njemrěj hižo do bitny.

Špschah nihny pschezo jenajki
Njej' čžiščežal čžłowškej ramjeni,
Dženž pari křonzo kaťate
A jutije i deschčžom wokřlódnje.

Šdžž džecži i bliska, i daloka
Čži „džědo! wotřka!“ wotaja —
Šehd' myšl, jo budže hinascho,
Šchtož dotal je čže čžiščežako. (Sejlet.)

Wobrajw.

(Wokřacžowanje.)

VII.

„Šak žmy naney a žnyej wopokasali tu pokřlednju čžesčž!“ rjenty kžěžkar, Šurka sa ruku wjedžo, dužy wote mšchi psched Šowarjež dworom Šowarjowej, jej a jeje džecžom ruku škicžuju.

„Haj, křezkarjo, haj Jurčo, to je nam a wam pschinje-
šťa ta žalostna wójna! Tebi wša nimale zyle twoje widjenje,
mi mandželšeho domach a hyna na bitwischczu!“

„Wowka wraji“, wotmolwi Jurč, „duž dyrbinny šo nětk
hischče wjele bóle na Boha spuschczecz, hdyž šu nam nasche
semšte podpjerť taš Flemingene! O, nascha wowka je mi runje
to pošlednich dnjach wjele byla!“

„Haj, nam wschém tež! Bóh daj jej hischče křiwilku czařa
ša nař tu na semi, šo bchmny to czežke lěpje pschenješli!“ džesche
Kowarjowa, řebi š běhym rubischkom řpšly třejo.

„To wschaf je tež jeje pschecze pschi wschěch jeje lětach, šo by
jej Bóh hischče křiwilku mozy spuschczil, wař a tych waschich
pořylnojowacz a trošchtowacz; potom řebi pscheje š tuteho hu-
bjenštwacha czařnyč ša řynom a řankom!“ trošchtowasche Jurč
pschi wschej řwojei bědnosći.

„Haj, haj, Jurčo, a ty řh naschej wozny runje tař luby,
tař řank, nětk hischče cžim bóle. Tola, nětk cžu nuts ša tymi
druhimi, šo mamny řuř pschihotowane, hdyž wowka š tymi po-
řlednimi wote mšchi pschindže! Šsnadž wječřor řuř jow pschir-
džecze? Řopoldnju wschaf budže tu hischče dom pošny!“

„Ře, ně, Kowarjowa“ wobarasche řhěřkar. Dženřa budže
š tymi waschimi hromadže; řmječze tola dořč wopominacz a
rořpominacz! Ale, wječřor?! Šsnadž řastupimny, jeli šo je
potom řami?“

„To řmny! duž pschindže wschitzy hromadže! Řnětk pař
„w Bořim mjenje!“ Wascha macz domoj řhwatasche a budže
czařacz!“ Š tutchy řlowani řastupi do dwora, kotřž bě řnješa
a herbu řhubiř.

„Haj, w Bořim mjenje!“ řtrowješchtaj řhěřkarjaj, a řtu-
pařchtaj dale.

„Šsyn a nan! to je řkoro psche wjele!“ řjekny Jurč.

„Haj Jurčo! To řo mny hischče Bohu dodřakowacz nje-
móřemny, šo je tebe, njech tež š řlabym widjenjeřřkom, tola domoj
pschiwjedř!“

„Haj, nano! A drusy? Wjeřeliz měřchczan, tón wěřce
něhđže w měřce řařo řwoje řumichth twari! Temu řo ničo
njeje řtařo! Wčžera bě jow!“

„A tař! A ta řana? Bě tu ta tež?“ řo nan Jurča
prařcha.

„Ře, ně! řhto řebi mřřlišč! Ta něhđže w měřce wofebnu
řnjeni cžini!“

„Haj! to řu džiwne pucze, kotřž buchmny w pošlednich
lětach wjedženi. Wóhř řebi na nimi lutch „cžeho dla“ dla nořy
a ruzy řlamacz, njeby-li řebi řařhowař wěru a — niz wěru,
Jurčo, njeby-li pola wowki pschczo řařo po řuř pomozy pobřř?“

„Haj, tař je!“ wotmolwi Jurč. „A džiwne to hischče
je a na lěpje řane wuhlady! řim je řo tola tež derje řtařo,
řotřž tam řpja a ničo wjazy njewidža a njeřřřcha!“

„Bóh pomřhaj nětk tež Kowarjcz macžeri a řym jeřnym
dale!“ řjekny ř pošneje wutrobny řhěřkar.

„To wón wěřce budže!“ bě Jurčowa wotmolwa. Š řym
běřchtaj hacž dom dořchřoj. (Řónz.)

Zyřfej a řtat.

Wólby do noweho wulřostatneho řejma (Reichstag) řo
pschczo dale wotřtorřuja, piřa řo, šo řo řařle w řeptemberu woli.
Řjes řym řo wschelafe druhe wólby řtawaju, kotřž nam pořa-
řuja, tař řo tež w republiřy mřřle a mēnjenja pschemēnjenja,
řamo w řarlinje. W řerlin-Neuköllnje wotměchu řo
29. januara wólby do „řadow řtarřich“ kotřž řu w řramborřkej
pořtajene ř řobuřarjadowanju řchulřkeho řiwjenja. Běchu tam

3 wólbně listy: 1. njeřolitiřka-řřchczczanřka, 2. njeřotworiřna a
3. řozialdemokratiřka. Tař daloko, hacž řu tute wólby řiřo řla-
cžiwosč dořtaře, buchu wuřwolentch řa řwjedjenje řchule 39 řan-
didatow řa přerju, 8 řa druhu, 1 řa řřczu listu, řa ewangelřte
řudowe řchule 218 řandidatow řa přerju, 8 řa druhu a 54 řa
řřczu listu, a řa řatholřke řchule 61 řa přerju, 30 řa druhu a
8 řa řřczu listu.

A ř Wulřo-řarlinja tež hischče jena řruřa wólba, kotřž
přihiworiřowarjam řonřeřionalneje řchule wěřce wjeřela pschih-
tuje. Běchu tam wólby do „řomory wučerjow.“ Wotedahth
bu 4 474 řlořřom. Š tutchy dořtařu „pschczeljo řonřeřionalneje
řchule“ 1 905 řlořřom, řerlinřte towarřřtwu wučerjow 1 635 a
towarřřtwu řozialistiřkich wučerjow 192 řlořřom. Šdyž řo tařřeho
řiřo w řarlinje řtanye, řchto dyrřbjal to potom popradow tón
wupřech pola nař břcz?!

Řejwacz, je to hřch?

Šdyž w bibliji nětk řa wotmolwa na tuto prařchenje přtadž,
dyřbiřch to wobředřbowacz, šo w řerbiřkej „řejwacz“ cžitadž, hđžež
je Luther pař „Tanzen, tanzen“ pař „Reigen“ pschelořil. Na toře
dyřbiřch džiwacz, cžješ-li do řhla ř pravemu rořřudej wo
řejwanju pschirč. Řeja pola řidow, potajřim řeja biblije bě to,
řchtoř to řlowo „Reigen“ abo řolowanje woiřnaniřjenja, abo bě
řelo-řeja, po řajřim řeja nimale jenoř jeneje wofřobny abo řeja
řolow abo řeja mužřřich. Řeja řo řejwasche řeje řameje dla a
teho wjeřela dla, kotřž wona řbudžowasche. Dženřniřchi džer je
to runje nawopař! Řolowanje a řeja jenotřliweje wofřobny je
něřchto řara pořřdke, řeja mužřřkeho ře řónřkej, to je nětkole řeja,
a to wjeřele, kotřž nětkle řich najwřazy ř řejam cžeri, je to, řo
cžze mužřřki ře řónřkej, řónřka ř mužřřkim řejowacz. řo cžetaj řebi
blisřo břcz. A teho dla mařch řeju řtarřch řidow řinař wařicž a
to wřřche hacž nasche řeje!

Šdže řu w bibliji řeje nařpomnjenje? Na wřazy měřřnadh.
Ř wěřy řluscheja wofřebje 2. řam. 6, 14, 16, 2. řkof. 32, 19,
řřud. 11, 34, řuf. 15, 25 tež řř. 30, 12, řr. řř. 5, 15.
Š řta nascheho řbóřniřka je jeno to řlowo ř pschirunanja wo
řhubjentym řřnu; ale prařa, šo bě tón řnjeř na řwařu w řana,
hđžež běchu wěřce tež řeje, — wěřce, ale jenoř niz w řmřřle
nascheho czařa! — a wón je tam wjeřelny břř ř tymi wjeřelny.
To je zyle wěřce pravje! Řař řral David psched řřchinju teho
řnjeřa řejwasche, pořařuju tař řjawnje řwoje wjeřele na pschi-
řhadže řřchinje teho řluba, tař tež řesuř řřřřřř njeje řeju řa-
cžiwnyř jako hřch tař dořho hacž bě wona wupřod cžisřteho wjeřela
a cžisřte wjeřelenje řame. řařo pař řřralej njebu wot řóřřařa
jenoř to řkote cželo řa hřch pschilicžene, ale tež ta řeja wofřo
njeho, a to toho dla, dořelž bě tuto drje řamo na řebi cžisřte
wjeřelenje, winowane a pořwječžene temu cželecžu. A hdyž
cžitadž řatth. 14. řtaw, řaczuwajřch, řo tam řo njeřařudžuje jenoř
to řrawne řadanje teje řralowřeje řejwarřki, ale řiřo tež jeje řej-
wanje, kotřž dyrřbjeřche řpodobanje tych mužřřich, pschedywřchēm
řralowowe namafacz.

Šchto řřywa ř teho? Řejwacz njeje hřch, tař dořho hacž to
cžisřte wjeřelenje je; řejwacz pař je hřch, hdyž tuto wjeřelenje wřazy
cžisřte njeje. A hdy to nětk wěřch, hacž je cžisřte abo niz? řehdy,
hdyž ty twoju řeju pruhujřch, hacž ř nej wobřtař móřeřch pschod
tvojim řwědomnjom a twojim Bohom!

Ře ř tym něřchto nowe prařene? Řny mēnimny, šo niz! Ře
to tola ta mēra řa zyle cžlowřřte řiwjenje a wschitřo cžlowřřte cži-
njenje. Tař dořho hacž ty ř tutchy wschēm wobřteřřch pschod řwojim
řwědomnjom a pschod řwojim Bohom, njeřř hřchča cžiniř, njeřob-
řteřřch-li pař wřazy, řř řřřřřřř!

Schtu po tutym nětko te reje našeho čaša su, to doros-
budž žebi kóždy žam! — —

Jene budž tu hiščeje najpoumjene. To wašchnje Židow a
druhich ludow, Bohu abo bohám reju rejmacž, je w 14. lětitottu
fšesjećanow f podobnemu pohnuło. Namakamy nad Rheinom tehdy
tych „Janowych rejwarjow.“ Běchu to religiozni fanatikojo, kotřiž
žwoju reju f čžesči Šw. Jana rejwachu, wudawajo, so maja pšchi
tym njebjeske widženje. Žich reja bu f rejwanstěj wrótnošči; rej-
wachu hužo došč, domiž žo morwi f jenuji nješmejachu. Tak rej-
wajo čžahachu po kraju wokolo. Šonž wšeho bě, so jich bóřny
sa čžerta-wobžndujenych džeržachu a duž pšhecžiwu nim wustupichu.

Něšhto to podobne štej Witowej reji (Weitstanz), pšched něšhto
čžahom w Romhaj Bóh wopřanej. Žanowa a Witowa reja a ta
reja šaidženych měžazow žu w jenujm pšes jene: žu to šnamjenja
šhorošče! A dwělonne njeje, kotrež tutych tjoch to najštrajšnišče!
Tam běchu to pščežo jenož wěšte džěle kraja abo luda, tóy ras
bě to žyly lud, žyly kraj! — —

Evangeliska žwoboda. *)

Wjete ludži je, kiž praja: „Bože šajnje džeržecž, to je ša
Židow, a pobožny byčž a žo modlicž a do žyrtwje šhodžicž, to je
ša katholicow, pola naš evangeliskich je wšeho bóle žwobodne (frei).
Tucž ludžo žo móžnje mola. Pšchetož, jchto evangeliska žwoboda
je, to čžu ja rosžajnicž: My wěrimy, so my hnydom po šnjereži
f hnady do njebjes pšhidžemy, my njewěrimy do čžičža. My
wěrimy, so Bóh naše modlitwy w domach a w žyrtwi runje tak
derje wušlyšča, jako bychmy na tak mjenowane žwjate šněšna
pučžowali aby do kšochtra šchli. My mamy Božu wječer, kaž je
ju Šejusž šhrisťuš wuštajit. Pola naš je žěttwa ša duchownych
dowolena, kaž je tož Bóh wuštajit. My wěrimy, so my žebi
f pjenješami njemóžemy šbóžnošč kupicž, ale so naš Bóh f hnady
do žwójich njebjes wosnje. Ale so móže tón evangeliski tak lohfo-
šmyšleny abo šamo šjesbóžnje živy byčž, a so žo njetrjeba wo
Boha a Bože šajnje šyža štaracž, to Luther ženje wučit njeje.
Bóh žebi wot naš evangeliskich runje tak derje kaž wot kóždeho
hinašwěrjazeho žada, so bychmy my pobožne šjes poruka žiwjenje
wjedli, a žwěru po Božich šajnjach šhodžili. Tehodla, dofelž žu
ludžo wot Boha wotpadnyli a šjesbóžni bywaju, tehodla je Bóh
tu wulku wójuu jako šhoškanje pšhipoškał. Tehodla je nušne, so
kóždy pokutu čžini, a žo žwobročži wot žwojeho šleho pučža, a ša-
pocžnje jene nowe, pobožne, Bohu špodobne žiwjenje. Tak budže
žo Bóh šažo nad čžlowjekami žmilicž, a nam tón prawy mēr
pščinjescž.

H. H.

*) Tu pyta jedyn prosty muž, živy a džělazny mjes wšče-
lakimi se wšchelateho luda, ša wěrnošču a ša prawym pučžom,
pšchedy wščem pšes tutón štruchty čžaš a f tuteho štruchteho
čžaša won. Nječ je jeho jednore ale dobre šlowo jedyn pohon
druhym.

Bóh žo njeda wušmješčež!

Džělacžer Š. w Šamburgu bě žo nawučžik, pšchi kóždej
škladnošči hanicž. Wón mějesche te šlowa: „Bóh mje šatamaj!
Bóh mje šchtrajuj! Bóh mje špal!“ pščežo na žwojim šajšku.
A šhaj, Bóh tón Anješ wušlyšča jeho žunu, jako wón Boži
hněw na tajše šjesbóžne wašchnje na žo dele wofašče.

Džen 18 februara 1819 našta mjenujžy w Šamburgu wo-
heń, pšchi kotrymž bě tež Š. aško muž pšchi šyřawje pódla.
Špody šhěže, w kotrež žo palešče, bě pinža, w kotrež wšchelate
tucžne wěžy pšchedawachu a kiž bě na druhim dnju po wóhny
hiščeje nješranjena. Tola žo ničto do njeje nuts podacž a

po te wěžy, kiž tam hiščeje běchu, hičž njehašče, so žo ta
šama do hromady šyřnje. Napošledku šmuži žo hanjer Š. a
džěšče f tyni šlowami: „Bóh mje špal!“ do pinžy, so by tam
hiščeje někotre wěžy wohenjej wutorhnył. Šchtrjo drušy mu-
žojo džěchu ša nim. Ale šědy běchu woni hacž na pošojzu do
pinžy, dha žo fruch teje šameje do hromady šyřny. Čži šchtrjo
mužojo wuńdžechu nješranjeni f teje pinžy. Tón nješbóžowny
hanjer pak tešesche pak hacž pod pažu w horžych šamjenjach a
hacž runje bu wšeho móžne f jeho wumoženju čžinjene, dha bě
to tola wšchitko podarmo. Wón wša šrudny šonž a jemu žo
šta, kaž bě žebi žadał, wón bu pšchi žimym čžěle špjecženy a
špaleny, pšchetož na dwě hodžinje dnyrbjesche wón špody žehliwch
šamjenjow najšurawišče bološče pšchětracž, prjedy hacž pod
wulkim wofanjom a žafoščenjom žwojeho ducha špuchčži.

* * *

Pola měšta Willišaua hrjachu w šěče 1553 šjo hracžy
jenu njedželu wonkady pšched měščežanškej murju a jedyn wot
nich, f mjenom Ulrich Šchröder, kiž bě hižom wjele pjenješ
šhubil, hanjesche žyly čžaš na jara žadlawe wašchnje. Žako
bě na pošledku na jene dobo jara dobre šharty dostal, prajesche
wón: „so čže, dnyrbjał tón krócž šažo šhubicž, Bohu žwój mječ
do žiwota čžičnyč.“ A šhaj, wón šhubi a wutorhny f molom
šwój mječ, pšchija tón šamy ša šonž a čžičny jón f njebjesam
horje. Tón mječ pak šakto žo jemu, jako šažo dele pšchilecži,
do tyla; hiščeje někotre šdychnjena a jeho hanžaza dušča bě
f čžěla wuščla.

Š bliska a f daloka.

Šewičech móžnych šonžow šlyšchich w pošlednich měžazach
wo wurubjenych abo wobšradnjennych Božich domach. Tež jene
šrudne šnamjo šrudneho čžaša. Šak dotho to hiščeje!? Jene
našonjenje se šstawijnow šluda je to, so je jedyn lud škuboko ša-
padnył, šhdnyž žebi žwoje žwjatnižy wjaz ša šwjate njedžerži abo
žebi še wjazy šchitacž njewě, a so je td hužo šapocžatł wot šonža,
hužo tež špocžatł wulkeho nješboža.

Pytaj a namakaj.

Wotmołwa f II.: Šana. 1.) 1. Šam. 1. 2.) Šob! 1
3.) Šuf. 2, 36. č

III.

Kotre mjeno ma ta reka,
Šdžež f wohnjom žo tam šemja šwětka,
Šdžež šhna njedžał nana čžeri,
Šdžež pšcheradnikaj žo ta mjesa mēri,
Šdžež mišchtr žwojich wodži,
Žako pošlednje tu pučže šhodži.

A temu f najmjenscha 4 bibliške měštna.

Šištowanje. Wšchitkim čžesčženym dopižowarjam wutrobn
džał, pšchedy wščem ša pšchinoschki f praščenju: „Rejmacž, je to
hrěch?“ Džiwamy pšchichodnje šažo na tuto praščenje a na
wšchě pšchinoschki f temu. — Bnychmy tež rad hiščeje wjaz mě-
njenjow f temu šlyšcheli. — Wbo tež f tym nastawškam wo
„mižionistwo“ — pšchirunaj Šerbške Šowiny čžičla 26, 28, 32.

Šedaktor.

Šamolwity šedaktor: šarač W h r g a c ž w Šošacžizach.
Wudawta „Šerbška Šužiza“, družštwu f wobm. ruř.
Čžiččž Ššmolerjež knižicžiščežerňje w Šerbškim Šomje
w Šudychinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno

Wudawa so kóždu łobotu w Smolerjez knihcizničezerni w Budyschinje a je tam sa schwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostac

Njedžela Inwokavit.

Mat. 16, 21-23.

„Ty njeměniš, šhtož Bože, ale šhtož čłowjeczne je.“

Č dobreje wutrobny napominašče Pětr swojeho Anješa, jako tón wo swojim čěrpenju a wumrjeczu rěči: To so tebi stac njedyrbi. Wutrobna lubosć k temu Anjesej jeho k temu pohnuje. Wšeczežka je sa njeho myšl, tradač dyrbjec swojeho Anješa a wšěch kublow jeho gmejnstwa. Tola Jezus jeho kručze wotpołasa. „Ty njeměniš, šhtož Bože, ale šhtož čłowjeczne je.“ Šdy by tón Anjes dženska tak se swojimi kšeczežjanami rěčať wo swojim čěrpenju a wumrjeczu, njeby wón nětremužkuliž sažo prajic dyrbjal: „Ty njeměniš, šhtož Bože, ale šhtož čłowjeczne je“? Ach, kajke wopaczne myšle ma tola wjele kšeczežjanow wo tuthym najwjetšim Anjesowym skutku! So je Šhrystužowy kšicž kóna jeho žylyho skutkowanja, to njehadža srošmiecž. Byrnjež tón Anjes-žam prajil, so wón da swoje žiwjenje k wumožanju sa jich wjele, byrnež jeho kšeczežki japoschtoli s žylyho žyćkowanja předuja: Wón bu sa naž k hrěchej činjeny, so bychmy my w nim ta prawdosć byli, kotraž pšed Bohom płaczi, woni wjedža to lěpje. Šbóžnika, kiž je so sa nasche hrěchi do kšeczeže dať, njepotřebaju. Wo hrěchu ničžo njewjedža, abo so žami tajzy ludžo, kiž móžeja wšitko sažo napravicž. Duž jich myšle pšchi kšicžowanym Šbóžniku nimo džēja. Šhrystuž je jim wulki profeta; wo wšěch žyćkim mješćniku njehadža ničžo wjedžecž. Ale wěšče wo tajkich myšlach tež płaczi: Wy njeměnicže, šhtož Bože, ale šhtož čłowjeczne je.

Druhy spominaja na Šbóžnikowe čěrpenje a wumrjecze najšrudnišchim łobucžerpenjom. A sawěšče tón dyrbjal kšeczežki wutrobny mječ, kiž mohł teho, kiž žaneho hrěcha njeje činił, tak žalownje čěrpicž widžecž bjes sačucža najwutrobniščeje srudoby nad tym. Tola hdyž hewal ničžo wobžarowacž nimajch hacž židowšću kšeczeže a Anjesowe hórke čěrpenje, dha płaczi tež wo tychle myšlach: Ty njeměniš, šhtož Bože, ale šhtož čłowjeczne je. Sažo druhim je Anjesowa kšeczežki martwariska kšeczežki, snamjo, so je jeho wěž dobra a spratna, snamjo, so je wón tych swojich hacž do kšeczeže lubował. Ale Bože myšle wo Šbóžnikowym čěrpenju tajke myšle tež hišče njeje; te so wjetšche a hlubšche.

Kajke dha so Bože myšle wo tym? Tón Anjes praji: so ma hieč do Jerusalema a wjele čěrpicž. Haj jeho čěrpenje je Bože dla nušny skutk; je skutk Božeje lubosće a prawdosće. Božu lubosć, kotraž je tajki wopow sa naž pšiczežka, Šhrystužowu lubosć, kotraž bě poklušna hacž do kšeczeže na kšicžu, w tuthym skutku pšnacž a kšwalicž, to rěka: mēnicž šhtož je Bože. Pohladaj s tajkej ponižnosću, nutnosću a wěru na swojeho Šbóžnikowe čěrpenje, kaž hrabja s Zinzendorf, kiž pohladujo na Božu martnu džesche: To by ty sa mnje činił; šhto činu ja ja tebe?

Tež skutk Božeje prawdosće je Šhrystužowa kšeczežki. Wón je naschich hrěchow dla do kšeczeže daty a nascheje prawdosće dla šbudženy. Pšchi jeho čěrpenju a wumrjeczu dyrbišch swojich hrěch pšnacž a prajicž: „Ja žym to sawinował, šhtož ty so pšeczežki, te pući so ty kšowal, kiž ja bēch sažlužil. Ja kšiczežki steju tudy, mje njekudž kšeczeže, to prošcu hrěšćnik kšudny, čini so mnu po hmadže“, to rěka, mēnicž, šhtož je Bože.

Wschu winu je wón na šo wsať, ale tež se šwojej hórkej šmjerczu najbohaczišce kublo šaklužil: wodawanje hrěchot, žiwjenje a šbóžnosć. Ach, špomni na to, mój šchesczjano w tuchle czičich njedželach, hdžež widzišch šwojeho Jesuša czerpicz a tvoje mēnjenja a myšle budza Bože myšle.

Widzišch-li jeho w šahrodže šo je šmjerczu bēdžic, dha špomni na to, šo je wón tať přenich cžlowjekow winu w paradiso-wej šahrodže wotpofuczil. Widzišch-li jeho wot jandžela pošhl-njeneho, dha špomni na to, kať šmny nětko do jandželškeho towařtwa pošbēhnjeni; widzišch-li jeho šanicženeho a šapřewaneho, dha špomni na to, kať bu nam pšches to wēczna cžescz data; widzišch-li, kať jemu draštu wušklu, dha špomni na to, kať je wón tebi draštu wēczneje prawdošcže dať: widzišch-li jeho lacžnosć czerpicz na šchižu, dha špomni na to, kať ty nětk njetriebašch hēšku cžwilu a lacžnosć czerpicz; widzišch-li jeho wumrjecz, dha špomni na to, šo my pšches njeho wēcznje žiwi budžemny. Na wšcho to špomni š džaknej wutrobu a ty budžesch mēnicz, šchtož je Bože. Wšmi šebi pať tež kručže přjōdť: šchižowacž chzu ja nětk tež wšchōn hrěch, wšchē žadoscže a lošchty, kotrychž dla mēješce mój luby Jesuž tať czerpicz. „Teho dla, wy šchōdnie hrěchi, dobru nōž wam zyle dam. Šdalujcže šo wšchitke šmēchi, wašche dla Bōh wišy tam.“ A pšchindu-li šamžne czerpicz a hubjenoscže, nušy a wobeženoscže, haj šmjercz, ach špomni; Mōj Anješ je mi pokasať, kať ma šo czerpicz a wón rukuje mi tež se šwojim krašnym horjestacžom ša mērny plōd šwōdeho powucženja a domachpžtanja. Tať budžesch mēnicz, šchtož je Bože. —

Duž daježe nam š Jesužom cžahnyč horje do Jerusalema a pšchi jeho czerpicz a wumrjeczu wobeje widžecz: wyškōšcž našche dopomnjenje na šwojeho Šbōžnikowu martru žohnowane a kať šmny na njeho š wēru špominali, tať budže wón nětko a jumu š hnadu na naš špominacž a nam bohacže šhonicž dacž, cžlowškeje winy a hlubokoscž Božej hnady. Tať budže nam šchtož je Bože, mjenujžy mēř š nim a žiwjenje w nim.

Powitanje

ša našchich lubych wojowarjow wot Boha š nješcheczelskeje jatby t nam šašo domwjedženych.

A nam witajcže! Šdnyž něhdy š wutrobny
A š wješelom šym tutōn postrow prajil,
Dha je to dženyš, hdnyž Wōtz wšchej' dobroty
Je wašchej jatby kōnz a mješu stajil,
Šdnyž dženyš pšches Jeho hnadu wōtzowšku
Šaš' šhodžicže na domšninej semi
A my waš postrowjamy š wutrobu
Se šhlšami drje a tať š radoscžemi!

A našu witajcže! Š kať šmny prošhli
We Božej šwjatnizy, wy lubi, ša waš,
Pšchi šwitanju a wječor w luboscži
A pšchezo, wšchudžom špominajo na waš!
Kať licžili šmny dny a hodžiny,
Šakž. t tej, hdnyž šašo budžecže tu š nami
A šbožo šaš a horjo džēlmy
We lubej šerbskej domowinje š wami.

A nam witajcže! Nětk š Bohom šabudžcže,
Šchtož czerpili šcže w zusej dalokoscži,
A nihdy nješabudžcže, šchtož wam je
Bōh cžiniť w šwojej šwērje a luboscži!
A nješabudžcže, šchtož šcže šlubili
We šrudnych dnjach ša džēn wuškōwobodženja,

Šo byšcže Bohu wopor pšchinješli
Še žiwjenjom po šlowje Božoh' šczenja.

Nětk šaš' do rukow pluh a špēwařske
A grat ša nowe žohnowane džēlo!
Džēlaj a špēwaj! heško wōtzowške
Budž wašche, šo by našche Šserbštvo kčžēlo.
Wēř, lubuj, prošch, budž šylny w nadžiji,
Šo kōždy džēn cže bližo wjedže t Bohu,
Tať rōže šcžipasch po wšchej žakoscži
A hnada roškwētluje tvoju drohu.

Wy bratsja lubi! pšchewinjeny kraj
A wōškudženy lud waš domoj wita! —
Dha pošhaježe, a Bōh to š hnady dai,
Šo pšches waš lēpšchi cžak a pšchichod šwita,
Šo Boha Anješja šašo pžtamny,
To jene žōrlo šboža, mozy, mēra;
A šchto naš šašo twari? wēšcže wy?
Mōž wyšche wšchitkich cžlowškich mozow: **Wēra.**

Š hlajcže, kať my na waš hladamy
Dženyš š džaknej modlitwu a š nadžijemi!
Š šlyšcže, pšalm a šhērlušch radoštny
Wam wšchudžom špēwamy na šerbskej semi.
Wašwašchi lubi š žyšym Šserbowštwom
Dženyš powitamny wutrobnje a rjenje,
Wam wupšchimny durje, dwōr a dom:
A nam witajcže we Jesužowym mjenje!

Jan Wařtať.

Zyrkej a štat.

Šdnyž to nětko wo šchulu dže, šo něšchto jara wašne hušto došcž šabudže abo tež se šamnyškom šabudže, mjenujžy to jene: my trjebamy hižo tehodla nabožnu šchulu, šo bychu našche džēczi t přenjenju cžak a t druhemu rum mēli, hdžež mohla šo jim nabožina poškicžicž. Njedostanjemny my nabožnu šchulu, mōža našche džēczi něhdy po šchuli do wošebitych hodžinow šhodžicž. Wy dnyrimy tehodla hižo nabožnu šchulu žadacž, šo bychu našche džęczi šnutška šwojeho šchulškeho plana, šwojich šchulškich hodžin cžak ša nabožne rošwucžowanje dostafe. Š tym njeje prajene, šo dnyrbi wucžer tež tuto rošwucžowanje mēcz; ně, to mōže tež duchowny abo hewať něchto t temu powołany byčž; kōždemu wucžerjej dnyrbi pšchewostajene byčž, hacž wón cže šchecžansku nabožinu poškicžicž abo niz. A runje tať dnyrbimy my šebi hižo tego ruma dla nabožnu šchulu žadacž; hewať dnyrbja džęczi šašo po šchuli něhdy na druhim mēštnje do nabožnych hodžinow wošebje bēhacž. To nještej tej rošbudžazej pšchicžinje, cžehodla šebi nabožnu šchulu žadamny, tola pať šobu jara wašnej. Tuta wēž je jenož tam ša nabožne rošwucžowanje ložšcha, hdžež je jena šchula zyrkwinska, hdžež ma zyrkej, abo zyrkwine šchulške lehnštwō šlowcžko šobu rēcžecž, kať to tola we wšchellkich wošadach je.

Šdnyž šebi tutu žyku šchulšku wēž pšchemnyšklich, dopōšnajesch, šo to tu jeno wo to šchulške njeňdže ale šo je to na wšchēm pošledku wojowanje dweju šwētnjeju nahladow (Weltanschauungen). Šōn jedny šložuje šo na to, šo je kōždy cžlowjek se šwojej dušchu wot Boha šam t tym cžlowjekam pšchicžoš; šo by jim w Jesužu Šhryštužu, kiž bē živy, wumrē a bū šbudženy, tutōn šhubjeny pucž šašo wotewriť. Šōn druhi je mjenje abo bōle wot tuteho šdaleny, šamo tať daloko, šo praji, šo Boha

w kotrymž nětko jeho bratr hospodari. Nad durjemi do kamje-
nja wučezbanu wopon: kapon wufrazowazy na nashypje. Wo-
pon ma pětnu historiju — hiščeže sa džěda Miklawšoweho šaja
městno kaponu ho pěnjazy „sejhravazy“ bójnny kón; hdyž pak ho
štatof a j nim tež wopon wotpali, dosta džěd nowy wopon, ale
j kaponom město konja. Tak padny stara móz a šlawo j konja
na kaponu. Podobnje bu tež mjeno rodueje wšy pscheczeloweje
w němšich wach krutemu pscheměnjenu poczišnje. Wulki
Wošyk, w starých ličžinach Groß-Hainichen, Groß-Hainichen,
reka nětko pola wěčnych šugodow Łužičanow — Groß-Haini-
chow! S tym swižuje wošud wopona . . . To tak nimodužy
pschi pohladu na stary wopon — potom šmój do šěže šastupiloj.

Stare, dokladne, pschihodne šerbiske twarjenje. Wšchudžom
šama čisztota a porjad, wšchudžom pokoj, měr a šbožo. Na
prošy pschijemškeje „štwy“ hraje šebi j wulkim pšom mašy
košchlady hólčyk, nad kotrymž ho młoda maczerka kloni, čerštwu
žona Miklawšoweho bratra . . . Šacžeršeni ho, hdyž mje po
šlowjansku j podanjom ruki powita . . . Wšcho šda ho mi tak
pschitulne, tak pscheczelne, čujach ho bóršy tak doma, šo njemóžu
ani powjedacž. Wobšěrne, šelenc šachlyžy, pschi kotrymž ho
tak rjenje na šawzy šedžešče, běchu wěšo nětko wustudnjene, wy-
šofki čašnik wot šenje k wjerčkej, kiž se šwojej wulkej machawu
špokojnje čichemu šbožu pschikwafše, kaž wutroba čłowjeka —
wšchitko, wšchitko běšče mi tak miše, wšcho šdaseše mi wo tym
powjedacž, kaž derje je wošjedž ludži dobreje wole . . . Tu ho
wěšče něhdže wo kucžkach njewobšedžbowani mišchrichu palčyk
„ludki“ j drobnymaj wóčžontaj a šebi špokojnje šwoje běše
brody škladkowachu nad tajšej luboščy, j kotrejš ho wšchitzy wo-
šhdlerjo starošerbiskeho štatofa wobšimachu . . .

Wotucžich po pošhljazy, pokojnym španju.

„Dobre ranje, bratsko!“ poštrowja pscheczel a „dobre ranke“
pschecjelne mi tež jeho žonka ho lubošnje psches kofejowu paru
pošntějo.

Ššny hromadže pošnědali, potom šmój ho j Miklawšowom
pošběhnytoj, šo bychmoj ho wo wofolnoščy rošhladašoj. Wón
šawrije šwoju rošpškanu gramatiku, w kotrejš šmój hiščeže
wčera j jara wučenyntaj wobličžontaj šlowa pschirunatoj, do
blida a poručy ju Bohu temu šnjesej. Wšchěndžechmoj šchecer-
niščežo po šelenej trawatej škoninje šastupichmoj do doška.

„Wo prawym — hdyž čžemoj?“ šastaji mje pscheczel j pra-
ščenjom j polboša a hnydom šam wotmošwoja: „Wěm. Šhribšch
našch Wošhčžanski original ššnacž.“

„Original? Šajki original?“ ho wopraščan.

„Š mi, wješneho filofofa, kiž rošumi jenož wo bibliji čžitacž,
kiž ho džerži šwojich šašadow jako šřědka šchto, šlowjansku
šwjerdu hłowu, kotruž šferje rošbijesh, hdyžli wobmjehčžišch,
poštawu, wo kotrejš šu j wošebitej hru wšchitke móžne dobre a
šchpatne wošebnošče kuziškého bura šjednocžene — j krotkim
original.“

S tutej definižy pscheczel moju wčžipnošč jara napinašče.
Nimowolnje rošowafše mi moja myšl prošteho, šhorbjeneho lu-
doweho wučenza j minjeneho lěštotka, wobras wšchědneho šerb-
škeho šhudaša Gelanškeho, rěčžazeho bjes maša kopu jashkow.
Tajke originaly měšesche, prošchu, šacžijšny, njewažny, ša-
pomnjeny šerbški narod! . . . Me tutón original rošumi pjecža
lědma wo bibliji čžitacž. Wučenošč je potajkim jeho šklaba štro-
na, wo njej teho dla jako originalnošč njekotwizowa.

„Ššny šam na njeho žadoščžy“, prajeshče šašo pscheczel.
Šello lěš šmój hižo wo šwojej ródnej wšy njebš a šello lěš šmój
jeho ani njewidžal! Šehdy hižo běšče šchěščžedžšatnik ale
hiščeže šhodžešče štatnje a runje šwój mšny, hiščeže běšče do-
breho šloša a šhlych pažow, hiščeže šurješče wot ranja do
wječžora šwoju trubku tobaša.“

„Šak šo mjenuje?“

„Mšnyš Šolan“, wotmošwoja pscheczel a ja šašchčžepju šebi
mjeno originala, kiž mam ššnacž do pomjatk.

Mjes tym šmój do kražneho „Wošhčžanski doša“ šastu-
piloj, kiž nadobo, jako byš wufuškany, wo trochu šmohojtej, j žyła
niž pschegara wotměnjazej kražnje putnika pschewapuje. Šdy
by j hობrom byš a došč wšchědnu kražinu, šajtuž šy na šwojich
pučžowanjach na mnohich wobrašach widžal, j hობrškimi krocze-
šeni wot šlošchtra něhdže k Šužy pscheměnik, by šo nadobo šakle
na polpučžu pola Wošhka pschepadnyš a po šastwóženžy šebi
wocži wutřewšchi, by šo wo lubošnym doščku wobladal, wo šaj-
kimž šy hdy wo powjedaničžkach a idyllach čžital. Še tam wšcho,
šchtož do tajšeho doščka šlušcha. Wšložna, čžerštwošelena, jenož
něhdže dwě ščž krocželow šchěrofa šuka, psches kotruž wo wob-
šchěrnych šahibach a šchwišnyach rěčžka pšuje, j wjerbami wobru-
šjena, škoniny j šerčžitami a wšchiny j lěšow poroščžene. Še
tu tež pošrešny idyllski žiwjoš: Šolanowy mšny, a romantiski
žiwjoš: dwě hrodžiščžy, Šobličžanski a Šobanowyške. Še tu tež
šhdlo šajkowškeho šchěrjenja „Šacžbra“, kiž ho j uožnyti ša-
šhdžentym wot tudy hacž do wšy Šobraněš wotnjesež dawa —
j žyła wšcho, šchtož šebi pošjadny powjedat pschecž móže.

Me ja njehšym njes tym na ničžo šedžbowal, na wšcho
šym jenož j jeny wóčžkom hladaš, na wšchitko jenož j jeny
wuchom pošluchal. W mojich myšlach tečžesh jenož — original.
S potajnej radoščy powitach wobrot wo pschecželownych rěčžach,
wotpadanku wot kražnoščow a tradicijow doščka a šawrot
k originalu. W tym wofomiku njemohš lěššeho čžinicž.

„Šižo ja moju něžnu młodoščž měšesche Šolan dwě doroščž-
nej džěšči, džowku a šyna“, powjedajesh pscheczel. „Džowka
Šana běšče hižo doroščžena, roščžeta hólža, pošnych štrowynch
šizow, wocži šamny woheš. Šak jej to štešesche pschi „reji“, kaž
šwižnje ho wofolo šwojeho rejwarja wjerčžeshče, kaž wobrotnje
móžeshče ho pod jeho ruku pscheplesčž — kóždy jejny pošhš
běšče j wumjeshkim kufkom. Šjes džywa, šo šo Wošhčžanski hólžy
šapocžachu šaše po njej se šalubowanjom a žadoščžywe wobla-
domacž. Wšchaf tež šam stary Šolan šhškotafše j radoščy wo-
čžaf, hdyž widžeshče, kaž šo jeho džowka wo šhšpodarštwje ša-
běra, kaž šo jej wšchudžom pšelni, kaž jej šo wšchitko radži, kaž
jej wšchitko pod rukomaj jenož hraje. . . A tu žyła šam wot
šo šakšepa ša durje stary šajšlawy Wicžas, pscheczel j młodnych
lěš a čžze wot njeho Šanu ša šwojeho šurka . . . Šary mšnyš
šwofša žyła škamjenjeny — na to hacž dotal njebššch myšlik.
Běšče hacž dotal šo jenož wješelik pošladajzy na šwoje šbožowne
džěčžo, ale nihdy jemu pschi tym njenadpadny, šo měša šo Šana
tež něhdy wudacž. —

„A to by rjenje byšo“, šebi něhdže myšleshče. Ša šebi ju
wufuškam, šo žyła mi j trošchtom mojich starych lěš — a nětko
hdyž šym šo teho dočžafal, nětko mam ju někomu ša žonu dacž,
šo bych šam wofal jako wotrubana šhójna šjes šakofow. Ššym
žonu šhubil, nětko mam hiščeže wo šwoje džěčžo pschicž?“
A rchle šo roššudži pschecželej młodnych lěš wotrjež. Še šo naj-
šferje jara roššudnje wuprajil, pschetož po Wošhku šo rošnješch,
šo stary Šolan šwoju džowku nikomu njeda, šo šo jeho džowka
njehmě wudacž, doniž wón živy budže. A widžišch, tak je ju
nikomu njedaš, tak je jej žentwu njedomoliš.“

(Pošracžowanje.)

Šamolwity redaktor: šaral W y r g a c ž wo Šobacžizach.

Wudawa „Šerbška Łužica“, družštvo j wobm. ruš.

Čžiččž Ššmolerjež knihicžiščžeršnje wo Šerbškim Domje
wo Šudšchinye.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske lopjens

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerje; knižničiscežerni w Budynjuje a je tam ja šchwórtlětnu pschedyplatu 40 pj. dostacž

Njedžela Reminiscere.

Šhrystusowy šchiz je moja křóna.

Wšchitka šhwalba pobožnych wobšteji w hańbje šnješoweho
čěpjenja. Wšchitkón pokoj pobožnych leži w ranach našeho
Šbóžnika. Našče žiwjenje je w jeho šnježeci, našcha šhwalba
w jeho powyšenju. Šak wulka je twoja šmilnosć, njebeški
Wóteče, wšchehomóžny Božo! Šsam wot šebje šym mohł tebe
šchwědžić, ale nješym šamohł tebe je mni wujednacž. Duž
šy ty w šhrystusku nje je šobu wujednal. Wšmi teho dla,
šwjaty Božo, wopor jeho šwjateho čžěla a wodaž wini mojego
hrěšneho čžěla. Wopomń, šchto je twój dobry Šsyn čžerpil a
šapomń, šchto je šty wotročžil šawinowal. Moje hrěšne čžělo
je twój huńw šbudžilo, šhrystusowe šwjate čžělo njech čže hntje,
prošchu, wo šmilnosć. Wulka je šchtraša, kotruž je moja
šlósć šaššuzka? ale wjele wjetšcha je huada, kotruž je mojego
wumóžnika šwěrnosć šaššuzka, wulka je moja njeprawdosć, ale
wjele wjetšcha je mojego wumóžnikowa prawdosć. Šschetož
tak wjele hač je Bóh wjšchšchi dnžli čžlowjek, tak wjele je moja
šlósć nješšcha hač jeho prawda. Twój šym žyly po štworjenju,
čžiti, šo bych te žyly twój byl po šubowanju. Ty, kiž mi
dlašch žadacž, daj mi tež dostacž, ty dašch mi pytačž, daj mi
tež namakačž, ty wučžisch nje šlapacž, wocžiti mi tež, hdyž šla-
pam. Wot tebe mam, šo žadam, o šo bych tež wot tebe měl,
šo dostanu; wot tebe mam, šo čžu, o šo bych tež wot tebe měl,
šo dokonjam. Šswjaty Božo, prawy šudniko, hdyž moje hrěchi
šy potaja, dha njemóžēja šo šahojicž, hdyž šo šjewja, dha šy
šucžonnie, špala nje š bolosćemi, ale wjazy hiščeže nje trasha
i šojosću. Š, šo by mi ty šapowjedžicž nochžyl šwoju wěrnú

šmilnosć, hdyž šy moju wopravnu šubjenošć pošnal. Wulki
hrěch šow namakačch, wjetšcha njech je hiščeže twoja huada.
Šswjaty Wóteče, njewuliwaj na mije twój huńw, dokelž šy
dla mošch hrěchow šwojeho Šsyna do šnježče dal. Šswjaty
Šesu, wupomhaj mi š Božeho huńwa, ty šy šon mje dla na
šchiz čžerpil. Šswjaty Ducho, wobarnij mje je šwojim tro-
šchom pičed huńwom Božim; ty wšchaf šy w ewangeliu po-
šutym a rosbitym šmilnosć šschipowjedal. Šswjaty Božo,
prawy šudniko, nješamam žašeho ništa, hdyž bych čžeknyčž
mohł wot woblicža twojeho huńwa. Šdy bych do njebešow ššpil,
šy ty tam, a hdy bych šebi poštal do hele, hlaj, šy ty tež
tam, wšmutli ja šebi šchidla ranšchich šerow, šo bych šydlil
ššchi našdalschim morju, dha by wšchaf nje twoja ruška tam
wjedla a twoja prawiza nje džeržaka: duž š šhrystuskej čžu
čžeknyčž a w jeho ranach šo šhowacž. Š šmilny Božo, pohladaj
na čžělo šwojeho Šsyna pičes rany žyle wobidžene a nješladaj
na rany mošch hrěchow, krej twojeho Šsyna njech nje šnyje
wot wšchch hrěšnych šrudow, pošchaj na jeho našhoržišche
próštwy ša šbože wššwolnych.

Šswjaty Božo, prawy šudniko, moje žiwjenje nje šara
šatrašchi, šschetož šo šda žyle njeplódne bych a hdyž šo nčakš
plód w nim widži, dha je tak njedokonjany abo nčak ščazeny, šo
njemóže šo tebi šubicž. Duž je moje žyly žiwjenje šatamanštw
hódne; šschetož kóždy šchtom, kiž dobry plód nješchinyšče, budže
porubany a do wohenja čžijnjeny. Šššly šy š šewizy šajene,
niž teho dla, dokelž šy wjele šleho čžinili, ale dokelž ničžo do-
šreho nješšy čžinili, ššódny nješšy jědž dali ani lačžnym piče.
Š šuche drjeto a šucžonnie a wěčžneho wohenja hódne! Šchto
budžesh wotmołwicž na tamnym dnju, hdyž budže žadane wot

tebje hač na kóždy w wołomifnjenju zły tybi spožčeny čaž
žiwjenja samolwicz, kak by jón nakožował? Njesańdže wóš
hlowny ani wołomifnjenje čaža. O styšnosć! Joto budža
wobstoržaje hrěchi, tam trasačaja prawdosć, delkach wotewrjena
žalofna hlubina satamanstwa, horčach hněwny žudnik, nutškach
kužaje žiwědomnje, swončach palaty žwět. Prawy budže sbóžny:
hdžeha pač čže ho tak sapschijaty hrěschnik wobroczič? Eso
išhować budže jemu njemóžne, ho widžecž dacž njesnješlivo.
Sdže budže po tajlim dušcha žwoje sbože namafacž, ščo mohł
jej radžicž? Žesuh je wumóžnik, tón žamy, kiž je žudnik,
pšched kotrymž išchepotam. Měj nadžiju k njemu, o dušcha,
čžekn k temu, pšched kotrymž by čžekal.

Žesu Khryščeže, dla tuteho tvojeho mjena čžin tež mi po
žwojim njenje, pohladaj na mije hubjeneho, kiž ho woła
k tvojemu njemu. Wěro je, o Knježe, žiwědomnje mije satama
a moja pokuta njedofaha, so by mije praweho čžinika, ale je
wěste, so twoja žmilnosć dže piče wšchu moju škóš. K tebi,
o Knježe, nam dowěrjenje, duž njebudu šhubjenu do wěčnosće.
Samjen.

Pašijon!

Pašijonški čaž! Čaž čžerpjenja! Pašijon: čžerpjenje,
bėdženje! tak klineži a žri to nětkole wšchudžom pičes kraj a
lud, tak so jo žlychich, pynjelij, čžujelij! Pašijon: Wutroba
čži šalschepoze pod tutym wulkim žwojaty žlowom! Pašijon:
ičtóz se žwojej wutrobu žyle Boha wopušchěžil njeje, tón sa-
čžutwa něščto wo tym khodže žwojateho čžerpjenja, pod kotrymž
semja šaplaŋny! Pašijon: ičtóz we žwojej wutrobje žyle wo-
liwŋny a šamjerŋny njeje, tón šalschepota pod bolosčžju pašijon-
škeho čžerpjenja! Pašijon: ičtóz ho se žwojej wutrobu žyle
temu dučej teho pšchedžiwjenja a šapřewanja pšchedal njeje,
teho wutroba dyrbi žobu šdychowacž, hdž to čžiče žwojate pa-
šijonške šdychowaje pičes kraj čžehnje! — Pašijon, žwojata
pašijon! via dolorosa: bolosčže a žlyšow polny pucž čžerpjenja!
Žesom Khryščeže, mežijašo, bėdžerjo, wumóžniko! Tvoja
pašijon to je a dyrbjala tola našcha bjež! Tvoje bolosčže žu to
a dyrbjale našche bjež! Tvoje bėdženje to je a dyrbjalo tola
našche bjež! Žesom Khryščeže, ty Mežijašo, Wumóžniko a
Šbóžniko tvoj čžlowjekow! Čži jeni štwjerdnjachu we žwojeje
wutrobje, čži druhy hidžachu čže a woni wšchitžy hromadže ha-
njachu, bijachu, napluwachu tebe, a morichu tebe, — mēnjachu,
so tebe morja, pohrjebaja a tak žnicža! A jenož jich malo
plafasche wo tebe, čžerpjesche k tobu a džěšche ja tobu! Žesom
Khryščeže, Šbóžniko a Wumóžniko! To bė twoja pašijon twoje
čžerpjenje, twoja bolosčž — a to je hiščeže dženka twoja bolosčž,
twoje čžerpjenje, twoja pašijon! Pičetož tež dženka štwjerdža
čži jeni žwoju wutrobu, čži druhy hidža tebe — a woni wšchitžy
hromadže hanja, bija, napluwaja tebe, morja tebe — mēnja,
so tebe morja, pohrjebaju a tak šanicža! A jenož jich malo plafče
ja tobe, čžerpi k tobu, dže ja tobu! O Žesom Khryščeže,
žwěta Šbóžniko, žyno Boži, to je twoja pašijon, twoje čžer-
pjenje, twoja via dolorosa, twój pucž bolosčžow! — A tola je
wón tón pucž našch! My žmy hrěschili, my žmy khostanje ša-
žlyžili, my žmy winowacž! Pičetož kaž to wo čžlowjekomaj
teho špocžatka rěka (1. Mójš. 3): „a wona wša wot wšcheho ploda
a jėdžejche a da tež žwojemu mužej wot njeho a wón jėdžišche!“,
tak rěka to wo čžlowjekach našcheho čžaja: wona hrěšchi, wón
hrěšchi, wšchitžy hrěšcha! My žmy winowacž, ty by njewino-
waty, o Žesom Khryščeže, Wumóžniko, Šžyno Boži! A to je
to poražaje, šanicžaje a tala šažo tež to wulke a žwojate teje
pašijony, twojeje pašijony, o Žesu!

„Ja žym to šawinowal, ščož ty by pšchedžerpił,
Te pułi by ty išhowal, kiž ja bėch šažlyžil!“

Tehodla my, o Žesu, ho ponižujemy to poľucže pšched tobu
a wušnawamy:

„Ja škóšnik šteju tudy!“

A tehodla my, o Žesu, we wšchej ponižnosći ho k tebi
mudlimy a prožymy:

„Mje njekudž žurowoje!“

To prošchu hrěschnik žhudy, čžin jo mnu po hnadže!“

Original.

S Lužičich wobraškow Adolfa Čžerneho.
(Potračžowanje.)

„A ičto žana?“

„Šolčža je ho trochu wuplakata — a potom bórny na
wšchitčich šapomniša, kiž ju wobľetowachu. Běšche pšchegara
po žerbštu wuhubšana, něžli, so by ho wótzowškej woli špie-
čžika. Pičesta na reje khodžicž, poda ho dospołnje domjaz-
nosći — a hdž žym wuštudowawšchi žyle k doma šchol, běšche
hižo šžizyčžilětna hospoša.“

„Ščłoda jej,“ pošnamjenjowam.

„To wšchak hiščeže wšchitko njeje,“ powjeda pičeczěl. Tež
žym je k šchwarnemu mlodženzej dorostl a trojodohlawaty mŋnył,
kiž běšche hižo nad džowfu k dobyčerjom był, šakaja nětko tež
žynei brožo, šojeho wot wumerštwu wušamŋnje, wšchitku žentwu.
Tak šakhowa se šamŋšlom tutón muž wobej žwojej džěšči ja
kebye wotdželi jej wot žwěta, so byšchtej pšchego jeho wostalej.
Šžyn dostanje mŋny, žana budže jemu hospojowacž, wobemaj
ho pšchi wutrajnej pilnosći, k kajkej ho žerbšti lud k žyla wušna-
mjeni, derje powjedže, šakhowal jeju pičched wšchěmi štarosčžemi
wo žwojbu, ho jemu něhdy hiščeže podžakujetej, hdž jeho nje-
budže — tak mudrowasche tutón žamoroskiy filosof, nještarajo
ho wo to, ša toho budžetaj jeho džěšči hospodaricž a budžetaj-li
woprawdže pšchego tak špokojnej. Wŋŋšlesche, so je jenicžy tak
derje, ras je wón wucžinil — a jemu ani njepšchipadny, jo
byšchtej ho jeho džěšči něhdy njesbožownej čžuloj.

Dóndžemoj do mŋyna. Šleporž prawje, ale je kaž po wu-
mrěčžu. Škoro mje mrós kwi; tak potajnje škutkowasche woža-
móženy, jažo ho šdasche wopušchěženy mŋny na mnje. Šastu-
pimoj. Přeni ičtóz namaj napschecžo wuńdže, běšche wŋšokla,
žlyna žona, po woblicžu wšchak hižo wucžinjena štarucha. Po-
dawwa namaj mucžnu ruku a powita Wlškawšcha.

„Womhaj Bóh, žana“, poštrowi pičeczěl.

„To je žana?“ — —

Wušnaju ho, bėch nimale pšchewapjenu. Nježym wšchak
wjedžal, kak žebi ju pšchedštajicž ale pšchegy mŋšlach něhdže na
štaru škóštnu žonu k widžanym žlydami kražnosće a na někał
krajazu šmužitosćež we woblicžu. Ale tole je pičchedčžajnje se-
štarjena žonška k šmorškatym woblicžom, kiž na bywšchu rjanosć
pšchemalo dopomina ale tež njedawwa pšchedčžucž ani njewidom-
neho žlyda štruchłosće, tradanja, k najwšchědnim woblicžom
a pšchi tym škoro kruthym, šlym. —

„Sdže je žanč?“ woprašcha ho pičeczěl. — „Ach, Wlškale!“
wobroczi ho k pšchikhadžazemu mužej. Wo powjedanju pičeczěla
bėšche Wlškak tak wo pječ k let mlódschi, dŋžli jeho žotra žana,
ale pornio nej šdasche ho wón mi džěčžo. Běšche to muž polny
žiwjenja, w „najšpšchich letach“, tak do ičthryžčži.

Žanč běšche doma a džěšči naju k njemu bjes wotštorčženja
dowjedžesčtej... Na kawy ja kachlemi žedžesche drječlimy
šarik, jažo by něhdže džewjecž a džewjecždžekacž let šтары był,
drowna, žucha, žyle ššilena poštamicžka, we woblicžu šmorš-
k pšchi šmoršku, rėdke iččedžitwe wšokny šepjachu ho po našim noje.

More psheklapjenje. Tón króč žym wobkedžbowat, so bēšche tež psheczel psheklapjeny; steju na prosy a rjanu khowilku so njelēzo na džeduschku džiwach. Tón hladašche k semi a po sdačju na naju njekedžbowasche. Skóncžnje postupi psheczel k njemu a položi jemu ruku na ramjo, jeho postrowi. Starý mlynk pshechny hlowu a Miklawšcha spósnawšchi někať wožiwjesche, dosč hibicze postany, poda psheczelej ruku, snamjeni jemu k tšhepo-tazej ruku kšičizil na čžo a koschesche jeho na městnje, hdžej bēšche žwjate snanjo čžiniť. Pschihladowach k tutemu powitanju jako k žwjatemu wobryadej.

„A toho nam tu pschitowjedžesch, mój luby Miklawšcho?“ woprascha so i pohladom na mnje.

„To je mój psheczel Čžor na k, pshečšičži mje Miklawšch, a ja japschijach, čžehodla je tať čžiniť. Wudžela i mje Šserba, jo by wšchitku njedowěru hofčičerja sabnať. Ružiski Šserb je do wēšteje mērny njedowěritowy k wšchēm zusbniťam hinascheho pohoda, dnžli šerbšeho. Na tym je jeho wufublanje wina: tón, kiž wot zusbniťow ničžo druheho nadeschoť njeje hačž sazpiwanja a podtkóčenja, njemóže k nim druheho hačž njedowěru šakhowažž.“

Mujowasche nať k pohdnjenju; tež žym Michal wosta, njēs tym so bēšche Šana woteschla něschto w kuchinje pytačž.

„Džedo, šhto čžini strowoščž?“ woprascha so psheczel Miklawšch

„Ach, šhto čžini! Šhto by čžiniť? Šdn budžiče ty telko pomjatkowacž dnžbjal, jako ja — njebudžiče tež wjazy na žwoju strowoščž mlyšlit. Wly žym hižo jenož hlucha kłoma k špalenju. Šorno je wumšóčžene a šemšete — a šhto se kłomu? Šu špalicž.“

Wotnjelēža a po wotdnchnjenju šarēča :

„Wšchall widžijach, tať žym kóncžit. Woblicžo so mi wjazy njeshladnje, wóčžko njebnyšičži, wlošy njescžornja a plēch nje šakruja, šchija so njenaruna — je hižo čžak, jo by so kłoma na wohen k špalenju čžijla.“

„A šhto, džedo, tať šmutnje rēčžicze? Wšchall nihdy tajki byť njejjēže, haj nať młodnyš scže se žortom pschetriechit“, powjeda psheczel.

„Šaj, šaj“, šitwasche starž, „to je byto, ale njeje wjazy. Bywať žym špokojny, šbožowny a tež wježely — ale nětko njež žym wježely.“

„Čžehodla po tajkim njejjēže štajnje šbožowny, jako šče bywať? Nimacže žyna, kiž hospodari, tať šče žam hospodarit, nimacže džowku, kiž jemu žwěrnje pomha? Nimacže džēščži, kiž štej so jenož wam woprowaťoj, so byšičže špokojny byť? pschis-pomni psheczel.

„To je to, hólēže, to je to. Šu žym pschi tej ranje, kotraž mje boli a bolicž budže hačž do žmjercže — a šhto wē, tať budže hišičže po žmjercži. Šo žym žwojej džēščži k žebi pschis-putať, so žym so psheczitwo Božemu šakonju pschehrēščit, hdyž žym jej žebicžnje wot žwēta wotdžēlit.“

„Ale, nanko, šhto to rēčžicze?“ šnapschēčžitwi Michal.

„Ty njelēž, ty tomu njeroschmisch. Šdn by wjedžal, tať je to šbože, džēščži mēčž, widžecž je wotroščž, žwoju krej — njeby tať rēčžal. . . . Me ja žym so wo to šbože bojať, ja nochžnych waju šhubicž — a pschisprawiť žym so tať wo mēr pohlednich dnjow žiwjenja.“

Šladach se šadžiwanjom na psheczela, tež wón hladašche tať na mnje. Wot kotreho čžakja je so jeho original tať pschemēnit. . . . Njebēšche khowile k pschemyšlenju.

„A čžeho dla icže so šjebať, hdyž žmój tola do žyša šbožownaj a špokojnaj“, so žym šakjo mērny šepjerasche.

„Nještaj šbožownaj“, wosta na žwojim wumyšleny starž; widomnje šjewjesche so jeho bywšcha pjenčitowščž. „Nještaj

šbožownaj, došelž njemēštaj, šhto šbože je. Šraju čž i štajnje, so njesapschijesch, šhto šbože je, doniž žwoje džēčžo njekolebašch na školenomaj. Š žyšeho žwojeho šamoženja mohť wo něschto pschincž, a twoja wutroba njeby so pschi tutym njesbožu hnuša — ale hdy mēť wo žwoje džēčžo pschincž, by žebi wlošy štorhať, feltož mašch jich na hlowje.“

„Ale nanko, žnano nochžesch, jo bych so woženit? Nětko we wóškom a šiznyšym šēčže? woprascha so Michal njewinočže, ale wofoto huby hrajesche jemu wužmēwť.

„To čžu — a čžeho dla by so njewoženit?“ wotmoltowi a woprascha so i dobom starž hižo trochu wobróčžny.

„Šno, to je hižo posdže a mi so tež taťle lubi.“

„Še widžecž, čžejē džēčžo žy — šwjedť žy so po nanje, to je prawje. Šako by mi i wóčžka padnyť“ — — —

Mjes tym wotewryachu so dnje a Šana šastupi. Pschic-njeby khowej a pomajli, pschi tym i woczomaj wobaju roštorje-neju pshelecža a spóšna rošmoltowu.

„Šako —?“ pschisponni jenož mērnyje a nalitwasche. Naj-škerje hrajachu so podobne ščeny mjes nanom a žynom huščžičho. . . . Džeduschť i rasom njelēči a se škoro placžitym hlo-žom žyna proschēšche:

„Šladaj, jo so woženisch, Michale, a ja biđu hišičže wničžka koschicž. . . .“

„Ale nanko, šhto to powjedajch“, pschetorhny Šana starža a žwarjesche jeho jako wulke džēčžo. . . . Šaj, bēšche to hižo wulke, štare džēčžo — mlynk Šolan, kiž bēšche dwaznyčži šet i nje-štamanej hlowu pschētrať! . . . Čžnyšche i džedom byčž!

Šbēhnuchmój so k wóčženju je žwojeho wulēta. Bēchmój pytaťoj original, čžlowjeka je žomarow, nadeschtož bēchmój kłabe štworjenje jako žu drusy ludžo. Bēch wšchall šjebany wē žwojim wotčžakowanju — ale bēch škoro wježely, jo žym šjebanje na taťke wajšnyje nadeschoť. Tutou starž bēšche po tajkim teho dla njesbožowny, došelž drusy po jeho mēnjenju šbožowni njebēchu. . .

Michal naju wot pschewodžesch a pschi Božemje-prajenju namaj doměrnje pschisčepťa: „Ša so woženju. . . .“

Še džitw, jo tuteho dobrego muža nježžym wobjať.

Psheczel so šchibatje wužmija a čžnyšche špēšnyje šhonicž, šhto je šbožownej njewjēstu budže. A to šhoniťschči so i Michal-štom rošžohnowa i lužisťim pschikłowom: „Štary muž a młoda žona — wēšte džēčži. . . .“

Original budže potajkim i džedom.

Šyrfej a štat.

We wēžny nabožneho rošwucžowanja w škulach je njedawno šastupjeť wulkostatneho šmutštowneho ministerija (Reichsmini-sterium des Innern) dalokšahaze a rošžudžaze wotmoltojenje a roššaknjenje dať. Še to pschi wuradžowanju ša wulkostatnu škulšku konferenžu (Reichsschulkonferenz). Šastupjeť Šam-burga šjewi, jo je tam wojeřška a džēlacžeršška rada nabožnu wučžbu w škulach šakasať. Na to bu jemu ta wotmoltowa, jo je Šamburg nušowany, ša nabožne rošwucžowanje w škulach šako šariaduje: pschetož žanemu štatej njeje mōžno, jo nabožne rošwucžowanje powšchitkownje šakaze a so žwoje šcule ša bješkonfessionalne ščiniť; wulka Šamburgškeje wojeřškeje a džēlacžerškeje rady nima na žadny pad placžitowščž! Šole je wažnišche, hačž na přejne pohladnjenje pytnješch! Pschetož i teho šbywa ša našchu Šakšku, jo tež Šakška nježmē a nje-móže nabožne rošwucžowanje se škulow šmjetacž a tute bješ-konfessionalne (Bekennnisfrei) ščiniť, šhtož tola žebi jich wjele žada, pschitož wšchēm, tež wučerjo, po wošjewjenjach wo-kriježnych škulškich šwojastow, wšchitžny wučerjo (— so žu mjes

nimi tajny hinajšeho mēnjenja, njeje ſo hač dotal na ſjawnu dale, tež ni; na jene praichnje „Sserb. Nowin“ —). Sda ſo nam tež dšivne byč, ſo ſo tuto rosvěčaze roškudjenje wulkoſtatneje wyſchnoježe (Reichsregierung) haſle ſapoſdžene do ſjawnoježe da a ſo ſo tež we wſchelafich nowinach hač dotal dale rosvěčjalo njeje. Je ſo pſchi tym tež woſebje wuſbēhnyſo, ſo wulkoſtatna wyſchnojež pod „nabožnym rosvučžowanjom“ to nabožne rosvučžowanje ſrojni, kotrež je hač dotal pſchězo na jenej ſchuli byto. —

— K 1. haprleji tehote lěta ſo, kaž je ſnate, pſchemēnjenje w ſbēranju dawkow ſtanje. Je tehoda tež wjele praſchenja, kaſ to i zyrkwiny dawkom budže. Je to takle: Wulkoſtatne finančne wyſchnoježe (Reichsfinanzbehörden) ſu na to ſwjaſane, ſo dyrbja tež te wot nabožnych ſjednocženſtwow wupřane zyrkwinske dawki ſobu ſbērač, hdyž tute nabožne ſjednocženſtwa (hač dotal praſeje ſa to: „zrkej“) to namjetuja. Kaž ſhominy, je naſcha ſaſka zyrkwina wyſchnojež tajki namjet pola wulkoſtatneje wyſchnoježe (Reichsregierung) ſtajſa. Njech tež drobnosći wo tym, kaſ ſo to nětk pſchewjedže, hiſchěža do wutradžene njeſku, je tola hižo wěſte, ſo to ſbēranje zyrkwinskich dawkow žaneho pſchetorhnejuja njepočerpi, ale ſo drje ſo žyle podobnje dale ſbēraju, njech tež te jenotſwne poſtadnizy ſo doſpolnje džela.

Sserbſki čaſnik.

Zhto mój čaſnik ſkradžu praji,
Hdyž ſo bliſko k wučej ſtaji?
Čiči, čiči, čiči, čiči,
Čiči Michal žomu woſa,
Ja ſo ſchěžeta a ſo ſhoma,
Čiči Michal, čiči.

Do wuhuja ſo njemdrje wuje.
Čaſnik wě, ihto takle duje:
Diki, diki, diki, diki,
Diki Bjarnat i horow jeſdži
A na naſchey tjeſchi hneſdži,
Diki Bjarnat diki.

Wože ſkōncžko rjenje ſwěčži.
Čaſnik ſo mnu ſerbſkych rěčži:
Pifi, pifi, pifi, pifi,
Pifi kowar i ſtwjelza lěta
Potom pſches hlowu ſo mjeta,
Pifi kowar pifi.

S blifka a i daloka.

Se wſny. Naſche njedželſke kopjenko pſchilečži něhdžež kuli do kucžita ſerbſkeho kraja, hdyž njefalečža „Sserbſke Nowiny“ prjedy tydženik — nětk dženik. Duž budž tu hiſchěže raſ na tuto wažne pſchemēnjenje poſaſane, kaž tež na to, ſo mōhke „Sserbſke Nowiny“ hiſchěže w někotrymž kuli ſerbſkim domje ſwojich wotebjerariow a čitarariow namafadž, hdyž to hiſchěže njeſku abo hdyž to wjazy njenamafaju, jaſo dženik, mjes tym, ſo to jaſo tydženik bēchu; njedyrbi to hdyž poroſ pſchecžitwo tym ſerbſkim domam, kotrež tutōn wuložſ ſa dženik ſaplačžič nje-mōža, njech je tōn tež woprawdže ſpřadny pſchi něſchěžich dšivnych a dšiwich plačžinach; ně, dyrbi to prōſtwa hdyž na wſchěč, Sserbow, kotriž to mōhli ale hiſchěže njecžinja. Sserb dyrbjal tola hižo, dofelž je Sserb, tuto nowe, wažne a čežke

dželo podpjeradž a „Nowinu“ ſebi ſkaſadž, ale hiſchěže wjele bōle tehoda, ſo by ju tež čital. A wona ſo džen wote dnja lěpje čita, dofelž ſo tež pſchězo lěpje a lěpje ſa to nětk wſchědne wuſchadjenje pſchihotuje a ſa to nowe, wobſchěrne dželo pſchihotuje.

Bibliſki pučnik ja lěto 1920 je docžičežany a i džela tež hižo ſwjaſany. Duž mōža ſebi naſchi Sserbjo jaſo ſwojeho wſchědneho pſchewodžerja do domu ſwočadž, ſo by jich tež pſchěš tuto lěto pſchewodžadž. Wōn plačži lětk 50 pj., ſchtož hiſchěže ſmolom žane 10 krōčžne potwſchenje njeje.

— **Schwiza** ma drje njes wſchēni neutralnymi krajeny najwjetſchu ſhwalbu dla ſwojeho wulkeho a woporneho džela a ſkufkowanja k polōženju wſchelafich wōjuſkich mozow — wojo-waznych ludow, pſchede wſchēm, ſchtož wōjuſkich jatych naſtupa, kotriž ſo nětk ſkōncžnje tež i Franžowſkeje k nam domoj wrō-čjeja. Wojewja ſo nětkle, ſo je jejny poſt ſežehowaze hōbrſke dželo k lěpſchemu jatych doſonjaſ, a to wot lěta 1914 hač kōnč lěta 1919. Poſt je pſchijal a dale dawal 561 954 538 poſtno-liſtnych pōſtawow a 93 054 538 pakewow a 10 651 828 pjenježnych pōſtawow, kotrež 156 446 714,04 frankow wučžinjachu. Nimo teho je Schwiza 6 611 196 ſhlēbowych pōſtawow, kotrež 12 581 015 ſilogramow wažachu, jatym w Němſkeje a Awſtriſkeje, pōſtala; pſchi tutym njeje ſiežena tež wulka ſiežba ſhlēbowych pōſtawow, kotrež buchu bjes pomozu poſta pſches želeſnizy jaſo ſpěchne pōſtawki wobſtarane. — Nowiny woſjewjeja nětkole tež woſebity džadž Internationalnemu Komitejeje Čerwjeneho ſchěža a wotdželenju čežſkich autojeſdnych w Schwizy, kotriž ſu jaſndžene hody ſo woporniwje wo to poſtarali, ſo mōžachu ſo 150 000 wōjuſkim jatym Němſkeje w Franžowſkeje hōdowne daru lubojeje pſchepodadž. Duž čeječ a džadž, komuž to ſluſcha!

Bytaj a namafaj.

K IV.

a) dwōjzy: Mat. 6, 9—13. Luk. 11, 2—4.

b) dwōjzy: 2. Mōjſ. 20. 2 dd. 5. Mōjſ. 5, 5 dd.

Kedžbuj tu pſchi přemim mēſtuje na lute dwētki (2), pſchi druhim na lute 5; i tym ſebi pouhaj, tutej mēſtuje ſpomjatkowacž.

V.

Kral bjeſbōžny to a njeſprawny,
Proſeta wopacžny to a njeprawny.

Kotre to mjeno?

K tomu i najmjenſcha 2 bibliſkeje mēſtni.

Slutniwoſč.

Ty mōžeſch wjele doſhodow mēčž; hdyž pač wjazy wudawajſch, dnžli ſebi ſaſkuziſch, ſy pſchězo ſhudy. Teho dla bječ ſo na kedžbu pſched pſchewjele potrebnosčemi! Runje tač ſhudy pač je na-hrabny; pſchetož jemu ſamoženje, kotrež je kaž morwe, žaneho wužitka njepſchinježe. Ale tōn je bohaty, kotrež ma maſo potrebnosčow ſa ſwoje čželo a wulke woporn pſchinježe ſa derje-hiče čžlowjeſtwa. Napřimo na ſtarym rownym kamjenju rěka: Schtož ſym pſchetrijebał, to ſym mēč; ſchtož ſym nalutował, to ſym ſhubil; ſchtož ſym dobročitnje roſdaril, to hiſchěže mam.

Samolwity redaktor: ſarač W h r g a č w Moſačžizach.

Wudawa „Sserbſka Ružiza“, družſtvo i wobm. ruſ.

Čiſchěč Ssmolerjež knihibičiſchěčernje w Sserbſkim Domje w Budyſchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ci khma
Ziwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerje; knižničičerzerni w Budnjchinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Njedžela Dculi.

Psalm 77, 8—14.

Dkuli, t. r. „woczi“, je mjeno džěrnějšce njedžele. Měnje-nej stej woczi, wo kotrymajž rěka: „Mojej woczi hladatej stajnje na teho knjesa; pschetož wón budže moju nohu se kycze wuczahnyč.“ (Psalm 25, 15.) Tajkej woczi mějesche tež Assaf, pobožny spěwar nascheho psalma. Wón posběže swojeje woczi k Bohu jako spytowanje jeho nadběhowasche a džěń a nóz jeho čywilowasche. Swoje shonjenja pak je w 77. psalmje swo-pschinnyl, jo móhli tež drusy, hdy bychu do tajkeje nudy pschischi, se shonjenjow pobožneho spěwarja troscht a nadziju czerpacž. Njelicžomna je byla tych; kiž su hižo i naschich psalmow so pokynjowali a natwarjowali, pschede wschěm, hdyž na to ledžbowachu, jo dnybjeje Assaf dlěje na wukšyschenje a wumóženje čakač, hacž běsche kibi myklič. Jemu so czeža tyschnoscze pscheczeža sdasche, ale tola psches wschě spytowanja je so pschedobyl, jo bu jeho duscha čicha a jo móžesche Bože pucže, so modlo, khwalicž a i troschtnej wěru wusnacž: „Božo, twój pucž je swjaty.“

Snajesch ty tajke čěmne čažy w twójim žiwjenju? Wěsch ty wo tajkim bėdženju dusche w schuli kchiza? Hdyž pak khelich khiza hšesche nješy trjebał picž — k pschihotowanu na te hodžiny, hdyž je nam najšyšnějšce wołoko wutrobny? Wch wschitzy, sbožowni abo njesbožowni; džěczi sboža kaž khiznoscherjo, chžemny džěnga i Assafoweho wutrobu sapschijazeho kłowa troscht a pokynjenje sa te dny czerpacž, hdyž budže nam pomozny trjeba, so tež pola naž rěka:

„Božo, twój pucž je swjaty“

Do kłěwta tuteho kłowa chžemny nasche rospominanje stajecž. Wutrobu hnyjaze skóřby kšyschimy w spoczattku nascheho teksta. S kłěwta, čěmneho spytowanja spěwar skóřzi: „Budže tón knjes wěcznje jasčorečicž a žaneje hnady wjazny njewopokajacž? Je dha žylo přecž jeho dobrotu?“ Kaž czežko je pobožnemu spěwarjej wołoko wutrobny bylo, jo běsche tajki styšny a wschón sadwělowaný! Kažke je jeho spytowanje bylo, i wěstoscze so prajicž njehodži. Je wón sam ja swoju wofobu hórke čažy pschětral? Je czežke schodowanje pocžerpil? Je swojich lubnych shubil? Je na czežkim khoroložu ležal? Niž wěrnó, my wěmny, kaž je nam w tajkich čažach wołoko wutrobny? Sšto to wot czežkeje nudy by so pokajalo, hdy móhli wschitzy, kiž tute wnežki čitamy, hromadu pschicž a kóždy by powjedal wo čěmnych hodžinach swojeho žiwjenja! Abó je pobožny spěwar — kaž so pschi kónzu nascheho psalma sda, sdychowal, pod žakoscze swojeho lubeho israelskeho luda? jo bč wutroba jemu tehodla tajka czežka, dokelž je jeho lud hluboko padnył, jo je templ próšdny, so stej w starým Božim ludu wěra a kłěwta so shubikej. Tež tajku sruđobu srošymimy. Tež naž to sruđzi, so je nasch lubny lud, haj tež nasch kberšči lud, taž wjele shubil wot hlubokeje pobožnosce a kłěwneho kšesčijanskeho waschija swojich wótzow, so kly duch roskory a hordoscze, lohkomyklnoscze a dwělowanja psches nasch lud dže, jo pschichod psched nami leži, khutny a czežki. To naž njemóže smnych wostajicž. To je nam czežka nusa. — Ale sšto je po prawom Assafowa žakoscž byla — to i wěstoscze njewěmny.“ Dny czežkeje nudy, čažy čěmnosce bčchu, hdyž czežke nózne myklič jeho čywilowachu. Jemu bč, jako by jeho Bóh, jeho wutrobny troscht a džěl, se swojeje hnady a pomozu so wot njeho wobrocžil. Al: wón jeho njepuschčzi: „k Bohu ja

ko wolam a wón wuflychi mje." Pšchi wščitkim spytowanju je wěšty: „Božo, twój pucž je žwjaty.“

Měniš ty, luby čitarjo, tajke małowěrjaze, štoro sadwělowanju žo runaze myšle nježměda žo we pobožnej wutrobje hibacž? Šwjaty pšitny čaž naž sažo na martrowny pucž Božeho jehnjecža wjedže. Wón, tón rječ w poškufchnošči a čerčpjenju jara derje wě, ššto kšchiz je a ššto tón sacžuje, kotrehož kšchiz a nješbože čžiščez. Tam w Gethsemane běšče jeho dušcha frudna hacž k žmjerzži. Tam ležesche na wobliczu a šdychowasche: „Mój Wótcze, je to móžno, njech tón kšhelich wote mnje prjecž dže. Šajke hodžiny nam nješrosymliwje nudy dušche, jačo jeho pót bě jačo krawone křepny a jačo na kšchizu stonasche: „Mój Božo, mój Božo, čžehodla žž nje wopuščezit.“ Ale tež w tutej najčžemnišchej hodžiny běšče jemu wěšte: „Božo, twój pucž je žwjaty.“ Niz moja, ale tvoja wola žo štań!

Hodžiny kšutneho spytowanja tež pola Božich džeczzi nje wumowštanu. Na čerčpjenjach a wšchnoščach nje pobrachuje. Do koš wjele domow štarosče sacžahnu a žo tač lohko nje dadža sahnacž. Někotryžkuli žo wot khorosče a kšabosče čžwěluje. Šdžž měni, jo je jenemu nješbožu wucžefnył, druhe pšchicžehnje a wón šdychuje: wjele žym hižo wóžyt a wjele drje durbju hiščeže wóžycz — ale hdy je mēra poľna?

Sažo drusy maju se žwojim štarym čžlowjekom horzo žo bēdžicz: huštu žu žebi prjōdš wšali, hrēščne žadošče pšchewinyč, ale runje tač huštu žwoje najlēpsche prjōdšwacze nje wuwjedu. Woni wotaju žo k žwojemu Bohu a Šbōžničej wo pomoz, ale Bōh mjelcz. Dha tež hodžiny jim pšchindu, kškež je Assaph mēł, hdyž je wutroba štyštna, hdyž je jej Bože sadžerženje žyle nješrosymliwje, hdyž praschenje žo šbēha: „Wjerje dha kōnz tōn kšlub? Je dha Bōh šapomnit, hnadny bycz a je žwoju kšmilnosč w hnewje šanitnył?“ Šnajesch ty tajke čžakny i jich čžemnyhmi spytowanjem i jich štyštnym praschenjom: nōz, hdy budžesch žwētkla? Ach, Šnježe, kač došho? Šak došho durbju ja žo štaracž w mojej dušchi. Čžehodla budu ja tač dontaphtany? Ale kač čžemno čže tež bycz, w tebi a wokoło tebe — nješhub jenož žwoju wēru. Džerž nješhablajzy tež w najčžezžichim bēdženju na tym křucze: „Božo, twój pucž je žwjaty.“

A hdyž w našich dnjach sažo šhonimy, kač nješcheczēštwō pšcheczitwo Božemu kšlowu a pšcheczitwo Šnješowej žyrkwi i mozu žo pošbēhuje, kač čžedža nabožinu se šchulškeho roštwucžowanja wotštronicz, kač čžedža našchim džeczom, wo kotrychž je našch Šnješ prajit: „dajče džeczattkam ke mni pšchincž a nje wobaraježe jim“ to najlēpsche nje popšchecz, šštož móže žo jim šžyla poškicžez: wēra do Jesuža, — kač phtaju na wiche móžne wafchnje, n. pšch. pšches šakon wo wustupje i žyrkwe, našchej žyrkwi šchłodžicz, — hdyž wufmēwzy wēriwnych kšchleščanow wufmēšcha, jačo bychu tucz i najšlupiči ludžo byli, a hdyž čže nam w tajkich spytowanjach čžezko wokoło wutrobny bycz a my žo praschamy: čžehodla Bōh to dopuščez i a i Assafom šdychujemy: „Wjerje dha kōnz tōn kšlub“, dha durbimy tola wščitkim nadbēhowanjam napšcheczitwo a pšchi tym wostacž: „Božo, twój pucž je žwjaty.“

II.

Š čžemnosče a kšubiny je žo Assaph k žwētklej wóžkosče a křakneho trošchta pšchēdōbnył. Jačo žwoju wutrobu pšchēd Bohom wufšpāsche, bē jemu w dušchi lōžšcho. Wōn nawušny, žo do Božich wōdženjow nanišacž: „Na to džach ja: ja durbju to čžerpicž.“ Wōn žo i wēřjazej wutrobu do šaschich čžakow pomuri i jich tyžakřozčnyhmi wopokāšmami Božesje „pemožny: „Tehodla wopominam ja te škutki teho Šnješa, haj, ja špominam na tvoje prjedysche džitny. Ša potwjedam wot wšchitkich twojich škutkow a praju wot twojeho čžinjenja. Wješela křobkōšcz wēry jeho šažo wōkņezži a čžini jeho štrošchtneho pšchi pohladanju

na pšchichod: „Praviza teho najwšchšcheho móže wšchitko wobrocžicz.“ Dowēřenja poľny hlada žo modlo horje: „Božo, twój pucž je žwjaty: hdyž je tajki móžny Bōh, jačo ty, Božo, žž?“

To wšchitko čžini jeho trošchtneho. Běšče jemu prjedny pšchirunajo prjedawšche šbožowne čžakny i jeho nēčžišchimi spytowanjem i wutroba šrudna byla, widži nētk pšchēde wšchēm Bohu žwērnosč, hnadu a žwjatosč; prjedny je hōrko škoržit — nētko móže kšwalo wo Božim čžinjenju žwēdčicz, žamo žebi a druhim k šlōdkemu trošchtej: „Božo, twój pucž je žwjaty.“ Šdžž čžesch ty twōju šrudobu a štyštnošč štrošchtnje šujesch, haj ju pšchewinyč: šbēhni žo horje na wóžkosč wēry kač Assaph a wufnaj: „Šštož čžini Bōh, wšcho dobre je.“

My nješnjemny jenož historiju israelskeho luda, my šnajemy druhe pucze, hdyž Boža žwjatosč, mudrosč a lubosč w nje bješkej jašnosč i nam napšcheczitwo žo žwēczka. Šladaj na pucž čžerčpjenja Božeho jehnjecža: kač nje wufšlēdžomna a nje wopikōmna je čžwila i čžerčnjowej křonu křonowaneho, kač móžna je móž šeršchty čžemnosče, kač žakōšna je šlōšcz hrēcha, kač poraženi wucžomnizy — tola došhwa napōšlēdš Boža hnadna rada a Jesužowny škutk lubosče a my kšwalimy na Golgacze: „Božo, twój pucž je žwjaty.“

Pohladaj na žwērne podawšny my Bože pucze hušto nješrosymimy. Šeho myšle nješku našche myšle a našche pucze nješku jeho pucze. Wjele štareho je žo minylo — wjele noweho je žo šawjedlo: je wono tež dobre? Šjane nadžije, kōtrež je našch lud hajit — žo nješku dopjelnič. A tola: Božo, twój pucž je žwjaty“ wufnatamny w pohladanju na žwērne podawšny. Šštož žu čžlowjekōjo čžinili, ja to budža šamolšojenje dacž durbjecž. Šštož je Bōh čžinil, to je prawo a prawdosč. Šdžž je Bōh kšostal, hdyž šjane nadžije njeje dopjelnit — hlaj, to bēšche žwjaty Bōh, kšž je prajit: Prawdosč pomyšchi lud ale hrēch je ludži škaženje. A to mamny a čžemny křucze džeržezč. Šwjaty Bōh je w nje bješach, kšž se žwojej wšchēhomōžnej riku wšcho wōdži.

To budž našch trošcht w pohladanju na našchu žyrkej: „Božo, twój pucž je žwjaty.“ Drje je nje wēra křoblišcha, hrēch nješanbicžiwšchi, wotpad wjetšchi. Ša wēra je tež hiščeže žitwa w nēkotrežkuli wutrobje, a šštož pšchichod, najšlīžšchi pšchichod nam pšchinyeše, šteji tola pod dopuščezēnjom žwjateho, wšchēhomōžnehe a wšchēhomōdneho Boha, kotrehož wōdženju tež žwoju žyrkej dowērimy w wēštosč i: „Božo, twój pucž je žwjaty. Šdže je tajki móžny Bōh, jačo ty Božo žž?“ Šjenož jo bchimy je wšchej žwērnosčju to žwoje čžinili.

To pšacž tež kōždemu jenotliwemu, hdyž Bōh jeho po pucžach wjedže, kšž žo jemu nješpōdōbaju: wōn ma myšle mēra a niz šrudžby. Šeho wōdženje durb i tež tebi k wēcznemu šbožu kšlužicz, hdyž žebi jo k temu kšlužicz dašch. Šladaj do historije žitwenja a čžerčpjenja wjele Božich džeczzi; wone nēšchto lēpsche wjedža hacž jenož škoržicz a žakōšczicz, wone wjedža: „Wšchitko powēcznehō, hdyž tudny je, nješda žo nam wješkosč, ale šrudoba bycz, ale potom pšchinyeše poľny plōd teje prawdosče tym, kšž pšches to žame žu šphtani“ (Šebr. 12, 11). Šaj, kač špōdžitwne žu hušto pucze Božich džeczzi, čžernojte a poľne kšlšow a wšchēlāšich hōrčich šhonjenjow, a tola tež bohate na šhonjenjach: našche wufškosče žu Bože škladnosče, žwoju móž a žwērnosč wopokāšacž. Čžžht ty šadwēlowacž, hdyž je wēšte: Štary Bōh je hiščeže žitny? „Praviza teho Šnješa móže wšchitko wobrocžicz.“ Wona bje a šahoji, šrani a wobala. Nješky hiščeže ženje nēšchto wo tym sacžuwat? Ššmilny Wōtczež — njeje žwoju žwērnō pomoz tebi hiščeže w žanej nudy wopokāšat? Šima wōn, kšž hiščeže ženje ničžo njeje pšchēhladač, móž, to, šštož wōn čžini, k šdobremu

kónzei wjeszcz? Dověr ho jemu i zplej wutrobu; wobhlada j wšcho semske hubjeństwo jako kšich, kotrnyž dyrbiš sa twojim Šbóžnikom nošče; ponur ho do Božich kwjatyh myšlow, kajže ho wob- samknjene we kwjatyh pišnje; wofšewo ho s krašnymi kšerlu- schemi nascheje zyrkwe, pšichhadžej husto k Božemu blidu, so by kwjoju dušchu i njebjeskei jědžu a i napojom žiwjenja pošhlno- wał. Potom budža dny spytowanja tebi kaž žane druge dny twojeho podróžnišwa, dny žohnowanja. Pšchezó džakownišcho budžeich Bože činjenje a rukowanje spósnadž a tež w čežkich dnjach, hdyž kamo tež knano tež se kšlami we woczomaj, wu- snadž: „Božo, twój pucz je kwjaty.“ Šchtož čini Bóh, wšcho dobre je.

Ach, kať někotryžkuli we wošebnym domje kaž w kšudej hěče, na khoroložu a w starošči žiwjenja žada žebi pošhljenje a njenamať, jchtož w čežkich dnjach jeho posběhuje. Wšephotny škorženy a troschtny psalm je nam pucz pošlaf, kiž i hlubiny k wšpokošči wjedže. S nim derje hromadže trjehi šchpruch, po kotrymž ma džeknišcha njeđžela mjeno Dkuli, t. j. woczki: Mojej woczki hladatej stajnje na teho dnjesa. Techo dla w čežkach kšichža hladajmy pšchezó wutrnišcho na teho kšichžowaneho a jeho kšichž:

„Daj mi Twój kšichž, o kšichžowanu,
Pšchez dale bóle lubowacz!
So sežerplivy b'du namakany,
Chyť ty kam do wutroby dacž
Mi wěru, lubošč, nadžiju,
Dacž ja kšichž kónu ponježu.“

Zionske hłoby I 452, 9.

Pašijon!*

„Ja kym to šawinował, šchtož ty by pšheczerpit,
Te puki by ty škował, kiž ja běch šaklužil!“

To je to porážaze, šanicžaze, a tola šažo tež to wulke a kwjate twojeje pašijony, o Jesu! To šacžuwa kóžda wutroba, kotraž hiščeje něšchto wo tym we žebi čuje, so je wot Boha žem a so šažo k Bohu dyrbi, so dyrbi čžišta a kwjata wostadž pšches čaž- nosč do wěčnosče, kaž to běšche čžišta a kwjata wot wěčnosče. Žena tajka wutroba šatšepjezy, hdyž tajkeho spósnawa a tajkeho ho wusnawacz dyrbi, njech wona pšchi tutych šlowach šteji pod šchtomom paradiskim abo pod kšichžom i Golgatha! Wošebje tón paradiskowy šchtom, kaž tón kšichž na Golgatha, jedny kaž tón drugi, poráža a šanicža čłowjeka, a tola jeho tež šažo posběha. Tam w paradisu tón špoczatk, tu na Golgacze tón kónz, mjenujzy teho hrěcha a jeho mozy! A šažo! Tam w paradisu tón kónz a tu na Golgatha tón špoczatk, mjenujzy teho džěčatšwa Božeho, so mamy džěči Bože rěčacz. Tam w paradisu padnje čłowšta wutroba pšches njepošhlušnosč do lešnych špěčow, kotrež tón šty jej wlecze a hrěch je ho štať a jeho móz ma kwój šapoczatk, a tať tež kwój šapoczatk nusa, čžemnosč, šmjercž! Tam na kšichžu na Golgatha dopjelni ho to přenje ewangelijon i paradiša; temu hadej ho hłowa rošlepta, a jeho móz je šlemjena! Šela, hdyž je twoje dobheže? — Tam w paradisu čžiškaja čłowjekojo tórni a šamjedženi wot ho to džěčatšwo Bože a čžinja ho wotrocžy nje- wólizy hrěcha! Tam na Golgatha poščeja ho jim šažo ta drašta, ta čžišta, čžestna drašta tych wušwobodženyh, wobhnadženyh džěč Božich: „Ša krej a prawdošč šchryštuša, je moja drašta pšchi- štejna; i tej pšchew Bohom ja wobštač čžu, hdyž do njebja nuts počahnu!“ Šaj, pašijon, pašijon! To je to porážaze a šanicžaze a tola šažo tež to wulke a kwjate twojeje pašijony, o Jesu, wumóžniko, šbóžniko, so my pšsnawacz, wusnawacz dyrbinu.

* pšchirunaj čžo. 9.

„Ja kym to šawinował, šchtož ty by pšheczerpit,
Te puki by ty škował, kiž ja běch šaklužil!“

Šchodla my, o Jesu ho ponižujemy w pošucze pšchew tobu a wusnawamy:

„Ša škóšnik šteju tuhdy!“

Tón wulki njesnaty rěčži.

Žendželčan Šambard Kingdom Brunel je jedny i mych, kotryž do tych wulkih tuteho kwěta škuscha. Wón šemrě 1859, došonjawschi wulke škutki čłowščeje wědomošče a wušchifnosče; bě twariť železnizy, maty, kóžce a podomne nowe wulke twary, kotrež pšchew něhdže 70 šetami špodžiwanje zpleho kwěta šbudžo- wachu.

Me hacž runje tať wulki mjes čłowjekami, mješče ho tola šam ša maleho pšchew tym wulkim Bohom a wobkwědešče, so je w kwojim žiwjenju a škutkowanju tuteho Boha namakať, haj ho i nim šetkať. Žedny i jeho bliskich pšhecželow powjeda tole:

„Bě nowembra. Wichoť hownješče pšches jemju, kotruž wječorna čžma pšchitrywasche. Brunel šedžesche i někotrymi pšhecželemi w kwojim wošebnym domje pšchi bohacze pšchitrym blidže. Běchu jara wješeli. Nadobo wšchitzy wotmjeknychu. Brunel bě, wo wšchelakich nashonjenjach kwjeho žiwjenja po- wjedajo, runje, kóžde šlowo wušběhnywschi prajil: „Wěčeje mi jenož, moji knježa! Běchu w mojim žiwjenju wotomiki, w kotrychž Bože wodjenje zple šrošhlitwie ho wo moje čžolo kšapasche!“

Wšchitzy běchu pšchekšapjeni, tajke něšchto i rta šlawneho inženěra wušššchecz a namotwjachu jeho, so by dalscheho šdželit wo tutych wošebitych wotomikach kwjeho žiwjenja.

„Wutrobnje rad!“ wotmowli Brunel, „jeli so čžecze mi něotre nješchiny popšchecz, čžu wam rošjašnicž, šchto mēnju, prajo, so ho Bože wodjenje wo moje čžolo kšapasche. Čži šarschi mies wami wjedža, so wiazy hacž poštuzend krocž na džiwne waschije šmjercži wučeknyh. Šako mój nan pod rěku Themse tunel twarjesche, buch dwójzy wot wody, kotraž bě ho pšchewobyla, škoro potepjenty. Š jenyh konjom padžech 50 štop dele do hšubokeje hrjebje. Šrajch, i lokomotivu jědžo, i drugej lokomotivu. Na jenej kóžci padžech šažo 52 štop dele do želešneho ruma. Šako ras se kwojini džěčžimi hrjach, čžiknyh pjenješ do wšpoka a čžych jón i hubomaj popadnyč, tola wón šaje ni do šchije a wosta tam poš lěta tšjazy; mój domjazy lěkať a pšhe- čel, Šir Benjamin, je jón mi potom škóčžnje wurěšal; džěšche to na šmjercž a žiwjenje! Bóh šaplačž jemu to!

Pšchi tym wšchēm njeje to „jene“ ho wo moje čžolo kšapať. Žunu šedžach we kwjoej džěkanskfej šštwi a rošpominach žebi twať Bristolškeho pšchistawa a jeho kwěčžneje wěže. Pšchi tym roš- jašni ho mi nadobo jena wěž, kotraž bě ho něšchto čžaša přjedy žofala, a kotruž nihtón njedorošumješche. Bě mi, kaž bychu šchu- pišny mi wot woczow padnyše. Tón „wulki njesnaty“ rěčžesche w tutym wotomiku šam se mnu, i čžicha drje, tola tať, so dyrbjach jemu dorošumieč.

Wny, moji knježa, wěčeje, kať ho mi i mojej „Great Eastern“ jendže, i tej najwjetškej parnej kóžcu, kotruž lud jeje wulkosče dla „Leviathan“ mjenowasche. Wona bě julija 1857 tať dalolo šhotowjena, so móžesche ho do wody pušchecžič. Bě 600 štop došha a 120 000 zentnari čžěžka. Tať tam tón hobr ležesche na želešnych šchěnach, so by ho do wody pušchecžil. Tšžazy a šažo tšžazy čžo- wjekow běchu na brjošy šhromadženyh, so bychu tutón nje- wšchědny napohlad wušili. Wšchě rječžash buch wotpinane, wšchě podpjeru wotewšate. Tón hobr šapocža ho pomakku po nakhilennyh šchěnach šuwacz, a, by-li ho wón jenicžku mješchinu

bljeje tač kuwač, by so to wulke stało, justanje by so sasbėhnyło a lódz by we wodze byla, ja kotruž bė natwarjena. Tola! Na dobo sasta lódz so kuwacz! Wošta smėrom ležo a so wjazn nje-
hibny! A tež wšchė mozn so napinazych koni, cłowjekow, par-
nych a wodowych maschinow njesamoh, lódz dale kunycz. Za
njewėm, kač bė to možno, so na tym wšchėm swój rosom nje-
shubich. (Pšchichodnje dale.)

Kotrym pšchiliczesch so ty?

Jena židowita žortna pšchiloha jeneje Barlinskeje nowiny bė pod napisom: „Słowa, kotrež zenje njewuſlyſchachym“ scjehowaze słowa nalicžila a nastajala:

„Mė, džakuju so, njeberu žaneho pšchepitka (Trintgeld.)“

„Esym i mojmim doſhodami ſpokojom; powyščenje doſho-
dom bebi nježadam.“

„Njetriebam žaneje noweje draſty, luby mužo; kup bebi ty
jenož nowe wobleczenie!“

„Njemóžu na ſlužomne holzy ſtoržicž.“

„Tu, luby pšheczeło, ſu te 50 hriwnow jažo, kotrež by
mi pšchod 3 lėtami poččiti!“

Fedyn nėmſti nabožny tydženik (Licht und Leben) pšchi-
spomni k temu: „My wobſwėdčany po wėrnosczi, so je nam
dowolenc, so ſuny i cłowjekanti živi, pola kotrychž wšchitke tute
ſłowa nėščto žaduc njeſku. A to do zyka ničto woſebite njeje,
— mjenujz, so ſo tute ſłowa, wot tamnych zenje ſlyſwane,
triebaju, — pšchetož to wšcho dyrbi to abc ſchesczjanſkeho žiwje-
nja bheč.“

Duž, by ty po tutym bóle po barlinsku-židowſku žiwu, —
so ſo na tamne ſopjeno powołamy, — abo po ſchesczjanſku?

Zyrkef a ſtat.

Zyrkwinske dawki budža jara wulke!“ tač tu a tam ſhſchſch. To je pač to heſło tyč, kotſiž chzedža nėtkole naſchich wožadnych
nawobicž, so bchju i zyrkwe wuſtupili. To je jara ſnadnuſchke
heſło a czi, kotſiž jenu poſluchajo i zyrkwe wuſtupja, ſu
hiſchėže bóle ſnadnuſchž, pšchetož heſło ſteji pšchewo hiſchėže wſch-
ſche hacž czi, kotſiž po nim czinja a ſa nim du. Zyrkwinski dawč
do zyka ſa ſchesczjanana ničto dale a woſebite njeje, tež ničto
ſchesczjanſke; haſle potom, hdyž bywa dawč ſa zyrkef wopor, móže
wón wo nėczim woſebitym rėczecž: a wopor drje runje zyrkwinski
dawč nėtkole niſomu njeje, ſhubja ſo wón tola nimale w najwjazn
wožadach nėtkole pšchi gmejnſkim a woſebje ſchulſkim dawku. A
hinač to drje tež w pšchichodze njebudže. Jenož tón jedyn roſ-
džel budže — kelkož nėtko pšchewidžimy, — so budže twój dawki-
ſbėrač ſa zyrkwinski dawč woſebitu papjerku czi podacz, kač tež
zyrkwinske pjenjeſ wot 1. haprleje zyle wot druhich gmejnſkich
pjenjeſ a dawkow dželicz dyrbi. (Pšchirunaj k temu cziſtlo 9.)

Wo nėczim druhim dyrbjalo ſo nėtkole w wožadach wjele bóle
rėczecž, woſebje njeſ tymi, kotſiž w tutym na pjenėžnych papjerach
abo na papjerjanyh pjenjeſach bohathm czaſu bohaczi na tajkim
ſu, njenujz, kač bchju pšchewo dobrowolny dar abo pšchewo wopor
doč zyrkwinske woſbny „wotſtorczili.“ Woja ſo jich tola wjele, so
budža pjenjeſ ſhubjene; tu njeſku ſhubjene na žadyn pad, ale
dotonjeja w ſwojej nėtcziſchkej njepłacziwoſczi dobry a jara wazny
ſtutk w pjenježnej njepłacziwoſciz mėra! Jara ſwjeſelaze je, ſh-
ſchecž, kač ſo nėtkle tu a tam wopory wopruga ſa ſwony, ſa byrgle
a tež ſa tuto wotſtorczenje dolha. Sa tuto poſlednje pač ſo
hiſchėže doſcž njeſtama! Woſebje dyrbjalo w tutej wėžy te woſbny
nėščto dołonjecž, kotrež ani ſwony ani piſchėzele wotedacz nje-
triebachu, a duž tač žaneho tajkeho woſebiteho wopora njepſchinje-
beču! A dlihticž ſo tu njeſmėny. Njewėny ſchto pšchidže!

Duž, hdyž prajimy, so lubujemy Snjeſowu zyrkef, wobſwėdčimy
tutu luboscž pšchewo ſtutki na jehowo woſadže a domje!

S bliffa a ſ dalofa.

Buteczjanſke ſerbſke towarſtvo bė ſebi ſchtwórtk 26. februara
poſwjećenje ſwojeho 44 lėtneho wobſtačja wuhotowalo. Bė
ſwjedžen ſa tyč ſwojich wuhotowalo — njemėjo rumu ſa
powſchitkownoſcž, — ale bė ſo tola wulka ſyła Sserbow ſeſchka,
tež ſe ſuſhodnyh woſadow; wjazn njeby rumu mėlo. Poſticžichu
ſo nam 4 hry, derje pšchodstajene, a ſola wumjeſkzy pšchodnjeſene.
Schromadne ſpėwy ſjednoczihu towarſtwa a hoſczi do zyka.
Pšchewimy towarſtwa a jehow pšchewidže, kotryž ſerbſki k nam
rėczecſhe, do noweho lėta Bože žohnowanje a mnoho nowyč lėt
czerſtweho žiwjenja a móžneho ſtutkowanja. Wono ma jačo
namjeſne towarſtwa tež tón nadawč, hromadjecž a podpjeracz
te njeiſchiny, kotrymž móžno njeje, so ſame jačo towarſtwa
wuſtupja. Te njeiſchiny pač maja nadawč, ſwiſka pytač a
džerzecž i namjeſnyimi towarſtwami, so by ſo tač ſdžeržalo a
hajilo Sserbſtwa ſe wšchėmi ſwojimi wot Boha jemu darjentyimi
kubkami. — Sserbjo i Buteczjanſkeje woſbny, kač drje tež ſe wo-
ſolnyh, bchju wėſcže rad lubje witali, bchli towarſtwa k tej do-
talnej prózy tu jenu maču hiſchėže na ſo wſako, a ſwoje hry
hiſchėže ras pšchodstajilo. Eſnadž budže k temu hižo pšchewo-
proſchowacz, priedy hacž ſo njeđzeli tute rynczi czičaju.

Bytaj a namafaj.

W V. Uhab. 1.) 1. Kral. 16; 2.) Jer 29, 21, 22.

VI.

Kotre je a hdyže ſteji nowoſaſonſke japoſchtoſke požohnowanje?
Kotre je abo hdyže ſteji ſtaroſaſonſke abo aaroniſke po-
žohnowanje?

Sa prawe a doſpolne wotmoſtwy naſchich lubnyh ſtaryh a
mlodyh cziarjow naimwotrobnſchi a ſwjeſeleny džak! Bchymy
na dobre wotmoſtwy rad, kač ſo to druhdže ſtawa, nėkajke myto
dawali; tola, tač daloko hiſchėže njeſkny, njech tež wſchelatore
dobuchmy.

K roſpominanju.

Hdyž ſo ſhryſkufowome wumrjecze wopomina, tam — to
ni wėcze — ſo ſlėncžko naſchėje hordocze ſaczi, ſawėſch
naſchėje njewėdomocze ſo roſtohnje, ſkaly naſchėje twjerdeje
wutrobny ſo roſpuknjeja.

* * *

Wohužel je i luboczu k bližſchemu kač je ſlotom, ſchtož ſo
njecziſte ſloto mjenuje, i kotrymž wſchak tež poſkoczuja, ale tajke
ſloto njetraje. Tač ma wjele cłowjekow njecziſte ſloto, wopacznu
lul-csež k ſwojim bližſchim.

* * *

Charjej móžeſch potajniſtwa ſjewicz, pšchetož runje wón jo
wuprwjeda, jemu to tola ničto njewėri.

* * *

Młodeje holzy ſo nėchtó wopraſcha, kelko hwėſdom je na
njejbu. Wona pač jemu wotmoſtwi, so dyrbi jej najpriedy
prajicž, kelko je hlupnyh na ſwėcže.

Samolwity redaktor: ſarač W y r g a c ž w Koſaczach.

Wudawca „Sserbſka Ružica“, druſtwa i wobm. ruſ.

Cziſcž Ssmolerjež kniſicziſchczerne w Sserbſkim Domje
w Budyſchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa Ɣo kóždy Ɣobotu w Šsmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Njedžela Łätare.

Mark. 14, 55 61.

„Ale wyschšchi měšchnik a zyla rada pytachu Ɣiwědženje napschecžiwu Jesuše, so bychu jeho morili a njenamakachu niczo. Wjelo jich pak napschecžiwu njemu falschnje Ɣiwědžesche, ale jich Ɣiwědženje njeběšche psches jene. A někotři stazechu a rěczachu falschne Ɣiwědženje napschecžiwu jemu a džachu: Wěh Ɣmy Ɣłyscheli, so wón džesche: ja chzu tón templ roslamacž, kotryž je s rukomaj scžinjeny. Ale jich Ɣiwědženje pak njeběšche psches jene. A wyschšchi měšchnik stanu Ɣrjedža nich a woprascha Jesuša a džesche: Njetotmłwisch ty niczo? Šchto je to, šchtož ćzi na tebe Ɣiwědža? Wón pak njelčesche a njewotmłwi niczo. Wospjet woprascha jelo tón wyschšchi měšchnik a džesche k njemu: Šsy ty Šchrystus, tón Ɣyn teho wyhózy křwaleneho?“

Ma katózy wobškorženych Ɣedži našch Šbóžnik psched wyschšchim měšchnikom a psched zylej radu. Dyrbjeli měnicž, so Ɣu w tutej wyhófej radže najčezěpnijchi a najšprawnišchi mužojo zyleho Šsraela! Ale temu tak njeje! Woni snajachu zyle derje tamnych hubjenych ćłowjekow, kiž falschnje Ɣiwědžachu pschecžiwu Jesuše, ki trychž Ɣiwědženje po tajkim njebě psches jene, pola kotrychž bě ja pjenjesh kóžda Ɣa na pschedań. Ale woni njestajichu njewěrnosć falschnych Ɣiwědkow na Ɣiwětko a njedopomnichu jich na poklecze, kotrež trječki kóždeho křarja.

Falschni Ɣiwědkojo stejachu pschecžiwu Jesuše! Šak tež móžesche hinał bycz! Wucženi ludžo Ɣu po wjeletětnym pytanju na štworjenym Ɣlónzu někaŕke blecžki wonamakali. Ale w zylim ćžajhu, kotryž budže semja štać a we wěcznosći njeje žadny šłód' ari prošek narokacž na njestworjenym wěcznym Ɣiwětkle, kotrež

je de Ɣu ćta ršchichó „Šchto křis wani móže mi hrěch dowjescz?“ bě přjedy našch křnes a mišchti de rjadow Ɣwojich njepschecželow wolal. Dyrbjachu wotmjelknycz a njemóžachu woczti k njemu posběhnycz. Dženka roščudži wyhófa rada Jesuša po Ɣiwědženju falschnych Ɣiwědkow. Šak je twój Šbóžnik ćzěpil pod tutej mozu kžě! Jeho Ɣiwědomnje bě špokojom psched Ɣwjačym Bohom, ale jeho wutroba křawatjesche w bolosći wo tón Ɣiwět, kiž Ɣo Ɣam šjeba a wěrnosć a Ɣiwětko wot šebje wotštorcži.

Šak wjelo hinał ma Ɣo, hdyž našchi wobškoržerjo pschecžiwu nam štwuja. Pschecžiwu Jesuše postanu lucži falschni Ɣiwědkojo. Wěrní a šprawni pak Ɣu wschizy, kiž naž wobškoržerja. Šwoje Ɣiwědomnje, Bože Ɣwjate džekacž křasne, jeho šakoi a ewangelij, nóz, psches kotrež čžěmnošč hlada wschewědomneho woczko, Ɣlónzo, kotrež Ɣiwěczí na twoje dny, Jesušowe Ɣłowa, wuczby a napominanja: lute wobškorženja pschecžiwu nam, kotrež wolaju k njebjem a kotrež Bóh Ɣłyschi. Šchto chzemy potom ćžinicž? Šhacž, kaž falschni Ɣiwědkojo pschecžiwu Jesuše a Ɣo trojštowacž j hubjenym šamolwjenjom? Bóh tón křnes chzyl naž šwarnowacž psched tajkim Ɣamowumóženjom s našcheho hrěšneho hubjenštwu. Wychmy s tym šebi Ɣami hubjene hrody štwarili, hdyž tola žaneho šchita nienamakamy.

Šě, hdyž našchi wobškoržerjo, „myšle, kotrež Ɣo bjes Ɣobu wobškorža abo tež šamolwja“, šestupuja a hdyž našch Šbóžnik njekřwari abo njekřosta, ale je Ɣwojim ćžichim prašchenjom: Šo Ɣym ja ša tebe ćžinił, šchto ćžinišch ty ša mnje? našchich wutrobow ćžěku winu najmóžnišcho wotkřnje, dha chzemy s pokutymi Ɣłyskami we woczomaj a s wutrobnym roščacžom k njemu křhodžicž, kiž je hromadž našch Šsudnik a našch Šwumóžnik a Ɣo k njemu modlicž:

D jehnjo Bože hwjate,
Na křichu saršane,
Do hnjereže sa naš date,
Naš šhoja tvoje rany,
Wšchón hrěch hñ wot naš psalo,
To žiwjenje nam dało.

Šmil ho nad nami, o Jesu.

Jesuf mjelčesche napschecziwo kóždemu wobforženju a ničo njewotmolwi. A my, kiž tač husto saponniny na hwoje pschibkuschnosće pschecziwo Bohu a cžlowjekam, kač ho rosujem-
drimy, hdyž naš njewinojče wobstoržeja. Jesufowe mjelčenje bě najlěpsche wotmolwjenje. Jeho wobstoržerjo a hndnizy nje-
bhchu ničo radšo widželi, hač so by ho s wulkim huěwom ham wobarał. Jeho hwjate, njewinowate mjelčenje ležesche kač Boži hnd na jich sašaktych duschach.

Wuřimy wot Jesufoweho mjelčenja a rěčenja we hwojim cžožu. Stanu-li falschni hwděwojo pschecziwo nam, Bóh wječzi njewěrnosć. Wón wjedže w prawym cžožu a na prawym něšče wěrnosć k dobježu. My džeržimy ho hwojeho Šbóžnika a nje-
puschčimy jeho. Jeho duch wodž naš we wjěselu a srudobje našeho žiwjenja, jeho hwjata mudrosć šdžerž naš na prawym pucžu. Samjeń.

Pašijon!*

My ho, o Jesu ponižujemy w pokucze psched tobu, a wu-
suwamy: „Ja škótnik steju tudy!“

W paradisu to a na Golgatha, wšchudjom něšcto we-
hladač, šctož cži k wutrobi pschima. Na Golgatha tón njewino-
waty, tón cžisty, hwjaty mješ dwěmaj škótnikomaj na křichu!
W paradisu mješ dwěmaj cžlowjekomaj, wot Boha sa cžisteju
štworjenymaj, tón šty ham na šctomje teho žiwjenja! Tam
na Golgatha byla tón bėdžer, tón njewinowaty tych winowatyh
škótnikow wumóžer, haj Šbóžnik! W paradisu byla tón šty
tón janicež cžistosće a njewinowatosće tych cžlowjekow! A to
s pschibkšowanjom tych cžlowjekow. Pschetož wona wsja a
jėdžesche a wón wsja a jėdžesche! A přeni hrěch je ho lėdma na-
rodžil, porodži hjo druzi, tježi a tač dale w njewuměrnej liežbje
a njewuprajenej hrosnosći: kša, sawijež, hida, mordarstwo, haj
mordarstwo na bratru! A runje to hrosneho tež dženska! Šečch
porodži sašo hrěch, a tač dale w njewuměrnej liežbje a njewu-
prajnej hrosnosći pola jenotliwych cžlowjekow kač pola žlyh
ludow; njepoškuschnosć, kša, sawijež, hida, mordarstwo, haj mor-
darstwo na bratrach! Šo bhchmy my, hdyž tola tajkele wscho
šamóžemy, tež to jene šnajmjeńšcha šamóhli, šo bhchmy nětkole
w pašijonšim cžožu psched tym pomoznikom a wumóžnikom na
křichu ho ponižowali w pokucze a wusnawali: „Ja hrěšnik
steju tudy!“

Cžinimy my pač to? Dw ně! Cžlowjekajo wosnu wjele
bóle tu hferu cžlowškeje wědomosće a mothku šemiseje mudrosće
a džera a puscheža tón šctom w paradisu, prajizy w šaklepjenej
tórnosći: „Tajkeho tola do žyla bylo njeje!“ Cžlowjekajo wosnu
šopacž cžlowškeje wučenosće a hamor cžlowškeje wuschiknosće a
pschihotuja tam w šahrodže psched měštom šamjeńny row sa teho
křichowaneho, do kotrehož byla pohřebany a w šotrymž šhiny —
jeli šo jeho škradžu njewotnježechu! Dw hwjata pašijon!
Šo je to poražaze, šnicžowaze, šo drje cžlowjekajo hšcheje wěria,
šo hñ ty, o Jesu, cžerpil, wumrjel, šo pač njewěria, šo hñ štanhl
a hñ žitny, šo wóni tač hėbi šamomu a hwojej duschi, kotraž
džrbjaka tola nětko wumóžena bhčž wot wotročšitwa teho škeho
a wot teje hnjereže, rhyja row sa cžaknosć a sa wěčnosć!

* Pschirunaj cžo. 10.

Paradis a Golgatha! Niž tač, o cžlowjecze! Njestejmy
tač psched šctomom Paradiša a psched křichom na Golgatha!
Ně! Wusnawajmy w ponižnosći a pokucze psched tym wumóžni-
kom na křichu: „Ja hrěšnik steju tudy!“

Lubosć k Jesušej.

Ach, šo by ty pschi naš wostał,
Luby dobry Jesužo!
Lubo mēčž cze wschitke chzpli,
Wšty, drohi pschecželo.

O my hlyscheli hñy datowo
Ššlowa twojej' lubosće:
Džeczatka njech ke mni pschindu,
Wobaračž jim njechaježe.

Kajki je to rjany wobras
Wot tebe, našch hmlniko:
Maczerje psched tobu flecža,
Džeczi steja wokofo.

Njechajch ho ty tež k nam wrócžicž,
Bratřiko našch wutrobny?
My cze chzple lubje cžesćicž,
Dokelž nam tač dobry hñ.

Šdyž ty pschindžejch, wschitke džeczi
Šóšctnje k tebi šhwataja,
Chzedža rad pschi tebi wostačž,
Jesu lubosć najrjeńšcha.

Tón wulki njesnaty rěczi.

(Wofracžowanje a škónczenje.)

Šnjėr Brunel rěčesche dale a džesche: „Šo jene pač ja
nětk žyle wěšče wēm, njewuizy to, šo je Bóh tón Šnješ ham
temu šadžewal, šo ta hobrřka kóžž ho hač do wody dele šwjesy.
A ja tež runje tač wēm, šo je to, šctož ja sa najwjetřche nje-
šbožo mējach, ša nnje byla ta najwjetřcha dobročiwosć Boža.“

Š měrom bė to pschi blidže a ničo ho njepřny, jako Brunel
tačle rěčesche; kóždy chzysche šlawnemu mištrej šlowo na
hubomaj wučitacž. Štón šabėhny šašo hwoj hłóš a jemu ho
wócžy bhšchčeschej, jako rjany: „Šospomńče hėbi, šcto by ho
štalo, bh-li hobrřka kóžž ho nadobo do wody řeki Themse šwjeska!
Šajke žolmy bhchu to nastacž džrbjake a šajkeje njewuměrnej
šchody bhchu nacžinike! 600 štop dalofo by ho woda řeki na jene
dobo na 10 haj na 20 štop wškofo šbėhnyla. Šaj niškaj brjohaj
řeki bhšctaj na šjoch mužow wškofošć pod wodu štaloj.“ A na
tuthmaj štejachu štothžazy cžlowjekow! Šni jedyn s tuthch što-
thžazow njebh drje pschi žiwjenju wostał! Bhchu ho wschitzy
šotepili!“ —

Šole to, šctož šlawny inženieur Brunel hwojim hoscžom
šctwjedasche. Šačž runje bė wón se hwojimi štwarami želesnizow,
šostow, pschistawow, kóžžow atd. hėbi wulkeje šwěta-šlawny
dėbhł, ho wón tola ponižowasche pod tu wjetřchu móž a tu wsche-
howodomnosć a tu lubosć Boha knjesa. A niž jeno to, wón do-
šokasa, šo štón Bóh nihdže našdala njesteji, ale šo w žiwjenju
jenotliwego kač cžjódow, haj ludow ho šjewja! Šo pač je něšcto,
šctož bhchu w našchim cžožu wučeni a šjewučeni rad šapřeli
a sa njemóžne šopokasali! Šajka blašnosć to wot cžlowjekow,
kiž ani šlowow ani wobrasow ani šapschijecža nimaju, šo bhchu
teho jeneho Boha tež jeno našdala wopřacž a jeho škutkowanje
někač wosnamjenicž móhli!

A mješ nami!? Njeje tu žaneho, pola kotrehož je ho Bóh a tam wopory. Mješ tym so ju někotre wořady cžežto wot njeje domachpytane, ju druhe pschepuschzene. W někotrych wřach žada řebi žiwjenje, w někotrych wřach řařo wucžehnje, cžlowjekow na řhoroložu powalawřhi. Wo cžežim domachpytanju řhonicym ř Rafeczankfeje wořady, hdžež bu na jenyum dnju jena macž se Schezengy se řwojim dorofčzenym řynom pořhowana. Raž to na wřach, tař tež w městach! A kaž to w Ružizy, tař to tež w druhich krajinach a ř blakami po wřchěm řdacžu hiřcže hōrie hacž pola nař, wořebje ř ranju w Schleichsej. Wřchelaře rezepty řo pořficzeja řa wotřhorjenje. Njesapomimy tež řon jedyn rezept řa duřchu, kotryž cže tutej ř wotřhorjenju, řtrowofčzi pomhacž, tař řo by wona mohła a řměla — pschewinwřřhi řmijertny doř — pschitčž ř wěcžnemu žiwjenju. Tutōn rezept mōže wřchello wustajeny byčž, pschezo pař je řadane to dwojaře: pořuta a wěra. Napřřany namařachny tutōn rezept n. psch. řhđženja w jenyum tekřeje njeđjele Oculi zyle řrōřko a dorasnje pola Mřicha 6, 8: Prajene je tebi, cžlowjecze, řchto dobre je a řchto řon řnjes wot tebe řada, nijenujzy Bože řlotwo dđeržecž, lubofčž wopokafacž a řo poniřowacž psched twojim Bohom!”

Zyrkej a řtat.

Wo nabořinje w řchuli řeka tu řhwilu řařo ras: wono wostanje wřcho kaž runje je, doniž wulki řtatny řakōi to nje-
dorjaduje! Tař dořho pař wostanje to tař a kař bōřř pschijnjeřy řařo jedyn minifer abo hewař něčtō nowy njemēr do luda a wořadow? —

W Drařđžanach je wubjerř řa wuradřowanje a rowjařnjenje teho wařneho prařchenja: Zyrkej a řtat, řalōženy (Aufklärungs-
stelle für Kirchentrennungsfrage). Tutōn rowřchēřja jedyn plařat wo tej řhđženja tu napřomnjenej wězy zyrkwinsřich dawřow. Řeka w tym řopjenu někař tařle: „řchto je to ř tymi zyrkwinyimi dawřami? Wot pscheczřwiniřow zyrkwije řo něřle ř wulkim nari-
nanjom na to dřeřa, řo bychu zyrkwiri prařwje wjeře řtawow wotwjedli. Ğacž runje řo to pschi tym wo jenu wěz najřnuts-
řowniřchego pschewědčzenja jedna, wěřja tucži pscheczřwiniřy tola, řo mōža wřchěch, kotřiz w tutej wězy njedowidža, ř tej powjesežu wřcho řalofřnym powřřchenju zyrkwinsřich dawřow nanuřowacž, řo ř zřklyje wustupja. Dofelž pař ta niřka, woprowdžita wřřo-
řofčž tuteho dawřa ř tajřemu njedopomřa, daja woni wěřnofčzi wěřnofčž byčž, řo bychu wjereřchego řacžřchēřa a řpěřchniřchego wuřpěcha mēli. řchtož hewař wřcho, řchtož druřy powjedaja, prařhujē, njedhřbjal tež w tutym padže wěřicž wřchěm pschēřna-
řym powjesečam a řecžam, kotrež wěz hinařřchu cžinja hacž je, kaž řo tajře wot řych, řiž řu pscheczřwo zyrkwiri njepřchecželřy řmřřleni, na wřchē mōžne waiřhne, ř řidu a řjesřwědomnija row-
nofčhujā. řdnyž řu dřenřa wudawřki najmjeřřchego řospodarřtwa řalofřnje powřřchene, kař mohło řo to řospodarřtwa jeneje zyrk-
wineje teho řmřřčž? Njedřiwajzy teho řu zyrkwinsře wořady nimale řwoje dotalne dawřki wobřhowale a wupomhaju řebi, kaž je to psčři tej nuřř teho cžařa mōžne.

řchtož řo wo njewuměřnym powřřchenju zyrkwinyřch daw-
řow řecži, to njeje czerpane je řahorjenja řa wěřnofčž, ale je wunamařana wěz, řo bychu řo ř tym poliřřře dořhřři cžinile ř dobrej wolu tu wěz, řajřař je, řhřōble pschewřōczeja a po-
wjedaja: Řōđđy muř, tež řon jednory, dhrbi na řēto 100 hacž 120 řřiwnow, jeho řona 60 hacž 80 řřiwnow a řōžde dřečžo 20 hacž 30 řřiwnow dawřow plačřicž, jeli řo w zyrkwiri wostanu! Tař dhrbi to po řich wudawanju byčž w městach a na wřach!

Wustup ř teje zyrkwije, řa kotryž nařchi wōřzojo řublo a řiwje-
nje woprowachu, je tola jena psche řhutna wěz, hacž řo by ju ř tajřej pjenjeřnej wězu womařař!

řchtož by drobniřchego řhonicž cžyř wo zyrkwinyřch dawřach a wo tym, kař řo řwjeřu a kař řo wuřija, potajřim wo řych wobřejnofčžach, řajřēž řu, wobrocž řo dowěřiwje na řarjadniřtwa řwojeje zyrkwije a dawaj cžeřč wěřnofčzi!

ř bliffa a ř dalofa.

ře wřow. Do wřcheje řrudobny a nuřy nařchego řraja je řo nam něřko tež hiřcže řařo řřipa pschivalika a phta pař tu

Na pořřny cžař.

„Wřōcž řo!”

řřōř: ř ty lubofčž psche wřchu atd.
Wřōcž wřchaf, wřōcž řo, hřěřhna duřcha!
řhwataj řařo ř řesuřej!
ř njemu wřōcžicž řo cži řklyřha,
řwoje dla wōn pschela řrej,
řwoje dla wōn czerpi bolofčž,
řa řchizju tam wřřawřřhi,
řhoji twojej' duřchi řhorofčž,
ř žiwjenju cže piřawřřhi.

ř lubofčžu řo jemu podaj,
Wřchaf wōn tebe lubuje.
řłodl řo, pod řchizj jeho padaj!
řa tebe wōn prařchēřche,
řrawatny pōř řo wōn tam počži,
ř řahrodže řethřemane,
řorze řhřřy pořnej wocži
řa tebe tam rowjeseřtej.

řlaj, twōj řesuř zyle řrawatny
řwoje dla do řmjerče dže;
řōn, řiž je a hēřche řprařny,
řa twōj hřēch wřcho czerpřeřche;
řwēcžnu řmjerčž řy řawinowaf,
ř řatamanřtwa by řy řchōř;
řesuř je cže psched tym řřhowaf,
řapřacžil twōj hřěřhny doř.

ř lubofčžu wōn pschēřřewāřche
řuřy, nořy na řchizju;
ř řořđžemi řo pschibicž dařche,
řa řo rowřlōcž na boku;
řřej tam ř jeho ranow bēři,
řoblicžo jom' wobřēdnu,
řeho lubofčž w tebi řeži,
řřcho cži pschitčđže ř řēpschemu.

řeho rany tebe řtrowja,
řeho řrej je řřarřřtwa,

Tvojeje' dusche rany sjoja,
 Wošmu prjecz wšcho hubienstwo.
 Jeho stysknošč twoju bjerje,
 Jeho pót twój balsam je,
 Echtož cze na wutrobje žerje,
 Jeho hylja wotrobje.

Duž dha wrócz šo, hrěščna duscha,
 Sažo k tvojom' sbóžnikaj!
 Wróčič z hrěšnikaj šo hufcha,
 Wón je wukupil cze šej,
 Pšches šwój kšič, šnjereč, krvatone rany
 Chze či njebo j hnadny dacz.
 Šdžež tu wěcznu sbóžnošč mamy.
 Na kwap njebeški cze wšacž.

Wostaječe czašnik stejo.

W žendželškej bě muž žiwj, kiž do ničeho wěrič njechaste a kiž měješe bjesbóžne wječnje. Wón běše wuschitny rjenješnik a běše s dobrim roštom wuhotowanj, běše pak šlepy w bójškich wězach. Wěra běše po jeho myšli jenož šakšepjenje a jenož šmana, šlabe, njewědomne a lohrowěrzaje žony šjebacz; wona běše jemu hoša pšiměra, kotruž duchowni šebi k wužitku w ludu šdžerža, kotrejž pak dyrbjeli šo wšchizy rošumni ludžo pšecčiwicž. Njewěrzajy čłowjek šhori a wón čujesche, šo s nim k šonzej dže. Wón šo šekarja pšesche, šak dotho budže hiščeže žiwj. Tón jemu wotmolwi, šo jeho mozgy wjazy dalošo došahacz njebudža. Wón pak šebi wěščišče wotmolwjenje žadašče. Duž šekar na czašnik wó štwje pofaša, na kotrymž běše runje 1/29 a praji: „Najšterje njebudžecze wjazy žiwj, hdyž czašnik 12 bije.“ Tón muž měješe po tajkim jenož hiščeže poščtwórta hodžiny žiwj bycz; pšchezo na czašnik hladasche, čujo, šo jeho žiwjenje čžeka. Tón wot šekarja pomjenowanj czaš běše nimale došchol, šako wón na dobo we ložu nahle poščoci a šawoša: „Wostaječe czašnik stejo!“ a morny šako na ložo padže. Czašnik pak nješasta a hdy by šo tež štašo, jemu to ničšo pomhašo njeby; pšchetož jeho poščlednja hodžina běše pšchisčla, w kotrejž bu wotwošany s tu-teje czašnoščje do wěcznoščje, do drugeho šwěta, kotryž běše ša njeha šje wšcheje nadžije.

Luby čitarjo! Šakše budže tvoje šacžucze, hdyž wěšč, šo šo czaš twojeho žiwjenja wjazy po šetach, po mēžazach a tndženjach, ale po šamych hodžinach a mjenščinach lieži? Šak šakofšne je, hdyž čłowjek we šwojim žiwjenju hnadne pomozne wězy, jemu poščezere, wuzil njeje a pšchepošdže jich wažnošč poščajz a šy potom najradšcho we šwojim štrasche a šadwělowanju chžyl, šo by czašnik jeho žiwjena šastak. Šchto pak pomha, šo šo šojecz nje-trjebamy, runjež czaš wotbēhnje? Evangelijon wo hnadže Božej šo tebi pšchezo předuje. Tón šnjesh Jesuž šhryštuš, „wobdath s mozu a pošny šmiljenja“, je mištr, kotryž može pomhacz a šbóžnych čžinicž tych kiž pšches njeho k Bohu pšchindu a je pšchezo žiwj, šo by ša nich poščyl (šebr. 7, 25). Še šlowa dyrbja nam wažne bycz: „Wěč do teho šnjeha šesom šhryšta, do budžesch ty a twój dom šbóžny“ (šap. šutki 16, 31). „Šo šlowo je šebi šlisko, we twojim reče a we twojej wutrobje. Šo je to šlowo teje wěry, kotrejž my šowědamy: Šeli šo še šwojim štom wušnajesch šesuža, šo wón tón šnjesh je a wěrišch we šwojej wutrobje, šo Bóh jeho wot mornych je šbudžil, budžesch šbóžny. Šchetož hdyž s wutrobje wěrimy, budžemy prawj, a hdyž s štom wušnajemy, budžemy šbóžni. Šchetož pišmo praji: Šchtož do njeho wěri, njebudže k šanibje. Šu njeje žane rošdželenje mjes židami a šrichami, pšchetož wšchěch hromadžje je jedyu šnjesh,

bohath na wšchěch, kiž šo k njemu wošaju. Šchetož šchtož šo budže njemu teho šnjeha wošacz, tón budže šbóžny“ (šom. 10, 8—13).

Tvoje šlowo je mojim nobam šwěza.

Ššwět je wjele šchescžijanskich martraxjom wohladak, kotšiz w hodžiny, hdyž dyrbjachu šo wot šenje dželicž, wuprajichu, šo je jim w žiwjenju to šłódke šlowo Bože najdrožiče a najšubšche bylo. — W našim czaš maja drje nimale wšchizy šchescžijenjo w šlowo Bože, šwoju bibliju, ale wona je jim šankrujena kniha, kotraž w šhamorežku abo něhdže w šucze leži, došelž je jich wutroba tež šankrujena. Woni šu wot šwětnych myšlow napšelnjeni, šo njepytaja a njenamašaja drohi dar, kotryž je Bóh do šwojeho šlowa poščil. Šchtož pak šwoju wutrobu šlowu Božemu wotewri, woptawa a widži, šchto na šym poščadže ma, wón našoni, šchtož je šDavid našoni: „Šdyž šo tvoje šlowo wotewri, roššwěči wone a čžini mudrych tych njewučženyh“ (šj. 119, 130). Bože šlowo šo wotewri, hdyž šo šakóži duch a žiwjenje w naš a nam šo njebešje šadro, kotrejž je w nim, wotewri, šo budže šnutškomny čłowjek poščlnjeny a wošchewjeny. Do najšbóžnišchich woškomilow w našim žiwjenju ššluscheja wošebje te, kotrejž nam prawe žiwje šacžucza wo Božim šlowje dawaja. Bóh daj nam roššwěšlenej woczj. Biblija je wulki poščad; čžim šhubje šo do njeje došhwamy, čžim šole poščajemy to bohastwo w Božim šlowje, kotrejž šo wučžerpacz njemože.

O biblija, ty Bože šlowo!
 My namakamy tudy j nowoh',
 Šo pšches tebe pucz k njeju dže.
 Šchtož pyta šej we tebi radu,
 Tón njepšchidže šow nišdy k padu,
 We njeju wěcznje šbóžny je.

Šiwne wotmolwjenje.

Šnate je, s šakšej ššocžu šhžor šulianuš ša šym šteješche, šch ščžianštvo šako w šwojim šraleštwje wotupicz, šo by pošhanštwu, kotrejž běše pod šhžorom šonštantinom šo šara wobmješowako, šoko k mozy pomhaš. Š šakšemu čžinjenju bu wón wošebje wabjeu pšches šwojeho pošhanškeho wučžerija šibanija. Šuton šibanijuš šo wješelo nad poščkocženjom šchescžijanstwa šchescžijanskeho w Antiochijšj šmēškotajo šo woprašča: „Šchto dha čžini čžššlowy šyn s šazaretha?“

Šchescžijanski wučžer jemu to šrotke wotmolwjenje da: „Wón džeka šakšcz ša twojeho wučžomža“ (šhžor ščšche šibanijowy wučžomž).

Š woprawdže! ša něštre dny poščez pšchidže, šo je šhžer šulianuš w šitwje žiwjenje wotaj k.

Pytaj a namakaj.

Pytaj a namakaj.

š VI. 1.) 2. šom. 13, 13. 2.) 4. šojš. 6, 24—26:

VII.

Šdže je wo dwěmaj šobrškimaj štworjenjomajw bibliji našdrobnišcho rečžane a kotrej štej to?

š roššpomjanju.

ššodži ludžo dyrbja šarym naššchecžiwu wušchi a niž šubu štrjebacz.

šamolwity redaktor: šaracž W h r g a c ž w šobacžizach.
 šudawa „ššerška šuzija“, družštvo s wobm. ruf.
 šžičez ššmolerjež šnikičiščezernje w ššerškim šomje w šudyščinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Ziadny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Šerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mawa
Njeh ći khma a
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kóždu šobotu w Smolerje; knižničičezerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacj

Mjedžela Judifa.

Psalm 43.

Judifa rěka džengnišcha njedžela. Wona ma mjeno wot našeho 43. psalma, kotryž ho w starej zyrkwi 5. njedželu w hwoj. póstnym čašu pschi spocjatku Božeje služby čitajše, a ho je słowami „budž“, kaczanšy: „judica“ japocznje. „Šsudž mje, Božo, a wjedž mi moje prawo pschecžitwo temu nještjatemu ludu; a wumož mje wot tych jebathch a slych ludži. Wschetož ty by tón Bóh možeje hysnosće, čzehodla jastorežišch ty mje? Čzehodla dasch mi tak srudnemu khodžicž, hdyž mje mój njepschecžel čžiščeži?“ Tak škorži psalmista, kiž běšche s kralom Davitom psched šběžkajšim Absalomom čžěkal. Ale wón nješkorži, kaž jedyn, kiž žaneho troschta a žaneje nadžije nima, ně, čžim wyschšche žolny tyšchnošče džēja, čžim kručžišcho ho džerži skaly, do kotrejež drje žolny ho šwala, kotruž pak njemóža satschajšž. Šruta skala je stary šwěrnj Bóh Šraelski. Žemu hwoju wěž dowěricž: na jeho pomoz čžakacž, napominaj hwoju duschu w džědžazym njelhablazym dowěrjenju, so budže napokledč jeho škoržba ho pschewobrocžicž do džajžkneho a šhwalobnneho spěwa.

Šsu nam tajke čžahy nješnate, hdyž škoržimy: „Čzehodla jastorežišch mje? Čzehodla dasch mi tak srudnemu khodžicž? Šchto rudžišch ho, moja duscha a by tak njepokojna we mni?“ Albo hdyž wo tajkich slych čžahach je hwojeho šhonjenja nicžo njewěšch, njemóža bóršy ja tebje a ja twój hwojbu tajke čžěžke čžahy pschicž a hluboku srudobu a wulki njeměr tebi pschinesčž? Šak derje je, hdyž maja hižo dopřědka wotmolwojenje a praschene: tak móže moja duscha woczichnečž a s čžim ho troschtowacž w čžěžotach a tyšchnoščach žiwjenja.

Z našeho psalma tšoje wotmolwojenje dostawamy,

1. Poruč twój wěž Bohu,
2. Prosch jeho wo roškwětleńje,
3. Čžakaj na jeho pomoz.

1. „Šsudž mje, Božo,“ tak psalmista šaspěwa. Mjeje to šhroble słowo? Šchto dha hmyč ho na Bože hudyenje s dowěrjenjom powotacž? Wsched čžlowškim hodom móhli hano wobštacž — ja praju, hano, pschetož tak wjele je jich mjes nami, kiž by wšch pschicž a pošajenja wyschnosće — jenož w nastupanju ježiwjenja našeho luda dopjelniš? Šchto mjes nami ma w tym čžiste hwdědome? Šchto pak móže psched Boha škupicž a prajicž: „budž mje, Božo“, psched Boha, kiž ma wocz, jako wohnjowe pšonjo, kiž tež do potajneho hlada, psched kotrymž mamy samolwojenje dacž wo kóždym njewužitnym słowje, kotrež hmy rěčeli, haj, psched kotrymž by hano mšhle wutrobny šhawne? Mješny psched nim wšchitzy šhřěšchili? Mjedhribimy mjele bóle prošycž: „Njelhodž do huda je hwojim wotrocžkom; pschetož žadny žiw njeje prawy psched tobu!“ Žadny čžlowjel njekně ho šhrobleč psched hwojateho a praweho Boha škupicž a prajicž: „Šsudž mje, Božo.“ To pak tež psalmista nječžini To słowo: „Šsudž mje“, čže wjele bóle prajicž: „Daj mi prawo namakacž, njedaj mi džěje njeprawo čžerpicž wot čžlowjekow, ale wjedž mi moje prawo pschecžitwo nještjatemu ludu, wot nuža jebanštw a škóšče wumož mje.“ Niž žam se hwojej mozu a mudrošču, tež niž psches druhich čžlowjekow čže ho spěwat pschecžitwo škóšči a falschnosć hwojich njepschecželow šchitacž a wobaracž, ale Bohu, temu prawemu hwoju wěž porucžicž, kiž je prajil: „Wječenje je moje, ja čžu šaplacžicž“ (5. Mójš. 32, 35.).

Tak dyrbiš tež ty, luby kšescežijano so sadžeržec, hdyž njeľubojčijiwi, falschni, ili ludžo tebe pschimaju a žiwjenje tebi hórke činja. Jich wjele je, kiž žebi, hdyž drusy jim kšimdu abo škodu činja a jich franja, na wšelake sakónšy dowolene abo njedowolene waschnja prawo pytaju, abo druhdy žamo so njeboja, nšajku škóč činicz, so bychu so wječžili. Esu to prawi wučžobnizy teho, kiž je prajil: Lubujče waschich nje-pschecželow, wučžobnizy teho, kiž nještwarjesche, hdyž štwarjenty bu, nichrožesche, hdyž čerčjesche, ale to poručži temu, kotryž pravje šudži, haj, kiž hiščeže na kšičižu ja žwojich nje-pschecželow prošesche. „Wóteže, wodaj jim, pschetož woni njewjedža, šcho činja.“ Niž, jako njemohi so we wštych padach nuso-wanty widžecž, pomoz šentšeho šudnistwa abo šwětnesje wysch-nesče k šakitanju žwojeho dobreho prawa a žwojeje čerčesže žadacz. Tež žwj. Pawol je to činil a so na žwoje prawo jako romski poddan powoľal. Ale ženje to nještmesch činicz, so by so na žwojich nje-pschecželach wječžil, ale so by jich wot jich nje-prawa pschewědčil, a ja wěrnosčž dobył. Niž hidženje ale lubosčž dyrbi ferješ twojeho sadžerženja pschecžiwu twojemu bližšchemu, haj pschecžiwu twojemu najhóršchemu nje-pschecželej byčž. Pschede wšchem pak dyrbiš žwoju wěž žwojemu Bohu poručžicž, kiž ju šepje wjedže hacž ty abo drusy ludžo. Nimalo 190 lět je, so bšesche w katholicim salzburskim kraju wjazy dylžli 30 000 ludži k ewangelskej wěrje pschestupiko. Eswoje Bože žlužby wotmėwachu w domach. Nowy arzbiskop kšeschesche wo pschestupje tak wjele ludži k ewangelskej zyrkwi a wobšamny, wšchitkich tezarjow wutupicz. Na jeho namoštowenje pšška kšěžor 6000 wojakow do kraja, kiž w domach ewangelskich bydlo, jich hacž na krej čzwilowachu. Wo stach buch do hlubokeje pinzy pola Salzburgu čžijnjeni, hdyž njedžele dołho ani mēšacžka nje-možachu wohladacz. Dofelž bēchu domjaze Bože žlužby pschi-krutym kšostanju šakasane, džechu ewangelsžy w jenej nožy do horow, so bychu tam Božu žlužbu wotmėli. Tam najprjedy žebi žlubjachu, so chzedža ewangelskemu wušnacžu žwėrni wostacz a ženje wot žwojeje wėry wotštupicz. Lėdy pak bēchu šapoczeli so modlicž a špėwacz, dha widžachu so wot nje-pschecžel-skich wojakow wotštupjeni: Mužojy hnydom žwoje tšělby wšachu, so bychu so wobarali, dha pak tšjo čžesčedostojni šchēdžitwžy wu-šupichu, dopomnichu jich na najš 43. psalm a džachu: „Bratšja, we wšchelafich duchownych wěžach pschisteji Bohu šudženje, my pak mamy čžišchi byčž a jemu čžinicž dacž.“ To pomhajsche. Woni tšělby wotpoložichu, dachu so šajecz a do Salzburga wot-wjesecz. Napošledk na 30 000 ewangelskich Salzburgškich se žwojeje domowiny wučžahnychu. Woni namšachu wožebje w Bramborskej nowy wótzny kraj, hdyžž možachu njemoleni žwojeje wěrje žiwi byčž.

Kak našcha dušcha tola woczichnje we wubėhowanjach štych čžlowjekow, hdyž žwoju wěž do rukow praweho wóčezža polo-žim. Šladajmy so pak, so žami se žwojimi hřechami nje-psche-čelstwu druhich nješawinujemy abo se žwojim njehanbiczitwim wustupowanjom jich k hnėwej njewabimy abo k temu, so potajnje abo šjawnje naš pschimaju. Šepje je, njeprawo čžerčicz. Niž pschezo pak žu čžlowjekojo, kiž žiwjenje nam čžerče činja, ale tež potom halle prawje, hdyž k Božeje ruki čžerče njesbože naš trjehi, my abo našchi štrajšnje, haj na žmjercž šhorimy abo druha wulka nusa naš nadpadnje, placži rada pobožneho špėwarja:

„Ach poručž Bohu žwėru žwój pucz a šrudobu

A wopomni k pravew wėru: Bóh kšježi na njeju,

Wón lošt a wėtry wodži, tež wšchitke mróčžele,

Pucz, po kotrymž so kšodži, tym žwojim šjewicz wė.

Šchtóž po tutej radže čžini, teho dušcha woczichnje a je štrošchna.

2. Ale lėdy je psalmista žwoju dušchu šmėrowal, so budže Bóh jeho prawo wjesecz pschecžiwu jeho nje-pschecželam, dha tola k jeho wutrobny kšicži praschenje štyška a dwėlowanja; čžehodla šastorcžišch mje, čžehodla dasch ni šrudnemu kšodžicž, hdyž mje mój nje-pschecžel čžiščeži? A my, hdyž tež bēchmy pschecžiwu njemėrej žwojeje dušche wojowali k podaczom do Božeje wole, kak husto žmy dwėlujo, štyšni moršotajo so prascheli: Čžehodla? Čžehodla šastorcžišch ty mje. Čžehodla pschi wšchitkej mojej pilnosčži dopředka nje-pschidnu? Čžehodla dyrbi mje runje to trjehicž? Čžehodla w mojej žwójbje kšorosčesje nje-pschestanu? Čžehodla mam tak wjele štarosčžow a hnėwanja k mojim džeczim? Čžehodla moji nje-pschecželjo mje na poloj njewostaja? My najemy tajke praschenja. Tež we wěrje najšlynišchi njes nami je pschezo hiščeže pschekšaby. so by w čžerčlich čžakach kóžde dwėlowaze: čžehodla? we žwojej wutrobje žyle potłóčžowal. Š, so bychmy, kaž Jan kšesčeniš, w hodžinje špytowanja so na teho wobrocžili, kiž chze našchu kšabžnu wėru šakšo pošlynicž.

Š hiščeže wjetšchim domėrenjom, hacž špėwar našeho psalma žmėny my jako štawy noweho žluba prošesčž: „Pšščel žwoje žwėtko a žwoju pravdu, so byšchtej mje pschewodžilej a pschidjedlej na twuju žwojatu horu a do twojeho wobhđlenja; so bych ja pschisupil k Božemu wostarju, k temu Bohu, kotryž moja wješelosčž a moja radosčž je; a so bych ja so tebi, Božo, džakowal na harši, mój Božo.“ Wššle wulkeho wšchomudreho Boha dyrbja kaž prubi njebjeskeho žwėtko do čžemnosčesje twojee dušche panecz, twój Bóh žam dyrbi tebi jažnosčž dacž, k čžemu čžerčjenja žu. Džerž kručze: čžlowjekojo, kiž tebe šrudža a tebi kšimdu činja, žu w jich njerosomje a w jich škóčži graty w Božej ružy, psches kotrychž žwoju wolu wuwjedže. Šdyž chzesch šnješowe wššle špšnacž, wotmoštowenje na twoje praschenja: Šnježe, čžehodla? mēcž, ponuť žo do Božeho žłowa. Š njeho žo tebi žwėtko a prawda Boža napschecžiwu žwėczitej. Bože žłowo wuczž tebe, we wšchitkich domaphtanjach powuczžazu ruku twojeho Boha špšnacž, kiž chze psches njo tebe k powuczžewabicž, w měrje pruhowacz, w ščerčpliwosčži štruczowacz, k žwojčenju čžericz a na puczju k wēcžnemu žiwjenju do předka wodžicž. Ššalmista ma we žwojej nušy žadanje, k žušby so wróczicž na žwojatu horu a do Božeho wobhđlenja, t. r. do templa w Jerusaleme k jeho rjantym Božim žlužbami. Tak chze Bóh psches čžerče domaphtanja w twojej dušchi žadanja po Božim domje a wostarju šbudžicž. Daj žebi so šbudžicž w čžakach nušy a domaphtanja, kšodž pilnje a pschezo pilnišcho do Božeho doma a k Božemu bliđu a žwėtko Božeje hnady a prawdy budže tebi trošcht a mēr dawacz we wšchitkej šrudobje, so možesch k psalmistom špėwacz: „Šcho rudžič ty žo, moja dušcha a žy tak njepošajna we mni? Čžakaj na Boha; pschetož ja budu žo jemu hiščeže džakowacz, so wón mojeho woblicža pomoz a mój Bóh je.“

3. Bóh tebe psches twoje šamoženje njedatwa špytowacz, ale čžini, so špytowanje tak kónža dobudže, so so možesch šnješčž. Čžehodla čžakaj na jeho pomoz, kotraž wěšesje njewuwostanje, hdyž je jeho hodžina pschischka.

Twať, o moja dušcha, twať na Boha!

Wėra jemu žlužcha, pomoz ja wšchěch ma.

Budž bjes štracha, ranje šesthadža,

Bo šymje čže wita kšajnosčž nalēcža.

Šdyž wichor duje, kšičiž nastawa,

Dha čže wobarnuje mój šnješowa.

Nješšym tebi rjeknył, hdy by ty wėrika, ty by tu kšajnosčž Božu dyrbjaka wohladacz“, džesche našch šnješ k Marcže we Bethaniji, jako bšesche jeje bratr Lazaruž wumrjel, kotrehož

chybne f jwjenju swojeje krafnoscje sbudźic. Jenoz na naschej njewerje abo tola na naschej flabej werje lezi, so te džitw njewidzimy, kotrej nasch Snjes dženka hiščeje na khudych, flabych, khornych a spytowanych čžini abo so wón nam hamym njemóže pomhač, hdy by tež chynł. Sdyž čžekohory psche-čžiwu powšchitkownemu woczakowanju wotkhoru abo čžekfo snjesboženemu abo franjenemu so žiwjenje idžerži, dha ludžo praja: „To je šlepy pschypad“ abo „jeho šylna natura je jemu pomhaka“. Ale je dha f žyła pschypad? Njesteji wšchitko, šchtož so stanje, pod wodženjom teho, kiž wšchitko po swojej mudrej woli wodži, bjes kotrehož wole žadyn wróbl f tšechi njepadnje? A ta šylna natura, kiž je po prajenju ludži tam-nemu na šnjercž khoremu žiwjenje idžeržala, kaš flaba je wona hewał. Najmjenšcha pschicžina móže čžlowjeka potwalicž. Šho-resčž, kotraž nětko psches nasch lud čžehnje a taš wjele wopowow šebi žada, runje šylnych a hewał stromych pschimuje a jich do rowa položi. Šchto pomha jich „šylna natura“? Nė, my dhrbimy w padach spodžiwneho wobarnowanja, wotkhorjenja a wumóženja wutracž. „To je wot teho Snjesa so stało a je džitw psched naschimaj woczomaj.“ My hujto Bohu tu čžesčž nje-dawamy, kotraž jemu šlyšcha. My mamy f wjetscha psche mało dowěrjenja f njemu. Ščžždy mjes nami snaje šlowo: „Wotaj so ke mni w čžaku teje nuy, dha čžžu ja čže wumóz. Šnate je tež šlowo šwj. Pawoła: Kotryž šam swojeho šyna njeje pschepušchžik, ale je jeho ja naš wšchitkich podal, kaha by wón tež njechał f nim wšchitko nam hnadnje dacž?“ Sdy bychmy so kručze na tajke šlowa špišchželi, dha njebychmy pschi naj-mjenšchej pschicžinje šebi taš wjele staroscžow čžinili a taš nje-mierni a struchli byli. Ščžž bu na morju wot wulkeho wicha-sapšchijata a tam a šem čžžšnjenja. Ludžo na ščžži f hroju a štyškom wofachu. Jenoz šynł ščžžnika wosta f měrom šedžo, a ke spodžiwnjom na bojasliwych ludži hlada. Ščžždy so jeho nje-bojasliwoscžiči džitwasche. Na praschenje, čžehodla so njeboji, hólčžez wotmolwi: „Mój nan šam ščžž wodži, duž žana nusa njeje.“ Njeczujemy so šahašbjeni psches dowěrjenje, kotrej tu-tón hólčžez na swojeho nana stajesche? Ščžž nascheho žimje-nja Bóh šam wodži, kotremuž je lohka wěz, wichory a žolny šmėrowacz a naš ščžždeje, tež najwjetscheje nuyš wumóz a tola: šchto rudžič ty so ty, moja dušcha a šy taš njepokojna we mni?“ Čžakaj tola na Boha! Wjetscha dhyli Bóh Snjes, nusa njebudže.

Šyšto drje nam Bóh na pomoz čžakacz dawa, dokelž njeje jeho ščžžina, kotryž je wón ja naschu pomoz postajł, hiščeje pschischla. Šsnano so hiščeje hluboko dosečž nješšmy ponížili. psched nim, abo we naschej mozhy a mudrosčžiči šadwėlowali, abo naschich hrėchow so kali, abo naschu wutrobu žyłe jemu f wo-porej podali. Šchodla so hiščeje f pomozu dlji. Wón tež pschezo taš njepomha, kaš my ja najššpsche džeržimy, ale po jeho wótžnej mudrosčžiči a luboscžiči, pschezo paš taš, kaš je nami naj-wužitnišcho. Wón pomha tež, hdyž po šdacžu pomoz šapowjedži. Sdyž njeczžini po twojej proštwje — njeđwėluj, ale wėř kručze: „Jeho rada je džitwna a jeho mudrosčž je krašna.“ Sdyž tež nětko jeho myšle a pucže nješrosymisch, junu w šwėtle wėcznosčže je špodžiwanjom špóšnajesch jich hluboku mudrosčž a hluboko šahašbjeny a tola wyžozhy šwjegeleny špėwasch: „Bóh wšchitko derje šapoczňuje, tež wšchitko mudrje wumjede. Čžesčž Bohu Snjesej dajče.“

Šchodla: „Šchto rudič ty so, moja dušcha, a šy taš njepokojna we mni? Čžakaj na Boha; pschetož ja budu so jemu hiščeje džakowacz, so wón mojeho woblicžja pomoz a mój Bóh je.“ Šamjen.

M. we Š.

Pašijon!*

Psched swojeho Snjesa a Šbóžnika Jesuša Šhrystuša stu-pimy so, pokorjejo a ponižejo a so modlimy: „Mje nješbudž šurawje. To prošchu hrėšchnik khudy, čžin so mnu po hnadže!“

Šsluchamy-li my do tych, kotřiz přėja, so je Jesuš Šhrystuš tež Bóži šyn, šacžšnjeny my tež tutón wulki pašijonški šhė-lusch, kotrehož 4. šchucžka je naš psches nasche nutrne rospomi-nanje wjedka. Tola to njeby to najšnadnišche hiščeje bylo! Nė wjele wjazy my šacžšnjeny: šamych so! Pschetož, wėrimy-li my, so Jesuš Šhrystuš jenož čžlowjek, njech tež tón najššpschi, najpobožnišchi, je wón potom jenož čžlowjek a jako tajki ničjo wjazy a ničjo dale hacž jenož jedny pschiklad, jedny přjednběžčž, pódla kotrehož móžesch druhich čžlowjekow nastajecz, ja podobne, njech šnadž niz ja taš nadobne pschiklady. Naš a naschu dušchu paš njemóža dobri a pobožni čžlowjekojo wumóz, njemóže wu-móz jedny Josef, David, Sigfried, Luther, Buddha, Mohamed abo něchtón podobny, a duž tež tón čžlowjek niz, kiž rabbi Jesuš f Nazareta rėka. Šajseje wėry paš, so Jesuš Šhrystuš jenož čžlowjek, bywajo šacžšitaju jich nětkole wjele w naschim kraju a ludu šamych so, swoju dušchu, a to wuczeni a njewuczeni lažojo, to wuczery, tež šamo duchowni! A to je to žakafne, šanicžaze, šchtož tu pašion teho Snjesa dženka ščžini f jenemu nowemu čžekfemu čžerpjenju Jesuša Šhrystuša, to, so šy tež nětkole a dženka w naschim kraju a ludu tež w tutny čžaku jeho čžerpjenja hiščeje čžlowjekojo, pišmanuwčženi, šarisejšy, šadducejšy, mėšchnizy, kotřiz mėnja, so je Jesuš f Nazareta šnicženy, hdyž jeho morja a pohrjebaja; a woni čžzedža to šamšne čžinicž, šchtož na tamnym nutrownym ranju šidža, kotřiz tym wojakam pschi Jesušorohny wotwřjenym rowje kašachu, so bychu njeleželi, mėnjo, so šy, taš čžinjo, mudre kaš Bóh šam, — so tu taš to šlowo teho šheho f paradisa naložimy. Pašijon! Niz taš ššchėžano, ššchėžanka, tón tam na ššchžžu, ta šlowa krawnje šbita, to je tón Šbóžnik Jesuš Šhrystuš, twój Wumóžnik, tón M.ekijaš, tón Ššyn Bóži! Psched njeho šupmy a modlm ty, so pokorjejo a ponižujo: „Mje nješbudž šurawje! To prošchu hrėšchnik khudy, čžin so mnu po hnadže!“

Šchdy, a šalle tehdy, budže ta pašion teho Snjesa nam to, šchtož byčž dže, to pschewinjenje teho šheho f paradisa a to wu-móženeje teho čžlowjeka wot teho hrėcha, kotryž tam w paradisu mozhy nad nami doby! Tola, čžlowjecze, dženka je to hiščeje pschezo taš, kaš tam w paradisu! Doniž ty nješšy žyly ššchėžan, žyła ššchėžanka a taš wopravdžity wuczobnik, wopravdžita wuczobniža teho ššchžžowaneho, taš dokho pschikhadža, tež nětkole hiščeje tón špytowař a so prascha: „Še dha Bóh wopravdže swojeho jenicžche Ššyna ja tebe na ššchžž podal? Njeje šnadž to tola tež jenož jedny čžlowjek był.“ A to njeje jenož ta Ššwa, ale runje taš tež tón Šadam, kotřiz wosmu, bjeru, jėdža, do so jėdža šlyšcho a čžitajo, tutu jėdojtu jėdž šnjercže! A hdyž uczži wšchitžy tola hiščeje nješupja, njed, tež šalle w 12. hodžinje, pud šchžž na Golgatha a nješdychuja: „Mje nješbudž šurawje, to prošchu hrėšchnik khudy, čžin se mnu po hnadže!“ wumru woni wšchitžy šnjercže, teje čžakueje a teje wėczneje.

Pašijon, pašijon! Dwo so njebych to ja był ani ty, kiž teho Snjesa f nowa martruja a morduja! Našcha pašijon by to byla! Pschetož potom bychmy my šami to nješli, šchtož šmy šošlužili, čžaknje a wėcznje! Nė, wot šchto ma paradiso-weho wobrocžmy so ke ššchžžej na Golgata a modlm ty, wušnawajmy, šdychujmy wėry, nadžije, žiwjenja pokni:

Ja šym to šawinował, šchtož ty šy pschecžerpil;

Še pufi šy ty ššhował, kiž ja bėch šašlužil!

Ja slosnik steju tuhdy, mje njebudz burowje!
To proschu brěschnik khudy, cziń so mnu po huadzě!
Samjen.

Dubi Sserbjo, kwapujeće kwojim džěcjom herbske knihi k konfirmaciji!

Nutry so bliža. Džom i nasdala klinecža jutrowne swony, i daloka smyczi wěczně mōzne halleluja. Džom widzi wōczko w myšlach přenjeho kschjerja, i dobyczerškej khorhoju w ruzy, ianjesč: „Stanst je horje Jezus Khryst!”

S radoseču, i nadžiju woczajuja jutrowniczkju wšchitzy kschjerščenjo: tež my Sserbjo! — Ani jeneho herbskeho domu njeje, w kotrymž bychu so njeiwješeli na jutry, ani jeneje herbskeje wutrobje njeje, we kotrejž by hižo nētkole mōzny wothlōž njeměl kherlusch: „Stanst je Jezus Khryst, halleluja!”

Wošebje pak so dawno wješela herbske džěczi, kiž dostanu se le u y s ch t w ó r t k, pōndža se k o n f i r m a z i j i a dostanu kražny dar. Sserbskemu džěcžu herbskeju staršchju je herbskeho domu kšuscha herbski dar — herbska kniha, herbski wobras — herbska dopominjeńka. Teho dla, luby herbski nane, herbska maczer, herbski smōtije a herbska smōtra — njesabudže, njesakomdže kwojemu lubemu kšnej a džowzy, kwojemu lubemu mōtej a lubej mōtzy daricž herbski dar.

Najšpěchi herbszy duchowni a wučerjo, pēknjerjo a spikowaczeljo su hižom isto a wjazy lēt wustojnje a pilnje herbske knihi sestajowali: Gandrij Sešler, Czichinski, Pšul, Dōrnit, Šmisch, Domascha, Šmischowa, Duczman atd. atd. Woni su poklady nahromadžili we kwojich spikach: kherlusche, spěwy, hrōncžka, rěcže, přėdowanja, wučžby, powjedańcžka a stawisny.

Duž mašch w je l e u a w u b j e r k!

Twōj kšn počehnje na kšuzbu k zupym ludžom, ne wučžbu do njesnateho domu, na schulu w šdalentym mēseče, tež twōja džowka so wothali i narodneho domu — hlej, kšwēt je šchēroki, falschny, šawjedny, štrachny. Šello tykaz a tykaz nješnujertnych dušchi ponōri so w morju mēstow. N je t w ē r a drěje kaž wulka woda, štupa dale a šaplawi žpē kraje a pohreba žpē kšwōžby a ludy: kaž Sodomu a Gomorrhju. Teho dla maja herbszy štrach, džěcžu se kwojeho dobrego, pobožneho domu hič dacž.

Tola Bōb je wšchudžom pšchitomny, pšchitomny se kwojej mozu, luboseču a mudroseču. Teho dla dai džěcžu kšobu na pucž prawy pucžnik, kiž twōje džěcžo štajnje sažo a sažo napomina, nawjeduje k dobrenju, wothdžeržuje a wothrašcha wot šleho a tak kōždy džēń bliže k Bohu — k Jezuskej wjedže. Tajki pucžnik je kaž kšwērnny Rafael, kiž Tobiaska wjedžesche, tajki pucžnik je twojemu džěcžu dobra herbska kniha:

Sserbski kš, luba maczi, wučžka džěcžo přenje kłowa, přenju modlitwu, šta a šta křōcž je džěcžo tute kłowa sa tobu prajiko, sa tobu so modlišo — tykaz křōcž je jutōn herbski kherlusch kšchchalo a kšobu spěwalo w žrtwi, we wōtžnym domje: teho dla ma herbske kłowo, herbski kherlusch we wutrobje twōjeho džěcža jedny jenicžki wothlōž, tole je moja macž,

nascha macž mje wučžka. Twōje džěcžo budže se herbskeje knihi cžitacž twōju herbsku modlitwu, twōj herbski kherlusch a jomu budže tež w zupje žpē tak pšchi cžitanju herbskeje knihi, kaž by tebe kšamu kšchchalo. Teho dla je herbska kniha kaž wothlōž šwonow wōkšadnje žrtwoje: te žpē hinaš, te žpē wōšebicže, rjenje, na hnujaze waschnje, mohł rjež njeiwješy klinecža. Tak rjenje mojej wutrobje žuse šwonny nješlineža, tak lubošnje župš kherlusch nješwoczi, — herbske kłowo, herbski kherlusch, herbski spěw mi hižom i přenju šwonow pšchekadži wutrobu domoj, domoj, domoj k maczeri, k nanej. To je štyš w zupje, štronny, dobry, nadobny štyš, wōn počehnje twōje lube džěcžo pšchezo sažo domoj k tebi, k twōjej maczernej, kšwērnej herbskeje wutrobje. S tuteje twōjeje wutrobje je nēhdy twōje džěcžo přenje kłowcžka, přenju modlitwu, přenje hrōncžko wulko: herbska kniha tute kłowa, modlitwu a hrōncžka we wutrobje twōjeho džěcža šbudžuje. Šchtož by jemu ty prajila, to tež herbska kniha wučži tak nutry a kšwērnje jemu sažo praji: Wothlōž maczerneje rěcže w zupje je mōžny kaž maczerne napominanje we wōtžnym domje.

Teho dla herbskemu džěcžu herbske knihi!

Kaž točentny demant budže jemu kšwēcžicž we cžnowej nožy a pucž pokšowacž k dobrenju, horje k njeiwješam, k Wōtzej kšwētkow! Kaž jutrowne swony budža je wōlacž tež w dalokaj zupje: Bōj dom! A kaž ženje njeiwješwane a ženje njeiwšchchane halleluja budža jemu herbske kherlusche klinecžecž hacž do poslednjeho šdychujenja: „Bōj dom!”

Sserbskemu džěcžu herbsku knihu!

S bliska a š daloka.

Hamburg durbjesche po nēmskej wustawje sažo nabožne rošwucžowanje do kwojich schulow pšchijecž. Tuto bē dželaczerska a wojerška raba wothronita. Tola w tutych dnjach je šozialistiska wjetšchina Hamburgarjo w wobsamka, pšchecžimo mjenschinje praweje štronny, so k nabožne rošwucžowanje do schulow njeiwšchchomšje. Hamburg potajkim w šjawnym wobsamknenju wulkoštatnu wustawu (Reichsversammlung) kama. Wono wšchal je wšcho mōžne nētkole pola naš!

S Bōlskeje. Šwangelška žrtwe w Bōlskej njeiwješela so teje kšwobody kaž nascha tu. Šej so cžěžkoth pšchihotuja wot pōlskich katolikow a dotalne prawa so jej bjeru. W Bōšnanju bu ewangelška kapalka w kžorškim hrodze katolška šchchjena. Dom ewangelškich diafonikow w Bōšnanju bu po wabjenju aržybiskopa pšches pōlsku wšchchomšč nujomany, njech so tež woboraže, sa kwojich katolškich khornych kšebi katolškeho kapłana postajicž a pšacžicž. S najmjenscha sa pšchecželnomšč pšchecžimo ewangelškim njerēczi tež ton wulkaš, so k nješmedža modlerške knihi do Bōlskeje wōšpēč; pšchetōž katolške pišmowštwō je tam šwjetšcha pōlske; duž su ewangelšzy cži potrijecheni, pšchedy wšchēm cži nēmskeje rěcže w tych wothstupientych krajinach. A hduž to tak wostanje, wotrěje k ewangelškim po nēčim jene žōrko sa jich ewangelške žiwjenje, dofelž we wothstupientym kraju žaneje ewangelškeje uniwēršity nimaju. Šwangelškim mjenschinam pōlskeje wustawy pšchi netčichich wobštejnosčach jenož to jene, so k na šwajš ludow wo pomoz wobrocža. Hacž tam wjazy pomozny a podpjeru namakaju hacž su to Sserbjo w kwojej wēžy hacž dotal namakali pola kšwētowej konferenzy?! Šwješelaze to runje so mamy w jentym herbskim a tež kšwōjanskim ewangelškim kšpjenku tajke wēžy w tutym cžaku šapikowacž. Šdy k to džēnka hišchēje po žōrlach nēmskichewangelškich cžachopikow stanje, budžemy w dalšchim wo ewangelškich žrtwach mješ Šškwōjanami tež po kšwōjanskich žōrlach rošprawjecž mōž.

Šamolwity redaktor: farač W h r g a c ž w Kōšacžich.
Cžišchēž Ššmolerjež knihicžichērnje w Ššerbskim Domje
w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njech čí khma
Ziwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy łobotu w Smolerjez knižicziščezerni w Budyščinje a je tam ja schwórtłětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Njedžela Palmarum.

Philipistich 2, 5.

„Kóždy bjes wami budž teje myšle, jako Ahrystuř Jesuř tež běšče!“

Scenje palmoweje njedžele nam psched woczi staji, tak Jesuř pod khwalbuspěwanjom a hosianawołanjom israelskeho luda horje čehnje do Jerusalema, nuts do swojeho domu Wótza, wopiřuje nam tón kónowanški czah teho Knjesa, ale kóna je černjowa a trón je kšič. Tak steji scenje džekniskeho dnja pschi fastupje do martroweho tydženja i napisomom: „Glaj, twój kral pschińdže k tebi čičeje myšle.“

Epistola dale do sady a do wyšota pschima a nam wopiřu je zplěczah Jesuřoweho žiwjenja: wot žłoba ke kšičej, wot kšiča k trónej. Zylly wobras Knjesoweho ponizenja a powyščenja so nam dženska wobsmamjeni a napismo rěka: „Kóždy bjes wami budž teje myšle, jako Ahrystuř Jesuř tež běšče“. Pschetož niž k pschihlowowanju, ani k pschihlowowanju samemu a k hólemu hosianawołanju so nam tajke předuje, ale so bychmy łobu czahnyli a tutemu kónowanštemu czahej so pschisamkli. Epistola nam mózuje pschihwola i Ahrystuřowym hłobom: „Bój a dži se mnu“ a my čzemy i Domaschom wotmolwicž: „Čehámny i nim łobu, so bychmy i nim wumrjeli“ a prajmy i Pawołom: „Wumrjemy-li i nim łobu, dha tež budžemy i nim łobu žiwi, čzėpimny-li łobu, dha tež budžemy i nim łobu knjezič.“

Je wažne słowo, i kotrymž tón japoschtol sapoczina: „Kóždy mjes wami budž teje myšle, jako Ahrystuř Jesuř

tež běšče“. Wón praji: „Kóždy“ — bje wscheho wobmjesowanja, njech je człowjek hiščeze tak wulki na semi abo hiščeze tak mały, njech je bohaty abo łhudy, łhorny abo strowny — Pawoł žaneho wuměnenja njedopusčezi: njeye žadny pschestary a žadny pschemłody, žadny pschemózny a žadny pschešłaby. Jow je słowo sa naš wschitkich — kajtežkuli smyšlenje twojeje wutrobny je, kajtežkuli wotpohladanje ty mašč, tute słowo je Pawoł tež sa tebe piřał, pschetož wón praji „kóždy“. To słuscha k majestosczi a wošebnosczzi kšesčianstwa, so so na wschitkich człowjekom wobroczi bjes rosdželenja. Zylke přėdowanje jeho wěry na kóždeho człowjeka rěka: „Wěr do Jesom Ahrysta, dha budžesch ty a twój dom sbóžny!“ To zylke napominanje jeho wuczby na kóždžicžkeho ma so tak: „Dži po Ahrystuřu!“ Sa wschitke stawy, sa wschitke ludy, sa zylke człowjestwo so blyščezi jenož jene krasne bójske smamjo, do kotrehož dyrbi jenotliny człowjek kaž zylke człowjestwo so pschekrasnicž: to je Jesuř Ahrystuř.

Kajteje myšle wón, ta podomnoscz Wótzowškeje krasnosczze, běšče, je nam wschitkim snate: „Wón ponižowasche so sam a bė pošłuschny hacž do smjercze, haj do smjercze na kšiču.“

Kunje tak tež dyrbimny my smyšleni bycz: ponižni a pošłuschni. Ponižni psched Bohom, tak so tu njedospołnoscz swojeho człowiskeho byczja, smyšlenja a čzinjenja pōsnawajo so psched jeho majestosczi a swjatosczi jako hubjeni, kniczomni, hrěščni człowjekojo wschėduje potorzamy a radži tu hrěchi wodawazu, tróšchtowazu a wobnowjazu hnadu Božu w Jesuřu Ahrystuřu sapšchimjenny. Ponižni tež

psched cłowjefami, tak so pschezo drubich wysche ważimy
dyżli sebje samych a hdyż mamy njeprawo, to rady pschi-
damy a wusnajemy. Posłuschni Bohu temu Knjesej, hdyż
w jeho kajújach khodzimy a tež wscho horjo a domach-
pytanje sebje lubicz damy i Khrystušom prajizy: Wótcze,
twoja wola so stań, niź moja wola! Posłuschni tež
cłowjefam, kotrymž posłuchacz mamy, starschim, wučerjam,
duchownym, wyschnosczi, tak so wscheje njeľuboscze, ľenjoscze,
njepózcziwojcze, wopikstwa, jebanstwa, paduchstwa a psche-
cziwjenja so wustajimy a sđalujemy.

Braj, mój luby cžitarjo, njeměť zylė śwět hinaschi
napohľad, njeby zylė kichesczijanstwo zylė druhe było, hdy

by tutemu japoschtołskemu napominanju so wot wschitkich
posłuchało? Haj, niczo dyżli měr a sbožo by knjeźis-
we wschitkich kichesczijanstkich wošadach, domach a wutrobach,
by njeby na semy hřlo, hdy bychu wschitzy teje myšle
byli, jako Jesuś Khrystuś tež běsche. Teho dla chzemy-
li w cžasťu, a sčtož waźnišče je, tež w wěcźnosći sboźni
a sbožowni bycz, dha saprějemy sebje samych a stupajmy
do Jesuśowych stopow! Ta bohabyjoscź je ł wschitkim
wězam wužitna a ma sľubjenje něczišcheho a pschichodneho
žiwjenja. Žanu podłohu pať ničto njemóže sałozicz, křiba
tón, kiž je sałozeny, kotrež je Jesuś Khrystuś, tón křizo-
wany a horjestanjeny!

Naschim lubym paczeřskim džeczom.

Hdyž na tutym šwjatym dnju
S lubosczi waš powitamy,
Waš pschi Božim wołtarju,
Lube džerzi postrowjamy,
Dha najprjedy ł njebiešam
Nasche proštwy ja waš džeja,
So so ł mērej tu a tam
Wasche pucze wobrocžeja.

Wótcze wscheje huady, daj
Bohnowanje jim na semy
A tam wotanki jim šwój raj
S njebestimi radoščemi!
Jesu, šwoje wowzki waš,
Njedaj jim so šhubicz ženje!
Šwjaty ducho, wschitkón cžasť
Šticž jim mēr a pošyljenje!

A wy džerzi, wěscze wy,
Kať je lubošć, šwěra, huada
Wjedla waš psches wschitke dny,
A sčto dženska na waš hlada?
Bóh wašch sboźniť, wošada,
Waschi starschi, waschi lubi,
So so žana jeniczka
Duscha Jesušej njeshubi!

Sšlyšćicze, sčto ł wyšoka
Šwón do wutrowow dženk šwoni?
Šrosomicze, cžehodla
Telko šylow dženk so roni?
A te šwjate křerlusche,
A ta wučba Božoh' šłowa, —
Džerzi, ach, so dopomícze
Ka to wschitko hacž do rowa!

Tele štatny, wošada,
Šsu czi ł nowa dowěrjene,
Šsu wot dobroh' pastarja
Tebi ł sbožu porucjene!
Wopomá: duscha jeniczka
Šlaczi psched tym Knjesom wjazy
Hacž wschě cžasťne bohastwa,
Wjaz' hacž wschitke šwětne šchazy. —

Duž, wy džerzi, khodzimy
S wami w Bošy šjenoczeni,
Tu a wěcźuje my a wy
Wostanjemy njedželeni.
Njesapomícze tutoh' dnja!
Wy šcze droho wukupjene;
Budžcze šwěrne do kónza
A tam wěcźuje wuswolene!

Jan Waltař.

S Lužiskich wobrasow Adolfa Čzerneho.

Něhdže dwaj dnjaj bym w Budyschinje čakał, hač mi šěpje budže. Skóncznje mje nahlj měr po wschelafotščach poslednich dnjow, pschetratnych na lužiskim kraju, wona njeczínliwoječ, kiž ezlowjekeje myšle i hlowny wupije a ju i wołojom wobčežuje, rosmjerjny. Pšchemóžeš so a pónđžeš sažo na kraj — tudy ja tebje ničjo njeje, myšlach pschi šebi. A tež niz. Mohł so wschał šponinjenkam wěnować na njedatno minjene dny, snate města mohle mi žiwischo do pomjajta šwolacž kražne wobliczo rjaneje Polki: mohł šebi ju pschedstajicž w zyrkwi, jenož něhdže Bětra, kač bym jeje hordu postawu přeni krócž na prosy šakryštaje wobhladał; po mšchi běšče čziho a pusto w zyrkwi, jenož něhdže w kucže kawki hiščeže stara woroka nad knihu so žnawo modli abo drěma. Abó na torhojščežu, kač žmój hromadže po hermanku khodžikoj a kač bym wschelafotš wjekele wukładowanja wschelafotš wězow wopytował, jenož so bych jeju běle jubki wobhladał. Wona so tač rjenje žmėjeseče a mējeseče pschekražne, šiwětte, běle jubki. Abó — ale ščto po prawym powjedam? Ššym tola jekwž njewobhladnity blašń. . . Mohł so tež wěnowaděž dopomnjenjam na dawnu minywošę lužiskeje metropole, bñudžicž w stawisnach wot teje doby žem, jako na hrodžiščežu, nad Židowom žlowjanski hrod škejesče, jako hiščeže Lužtza šad bhwarjow njesnajesče, kiž bychu žnawu praweje semje hubu šakryštal, š njebychu w rēczi džědow a pradžědow rēcželi, jako hiščeže džeczi jich macžeri njewotzusbniču a jich njewucžachu tu rēcž šazpivaděž, w kotrejž je jich wona čžěšćika, jako hiščeže macžerjam žhlyš do wočow njestupichu wo džěčžoch, šazpivazyh šerbiskū rēcž. . . Tute myšle žym hižo što krócž pschěmyškil a pschězo sažo mi do hlowny pschindu. Ale nětko žym tu se žiwym žiwoy był, so bych lubował tón lud, kiž na tajku šrudnu minywošę, so bych jšń doma wopytał, i nim pojědł, popowjedał, poskoržil a sažo pospěwał a žnadž tež porejwał — a khwilu won i Budyschyna a burej pod nišku wježnu tšechu! Mam was rad, Budyschinszy pschecželjo — ale tych wježnych tež! Wšchał wy jich tež lubujecže — džecže rad i nim so wotšchemicž, šapomnicž na čžěžne zusbnišće kolo, i kotrymž žu waž we waschim Budyschinje wobdali, nabracž šbudženja a mozy i wojowanju.

Běch so rošjudžil. Wěly, čžesčehódny mój hoscžicžel, mi drje moj wotpohlad wurēcžesče — ale moje nowe žadanje běšče pschējara mózne. Ššym ščot. W špocžattu džěšče drje to dosčž hubjenje — štoro kōžny kamjeń w Židowškim pschedmēšče čžinjeseče mi bolostne ššchijjenje huby wutrobno njechasče derje džětacž. „Ššym so nashmnił, to je wscho“, žameho šebje pokojach, „to so sažo bōrly minje“. Njewēm, myšli wschał, so tmu žam drje wěrił nježym.

Běšče awgustowe ranje dosčž njepšchijomne, wětr dujesče wot šamjenza a wējeseče mi rědko padaze kapki do woblicza. Ščto do kola roškladowasče so kražna šharta šerbšeho kraja. Njepšchipada mi ničjo druge hač woczepane pšchirunanje se šchachownizu — ale hodži so mi. Na tutej kražnej šchachownizu žu tež kralojo a burjo hráli — rjady burow žu rědko, ale hiščeže njeje hra dohrata. Tej hrě pschihladuja šerbšće hory, rjenje do pokłola šestojene, stare snate: tamle je Čžorneboh, tam šromadnik, Prašchiza, Lubin atd. Čžorne lěžy dobawaja jim rasu wažnych šamšklenzow. Wošebje tam Lubin so někač pokhmuri, — njemyšklisch, so by na čžazju byto, so by woczinił wrota hordžinam. Špazym w twojej wutrobje? Šo bychu pomhali buram, Ššerbam? Abó njeje čžerpjenje hiščeže žwój wječch dozpiko?

Šh — — Moja štrawosčž tola njeje w dobrym porjadu. Wěšto so bych i ptakom lecžal, hdžęž šebi pschěju, wlecžu so kač

šchilnt po proščneje drěšš, wostudlej, jenož i rědkimi kapkami popluskanej.

Škóncznje přenja wjež. Šaf ja witam — mače hwěšdacžto, šakryte w husčzinje wschelafotšese šeleniny ša njewulkeje žokmu šemje, šotraž mi ju hač dotal šakrywasče. Šštona Borschčž, šolebta lužiskeho bašnika, tač njeknadna kač Šejlerjomu ludžil žam — tola budže so na nju džatnje špominacž, dolhož budže bicž šerbšča wutroba. Šejlerjowe pēšnje žu wjele wudokonyeli: kusčto prostęje, pschistupneje poesje je mnoho njekwědomnych wutrobow narodej dobyto. Šeho pēšnje špěna šerbšča intelligenza na špěwanškich šwjedženjach, še kotrymž so jako i wulkem narodnym šwjatym dnjam se wschěch štron njewulkeje wótcžiny ššhadžuje, so by šebi wotnjekla trochu čžerstwých šacžiščezow šahorjenja a pošylnje- nja do žwojich wježnych kucžikow. Šotom so sažo rošpřóscha po wšach, ššhowanych w šahibšach žokmiteje kražiny šakškeje Šornjeje Lužtzy abo šhubjených w njekšóncžnej, šuminatęj, lěš- natej holi — ale wone šrudne šnaki, šakšmurjene kač žyle čžer- pjenje Ššerbow, špěwane w šłódkej, mjehkeje macžersčezinje, mój Bōžo, še dolho w dušchi njeshneža. Špěwanške šwjedženje žu wjele wudokonyale na šerbškim wubudženju, jich šlawisny žu rjany, wažny list i jich narodneho šlawanja — a na wschěch špě- wachu Šejlerjowe šłowa i škozorowymi šłožami. Šejler wu- pokasa so niz jenož šamškleny ale tež wjekele a tač so šalubš wutrobje kōždeho. Šiterarna kritika žnadž mnoho jeho pēšnjam porokuje — ale lud budže je tola špěwacž.

Š wobčežnosčžemi žym so do Baczonja dowlešł a i nje- mjejšćimi wobčežnosčžemi drugeho dnja do Šufowa.

Du dyrbju čžitaręj najpředny něščto wukōžicž, so mje njeby pschěhnatosčže abo pschecžiwjenja žamemu šebi winował, hdžęž mje w žamžnej khwili nadeńdže w Šufowje, nadobo w šłóščtrje, a potom sažo w Baczizach. Wšchitke tute měštna, prošču, tworja po šdacžu jene jenicžke žydlisčezjo. Š Šufowa pschindjesch psches mōst do Bacziz a nawopak. „Šłóščtr“, kač wokolny katolški lud i krótka praži, po prawom „šłóščtr Marijna Šwěšda“ dōtka so wobęju wšow. Psches wulke, štarožitne, pschi žamym kač twjerdžišnowe wrota — šłóščtr i žyla šterje jako někažka twjerdžišna wupada — šastupimy na ščěroki dwōr, na kotrymž pschede wschēm naschu kēžbnosčž wuputa šłóščtrška žyrkej, kotrejž šahroda a šłóščtrne pohřebniščežo poetiški posadł tworitej. Š mjenje poetiškim dopjelnjemom je šłóščtrška piwarńja. Šetkamy wjele małych holecžatkow w malo pižanej, štoro žaro- wazej, ale tola rjanej drasčęe katholicškich Šornjošuzicžankow — jena kač druga. Du do šchule. W tutym žonškim šłóščtrje je tež elementarna holecža šchula, w kotrejž šłóščtrške kotry, „šnjež- ničški“, kač jim lud rěka, šerbšzy a němšzy wucža — pschetož wschitke pensionaty na šwěcže žu němšče! Wogębity duch naž wobtwęje, šstupimy-li do žyrkwoje — duch mnohich šańdžených lē- štokow. Žana žyrkej njeje na mnje tajki šacžiščę čžinika, kač žyrkej tuteho šłóščtra. . . . Žhly nutškwony džěl čžini ša- čžiščę čžesčehódneje štarosčęje, je napjelnjeny, štoro pschepjel- njeny se wschelafimi, mnohimi woltarjemi a wobrasami, wo- šřjedža je ššćka pschihluschnych rošmērow i drjewjanymi, pošto- čženyymi figurami, pschi šezženach štare rowy bhwschich abatškow šłóščtra i jich šolorowanymi relifami, psched hlownym wolta- rjom, maušoleum šakšadnikow šłóščtra a žyrkwoje, wschudžom rjšhowanjow a rjšhowancžkow, wobrasow a wobrasškow, wscho pschepjelnjene i rjanymi debjenkami. A na wschēm špocžitwa něščto jako čžęža. Pšchipada čži, jako měto to wschitko w tebi rēcžecž, jako by wschitko jenož i někažkim kusčtom něme byto. Na wschēm špodžitwa čžęža wěšow. . . (Šokracžowanje.)

Na seleny schtwórtk.

1. Kor. 11, 23—32.

Bože wotkasanje.

Stóž: Šhwat Boha, moja duscha! zc.

Budž šhwatba, Jesu, tebi ja wotkasanje bohate! —
S nim sjednoczil naž hebi by šhudych do wschej' wěčnosće. —
Esz i cžetom krej nam škiezil, kiž ja wopór by dał,
Dolh hrěšchny našch s tym škiezil, nam herbštwó wotkasał,
kiž pschetrjechi wschu krašnosć tu šwěta braschneho
a pschekrašnja wschu cžaknosć do šboža wěčneho —

Šdnž w nozy pscheradženy bě tamnej jara bolosnej
a bórsh wopuschčeny wot šhly póžtow bojasnej,
wjal šhlěb by s džakowanjom, jón šamał, poškiezil
a s milym špodobanjom šwój škuff tak wobkrućil:
Tu w šmice, jěšće cžělo, kiž ja waš podawam
do šmjerče, so by šmělo šo dostacž šbože wam!

Tež po wječera podał by šhelich jenaf mišosnje
A k temu šlowo dodal: Tón šhelich wotkasanje je
we mojej krowi to nowe, kiž pschelecž ja waš chzu,
so hrěchi wam šo mohle tak wodacž i wěšosjezu! —
To cžinče k wopomnjenju mi s myšlu džakownej
a wěry pošwlnjenju je wobšowaječe šej! —

S šnjercž pschipo wjedacž tudy wschał dhr-
bimymy šnješowu.

Šlej, hrěšchne našche brudy wón šetrel je šwojej je krowu. —
Duž pschindžny s dostojnosćju, šo pschmym džakownje,
šo šajny se šprawnosćju wschěch padow pokutnje!
Šchtož njedostojnje štupi tu k jeho wječeri,
šnjercž ja žiwjenje šupi šej k wěčnej žalosći.

Ach, pratoje rošbudžejny tu pschezo cžělo šnješowe,
šo w duchu wobnowejny, njech džakna duscha woštanje! —
Ššo šudžicž šami chzemy, so šnješ naž njeshudži;
šjes poroka njech džemy tam k šbožnej wěčnosći,
hdžež wěčnje wužiwamy, šchtož dobyt šnješ nam je,
a šhwatbu šaspěwamy jom' junu radoštnje! —

U.

Zyrkej a štat.

Šchtož šo w tutych dnjach štawa, šo šapocžinajo 13. měrza
w Barliuje, njerosžakuju ani žylemu ludej ani tež žyrkwi to
njbjo pschichoda. Džentža (20. měrza) do žyła hiščeje njewěmty,
šchto je šo štalo ani tež šchto šo rujnje štawa. Šchtož nam duž
šawoštaka, so bychmty šo cžinili, je to, šo šmty my šwěrnj we
wěrje temu šnješej teje žyrkwoje a šo to tež wobšwědčamty
psches škuff. Tón šnješ pak daj, šo by bórsh mēr, wopratožžity
a šbožowny mēr bydlit w kraju a ludu! — — —

Wo wustupje s žyrkwoje nětkle huscžišcho šhlyšich; šu šo
tajke tež štate we našchich wošadach. Šwangelšto-lutherske krajne
konšistorštwó je wušaš wo tym wudało, kaš maja šo duchowni
pschi tym šadžeržecž, kaš potajšim žyrkej šo s tajšimi šaběra, kiž
wustupja. Pschi tym njebě trjeba, nowe šakonje a wušašnje
pschihotowacž; buchju jenož te hacž dotal wobštejaze šhromadžene
a s nowoh pschihotowane. Tak tež pschecžiwizny njemóža žyrkwi
porokowacž, šo wona nětkole w nušy wunušowane wušaš psche-
cžiwó wustupjenju wudawa. Wustup džě njeje tež něšchto nowe;
žyrkej je šo wot wscheho špocžatka s nim šaběracž mēla. Š tutym
šarjadowanjom wo wustupje njeshpuščež žyrkej tež šwój protest
pschecžiwó temu wobštejazemu šakonje wo wustupje, pschede

wšchēm niz pschecžiwó temu jenemu džiwonemu poštajanju, šo
je hižo 14lětnym rošbud wo tym pschewoštajeny. Nimo teho
wscheho šu šo pschi wufonjenju tuteho šakonja wschelake druhe
njedostatki wufopake, pschede wschēm tež jene wobmjeshowanje
prawa, kotrež macž ma na džěcžoch, kotrež hiščeje 14. lěto nje-
dožpichu; tajke něšchto šo pschede wschēm s tym modernym
duchom našcheho demokratiskeho cžaka — tajki wón tola byčž
chze — njeshnježe; jedna šo to pschi tym wo wustupach, hdžež
mandželški a nan s žyrkwoje wustupi, macž pak niz. Wobaj, nan
a macž mataj to prawó wocžehnjenja šwojich džěcži; šchto pak
potom, hdžž chze nan wustupicž, macž niz, s džěcžimi? Tajke
njedostatki šu pak žyly witane; pschetož wone pschezo bóle do-
pokajaja, kaš to je šakonjemj našchich krajnych komorow klaza a
kaš jara je wotšhorjenje nušne!

S bliska a s daloka.

S škotež. Šandženu njedželu, šudika, mēšachmty tu woš-
bity žyrkwinški šwjedžer. Šnješ šand. Weser, kotryž bě w okto-
brje šandženeho lěta džěl šarškeho džěla pschewšał, bu ordinowany
abo ja duchowneho pošwječeny, — njech tež niz hiščeje ša-
pokasany. Š tym dopjelni šo pschecže a próžowanje wošadny,
kaž šastupowazeho duchowneho a wošebje tež pacžerškich džěcži a
jich štaršchich. Móže tola nětk nowy duchowny šwoje pacžerške
džěcži tež palmarum konšfirmowacž, kaš šo to druhdže štawa, a
tuto, kaž druhe šarške džělo pschindže nětk hižo do jutrow, tež po
žadanju šastupowazeho duchowneho do praweho porjada. —
Šnješ tajny žyrkwinny rada šosenšranž dokonja šwjatocžny škuff
ordinazije abo pošwječjenja mlodeho duchowneho s pomožu ša-
štupowazeho duchowneho k šararja Wšrgacž=šošacžičžanskeho
a k duchowneho Wšrosaka=šetlicžanskeho w pschitomnosći k.
šollatora Wilhelmi na škotežami a žyrkwinškich přjódštejčerjom
a wošadny. Šoža šlužba šo psches špěw šchulškich džěcži pod
natwjdowanjom k žyrkwinškeho wučerja šofera porjenšchi.

Pytaj a namafaj.

K VII. Šiob 40 a 41 štaw, behometh a leviathan, abo
wodokšlón (Nilpferd) a krododil.

VIII.

W nowinach cžitamty, šo je šebi něhdže w Amerizy drje,
něchtón jedny šoahotny šašchž twaricž dał. Šaš wulki a šelko
ruma mēšesche šoahotny šašchž a hdže je wopišany?

Šištowanje.

Jedny šwěrnny Šserb a cžitar našcheho šopjenka šjele nam
njesh druhim proštwó, kotruž tu wošewjamty s tym pschecžom,
šo by dopjelnenje namafaka: ... Šo mojej myšli by jara
dobre byšo, hdž by wučženy šerbški špišacžel mašu knihu wo
pschistojnym wajchnju špišak w dobrym šerbškim a šcheshčanskim
duchu: Šaš ma šo cžłowjek šadžeržecž pschi jědži a picžu, w roš-
mošwoje s ludžimi, w drascže atd., wschelake dobre rady a wučžby.
Pschetož kaš to nětkle je, njewě wulki džěl mlodych ludži, šchto
pschistojne waschne je; woni maja teho dla wscho, šchtož widža
a šhlyšcha, šle a dobre, ja pschistojne waschne, ja wulku šdžela-
nosć, a šu psches to žyly pokazeni.

K temu wón dale pschistaji: „Młodži ludžo, kiž šchulu wo-
puščeža, mēli wot štaršchich abo kmótroto šerbške špěwarške,
šerbšku bibliju a jene knižki wo pschistojnym waschnju šobu-
dostacž.“

Šamolwity redaktor: šaraš Wšrgacž w šošacžičach.
Čišchž Ššmolerjež knižicžišchčžeršnje w Šserbškim Domje
w Šudyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnu
Napoj mócnu
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje džětał
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njech čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy robotu w Serbolerje z knižicizicizerni w Budynčinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Jutry.

1. Kor. 15, 17—20.

Schto nam tón kamjen wot rowowych durjow wotwali? Tak Marja Mladena a Marja Jakubowa a Salome njes kobu džachu, kiž rano k rowu teho Snjesa pschindžechu, jako bě so kabbat minyl a kónzo pschadžesche. A hlej, jako tam pohladachu, pytuchu wone, so bě tón kamjen wotwaleny. A wone pschindžechu do rowa a widžachu mlodžejca na prawej ruzi kědžo, tón běšče j dolhej bētej draštu wodžety; a wone so strowžichu. Wón pak džesche k nim: Njestrožče so, wy pytače Jesuša Nazareniskeho, teho pschizowaneho; wón je stanył a njeje tudy. A wone wuidžechu kšěsje a čekuchu wot rowa, pschetož strachota a hrosa běšče na nje pschischka. — Ale bórny bě hrosa sažo wot nich wšata; tón horjestanjeny kam so jim sjewi. Nětko so jich srudnosć do wulkeje wjekełosće pscheměni. Běchu teho Snjesa widželi so bě sažo žiwy; to bě jim dosć. Nětk tež wjeđichu: dha budžemy tež my žiwi; hdžež je słowo horjestanyska, njemóžemy tež my, jeho stawy, w rowje wostacž.

Sa naž, moji lubi, njeje horjestacze Jesuša, nascheho, nje nje wěste, hacž sa tych přenich kšědkow, runjež nješimny teho horjestanjeneho widželi a se kšojimaj rukomaj womakali. Ale wěrimy tež my tak wěsće, kaž te žony? Njeje Jesušowe horjestacze sa naž njesrošymliwe? Wjele so jich namaka, kotsiž horjestacze teho Snjesa njechadža pschidacž a wěricž. Tak běchu tež hižo w přenich wofadach kšěcizijanow ludžo, kiž běchu we wěry do horjestanjeneho njewobstajni, kotrychž rosom to njewěresche. Těhodla kšojaty japoschtok Pawol jim horjestacze Křistušowe křucze wobkšědčži.

Nasch text je spěw dobyčeja, kotryž tu j erta teho wulkeho japoschtola kšěciziny. S móžnym słowom dobyče jutrowneho wjerka pschecizmo kšěcizni a rowej, dobyče jutrowneje wěry pschecizmo bošecizni a dwělej pschipowjeda. „Tón Snjes je stanył, wón je woprawdže horjestanyska!“ Wón nam wažnosć tuteje wěrnosće pokazuje, naž dopomni, kaž bēdne by čłowjestwo bjes horjestanjeneho Křistuša bylo, a kaž křadne je s nim. Čhemy kšebi wažnosć horjestacze Křistuša bliže rospomnicž. My so prashamy

1. Schto je Křistuš?
2. Schto su jeho japoschtoljo?
3. Schto kšemy my kšěcizijenjo bjes horjestanjeneho Křistuša a schto kšemy j nim.

1. Pschedstajež kšebi, so njebychu na čiči piatł žane jutry pschischke. Womhkež kšebi, so bychu te słowa: „a woni džěchu a wobarnowachu row s wachu a sašglowachu tón kamjen“, kónž žykeho ewangelija byke, njeby potom słowo kšojateho japoschtola křadne wěrnosć byke: „Njeje-li pak Křistuš horjestanyska, dha je wascha wěra pschiwěra, a wy hiščež seže we waschich hrěchach.“ Schto by Křistuš byl, njeby-li horjestanyska, Nicžo druge, kšiba wot Boha wopušcženy kšonač, w nozy a strasche kšapuzena kšěsda. Drije je křadne kšěcizila, tuta kšěsda, ale w nozy a strasche je kšapuzena. Haj, jeho słowo je tež tu hiščež křadne, a žana wucžba njeje nam njebjeskeho Wótca tak křadne pokazala, je čłowiska wutroba tak hluboko rosemila; ale waž sbóžnych činicz tuto słowo njemóže, pschetož to je słowo čłowjeka. Tež wón je so tu myslil; pschetož wón je prajil: „na tšeczi džeń budu sažo horjestanyska“ a njeje horjestanyska. Haj,

wón wschať tež tu lubosť a česť saŕžu; wón je jedny tych najnadobnijšich, je pschikad dobrých počinkow, martrať, kiž hwojeho runjecza nima; ale wón nijeje tón Ebóžnik, tón Wu-možnik wot hrěcha a hmiereče, wón je ham frudny dobytk hmiereče. „Njeje-li Šhrystuŕ horjestanyť, dha je wascha wěra podarmo“. To hmy hač dotal do čłowjeka mēřili, hmy ſo k čłowjetej modlili. Čłowjeſtvo je tu saſo, ſchtož wěſche, priedy hač Šhrystuŕ pschińdže, čželo bjes hlowy, ſtadlo bjes paſtyrja. Tu hmy hiſcheže we hwojich hrěchach, pschetož njewěmy, hač je Bóh wopor ja hrěch tebi wujednaria pschewjal abo niz. Woprawdže, to by ſtraſchna myſl ſa wěrjazu duſchu byla! — Ale bułže dobreje nadžije; Šhrystuŕ je horjestanyť; wón nijeje w rozy a ſtraſche haŕnjena hwěſda, wón je dobyčezěſzy ſo blyſchězaje ſlónzo. Šhrystuŕ je horjestanyť; a psches jeho ſbudženje wot mornych je Bóh teho wot čłowjekow ſaŕudženeho, ſchizowaneho, mornjeneho a pohrjebaneho ſnjeſa ja zply hwet čžmil a ja kóždeho wobhwečžil: „Do je mój luby Eſyn, na kóřymž ja dobre ſpodobanje mam!“ Někto je jeho ſlowo jaſo ſlowo wěrnosťe dopoſaſane; pschetož Bóh je wschitko dopjelnit, ſchtož bē priedy pschipowjedat. Někto je ſo ham wobhwečžil jaſo Eſyn Boži, kral čžesťe, knjes kraŕnosťe, wjetch žiwjenja, dobywat hmiereče. Někto je jeho ſkutt doſonjany, jeho wujednariſti wopor na ſchizju je pschijaty, jeho njeſchecželjo ſu k hami bje pschichli. Tehodla dyrba ſo w Jeſuſowym mjene poſlawocž wschitke kolena tych, kiž w njebjech a na ſemi a pod ſemju ſu. Tehodla ſchecžijaniſtvo dženka teho ſnjeſa i k hwalobnym kherluſchemi k hwal.

2. A dale, ſchto bychu japoſchtoljo byli, njeby-li Šhrystuŕ horjestanyť? — Nicžo japoſchtoljo tať wóſſje, tať huſto, tať kručje njeprěduja k hiba to ſpodžiwne: „Šhrystuŕ je horjestanyť!“ Tuteho Jeſuſa je Bóh ſbudžil, teho hmy my wschitzy hwečžitojo“, tať Pětr na hwojatkach ludej w Jeruſalemje pschipowjedaje; a hwojaty japoſchtol Pawol w Athenje předuje wo „Jeſuſu Šhrystuŕu, kotrehož je Bóh ſbudžil wot mornych.“ Eſu čži wschitzy falſchni hwečžitojo byli, jaſo pschipowjedachu: „Šhrystuŕ je horjestanyť!“ Je ſo Marji džalo, jaſo w ſabrodže Jeſuſa widžesche? Je to hōn byť, jaſo wučzonnikaj i Emmauſka teho ſnjeſa poſnaſchaj, jaſo k hleb lamasche? Eſu čži jednacžo duſcha widželi, jaſo teho ſnjeſa wohladachu, hdyž jich poſtrowi: „mēr budž i wami“ Abo ſu jenož druhich jebali jaſo falſchni hwečžitojo, runjež hami wjedžachu, ſo na tym nicžo nijeje? Praježe, ſchto i teho mējachu? Šchto Pětr w Jeruſalemje předuje: „Jeſuſa, kotrehož wy ſeje ſchizowali, je Bóh ſbudžil“, doſta? Wuſmēſchenje, jaſtvo, khoſtanje, hať ſkoro hmiereč. Šchto bē mſda Pawola, jaſo do zuſych krajow pucžowasche, Šhrystuŕa, ſchizowaneho a horjestanjeného pschipowjedajo? Wroza a dželo, hōd a lacžnosť, jaſtvo a ſchwikanje. A tola njeſchecžachu dale to hamſne předowacž! Tola je Šhrystuŕ jich jenicžka nadžija a wjekeleſeč. Haj, Šhrystuŕowe horjeſtače je džiw, kotryž ſkoro roſemicž njemōžemy. Ale hiſcheže wjele ſpodžiwniſcho by to bylo: japoſchtoljo falſchni hwečžitojo, čžerpjo a mrejo ſe kžu w hubomaj; hwet wobelhanj a ſjebany psches falſchne hwečženje; ſchecžijaniſtvo do kžē wěrjo, psches kžu troſchtowane a polēpschene! — Ale kať žyle hinať je to wschitko, hdyž mamy woprawdže horjestanjeného Ebóžnika. Někto njeſu japoſchtoljo falſchni hwečžitojo, ale ſahorjeni pschipowjedawjo wěrnosťe. Někto ſrojemimy: dokeľ je ſo jim tón ſnjeſ woprawdže jaſo horjestanjeny jjewit, kotryž bē nēhdy we wotrocžtowym ſchtaſeže mjēs nimi k hōdžit, kotrehož bēchu mjēs ſchacharjomaj wumrjecž widželi, duž ſo wotajicž njemōžachu hwečžicž wo tym, ſchtož bēchu widželi, a blyſcheli, ſchtož bē jich najſbožowniſche naihonjenje, jich najkručžiſche pschewčženje.

Salkad jich žiwjenja bē wot teho čžaja: „Ja hmy žiw, niz pať ja, ale Šhrystuŕ je žiw we mni.“

3. A někto hladajmy hami na ſo. Šchto bychmy my ſchecženjo byli, njeby-li Šhrystuŕ horjestanyť, a ſchto my hmy, hdyž je horjestanyť? W najſchim tekſeže reka: „Njeje-li pať Šhrystuŕ horjestanyť, dha je wascha wěra podarmo, a wy hiſcheže ježe we waschich hrěchach. Tež tehodla čži, kiž ſu w Šhrystuŕu wuſnyli, ſu ſhubjeni. Je-li ſo my jeno w tym žiwjenju na Šhrystuŕa nadžiju ſtajimy, dha hmy my bje wschitkimi ludžimi čži najhubjenſchi. Haj, njeje-li Šhrystuŕ horjestanyť wot mornych a njebudžemy-li i nim horjeſtanyč, dha hmy my ſchecžijenjo wboſn jebani čłowjekojo. Slaj, Šhrystuŕ je moje heſto w žiwjenju, wón je mój pucž, moja wěrnosť a moje žiwjenje, mój pschikad a mój wodžer, ſo hmy psches njeho wumrženj, to je mój troſcht w moſich hrěchach; ſo k njemu pschińdu, je moja nadžija we wumrjecžu, a w tamnym hwečže dyrbjat ſhonicž, ſo i tym nicžo nijeje, ſo hmy ja bludnicžku bēžal. Slaj, mój najhwečžiči nadawť je, pschibōjſtvo a ſke loſchty pschewinycž, wōczžiwje, ſpawnje a bohobojasnje žiwje byč, a ječerpitwje wuſmēſchenje hwečta ja to njeſeč; — a hdyž mēnju, ſo hmy wotthnjeny kōnz dobyť, tu dyrbjat ſhonicž, ſo bēſche to hōn, ſo hmy podarmo džēſat, podarmo čžerpit, podarmo ſo nadžijat, podarmo wojowat, — ſo nicžo i tym nijeje? Štupče w duſchu psched khorōžo ſchecžijana. Tón ſpōžny tu leži a hwoje poſlednje wojowanje wojuje a na poſlednju hodžinu čžaka. Čžekje je tuto wojowanje. Ale wojowazeho duſcha ma troſcht, to je jeje wěra: „Jeſuſ, mój ſnjeſ žiw je, i nim ja ſobu žiw budu“, to je jeje pschewčženje: „Moje žiwjenje hmy, Šhrystuŕ, hmiereč je moje dobyče.“ A i mērom wumrje, — a někto nje dyrbjalo to nicžo byč, žadny Ebóžnik, žane horjeſtače, žane wēczne žiwjenje? Poſlednja nadžija ſchecžijana hōle ſdacže, poſledni troſcht ſchecžijana přōdne wumhſlenje? Woprawdže, by-li tať bylo, to bychmy my ſchecžijenjo najhubjenſchi mjēs wschitkimi čłowjekami byli; potom by čłowjek tuteho hwečta mudriſchi a ſbožowniſchi byť, kiž praji: „Nēmny a pijmy, pschetož jutſje hmy morni.“ Ale, Bohu budu džak, tať nijeje. Nē, praji wěra, nē, wola lubosť, nē, rjeknje nadžija, a nē praji naſch horjeſtanjeny Ebóžnik ham: „Njeboječe ſo; pschetož ja hmy žiw a wy budžecže tež živi!“ Esmēny wēricž, ſo je njebeſka domina, hdyž pucžowat k wotpocžinkej, bēžer k mērej, čžerpjazy k wēcznej wjekeleſeči pschińdže, a hdyž je tež nam mēſto pschihotowane. Tehodla, moji lubi, dokeľ je Šhrystuŕ horjestanyť wot mornych, hmy my ſbožowni pucžowarjo Boži, kotriž do njebeſh hladaja, kručje do hwojeho Ebóžnika wěrjo. Tehodla, luby ſchecžijano, mēj w pomjatku Jeſom Šhrysta, kiž je horjeſtanyť wot mornych. A ty, ſnježe, poſhlit nam wěru, plōdž do naſ žiwjenje, ſo junu i tobu do njebeſkeho kraja pschińdžemy. Hamjeň.

W. M. w K.

Na jutrownicžu.

1. Kor. 5, 6—8.

Šchecžijaniſke žiwjenje — ſtajne jutro.

Hlōk: Dženk Boži Eſyn ma dobyče ec.,
abo: W. miſ. harfa, čžo. 48: Něk wjekeľny ſo wutrobnje ec.

Něk wjekeľny ſo ſchecženjo, naſch Ebóžnik žiw jjewi ſo
Haleluja, haleluja!*)

Wón durje rowa pschekama, je ſerſchta mōžny žiwjenja.
Haleluja, haleluja!

Š nim radoſeč ſchadža jutrowna, čžer do njebja ſo
wotewrja!

Duž haleluja wyſtajmy, jom' dźat a chwalebny ſpiewajmy!
 Brzech, ſmjerć a czerť nam njeſchodźa, hdyž ryczeć Boży
 dobywa;
 Anjeſ dołh je hrześcny ſapłaczić, měr ſ prawdoſcźu
 nam poſkiczić.

Hdyž woprowať ſo ſa naſ je, nam ſaſtużiť je żywjenje.
 Někť mamy jehnjo jutrowne, — to Chryſtuſ Boży
 chwjaty je.

Wiſeſ njeho wumjedzeni ſmy my wobſy ſ jaſtwa hrześcny;
 ſmjerć zahadło je ſhubiła, je pōžręta do dobycza.

Naſ kud a hela njetraſchi nětť dale; ſmy wſchata ſwobodni;
 naſch Eboźnik knježi w krańſczi, ſmy ſ nim we wěrje
 ſwjafani.

Wón, naſcha głowa, żywy je a naſche nowe żywjenje.
 Duž mamy radoſcź jutrownu nětť w jutrownym my
 żywieniu.

Se ſmjerće ſa nim ſtawamy a w ſwětłe ſbōžnym khodzimy;
 kwap ſtary ſłōſcze, ſchibaſtwa naſ wumōżenych ujejima.

Ně, w cziſtoſczi a wěrnoſczi nětť khodzimy ſ Boha ſwobodni,
 ſo czeſto njeſiſane ſmy a ſtawy Jeſuſowe my!

Œ nim w żywej wěrje ſwjafani kaź kſcheſczijenjo jutrowni,
 kiź jako jehoj njejmjeſta ſ nim herbujemy njejeſa. — U.

*) Tołe dwōjne haleluja — ſo (pſchi ſpiewanju) po lōždej 1. a 2. rjadzy
 woſpjetuje!

Zyrkej a ſtat.

Schula a jaſo ſchula! Tuto prachenje njejmjelezi. A dojez
 niź na twch teź tu wjaźy krōcź mjencwaných ſchulach: naboźnej
 a konfeſionalnej, ſwětnej abo bjeſbōžnej a tej moralnej!
 „Sozialiſtiſka ſchula“, to je to nowe heſło w tutej wěrzy! Wo
 njej ſo nēhdze tole piſche: „Œchtož dnrhjeſche kſcheſczijanſka na-
 boźina ſa ſchulu bycź, mjenujzy tōn duch jeneho nadobneho
 żywjenje nahlada (Lebensauffaſſung), poſneho dobrych poezin-
 ſow, to dukonja ſa tu nowu ſchulu proletariſkeje republiki tōn
 „jozializmu!“ Tole, ſo wē, je w Caſkej piſane! A jena
 nowina teź hnydom praji, ſo je duž pod „ſwětnej ſchulu“
 pola naſ w Caſkej tuta „jozialiſtiſka ſchula“ ſ roſymjenju.
 Pchjezo dale ta! To mōže ſa naſ jeno dobre bycź! Tak nē-
 fetremu, kotryž nētłc ja ſwětnej ſchulu wuſtupuje, ſo ſnadź
 piſcheſ to hiſcheje w prawym czaſu nēſchto jeſdanje wo tym, hdže
 ta jeſba dže, a — wón ſo wobroczi!

„Erſa“, ſchto njeby tuto ſłowo byte mēt a teź byty byt
 kam wpt teho wſchelakeho „Erſa“. To najnowſche — abo
 ſnadź teź hižo ſtare — mjeſ tajkimi wēžkami je „Kirchen- und
 Gebetserſa“, kaź to jena nowina mjenuje. Jene ſjednoczen-
 ſtwa w Lipſku (!!) roſichěrja leczaže kopjeno, kotrež ſ wuſtupuj
 j zyrkije namoſtwa. Na lōnzu tam rēka: „Wuſtupcze je žonu
 a džećimi! Œa kwap, pohrjebn abo ſpalenje a druge padn po-
 ſkiecza podpizany ſartell (jednoczenſtwa rēcziſow), niź jenož
 ſobuſtawam ale teź tajkim, kotryž hiſcheje ſ wonka ſteja. Woni
 rēcza w cziłowſkej, nadobnej myſli, kotraž wo Boſy nicžo nje-
 (Gottfreier Sinn!). A ſa ſchulu ſo piſcheje a žada teź tajki
 „Erſa“. Nēka w jenej nowinje: „Žadn džeń bjeſ chwjatocź-
 neho ſwontjenja (Feierſtunde), hdžež ruźy wotpoczujutej, myſle
 ſo hromadźa a na nēſchto ſo ſkoźuja, ſchtož je wyſche hacź
 wſchēdne džeło. Wo ſkōnczenju džeła ſo ſhromadźa pſched jentym
 wobraſom abo pſchi jenej ſtawisnje, pſchi roſpominanju je-
 neho ſłowa jeneho baſniſa abo pſchi ſanoſchowanju jeneho

Cherluſcha — to njech je to wſchēdne natwarjenje! To je ta
 nutroſcź ſwētneje ſchule, to je jeje ſchulſka modlitwa!“

Œ bliſſa a ſ dalofa.

Na miſtra Jeſelnizow je njedawno jedyn pucźowať nēhdze
 tole piſat: Bē to 24. januara. Bēch ſo na dwōrniſczechu
 w Potsdamje do czaſa bydnył a ſo mni 6 druhich woſobow.
 Strōtko prjedy hacź czaſ wotjēdže, pſchiūdže ſaſtojniť a žadaſche
 ſebi kartki. Wch je poſaſachmy. Wo nēſchto mjentichinach
 pſchiūdže tōn ſaſtojniť ſažo ſ nam a rjekny ke mni, kiź ja pſcht
 wotnje ſedźach, zyle ſdōrliwje: „Wch waſchu kartku hiſcheje
 ras wobładať, proſchu poſaźcze ju mi!“ To ſo mi njeſdaſche
 prawe bycź. Wchylach ſebi, ſo jemu ſhubjenu kartku pola jeneho
 pucźowarja pytachu. Duž, ſo wobarajo, wotmołwicy: „Wobł-
 dać mōžecze moju kartku, tola ſ ruki ju ja njedam. Œsym
 ſebi ju zyle po prawym kupiť!“ Œaſtojniť kartku zyle ſwē-
 dmiłwje pruhowawſche. Wo tym wón ſ jentym ſady jeneho ſte-
 jazym knjeſom nēkotrzy ſłowa porēcza a mi na to 100 hriwnow-
 ſku papjeru poda, prajizy: „Œsmēni wam tutu papjeru wrō-
 czić, kotryž jeze pſchi kupjenju waſcheje kartki pſchi ſchaltarju A
 wchylſche placziſny wotodal?“ Œ tymaj dwēmaj papjerjomaj,
 kotrež bēch wotodal, bē jena tječa pichilēpena byla. Mōžecze
 ſebi myſlicź, ſo buchu ſobupucźowarjo, kiź bēchu wēz wob-
 kēdźbowoli, ſ tutym jara ſwjeſeleni a wunjeſechu ſprawnemu
 ſaſtojniť jene mōžne ſława.

Doſtor.

(Wotracźowanje.)

Na lōždej ſtutych reſkwiwow leži nēſchto ſ wotnych bytojeźow, kiź
 ju nēhdny zyrkej napjelniť a ſo tu modliť — ſa czo? ... Œ, ſa
 mnoho, ſa mnoho! We Ruźizy mējachu ſo pſchezo ſa nēſchto
 modlicź.

Žōnſki kōſchtr rjada zisterziſkeho Marijineje Œwēſdy ſako-
 žichu w lēcze 1268 knjeźkōjo ſ Kamjenza. Žich knjeźtwa ſabaſche
 wot kōſchtrſkeje wody hacź ſ Połcziſy a wobjimawſche nēhdže
 bydomdžeſacz wſow, nētto pať hižo ſ wulkeho džeła pſche-
 nēmeženych. Tutōn ſplah je wſchē ſwoje mozy naložiť na po-
 nēmeženje ſłowjanſkeho kraja, podobnje kaź druge nēmiſke ſplahi
 na ſwojich knjeźtwach. Do kraja ſwołachu ſo nēmiſzy koloniſtojo,
 ſo bychu nēmiſke mēſta ſakožili adt. Kamjenczańſkim knjeſam
 pomhaſche w jich džełe wubjernje jena wobſtejnoſcź. Wiſeſ jich
 krajinu džeſche ſtara drōha, po kotrež nēmiſzy kupzy, wuczaho-
 warjo a wſchelazy dnrdomdejizy ſo do Œchleſyſkeje podawachu,
 — a ſo ſ zyla hižo na drōſy, hdžež ſo hodžeſche, wuſadźowachu.
 Haj mējachu ſo ſa nēſchto modlicź, tehdy a w poſdźiſkich wicho-
 rojtych wōjuſkich czaſach — a maja to hacź do nētka.

Bēchmōj ſo nutnje ſ Ruſowſkim pſcheczelom wobjałoj.
 „Njewērno, jeze khown?“ bōrſy pytny. Wōndžemōj ſ na-
 ſchemu ſēkarje. Œalubi ſo wam, je to woſebith cziłowjeť, do-
 zyla originalny.“

„Œserb?“ ſo wopraſcham.

„Haj, dobry Œserb.“

Džečmōj ſpofojiwſchi prjedy mału ſtaruſchku „macź“ pſche-
 cziłnihu, ſo ſ wobjedže zyle wēcze a ſ dnyfom pſchiūdžemōj. To
 by teź było, hdy bychmōj njeſchilſchkoj a ſ tym jeje kucharſke
 wumjełſtwa njeſchilſchkoj!

Œa mału mjentichinu ſmōj w Pańcziſach pola ſēkarja
 Kencza. Œēkarjowa macź naju nuts wjedže.

„Kjenczo, ſmēm ſaſtupicź, maſch khwile?“ ſawōka pſcheczeť.

„Daj“, kliczi cziho se istny.

„Ale hmój dwaj, pschitwedu hosczaž.“

Ma prosy pokaja so wyhoka postawa lëkarka Rjencza, we kufni hacž do ichije sapinjenej. Mërne, skoro mutne wócžko a rjana, žiwëta, niz pschējara pëstowana pozna broda cžinja wobliczo na prëni pohlad sympathiske. Tute wócžko bësche mi f hudancžkom. Mózesche wosnamjenicz pak cžlowjeka mjehkeje, bjesstromneje powahi — ale tej cžlowjeka wulkich a hórkich nashonjenjow žiwjenja, kiž hu jo nawuczile tupje f resignaziju abo f njeledžbnosježu do žiwëta hladacz. Ale wošebity cžah we woblicžu, bch rjekt bolostny, dopjelniwosche wuras wócžka a nje-dajche dolho dwëlowanjam knježicz. Mimo tuteho cžaha dosta wócžko nježnosježe a pomurjenosježe.

„Proschu“, namotwjesche lëkar f krotka a f cžicha. Rëczjesche f wjetšcha cžicho.

Zastupichnoj. Pscheczel poda lëkarjej ruku jako pscheczelej a pschedstaji mje. Bjes dolhich pschedšlowow wupraji tež pschicžinu nascheho wopyta. W tej khwili bësche Rencž f lëkarjom a pocža mje pschepytowacz. Njerëczjesche wjele, ale f mačo klowani poradži so jemu, mje lëpje smërowacz, hacž by so to druhemu se schërotim wukladowanjom poradžilo. Bëch hižo na pol wustronjenu. Potom wotëndže, so by mi lëkarstwo pschiprawil. Trochu klazasche...

Jeho krotkeje nje-pschitominosježe wužiwach f pschekladowanju jeho istny. Bëch f nej bërny hotowy. Mala stwicžka tak ja jeneho, komuž so pschewulkeje položnosježe njecha, kiž lubuje wuczel cžicheje domjaznosježe — kotruž po prawym nima. Bjes žony, bjes džëczzi, kam khowa so w nje-wulkej, cžëhnej istwicžy, so njeby so nješdal bchž tak wožamocženy, so njeby jemu tak styšno bylo. Bižaniske blido f polzu herbškich knihow pschi wofnje, lëhanka, kozo a sažo polza f knihemi, na seženje wobras bëlobrodatoho starza — nana Smolerja, to je wišo, šhtož w skromnej stwi wobkedžbujemy. Intimneho ničžo. Wišo tak pschikromne, kaž wobydler maleho wucžeka kam.

Wišak hižo dže a nježe bleschku nekajseje tinktury.

„Potajkim Slowjan, kiž njeje na naš sabyl“, japocžina bjes wscheho rosčëžowanja, jako by jenož pokračowal, jako by jenož nič hižo japocžateje rosčolowy nawjasowal. „Bratsja na naš japonnichu a my kam na žebje tež. Woni wo naš nje-wjedžachu — a my nje-wjedžachmy kam wo žebi. My ani to nje-myšlo žwój lud wopuščežowachmy.“

Džiwach so, hdyž telko f rta hudancžloweho, sawrjeneho muža šhšchach. Pscheczel na unje wuřnamnje hladasche. Rëkar rëczjesche dale, žebi do porstow hladajo:

„... A wopuščežimny jón hacž dotal. Džemy studowacz a tepimny so to zusbje, něšto so bchmy žwoju poslednju mōž žwojemu ludej wënowali... Ale wo wschëm tym žebi hišcheje prajimoy“, doda a pocža něšto f žyła pōdlanskeho f pschecželom rëczëž.

Bërny potom hmój so f wotkhodej šbëhnyhoj.

„Popoldnju pojëdžemoj du Smjecžez“, postaji lëkar na dobo pschi džëlenju.

Rencžowe ijewjenje bësche tak nahle a wožabite, so wëšo moju myšl šhlnje wobknježesche. Stajnje žebi pschispomnich jeho podobu, mër jeho hloža a pohibow, mërnosčž wurasa wofa a žyheho woblicža. Tež jeho knadne klazanje šdasche so f dopjelnenju pschedstatow wo nim nusne bchž. Čžehodla mje tón cžlowjel tak šajimowosche? Kač žudži wo žwojim ludu a jeho pschichodže! So steji na bjesnadžijnym stejnišchëžu, hacžrunjež žwój narod horžo lubuje, žhm f někotrych jeho šlowow jašnje špōšnač. Kačku mješesche tutón cžlowjel minyšosčž? Pschetož

so bësche jeho powahu niz runje pschecželna minyšosčž wufubłafa, so bësche tež jeho wofu mër a jeho woblicžu wony hórki cžah narwšowala — to šdasche so mi psche wišo wëšte a nje-dwëlne.

(Pschichodnje dale.)

Njewjedro.

Džen je parjazy. Ššönzo hori wišë štworjenja a hrosy wukšichicz wschë kwëtki na polu. Žadyn dym njedyma, žadyn ptaczł nječžitože w seženjojnym tekku — cžëšchna cžichota je wšchudže. Kwëtki na polu powëšescheja wjadle hločëžki a štonaju w šmjertnych tuhach. W parjatym powëtru so pschivlecžesja cžëmne mšhly a škopja so na cžornoschëtu mrócžel, kiž hrosy f nješbožom. Š jeneho wobrasa šchwihaju šhški, hrima so, mrócžel wuwri. Hižo padaju tošte, cžëžke kapki; wišo bëži psched deschëžom pod šëchju; a je tež hižo cžah, dofelž frupy hižo pjeršcha po šëchach. — Modlitwa, žaložëž je šhšchëč w kōždej kžëži, na kōždym prosy. Njedotžo — a šhön kraj je wodžety f bëlej cžëlnej plachtu.

Wišcha nadžija špluny kurej po wodže, wón pošbëhne myšl f Bohu prajizy: „Bōh je dal, Bōh je wšak, Žeho mjeno khwalimny wëcznje.“ — Ujawka pschëstawa, džiwja hara w pschirodže so pomaku smëruje, a nje-winowate kaž džëčžo, kiž so žmëška psches šhšly, pohladnje ššönzo psches mokre mrócžele... E. D.

Morjo.

Wokoto žuchej jemje je na wschëch štronach wulka a šchëroka woda, kotraž mjenujemy morjo. Mórška woda je šelenojta a nahórzy šłodži, so so njemōže picž. Šdyž namōrnikam wuňdže šłodka woda, dyrbja šredž morja f lačžnotu jemrëčž. — Mórške dno je podobne wjeršchinje nascheje jemje. W morju hu wulke hory, doliny a runiny; mórške dno je pokryte f šłotom, pëškom, kamjenjemi a druhimi wëžami. Morjo njeje nihdy f mërom, nje-pschëstajzy so hibje. W kōždych 6 hodžinach morjo so pschiliwa a w druhich 6 hodžinach pak so wotliwa, mjenujemy to ššhad a pad abo pschiliw a wotliw. Šdyž so šbëhne wëtr, tehdy morjo mōžnje žolmi; tež po wjetšchich morjach so woda tam a šem pscheliwa.

Ma morju živi so wjele ludži, kiž we kōždach a parolōdžach roswožuja tvoru na wschë štrony žiwëta. Parolōdže honi para, druge kōdže pak powëtr. Namōrnikam hroža na morju wulke štrachi, a wërne je pschišlowo:

„Šhtōž so modlicž njewë, tōn njech so na morjo poda.“

E. D.

Wutrajnoščž.

Mongolski wjetčž Timur, pschemōžnik Asije, bë něhdy nucženy, so ššhowacz psched nje-pschecželemi w roswalenej kžëži, hdyž něšto hodžin šamotny wofa. Čžyžo žebi myšl wotwjesčž wot žwojeho horja, šahłada so na mrowju, kotraž na wyhoku murju wlecžesche se šornom wjetšchim hacž šama, a licžesche, kelko pošpytow bë jich trjebnych, žwoju wofu pschewjesčž. Džewjecž a šchëšëčždžëšacz krocž šorno na šemju padže, ale mrowja próžy nješpuščežzi a — šydomdžëšaty krocž dolëše horje. Šōnle pschiklad Timurej tehdy wutrobotosčž pschispori a nihdy tejele wucžby f pomjatka nješpuščežzi.

E. D.

Wudawa „Ššerbška Žužiza“, družtvo f wobm. ruř.
Samolwity redaktor: šarar W h r g a c ž w Mořaczizach.
Čžišchëž Ššmolerjež knižicžišchëčërnje w Ššerbškim Domje
w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrny džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždý šobotu w Šmolerje; knižničisčezerni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 wj. dostacž

Wlode jutrn.

Jan. 14, 1—6.

„Trošchtujće, trošchtujće mój lud, rěčće j Jerusalemom wutrobnje!“ tak je Bóh jastarsku hižom swojim profetam poručil, ale mjes wschitkimi trošchtarjami, kiž su wot teho čaka w jeho mjenje do šwěta wuschli hač na džěńbnišči džěń, njeje žadny šwěrnischo swojeho trošchtarstwa hladat, žadny lěpje so na to wustat, šrudne wutroby trošchtowacž, hač wón, kotrehož krašne dobyče nad šnjereču a rowom šmy j nowa nětko psches Božu šmadu šwjecžili w tychle šandženych dnjach. Šorjestacž nascheho Šbóžnika Jesom Šhrysta wot mórnych je šamo na šebi hižom njewprajomny trošcht ja žyly do šnjertneje žaloscje padnjene čłowjestwo, ale wón je tež šam na jutrach tajki trošcht kóždemu swojich wučobnikow hišće wošebje pschintješt a j potymaj rukomaj wudžělil. Woblej jeho kaš wón tam Marji Madleni, kotraž jeho j tyščneje boloscju mjes mórnyh pya, j jenicžkim šłowom wschitke šylšy setreje, kaš wón šhwata, šhubofo šhibowanemu Šětrej šlowo šuady a wodača pschintješt kaš wón j milej ruču dwělowazeho Domascha k šbóžnej wěstoscži swojeho šorjestacza dowjedže, kaš wón tamnymaj dwěmaj na puču do Šmauša pišmo wotewri a wutrobu napjelni j krašnym njewurjeknjemym wješelom, kaš wón žyly wubojanemu šadlesčku swojich wučobnikow psches šwoje šjewjenje mjes nimi šwjatu šhroboscž a nowu nadžiju do wutroby wulowa, jo móža šami trošchtowani potom tež šašo drubich trošchtowacž. A tak dha šu woni na šandženych šwjatych dnjach tež naš šašo bohacž trošchtowali se swojim šwědčenjom wo šorjestanjenym Šbóžniku, tak so šmy j wješelom šhwalicž móhli: „Šhrystuš je šorjestanšt a se wschej

martny čahnyšt; teho so mamy šadowacž a Šhrystuš čže naš trošchtowacž. Šaleluja!“

Šaj, Šhrystuš čže naš trošchtowacž, lež psches nasche džěńbnišche Bože šlowo. Šrawe jutrowne šlowo to je, runješ bu hižo do jutrow rěčane. Šón šnjes je jo rěčal šelent šchwórtk wječor, jako na tym běšče, so mješče so džělicž wot swojich wučobnikow. Šón jim njepotaji, ššto jemu hrošy, so šnjereč a row na njeho čaka a so tež woni w jeho šlužbje so nicžeho šěpscheho dohladacž nimaja, ale wón wučži jich tež psches šnjereč a row won hladacž „do tamnych šlotych dworow“, do šotrychž wón nětko po malej šhwili počehnje, so šy tam tež jim wěčne město a wobhdjenje pschihotowal. Šdžž so jim na šwěče štyščeže, dhyž šnjereč a row jich krašči, hdyž šwědomnje jich šudži, hdyž šwěť jich pschescžeha a wustorka, Šhrystušowi pschecželjo dhybja wjedžicž, hdyž móža wostacž a hdyž maja wěčnu domišnu. Šdže dha je? Šsam wot šebje to ničto njewě; Jesuš nam jo praji. Šój, bratsje, šotra, šyńny šo k jeho nohomaj, prošmny jeho: Šnježe, potwjes nam ty:

Šdže namaka dušča šwój statok, šwój dom? a wón budže nam woboje pošacž, šon wěčny wóžny dom, kiž na naš čaka, a šon jenicžki prawy pučž, kiž k njemu wjedže.

Šnježe, nasch Šbóžniko, wjedž naš ja ruču k Šótzej do domu!

1. Šascha wutroba so njestróžej. Šwěćže do Šoha a tež do mnje wěćže. W mojego Šótza domje je wjele wobhdlenjow“, tak trošchtuje Jesuš swojich wučobnikow, a šon trošcht trebamny wschitžy. Šschetož my tu nimamy žane wobštajne město. My šmy kaš trawa, jako šwětki kžemy; hdyž wětry šaduja, dha šahinjemy, a ja naš njeb'dže mjazy město žane tu

čičhojeć a jezzerpliwoseć, i kotrejž Jesuſ na tajſe napschecziwo-
rečjenje ſwojich wučzobnikow poſluhaſche, čže nam wutrobu
čžinicž, je wſchēm, ſchtož naſ pohnuwa, k njemu pſchicž a ſo
njedacž wotdžeržecž, tež naſche dwēle pſched njeho noſpčž, jeno ſo
ſo to ſ prawnej wutrobu ſtanje; wōn čže nam pomhačž.
„Njeje, kaſ mōžemy pučž wjedzicž?“ praſcha ſo Domasch.
Wēſeje, naturiſki čłowjek pučž do Wōtzneho doma wjedzicž nje-
mōže. Ale ſchtož je wučzobnik Jeſuſow, tōn mōže jōn wjedzicž,
a hdyž je wōn tola, kaſ Domasch, i ſhwiłeni njewēſty we ſwojej
myſli a ſo praſcha: Kaſ mōžemy pučž wjedzicž? tehdy datwa
tōn Anjeſ we ſwojej luboſeći jemu to jaſne wotmoſtwjenje: „Ja
ſym tōn pučž a ta wēnoſeć a to žiwjenje; nihtōn njepſchiūdže
k Wōtzej, ſhiba pſches nje.“

Ja ſym tōn tōn pučž, wōn praji; niž ja pokažu pučž, ale
ja ſym tōn pučž; niž ja ſnaju wēnoſeć, ale ja ſym ta wē-
noſeć niž ja wodžu k žiwjenju ale ja ſym to žiwjenje. Slaj,
jow je wjaz, dylſi Mōiſaſ abo Heliaſ abo ſicheženik Jan,
wjazy, dylſi wſchitzy proſetojo a japoſchtoſjo, kiž ſu pučž jenož
poſaſowali, wēnoſeć jenož pſchipoſjedali, wo žiwjenju jenož
ſwēdžili. Mōj Anjeſ Jeſuſ je to wſchitko ſam w parſchotje.

Ja ſym tōn pučž, tōn jenicžki prawy; nihtōn njepſchiūdže
k Wōtzej, ſhiba pſches nje. We wſchēch čžach ſu čłowjekojo
ſpytali, ſebi ſami pučž do njebeſſ twaričž. W Juđiſkej pyta
wjele pōhanow ſebi ſpodobanje ſwojich bohow dohwečž pſches
mjchelke wōtve čželne poſuczowanja, a tajſich je tež w ſichejezi-
janſtwje hačž na dženſniſchi džen. Druſy ſpytaja ſwoje ſamſue
dobre ſtutki kaſ, hory naſopicž, ſo bychu kaſ po ſchodženkach pō
nich horje fročžili do njebeſſ. Za Lutherow chž a do jeho
ſjatneho wuſtupjenja bēchu tajzy, kiž bēchu njeduchne žiwjenje
wjedli, huſto we wulkej hroſy, hdyž i nimi k wumrjecžu džēſche,
a w ſwojej ſmyſlnoſeći pōſkachu druhdy do ſlōſchtra a dachu ſebi
mniſchu draſtu pſchinjeſeć, ſo bychu ſo w nej pohrjebacž dali.
Woni mēnjachu, ſo ſo jim na ſudnym dnju lēpje pōūdže, hdyž ſu
do bruneje draſty ſawaleni a i mniſchej kaſu pſchirycž. Ale
podarmo! Pſches tu ſatraſchmu hlubinu, kotraž hrēſchnika džēli
wot teho ſwjateho Woha, žadyn ſwonkny nakoſſ, žana nako-
pjena hora dobrych ſtutkow, žane čželne poſutowanje, i žyła žadyn
wot čłowjekow natwarjeny mōſt njewjedže. Nihtōn njepſchiūdže
k Wōtzej, praji Jeſuſ, ſhiba pſches nje. Wichi tym woſtanje do
wēčžnoſeće, a ſchtož čže nimo njeho abo bjeſ njeho do njebeſſ,
ſchtož njewēri do teho Syna Božeho, tōn woſtanje wonkach. Ale
nochžyli dha my wēričž?

Ja ſym ta wēnoſeć, wōn praji. W nim njeje žane jebanje,
bludjenje, molenje; pſchetož Wōh ſam je ſo w nim ſjewil. Schtož
teho widži, widži teho Wōtza; ſchtož jeho ſlyſchi, ſlyſchi, ſchtož
tōn Wōtz pſches njeho rēcži. Wōn je ta ſwēza, kiž je ſwojim
ſłowom a ſchodženjom nam prjedy ſwēčži na pučžu žiwjenja, ſo
ſo njefabudžim. Wōn je ta wēnoſeć, teho dla ſejele nam
ſwjateho Duchy, kiž by nam pučž do wſcheje wēnoſeće poſaſaſ

Ja ſym to žiwjenje, praji wōn na poſledk. Wōn woſnje
prjecž naſch hrēch, a hdyž wodacže hrēchow je, tam je žiwjenje a
ſbōžnoſeć. Wōn datwa nowu mōž k ſwjecženju; ſchož k bōjſkemu
žiwjenju na ſwēče ſlyſcha, to namaka we nim wſchitko ta duſcha.
Wōn je tōn njebeſſi winowiy pjeſk, i kotrehož jeho haſoſy na ſemi
pſchezo nowu mōž, wōlhu a žiwjenje čžahaja. Wōn je to horje-
ſtawanje a to žiwjenje; ſchtož do njeho wēri, budže žiw, hačž
wōn runje wumrje.

Slaj, to wſchitko je nam naſch Jeſuſ, pučž a wēnoſeć a
žiwjenje. Nētk mamy polue wēſte wotmoſtwjenje na to praſche-
nje: Hdže namaka duſcha ſwōj ſtatoſ, ſwōj dom. Nētk njeſymy
wjazy hoſečo a podrožnižy, ale bērgarjo i tymi ſwjatymi a Boži
domjazy; w njebeſſach je naſche mēſchēžanſke prawo. Kaſki kraſ-

ny troſcht! Jeno njefabudžim, wōn plačži jenož Božim džēčžom,
jenož Jeſuſowym wērnym wučzobnikam. Daj ſchryſtuſkej
hdylicž pſches wēru w twojej wutrobje a jeho ſwjatemu Duchej
ſo wodžicž, dha budžeſch junu pola njeho hdylicž we Wōtzowym
domje wēčžuje. Hamjeſi.

Zyrfej a ſtat.

Nowe ſchulſke lēto ſo ſapocžina, ale my w Saſſkej hiſcheže
pſchezo njewēny, kaſ to i nami, to rēka i naſchej ſchulu, je, hačž
wona ſteji pod tym pſchekhōdnym ſchulſkim ſakonjom (Über-
gangſſchulgeſetz), abo hačž tutōn ſakon njeplačži, dokelž je pſche-
čziwo wulkoſtatnej wuſtawje (Reichsverfaſſung). Tajſe nēſchto
wſchaf je kuſt džiwnuſchke ſa naſch čžaj, kotryž mēni, ſo je ſebi
poſtup (Fortſchritt) wotnajaſ; ale taſ jara džiwačž ſo na tym
njetrjebamy, hdyž widžimy, ſo to i jenej drugej wēžu — a tutu
ma ſtat po wſchēm ſdacžu ſa tu wažiſchju! — tež hinaſ njeje,
njemizy i dawkami a i doſhodami. Smejny njewjedža, ſchto
a kaſ to budže, a ſchulſke gmejny tež niž, a duž ſo njefbēra danſow
a pjenjeſ; bjeſ tych paſ njendže; duž čžini ſo dohl. To wſchaf je
nētkle to normalne po wſchēm ſdacžu! W ſtarym čžaju bē to
njecnormalne! Ale to wſchaf drje doſho hižo. Pod tutymi nje-
ſtrowymy wobſtejnoſećemi čžerpja tež zhrſwinſke woſady, dokelž
tež wone njemōžeja dawki ſbēračž; ſu tola w jich woblicženju a
poſtajeju wot gmejnow a jich ſarjadowanja wowižne, njech tež
nētkle wſchē zhrſwinſke dawki do ſwojeje woſebiteje kaſy pſchitōu.

Se ſchulſkej wēžu bē to kōnž mērza taſ, — dalſche roſkudjenje
njeje nam inate! — ſo je ſo ſaſka wſchnoſeć na wulkoſtatny
miniſterium do Barlina wobrocžika, ſo ſa tym praſchejo, a ſo
wona wot tam wocžakuje roſkud, hačž w Saſſkej wulkoſtatne
prawo (Reichsrecht) ſama krajne prawo (Landrecht). Wocžakuje
ſo i wētoſeću, ſo ſo jaſſki pſchekhōdny ſchulſki ſakon pſchemēni, a
je tež mōžno, ſo ſamo ſozialdemokračji tutemu pſchemēnenju
pſchihloſitja.

Naſpomnjeny pſchekhōdny ſchulſki ſakon, wudaty, nēkotre
dny prjedy hačž wulkoſtatna wuſtawa, wotſtroni wot 1. haprjeje
1920 nabožne roſwucžowanje ſe ſaſſkich ſchulow. Po tutym nje-
dyrbjeli wot nētk wjazy žanych nabožnych hodžinow w ſchuli
mēčž! Ale, naſcha wſchnoſeć hiſcheže ſama njewē, kaſ bu runje
poſaſane, hačž to tomu taſ bječž žmē abo niž. Dyrbjalo paſ to
woprawdže k temu pſchindž — ſchtož njewērimy — dyrbi ſo to
na kōždy pad wo to wojowacž, ſo nabožina ſaſo do ſchule pſchiū-
dže. Katolſky ſu dorasnje ſa to wuſtupili a jim je ſo „katolſka
ſchula“ t. r. „nabožna ſchula“ ſawēſežika. Njedyrbjeli to my
evangelſky tež dozpicž a doſonjecž, hdyž tola i katolikami tu wo
to jene a to ſamſue a tež w pſchējedoſeći i nimi wojujemy?
Tole ſebi roſpomny pſchede wſchēm nētkle, hdyž ſaſo ſwoje
džēčžatka do ſchule wjedžemy. Marka 10, 14 ſteji hiſcheže pſchezo
w naſchej bibliji a njeje duž tež wuſchmōrtjene je ſwjatych pſchi-
ſlužnoſečow ſtarſchich, macerjow a nanow! — — —

Evangelſky Serbjo!

Nēnſke nowiny woſjewjeja, ſo ſo wōlby do ſynody wotmēja
a mjenuja ſa Kamjenz, Lubij, Žitawu wōlbných kommiſſarow,
ſa Budyſchin niž. Čžehodla niž? Snadž tehodla niž, dokelž
njeje hiſcheže wučžinjene, hačž my tu wokolo Budyſchina ſerbſki
kreſſ njedostaſjemy, kiž by ſerbſkich wotpōſkanzow do ſynody
wolik? Abo njebudže to i teho a i tych druhich ſerbſkich ſamērow
nicžo? A čžedža evangelſke ſerbſke woſady tu jenož wot pſchi-
pada abo wot dobreje wole Nēmžow wotwižne ſežinicž, hačž

Serbow do synody pójezeli abo hač níz, hač w synodze sa-
steje zyrkwoje hlóh a sastupjerjow maju abo níz, teje safssteje
zyrkwoje, kotrejež najhnadnischy wotdžěl woni tola njejsu?! Jeli
jo haj a nasche kerbske wožady, jich zyrkwinske pschedstejiczerstwa
a jich duchowni daja žebi jo lubicž a žo njehibaju, dha žebi
my ewangelszy tež hinajšcheho dóna njejažlužimy! A my chze-
my tola, kaž žu to ewangelszy duchowni psched wyschnosčju wu-
prajili, zyrkwinske žamosariadnistwo mječž!! E su woni a žu
ewangelszy Serbja s jenyh „ničžo“ spokojom?! A je to „ničžo“
to, šhtož mēla nascha wyschnosčž sa naž Serbow hiščeje wysche!
Hdžž hdy a hdže w tutym nowym demokratiškim čžaku, je tu to
mēstno, hdžž dyrbja tež ewangelszy Serbjo, nētkle do wschelafich
zyrkwinskih krejšow roštykani — hačž s dobrej nēmškej wolu abo
niz, nočžemy tu dženža pschepytacž, — žami mješ žobu wuřwo-
licž móž Serbow do synody a tak šapocžecž s tym dalschim a
wjetšchim: je kerbskim zyrkwinskih krejšom, do kotrehož bychu
sjednocžene byle wschē kerbsko-nēmške a nēmško-kerbske ewan-
gelske wožady pod jenyh kerbskim superintendentom, kotryž je
ničžy žamože žlužicž Serbam runje tak kaž Nēmžam! Je wo-
prawdže na čžaku, so ja tutón samēr niz wjazy jenz ženotliwi
abo małe konferenzy škutkujaj, ale powščitkownosčž, jžawnosčž!
— Ale žnadž je hižo na tym, so tón ras do synody wola wschē
kerbsko-nēmške wožady žamo sa žo!?? — A jeli tak, so Bu-
dyschski wokrejš tón ras njewoli, wobřhowamy jenz ženeho sa-
stupjerja w synodze, ženeho lajfa a niz ženicžkeho kerbskeho du-
chowneho, a mamy tak w tym sažo jenu šaplata sa to, so my
ewangelszy Serbja žo njejsnyh žibali a starali ale žmty wschemu
hicž dali, kaž to chžyšche! Nadžžjomnje ma tole, so po tutym
poklednim žaneho kerbskeho duchowneho w synodze nješmējemy,
s najmjenšcha to dobre, so žo ewangelszy Serbja šhrabajaj a
wo to postaraju, so s najmjenšcha tola nēšhto se žwojich samē-
row dožpijaj, a so, hdžž sažo wola, kerbski wokrejš woli žwojich
sastupjerjow žam!!

S bliska a s daloka.

S Lipska sežele to sjednocženstwo „Christlicher Volksdienst
zu Leipzig“ proštyh na wožady a ženotliwych, prošcho wo dary
ponožy sa nowy seminar ja wučerjow nabožiny. 4. oktobra
šapocžaj tutón seminar žwoje džělo, k žiwjenju šbudženy psches
wulke, nadobne wotkasanja, a je nētk žwoje přenje pol lēta
dožpil. Je to wulzy nuřny a wažny škutk sa naschu ewangelsku
žyrkej kaž sa ženotliwe wožady, haj sa kōždeho ženotliweho wo-
žebje, a najbōle to sa naschu mlodžinu, sa nasche džěcži. Dyrbi
wōn tola wučerjow wutublacž, kotřž nabožinske hodžiny a ros-
wucžowanje dawaju, hdžž a hdžž to wučerjo naschich škulow
wjazy njebudžaj chžyž abo žmēcž abo čžinicž. Šchtož chze, so
dyrbja najšche džěcži nabožne rořwucžowanje dostawacž, žo ros-
wucžowacž we wērje do teho horjestanjeneho Šbōžnika, tón
dyrbi sa to tež wuřtupowacž a wojowacž a škutkowacž. A jedyn
tajski škutk ja to je to podpjeranje tuteho seminaraj, kotryž je sa-
loženy na legaty a dary ššchescžijanskeje lubosčeje. A tutón se-
minar budžemy tež žamo tehdy nuřnje trjebacž, hdžž we wojo-
wanju wo nabožinu w šchuli to najwjetšche, tu nabožnu šchulu
dostanjemy. Wschitzy wučerjo njebudžaj te nabožne hodžiny
dawacž chžyž; w najwjazy wožadach, wožebje w mēstach, nje-
budžaj duchowni tuto džělo žami dořonjecž móž. Tam šastupja
čži na tajkim seminarje pschihotowani nabožni wučerjo, wjele
bōle budžaj pať nam tucži wučerjo nuřni, hdžž nabožnu šchulu
njeřostanjemy. Dužž tehodla: šchtož pomoz sa tutón seminar
ma, pomha žylej žyrkwi Šnjesowej!

Dary pschihimujaj duchowni, móžaj pať žo tež hntdom do
Lipska pošlacž na: Postschekkonto Leipzig, Nr. 51 580
„Hermann Fritsche, Religionslehrer-Seminar-Konto.“

S wožadow. Nasche pacžerške džěcži žu nētk sažo konfir-
mērowane a tón čžak tu sažo je, so nascha konfirmērowana
mlodžina do nabožnych rořrēcžowanjow abo, kaž žo tež praji,
na nēšchpory pschincž ma. Tole, šchtož bē hewal hižo nuřne a
wažne, je nētkle čžim nuřnišche a wažnišche! Dužž pať dyrbi žebi
nascha mlodžina nētkle čžim bōle wēdoma byčž žwojeje pschi-
žlužnosčje a tute rořwucžowanja wopytowacž! A staršchi a
hořpodarjo maja, tež pschi wschēch nowych tarifach a wuřtaje-
njach, tola pschego hiščeje tu staru pschihžnosčž, so žwoju
mlodžinu k temu džeržaj, so po ššchescžijanskej pschihžnosčž
čžini. Naschej mlodžiny a naschim džěcžom budžaj wjele nuřni-
šche, so žu w nabožnych a zyrkwinskih wēžach wobhonjene, hačž
je to naschim staršchim a starym bylo. To žene wēšo bē a je a
budžaj wschēm jenaf nuřne a wužitne, so žu hluboko a twjerdže
šaloženi na tón šaložk najšcheje wērny, kotryž je Jeřusž Šchryřtuž,
tón štanjeny Šbōžnik, a wobhonjeni w tym, šchtož teje wērny je!
Ma tole a na tamne budžaj žo w tutych rořwucžowanjach dži-
wacž dyrbjecž! Dužž kōždy, kōžda do teho, šchtož je naž wschēch
ššchescžijanska pschihžnosčž!

Rořšchěrjenosčž rořtlin po semu.

Rořtliny žu semu s krařnym wozžewom, kotrehož wschelatosež
a lubosnosčži žana wumēřka wosdoba žo njeruna. Najwotšchew-
nišcha krařina by pošbyla rjanosčeje, hdy bychu s njeje wschē
rořtliny žo šhubite. Kōžda krařina khowa žebi pať s rořtlinam
žwoju wožebitosčž.

W naschim mērnym podnjbju, hdžž pravidlownje žo wot-
mēnjajaj šchtyri počžakny, šhubujaj šchtomny a kečki, nimo jeřli-
nacžow, našymu žwoje liščeje a dostawaju w našlědnym nalēcžju
sažo nowe; ale čžim bōle južnym krařinam a runikej (ekwatorej)
žo pschibližujemy, čžim wjazy widžimy rořtlinow pschego sele-
nyh. Hižo w Gricchiškej, we Wlochach (w Štalškej), w Šchpanškej
a w žewjernej Afrizy je wjele tajkich rořtlinow; w Aziji, Afrizy
a Amerizy bliže runikej mēwaju pať šchtomny a kečki psches žpē
lēto a dlēje žwoje selene kopjena, dokelž rořdžěla počžakow tam
— móhł rjež — njeje. Tak tež žu liščeje a kwētki rořtlinow
čžim wjetšche, čžim bōle k južnym semjam pokraccžujemy; liščeje
nastawaj šchēršche, rjeišche a blyščežnišche, kčženja nabhawaju
žiwischich barbow, a ženotliwe šchtomny, kaž palmy, narostu 50 do
60 metrow wyřoke. Ale tež pola naž mamy šchtomny, kiž je
palmam pschirunacž móžno. Mjerēdko kōžna, nasch powšchēdny
lēžny šchtom, dořahnje wyřokosčž žamo 30 metrow; jēdle a
šchmreki žu na horach čžasto hiščeje wyschche.

Wožebliwišcheho rasu šabhwaju krařiny horžeho pařu s psche-
wulkej wschelatosežju rořtliny. Lēžy wobřahujaj tam šchtomny naj-
wschelafišche, kaž dla wulkosčeje, tak tež dla twōrby, a mēřtina
s nižschimi rořtlinami pschich nješchehlada hromada krařneje
kwēcžiny. W mērnym pařu nade wschēmi druhimi rořtlinami kņežaj
trawy a kōžny, tute wožebje w lēřach, na kucžinach. Nasch pať
je pschewschēm krařina žitow a kufow. W šymnyh krařinach,
kaž w žewjernej Ruřkej, kņežaj jeno niřke trawy a małe wjetřy,
wōłšche a brēřy. Najdalsche kraje wokolo čžopow pola, hdžž
kņežitaj wēčžny kņēh a lōd, žu puste a bjese wschēch rořtlinow,
tak, kaž wschē wyřoke horny, kiž wuřtupujaj do mješow wēčžneho
kņēha.

E. D.

Wudawa „Serbska Ružica“, družstwo s wobm. ruř.
Samolwity redaktor: šaracž Wyržacž w Rořacžizach.
Čžiščecž Šmolerjež kņibicžiščecžēnje w Serbskim Domje
w Budyschinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa so kóždu robotu w Smolerje; knihicizščezerni w Budynčinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 40 wj. dostacj

Njeđzela Misericordias Domini.

Mat. 18, 1—7.

Wuczobnizy běchu pschistupiwšichi Jesuša so woprascheli, ihto by najwjetšichi w njebjeskim kralestwje byl. To so posłucha — na jedyn boł. Woni džě maja na starosći wěžy njebjeskeho kralestwa, hdyž hewał ludži myšle najprjedy abo jenicžy na semste naležnosće džěja a na šwětnje kubla, wjeřela a tehorunja. A tola tamni žaneje křwalby pschi tym njesařtuža. Wšchetož jich prašenje je kebiežiweho, czeježelakomneho ducha wuidže; kóždy chyzšiche šam rad přeni bjež w njebjeskim kralestwje; a lich nadžije na to šame běchu hač dotal jara cželne. Tehodla je šenjes tajke jich nadžije a žadanja dyrbjal ponižicj a potłóćicj. Wón „sawola džěćo k šebi a postaji jo šrijedža bjes nich a džěšče: Satwěrnje, ja praju wam: Je-li so šo nje wobrocizće, a nje budžecze jako džěćo, dha wy nje budžecze do njebjeskeho kralestwa pschiciz. Šchtóž šo teho dla šam poniža, jako to džěćo, tón je najwjetšichi w njebjeskim kralestwje.“ Š teho dyrbjachu špóšnacj. Jo běchu se šwójimi myšlemi na zyle wopacžnym pucžu, haj, jo tajzy, kajžžj woni hač dotal běchu, poprawom i žyla do njebjeskeho kralestwa njeřluschaja. Šmyšlenny bjež kaž džěćo, to je to, šchtož wulkič najwjetšich cžini psched Bohom. To bē šnadž hórke, ale wějeće nušne potwucženje ja nich, kiž běchu ja wyšofimi wěžami stali a jedyn pschemoh drugeho šo hordžili.

A tuteho porucženja budže nam runje tał trjeba kaž tehdy jim. Šchtóž cžłowšku wutrobu šnaje, wě, šo je wšchudže a pschezo ta šama. Něšchto bjež a pšacizicj, po móžnosći wjazzy pšacizicj hač drusy, abo šamo přeni bjež mjes nimi, wona šebi žada, bóle abo mjenje, škradžu abo šjatonje, na to waschnje abo na

šinajšče. Š teho wulhadža šamšne pschesbēhjenje, małowajeenje bližšich, nje popšchecze, jawišcž, šwada, roškora a wjele drugeho šteho; a wulku šchodu ma cžłowjet š teho šam ša šebje a ja mēr šwojeje dušče. Šchto pał chze Bóh potom š nami šapocžecj? Wy šmy psched nim wšchitzy prošerjo, kiž š nicžim nje móžemy wobstacj, a šmy bjes rosdželenja na jeho huadu pokajani, chzem-li prawi bjež a šbóžni. Ale jeho huadu nje móža dostacj křiba cži, kiž šo šami ponižuja. Nje dyrbi wón napšchecžiw štač hordym a jenož ponižnym dawacj šwoju huadu! Duž wšminy tola po šenjesowym napominanju tež my džěći šebi ja pschiklad a šnamjo, šo bychmy šmyšleni byli kaž wone!

Džěći drje nje šku žani šwjeći jandželjo, na kotrychž by wšcho lubošne a křwalobne bylo. Šdyž starschaj šebi š nje rošomom je šwojeho lubuška ščinitaj mašeho pschiboha, kotremuž wšchu wolu wostajitaj a kóždu nje posłuschnosć pschepušchizitaj, dha šo nje móžetaj džiwacj, šo šami ša šebje prut šebi wocžehnjetaj abo šnano hišchče něšchto hóršče, šnawo cžerń wokolo wutroby abo šamo hōšcž ke kšchčej. Wone pał tež nje šku žani maš ški cžerčikojo, kotrychž škōšcž šo dyrbjala š nje cžłowškej šurowosću wuhnacj a šahnacj. Wšobhe wobžarowanja hōdnemōlicžke, kiž šu nje šmilnemu nanaj abo štwjerdnjenej macžeri do mozy date! Šim je nje šjo jich přenjeje mlodosće pomrocžene š lutyhmi puřami, šwarjenjemi a wudmami; a žane šlōnzo je nje šrēje ani nje šwjeřeli.

Šchto dha šu, hdyž ani to nje šku ani tamne? „Štaršchi Wascha krej šu a wšchal Bože darj, šo bšchče ša nje šo temu džakowali, wot kotrehož šče je dostali, a šo bšchče je šabe k njemu šažo dowjedli se wščem šwěrnym wucženjom a na

pominanjom, v luboscji a mudrosčji; pschetoj, **hacj** runješ ku Bože dary, wostanu tola Bože wobšedženstwo a ku wam jenož na čaš dotwěrjene a poručjene, a wy budžecze po čašku dyrbjecj wotmołtwjenje dacz, kaš seže s nimi wobšhadželi. Wjedže, so ku Bože dary tež na to waschnje, so niz jenož wy je macze wučicj, ale so tež wone waš maju wučicj!

O, kaš wjele dyrbimy a móžemy tola wot nič wutnyč po woli našeho Šbóžnika! Džeczo hiščeje telko wot šwojeje ščeczenjeje hnady šašylo njeje kaš dorosčeni, ani njeje hiščeje dostało draštu Šhrystušoweje prawdosčeje taš jara i pschicžinjenymi hrěchami womasalo kaš woni. Na jeho mlodnyaj licžomaj leži hiščeje mohł rjez jašnosč wot krašnosčeje Božeho raja a s jeho njewinowateju wóčkow šwěcži šo hiščeje šwětlo Božeje podobnosčeje. Kaš je prawe džeczo bješ falšha! Sprawnje praji, šchtož měni, a rěči prawdu. Kaš je polne dotwěrjenja! Šle šhonjenja w tym nastupanju šu jemu hacj dotal zuse. Kaš ložy je móžno, tej mašej rucžy pjelnicj! Kaš pomozy potrejbne, ale tež kaš pschwišne je a kaš džakowne, hdžež šo jemu wutroba wotamkuj! Wošebje, kaš ponižne je prawe džeczo! Wot teho, šchtož šo Šnješej na wučobnikach njemóžešče špodobacz, jako chžychu kóždy wjazy bječ hacj drušy, hiščeje ničžo na šebi nima šhiba so šu jemu tajke horde a nadute myšle i wolu do wutrobny jaščežepili. Hdže chžemy my wulžy se šwojim hlupym wulžyčžinjenjom wostacz pschod tutyimi mašymi předarjemi a wučerjemi njebjeskeho krašstwa! „So byščeje wy džecži byli našeho Wótza w njebjesach“ —, to je Boža dobra, huadna wola s nami. S tym je do čžišta psches jene, so našy Šbóžnik šebi wot naš žada džeczaze šmyšlenje.

Wón je najprjódžy na to špomnil, šchto dyrbja džecži nam bječ. Mohł wón, mišy džeczipscheczjel, wo tym mjelčječ, šchto dyrbimy my džeczom bječ! Šchto wón paš wo tym praji, je šawjasane i krašnym šlubjenjom a je žakostnym hroženjom. Jeho šlubjenje rěka: „A šchtož jene tajke džeczo horje wosnje w mojim mjenje“, — šchtož šo po nim s lubosčju horje bjerje moje dla jako jeho pscheczjel, radžicjel, šarčžnik, pomoznik, šastaraš —, „tón wosnje nje horje“. Tajku šlužbu, runjež na šdacze huadnu, chže wón wobšhadacz jako šlužbu, jemu šamemu wopokajamu. Jeho hroženje paš ma šo taš: Šchtož paš pohóršchuje jeneho wot tych mólicžkich, kiž do mnje wěrja, temu by šepje bylo, so by mšynski šamjen na jeho šchiju powješcheny, a wón potepjeny byl w morju, hdžež najšubšche je“. Šajki šud dyrbi po tutyh šhutnyh, wuštróžžy hłowach čžalacz na wšchitkich šžpivarjoto, šawjednikow a škažerjow mlodnyh dušchow, hdž je hižo tajke bėda wam! pschitwolane tym, kóšij se šłowom abo se škutkom džeczom a wšchēm, kaš prawe džecži šmyšlentym, pohoršchj dawaju!

Njech šo trošchtuja s Šnješotym šlubjenjom a njech šo boja jeho hroženja a šwjateho hnėwa šarschi a džecži, mlodži a štari!. Šamjen.

Z. w K.

Šhrystuš našy pašyr.

Šsalm 23.

Šlób: Jako wotwza Šesufowa.

Nětko mam ja pašyrja,
Kiž mje takle lubo ma.
Lubosč šwjata Šesufowa
Wje na čžerstwu paštwu wota,
Tam mój pašyr pašy mje,
Njepšcheczjeloto šaluje.

Wotwza dže ša pašyrjom,
Ššwojim lubym won a dom.
Paštwu dobru Šesuf dawa,
Lubosč jeho njeje maša.
Pschi tym dobrym pašyrju
Wotwz jeho šbóžne šu!

W Šhrystušu ma žiwjenje
Wotwza, mój, mēr wješele
W nim wšcha šbóžna, čžerstwa, šstawa
Je nětk žple Šesufowa,
We nim wěčnje šbožowna,
Jeho šubla wužywa.

Šubla rjann šelenu
Pašyr mój ma ša dušchu,
Dobra, čžerstwa je jej' paštwu,
Na njej nješju žane jaštwu
Ale krašna šwoboda,
Šola Šnješa Šesufa!

A čžerstwej wodže wjedže mje,
Wošchewjenje šlóbke je,
Šduž tu horjo dušchu daji,
Šlób a lačnosč wěčnje štaš,
Šesuf žorlo krašne je,
Šedž a picže njebjeske!

Pašyrski šlób wola mje,
W čžemnym dole šwěza je;
Ššowo jeho móžne, krašne,
Dušchu čžemnym čžini jašne.
Š erta dobroh' pašyrja
Džeja šlowa žiwjenja.

Hacj ja runje šhodžu tu
W čžemnym dole — njeboju
Njesboža šo žanoh' — Šubh,
Ty šy pschi mni w štrasche, nušy,
Šrut, kiž twój mje trošchtuje,
Šwoja huada šo mnu je.

Šlido ša mnje šhotuje,
Božich darow polne je,
Šlóbnyh s jedžu našchuje,
Šacžnyh s picžom wošchewjuje
Šesuf, jedž a picže ma,
Šubla wěčnyh' žiwjenja.

Ša mnu pónđe dobrota,
Ššmilnosč mojh' Šbóžnika
Šyta, šchita, ššewi, hlada,
Dušchu s čželom živi huada,
Wšchitko moje žitwe dary,
Šbože moje, Šesu, šy!

Šbóžnika nětk dušcha ma,
Šubla jeho wužywa,
Šižo tu na Božej šemi,
Šunu paš tam s jašželemi
Šudžež šhwalicž Šesufa.
Njewuprajnje šbožowna.

Sbožotna pschi Jesuzu,
W njeuuprajnym wježelu;
Jemu klužic, spěwac, budu
Tam pschi jeho sbóžnym ludu,
Pomyschec, cjesć Sbožnika,
Kiz nam njebo warbowa.

Tam we jeho kralestwoje,
W naschej wěcznej domisnje,
Wotoczetnja je Jesuſotwa;
W nej wón hwoje wozny khowa.
Psihi nim wěcznje domach su,
Maja sbóžnosć njejestu.

J. W.

Na pomoc wustawej naschich diafonisow w Draždžanach!

Schtó njeby znal nasche Draždžanske diafonisny a jich wopornitwe džělo na wschěch polach křesćijanskeje lubosće! Je jich tola mjes nimi džowkow nascheho herbskeho luda tež wjazny, tež na samołwojenjapólnych městnach czežkeho džěta! A je jich tola tež mjes nami Sserbami wjazny w džěle wopornitweje křesćijanskeje lubosće! A je jich tola wjazny herbskoněmskich wožadow, kotrej žebi tajku diafonisnu žadaju, nětkle paž žanu nje-dostanu, dokelž je džěta pschewjele a džělaczerjow pschezo hišćeže pschewalo!

A nětko je strach tu, so by dyrbał tutón wulki wustaw se hwojim žohnowanjapólnym džělom jastacž abo jo tola na kóždy pad wo wjele pomjenšic. A na tym wina su te srudne wobstejnoscje czaža, wožebje ta drohota. Wustaw ma ženje sa njón nješpšchane sumy sa tepjenje a žyrbu płaciz a wulke mšdy sa hwojich jastojnikow a technisich džělaczerjow a sa wot-hladarjow. Diafonisny žame mšdy nje-dostawaju!

Njeby-li wustaw pomozny dostał, by to j wulkim schłodowanjom bylo sa wschelake wulzy wažne džěta k lěpschemu ludu, wožebje bėdnych a khornych, starých a džěczi. Pschetož to džělo diafonisow w naschich wožadach je jenož jedyn wotdžěl wulkeho džěta naschich diafonisow. Esu wone tola w džěle w khorow-njach a wschěch možnych wustawach sa khornych, bėdnych, kłepnych, sa starých, džěczi a male džěcžatka, we wuhojetnjach (Genesungs-heimen), we wustawach sa mlode holzy atd. atd. Haj, žamo na smontnym mižioniskim polu w Indiskej, mjes Tamulskimi, su žobudželake we sehulach a we wothladanju!

Tute wulke džělo nje-dyrbi schłodowacž pschi wschěm schłodowanju teho czaža! Duž paž dyrbi nasch wustaw diafonisow w Draždžanach pomozny namakacž pola naž! A duž chzemy ny wschizny pomhacž, kelkož w naschich mozach je! Pomhamy tał tola tež smutskownemu mižionistwu pschede wschěm, a Snjesowemu kralestwu tu!

Dary pschijimuju duchowni, tež podpizany samolwity re-daktor tuteho kopjeńka. Tola možesch hwoj dar tež hnydom pō-łacž na wustaw žam: Evangelisch-lutherische Diafonissen-Anstalt zu Dresden, abo tež na Postschekkonto Nr. 41 305 Amt Leipzig, abo tež na Landständische Bank, Bautzen, abo na te druhe w notwinach wosjetwjene adressy. Na kotru adressu hwoj dar dasch, je wscho jene, so jón dasch! Duž žo nje-komdžmy!

Doftor.

(Botracžowanje.)

Na swotmolwojenje mnohich tutnych praichenjow njebėšche žywile. Staruschka, moja hoščicželka, wuwjedže mje je hwoje

srěcžnivosćju bórny i mojih myšlow. Kał by tež hoščja w sa-myšljenju wostajicž mohla — dobra hoščina ma žo korjenicž we žiwěj rosmotwoje, se spratnym, po možnosći wježelym hłowom a žortom, čim lěpje. Něcž džěsche jej tał lubosnje i rta, wje-džěsche telko wschelatick wustadowanjow, so žym i woprawdžitym džělbracžom posłuchał, haj tež žam žo rostwjełel. Sšlowjanske staruschke rosumja pschipotacž, kaž hłowjanske holčata. Wježo-łoscž je nimo dobročiwosće i hłownym smantjom jich powahi. Droschku sarđjelene woczko i wěstej kłetnosćju žamo cze hižo rostwjełeli a twojnu wutrobu dobudže. A počžinali staruschka i tobu žortowacž, žhoda-li czi „na woczach“ tež to, wo čim mēnisch, so mašch něhdže w hwojich nutrinach šhowane; abo počžina-li spominacž na hwoje lěta mlodosće, počžina-li powje-dacž stawy a epizody se hwojeho romana, kiž je hižo dawno se žněhom staroby sawěty — potom je pschelubosna, potom žo czi žda bncž najpoetiska bhtosć na hwočže . . .

Popoldnju wujědžemy i Pancžiskeje forcžmy. Postrowich-my žo, ale i rozrěcžowanjom njesapoczachmy. Nasch pohoneč prašny do koni a šora kłopotasche psches Kufow, hacž žo posłednje twarjenje mity. Psched nim steji nje-wyškofci čornny šenitowy obelisk — pomnik kužisłeho spižacžela Tschina Měta. A dale nad Kufowskimi kšěžkami šbėha žo wěža kłóschteriskeje žyrtwoje.

„Tež pomnik“, doftor žo žmėjo praji.

Maju myšlicžki žo setkach.

Tež pomnik! Doftor poda něotre pojnazjenja wo sałoženju „Kłóschtera“ a pschecžel žo pschisamkije — ja se žmėwkom po-šhuchach. —

W starych křonikach rěčachu pječža knježa, kiž kłóschter sało-žichu a přeni bohacže wobdarichu Witigo, Burchhard a Bernhard. Žara žortna je powjesć wo pschicžinje sałoženja kłóschtera, spo-džitona mēschenza wupłodow nabožneje myšle a tež možneho, žnano bješwólneho, žnano wotmyšleneho humora. Powjesć powjeda wo czažach, hdyž hišćeže na městnje něcžisichich Pancžiz a Kufowa pralěž roščěsche, kiž w hwojeje čmije, počnej myšlicžich bhtosćow nje-dawno kšecženyh Sšlowjanow tež pscheradne bah-nišcēja Kłóschteriskeje Wody khowasche. W tutym džitwym lěžu honjesche ras semjanski knjes Bernhard a satšeli džitwe žwinjo. Šwěrjo da žo i posłednimi mozami sadwělowanja do džitwego wucžěka — a knjes Bernhard pschecžehowasche jo tał dotho, hacž tež škóncžnje i konjom w tonidle težazy wosta. W desćěju a nje-wjedrje a w strachu wo drohe žiwjenje pschětra tu wobohi knjes žyku nóz a w najwjetškej nušy sapocža macžet Božu wo pomoc prošecž žubjo, so jej na tutym městnje kłóschter natwari. A fajki džitw! Na njeju wysche jutrnicežki wuhlada pječža macžet Mariju w hwočkej njejestkej gloriole — a hišćeže ras konja po-bodžiwšchi, sacžu nadobo křutu semju pod žobu. — Wot doftora kšichach, kał lud tu powjesć žinał kónčiti. Žo žubjenju wustrascheneho knjesa šbėny žo pječža wulki wichor, kiž jemu wjerbu hacž k wbohemu sešibny, tał so možesche žo sa nju pschim-nyčž. Na to bu wjetba i tym žamžnym wětrom šbėnjena — a tał bu wobohi hońtrojet i nje-lubosneje kupjele wucžehnjeny. Tu-tón kónž hraška jenož i lubosnym humorom a i naibnosćju. Je wón rjana bardicžka duchowneje powahi kužisłeho luda.

Doftor žo tež pschi powjedanju žmėwlasche.

„ . . . A tał žu žebi knježa pomnik stajili. Njebylo by wšchak schłoda, hdy by pomnika njebylo. Na thč, kotrymž je i dopomnjenjom, ničtō njespomni — a nam je i nje-pschecželškej twjerdžisnu, kiž nasche rjady pomjenšcha.“

Wotwobrocžki žo wot strony Kufowa k Wortlezam, kotrymž žo bližachmy. Žižo wjazny njerěcžesche hacž we Wortlezach, hdyž naž wopuschcži.

„Wohladamy ho jako w Ssmjeczkach. Bohonczo, dowjes knjesow a wrócę ho po mnje.“

Zyrkej a stat.

To, wo czimž tydženja tu rosprawjachmy, je ho nětk wo wulkostatnej wyschnojezi tak rosbudžilo, so ho tež w Sakskej nabožina po 1. haprleji dale w schulach wobkhowa, a sakska wyschnojez je tež do teho wolika. Duž tak nabožinu hiščeze mamy w schuli, na khwilku i najmjenjša hiščeze, hač na dalsche a na pjehezo, je zyle druhe praschenje. Pšchedbhdstwo sakskeho towarštwu wučerjow dawo ho tež hižo klyšhecč a wojjewja, so wone jenož wocžatuje, sčto wulkostatny sud (Reichsgericht) wukudži, a so potom te šwoje wobšamfuje a wuwjedže. Wy po jeho mēnjenju zyle přozomšlwe bylo, by-li nětkle džěl wučerjow wojjewil, so tola žaneje nabožiny njedawa. —

W Budyschinje ho k 1. julijej wažne pšchemēnjenje stanje. Dotalny schulski dohladowač Budyschkeho schulkeho wokrješa, wyschi schulski rada k. Bach pōndže k 1. julijej na wotpocžink. Na jeho město je powołany k. prof. Kral, wučer na Lipscezanškim wučerššim wustawje. Tu on je rodženy i Klušcha a šyn herbkeju staršehoju. Po tajkim je ho tola — po dolhich jednanjach a wichelafich namjetach — hiščeze jedyn rodženy Sserb postajit! To je abo bē pēknje, to budže šwieželaze, hduž ho i tym tež ta nadžija Sserbow dopjelni, so nowy dohladowač nětk tež w narodnym duchu šwoje jastojnstwo wukonja a so tak škōncžuje te dotalne škoržby Sserbow wo schulskich wězach we herbškonēmskich schulach wonēnja, wonēmieč móžeja, dofelž na niečo podobne wjazy škorženju njedudže.

S bliska a i daloka.

W Budyschinje wolně jutrownu šrijedu Sserbstwo šwój herbški džej. Sserbstwo, to njeje zyle prawje prajene: bē ho tam škoro jenož inteligenza sešchla, niz pač burški lud a druhe woršhty a strony herbškeho luda. To je škoda! Pšchetož dyrbi-li Macžiza Sserbška něšdho wubjerne a wutrajne ja herbški lud wuskutkowacž a dofonjecž, dyrbi ho žyly herbški lud wobdželicž na tym, a to intelligenza hiščeze bóle hač dotal a burški a njesdželaný lud zyle hinaf hač dotal; je jich tola mjes šobustawami Macžizy Sserbškeje jenož 15 ratarjow, 3 rjemješk-nikow, 9 pšchekupzow. Nadpadne tež je, so pōdla 71 duchownych jenož 47 wučerjow. A žōnskich je tež jenož 4. Duž k pomozy herbškemu ludej jastupče tež do Macžizy Sserbškeje, kotraž nje-politizy džela a škutkuje sa dobre a lēpšche herbškeho luda! Njeh k tym 10 nowym šobustawam pšchistupja 10 a šako 10.

Nadrobnje wo herbškim dnju rosprawjecž njeje tu trjeba, je tola našch dženiš „Sserbške Nowiny“ hižo wobšchērneje rosprawy podaf we šwojim 80 čžišle. Chžemy tu jenož na to a tamne pokafacž, wošebje pač na wukōncženje a wuklincženje herbškeho dnja: bē to wumješkški konzert, wuwjedženy wot k. hudžbneho direktora Bjarnata Krawza a jeho džowškow Ruthy a Wanki a wučerja Schlez. Wšchitzy šchyrjo bēchu i Draždžan na herbški džej pšchitšwatali. Wukšlyšchachmy sola, duetty a kwartetty, wumješkšy wuwjedžene a nam bu i nowa ta wēštošč data, so tež našch herbški ludžit, kaž na druhich polach, tak tež na hudžbnym wuplody sa šwoje ma, i kotrymž móže pšched druhimi wobštacž. Bēchu ho k tutemu konzertej mjes druhimi tež němizy pšchipošlucharjo sešchli. Po namjecze k. hudžbneho direktora ho tež našemu, je-li nětaf móžno, w Budyschinje wulki herbški konzert.

Sduž bē kōnz hudžbje a špēwey wēnowany, bē šapocžatf, dopōdnja, wēdomoštnym wotryadam pšchetowštajeny. Tam wu-

šlyšchachmy pšchedwōšcht k. wyschškeho wučerja Schlez-Rachlowškeho w dobrej ludowej rēczi wo „Šróšbna hoštwu“, kotraž bē wón pšched lētami šam honil.

Šlowna šhromadžšna šama, wustojnje wōdžena wot pšchedbhdy k. šararja Šschizana-Šodžijškeho, dofonja ja tōn, ras krotki pšchimērjeny čžaj, wobšchērne džeko. Wona bē wumnamjenjena pšches bohathy wopyt Delnjošuzicžanow, kotřiz bēchu tōn ras šako w nahladnej licžbje — a to hiščeze pšchi hubjenny a drohich wobkōdnych wobštejnojčach — pšchischli a pšches k. šararja Schwajelu i Deschna šwoju rosprawy podachu w džele delnjo-šuziškoho Sserbowštwu a pšhecža Delnjeje Šuzizy wuprajichu. — Š namjetow njeh je tu tōn, našch žyly lud nastupazy, wušbēnjeny, so ho njemizy proštwu sa šakudženny herbškich wjednikow wot towarštwu na justizne ministertwo pōjčele a so ho i luda tuta wēž runje tak podpiera. Njeh wona njeje podarmo, ale i dobrym wušpēchom!

Dobreho poradženja pšchejemy wšchemu dželu našcheje Macžizy Sserbškeje, kotraž tola škutkuje pod hešlow: „Bohu k čžejzi, Sserbam k špomozenju!“ kaž bu to na šlownej šhromadžšnje šako wušbēnjene, wošebje pšches k. pšchedbhdy. A pod tutym hešlow je jeje džeko tež jene sa Bože kraleštwu tu na šemi, sa našchu kšchecžijanšku wēru!

To pač njeje hiščeze wšcho, šchtož nam herbški džej pšchijeje. Wopoldnu w 1 hodž. šewdžechu ho Sserbjo w Sserbškim domje, so bēchu družštwu sa hornjošuziškoho nowinarštwu a knihařštwu šakoji ho tež tu družštwu pod mjenom „Šsmolerjež knihicžišchecžerňa a knihařnja“ (Schmalers Buchdruckerei u. Bucherverlag). Š pšchitownych podpikachu ho hnydom 25 a k tomu pšchistupja hiščeze wšchitzy čži, kotřiz bēchu ho we wošadach sa to podpikali. Do pšchedbhdštwu šluscheja: k. Wuka, Dobružy, Šurjo (pšchekupž w Budyschinje) a Janaf; do dohladowařštwu: k. Wjerwa (šarar w Butezach), Šsmoler (redaktor S. N.), Lehman (rēcžnik w Budyschinje), Šōrnik (kublet w D. Šinje), Delan (šarar w Bacžonju), Šchofka (žyrkw. wučer w Budyschinje), Šodny (wučer w Rakojdach), Šancžo (w Ššlepom) a Domaschka (šarar w Budestezach). Tuto nowe družštwu (Genossenschaft) chže škuzicž k dobrenu a k lēpšchemu žyšeho Sserbowštwu, pšchede wšchēm pač ewangelškich Sserbow, škutkujo w bratrowškim duchu i druhimi podobnymimi herbškimi šjednočženštwami. Duž pšchejemy jemu wšcho dobre!

Pytaj a namafaj.

Š VIII. 300 kōhčzi dolhi, 50 šchērofi a 30 wyšoki; je drje tu kōhčž muža mēnjeny, t. r. pola muža wot kōhčža hač ke kōncžkam porštow; je to 15 000 kōžnych kōhčzi a 450 000 rumnych kōhčzi. W Amerizy je šebi něchtōn tajki kšchecž twariš. Šižo w lēcze 1609 twarješche w Šollandškej menonit Janšen tajki kšchecž po tutej mērje, jenož niz tak wulki, a wono ho pokafa, so bē tutōn jara šhmany k pšwanju, njeh tež niz k šēdženju, a móžešche 1/3 wjazy čžez nješč hač kōdže runeje rumnojeze. Pšchirunaj 1. Wōj. 6 štat.

IX.

Šchto bē šwōlnitow, šwoje džecžo woprowacž a je nje-woprowašche?

Šchto nochžyšche šwoje džecžo woprowacž a je tola wopro-wašche?

Wudawa „Sserbška Šuziza“, družštwu i wobm. ruš. Šamolwity redaktor: šarar Wyracž w Rokacžizach. Čšichčž Šsmolerjež knihicžišchecžerňa w Sserbškim Domje w Budyschinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerje; knižiczišcžerni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschědplatu 60 pj. dostacž

Njedžela Jubilate.

Jan. 12, 20—26.

Šajke wysłanje dže tola w tutych dnjach psches naturu! Šmijercž je póžrjeta do dohycza. Płacžki w hałosach ichtomow spěwaja šašo po dohkej šmije šwojemu stworiczelej cžesć a šhwalbu, ichtomy strowja naš w barbach sakskeho kraja a kražne šelene šhwy na polach wokšewja nam wutrobu a cžinja naš wěštych teho stareho šlubjenja: tak dołho hacž semja štačž budže, njedhrbja šastacž šhwy a žně. Wty hladamy š jeneho džywa do drugeho nuts. Psched krótkimi njedželeni bu to šhymjo wušyte, a w semi bu šhowane, a tam wumrje a se šmijercže je šnjes, tón mjehomóžny Wótž w njebjěbach nowe žiwjenje šbudžil. To šajtož w naturje widžimty, njepłacžki pał jenož ša šwět natury ale wjele bóle tež ša šwět ducha. Tež tam šo to šamžne pschego šašo dołonja, něšyto dhrbi wumrjecž, šo by šo nowe žiwjenje šašo pokasalo. To wucžti tež tekst, Jan 12, 20—26: Še šmijercže nowe žiwjenje!

1. To dopjelni šo na Šhrystužu Jesužu a
2. to dhrbi šo tež na šhšesćanach dopjelnicž.

1. Grihojo pschindu š wucžobnikam š próstwu: my chžyli rad Jesuža wohladacž. Šsu póhanjo, ale woni nješk daloko wot Bóžcho kralesitwa. Šsu na šwjedžen do Jerusalema pschisšli, šo bychu šo š žiwemu Bóhu modlili. Šsu tež wo Jesužu šhšcheli a dokelž nješk tajžy, šhšchilž w našim cžaku po tšhazach mamty, šhšchžedža jenož šwonkowne šwjedženje šobu šhwjećicž a šhšchž ptajaja jenož něšyto ša cžělo, jenož šemške wježela, ale ša wšhšchšche wěžy nimaja žane šrošhymjenje, dokelž potajkim tajžy nješk, ale dokelž ptajaja pucž š njebjěšam, tehodla maja tež to wutrobne žadanje, noweho profetu šhšchecž a jeli je móžno, šo

wot njeho wobšobecž dacž. Šnjes jich wrócžo njepolaže, pschetož tež jim płacžki jeho šlowo: póježe šem še mni wšchitžy, šhšchž wty šhšchžni a wobcžezeni šeže, ja chžu waž wokšewicž. Jesuž widži w tutych grichškich póhanach, šhšchž jeho ptajaja, nalěcže tšch ludow šo bližicž, wón widži, kał budže šo jeho ewangelij póhanam přědowacž a kał budža šo wokolo jeho šhorhoje ludy hromadžicž. To je jeho pschekražnjenje. Tute pschekražnjenje móže šo pał jenož tał štačž, šo wón wumrje, a š rowa šwětej nowe žiwjenje šobu pschinjěke. To pschipotwěda wucžobnikam a pschitšym pokaja jich na naturške žiwjenje. Pschěncžne šorno, šhšchž w brožni leži, ženje žane plody njepschinjěke, wonc dhrbi šo wušhšchž a wumrjecž, šo by nowe žiwjenje pschinjěšlo a plody dał. Tał je tež pola Šbóžnika. A njeje šo to tež dopjelnišlo, šhšchž je šnjes přědy widžal? Šhšchž do šhšchšwinskih štawišnow wrócžo hladamy a šhšchž hladamy do šwjateho mišionštwia, dha špóšnasjemty, kał tón šhšchžowany jako dohycžer psches šwět dže a kał š jeho šmijercže nowe žiwjenje ša šwět šbudži. Čži, šhšchž prawe žadanje po wumóženju we wutrobje maju a póhanjo, šhšchž wo šhšchžowanym šhšchšcha, šawołajaja: je Jesuž mje tał horžo-lubowal, šo je š lubošče še mni šwoje žiwjenje woprowal, dha dhrbjaja a chžu jeho tež šašo lubowacž a š luboščju š njemu nowe žiwjenje šapocžecž. W Jesužowej šmijercži leži ta wulka wumóžeska móž ša žhšchž šwět. A kał š jeho šmijercže nowe žiwjenje pschindže, tał dhrbi šo to tež pola naš dopjelnicž.

2. W naš je stary cžłowjel, tón, šhšchž naš š semi dele cžehnje, jara móžny. Tutón stary cžłowjel wjedže naš do wěcžneje šmijercže. Čhžech to? Na žadny pad! Tehodla rěka, wšchědnje wojowacž, wšchědnje dhrbimty šo próžowacž, šo tón stary cžłowjel wumrje. Ale š wotkał budžesč a móžesč špóšnacž, šo na pucžu

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džětał
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeš će! F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy hobotu w Smolerjez knihicziščezerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu pschjedplatu 60 pj. dostac

Njeđžela Cantate.

98. psalm.

Spěwajće temu Anjesej nowy khěrluscy!
Dženbnischa njeđžela ma sako tajke wjekele mjeno:
Kantate! to rěka: spěwajće! Tuto mjeno je kacžanski sapocžatk
98. psalma. W tutych njeđželach po jutrach steji kšehesčijan-
grkej we hwojim najwjekeleschim cžaku, runje kaž nětko tež
swonkowne widomne stworjenje w rjanym nalětnym cžaku
hwoj najwjekeleschi cžak hwojeczi. Wschudžom tolo wokolo naž
Bože džiwny wobdawaju. Kóžde mlode selene lopjeno na
kufach a sahrodach, kóžda lubosna kwětk! kóždy fisolazy ptacžik
čže naž napominacž: Kantate! spěwajće temu Anjesej, psche-
tož wón čžini džiwny! A Anjesowa wožada, wróčjo pohladajo
na jutrowne dobyče hwojeho Sbožnika a s dobom wocžajujo
hwojatkowne požohnowanje, widži so w tutych njeđželach s lutej
Božej hnadu a hmiłnosčju wožebje wobdata a hmi s wjekeleom
předowacž a spěwacž: Jubilate! Kantate! wyškajće, spě-
wajće, wjekeleče so w tym Anjesu!

Kajki je to tola pčhezo pěkný a wofschewjazy napohlad,
čždy widžič wjekele džěči hěbi hrajkajo a spěwajo. Nam do-
roječnym pak so husto spěwacž nochze; wšchelafore starosče
naž drje wobčežuja, so so žana prawa wjekelesč s spěwanju
njenamaka. Čžlowiška duscha je drje husto kaž bojaslitwy ptacžik,
kiž so pschi njewjedreje a hrimanju njelčžo w hustych liščownych
lečkach sthowa. Wot wěrijazych pak hěbi hwojate pišmo tola
žada spěwajće, wjekeleče so w tym Anjesu kóždy cžak!
Tajku hwojatu wobstajnu smutskownu wjekelesč wšchaj džěči
tuteho hwojta njesnaja, ale w kšehesčijanšich wožadach tola

běšče w kóždym cžaku tajkich došč a nadošč, w kotrychž wutro-
bach prawe dowěrjenje na Boha bydlesche, so hamo wošřjedž
hlubokého horja a kšhiza wot horjekach njebjeske mozy dosta-
wachu, temu Anjesej spěwacž, kaž na pschiklad japoschtoł
Pawol a jeho towaršcy Silas w jastwoje w měsče Filippi.
Čžamo na schěžepowzach so wot kšehesčijanšich martrarjow
kwalbue khěrlusche Bohu s čžešči wuspěwale. Čžaj, njeje wulki
džěl naschich najřjenšich khěrluschow, kotrež w naschich spěwar-
šich steja, runje we wójnskich a druhich nusach wótzneho kraja
nastal? Tajke khěrlusche spěwacž a so modlicž, to je Boža
hwožba, kotraž so Bohu spodoba a tudy namaka kóžda sřudžena
wobčežena duscha prawe pschijomne lékařstwo. Kač je tola kóždy
wobžarowacž, kiž we stysklivnych hodžinach hiščče wo tutym bo-
hatstwoje a wo tutych wofschewjazy a troščtowazych mozach
najchich pobožnych khěrluschow naschich njeje!

Čžto pak psalmišta měni, naž napominajo, nowy
khěrluscy spěwacž? Čžže dha wón s tym wšchitke nasche lube
stare khěrlusche jacžihnyč? Wěščže niz! Ale wón na tajkich
nyšli, kotřič lěta dolho wo Boha njeróđžachu. Čždyž woni
spěwachu, běchu to drje hwojne, lohkomyšlne spěwy s khroblymi,
njecžistymi hwojami, kajkež nětkle hamo w naschim sřudnym
čžeščim cžaku tak husto wonlach wot džěči tuteho hwojta hly-
schisch. Tajke spěwy njejmě s nowa narodžene Bože džěčjo hwoj
spěwacž, wo kotrehož smutskownym žiwjenju placži. to stare
je saschlo, hlaj wšchitko je so psches křhřsta a Božu hnadu wob-
nowilo. Čžžež so wot wumoženeje wěrijazeje dusche khěrluscy
wuspěwa, tam je to nowy khěrluscy w nowym duchu, so móhli
jón lube njebjeske jandželki hame hwoj spěwacž. Pschi tajkim
spěwanju naschej dušči nowa nadžija a radošč pschidže.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćni ty.

Z njebies ma
Njeh či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizisczerni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschědplatu 60 pj. dostacž

Rogate.

Psalm 104, 27—35.

Rogate! Proščće! to je te mjeno naščeje njedžele. Wone njeje wšate se šchpruchow tuteje njedžele, kotryž pola Jana 16, 24 namakamy, kaž bě to pola tych šańdženych njedželow tał, na psch. tydženja: Cantate: spěwajće! Ps. 98, 1. Rogate mjenuje so našcha njedžela tehodla, dokełž so na tutym dnju abo do zpla w tych dnjach do Božeho špicša a rogazijony stawachu a stawaju. Rogazijony, to je póštne czahanje, putnikowanje abo prozessiony, kotrež so stawaju psches hona a Bože žohnowanje wuprobjež čžeja, kaž n. psch. tež šchizerjo jutrnicežku.

Rogate! Šdnyž tež po tutym starym waschnju, kotrež dyrbi š 5. lěštotka pohadžecž, so do czaha nješstupamy, so bychmy psches pola czahnuli, jestupajmy so tola š wutrobu do jeneho wulkeho njewuměrneho nutrneho czaha, ty a ja, twój dom a mój dom, našče wořady, našch lud a czehńmy, so woprrawdže a wěrnje š Bohu modlo, š swojemu Bohu a proščmy, proščmy! Pschetož wo nami runje je dženska tu piřane: wšchitko to čžaka na tebe, so by ty jim jědž dał we šwojim čžachu! My čžakamy, doniž so šako se šwojim ludom najěscž njemóhli, my čžakamy, našch lud čžaka! Modli so wón tež, prořy wón, prořymy my? Šawěrnje, hdyž žana pschifańi nam trěbna, dha tuta naščeje njedžele: Rogate, proščće!

A wono je š nami, š našchim zplym krajom a ludom šako tał, kaž dalsche šłowo psalma wopřijuje: „Šdnyž ty jim dawasch, šberaju wone; hdyž ty jim šwoju ruku wotewrišch, budža wone š dobrým našcheczene.“ Njedawa-li nam Bóh, nimamy ničžo š šberanju ani na polach ani na łuchach ani na šahrodach. Nje-

wotewri-li Bóh šwoju ruku, njeřimny našcheczeni š dobrým, dyrbinmy wšaho móžne njedobre jěscž, šchtož nam człowješko jako „Eršak“ podawaju, njechamy-li hłodu wumrjecž. Njedyrbinmy my to czinjero byčž tuteho rogate: proščće! ? My dyrbinmy šawěscže prořbjež, hewal so šako šebamy, kaž hižo tał husto!

„Šdnyž ty twoje woblicžo potajišch, dha štroža so!“ Šak šmy so štrožili w tych wójnskich lětach, hdyž běchmy na wšchěch mjesach woblehńeni a na to pokasani, šchtož Bóh nam da narosčž w kraju! Šak šmy so štrožili, hdyž nam pschidńže pschitny wšchěm mrořota, řuchota šyma! Šak so štrožichmy, hdyž w šańdženych dnjach Bóh pschifry njebo š mrořcelemi a desčecž so lijesche na težejazy řad! My wostanjemy jenož žitwi, hdyž Bóh Šnješ nam wodnych dawu; hewal šawutlimy! A Bóh Šnješ je nam lěřka šak pschihotował wonskach psches zply kraj wjeřete roscženje, šelenjenje, šakčěwanje; tał so wodhčńjemy a mamy nadžiju! Boži dych šadutwa psches šemju, hona šahrodh, haj człowjelow. Dychajmy my š tutym dychom šwojeho Boha: modlimy so, proščmy!

A to njemóže nam čžeřko byčž! „Ša čžeřčž teho Šnješa je wěcžna!“ je nam tu šapřšane. Šak bórřy je čžeřčž wšchěch tych šhinyřa, kotřiž tu špyřachu, nam zřrobu a jědž dawacž psches šakonje, wufasny, psches razionitrowanje a kaž to hewal tajke człowřske pošpyte mjenje abo bóle hidžene mjena něřřle maju! A š tutych pošpytow hiřchecže njewulěřchmy! Runje tutón tydžeń šapocžachmy jěscž tał drohi Boži řhlěb, kaž řenje! Tajke řřutki człowjelow so nam njespořobaju! Duž štejmy ša tym, so byřchmy my, řami řkuff šwojeho Boha, Bože špořobanje namakali je šwojim czńjnjem a řhodženjom a modlenjom! Wo to tež proščmy!

Sy-li spēwał,
Pilnje džélať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoľ
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džélať
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šerbske njeđželske łopjeno.

Wudawa šo łóđu šobotu w Šmolerjez knižicziščezerni w Budyřčinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedpłatu 60 pj. dostacž

Njeđžela Graudi.

Jan. 7, 37—39.

Mjes Božim špicjom a šwjatkami štejmy džěnka, mjes tym šwjedženjom, hdžež našch Šbóžnik po dokonjanym wumóžetškim škutku na šemi šo šašo domoj wróćzi do njebješ a šwoje knještwo nastupi nade wšchitłón šwěć, a tym šwjedženjom, hdžež wón, do njebješ powšchěny, njebješa rostorchnje a š wuleczjom šwjateho ducha rěki prawdošcže a žiwjenja wulitwa do tuteho šwěća hrěcha a šmjercze. Nětk je czaš cžafanja. Cžaf cžafanja — a modlenja. Graudi, wušklyšch, Šnježe! woła tale njeđžela se šwojim mjenom horje do njebješ. Šajku proštwu dha dhrbi tón Šnješ nam wušklyšchecž? Šajku modlitwu pšchinjeke Šnješowa žyrkej nětk wošebje horje pšched Boži trón? To njeje žana druha, hacž ta, kotruž šu něhdy w tychle dnjach Šnješowi wuczobnizy tam w Jerusalemskim templu cžinili: „D, šwjaty ducho, pój wšchať k nam!“ Praj, pšchecželo, je to nětko tež tvojá proštwá? Šori šo cži wutroba je žadošcžu po tutym šwjatym duchu. Abo, dokelž šy hižom tať někotre šwjatki šwjecžil a docžafat, daj šo praschecž: Masch šwjateho Ducha? Je wón hižom k tebi pšchischoť? Je wón hižom wobydlenie cžinil w twojej wutrobje?

Derje wěm, to je jim wjele jara nješpodobne a njeľube praščenje. Wone jim nješkoj nacžini. Woni šo pšches njo njechadža molicz dacž w šwojim šwucženym šwětnym žiwjenju. Wo žyle druhe kubla je jim cžinicž, hacž wo dar šwjateho ducha, wo žyle druhe wješela, hacž w radošcž w šwjatym duchu. Ale mój cžłowjecže, daj šebi wobšwědcžicž: hdy by ty runje wšchě bohatštwá na šwěćze měť a wšchitke wješela wužitwať, bjes šwj. ducha šy tola nješwuprajnje šhudy a šubjenty, haj, je-li šo jeho

šo džěłomny nješcžinisch, w běhu tuteho krótkeho žiwjenja, bjes nadžije šhubjenty. Abo nješnajeschy tamne pšchewšcho šhutne šlowo Pawołowe: „Šchtož Šhryštufoweho ducha nima, tón njeje jeho“? (Rom. 8, 9.) A jeho, Šhryštufowy nješbječ, wěšch, šchto to na šebi ma? Praj, cžej dha šy, hdyž jeho nješšy? Dwať knjesaj jenož šo džělitaj do šwěća a jenemu škuschesch na łóždy pad, hdyž niz k temu, kiž je š wyšoka dele, dha k temu, kiž je wot špody šem, hdyž niz Šhryštufej, dha štemu nješchecželej, a teho ty tola njechášch bječ. Ně, niz wěrnó? ty šebi wjele bóle žadašch, šo mohť na tamne štare katechizmušowe praščenje: „Šchto je twój jenicžki tróšcht w žiwjenju a wumřecžu?“ š wěrnosčžu wotmolwicž: „To je mój jenicžki tróšcht, šo šym w žiwjenju a wumřecžu niz šam šwój, ale mojeho Šnješa Šesom Šhryšta.“ Ale jeho ty nješbudžesch, šhiba jenož pšches šwjateho ducha. Njechášch dha tehodla nětko, hdžež šu šwjatki pšched durjemi, šo š nowa k temu dacž wubudžicž, šchtož wuczobnizy cžinjachu w tychle dnjach do šwjatkow, a š nimi proštwaj: „Šóšcžel, Wóćze, š twojoh' štoła nješjeskeho ducha k nam“? Šať rady cžze wón tajku proštwu dopjelnicž, jenož šo š wutrobny pšchindže, jenož šo masch šprawne, horjaze žadanje po jeho nješjeskich kublach a po twojim wěcžnym šbožu; šať rady budže wón potom cžinicž po šwojim šlubjenju: Ša cžzu wodu wulecz na lačžnych a rěki na šuchich, šo by napotwiť mój lud; ja cžzu mojeho ducha na nich wulecz (Šes. 44, 3). A w našchim džěnšnišchim tekšcže šteji Šnješ Šesuf pšched nami jako študžeń žiwjeje wody a woła wšchitkich, kotřymž šo picž cžze, k šebi a šľubi, je šwjatym duchom bohate rěki žohnowanja wulitwacž na wšchitke lačžne, po šwojim šbožu žadošcžime wutrobny. Ššlyšchmy dha džěnka:

Wjerbnje abo Popojzach —
Kótru a na kótram bosz?
Zena hyscže w Gółgojach!
Hom je kawka, hom pschi moŝz.

Hom nēt hyscže stojim kam,
Druge psches kawku skóŝz,
Lubki hom a lubka tam,
Zedna paŝ pschi mojem bosz.

Boŝmēwach ŝo nad wuŝkoŝczemi baŝnikowymi, kiŝ bēchu
ŝ zyla doŝpoŝnje ŝapŝchijomne. Zena lubka we Wjerbnje, druga
w Popojzach — a ŝeczja hyscže w Gółgojach.

Nētko hyscže steju kam.
Druŝy ŝu psches kawku skóŝz;
Lubka tu a lubka tam,
Zadna wŝchaŝ pschi mojim boŝu.

Ťahaha! — To je wjeŝelny knjes, tutón doktor Sauerwein.
— Šchtó drje wón je, ŝo wopraŝhecže? — Wjeŝelny knjes je
rodzeny Hanoveranar, žywa polyglotta, kiŝ egzistuje we wudaczu
němŝkim, jendželŝkim, ŝchwedŝkim, delnjołuŝiŝkim, litwjanŝkim a
ŝchtó dha wē, w kaŝkim hyscže Nēmz, kiŝ je ŝerbszy nawuŝnyŝ
a bu ŝ delnjołuŝiŝkim ŝpiŝaczelom a nimale Šserbom. Š naj-
mjeŝŝcha to kam wuŝnawa:

Ja hom nimŝki naroŝony,
Zuŝeg ŝchaja ŝyn ja hom
Šsom paŝ ŝerbskem' pschihuzony
Šserbske ŝłowo lubujom,
Ja mam ŝerbsku huŝchobu,
Šserby moji bratscha ŝu.

Šŝhyscže? Je wŝchaŝ pjecza Nēmz, ale ma ŝerbsku wu-
trobu. A ŝ wotfel tutón pschewrót? Mēŝ bych wam to wu-
jaŝnicz ŝ jeho luboŝcže ŝ europiŝkim rēcžam a ŝ rēcžam ŝ zyla
— ale wón kam podawa bjeŝ wŝcheho mucženja hyscže druge
wujajņjenja, kotremuŝ ŝuano romantiŝka čžitarŝka ŝferje wēri:

Šserbske žowcža ŝu hurpli
Š moŝich huŝłow nimŝku rēcž.

Čžitarŝka ŝawēŝcže to wēri, do zyla, hdyŝ ŝebi hyscže pschi-
ŝpomni baŝnicžku wo kawzy, kotruŝ ŝmy runje pschēŝchli. Ale,
luba čžitarŝka, knjes Sauerwein je hyscže ŝprawniŝchi, wón
kam pscheradži teŝ to waŝchnje, na kaŝteŝ ŝu jeho ŝerbske holicža
natwucžile ŝerbsku rēcž:

Šŝluchaj, mē ŝu pschipoŝchali,
Ja ŝem wotpōŝchkaŝ tu rēcž.

Šładajcže, tajku móz maja delnjołuŝiŝke holicža a njedži-
wajcže ŝo mojemu hornjołuŝiŝkemu pschecželej, ŝo ŝo taŝ ŝa nje
horjeŝche, ani mi, ŝo ŝym ŝo daŝ psches jeho ŝahorjenoeŝz na-
wabieč ŝ wopŝjetowanemu pučžowanju do woneje bajokraŝneje
krajinny, hdyŝ tajke njeŝchewinjomne bytoŝcže wotroŝtu.

Š radoŝczu ŝtupach do přēdka, radujo ŝo na kraŝach wje-
čorneje krajinny, kiŝ poŝkocžeŝche ŝhowaze ŝo ŝłónzo ŝ bajkodžiw-
nym blŝŝcžom. Ša Wjerbniom wotewri ŝo mi wuŝki wuhlad
do krajinny, nētko hižo blótowŝeje, kiŝ psches hru poŝlednich
pruhow ŝhowazeho ŝo ŝłónza doŝtawajeŝche kuŝokraŝny napo-
hľad. Š huŝcžiny, na ŝchtwōrcž hodžinskeho pučža ŝdaleneje
wijeŝche ŝo ŝe mni přochapōkna drōha, kiŝ mējeŝche naj do Bōr-
kōwow, mojeho ŝamēra, dozpieč Š dohom wutraš wot tam
nōz a ŝ poŝnym wotmachom čžerjo ŝbēhaŝche mrōcžele procha, kiŝ
ŝhowaze ŝłónzo psched mikotazymaj wocžomaj do ryŝeho ŝłota
pschewobrocži. Wobkuŝtaŝy napohľad! Njemōžu ŝo naŝhycžieč
teje powētroweje kraŝnoŝcže! Šlejcže nētko pschemēni ŝo ŝłoto
ŝaŝo do rōžoweje parny. Wērcže mi, ŝo bych nētko ŝwojei ŝhoro-

ŝcži a ŝwjemu ŝēlarjei ŝ lubu, kiŝ mje doma ŝawrēja, Bōh wē
hdyŝe bēžat, hdy bych wjedžat, ŝo nēhdže tajke dživadło wobla-
dam. ... Ale bōrŝy ŝo dživadło, kotremuŝ bēch ŝo mjes tym
pschiblizit, ŝhubi a rōžowa mrōcžalka wobrocži ŝo do huŝtych
mrōcželow drobneho, přōŝchneho pēŝka, kotrehoŝ pschedrobne
ŝorjatka ŝo mi mjes ŝubami ŝamēŝcžichu. Šhwatach ŝ njeľubnych
mrōcželow, nimaja tola ani najmjeŝŝcheje radoŝcže nad tym ŝda-
lenym pschihladowarjom poŝkicžecž ŝwoju žadnu woŝobu, wob-
ŝajatu ŝ rōžowej mrōcžalku, ŝa pschedmjet wobdžiwantja, hdyŝ
mējach teje kraŝnoŝcže poŝnu hubu.

Moralŝka: kraŝnoŝcž njebudž roŝebrana (analizowana)!

Š blifka a ŝ daloka.

Š kraja. Šo poŝtaju ministrija ma ŝo w ŝchulach na-
božina džecžom dale dawacz, doniz tuta wēz njeje dorobudžena.
W nēlotrych ŝtronach ŝu nētŝ ŝchule woŝjewiŝe, ŝo maja ŝtarŝchi
to ŝjawnje wobŝwēdčieč, ŝo dyrbja džecži do nabožnych hodži-
now ŝhodžieč; hewaŝ ŝo njedyrbjach nabožne hodžiny džeržecž.
To je wēŝo po doŝalnych wuŝkaŝach a poŝtajuŝach wopaŝ. Šcho-
dla teŝ ministrium na to poŝaže, ŝo ŝmēdža jenoŝ te džecži ŝ na-
božnych hodžinow wuwoŝtač, ŝa kotreŝ ŝebi to ŝtarŝchi piŝnje
pola ŝchule žadaja. Čži ŝtarŝchi potajŝim, kotŝiž čžedža, ŝo bychu
džecži nabožne hodžiny wopŝtowane, njetrjebaju ničžo ŝchuli
woŝjewieč ale tuta ma nabožne hodžiny džeržecž. Potajŝim ma
kōžda naŝchich ŝchulow tu w Šserbach nabožne hodžiny džeržecž.
Šaŝke ŝjednocženŝtvo wuczerjow je teŝ do naŝpomnjeneho wu-
kaŝa ministrija ŝwolito, niŝ paŝ ŝjednocženŝtvo Lipŝczanŝkich
wuczerjow. Tuto je ŝwoje ŝobuŝtawy namoŝtwjaŝo, ŝo dyrbja
ŝchulŝkim wodžerjam woŝjewieč, ŝo woni to wot wŝchnoŝcže po-
rucžene nabožne roŝwucžowanje wotpoŝaža, ŝo paŝ w thch ŝa
nabožinu poŝtajuŝach hodžinach morali, kaŝkuŝ ŝebi to ŝjedno-
cženŝtvo wuczerjow žada, džecžom podawaju. Tole je jenotli-
wym wuczerjam ŝ podpiŝanju pschedpoŝožene. Je to trōŝchku
džiwne! Wuczer ma po ŝakonju to prawo, nabožne hodžiny wot-
poŝajacz, hdyŝ njemōže nabožne roŝwucžowanje psched ŝwojim
ŝwēdominjom jamoŝwieč. To paŝ tam w Lipŝku nječžinja; nē,
ŝo pschecžitwojejo wuŝkaŝej wŝchnoŝcže, woni tutón wobēndu, ŝa
bychu ŝ ŝwojei morale w ŝchulach doŝchli! — Šacz budže to
wŝchnoŝcž ŝebi lubieč dacž abo — tola jaŝrocžieč?!

— Šserbska konferenca ewangeliŝto-lutheriŝkich duchownych
wotniēje ŝrjedu po ŝwjatŝach popoŝdnju 1/4 hodž. ŝwoju ŝwjat-
kōwnu ŝhromadžŝinu w Šserbskim domje. Budže ŝo ŝabēracž
mēčž ŝ waŝnymi praŝchenjemi naŝchich woŝadow kaŝ do zyla na-
ŝcheho naroda, teŝ ŝ tymi w tutym ŝopjenku na druhim mēŝtnje
drōbniŝcho roŝmoženyymi.

Pytaj a namafaj.

KX. Simŝon; Šsudnikow 16. — Jeŝuŝ Šhryŝtuŝ; Lu-
kaŝchowy 23.

XI.

Bu potwŝchene; hdyŝ ŝ njemu ŝhładowachy budhy wuŝtrowjenj
a wobŝhowachy žiwjenje. Šchtó to bē?

Wudawa „Šserbska Lužiza“, družŝtvo ŝ wobm. ruŝ.
Samolwity redaktor: faraŝ W h r g a c ž w Moŝaczach.
Čžiečč Šsmolerječ knihicžieččernje w Šserbskim Domje
w Budyŝchinje.

Sy-li spěwať,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Sserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa ńo kóždu łopjotu w Smolerje; knižiczišcežerni w Budnjachinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 60 pj. dostacj

Na Sswjatkowniczkju.

„Daj mi noweho wěšteho ducha“. Psalm 51, 12.

Njedyrbi tuta psalmistowa přěstawa džěńža tež našcha mo-
dlitwa bjez, hdyž chzemy hwiatki hwijećicj? To ńo jenož dopom-
nimy na to, sčtož je ńo na přěnich hwiatkach tamle w Jeru-
salemje stalo, to tola woprawdže njeje dořahaze. A hdyž tež
kóždemu hłowcžku, kotřěž tamle w druhim stawje japoschtolškich
šutkow pižane steji, wěrzazy pschikłofujemy, to ńamo nam
hěšćeje nicžo njepomha. — Ně, pschi tamnych hłowach dyrbinj
stejo wostacj: „Wam a waschim džěčjom je ńo to hłowjenje stalo
a wschitkim, kiž daloko ńu, kotřichž Bóh našch ńnješ budže po-
wolacj.“ A to dyrbinj ńebi prajicj: Tež my móžemy a dyrbinj
dostacj, sčtož je ńo tamle japoschtolam idžělišo, mjenujzj hwi-
teho Ducha.

Kajki pak tutón hwiaty duch je? Bože hłowu wo nim
jako wo hłowje, wo schumjenju mózneho wětra a wo wohenju
wězi. To ńu čłowšće wobrašy a symboly. Sswjaty duch je
něšcto wot Boha; je něšcto, sčtož chze Bóh wot ńebje do na-
šchich wutrobow sčěžěpicj, je tón duch, j kotřimž běšče našch
ńnješ Jesuž čžicje napjelnjemy. Kaž hłowězne prubi wot hłowza
wuhadža, tak hwiaty duch wot Boha. Pohladajmy na Jesuža,
posłuchajmy na jeho hłowu, potom budže ńo nam rosjažnicj,
sčto hwiaty duch je a kał wón šutkuje.

Tajke smyhlenje, tajkeho ducha, j kotřimž ńhrystuž na-
pjelnjemy běšče, našch čžaj a lud a my wschitzy wěšće jara
nusnje trjebamy. Tutón duch pak je, kaž nam to hwiate pišmo
wopishe, (2. list na Timothy. 1, 7.), duch teje mozy a lubosče
a stroweje myšle.

I. Nowy duch je duch teje mozy. Tež w druhich nje-
křesćijanskich religijach namakamy wěšće dobre napominanje
a wězby na kašnje, kał ma ńo čłowjek sadžeržecj; ale tamle
čłowjek k temu k wuwjedženju wot horjekach žaných njebieskich
mozow njedostanje. Tež pola křesćijanow husto malo tutych
njebieskich mozow nadeńdžěch. Čžehodla? Dofelž čłowjek
je hwojej žamžnej mozy najradšcho spyta živy bjez a šutko-
wacj, dofelž žaneho žadanja nima po žusch mozach, bychu-
li
runjez j njebies a wot Boha byle. Sordostemu pak Bóh hwoje
dary njenamšuje.

Tehodla ńmy husto kaž mlynške kolo, na kotřěž žana woda
njeběži abo kaž kóž, kiž do přědka njepšchidže, dofelž žadny
prawy hlynj wětr jej do plachtow njeduje abo kaž mašchina,
kiž směrom a morma steji, dofelž jej žana para njepšchidža.
Tež čłowjek trjeba tajku čžerjazu mój.

Ssamo wěrzajemj křesćijanej husto tuta mój pobrachuje;
tehodla wostanje wscho pschi starym, ńlabym a hřěchym
žiwjenju. Nima potom mozy, hweńnje a njebojastiwje ja hwoju
wěru wustupicj, ja nju wopory pschinješ, po tutej wěrie wo-
prawdže živy bjez.

Njedchamy tola prožycj wo tutu mój wot horjekach? Wona
budže nam pomhač, našchu čžězu sežerpliwje nješc; wona budže
naš w ńlabosčach, spytowanjach, starosčach a čłowškich ža-
doščach hlyných čžinicz a dohěče dawacj. Tuta mój budže naš
wuhłowacj, ńo dobre bědženje bědžicj, dohěčacj a wěru džeržecj
(2. Tim. 4, 61) kaž móžěšče to japoschtol Pawol na kónzu ži-
wjenja wo ńebje prajicj; wón měšěšče tutu mój. A našch Lu-
ther je ju měl a kał někotřy po nim, ńo njeje wošlabny, ale
hwoj nadawł ja čžaj a wěčnosč wuwjedł.

Subowanej Sasowskej wožadze k dopomnječu na 16. meju 1920.

Je možno? tšecžina lětsjótetka
Je s bēhom dnjom a lět šo pominyta,
So, wožadka ty droha Sasowsta,
Je našcha jemšča cžět šo rosdžělita?
So frudnje prajachmy šej Božemje,
So sady wosta tvoja cžicha hola,
So wjele kuhlucžlow šo plakašche?
Haj, wěrnošć je, a bēšche Boža wola

A i Boha nětk to šakowidženje
We starej lubošći, we Božim mjenje!
O tele hodžiny najkrašnišche,
Čžah žiwjenja ja njem'žu sabhež ženje!
We šwjatnižy a w twojich štatofach;
To powitanje, tele lube šłowa,
Te kuhlcy, kotrež husto wohladach:
Ta lubošć kžodži šo mnu hač do rowa!

A nješšmy wšchitzy cžuli i radošću
Ton šwjaty šwjast, kiž Bože šłowo šwjasa,
Šdžž i žohnowatej hnutej wutrobu
Šso podach domoj, i lubowanoh' Łasa,
Šso podach dom se žobuproschenjom,
So lubošće a wěry rošće herbstwo,
So Boža hnada kžyje kžždy dom,
So by nam roštko, kžželo našče Ššerbštw!

Ach podarmo tež wjele wutrobom
Ššym pyta! — Wone špja we Božim haju,
Žich lube wócžka kžyje pjerščež a row,
Žich šwěrne dušche wěmy w Božim raju.
Ščtož šwěru wuškwachu, wěčnje žnju.
Kaž woni nješšmy grat a pluh a brónu,
A ščtož šmy, to budžemy i žylej wutrobu,
Hač dostanjemy wěčnej' hnady kžónu.

Šraudi rēkašche ta nježela,
A to je pšcheložene: Wušklyšch, Šnježe!
Haj, Šnježe špožč, šo lubošć wěriwa
We tebi wšchitke wutrobny tam šwježe,
So jandžel Boži džēczi šwarnuje,
So namka mšdu a myto šprawne dželo,
So šwadženje a njeměr šahinje,
So šwjate wješelo by wšchudže kžželo.

Drje dželeni šmy wšchak nježelomni
A wostanjemy w Bošy šjednocženi
We wěrje, lubošći a nadžiji
A jako šwěrni Ššerbja štomatšcheni.
Bož šwarnuj, žohnuj lubowanu Łas,
Šdžž namkach tajke šłódke woššewjenje!
Tak i lubošću ja špomnju mnohi ras,
Haj pščežo na tebe! We Božim mjenje!

„Kaš bych to nočžyl? Kaš móht šebi tutu rjanu pšchilež-
nošć nimo hieč dacž? Wěšo pšndu na reje, pšndu a budu šnano
tež šam rejwacž, to hiščeže njewēm. Nješšym po prawym ani
kušta mucžny; to, ščtož šym pšched kžwilku jako mucžnošć ja-
cžuwal, njebēšche nicžo druhe, hač, moja pšchihodnošć a mēr-
lubošć. Špróžny nješšym — A hnydom wotmolvich, šo
wěšče pšndu; špěšchnje šmoj dowjecžerjatoj a ša kžótko bēch
i mlodženzom a i mojim hošćicželom na pucžu do Ššóžobusa a
bóřy tež tam.

Tu bēšche hižo rejwanška kubja, wudebjena někaš šwjec-
dženžy i wěnzami a pletwami ššoro pšchepjelniena i holžami a
wššazhmi pacholemi.

Mlodženzoyo šajimachu mēštno pšchi tocženju a pšchi durjach,
holežata pšchi ščženje jim napschecžitwo; w kucže napschecžo
durjam bēšche hudžba šamēštnjena, něščto herzow najššerje
Mēnzow. Šolzow bēšche došć na wubjerč, hdyž tež niž tajkich,
kaž w Blótach. Ale wšchēm jawěšče rjenje šteješche rejwanška
drašta, haj něščto bēchu wopravdžite kraški, dopominajžy na
najrjenšche Ššórkowcžanki. Pižane ščēroke kžufnje, husto po-
kžyte i pšchehlady bēšym ščóřzuchom, došhe ššetowaze pižane
banty wokolo paža a ščēreke špodžitwne „lazny“ i dwēmaj
rōžkomaj špadowazhmay nad horžym woblicžom — wšcho to we
najpižanšchej mēščenžb pdatwašche wabjazy, šo wotlěnjazy
wobras pony barbow a formow.

Šedžbowach na tutón wobras se šalubjenjom. Wješ tym
cžuju, šo ni něčto ružu na ramjo kładže, wohladnu šo a wū-
hladam našcheho mlodženza, kiž je naju šem wuwjedł, wobjima-
zeho pošnowizate šhibne holežato.

„Wjedu wam šwoju Ššistinu, šo by šebi i wami ša-
rejwala“.....

W ššledowazym wššomitu wobjimach hižo mjehke bofi
holežki a šacžuwach šo we wjerčženžy — we wopravdžitej
wjercženžy, kiž i namaj tam a šem džěšche; dožhla hdyž
bēščtej mojej nošy po něššotrodženškim pucžowanju šwiznowšče
a hibitowšče šhubilej. Ale horžota, šapaza wot mojeje rejwarčti
a wot žyleje mojeje wššolnowšče pšchewinty wšchitko, a ja njecžuju
ššorkanja a šopanja rejwach dale a to niž jenož i Ššistinu, ale
tež i druhimi wješnyhmi kraškami — a nabuch takle pšchewid-
čženje, šo šu hiščeže rjenšche, hdyž mašch je w rukomaj.....

Najbóle wšchak šym rejwal i Ššistinu — a tež potwjedal.
Šbudži šo we mni šažo jabe se wšchey možu ššeracžel etno-
grafiškich kužiškich woššebitowščow — a w Ššistinje bēch šwól-
nitwu a powolanu wukładowarčku wšchēch woššebitowščow a jed-
notliwosčow delnjokuziškeje žónššteje drašty namakał. Wšche to
napjelniješche mje se ššokojenjom, tak šo šym na kžónzu nimo-
wólne šwój pucžowanški dženił mucžahnył. Ale to Ššistina
njedowoli. Čacžini mi knižku a praji: „Ščto šebi myššlicže?
Tudy šo njepija, Čžecže-li, pšchindžče žutšje k nam, a tam

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njech ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wubawa ho kóždu kobotu w Smolerje; knihičijičezerni w Budyschinje a je tam sa schwórtlětnu pschedplatu 60 pj. dostacž

Swjata Trojiza.

4. Mójs. 6, 22—27.

Na kónzu kemschenja abo druheje kwojatocžnosće w Božim domje, je kłowami horjeka naspomnjeneho texta požohnowanj, kž ho husto wróćil do twojeho domu a do twojeho powołanja. Teke kłowa kž hódne, so je kžebi ras bliže rospominamy, wó kžebje džentka na kžwjedženju Sswjateje Trojizy. Wone wschaf t nam rěča wo tym Trojenicžkim Bóhu, do kotrehož my kšchecžijenjo wěrimy a ke kotremuž kž wo snajemy w tych kšchecžartiklach nascheje kšchecžijaniskeje wěry. Wucžba wo Sswjatej Trojizy ma džentka wjele njepšchecželow. Njeměrzazy a tež pobozni, kiž kž biblije jenož tak daloko džerža, kaž kž jim lubi, přěja Trojenicžkeho Boha a wužměschuja ewnje w schromadžijnach kaž pižnje w nowinach a lecžazach kłojenach wucžbu wo Sswjatej Trojizy. My pak džemy kž biblije džeržecž tež tam, hđžež kłabuschki cžłowski rosom bójske potajnstwa dwužpłědžicž njemóže, a džemy je wěricž. Wucžba wo Sswjatej Trojizy a tole mjeno drje njeje w bibliji s křótkim kłowom jako tajka wuprajena, ale wschelke schpruchi naž ju tola wucža. Wšchecžitaj kžebi jeno ras te biblijske městna, kiž cži na poslednich stronach twojeje biblije „pokasowar wotdželenjow se kžwiateho pižma na njedžele a kžwjedženje zyrkwiného lěta“ mjenuje; dopomń kž tamneho kłowa, s kotrymž japoschtol Pawol na kónzu kžwojeho druheho lista kžwojim pschecželam w Korinthu pscheje: „Za hnada nascheho kžnjesa Jesom Křysta, ta lubosć Boža a tón dostatk teho Sswjateho Ducha budž s wami wschitkimi“; dopomń kž, schtož stej 1. listže kžwj. Jana, 5. staw, 7. stuezka:

„Džo kž, kiž kžwědžka w njebjekach: tón Wótž, to kłowo a tón Sswjaty duch; a cži tjo kž jeno“; dopomń kž tež pschitkajnje kžwojateho mižionstwa: „Wucžže wschitkich póhanow a kšchecžicže jich w mjenje teho Wóža a teho Ssyna a teho Sswjateho Ducha“, a tež ty, je-li so nochžech s wopředka a zple wěrnosć biblije a nascheje kšchecžijaniskeje wěry přecž, pósnajech a pschidach, so je jedyn Trojenicžki Bóh, Bóh Wóčez, Bóh Ssyn a Bóh Sswjaty Duch.

Stary Sakon powjeda, kaž Bóh Wóčez kžwět stwori a džerži. Galle Nowy Sakon nam powjeda wo narodu, žiwjenju, cžerpjenju, wumrjecžu, stanjenju, njebjestpicžu a kžnježenju Boha teho Ssyna a wo wucležu a skutkowanju Sswjateho Ducha. Duž my w Starym Sakonju hišchže njemóžemy phtacž tu wěru do Trojenicžkeho Boha, hacžrunje tam tež cžitamy wo Ssynu a Duchu, kotrehož budže tón Wóčez póklacž. Hđžž pak Stary Sakon na Nowy pschihótujě a kž psches Nowy wuškaduje, hda drje kž w nim hišchže nježada ta wěra do Trojenicžkeho Boha, ale ta wucžba wo Trojenicžkim Bóhu leži tola hižom wo nim potajena a we wschelakich schpruchach Stareho Sakonja my, kiž Nowy Sakon snajemy, Trojenicžkeho Boha nadeńdžemy. Tak tež w naschim naspomnjonym tekstže: „Tón kžnjek požohnuj tebe a swarnuj tebe; tón kžnjek roškwěcž kžwoje woblicžo na tebi a budž tebi hnadny; tón kžnjek posbėhń kžwoje woblicžo na tebe a daj tebi tón měr!“ Teke kłowa kž kžwojate požohnowanje nascheho Boha. Wšchi horje Sinai je Mójsaž kłyschi s rta Božeho a pschitkasa Maronej a jeho měschnikam, so bychu s tutymi kłowami kžždu- džěń po rańschim a wječornym woporu Boži lud kžwojatocžnje požohnowali. Tole požohnowanje je nětk lětwyžazh stare, na 1900 lět kž trjeba we wožadže noweho kłuba.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel F.

Serbske njedželiske čopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerje; inbicyklicy w Budyshtnje a je tam so ubrówědnu přehedpřatu 60 pj. dostać

1. njedžela po kwjatej Trojizy.

Lut. 16, 19—25.

Saměrnje ja praju wam: Bohaty pschindže s čěžka do njebjeskeho kralestwa! A jašo praju ja wam: Lóžo je so khamel psches jehline wucho pschindže, džełi so bohaty do Božeho kralestwa pschindže! Kaž so tola Anjesowe słowo w čłowěskim žiwjenju dopjelni, móžesć w dženstwiškim seženju křyschecć. Tu je wo bohatym mužju rěč. Tudy na semi bě tónle jara bohaty a wot wjele ludži čzesčeny, wón křodžesche w purpursej a wot droheho płata draščje a mějesche so wšchědnje derje w křasnym wješelju, ale we wěčnosći bě wón křudy a wot Boha a jeho křwjatych sacžijnjenu, tam bu wón čawilowany a mějesche wjele tšchnosćje pschecžerpjeć w płomjenju helšeho wohenja. Tam jašo wohlada Lazara, kiž bě tudy w čažnosći křudy a wot wšchitkich sazpečty, kiž psched durjemi bohateho ležesche polny brjodow, so by so naščježil s drjebjeńčkami, kotrež s jeho blida padachu, a pšy pschindžechu a lisachu jeho brjody; ale w njebjesach bu trošchtowany, tam kředzi w Abrahamowym klinje a wopta polnosć sbožnych wješelow bjes pschestacža. Čehodla pał tajke rosdželenje njes tutymaj mužomaj? Bě jeno bohatstwo, kotrež tamneho k satamanstwu pschijnješe? Bě jeho křudoba, kotraž tehle k Božemu kralestwu hotoweho sežini? Saměsće niz! Kaž na tutymaj woběmaj, tał budže so tež na naš wšchitkich w pohlednym křudu słowo křwjateho japoschtola Pawola dopjelnicž: Sčtož čłowjek křje, to budže tež žnjecž. Sčtož na křwoje čželo křje, budže wot čžela sčazenje žnjecž. Sčtož pał na ducha křje, budže wot ducha žnjecž wěčnje žiwjenje.

Bohatty muž staji křwoje dotwěrenje na semške kubla, mějesche křwět luba a sčtož na křwěče je, jeho lóschť bě, so wšchědnje

derje mječ w křasnym wješelju; wón sabu, so čłowjek njeje žjwy wot křleba kameho; wón sabu to, sčtož je horjěčach. Wón bě bohatty a móžny na semškich kublach, ale křudy a hubjenty w Bosy. Čswoje dobre je wón w čažnym žiwjenju wužjwal, tehodla mějesche nusu čžerpjeć po křnjercži. Tehodla křyschmy jo wšchitžy a smijny jo k wutrobje: Wojče so teho Anjesa, wj jeho křnjercži; pschetož kotřž so jeho boja, nimaja žaneje nusy. Wobacžkojo dyrbja tradacž a hlód čžerpjeć, kotřž pał teho Anjesa phtaju, njebudža nicžeho dobreho tradacž. Čkřyschmy jo: Kotřž so čžedža wobohacžicž, tajžy padnu do sphtowanja a do křče a do wjele hlupych a sčtódnych žadosčow, kiž čłowjekow do sčazenja a do satamanstwa pomurja. Pschetož pjenježna lubosć je korjeń wšchitkeho šeho, kotraž je so někotrym lubika a ku so wot wěry sabudžili a křami křebi wjele bolosčow nacžinili. Ale ty, o Boži čłowjecže, smiń so teho; hoń pał sa prawdosčju, sa bohobojnosčju, sa wěru, lubosčju, sežerplivosčju a sa čžichosčju.

Njeje pał runje bohatstwo, kotrež ludžaza wutroba a našč čaž nabóle phta, kotrež čžini, so steji husto bratr pschecžjwo bratrej? Njejku husto křwětne kubla, kotřž dla křschěčženje to najlěpsche, schož maju, wopruja, křwoju čžesč, křwoje dobre mjeno, křwoje žiwjenje, křwojeje dusche sbože? Čšy tež ty křnano, luby křschěčžjano, tajki hubjenty wotrocž njeprawehe mamona? Tež ty kř křnano hižo křal a křebał, so by nekajki maly semški wužitk dobhl, a křy tał sapřet wěčneho, wěrneho a praweho Boha. Tež ty so próžujesć w semškich wěžach, we wšchitkej starosći a křchindže a sabudžesć, najpřjedy křwojemu Bohu křužicž, předowanje a jeho słowo křyschecž a kř njemu so modlicž. Ale čžimny pokutu a wobrocžny so ke Anjesej se sprawněj wěru a s wutrobnej lubosčju, so njeby so nam junu we wěčnosći tał sčto, kaž

bohatemu mužej w dženšniškim sczenju. Pytajmy najprjedy Bože kralestwo a jeho prawdosć, dha budže nam wschitko druhe pschidate. Sšlyšchmy hwyate drohe Bože słowo; tudy ho nam połaže tón pucž, kiž t žiwjenju wjedže. Pschistupmy s ponižnosćju a s wješełoscju ke Anjesowemu bliđu, kotrež je nam pschihotowane t wodawanju naschich hrěchow. Proschmy wo Anjesoweho Ducha, wo jeho móž a mudrosć, so bychmy thodžili we prawej bohabojašnosći a Božej lubosći, so bychmy junu horje pschischli ke krašnej sbóžnosći, kotraž je postajena wschitkim tym, kotřiž Anjesej pschihluscheja, jemu hwyeru hlyža a po jeho pucžach thodža. Tcho dla :

Pytaj jeno njebjeske,
Lubuj Boha wyschšche wscheho,
Njech tón twój lóschť woštanje,
Woštaj hwyetej, šchož je jeho;
Šdžž wón w hrěchach hwyój lóschť ma,
Dha ty pytaj Jesuša.

Samjeń.

Maczerńy dom ewangelsko-lutberskich diafonišow w Draždžanach.

(Pofracžowanje.)

Rěto 1894 bě pschischlo a s nim 50 lětny jubilej maczerńeho doma. Na čestnych wrotach pschi fastupje syboleske ho sašo to: „Soli Deo Gloria“, „B. hu kamemu budž čžescž!“, tón raš w šlotych pišmicžkach; bě tola šloty jubilej; 1869 bě tam to t hłěbornemu jubileje napišane se hłěbornymi pišm kami. A nalětna pycha mejšta pschi žyly dom a wschitko šchož t njemu hlyšcha. Wofrjedž dwora smachuje na wyšolej žerdži módra korhoj, jubilejny dat tych wot maczerńeho domu šaloženyh nowych wustawow. Wysche korhoje syboli ho šloty šichž, wosnamjenjo tak tón wopon pod kotrymž ho wscho džělo a štkowanje w tutym wałym krajiku stawa.

Džen 19. meje hwyeczi dom kam sašo sthmi hwojimi hwyój jubilej s wješnyhm džatowanjom a s dowěrjazyhm prochenjom.

Džen 23. meje bě šlawne wošhwjećenje 50 lětneho wobstacža domu. Dolhi čas; kotrow čžehnje s wupyschneho domu psches Augustowy móst do ewangelske dwórške žyrkwe. Drohowa želcniža wjesy s wošebitymi wosami druhi džěl h sczi t Božemu domej. Wot měšchjanskeho boka pschidnu džěczi „Luisyneho ot-kašanja“ a kotry pobocznyh wustawow. A s nimi wschěmi šjednocža ho wulka hyla čžestnych hosczi, fastupjerjow hwyětnych a žyrkwinyh wychnosćow. Wschitzy wobšhwědeža se słowom a štkami, so je maczerńy dom jena nowa móž w kraju, štkowaza t lěpschemu s wotkneho a smuškeho žiwjenja. Šakša ewangelska krajna žyrkej hromadži jubilejnu kollektu sa hwyedženski dar. Pschi šaloženju njebě žana wyschnosć hobuštkowala a podp'erala; nětk čže cža hwyětna a žyrkwins'e wyschnosće dom a jeho džělo! Móž lubosće, kotraž na šhryštuša Jesuša ho šaložuje bě wschitko to dolonjala a tuto dohweče hwyi dohyla.

Wječor je žyly dom a žyly wustaw hwyedženszy wobšhwětleny. 1847 bě to tam jenož jena jenicža hweža, a nětk 1894! Wofrjedža tón šaložk, tón maczerńy dom! Wschudžom wošćlo wjele to dalschich domow! Pschedywschěm hwyrownja! 13. Oktobra 1894 bu tutoń dom wotewrjeny, so by był, kaž bu to pschi šaloženju wot wyschšeho dwórškeho předarja Meera wuprajeny: „měštno šboža sa čžělo a duschu, hospoda teho Anjesa, woltať wěry a lubosće!“ A hižo je jich mwožo šhorjch pschijatich.

Džen posdž šcho došhwjećzi ho hwyedžen w pobocznyh wustawach, kotrež ma maczerńy dom w Löbnizy, w tej drje naj-

rjeńškej krajiny nascheje Šakšeje. Wot Draždžan t polnozy, t Wschnyju, ho wona pschi Šobju wupšhwětrwa.

Se tam to pschedy wschěm tón wulki wustaw „Bethesda“. Tcho šaložk bě ta wot luda tak mjenowana „kamjeněna hweža“. A nětk: hlowny dom, dom sa hlypnyh (Blödenhaus), dom sa džěczi a „Marijina šhula“, to je wučernja sa hlyžomne holzy. Tež tu je czi Bože žohnowanje wědomne! Žako ho přenje kotry s maczerńeho domu do tuteho najštaršeho poboczneho wustawa pschěhlydichu, bě to hlyduschki a hnadny šapocžatk. Dwe kotre, wodžěka domu a jeje pomozniža, buschaj t tomu wužohnowanaj. Doležk bě želesniža jara droha, běžeschtej s Draždžan won hačž do Löbnizy. Tchu nadobu wjesesche šahrodniški pomoznik s pschi na woschžku. Pofrutu šhlěba a titu šole bě duchowny Fröhlich tutej jeju nadobje pschipošžil. A nětk 1894 tutoń wulki wobšchwěrnny wustaw, hdyžž wschudžom hosczi wita wješeke powitanje tam pschewywaych.

A Magdaleny asl, do kotrehož ho došhwjećazy hosczi s Bethesda podachu, bě ho tež se hnaduschkich šapocžatkow wuwit. Tena kotra a jena wukhowana, to bě wscho. A s tak wulkim žohnowanjom štkuje nětk tutoń dom t wukhowanju holzow, kotrež ho na wopacžne pucže šabludžichu.

S Löbnizy a s jeje wustawow ho domoj wróčiwšchi, pschewywaychu hosczi wječor hyschke w seminaru sa wučerki sa male džěczi. Tež tu mały šapocžatk! A nětko je tutoń dom hižo tak nětkotre dobre došonjal.

A kaž to w tutym jednotliwym bě, tak tež w powšchitkim žiwjenju žylyho domu. Pročy, starosćow a džěla bě wjele a čžěžkeho bylo. Njejo bě ho husto došć šacžmiko; tola hlyžo Božere hnadny njebě wuhajšo, bě dale hwyěcžilo tež šady mrocželow, a czi, tž pod mrocželami njesadmělowachu ale we wěrje a dowěrje dale džěčachu a dale ho modlachu, dočžakachu pschewo sašo tón džěń, so jim uto hlyžo sašo hwyěčesche, to hlyžo Božere wóžneje lubosće a hwyěnesće.

Bě kaž so by ho šaložk domu hnuł, jako njedželu Reminiszere 1881 žyrkwineho radu Fröhlicha t rowu njesechu, runje na tym dnju, na kotrymž chychu jeho 25 lětny šastroński jubilej hwyecžicž. S tutym hwojim duchownym šhubi dom wjele, jara wjele. Tola, Bohu budž džak, tón wot njeho wóženy dom bě hižo tak kruty a wobtwje dženy, so jeho woteńdženje jón njepowali a njeħnu! S pschichodnym hynom šemrěteho dosta dom noweho duchowneho, kotryž jón w jeho duchu dale wóžzi.

Kaž bě ho tu domach wschitko pschisporjalo, tak tež na wotknyh polach džěla. Wo tutym pschichodnje w rosprawje wo 75 lětnym jubileju dróbnishe hlywěčlo!

Blóta.

(Štónčjenje.)

Nasajtra t wječoru hym hwojemu mikemu hosczičželej Božemje prajil a ho na dwórnišchewo podal, so bych do šhocžebusa wotjěl a potom do druheho hewjerneho šuta Delnjeje Šužizy woteshol, do dobrjch wjeskow, ho thowazych w Šanschwiškej holi. . .

Pschěndu wjesku, w kotrež hym rjany wječor pschi rejach pschěžiwil. Wječor šnoschowasche ho hižo na krajinu a šaložowasche tež wjesku do hwojeje czišchiny. Šrocžu czišcho wokoło štakša Šristinineho nana. Šastup do dwora je šakrnyh s deskowym plotom. . . Ša wrotka je hlyšchecž šchepot. — Šrocžu czišche dale, pschewu dobremu pacholej s wutrobu šbože. Wschak ho wono najšěpje hyschče njeńdže pod cziškej hlymjanej tšechu; kolo wokoło šahony. . . a wulki hwyěť dalofo, dalofo. . .

Tam ho šbože s rědkša dostawa, došelž tam knježi šawisć. . .

Wóhł hyschče powjedacž, kaž tu wobraš měra a šboža došpělnjowasche njeħibny bacžon na tšěšchi — ale tych je tu telko,

jo s žyla f dopjelnjenju krajiny kľuscheja a žu do žyla se wšch-
dnym siewjenjom. . . . A potom by čžitar prajicž mohl, so
žym s tym nekajki tuni novellistiki effekt dozpicž chžyl — a to
njecham. S tym njebych tež sbože tutych ludži powyščit . . .
S Bohom!

A moralka?

Sožy: Stražu nježměšch blisko rosebėracž. Bywa to druhdy
swjėkelaze a druhdy — straschne. — —

Pohrjebnišcžo.

S Łužiskich wobrastow Adolfa Čzerneho.

Adž, bėšche mi tak čžėžno, tak tužno w mojej studowanstej
stwė, we wutrobnje bė mi tschėžno, nėschto kaž bojosčž psche-
tschafowasche moju žylu hrudž a nuczesche mje f woblasnjenju,
njesamozach ani jenicžseje rjadki wucžitacž s jažnym wėdomjom
a porosumjenjom, ani jeneho žłowa napizacž; wobladach žo bo-
jaslitoje po scženach, — wšchudžom napjelnjenych se swjastami
knihow — a wšchitke te mjelcžlitwe družby, kiž bėchu žo mi
wot mojeho pschecželnego hosčžiezela jalko towaršchojo ja čžaj
mojeho pobycžja w Budyschintje dostale, wšchitžy sdachu žo na
mnje kručje fedžbowacž a žymnje moju duchownu wobstejnoscž
wotkudžowacž, kotruž žam do žyla njerosumjach. Bóh žam wė,
schto bėšche žo mi saznylo. Ja njewėm. Nježym tež wo pschi-
czinach pschemyžlowač, bėch žebi jenož teho wėdomny, so bėšche mój
staw njesnježliwy. A njewjedžach žebi ani rady ani pomozny, kač
tutu njewuprajnu čžėžnotu sahnacž, kiž bėšche žo na mnje
lehnyla, jako by mje se žwojeje čžopkej, mjehkej, žłódkej čžėžu sa-
dužycž chžyla. Dychach pschezo žylnišcho a njewumėrnišcho,
moja wutroba biwasche pschezo spėschnišcho a žłowa palešche
pschezo horžičho . . . Pohladnych bjes wotpohlada na saproschene
wožno, s položžu s knihemi sastajene a s papjerami samjetane.
Napschecžo psches wustku hažu, trašč so by s ruku dožahnył, bėšche
tež wožno. Bėšche wotewrjene. . . . Ja hlupač, so na to nje-
žym pschischol! — Wustkocžich a křwatnje wotewrjach; nė, runje
bėch wožno wotewrił a lačnje rt pschiprawił, so bych žo čžer-
stweho powėtra nařřebał. Ale tón bėšche tak pschehrėty wot
žahleho tugustoweho žłónza, so mi bėšche jako bych žo napil
liwkeje wody. Wohidne jacžucze. . . . A s napschecžneho wožna
klinežsche wohidne klepanje schewškeho hamora. . . . Sacžiznych
we žłóscži, haj w žłóscži wožno, wšach žwoj klobuł a wuńdžech
won. . . . Njepschemyžlowach žebi dže hicz. Sžym jenož schoł a
sa křwilku sastach, jako bych tu dojischol a sřladowach se žpokoj-
nosčžu psched žebje: jako by tu možnosčže f mojemu smėrowanju
bylo.

Bė na Budyschinskim katholicim pohrjebnišcžu, na
Mikławšcku. Glaježe, tam nėchto krocželow wot nař je.

Kolo wokolo mje mėr. . . .

Jažne žłóncžne žwėtko roslehny žo po rowach a pschescžė-
rasche je s mėrnym bñsčezom, kotrež selenoscž rowow wozu-
njėsche. Ze žnadne rowy, wñschsche abo nižsche, schėrsche a
wuzsche, bėchu jatwėscze lubosne se žwojimi rōžowymi pjenčžkami,
nalikami a wšchłakimi kwėtkami w tutym žłóncžnym žwėtku;
a wone hofe, čžerstwe hromadki liny, na kotrychž bėšche jenož tu
a tam selena trawicžka wubila, posticžowachu mėrny sacžischčž
bjes wšcheje hōrkoscže a boloscže. . . . Wšchudžom mėr smėro-
wanja, kiž wukustasche bñschčžate snamjenja žiwota, žłónza —
na snamjenjach žmjercže — na rowach. Tu žu rowy. . . . Nje-
žym žo ani kuska roshorit nad swukom tuteho žłowa, kiž žo
nam druhdy tak straschne řdawa. Nawopaf: pokojnje žym s wo-
czomaj s jeneho rowa na drugi hladač, je licžil, pschehladač pom-
niki, hacž by mi pschi tym žadny wožebje we woczomaj wostał,

wobhladač žerbste napizny na nič a s rukomaj na křribjecže žym
mjes rowami křodžil. Ani dopomnjenja po čžėžnocže a
třschniwoscži.

A kač mėrnje steja tu rospadanki! Pohlednje sbytki wul-
keje kłóschtriskeje žyrkwoje, pohledni žwėtk minyloscže, kiž žu pod
tutymi roswalinami tak pohrjebane tak pohrjebane, kač žiwjenje,
minylosčž tutych njebožatkow tudy pod domom. Čžertwjene,
žyhelowe murje torčža žo tu do jažneho woprawdže aethersžy
židkeho powėtra, jač bychu do njeho řrostke; a na nič pohraja
žłóncžne pruhi jako wuzmėw na woblicžu, řacžčrwjenty wot
sboža a řpokojnosčže. Tajki wuzmėw hrajka na woblicžu malych
džėcži a starow. Gothiske rjėbla žo jako wupschescžėrane ruzy
horje f njebježam f žłónzej wupinaja a formy kamjentnych
wobřukow we wñškoch wožnach žo na jažnym w čžoplocže sehra-
wazym posadku lėcžneje wobřohi tak řpokojnje rñřuja, jako w naj-
wjetschim sbožu. . . . A delka, w scžinje tutych murjow wo-
řřjedž nič žolmi žo semja s nařžnyimi rowami. A tam, w sbytku
nėkajkeje křódbny pohřiluje žo nėchton, jako chžyl žebi tu wobla-
dacž najmėrnišche mėřtacžto, hdžėž by jeha ničto s jeha wėcžneje
křėže njewutorhnył. . . . A tu na kromje skaly, kiž kač scžėna dele
f Sprjewi pada, na pschėřtrėnje, nėhdže řři krocžele (mjes ro-
padankami a wobřodneje murju) žu žame džėcžaze rowy. . . ma-
linke a hišcže mjeńsche. . . . Na nič křėža jažne kwėtki nalikow,
řijalkow, řchčžėtkow, wonjaže pjenki řesedy a druhich nėžnych
rōžicžkow — hdžėž pał roswalinny žwoje dołhe ramjenja ro-
skladža, tam nutřka rosčže čžėmnoselenty blusčez (Čfeu), řaroscže
tež scžėžki mjes rowami a wobjimajo a řjednocžejo je se žwojimi
runami wšchitke, wšchitke.

Šhuboko delka pod nami, řchumi Sprewoja a žiwjenje psched-
mėřta — ale jenož s daloka; tudy je mėr. Dopomnich žo na
pohrjeb, kiž žym tu w pohlednich hodach widžak. Tehdy mjejsche
pohrjebnišcžo dozyla hinaschi napohlad: bėšche woblecženy
žněhbėly rub, čžėžnje pschilėhowasche wšchitke hōrki, kotrež bychu
pod nim křyte a dychachu s mřosom mroweho. Se žněha žo
jenož řchžje a kamjenje wusbėhwachu, na nėkotrych rowachu
prōsdne halosy řerkow a řchtomikow, druhdy tež wustke, řmjercše
a wotdrėte řijėschi wjetschich rostlinow — a nade wšchėm wñřoke,
čžertwjene murje roswalinow. Tamny pschewod pschindže, jasta,
kač to bywa, nad wotewrjenym rowom: kaschčž stajichu na kraj
a wobradny žo sapoczachu. Placž, řylly. Pichiwusni woteń-
džechu a rowač nařřpa row. S žyla tak, kač to byla. Hdže
pał je drje to bylo? Sda žo mi, so tamle blisko řakhoda. . . .
W tutym rjedže to budže. . . .

(Pofracžowanje.)

S bliska a s daloka.

Sswjatkowna řřjeda bė řerbški džėn. W Šerbškim Domje
řřhadžowachu žo Šerbjo f wšchłakim řřromadžijnam.

W 2 hodž. wotmė tam „Towarřstwo pomozny sa studowaznych
Šerbow“ řwoju lėtnu žłownu řřromadžijnau. Ze to jene towarřstwo,
kotrež je mjes Šerbami psche malo řnate a to Šerbam f řřchodu-
wanju. A hdžž to bōrsny lėpje njebudže, budže to řřchodowanje
wjetsche a wjetsche, haj straschne. Šłowny nadawł towarřwa je
tón, so studowaznych Šerbow podpjera s pjenjsami. Pšchi
nėtžischich wobstejnoscžach trjeba, chje-li woprawdžicže podpjeru
dawacž, čžim wjetschich žwėdkow. Tuž žo tón hacž dostal řnad-
nusčki lėtni pschinoschł 1 hr. powyšchi na 2 hr. S tym pał njeje
rowarřtwu, pschedy wšchėm Šerbam dopomhane! To hacke budže
po nėčžim hdžž jich prawe wjele Šerbow wischėch worřchow
f lėtnym pschinoschłom f towarřtwu pschistupi abo jo hewal s darami

a wotkasanjemi podpjera. Štu tu tola hiščeže herbsto-němste wošady, s kotrychž je jeno duchowny sobustaw a nichtón wjazh. Pšchedbnda towarštwu je kn. farar Njeda a pokladnik kn. wučer Polan, wobaj w Budyschinje. Tutaj pšchijimujetaj samolwjenja, dary pšchinoschki, runje tał pał tež wošadni duchowni.

Tutu šhromadžisnu scžehowasche hłowna konferenza herbstich ewangelskich duchownych. Mějesche so saběracž s porjadnymi džěkami kaž s wošebitami namjetami. Šu wošewjenje so so lěsa hwojeden sa snutšne mišionstwo hwojeczi a to w Supoji, hdy, so hiščeže wošewi. Džen 16. junija hwojeczi so w Klukichu Gustav-Abdolfowu hwojeden, na kotrymž směje herbstke přědowanje kn. Vic. theol. farar Wrošak-Hrodzišchczanski a němste kn. duch, Grobe s Budyschina. Wažne namjetu namjetowasche Buležanska poboczna konferenza, do kotrejež so so s jednoczi: Buležy, Stelizy a Mošaczizy. Žada hěbi s nimi herbsto-němsti zyrkwiny wokrijež, do kotrehož wšchě herbsto-němste abo němsto-herbstke wošady hłuscheja; na čžolo tuteho ma so stajicž herbsti duchowny sa superintendentu; jenož tajke mōže herbstim wošadam prawje hłusicž s dobom tež tym Němžam w tutych wošadach jenal derje. Pšchedbnda knie enzy, kn. V. c. farar Wrošak, dotalnu synodala, hjewi so je to woboje hižo pšchilubjene. Šo wobsamknjenju konferenzy ma so sa to s nowa dorainje wustupicž. Dječzi namjet žada hěbi swjasanje tutych herbsto-němstich wošadow do wěsteho wošadow-swjaska (Gemeinde-Verband), kotryž mēl so sa herbstke ale tež sa wšchě dalsche snutšne a swontne naležnosče tutych wošadow a jich nadawki zyrkwineho a hšchescžan leho žiwjenja staracž, wo hěbje tež w pjenježnym nastupanju. Tole pał bu sa jara nusne pšchipósnate, ale l dalschemu wobdžělanju pobožnej konferenzy pšchepočasane, dokelž nijeje hiščeže ničžo wěsteho wo wobsajnosčach nowych zyrkwinych wokriješow snate. Dalschi namjet žada hěbi, so by so konferenza niz wjaz dwózy, ale 4 krócž woběta sšadžowata, dokelž je jeje šhromadne džělo wobšchěrne a nusne. Tak to tež nēil budže. Š tym swiškowachu namjetu wo wólbach do synody Šserbsto-němsti wokrijež ma so s dobom wutworicž sa wólbny wokrijež, kiž by s najmjeišcha dweju Šserbow, duchowneho a lajita, do synody wolil. Pšchitym porčža so tež wo wólbje, 1. junija a wo tym, šchtož mēlo so pšchi tym stacž. Pšchi tym stajenaj namjetaj so pšchjeschtaj.

Š tomu pšchisamknju so rosmořwa wo dalschich namjetach wo roššerjenju herbstich l ciazch kopjeńkow, abo lětakow, wězo nabožnych, wo mjeišchich herbstich nabožnych knižkach, wo nabožnej protny na scžěnu atd. Tute wězy buchju sa wulzy nusne a wažne pšchipósnate a dyrbi so s pomozu n šcheho kopeńka „Pomhaj Bóh“, kelkož mōžno, do skutka stajicž. Samēr tuteho džěla je s budžowanje hšchescžianskeho ducha a žiwjenja w našchim ludu. —

Š tym dyrbjesche so konferenza stónčicž, njedolónjawschi wšchitko hwoje džělo, dokelž mějesche tež hšchěže Šserbstke duchowne towarštwu hwoje lětnu šhromadžisnu. Pšchichodna konferenza scžěže so 22. julija.

Š Klukicha. 2. njedželu po hwoj. Trojizy, 13. junija, hwojeczi Budyschiske poboczne Gustav-Abdolfiske towarštwu pola naš hwoj lětny hwojeden. Šserbstke přědowanje pop. 1/23 hodž. směje farar lie. Wrošak-Hrodzišchczanski, němste w 4 hodž. duchowny Grobe s Budyschina. Šo Wožej hłusčbje so rosprowa wo skutkowaju towarštwu podawa.

Čištowanje.

Jene dobre a nowe knihi l čžitanju, něšchto, šchtož je sa našch čžab, tež sa tych, kiž so wo nusy wěty a wutrobje, a sa tych, kiž so wo bojuječi sa wěru a zyrkej, byhčeže rad mjenowane mēl. —

Šchtož na herbstich knihach mamy, mōžemy drje šchwo sa to jene abo tamne poručecž. Na wšchě te stajene praschenje dawa jena nowa němsta kniha snateje dobreje spišacželki E. s Maltzahn wotmolwjenje s jnym rjanym a dobrym pow edancžkom abo romanom. Tuta kniha rěla: „Das ist gewißlich wahr!“ Wny ju rad poručamž kaž tež te druge knihi tuteje spišowacželki; jena jeje najnowšich, wošebje sa žónske pišana, je „Contra naturam“. Knihitupž kōždu s tutych knihow wobstara, jeli-so je hiščeže na sšladže. Na přenju stonu hwojeho romana „Das ist gewißlich wahr!“ je E. s Maltzahn stajila to hłowo:

„Čłowški rosom přěje tón džim;
 Šchescžana wěra je žiwa pšches džim!
 Čłowški rosom pšchepytuje pšch rodu;
 Šchescžana wěra je pšche pšchirodu!
 Čłowjeka rosom sadwěluje pšchi džiwje;
 Šchescžana wěra je luty džim!“

Wny tule němstu knihu wam jeno tehod'a na tutym mēstnje poručamž, dokelž pišacže, so scže wšchě herbstke knihi čžital. Šello Šserbow pał jich to je. Tuž pšchijamž pšchedy wšchēm tež sa našchimi knihami; kaž so pšches herbstke knihownetowarštwu dostacžu a w Šsmolerjecž knihicžičczerni. Šchtož so němstich knihi pšchima, tón so wobhoń, hacž tež so woprowdže něšchto prawe, pšchedy wšchēm tež sa młodžinu.

Pytaj a namafaj.

- Š XI. a) 4 Mojs. 21, 8, 9.
 b) Jana 3, 14, 15.

XII.

Šchto je to s tym mjenom „Šchova“?

Š rošpominanju.

Radosč sašowohladanja šaruna wulzyschnje bolosč džělenja; džělet džěli, so by naš nutrišcho s jednocžik. Ša dyrbju mjelcžecž, wěricž a so modlicž; najlěpsche so stanje, hdyž najlěpsche knježi; dobre dyrbi byčž, hdyž Bóh je.

Prijedy hacž ty Bóha pytasch, je wón tebje hižo namafal.

Pjenješy wjele samoža, lubosč wšcho.

Wjele pokladow, wjele hycžow.

Šmilne datwanje je wuřywanje; šchóž wjele wuřywa, wjele žněe

Sapóšlancžto.

Šodži-li so herbstu pišnu rěč wotněmčicž, ma so to prijódy stacž a je to nusno trjeba na nabožinskim polu:

Katechizmušowe hłowa kaž „Hauptstück, njeschtrafowaneho, njewužitnje wužitacž, mordowacž“ atd. so mjenje abo bóle němžaki.

Š tym Šserb šam hwojej rěčzi snamjo šhudoby dawta, tał so so šda, pódlanska a njewažna. E. D.

Wudawa „Šserbstka Žužiza“, družštvo s wobm. ruř.

Samolwity redaktor: farar W h r g a c ž w Mošaczizach.

Čžičcz Šsmolerjecž knihicžičczernje w Šserbstim Domje w Budyschinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel F.

Šsěrbske njeđželske łopjeno.

Wudawa so kóždy kobotu w Šsmolerjez knihcizisheczeni w Budnjichinje a je tam sa šchwórtlětnu pschědplatu 60 pj. bstaocž

2. njeđžela po šwóltej Trojizy.

Matth. 22, 1—14.

Ma kwapš pscheproschenny bycz, je wulke wjekele. Šwafne wjekele je najwjetšche wjekele. Šchto pať šu wschitke šwafne wjekele na semj, tež najkrafnišche, pornjo šwafnemu šwjedze-nej, na kotryž tón knjes našch Bóh powoła a wot kotrehož pižane stej: njebjeske kralestwo je podobne kralej, kiž šwojemu šynei kwapš hotowasche. Tón kral je kral njebjeskow a semje. Šsyn, kotremuž kwapš wišhotuje, je tón, wot kotrehož spěwamy: Dusche pscheczelo, Bože jehnjatko! Njewjesta pať je žyke cžłowjestwo, je tež kóždy jenotliwa duscha. Šajka to dostojnosć a cžesć, na kotruž šmy powołani, šajki to šchtant, ke kotremuž šmy wustwo- leni! Džěczi teje semje dychja šo pschitowacž do teho šwjaška šwjateje lubosće, kiž njebjes a semju šjenoczi. Tón šknjes je šwoju krej pschelať, šo by gmejnu šam šebi postajil ša krafnu gmejnu, kotraž njebyła šmasana abo njeměla žaneho šmorška ani ničeho tajkeho, ale šo by šwjata a bjes poroška była (Ephej. 5, 27). A hdyž nětko tam horjelach thronuje jačo hłowa teje gmejny, šchto je jeho škutkowanje nad nami druhe hacž šo nam prajicž dawa: Pójcze na kwapš!

Šisraclski lud je to poškolstwo šazpil. Póhanjo šu na jeho měštno šstupili. Wot měšta do měšta, wot kraja do kraja pošli šhwatachu, kotřiž měř pschipowjedachu a pscheproschachu: pójcze, wschitko je hotowe. A hdyž nětko šedža w šchescžanštwje, šo kóždy njeđželu ewangelijon wot teje šnadny pschipowjeda, hdyž šo pschi šchecženjach a pschi wěrowanjach, pschi Božim woltarju a pschi wotewřenym rowje šjawnje a wošebje Bože škewo wu- kladuja, šchto šo šinajšche cžini, hacž šo šo ta powjeseč pschi- powjeda: pójcze na kwapš!

A hdyž šo nětko duscha namata, kotraž na hłób njebjeskeho nawoženje pošlucha, hdyž cžłowjek w nim najšlubšche žedženje šwojeje wutrobny špošojene namata a šwólnotny budže š nim džělicž wjekele a šrudobu, tam pschindže njebjeski nawoženja, šo by šwoju njewjestu dom pschinjekł na kwapš. Šadž pať wěcžne žiwjenje šo njesapocznje halke po šmjerczi, ale do tuteho žiwje- nja došaha, tať tež kwapš njebjeskeho kralowškeho šhna njeje jenož něšchto pschichodne, ale je něšchto, cžehož šo nětko hižom wjeke- liny w tutym žiwjenju. A to je to potajnišwo teho wobrocženja š temu šknjesej Jesuše, šo je wón, kiž je šnadž dawno hižom wo- twaju duschu warbowat, tebi woczi wotewřit ša šebje, teho naj- rjenškeho njes cžłowškim dčžimi. Ma jeho lubosć šo šwjate škomo šwojeje lubosće šapalesche a njebjeski nawoženja je kwapš cžiniť š cžłowškej duschu. Šchto dha je žiwjenje wobhnadženeje duške w šknjesowym towarštwje? Niž něhdy jenož wschědne bėdženje pscheczivo hřecham, tež niž jenož wschědne džělo wu- šwjecženja, ale tež šacžowanje teho měra, kiž je wšchšchi dny-li wschitkón cžłowški rošom, žiwjenje šwjateho wjekele, kotrež tež žana žalosć teje semje škashč njemóže. Šso wě, šo šo hišcže šjewilo njeje, šchtož budžemy; pschetož my jeho widžecž budžemy tať, šadž wón je (1. Jan. 3, 2) a hdyž šchryštuš, našche žiwjenje, šo šjewicž budže, tehdy budžemy tež š nim šjewjeni w krafnošczi (Škol. 3, 4). Ššmjertny džěń je ša wěřjazu duschu džěń nje- bjeskeho kwapša, a š tym šo šapocznje wěcžne wjekele a wěcžna šbóžnosć. A š temu naš tón šknjes pscheprosch, hdyž rjeknje: pójcze na kwapš!

Šdže pať šu cži, kotřiž na tuto pscheproschenje pošluchaju a pschihadžej? Wot přěnič pscheproschenych řěka: woni nje- chaju pschicž. Šo šu te litke wutrobny, kotrež nimaju žaneho

šrohmjenja a spósnacza teho sboža, kotrež towarštwo s Bohom dawo. Wot druhich rěła: woni sazpiwšchi to wotendžechu, jedyn na swoje polo, drugi po swojich wiskach. Kola je jim lubšcha, hač herbstwo tych swjatech w swětle; dobytj ich wifowanja je jim wažitšchi, hač ta droha parła njebjesteho kralestwa. Wje- žela semšeho žiwjenja njedawaju jim s wježelam hnadneho blida pschincž, kotryž je Bóh jim křt. Čželna myšl njebjestich sazpiwa. Sažo wot druhich, pola kotrychž se sazpiwanja sjawne nje-pschecželstwo nastanje, rěła: někotři paš pschimacyu jeho wotrocžow, hanichu a morichu jich. A stawisny Israelskeho luda a stawisny žyrtwoje a swjateho mišionarstwa nam to wobswěd- čuju: pohórščenje je sa jich wjele ewangelijon wot Šhrystuša, kotrež bychu sterje lěpje wutupili s hanjenjom a pschecžehanjom, s wohenjom a s mjeczom. Wschittim sapjerarjam pšaczi tehodla, sčtož w pschirumanju kral swojim worocžkam džesche: Šwaš je drje hotowy, ale hosče njeběchu teho hódni.

O, so bychmy tola wschitzy pschincž chzyl! so bychmy to wutrobne žedjenje měli, sastupicž do teho towarštwo s tym Šnje- som, našchim Šbóžnikom. Nichtó šbóžny njebudže, kiž žebi s žyšeje wutrobny nježada, so by šbóžny byl.

A s tym hiščeje njeje došč: my dyrbinmy žo tež temu pod- čžitnyčž, sčtož je njebjestl Šnjes, kiž na šwaš pscheprošty, po- stajit. Wo waschnju raššcheho kraja šwašni hosče wot teho, kiž šwaš wuhotwasche, šwašnu draštu dostawachu. Šdyž běšche nětl mjes šwašny mi hosčemi jedyn, kiž njeběšche šwašnu draštu woblecženy, dha žo wupofasa, so njeje hnadny dar pschijaš, doščelž běšche pschewordy a pschegara šam se žobu społojny. Tón Šnjes paš njeohlada jenož na draštu, ale na wutrobu, kotraž spody drašty bje. Žajšej wutrobje ponižnosč a džadownosč pobrachuje. Šordy a nježakomny paš njemóže wopratožže wježelty byčž a nješmē mjes wobšboženymi a wježelty mi hosčemi wostacž a jemu pšaczi: šwežče jemu ruzy a nobi, a wšnicže a čžitčiče jeho do najhlubšcheje čžemnosče won; tam budže wučže a šhubow šchijjenje! —

Šwašna drašta je prawdosčž, kotraž psched Bohom pšaczi, a ta nam wschittim pobrachuje, kaž ludžom s drohi šwašna drašta; a woni ju jenož darjenu dostawaju, taš my psched Bohom prawdosčž jako dar s hnadny dostawamy. Ščtož je žebi tutu praw- dosčž s hnadny psches wěru pschizpit, tón móže s profetu Žesajakom wostacž: „Ša žo wježelu w tym Šnješu a moja dušcha žo šra- diuje w mojim Bohu; pschetož wón je mje woblek draštu teho sboža a se žuknuje teje prawdosčeje mje wodžet; runje jako nawo- žjenja s mēšnikowej draštu žo wuhotuje a jako njewješta se žwojeje pschinosčžu žo hordži.“ Ščtož paš wot tuteho jenicžkeho pucža s šbóžnosčži, njenujzy wot teje hnadny Božeje wěru pschi- žitajo nicžo wjedžecž njecha, sčtož žebi myšli, so mohł psched Bohom wobstacž tajki, šajkiž je, tón žo psches žwoju šamoprato- wjež wot njebjesteho šwaša wšamka. Bóh njerosdželi slych a doščnyh, ale šamopratožnyh a ponižnyh; ponižnym paš dawo hnadu. Hiščeje je čžak, hiščeje tón kral njeje sastupit, tych hosčow wobhlacž. Duž šhwatajmy, so bychmy žo šwašnu draštu woblekli. My dyrbinmy ju šapšacžičž s tym, so žwojeho štareho čžlowjeka do žnjercže dawamy. Ale njehladajmy na pšac- čžisnu. W njebjestach budže nam derje šapšacžene. Pschetož wjele je potwolanyh ale malo je wšwolenyh! Šamjen!

Macžerňy dom ewangelisko-lutherškich diafonišow w Draždžanach.

Šswój 57 lětny jubilej dyrbjesche našč dom žwojecičž w čžestim čžabju, w lěče 1919. Čžestke wschaf bě to pužowanje psches 75 doščich lět, wot 1844 hač do 1919, tež, tola paš wje-

žele we wěče a dowěče do naščeho šnješa a pomozniča Žesuja Šhrystuša, a duž naž tež nětl njewopusčiči tuta dowěra! „Tón Šnjes je pomha!“ prajimy my s džakopolnym wšnacžom worčežo hladažo, „tón Šnjes pomha!“ wšnacžom my, tutón ju- bilej 75 lět žwojecž, a my žo tehodla njedlijimy, na pschichod žebi myšlo, tež dale wšnacž: „Tón Šnjes tež dale pomha!“

Džeň 19. meje 1919 bě póněžela po nježeli Candate a taš jene nowe Cantate pschi wšchej nušy a šrudžije: „Špěwajče temu Šnješej nowy šherlusč; pschetož wón čžini džiwny!“ Tuta šhwalba Boža šanosčuje 964 diafonišow. W lěče 1846 buchu přenje žotry doma požohnowane, a to běščaj dwē; na 75 lět- nym jubileju je to jich 964! Ale wschaf to lěto wot lěta pschi- bēraze dželo, kotrež žo wot doma a jeho žotrow žadašche, bě žebi tež lěto wot lěta nowyč mozow žadašo, a hlaj, wone běchu žo namšacž dale w lubosčži, a to se wschēch woršchtow naščeho luda, tež se Šserbow je jich rjana licžba, a we wšchej starobje wot mlodnyh lět hač do 54 lět. A ša kóždu ma mažerňy dom wožebite dželo po tym, ša čžož ma kóžda dar. Ša jena šluži s Marinej wutrobu kaž Marta w kuchinji a w šchatowej komorje. Druha wšchiva s wšchifnej ruku wodžecža ša wostar a šlētka. Druhe došonjeja žwoju čžestju šlužbu pschi šhorowžach wšlich a mašch abo tu wožebje čžestju a napinazu šlužbu pschi opera- žijach. Sažo druhich wola s šlužije do istny ša šchicže jich wožebite dželo, druhich rošwucžowanje do wučžerňow, druhich hudžba na byrgle, druhich wšchelafore džela do kanžlije, do ša- hrodny, do haptyki. A tole wschitko jenož w mažerňym domje šamny! Š temu paš hiščeje to taš wšchelafore a wobšchēne dželo w šwonnyh wštwach a po žylm kraju hewaf. Duž bjes džywa, so tych dželacžerčow na tutych polach Šnješoweje winizy pschego hiščeje došč njeje pschi wšchē pschibēranju a pschi wšchej wšllej licžije!

Kóžda wštuje na žwojim měšnje s tymi jej dowěčenym pšuntami, jena na tym s jich njenje, ta druha na druhim s jich wjazny. Ša čžole štotrow žwočži 75 lětny jubilej hrabinka s Witzthum, ta wšchšcha žotra (Šrau Oberin), ta přenja mjes jenajšimi w šlužije teho Šbóžnika. Ššlužičž temu Šbóžnikaj w lubosčži nad žobucžlowjekami, to žada žebi rjany šamt dia- fonišow; šapřecž žebje šameho je jeho přenje žadanje, a próža a dželo je jeho šutt. Šola paš, diafoniša šhodži pschi wšchēm tym pucže, kotrychž rjanosčž lěto wot lěta lěpje dopšnatwa, taš so móžesč na šmērnyh woblicžu taš něotreje žotry čžitacž, so je tón čžestki šamt jej ta najhlubšcha šlužba, a so je jeje mšda tón niēr a to wježele w tym Šnješu.

Duž tež mažerňy dom diafonišam wotewrja džej wotednja pódla teho žórka, korež kóždy hewaf ma pódla biblije, jenu štu- džej čžerštwaje, wšschewjazeje wody a to w tej bohatoščči wšche- lašich Božich šlužbow a nutnosčow, kotryž tym žwojim po- ščicža. Ššredžiččeje teho je žyrtwicžka mažerňeho domu. Šaš rjenje žwojecža žo te wšlle žwojedčenje naščheje žyrtwoje! Šaš wob- šbožazy je tón šwjast, kotryž „hodžiny dobropschēnja“ pletu wokoło domjaznyh žotrow a tych, kiž žu w dalosčči. Šaš na- twarjeja te „čžiche polhodžintki“ kóždy džej s nowa žotry s čžest- temu džeku! Ššlónzo Božeho šłowa wobšwētla a rjaduje žo- tram to žiwjenje a šuttowanje nježelškeho a wšchēdneho dnja! Ša wschitke dželo, haj tež šamo ša to w plóšarňi, w kuchinji, w kanžliji namafsch tola w bibliji pošas a šłowo! Duž žwojecža tež s mažerňym domom a s jeho žotrami tutón 75 lětny jubilej s žyšeje wutrobu žobu, duchowni, kotsiž domej a žotram šlužacyu a hiščeje šlužja.

Wožebita lubosč s wššoka je tež to bylo, so je dom ša žwoju šhorowanju a ša žwoje wštwach pschego šekarjow na- mašak, kosiž žo w šchecžanškej lubosčči s bližšim ša Božich

blužovniškov mejadu. Běšče žebi tola wyschšči lěkar žadať, so by, pschi wotewrjenju noweje sale sa operacije, so je stareje do noweje žobu wsať tón schprucž Jef. 41, 10: „Njeboj žo, ja žym t tobu!“ a tehorunja to druhe žlowo na scženu, to žlowo jeneho franzowskeho lěkarja: „Ja žym tebe swobalaf, Bóh tebe něč njech wustrowi!“ A so je Bóh ženjes tyžazam t wustrowjenju dopomhať psches žlužbu diaconissow, ja to diaconissy pschi 75. jubileju jemu wožebity džal wutrobny wopruja.

A hdyž njebě po Božej woli wustrowjenje móžne, je mila ruka žotrow polóžowala a wutrobne žlowo žotrow tróšchtowala. Ščto wscho do šhorosče a bėdnosče je tola Bethesda hospodowala, „tón dom hnady a žmilnosče“! Ta ščoržba teho žhoreho wot hata Bethesda: „Ja nimam cžlowjeka“, wona tu w Bethesda diaconissow wotmjeljuje. Wlužki, kotryž t 15 lětami na žinjenje myschki (Muskelchwund) šchori, mějesche na 40 lět na tutu žhorosč cžerpjecž a móžesche wo žebi prajicž, so je psche teho žhoreho pschi hacže Bethesda t jeho 38 lětami (Jan. 5). Wón tam namala cžlowjeka so žotrowškej lubosčju t polóžazej pomozy. Ta „šhroma Winka“ pať, kotraž t 42 lětami w Bethesda semrě, bě w žwojim cžerpjenju dospžahnyła teho bibliškeho žhoreho tam pschi Bethesda-hacže Jerusalemškim. Ženu žonu pschivjesechu do Bethesda, kotraž njebě ja dwě lěče do koža pschischla. Njebě cžlowjeka mēla, kotryž by jej pomhať do koža a t koža. Na wuhlowym kaschczu bě žwoje nožy pschecžerpifa. Tu w Bethesda žlužachu jej žotry t lubosčju. — To njech je dospž tych pschikadom. Wychny jich mnoho, mnoho hiščeže powjedžicž móhli! A dospž a nadosč tajkich padom hiščeže je w kraju a ludu a žana pomoz a žana pomozniza tu!

A wožebity žlužbu tajkeje šchescžanskeje lubosče žu diaconissy dofontale wewójnje, tať 1866, 1870-71 a něč wožebje wot lěta 1914 žem. Šdyž běchu to 1866 jich 48 a 1870-71 jich 82 žotrow, kotrež do wójnškeje žlužby šastupichu, je jich to wewulkej wójnje bylo 736, a to w lazarettach domišny a w lazarettach tych wschelafich bitwischczow, a to w Franzowskej a Belgiskej, w Ungarskej a Galiziskej, w Boscharškej a Rumunškej, w Rańšchopruskej a Pólskej. A wschudžom běchu w žlužbje: na želesnizy, w barakach, kasarnach, mješ rospadanškami wšow a městow. A wschudžom t wutrobu a wježele witane, njech wewkažino, njech pschi wohnju žrjedž pola, njech w štražnej šhěžy; pschetož wschudžom pomha, polóža, polěpscha jich štajnje pomozna ruka a wutroba. Tola najradšcho žlužba wóznemu krajej pschi jeho franjennyh! Šsu ras t tuteje žlužby wotwolane, žu šrudne. A tajkim žotram, kotrež šchaty a draštu wuporjedžachu, rjekne jedyn mlody lěkar t Württembergškej: „Sa, s' Glück aisch au g'schafft fürs Vaterland!“ Š tym žo tróšchtuja, doniz jich sažo do lazaretta njewolaja še žhoryma a franjennyh. A tutym njeběchu jenož wotšladatki t pomozy jich cžela ale hušto tež jich dusche. Žedyn franjenny praji, na Nowy testament diaconissy pokasuju: „Dyržju-li sažo do fronty, njestrachuju žo. Njeńdu žam! Wón dže so mnu! Wón cžehnje prijede mje!“ A tomu bě žo pschedobyl, wobkedžbujo a nashonjo žam lubosč, kotraž džela t Božim žlowom w ruzy, hłowje, wutrobje Bože dla! A ranšcha a wječžorna a nježelška nutrnosč je ja tať někotreho rjedliške lěkarštwu, hacž te t hapthki. A ja to wscho žu wojazy džakowni t wutrobu, še žlowom, še škutkom. We wójnškim lazareče w Montigny semrě diaconissa Marja Becker, wopor woporniweho džela pschi typhus-šhorhč, na typhus. Šej bu jeje pokhowanje še wschej wójnškej cžescžu pschihotowane kaž rjelej, kotryž w šrwatowej bitwje žmjercž ja wóžny kraj namala. A wona bě tola tež žmerez ja wóžny kraj pocžerpifa! Wojazy, wot njeje prijedy lubosčiwje wotšladani, šacžinja jeje kaschcz; t hłowomaj wuhladafch wulku palmu; na jeje bantach hežlo

a ščprucž dofontaneje žotry: „Šandžel teho šenjesa lěha žo wotolo tyh, kotryž žo jeho boja“ (Př.34, 8.) Rječerjo Šwaj. Žana (Johanniterritter), lěkarjo, wšchyz, wojazy — na 600 — štrawja pschi wrotach lazaretta kaschcz po wojekšu a pschewodžoj dofontanu rječerku lubosče še žotrami na wójnške pohriebnišchcz žrjedž lěha, na kotrymž mješ rjelami žwojeho luda pošledni wotpocžin namala. Duzy wot pschewodžanja šanješechu wojazy tón rjany špew wo tym towaršchu, kotrehož mējachu a psches kotrehož žadny njeje! — (Šotracžowanje.)

Pohřebnišče.

Š Lužicki wobrašow Adolfa Černeho.

Tu pola někažkeho rowa klecži džecžo, holecžatko. Njetwidžu jemu do woblicža, je pošhilene a něščto na rowje cžini. Ma na žebi cžerwjemu žutnicžku a ja widžu jenož poštu, kulojtu šadnu štronu, pošrtu t bēlej koschulku a malej, šažadžitej, nahej ruzy. Wcžipny, kaž maty holecžez, pošhilich žo nad drobne štworjencžko, so bych žebi wobhladať, ščto tu cžini. Pošhilich žo jara šedžblitwje so njebhč džecžo wutorhnył t džela, t kotrymž žo tať šabjerasche.... A ščto žym wobhladať? ... Džecžo dželasche do mjehkeje semje došcžiti t porščitom a šadžesche dželasche do mjehkeje semje došcžiti t porščitom a šadžesche do nič něhōže natorhane pólna šwětki.

Džecžatko!.....

Koho tu mašch, so t tajkej lubosčju po žwojim džecžazym naibnym rosumku žo wo wudebjenje jeho rowa starafch? Ščto cži tu pod semju wotpocžuje? ... Ah, ščoro žo mi šda, so bēšče to něhōže w tutych městnach, hđež w hodach někažkeho cžlowjeka žhowachu, hdyž bēch ja pschipadnje pschitomny. Šlakachu tu někažke džecži, na to žo dopomnju, ale na jich podobnosč žo njedopomnu; t džela nješšym jim derje do woblicža hladať, t džela běchu jich woblicža wot žylšow a šlakanja žple šacžerwjene a šschitwjene.

Wohladnu na pomnik a cžitam napiš.

„Tu spoczywa Stanisław Goleniewicz z Karsewa pod Withowem v księstwie poznańskim, umarł zdaleka od ziemi rodzinnej tu w Budyszynie 27. lipca 1866 w skutek ran, odebranych w bitwie pod Królowym Grodcem, mając lat 20.“

Potajkim žym žo myłik, to njebēšče tu a tu je row cžlowjeka, kiž je tu w žušbje — a tola tež niž w žušbje — wumrjel a bu žhowany šedma na poštu žwojeho žiwjenja. Še žo biť, ani njewjedžo ja cžo, wójna je jeho podrubala jako tyžaz druhich a wón je žo še žmjercžu wlecžo t žwojej wótcžinje wlekt, so by na ródnej šemi wumrjel — ale njeje žo dowolekt. Tudy, wošrjedž bratrow, kiž žami t mnogich ranow šrawja, je žwoju mlodu duschu wšpuschczil a wšumrjel..... A tu njewimojte štworjencžko, kiž hiščeže ani pschedsdaczje nima wo mroschach a wšchorach žiwjenja, wudebi jeho row t mlódnymi šwětkami, kiž žu halle žnano dženkja rano šacžle....

„Džecžatko, ščto pať cži leži w tutym rowje?“ wopraščam žo džecžo šerbšy. Cžinjach to tať bjes rošmyšljenja, wšchaf njewjedžach, hacž je to džecžo němske. Ale džecžatko, (kiž žym žnano trochu naštróžil) wohladny žo rošdžiwane na mnje a wotmolwi mi tehorunja šerbšy:

„Mój nan.“

„Čeji pať žy?“

Šrajesche mi mjeno.

Šlaj, tuto mjeno šteji tu na pódlanškim pomniku....

A nětko tež pošnaju, toho žym tu póšla w hodach pošhowalik.... Potajkim še šmyłkom debi džecžo row njebožalka,

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Ziadny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty.
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khmas
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! P.

Šerbiske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerje; knižiczišćezerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 60 pj. dostacž

Prědowanje

na šwjedzenju nowych šwonow we Budešezach
8 dź. junija 1920.

džeržana wot J. Waktarja, fararja Nještwačidlskeho.

Boži měr a Boža hnada budž s wami wschittimi! Šamjeń.
Luba, luba Budešezanška wošada! Psches šwojeju lubaju
dušhipastyrjow šy nje powołata, so bchj čzi na dženzniškim
šwjedzenju s Božim šlowom a přědowanjom šlužil. Šajka
pscheczelna prošwa! A šak rady šym pschischoł! Šwoja prošwa,
moje pschidženje je wschal nam dopočasno, so šmy jene, njeh
w lubej šerbiskej nižinje a šhadmaniskej krajnje abo w ponižnej
holi bydliny abo na twójich krašnych horach a plódných žohno-
waných šahonoch a w twójich lubošnych dolinach, so šmy jene,
hdyž nětko wschitzy w čšmnych dole našeho najšrudnišeho,
naježježičeho čžaža šhodžimy, abo hdyž dženzka štejimy na Ša-
borowej wschije tutjho krašneho šwjedzenja. Šaj, jene šmy
na šaložku, na jenym šaložku našeho najšwjeczisheje wěry, na
jenem pučzu lubošće a š jenemu wotryšjenemu šonzej našeho
nadžije a našeho powołanja. Šandženy šchwórtl buchu wasche
rjane nowe šwonny po šcheseššjanško-ewangeliskim waschym pošwoje-
čzene a potom pošběhnjene a horjeczechnjene do šwonoweho pod-
šlawka na wyškej wěži; wot teho duja šem hiščeže šak něme
mjelščachu, dhrbja dženzka je šwojim „Šionškim šlowom“ šwój
přeni šhěrlušch nam šaspěwacž. Škotrj šhěrlušch? Šo nam
přaji našeho dženznišeho šwjate šlowo Bože, šotrež čhynł šon
šnjesh wscheje hnady nam pošohnowacž. Šslyščeže jo s nut-
nej wutrobju, napišane w 1. lišče šwj. šaposthola Pawola na
Šórinčisškich na 13. šlawje a na 13. šchwěčzy: **Nětk pak woštanje
wěra, nadžija, lubošć, te šji; ale ta lubošć je najšwjetscha mjes
nimi. Šamjeń.**

Luba Budešezanška wošada, šlyšch twójich
rjaných nowych šwonow přeni šhěrlušch!

Wón, čzi spěwa s wulkim šwonom:

Nětk pak woštanje wěra;

se šrenim šwonom:

Nětk pak woštanje lubošć;

s mašym šwonom:

Nětk pak woštanje nadžija;

a s wschittimi šjoni šwonami w hromadže:

Alle lubošć je najšwjetscha mjes nimi!

Šlincžeže šwonny, šyncžeže špěwy
Š njebjš psches tu wošadu,
Šo by Bóh našch Šwóčez mišy
Šslyšchal džak a modlitwu!
Šlincžeže špěwy, šyncžeže šwonny
Šluboko do dušchow nam,
Šo by žly šwět byl pošny
Božej čšesče tu a tam!

Luba Budešezanška wošada, šlyšch twójich rjaných nowych
šwonow přeni šhěrlušch; wón čzi spěwa s wulkim šwonom: **Nětk
pak woštanje wěra!**

Šandženy šchwórtl šče widželi, šče šlyšcheli, šajkej napiš-
nje a šotre šnamjo, šotrj wobras wulki šwón nježe. Šesuš
Šhřstusj je wěžera a dženzka a šon šamy, kiž wón je, budže tež
do wěčnosče. Šak šteji s 8. šchwěčzy, 13. šlawje lišta na Šebre-
škich najšpředy na nim napišane. Šajke šlowo šbóžnyhčzinjazeje
dobječezisheje wěry! Š nim wuhotowani, pošhlnjeni, wobronjeni,
wobšboženi šu šnjeshowi wučomnižy won čzahnyli po Šesušowej
pschisajni po wschem šwěče, so bchj wěru šbudžili w čłowškich
wutrobach. A pschi nim, w šerbiskej rjezi: Šed'n šwjerdy hřod je
našch Bóh šam, Šutherowy šhěrlušch, s šotrjnj dženzka hiščeže
dele wot Šoburgškeje šwjerdzisny, pscheshodži našch luby šerbis-
kraj a lud, žiwy a možny w dušju psches wěru. A pschi tu-
šymaj dwěmaj napišnomaj, šotre šnamjo a wobras? Šesušo-

nima ničjo nastróžaje tehdy, hdyž wumrěčj rěka: f. Jesušeje hieč. A so by f. Jesušeje schla, je ho tež w tych jańdžentych 75 lětach tať někotra kotra hižo psichotowala w fmiertnej hodžinje. Wšchě te kotry wotpocžuja tam na pohřebniščežu fwi. Patwoła hromadže w pošlednim měrje, kaž běchu tu hromadže byle we Anjesowym dže. —

Maczeřny dom stara pať ho tež sa to, so bychu jeho mucžne a spróžne džowki w tutym dže a próžy poknym fivěče nama-kale hižo někajki wotpocžint, někajke wofschewjenje, někajki polož, kaž po cžele tať po dušchi. A runje diafonišy potrebaju tajšeho jara a febi jón tež safluža. Duž je to wulka dobrota, so je lubošej a džakownošej cžlowjekow maczeřnemu domej móžne scžinila, so móže-fwoje džowki póšlacž na hory a do lěpa a f. morju, do czerstweho stroweho potwětra a do wuwotpocžowanja a wuhojenja a to do fwojich domow. A hdyž próžnej nošy a ruzy wjazy f. džělu fhmanej nještje, fwa kóždej kotšje tón wotpocžint w domje měrneho wječora (Feierabendhaus). S tuteho šhladuje diafoniša wróče na fwoje žiwjenje a drje kóžda wufnawa, so je polne džěla a próžy bylo, kóžda pať drje wě tež fivědžicž wo tym, so je pomoz a hnada f wyškofa f njej byla. —

Bě to tola wošebity fwiždeni, jako jeleny šchwórtk lěta 1873 maczeřny dom přeni 25lětny jubilej jeneje fwojich diafonišow fwičezěšče. Diafonišu Ernestinu Adelt wjedžechu tehdy fobustawy, pšichenu f njewjesežinškej pšchu, f myrtu, f wofstariej, so by sažo „sajohnowana“ byla. Mjes darami, kotrež 60lětna jubilařka dosta, bě tež krašny wobras wot saškeje kraloweje f podpizmom tuteje; bě to Domascha f Kempis: Šhodjenje ja Jesušom a kralowa bě pšhipřata: „Štož seže wy cžinili jenemu f tutych najmjeřšich mojich bratrov, to seže wy mi cžinili.“ — Po tutym přenim bu jich hiščeže wjele fšebornych jubilejow fwičezěne; mjes jubilařkami běchu tež Šerbowoli; jena mjes nimi fwičezěšče jón wošrijedž czežšeho a samotowjenja polneho džěla wulkeho wustawa. —

Saj famo to wješele bě domej spožčene, so móžachu iež někotre jeho džowki sloty jubilej fwičezěč. Tať buchu fwiattk lěta 1912 hnydom 5 matronow se slotej myrtu f fwojemu 50lětnemu jubileje diafonišineho džěla fwiždenšy pšichene S tutymi pecžimi šnoschowašče žply dom wješele a džakne fherlusche Bohu Anjesej, kotryž bě pšes 50 lět tute 5 kotrom wodžil a žohnowal bohacže w czežšim fšutnym džěle. —

Zyrkej a štat.

We wufasu ministerija kulta, tyždenja tu podatym, je ho žply šmyšl wulžy wažneje wěžy pšes to škepřak a do napšichecžowneho wopacžneho pšchemobrocžil pšes to, so bě ta drje mala, tola pať wšcho pšcheměnjaza šlózka „nje“ pšchi fłowje „pšhipóšnala“ we přenjej řadže wuwostala. Potajkim po šafkonju wulkostatneje wustawy ma ho w nabožnych hodožinach nabožina dawacž, nabožina jako tajka! Roštwucžowanje we wucžbje wo póžčiwosčži (moral) a roštwucžowanje we štatwišnych nabožiny nješmě na město nabožiny štipicž. — Šmyšl tehole bě wšchaf f tyždenšcheho nastawka hiščeže pšchi tamnym šmyšlu f špóšnacžu, tola jón tu wošebje porjedžamy, dokelž ho nam to nětkle nušne byčž šda. —

We Barlinje je ho wulkostatna škulška konferenza šesčla (Reichšchulkonferenz), na kotrež ho něhdže 400 wošobow wobdželi; f nascheje řužizy je drje do njeje jeno f. lie. Gehring-Sohlandski tam. Tuta konferenza ma wuradžowacž, wo wutwarjenju a řarjadowanju šhule sa pšichodny cžaf. Tež wo nabožnym roštwucžowanju je ho hižo jednalo. To rošřudjenje

w tutej wěžy pšichinješy drje nowy wulkostatny řejm (Reichstag), kotryž je nětko wušwolent, kotrehož wólba je pať Němřku do nowych wuškofejow pšichinješla, dokelž njemóža dotwujednacž, šchto by nětk w njej f wyschnosčžu, t. r. f ministrom byl, (džeń 15. janija). —

S blifa a f dalofa.

Wólby do saškeje řynodny řu nimo a řu w Lubijskim wořjeku Šerbam dobytš pšichinješle, sa kotryž bě wošebje tež Bucežanřka pobocžna konferenza wustupila. Dotalny řastupjet Lubijskeho wořjeka řn. řarať lie. theol. Mřóřaf-Šrodžiščezanřki bu f 193 hlořami řažo wušwolent. řn. duchowny Wehrmann dosta 68 hlořow, řn. duchowny Benmann 66 hlořow. Tehorunja bu dotalny řařit, řn. dr. Melzer řažo wušwolent. Wdy ho wješeliny na tutym wušwolenju, budžemy tola na pšichodnej řynodže tež pšes jeneho duchowneho řastupjeni. To je wošebje wažne, hdyž ho tež dorosřiřa něti to prařchenje řerbřkeho šuperintendenty a hdyž ma ho wo dalřichy řyřřiwiny řadanjach Šerbowo jednacž, kaž buchu tež na pošlednje řerbřke konferency namjetowane. —

W Klufku fwičezěšče 2. njedželi po řwi. Trojizy pobocžne Gustav-Adolřške towarřtvo f Budyřčina řwój lětny řwiždeni. Wořada bě řwój řjany Boži dom f pletwami a se jelenym řjenje wudeřila. Zeje mřodžina a towarřtwa pšchewodžachu w řwiždenřšim cžahu se řmahowazym řhorhojemi řwiždenřřich hofčži f Budyřčina a se řuřodnych wořadow; mjes tutym běchu wořmjo duchowni. W 1/3 hodžinach řapocža ho řerbřka Boža řlužba; f. řarať lie. Mřóřaf-Šrodžiščezanřki mjeřšče řwiždenřřke předowanje. Šso řaložiwřchi na Gal. 6, 10, ho prařchěšče: „Řak fwičezimy řwój Gustav-Adolřřki řwiždeni? Dvě wotmowli da wón na to: Wdy ho džakujemy sa to bohastwo, kotrež mamy we řwojeje wěrje. Wdy řlubimy, so cžemy wot řwojeho bohastwa tež našchim řhudym wěrřbratřam řobudžělicž. Němřki řwiždenřřki předať f. duchowny Groře f Budyřčina pokafa na řaložku teho řlowa wo Eben-Ezer 1. Šan. 7, 12, řak je to džělo a našonjenje towarřtwa jene: Šyrie eleison! Anježe, řmil ho! a jene Gloria in excelsis: (cžeřčž budž Bohu we wyškofežči!) Wobaj předarje řokafařchaj na pšchiladach f dawneho wošebje pať f nascheho cžafa, řak nušne, jara nušne to je, so my našchim ewangelřim wěrřbratřam řobudžělimy wot řwojeho bohastwa, my, řiz njeřmny pšchěščěhami, do řastwa mjetani, řaž n. pšch. w Balfiřkej, hdyž bu jedyn duchowny se řwojeje ewangelřke wořadu — 300 wošobow — řařšeleny f řšelbami a f mařchinskimi řšelhami. — Šwiždenřřka řollekta je wunjeřka na řerbřke Bože řlužbje 294,71 řr., na němřke 341,50 řr., wřcho hromadže 636,21 řr. — Po němřke Bože řlužbje wotně ho w Božim domje pod wodženjom f. řararja Řjedn-Budyřřkeho řlowna řhromadžiřna towarřtwa. Wona njebě řkoro wot niřoho f wořady wopřtana, řchtož je jara f wobzarowanju, řchtož pať pšchi podobny řkladnořčjach tež w druhich wořadach nadenđžěř; je to dopokas sa to, so hiščeže we našchich wořadach dořčž praweho řobuřřřkowanja pšchi řajřich džělad; ja Anjesowu řyřkej njeje, abo tola niž dořčž řajřmanja a dorosřmjenja. Wořadny duchowny, f. řarať Šandřil, wupřaji na řonzu džak wořady. —

Wudawa „Šerbřka řužiza“, družřtvo f wobm. řuř. Šamolřwity ředaktor: řarať Wřrgacž w Rořacžizach. Čžiřčž Šmolerež řnibicžiščezěřnje w Šerbřřim Domje w Budyřčinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócný
Npoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždu łobotu w Smolerjez knižicizšczerńi w Budyščinje a je tam ja schwórtlětnu pschedpłatu 60 pj. dostać

4. njedźela po swjatej Trojizy.

Math. 7, 24—29.

S přédowanja na horje je našch tekst wsaty. S nim wu-
klinczi tuto wulke mózne přédowanje, kotrež Snjes Jesuž tam
na horje swojim wučomnikam a ludej džeržesche. Esy ty tež
hizo mjes tuthym byl, mój kšesčezano, moja kšesčezanka? A hdyž
by, by ty to potom byl mjes tymi wučomnikami abo mjes
tym ludom. Wo tymi wučomnikami wěmy, so woni s nim
džěchu. Wo tym ludu steji tu na kónzu pižane: „džiwachu so
ludžo jara jeho wučzbje!“

Haj, džiwali drje so so ludžo našeho luda a našich wo-
řadow w měrnym čařu do wójny tym móznym řlowam a wul-
řim řadanjam a džiwanim wuřowanjam teho předarja ř hory,
a džiwali so tež njeřbu, dořěř tal něřotry mjes nimi, kotryž nje-
měřesche řhwile ani řa wuřadowanje tuteho přédwanja w Bóřim
domje, ani řa čřichu nutřnosć wo tym w řwójim domje, a tež
na tymi njeřobrachowasche, řořřř do řřřa njeřjedžachu, řo řola
Matheja wot 5. řač do 7. řawa řene přédowanje na horje nam
date je. Čeřěřřř, řolostny řečěřřř teho wscheho je, řo tež něřř
we wójnje a po wójnje ř džiwanja, ř řolstneho džiwanja won
njeřřřřřřř. Abó njeřřřřř řo to džiwacž, řo je wójna řřř-
čřena, a tola řřřčře řadny měř!? Abó njeřřřřř řo to džiwacž,
řo je notny wulřostatny řejm abó Reičřřřtag wolentý a tola
řřřčře řane notwe wodženje a wjedženje luda a řřřa ř řěřřřem
a na wřřřře?! A njeřřřřř řo to džiwacž, řo je měř pod-
řřřřř, a tola řane wuřednanje ani mjes ludami ani w něm-
řřřřř ludu řamym? Wěřo džiwacž řo řřřřř — ale tehdy
řenož, řdyž njeřřřř wučomnik, kotryž na horje ř Jesuřwymaj

nohomaj ředži a řřřřř jeho řečřo: „A řřřř te moje řřřř
řřřřř a nječřřřř te řame, řón je řodobny na njeřřřřř řuřa,
řřř řwój dom na řěřř je řřřř!“

We měrnym čařu řadasche řebi ř tutemu řřřř ředny
řřřř řřřřřřř wó řenym řřřř řuřu. Řřřř řřřřřřř řřřřř
řo řemřřřřř řubja, ale řřř řo, řo řu řo řenož řubře, řo je
řřřřřř: „řřřřř a nječřřřř!“ Řřřřřřř řěř řu woni, řřřř
my wřřřřř řobu w řenym řřřřř řomje, abó řěřře, pod řoř-
řadantami řřřřř řoma, wo řotřřřř řón řřřřř řu řřřř: „wón
řadže a řěřře jeho řad wulřř!“ Wulřř řad řěřře řón řad něm-
řřřř řo luda a řřřř, řa řo řo řřř řwěř džřwa a našřř řudžo
řobu. Řdyž řař my řo řobu džřwamy, njeře řež řutón čřař
je wřřřř řwójnej řřřřřřřřřř řař řohnuř, řo řěřř ř najmjeřřřřř
ř Jesuřwymaj nohomaj ředžřmý a řřřřřřmý a řotom džěmý
a čřřřřř to řwójne w Jesuřwymym řřenje. Řdyž řo my řež džř-
wamy, njeřřřřř my řřřřř řřřřř řřřřřřř, řo řwarřřřřř na
řěřř, a řwarřřřřř řale na řěřř, je-řř řo řo řřř řwarřřřřř a řřř
wjeře řole, řečřřřř řěřřř řřřřř řeřřř, řotřřřřřřř. A my, našřř
řud řotřřřřř řež řale a řole, a řadžěwa řole řřřřř řač řdy
řřřřřř notwřřřřřř! Ře řola našřř řud ře řwójnej wřřřřřřřřřřř,
ře řwójnej řudowej řřřřřřřřřřř řa řěřřřř na řym, řo řy ře
řařřřřř řadžěwař řem, řo řy řo řón notny řom na řřřř řwarřřř.
To řěřř řo našřřř řeřřř, našřř řud notže řřřřř řón řudřř
řuř řečř, ale řařřř řón njeřřřřř! Řotom řař řemý njeře
ř pomřřřřř! Abó řudže řena notwa wřřřřřřř, řena notwa řu-
řowa řřřřřřřřřřř řřřřřřřřřřř? Wě řřř řeno řuta řořřřřř. Řa
řřřřř řenotřřřřřř řmjes nami je řežane, řač řřřř čřř řudřř
abó čřř njeřřřřř, řřřřřř řečřřřř řař na řařřřřřřř! Řad řmý
je, řač řěčřřř řa řa nabořne řořřřřřřř, řotřřř řim w ře-

fužu jeno nepočasa teho wulkeho přebanja, ně, kotrež jim Jesuša s dobom do wutrobny položi jako tón twjerdy saložk, na kotrymž móžesch potom natwaricž dom a twar, kotryž njepadnje, njech tež nahly desčecž pada a woda pschindže a wětry duja a na tón dom storkaju.

Tola my bychmy hnadnje mudri byli, bychmy-li nětk jenož sa nasche džěczi žebi to žadali! Ty, njech muž abo žona, žy tola tež hiščeže tu a žy něchtón a niz jene „nicžo“. Šhiba to žy!? Bjež jo s najmjenišcha njedrbišch a njebmješch, ale wjele bóle, ty dyrbišch tón bjež, kotryž žam k Jesužowymaj nohomaj žedži niz jeno w počluchanju a džiwaniu, ně, jako jeho wučžomnik, jako jeho wučžomniza! Ty dyrbišch tón bjež, kotremuž móže tón šujes, pschistupiwšchi, rjez: „Žebje pschirunam ja temu mudremu mužej!“

Tón dyrbišch ty bjež! A přjedty hačž ty runje ty to njebudžesch, njebudže to tež našch lud, kotrehož šlaw ty tola žy! Duž, jeli so chžesch ty žam sažo a žobu s ludom na wyžofke, dži na horu k Jesužej, žlyšch, šchto wón tebi prajicž, radžicž, dacž, pschilafacž ma! A potom dži a cžin to žame w myžlach, žlowach, škutkowanju!

Našch cžaj ščini tak někotremu njemóžne, so by žebi twariš dom a bydlenje s drjewu, s žyhelow a s kamjenja; njedostanješ tuteje a druheje potreby k twarej, a dostanješli jeje, njemóžesch ju šaplacžicž. To je našch cžaj a žwět! A došelž to cžaj a žwět, njemóže to ščoncžnje druhdy hinaš bjež. Š temu domej, kotryž žebi po Jesužowym žlowje jako mudry twarz twarišch, je cži tu dženska a kóždy džej poschicžene wschitko, šchtož trjebasch, žamo tón saložk, a to je to najnusnišche, najwažnišche; wot tuteho wotwřižuje, abo so lěpje prajimy, na tutym steji wscho druge, ty žam; a tak dołho hačž ty žo wot tuteho Jesuž-saložka njehnuješch, tež njepadnješch, njech žamo sažo wětry wulkeje wóžny duja a storkaja. Ty njepadnješch, ty wostanješch, tež žamo tehdy hiščeže, hdyž ta žnjercž cže potwali a rošdrjebi tu cžělnu hětu, tvoje cžělo!

Duž tehodla: Š Jesužej na horu a s Jesužom na wyžofke, haj, junu k wěcžnej wyžofkocž! Šamjen!

Pschescžěbanje Armenišch w šwětowej wóžnje.

Wobřjedž Turkowškeje, kaž psches jejne hłowne města rošpróšcheny bydli šchescžijanški lud, Armenišch, kotrehož šlawišny žu žo šlawišny martraštwu ščiniše, kiž nimaja žwojeho runje-cža. Lěto 1895 žašofne kónžowanje Armenišch pschiježe, kiž žo w Konstantinoplu šapocža, potom do Ašiskeje pschecroči do armenišch krajnow a 100 tyžaz šchescžijanam žiwjenje wsja. Naž džiwje šwěrjo turkowska móž pod wštwom wěry wopacžneho profety žo na žwój wopor cžijny, njes tym so europiske wulko-možy šmėrom wostachu a žane pospřity, tamnej kručze wobaracž, njecžinjachu. Žena žo druheje a potwšitkowneje wóžny šwěta bojeshche. Ženož šchescžijanštwu žo na žwój nadawš dopomni, šyrotam durje žwojich šamaritšich hospodow wotewřišche a šyrotownje we wulkej licžbje saložki.

Wóžna šwěta tola wudry jako žudženje s dobom na Ewropu. Wona paž tež Armeniškim najžalošnišche pschescžěbanje pschiježe, kiž je hdy w běhu cžajow pschecžerpjeć měla. Wo tutym w dalšchim.

1. Kaž je žo mělo.

Šdyž běchu we wóžnje, kaž žo prajeshche, na wschelach armenišch štronach w Turkowškej žo politiske njeměry pschecžiwu Turkam mělo, běchu 25. haprleje 1915 we hłownym měščje Konstantinoplu najwoběbnišchi Armenišch šajeczi, kiž mějachy sa šwonkownošcž, kaž duchowne wjedništwu, najwjazh prajicž.

To běchu na 600 wjednikow, kiž buchu bjes pschecžiwšchjenja a šajudženja do šmutskowneje Mafese Ašiskeje wotwjedženi. Šo nimi buchu dalšche 10 tyžaz s teho žameho města wotštronjeni. Nichto wo nich wjazh nicžo žlyšchaj njeje, kaž žo jim wjedže. Najwjazh wot nich drje njebudže wjazh žiwych. Ša to buchu w turkowskim wóžnu žlyžazy Armenišch wotšronjeni, a jako wškerjo a džělacžerjo dale trjebani, potom paž do hór wjedženi, a na wotležanych měštnach w cžrjódach wot 80 hačž sto muži wot woještwa abo žandarmow po porucžnosčži offizěrow potjěšani. Wužajo, kotřiž brónje njenoschachu, buchu w domišnje wschelako wot žonow a džěczi džěleni, na wotležane měštna wjedženi a ščowowani. Wšodšche žonty paž, a holžy, tež džěczi, buchu hušto na žamym měštnje do turkowskich haremow (žonazych štwow) tych wofebnych a do šurdišch wšow pschedawane abo wotwjedžene.

Šrudne měštno maja a na pschewo wobšowaju pschecžahanja a pschecžudjenja Armenišch na nowe štatoki psches ruzh jich turkowskich njepšchecželow. Žele cžahanja žu žo měle hačž do oktobra 1918, do žameho kónža wulkeje wóžny. W septembrje tehole lěta běšche w Katkasiškej (w horach) mjes šchescžijanami hiščeže kónžowanje, pschi kotrymž je 20 hačž 30 tyžaz Armenišch w tamnišchim měščje Baku žamym žiwjenje šhubito. njedšiwajo napschecžneho próžowanja w turkowskim wóžnu pschewowazeho němškeho wyschšcheho offizěra.

Wupokasanje s domišny bu žo s wjetscha jenož někotre dny abo hodžiny do přědka wosšewilo. Turkowšch polizistoj žonty a džěczi nišowachu, sa nimi pschicž. Šchtož mějachy, draby, šhěžu, dwór, rolu, ščót, dyrbjachy wopušchecžicž a šhubicž, tak so bu šamoženje armeniškeho luda potwšitkowne precž wsate. Šdžez běchu žmėli wós a ščót žobu wsacž, bu jim tón po cžajtu tež wotewšaty. Žeho runja pjenješy, pycha a šchtož běšche hewat hiščeže w jich rukomaj. Šdyž žu tež Turkojo špytali, to, šchtož je žo tak šlawo, jako psches wóžnu trěbnu a nušnu naprawu k lěpšchemu Armenišch wuložicž, tola wschitko temu napschecžiwu rěcži, šchtož žu šwědžy wo tutych transportach potwjedali. Ša cžaj wóžny je žo bohužel malo mjes nami wo šachadžanju tutych našchich šwajškarjow na šlawne dalo a dacž mohlo a hiščeže mjenje wot naš žim wobaracž.

2. Šwědženja wo cžwilach wotwjedženyh (deportowaných).

27. julija 1915 je němški šhěžorški konsulat w Aleppo na šhěžorštwoweho kanžlerja ščělowaze pižal: „Turkowske knježestwo je žwojich armenišch poddanow, po tajkim njewinowatych, wudawajo, so dyrbi jich s wóžnišch štron wotštronicž, do puščžiny wuhnało po tyžazach a jažo tyžazach, ani šhorch ani žamodruhich wuwšajo, je jich njedobahajo a njeporjadnje žiwilo, njeje nicžo cžinilo pschecžiwu tym mjes nimi wudryjenymi epidemijami (šachadžazhymi natškowazhymi šhorowščemi), je žonty do nušy a šadwělowanja cžěriło, so žu žwoje cžěšchne a notw-narodžene džěczi po pušču wuhadžile, so žu žo žame še žwojimi malymi džěcžimi do rěki cžijnyše; wono je je do wole tych pschewodžazhch a s tym do haniby podało, wono je je Beduinam (wokoło cžahazemu šplahaj) do rukow honilo, kiž žu je wurubili a wotwjedli, wono je šhostanzow s jaštwa puščecžalo, do woještwe drašty štykalo a do tych štron žlawo, hdyž dyrbjachy wuhnacž žo pschecžahnyč.“ Žalle ma žo šastojška rošprawa konsulata.

Rošhorjazh wobras wocžowy šwědk wot 11. novembra 1915 je štron rěki Eufrata na Bagdadškej drošy podawa, hdyž potwjedaj, kaž wječor posdže pschicžadžazh se žwojimi wuštathmi mozami daloko a ščěroko wokoło kórjenje s próžu jalkó macžisnu k tepjenju hromadže šberaja. „Wšchitke tute měštna k potwocžowanju žu měžazh dołho s hromadami cžłowšchě nj-

Njedy je tu pschi božu pschispoznijene, so je tutón wustawo ša padnjene holzy, kaž tež druge podobne wustawny pod tutym mjenom pomjenowane po tej Madleni abo tej Mariji i Magdala, kotruž mējachu hacž dotal wuskadowarjo biblije, wošebje tež katolska žyrfej, ša tu wulku hrěšchnizu; pschirunaj Luf. 7, 36—50; 8, 20, Mat. 27, 61 a druge. Po nowiščim njeje to tomu tak! Ša „wulka hrěšchniza abo pokutniza“, Luf. 7, a ta Marija Madlena abo Marija i Magdala stej dvě wošobje a niz jena, k temule pschindžesč, hdyž wschě te městna hdyž je rěč wo Mariji i Magdala abo Mariji Madleni pschirunaj se Luf. 7, 36—50. Po tym bychu wschitke tajke pomjenowanja, kaž je i dawnych čašow mamy a nětk wošobje w snutskownym mištonstwie a tak tež tu w Madleninym ashlu na wopacžny jakožt šažožne byle, runje kaž molerjo a drusy njemóhli wjazy pod šwoje wobrašy teje wulkeje hrěšchnizy abo pokucžazeje stajčez to mjeno: Madlena. Ša Madlena biblije bě wjele bóle pschezo jena nadobna žóniška a šwěrna wuczomniza teho Knjesa, a nješmě šo šaměničž i tej wulkej hrěšchnizu. (Pschič; dale.)

Šwěrnny woddan.

Jako pschod 103 lětami franzojski kšězor Napoleon I. i wulkim wójskom do Ruskeje čehnjese, i kotrejež dyrbjesche tak hanibnje čžekacz, bě hida ruskeho burškeho luda pschecžimo Franzojsam a jich wjednikaj jara wulka. Wón placžesche jim ša šatana šameho. Šuta hida šobu i ruskej šurowej šmu je Napoleona šbika.

Šehdy běchu někotři franzojszy wojazy šebi to wješele čžinili, šo ruskeho bura popadnychu a jemu na lěwu ruku přeni pišmik Napoleonoweho mjena, „N“ i kónu wupalichu. Šso šmějo džachu woni k njemu: „Nětko šy ty poddan našcheho wulkeho kšězora. Šarej wjazy njepschisžuschesč. Šafle hdyž šy tutón pišmik wotštronik, šy šašo Ruška.“ Wšohi nastročeny Ruška prózowasche šo nětko k wješelu tych Franzojsow, tón pišmik wotmječ a wudrapacz — ale wscho podarmo. Duž na jene dobo přjedy hacž móžachu to čži žušt wojazy šadžewacz i prawizu šekru šhrabny a šebi i nej šwoju lěwizu wotrubby. Šutón podawš je šo we šwojim čžadž jara wopišowal a tež wobrašowal.

Šamnemu Ruškej bě wo to čžinicz, šo šwojemu kšězorej šwěrnny wosta. Ša šoždy pad čžyšche wón přjecž wot Napoleona. Šadšcho čžyšche, jemu ruku mějo zarowny wostacz, hacž i dvěmaj rukomaj žusemu Napoleonej škuschesč.

Šasch prawy knjes je Šhryštuf. Šemu čžemny škužicz a hdy bychmy tež jeho dla wjele čžerpicz měli.

Šyrfej a štat.

Dženša, 22. junija, hdyž tute ryncžki pišamy, pyta němški kraj a lud pschezo hiščeže ša jenej wšchnoščžu, šotraž by na šažku pošlednich wulkoštatnych wólbow lud a kraj wošžika. Njeje to runje ničžo šwješelaze a wobšwělla tak prawje tu njeměštosčž a njemóz, šotraž je žušt kraj a lud šapschijaka. Šudže šnadž tola nušne, šo i nowa wolinny? Ša šak šudže to potom? Šod wlinwom tutych wobštejnosčžow šteji tež našcha Šafška je šwojej wšchnoščžu. Šudže tež našcha wšchnoščž hinajšcha? Ša šak wupadnu našche šafške wólbny? to šu praschenja, šotrež nětkle šoždeho jimaja, šiz tu litwki njesteji w tym čžadžu, šiz wo wjele rošriža; pschede wschěm paš jimaja tute praschenja tež šoždeho, šotrež Knjesowa šyrfej a jeho wošada a šyrfej jako šajka

hiščeže něšcto placži a něšcto, haj, to najdrožšche je. Šoh šaj, šo šo pschecžiščezimny škončaje tola hacž k štrowym wobštejnosčžam luda a šraja,!

Š blifša a i dalofa.

Šydženja bě licžba 193 hložow w rošprawje wo wólbje do šynody šmyšena. Šnjes lic. Wrošaf je šo se 139 hložami, to je i 5 hložami wjetichimy, pschecžimo němškimaj a w theologiji liberalnymaj duchownymaj wušwolik, wěšo niz jeno se šerbškim hložami ale i pmožu jich wjele němškich. Škušescheja tola jenož ščtyri šerbško-němške, abo šdžela hižo bóle němško-šerbške wošadny do Lubijškeho wokrješa; wschě druge šu němške we tutym wokrješu, kotruž bě po 273 hložach wotedal ša duchowneho kaž ša šajka. Šdy šo wješelimy na tym, šo je šo w š. šararju lic. Wrošafu-Šrodžiščezanskim do teje šynody, šotrejež nadatwki šu wulke a wazne, wušwolik pošitwny theologa a Ššerb!

Šytaj a namafaj.

K XII. Šehovah. Ššto to i tutym mjenom je? Štary Ššraelita mješesche to mjeno šwojeho Šoha ša tak šwajate, šo je šenje njemupraji ale měšto teho „Šnjes“ prajesche. Š šwojej Bibliji abo lěpje, w šwojim Šakonju wón tež tuto mjeno njemupiša ale jo, kaž bě to wot štareho čžadža šem waschne, jeno se 4 pišmifami, se 4 šobušnykami (šonšonantami) wošnamjeni mjenujzy se: i, h, v, h. Šošdžišcho buchu. kaž je to pschi šebrejškim pišmje waschne, k tomu te šamošnyki (šofale) pschisšajene, mjenujzy: a, o, a; tute paš njekšuschesche k tym tamnym 4 pišmifam, ale šu wšate wot teho mjena „adonai“, t. r. Šnjes.

Něhdže wot lěta 1500 šem čžitaja nětk ššchescženjo tute 4 a 3 pišmiki hromadu a praja: „šehovah“ a mjenuja Šoha i tutym mjenom „šehovah“, tak tež Luther. Šidža to njeku čžinili a tež njecžinja; bychu-li woni to mjeno Šože wuprajili, bychu drje: „šahve“ prajili. Šasche pomjenowanje „šehovah“ je potajkim naštało i teho, šo buchu wot jeneho šłowa te šobušnyčžaki, wot drugeho te šamošnyčžaki wšate. Šole wěšo njetrjeba a njemóže nišoho molicz. Šoh Šnjes šam paš njekšada na to, hacž čžlowjel jeho i tym štarožidowškim „Šnjes“ mjenuje abo i tym nowiščim „šehovah“ abo i tym wot židow njemuprajenym „šahve“, ale Šoh Šnjes šedžbuje na to, hacž šo k njemu wlašch w duchu a w prawdže a hacž jemu škužišch i čžčiom a i dušchu.

Šorjedženki. Š pošlednim čžišle 25, w „Šředowanju“ na štronje 97, šu ššedwaze šmyški: 4. ryncž wot šorka: džeržane wot Š. Šaltarja; w 11. ryncžku w. h.: šhudomnišchej šrajinje; 16. r. w. h.: tuteho šrašneho; 18. r. w. h.: jentym pučžu lubošče; 7. r. w. d.: Šnjes wschesche hmadny; 9. r. w. h.: Ššincžče šwony.

Ša 98 štronje 10. r. wot šorka: „Šed'n twjerdy šrod; 22. a 23. r. w. h. pschestajicz; 28. r. w. h.: něšajke šacžucže 33. r. w. d.: a wutupicz njemóža; 26. r. w. d.: tu je šchčezška; 7. r. w. d.: wot 1882; 10. r. w. h. šiz šebje wobdawaj; 30. r. w. h. šiz ššeni šwón; 7 a 8. r. w. d.: Ššchescžijanski šomo; Ša 99. štronje 10. r. w. d.: Witaj k nam; 2. r. w. h.: šedžebatki.

Šamolšity redaktor: šarar Šhrgacz w Šošaczizach.

Šudawa „Ššerbška Šužiza“, družštvo i wobm. ruš.

Čžiščez Ššmolerjež šnikicžiščezčejnje w Ššerbškim Šomje w Šudyščinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerje; knižničiskej w Budychinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedpłatu 75 pj. dostacž

5. njeđzela po swjatej Trojizy.

Mat. 13. 44—46.

Jenož šbóžny! To je ta najwysšscha myšl Božeje lubosće, to A a D, tón saměr wšeho šwětoweho wodženja wot přenjeho dnja hač k pošlednjemu. Stworjenje, wumóženje a dokonjenje, wšitko je šaložene na tule myšl Božeje lubosće. Tak je tež kóždy čłowjek k temu šo narodzil, šo by šbóžny byl w Bosy. Jenož šbóžny! — Wěm, šo džěnka jich wjele zyle hinar myšli. Ludžo něšiškeho čaka, wobdaczi wot hólka a rópota teho šwěta, pytajo to, ščtož je na šemi, štarajo šo džěń a nóz ja šwoje šemište derjehicze, wofaju: Wjele je nušne! jenož wješety! jenož šbožowny! jenož bohaty! Čžim nušnišce je, do našeho luda, kotryž, tak hordy na tón šwět, na šwoje džělo a na šwoju móž, šabudže njebeša, šohnowanje teho šenjesa a hnadu Božu, wofacž: Wutrobny do wyšoka! Šene je nušne! Šytajcze, ščtož je horjekach, niž to, ščtož je na šemi! Jenož do Božeho kralestwa, jenož prawy, jenož šbóžny! To je tež měnjenje, kotrež šchrystuž w tutymaj pschirumanjomaj wupraji. — Dwoje pschirumanje a jena myšl! Njebeške kralestwo, tole wobšchijecze najwysšschoho bohastwa, tu je, šchrystuž je šo nam pschirnješl, kóždy ma k njemu pschistup, ale wone je to potajnosći, wone čže namašane bjež. To šo jenemu radži bjes pitanja, njenadžizy, k wulkejš radosći, druheho šnutskowneho žedženja a pitanja ja najwysšschimi šubkami, ja wěrnosću, prawdosću, měrom, kotryž šwět njemóže dacž, na čžer wjedže, šo škóncžnje namašata to jene najwysšschischo šubko, kotrež kóžde druhe pschetrjechi. Napošledku pak štej wobejš pschirunani w tym pschěšjene, šo namašanje njeje hižo wobšedjenje, šo je to namašane a pošnate najwysšschischo šubko

šodne, pschedacž wšitko druhe. Njebeške kralestwo je to najwysšschischo šubko! Šo by pošnał jeho drohotnosć, šo by šo pilnje pytał, wšitko druhe wješele ja to woprował!

Njebeške kralestwo je podobne šhowanemu šchazejš, wospjet je wone podobne drohejš parli. Še šubko, kotrež kóždeho a wěčžnje bohateho čžini, je najwysšschischo šubko, žane šachodne ale nješachodne, njeparujomne: šbože w šchrystužu, towarštwu wěrný a žiwjenja j njebeškim Wótžom, kotryž je šo w šchrystužu j čłowštwom šjednoczil. Šdžež tutón Šesuj, tón šbóžnyčžinješ, tón šenjes žiwjenja a měra je, tam je njebeške kralestwo, na kotrehož šubkach hižo něšš móžesč džěł bracž, kotrež pak šo na kónzu teho čžaka w pošnej krašnosći dokonja; to je kralestwo šchrystužoweje hnadý a Božeje lubosće, kralestwo prawdosće, měra a wješelosće we šwojatym Duchu. Ščtož Šesuja ma, tón ma wšitko, ščtož je čłowjekaj nušne. Ščtož jeho ma, tón je nušny, pschetož wón je nam ščžinjený wot Boha k mudrosći; wšitko pošnacze a wšitka wěrnosć je wobšamknjena w nim. Ščtož jeho ma, tón je prawy, pschetož wón je našča prawdosć. Ščtož jeho ma, tón ma měř, pschetož wón je daricžel měra; wón je naš š Bohom wujednał a we nim je našch hřeč wučžiščeny, šo naš njemóže wot Boha džělicž. Ščtož jeho ma, tón ma žiwjenje, pschetož wón je to žiwjenje a je šmjerčjš pschewiný, pschewinje ju tež we naš. Ščtož jeho ma, tón ma šbóžnosć, pschetož wón je našch šbóžnyčžinješ, našch šbóžniš. Ščaj, ščto je tutemu pošladejš, tutejš drohejš parli pschirunazy? Š, šo by pošnał njebeškeho kralestwa wyšoku drohotnosć! — Jeho drohotnosć a krašnosć drje pschěd woczomaj njeleži. Njebeške kralestwo je podobne šhowanemu pošladejš na pošu. Šarisejšy a Šadduzejšy; pišmatowčženi a lud běču tak ša-

wotwjedzene žónke zusu nješchesczjanſku wěru pſchwoſać, tež te tyžazy ſtarſchim wſatych džěczi, kiž buch u taſ mjenowaných knježerstwowých hurotownjach hromadžowane. Licžbu tnych wobohich pſchi pſchesczěhanju wobhroczených džěczi žu na ¼ mil. licžili. Najte ſcžěhwſki tu ſa wobohe džěczi po wójnje žiwěta!

Wina pſchesczěhanja.

Cžeho dla to wſcho? Ruſowawſche wójniſke položenje Turkow t tajſim žadławym napravam? Njech žu tež Armeniſžy, jako rodženi pſchecziwnižy Turkow wot jaſtariſka, tu a tam žo poſbėhowawſki pſchecziwno tutym, dha wſchaf tajte barbariſke, haj krawowne naprawy na žane waſchnje i nicžim ſawinowane njebėchu. Staſ dha, ſo bėchu tež žony, haj džěczi žobu do mordowanja wopſchijate? Njech žu tež Armeniſžy leſcziwi, jebarižy pſchekupžy w mēſtach, kiž žu žebſi je žwojim njeſprawnyim wſkowanjom daloko a ſchėroko ſte mjeno ſcžinili, wježny lud tola ſa to njemōže. Wjeſ praſchenja wina na turkowſkim regimencze leži. A je taſ, ſo žu, ſo bėchu armeniſke praſchenje ſe žiwěta pſchinježli, Armeniſkich žanych ſe žiwěta ſpytali ſrumowacž. A temu te nječłowſke naprawy domach a wotkach. Taſ mjenowani mlodži Turkojo ſady nich ſtejaču. To je ſtrona na pſchekražnjenje turkowſkeho mjena, naroda a wěry ſmęſlených ludži, kotjiž žu na to won, wſcho pſchecziwno a druhe wotſtronicz. Rōždy žiwěd je jim prawy. Taſ žu ſroſymili, knježerstwo, wſchowneſcze wſchſche a nižſche, ſa žo dohycž. Wějo žu tež miliſchi roſkaſowarjo temu napſchecziwno džěłali — tola paſ i mało wuſpėchom, paſ žebſi t ſchłodže, hdyž buch pſchekraženi.

Najſchi, w turkowſkej wójniſkej ſlužbje ſtejažy wſchžy žu po žwojim džěle drje wſcho cžinili, njeſkuffam mlodých Turkow napſchecziwno džěłacž. Tola njeje jim to wjele pomhako. Woni žu tu a tam, hdyž žwój hłōž poſbėhnyču, ſadžewali, ſajecže a wotwjedzene Armeniſkich. Wono je ſacžiwnež, ſchtož je žo wot ſtrony naſchich njeſcheczelow naſchemu luděj a knježerstwu wina dawaka, kaž byli tučži barbarižy žo wopokajali a t turkowſkim dracžowſkim žyſkami ſjenocženi jedny ſchesczjanſki narod ſanicžili. Wěrownež, kiž je žo po wójnje dale jažniſcho wupokajaka, wōžebje i pomozu ſnateho pſchecžela a ſchłitarja armeniſkeho luda, dr. Lipiuka, nam prawo da a Nēmſkich wuwimije.

Žyrfej a ſtat.

Doroſkadžowanje mjeſ ſtatom a žyrfowju njeje hiſchcže doſtało. Eſu tu tež tajžy hiſchcže, žamo na wſchich mēſtnach, kotjiž mēnja, ſo tuto njeſchidže, kaž tež to džělenje wot ſtata niž. My žo njemōžemy tutemu mēnjenju pſchſamknyčž, haj žebſi tež njeſchecžemy, ſo to džělenje njeby pſchidčło. Wjele bóle žebſi pſchecžemy, ſo wono by pſchidčło a ſo by žo to roſkadžowanje taſ ſtało, ſo žyrfej žwoje prawa jaſhowa a ſo tež w pjenježnym ſamōženju, taſ je jaſožena, nuſy njeſrada žama a niž jeje ſlužomnižy. Tole by bylo ſtatej a žyrfowi a taſ pſchedy wſchēm luděj a krajej t najwjeſtichemu ſbožu! My paſ dženkā ani ujewěny ani njedowidžimy hiſchcže, ſchto budže a kaſ to budže! — Wot teho paſ pſchedy wſchēm tež wotwižuje dalſche jaſtaranje žyrfowje a jeje duchowných mēſtnow i duchownymi. Ženu ſhwilu bē to nēkſle taſ — a wjele hinaſ hiſchcže pſcheczo njeje! — ſo bē ſawjadowanje doſhodow duchowných taſ rjež na boſ cžiwjēne pola naž w Saſſlej. A tola žu hižo w poſlednich lětach duchowni, wōžebje w mēſtach, mjeſ tyni žobu byli, kotjiž žu pſchidžowali a žo i nuſu bēdžili, ſo bėchu žwoje žwōžby jaſtarali a idžerželi! Tole dopōſnajo, žu tež wſchelaſe wōžadny doſhodny žwojim duchownym powſchidčite, kaž žu to

n pſch. ſchulſke wōkadny drje powſchittownje cžinicž dyrbjate. Džiwajo na tole wſcho, dyrbi próžowanje kōždeho bęcž, ſo to praſchenje „žyrfej a ſtat“ žo taſ dorōſriža, ſo je to t lēpſchemu a žohnowanju wſchčch!

Khėrluſch pſchi poſwjećenju Šchewſkeho pomnika ſa padnjenných wojakow.

27. junija 1920.

pſchედnježem uot knježny Berthy Wawrikez.

Tón džět je pſchidchot, ſo my tuwōt kamjeſt
We Božim žwojathu mjenje žwojećimy;
Naſch Knjes a Wōb praž t temu huadnje hamjeſt,
Wōn pomhā, žebnije žam jenicžy.
Do jeho mōžnej' ruſi porucžamy
Tón khatny pomnik, naſču gmeju wſchu,
We nadžiji a wěre docžakamy,
So dopjelni nam horžu modlitwu.

My lubi ſhromadženi! Spominajmy
Na naſchich lubowaných padnjenných,
Kaž pſchi jich rowach tudy ſaſpėwajmy
Tón khėrluſch naſchich njeſapomnitych.
We kniſy žiwjenja jich mjena ſteja,
We kniſy wōčėžimy a wutrobom,
Na tutych žiwěrných pſcheczo dopomnjeſa
Eſo wſchitžy žiwěrnſi tež hacž na žwōj row.

Dy nawn, maczerka ty lubowana
Twój wulki wopow njeje podarmo!
Do Božej' žiwěrnej ruſi ſapitžana
Je waſcha žrudoba a horjo wſcho.
Naſch wajchtaſ Iſraelſki wē a licži
Wſchē žyly wōčžkow, ſtyſknoſcž wutrobom;
Po ſrudnym wuſhwoje cži kražnje ſkicži
Žnē jažowidženja a radoſcžow.

O, wopomnicže, my ſtari a my mlodži,
Schto my žmy Bohu Knjeſej winoježi
A ſchtož dla naſchich padnjenných žo hodži
A jich dopomnjecžy, cžecži, luboſeži.
Kaž woni budžmy hacž do žmjercže žiwěrnſi
Ea naſchich lubnych, ſa naſch kraj, naſch lud,
Daj, budžmy ſpratwſni, pobožni a wěrnſi
A njeſapomnimy Boži wěcžny žud!

O Knježe! a my lubi morwi w rowach!
Tu žyſchcže naſchich duſchow žwojath žlub:
My b'džemy žiwěrnſi w myſlach, ſkuffach, žłowach,
We wěre kručži kaž ſtołětny dub,
A kručži w Eserbowſtwe my woſtanjemy
Kaž žiwěrnſi wōtzojo, kiž dawno ſpia,
Taſ w Boſy ſjenocženi khřōble džemy
Pſches cžēmne dnj do žwětkoh' pſchidchoda!

Jan Waktat.

Maczerńny dom ewangelsko-lutherſkich diafoniſow w Draždžanach.

To křutnemu džělu lubošće wěnowane žiwjenje maczerńeho doma wodži lěto wot lěta tych žwojich po puczach, na kotrychž so j nini tež pscheco jako radość a wjekele jetka. Tón czař, na kotryž so hižo dotho do přědka wjekele, je adventki a hodowy czař. Na wschelafore lube wasehuje a psches wschelafore swonkne wuhotowanje a pschenje, psches słowo a spěw, w domje a zyrkwi prózuje so dom, so by ta zpla waznosć a to zpla bohatstwo tuteho žwjedzenja pokasał a pschizwojit tyn žwojim, njech so to nět mafi abo wulzy, mlodži abo stari. Něšto wutrobu hnujaze maja pscheco jako pschedy wschēm hodowne wobradženja pola tych hlupnych, bėdnych a pschedy wschēm pola tych džěczi w Bethesda. Wschitkim tyn žwojim, thorym, bėdnyh a strowym pak hodowne blido pschihotowacž móz, to žada žebi wot maczerńeho domu wulkich žrědkow. Tola maczerńny dom móže na žwojim 75 lětnym jubileju na to prajchenje Knjesowe: „Seže hdy nusu czerpili?“ j džakom a j wjekele wotmolwicej: „Ně, Knježe, ženje žaneje!“, njech to tež druhdy czařny bėku polne starošćow.

„Přiketož wón cžini džiwny!“ Tole je wustaw runje w přerich lětach žwojeho wobštacja hušto nashonicž žměl. Tak někotry křoć je knjeni Thode, dohladowařka na pjenješach, na žwojimaj kolenomaj Boha wo pomoz prošyla — a hlaj, pjenježny khamor bu jako pjelujeny. Wona wujnawa: „Mi bė to džiw, fajšiz hišćeže žadyn njewohladač. Šdžez žhodžacž a stejach, dōstawach pjenježne listy abo druge pjenježny dary!“

Hdyž tež psches zply žlėd tute wjekele dawanje njewurawasche, bė maczerńny dom tola pscheco wobdaty wot pscheczelow, kotřiz rad dary woprowachu a tež šberachu. Jedyn j tych najnadobnišchich bėšche hrabja j Einſiedel. Wón wuhotowa dom tehdy j ložemi a j kuchinškej nadobu se žwojeje želešo-džělařnje. Se žwojimi žrědkami twarješche wón zyrkej. Bōrny po jeje dotwarjenju pschindze wón a pschepoda czařnik ja zyrkej. Duchowny Fröblich so jemu wutrobuje džakuje ja tutón nowy dopokas jeho darniweje lubošće, mēni pak, so budže cžezko, prawe mēstno ja czařnik namafacž, dofelž zyrkej žaneje wēže nima. Najprijedy kuf potrijeheny, rjekny hrabja šfōncžnje: „Nó, duž dajče nacžiz ja wēžu ryšowacž!“ A wēža bu tež hišćeže natwarjena a pschitwarjena.

Wjele móhlo so hišćeže wo tajšich dariczelach a daricželkach powjedacž, a žnadž pschi škladnosći to a tamne dodamy, a žnadž to tu abo tamnu darniwu a šchescžijanštu wutrobu naškeho czařa pohnuje, nětko darowacž, hdyž so maczerńny dom našchich diafonišow j nusu bėdži a hdyž j dobom tak někotry tych pjenješ wjele ma a wjele šakluža. Něšto wo jeho dariczelach a daricželkach pak budž tu hišćeže dōdate.

Maczerńny dom ma tež tak njenowane „Darmotne loža“ (Freibetten). Jene j nich je jena šchwadleža wustajila. Se žwojim šchicžom je wona tón k temu trėbny pjenješ šaklužila.

Rōždy lěto stawa so jene tak njenowane „hromadženje pjenježkow“ (Pfennigsammlung) psches kotry a pscheczelow doma, kotrež pscheco něšto wunježy. — Tež tu by ja někotrehožkuli škladnosć byla, něšto žobu darowacž; njetrjeba wschať runje „jedyn nowy pjenjež“ bčez; tych tak lėdom wohladač; duž je lėpje, so někařku wjetřchu abo njenišchū papjerū wofmješch! —

Bohata je ta lubošć, kotraž so maczerńnemu domej žobudžěli, bohacžiča hišćeže ta, kotruž maczerńny dom do wschěch bokow wudžěla. Hižo pschi 50 lětnym jubileju bu jemu wob-

žwědcžene: „Šak je so wustaw diafonišow tola sežinił jene wulke žohnowanje niz jeno ja naške mēsto, ně daloko psches naške mēsto won, haj psches mjesh naškeho wōtzneho kraja, a to jene trojake žohnowanje: psches cžělně wothladanje thorych, psches to j tyn šjednocžene duchowne fastaranje a psches to přėdowanje Ješuša Šhryštusa psches škutki žmilneje lubošće psched wschitkim ludom!“

Jako so hospital twarješche, janješechu cži na nim twarjazy žami wot so hižo do šbėhanja džakny šhėrlušch. To je to wobžwědcženi: teho runje njenowaneho trojakeho žohnowanja, kaž tež j mnoho druhim tež tole hišćeže: Cži do doma ja bėdnych so pschizimazy bėdni bywaja j wobrėdka hušto dosež njelubi a hladaju cžornje; tola tak po nicžim bywaju pschecželnoschi, špofjnišchi, haj wjekele. Jena stara maczerka tež wujnaje: „Wny nuy nimanu! Wlany jėdž, drařtu wothladanje a wukšowanje, a hdyž wumrėny, bywamy k temu hišćeže rjenje pohrjebani!“ — Jedyn polnoschėry šteješche we wulkej wōjnje w nozy na štrazi. Škutki hwišdaja jemu wofoko hlowny. Tu pschipadnje jemu na dobo šchpruch: „Njeboj so; ja žym j tobu!“ a trōšchtuje a pošyluja jeho. Šsebi tole pošdžičho pschemyšlujo, so dopomni, so je jemu tutón šchpruch; jenož do myšlow pschischol, dofelž je jón w štruje ja operazije w domje diafonišow cžital. —

Nėhdže 5000 abo 6000 džěcžom je „šchula ja male džěcži“ maczerńeho domu rjane wjekele lěta mlodošće pschihotowata a pschi tyn tak někotre dobre žymješcho wuřyla, kotrež nětk plody njehy. Jedyn polnoschėry šeldwobel pišche diafonišam, wot kotrychž bė patežik dōstał: „Jako bėch hišćeže mały pachol, wopřtowač; tu „šchulu ja male džěcži“ diafonišow. Njesapomnite so mi j tuteho czařa wšebje wōstake te hody, kotrež žmy tam hromadu žwječili. Tej lubej kōtse Minna a Marja wōstanjetej mi njesapomnjeney. Šchfoda, so žym hōlz, hewať byč; wēže k diafonišam šchol!“

Wothladařki matyč; džěcži (Aleinfindergärtnerinnen, Hortnerinnen), kotrež buchu w jonym j maczerńnym domom šjednocžnym šeminarje wuwucžene, pschinžbu šschescžanšku myšl a šschescžanške šakady džěcžiwufublanja do wjele žwōjbow a šchulow. (Přichodnje dale.)

Š bliska a j daloka.

Se Šserbow. Paduchow a nutšlamarjow bywa wjaz a wjaz a mjes nini tež tych, kotřiz žamo Bože domy na pokoj njewōstaja. W pošlednišchich czařu pschibėraju tajzy tež pola naš we Lužicy a runje w jańdženyh dnjach buchu wot nich tež Bože domy žerbisko-nėmškich wōžadow domach pytane. To naš wujuje, so na žwoje Bože domy hišćeže lėpje kēdžbujemy a njetrjebanšchi ani pjenješy ani nadobu tam njewōstajimy. Š dobom pak ma kōždy tu pschihlownosć, žobu so wo to postaracž, so tajzy padušchi a nutšlamarjo kaž tež cži druhy wschitzy žwoju šaplata dōstanu; a niz jeno wo to, ně pschedy wschēm tež wo to, so našch lud so bōle a bōle wustrowja tež wot tajšich a podomnych thorošćow tuteho czařa a so cžičeži wot teho wschelafeho mařaneho, šchtož je tón powrót wscheho porjada na njón a do njeho šmjetał.

Šamolwity redaktor: šarať W h r g a c ž w Mořacžizach.

Wudama „Šserbška Lužiza“, družštvo j wobm. ruř.

Cžičež Šsmolerjez knižicžičežernje w Šserbškim Domje w Budyšćinje.

Sy-li spēwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždnu šobotu w Smolerjez knižicizisczerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu pschědylatu 75 pj. dostacž

6. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Móji 4, 3—13.

Tutón stary, nam i džěczazych lět tał derje inaty tekst šbudzuje tał wšchelatore myšle w nani, pschede wšchěm, hdyž i widžazymaj woczomaj a se šlyschazymaj wuschomaj psches našch cžaj, lud a kraj džemy. Čžaj Šainow je tón cžaj, kotryž jady naš leži a tež našch cžaj hiščeže, hdyž hladasch na jeho škutki, na jeho šłowa, na jeho myšle; my šmy tola šchesežtjenjo a wučeni wot Noweho Šakonja a wot jeho mišchtra Jesuša Šchrystuša šameho, my njelamamy jemu i tych Božich šajnjow jeno se škutkón, tał tu 5. šajnju niz jeno hdyž krej bližšeho šo wošliwa, ně, psches šłowo, to my wěmy, ščinič šo Šain a mordar, haj tež psches myšl hižo. Abo njěšty ty šebi hiščeže ženje nutruje we šwojej bibliji čžitat, šchtož šteji pola Wlateja w 5. hacž do 7. šatwa? Njěšty hiščeže ženje w duchu šedžal na horje i Jesušowymaj nohomaj, šlyšcho jeho šłowo? A hdyž šy, šy ty to potom byl čžinjex jeho šłowa, abo šy šo šam šjebal? Šdyž šy njecžinjex tuteho byl, šchtož Jesuš Šchrystuš praji pola Mat. 5, 20 a dalšchich šchtrucžkach, šy šo Šain ščinič.

To šhutne w tutym našchim šłowje pola Móji. 4, je ša naš a našch cžaj to, šo tu šteji, šo Šain pschinyeže wopor a Abel pschinyeže wopor. Tał to tež nětkle wjele je jich tych kiž pschinyežu tajki wopor, niz derje šapalny, tola pał tón wopor modlitwotw a šhěrlyšchotw, njeh domach njeh; w Božim domje špěwaných! A tu rěka nětko dale: „A tón Šujes pohlada hnadnje na Abela a na jeho wopor“, a šašo: „Ale na Šaina a na jeho wopor njepóhlada wón hnadnje.“ Š temu šlyšchu prajicž teho a tamneho: A tał je to tež džěnža, Bóh šlyšchi teho jenzho a dopjelnja jeho

próštwy a žohnuje jeho, ale njeh, njeh Bóh njěšlyšchi, mi wón moje próštwy njedopjelnja, njeh wón njehžohnuje. Šchtož tam na Šainu a Abela šo šta, šawa šo džěnža hiščeže!”

Žyle prawje to mašch! kaž Abel woprowasche, tał wopruje jich, džěnža tež hiščeže wjele a kaž Šain, tež wjele! Abel pschinyeže tutón wopor i jenej wutroba; a myšlu, kotraž šo Bohu špědobasche; bě to Bohu šo džakowaza, Bohu šo doměwaza, Bohu šo woprowdže a we wěrnosčzi modlaza wutroba. A tuta šo Bohu špědobasche; jeje džakny šhěrlyšch kaž jeje próštwu pschija wón hnadnje. A ša šjatwne inanjto teho bě Abela tón i njehju šupazy dym teho wopora. — Šain pschinyeže i woporej i jenej wutroba, kotraž šo Bohu njěšpědobasche, njeh; w njej nětk hižo bydlešche hida abo šawijež pschecžiwotw bratrej, njeh; w njej nětk jeho wopor jenož šwontny škutk, wo kotrymž ta wutroba ničó njewjedžešche, kotryž pał wón šobu čžinjěšche, došelž šaršchey a bratre tał čžinjachy, njeh; wón šebi pschi tym myšlešche, šo psches tajki wopor i žohnowanju šwojich šemškich šubšow pschinyeže. A šo šo Bohu tajšeho njěšpědoba, ša to bě to widomne šuanjto to, šo šur wopora na šemju padasche.

We wutrobje šapěczinasche šo to, šchtož bě Bohu njěšpědowanc, to šchtož šo ščonežnje ščini, mordarštwotw, haj mordarštwotw bratra. Š temu njeh šadžěwalo wšcho woprowanje; wono bě jenož šwontowny škutk. Bóh njeh; njehprawy, šo na tón jedny wopor hnadnje pohlada, na druhi niz. Ně, tón čžłowjeł, kotrehož mjeno bě tehdy Šain, kotrehož mjeno džěnža rěka tał abo tał, hnadž twoje mjeno je, mój šchesežčano, moja šchesežčanka.

Wono je wulžy šrudnje a šraščne ša našch lud, šo jich je telko w nim, kotkiž žaneho wopora Bohu njěšpschinyežu, njeh; Bohu do žyła šacžifuju, njeh; šwazy bywajo! Niz mjenje šrudne

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócny
Najmój mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwał,
Swěrnje dželał
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel F.

✻ Sserbske njedžel'ske lopjeno. ✻

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knižnicisćizerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu přehledjatu 75 pj. dostacž

7. njedžela po swjatej Trojicy.

Jan. 6, 47—51.

Žně tu řu. Ratař czehnje řabe won a jeho řořa namaka bohate džělo. Sorno, kotrež je wuřywał, je řkhadřako, je rostko a řrawiko, a Bój luby řnjes je nam wobarnował, řchtož je nam wobradřila jeho hnada. Řjany, wjeřely řohnowany czař to je, a hdyž teř runje w řnjach ratař w pocze řwojeho woblicřa ma džělacž wot rano řabe hacž do wječora, dha tola, řo wjeřeljo nad bohatřtwom, kotrež řmě domořřhowacž do řwojich brořnjow, pólňaje řako ř nowa, řo pfacři řnjesowe řlubjenje kóžde leto, řo, tał dořho, hacž řemja řtacž budže, njedyrři pšestacž řřw a řně. A ř ratarjom řo wjeřeli wřchón lud; pšchetož je jeho džělo řohnowane bohacze, dha ma wuřitř ř teho wřcho, řchtož na řemi byđli. Dha pał potom teř njechany řabycž, džakne wutrobř pořběhnycž horje ř řwojemu Bóhu, kiž cřini, řo ř nami řiřcze kónz njeje; dha cřemř cřeřeř a řhwalbu dacž temu, kiž nař řohnuje a datwa nam řiwnosć a potřeřnosć wřřřřchc řařcře řařřřřřř a dořtořnosće. Derje wěmř, a řmř to řhonili w cřeřřim, řady nař řeřařřym czařřu, řak wjele wotwřřřuje wot prawycř, bohacřycř řnjow. A tola, řo byđmř njestajili wřřě řwoje mřřle na to jene, řak byđmř měli řwój wřřěđny řhlěb. Wjele je wřch, kiž řu w tajřim řwonřnym přozowanju, w tajřich řemřřřřř řarowcřach řabřli na to najwřřřřřcře, najwřřřřřcře, na to jene, řak móřli dopomřacž duřři ř wěcřnemř řiwnjenju. řesurř nam potařa w najřim řlowje, řchto je nam nuřne ř tajřemř wěcřnemř řiwnjenju. řo tuthm řlowje přajimř:

řesurř řchřřřřřř je tón řhlěb teho řiwnjenja!

I. řak nuřnje trjebamř tajři řhlěb!

II. řak cřemř teř mř wot tuteho řhlěba řeřeř!

I. řesurř řchřřřřřř je tón řhlěb teho řiwnjenja! řak nuřnje trjebamř tajři řhlěb! řsobu jene třch najwřřřřřřřch přařřch-njow w řiwnjemř jenowřivycř cřłowjekow, řaž řřřřřř ludow je bylo we wřřěch czařřach přařřchjenje wot wřřěđny řhlěb. To móže być w czařřach řhutne přařřchjenje, řaž wřřřř wěmř, řo řu w ře-tach, w kotřycřž běchř řhude řně, křaje byle, w kotřycřž řu cřłowje-kořo po řtotawřřřntach wumřřeli, dořeř na wřřěđnym řhlěbje pobřadowařře. Wot wřřěđneho řhlěba wotwřřřuje tał pšchěš měru wjele we řwójbnyh, řaž w ludowym řiwnjenju. řsobu najeřeřřřř řarowcř drje je, hdyž je muřa w řalřařřu řřěđena a wotlij w řaranje je woteřřerał. Bóh řwojeř wocři njesamřnje pšchecřřřw tajřeř nuřř, řaž budžemř teř tu w našřim řlowje potařani na jeho pomoz, kotřřř wón řraelsřim džěcřom poticři w puřcřinje, hdyž jim da ř njebjek mana. A řesurř je řam derje wjeđřał, řo njemōřřeřch ludeř dacž domoj řicž řjes řeđže, hdyž běřch tam wokolo njeho řhromadřeny w puřcřinje, řo by řřřřřř řař jeho přěđowanje, ale je nařřřřřř třch 5000.

řak dyrřimř teř mř jařo řřchěřřřřjenjo na tuto wřřne přařřchjenje řeđřowacž, řo byđmř, řo wě ř moditřw řchřřřřřře přořřřw, řo řarali wot wřřěđny řhlěb řa najřřř řwójřbu, řaž řa třch, kiž řu w nuřř a řu potřeřni. řenož řo by nam to njebylo to je-nicřře, řo njeby nam dořeř bylo, hdyž budže řhře to cřělo. Wěřeře, řa wjeřřřř džěł cřłowjekow by to był přatow řbōřniř, kiž by jim řřřřřřř řał, řjes přořř dořtacž řiwnosć a potřeřnosć.

Pšchecřřřw temu řtaji řesurř tu řwoje řlowo: Wajři wotřořo řu mana řeđli w puřcřinje, ale woni řu wumřřeli. A njeje dha tał, řo teř najbohacřři nima je wřřěđny řwojim bohactřwom wřařř, hacž trjeba jeho cřělo? řjeje dha řiřcze džěňřa tał, řo řchřřřřřř,

kaž tam f bohatemu mužej, kiž je spofojom f wunoschtom ftwojeho pola, praji tež hiščje dženka f tym, kiž maja myšle jenož ja semfke: Ty blašnje, w tej nozy budže tvoja dušha wot tebe žadana?

Tvoja dušha! Šsy dha hižo ras na to myšlit, sčto budže f tvojeje dušhu? Šsy na to myšlit, kajta je wona w tebi? Šacž je žywa, abo hacž je hižo mrtwa? Ta dušha, duch wot Božeho Ducha, dyrbi žywa byč f wěčnemu žiwjenju. Tu čši njemóže nchtó pomhač a ničjo, kaž nufnje tež trjebasč tajku pomoz we tvojim hrěšnym hubjenfwoje, w kotrymž by fhubjeny, fudženy fatamany! Ale tu pšchindže f tebi twój Šbóżnik Jezuš Šhryfuf se ftwojeje wjekelej powjesež: Ša fym tón žwoty khlěb, kiž je f njebješ pschifchot; budže-li sčto wot tuteho khlěba jěšč, tón budže žwoty do wěčnosče.

Wěmy pať kaž nufnje tajki khlěb trjebamy, a fo je nam daty w Šhryfufu Jezušu, dha potom tež dale hladamy:

II. Šak čženy dha tež my wot tuteho khlěba jěšč? Šdňž jěmy ftwój wfchědny khlěb, dha jón žyly horje wofmjemy do fo. Šak dyrbi to tež byč f waschim khlěbom teho žiwjenja. Šesom Šhryfufu dyrbiny žyly do fo horjehpracž, f nim dyrbiny hromadže frošč, wón dyrbi w waš byč. Šón je to potajnfstwo našeho žiwjenja. Šo tajkim potajnfstwo mnofy nješ čłowjekami ničjo njewjedža. Šón wfchaf je wjazn, dňžli wfchitžy drufy čłowjekojo, wón je Boži Šsyn, wot Wóža we wěčnosčži porodženy. Žiwjenje, kotrež wón dawa, je nješachodne. Šón pofkija wěčnosčž. Šasč ty žadanje, tvojy dušhu pofběhnyč wfšifšje semfšeho f wěčnemu, wón tebi to dopjelni.

Dha pať potom je nufne, fo Šesom Šhryfufu fapšchimnjeich f žyly mozu tvojeje wěry. Š temu je wón nam wufstajil ftwoje ftwjate wotkafanje, fo bychmy w tym ftamym fo fjednali f nim. Ale f tym tola njemóže došč byč. Šo, sčtož Jezuš Šhryfuf nam bohacž pofkija, to dyrbiny ftajič do ftředžifny našeho žiwjenja; to, sčtož wón febi wot naš žada, dyrbi byč wfšyofi wotwufnjeny kónz, kotryž čžemy dozpicž. Šo rěka f jěmy fłowom, fo dyrbiny fo prózwacž, čžinič po tym, sčtož Jezuš naš wučži, a žyly ftwoju nadžiju na to ftajič, fo čže wón naš hrěšnikow wutorhnyč f našeho hubjenfwa a naš fbožnych čžinič. Niž jenož tať, fo f jeho wučžy wofmjemy to a tamne, sčto fo nam fpodoba; niž jenož tať, fo drje njedželu many fa Šnješowy džen, a ftužimy dželawy džen ftwětej; ale tať, fo budže jeho žyly parichona nam pšchedšnamjo a pšchifkad, tať, fo pšhezo a wfchudžom fmy Šhryfufowi. Šjedč je nam to tež hušto woběžežne, njech dha tež dyrbiny fo dželicž wot teho a tamneho, sčtož běšhe nam lube; ale tu je jeničžy tón pučž, na kotryž tu naš wabi našy Šnješ. Dha potom tež fhonimy, fo je wón tón khlěb teho žiwjenja, jeneho žiwjenja, kotrež nima ftwój kónz w ftwierčži, ale kotrež traje do wěčnosče. Štož tuteho Jezuša ma, a sčtož do njeho wěri tón budže žwoty, hacž runje wumrje. Šamjeň.

W. w W.

Blidowy spěw.

Čžefč Bohu, Šnješej, dany
Ša dar, kiž wužiwamy,
We pokoju a ftrowosčži;
Džaf, bratřja, wótžej dajče
A kěrlušč jaspěwaječe,
Šo f dobrotu naš našžyči.

Šón žohnowanjom wjele
Šo žyly jemi seče;le;
Šłód bróšda a sčtom pšchinječe.

We wodach, lěžu, holi,
Na kufakch a na poli
Šsu jeho džwoty widome.

Šdžej mrtočjele tež dšjeja,
A wfšje semje fteja,
Še jažne mōdre njebješa:
Šam, hacž f najdalřhom' kónzu
Šón ftwěčič kaž flónzu
A semju f deščezom napoja.

Šam fwěrinje a ludžom
Šón blido kŕnje wfchudžom
A ftmilnu rufu wotewri;
Ša tajke žohnowanje
A mife wufublanje
Čžefč jemu dajmy džařowni.

Š. Šejler.

Sola.

Š lužifki wobrařow Adolfa Čžerneho.

Wšče to jažo poradžene wjedro, fo džafuju! Šohki sčat běšhe mi woběžežny kaž čželi burnuž; ftwoje pucžowanfke brōnje, binofl, wacžof, křartu, pšchedeščžnik — wfchitko, wfchitko bych najradřcho prjecž čžifnył! A tón pōt! Šacžrunjež fo runje fwottřēju čžuju tola ftajnje, kaž mi sažy wufstupi na woblicžu, na čžele, na brodže, kaž febi rěčži na mojim woblicžu pučž pyťaju — hrořnje! Š temu wuhiba fo spody mojeju nohow drobny pščacžny próch (ftamo fo mi f nim huba pjeni) a kladže fo pšchodnje na moje woblicžo, mšcha fo f tymi rěčžkami potu — o! Drje ržany wuhladam....

Najradřcho bych fo tu něhdže do mocha; leħnył a fo flōdfemu šparej pšchepodał — ale hdže pať bych potom pschifchot? Najbližřha wjeřka je hiščje na fši hodžiny šdalená. Š žyly njebšhe moja myšľ tať pšhejara křofťanja hōdna, kaž by fo to šdalo. Žyly pšchiroda wokoło nje njeměješhe wo něšcho lěpřhe napady. Njewyřōte, ftoro niře křōjny, wobroščene f močom a liřčatōkami, podobne štołětnym pjeczimužřkam fteřachu tu we ftwětle njeħbnje jako w drēmanju, ani jehka fo na nič njepōhibnje. Šena pšchi druhej, kolo do tola a dalōka ščēroko, wfchitke tu f pščacžneje pōdy jenaf řařparne wuroščezchu a nad nimi wjelbowaschē fo njebo tať jednōštajnje mōdre, tať hrořnje lēnje.... Čžicho, jako by tu ani plaka njebył. Wřchitko řpi, jenož ja fo tu pachťam po pščacžnej drořy a wucžahuju nořy f hřubōteho pšřta f hōbrřim napinanjom. Še mi pšchi kōždej křočeli, jako mēł čžazny wōřťacž w tym hrořnym pšřtu a w nim jako mumija wufřnyč. A pšhezo čžinju tola řažo notu křočel a wlecžu fo dale. Šdy bych tola f najmjeřřcha něřařkeho pōhibiwēho žiwēho ftworjencžka wōdřał, hdhy by mi tola wjeřćka pšheř hlōwu řkōčřka abo řařaz pšheř pučž pšchēbēħnył! Šsu tu pjeczā tež liřřki a džiwje ftwinje — ale ničjo fo njepōřaže, wfchitko je pšhed flōncžnej paru řalēřto do džērow a řamow....

Toła pyťnu, fo popratwym hacž dotal prajił njeřřym, hdže řym řchot. — Šchot řym, prošchu, do řatřatōwřteje „hole“.

Běch tu wopuřčženy jako lōdžnik na morju. Šōde mnu pšř, lēř na prawřy, lēř na lēwřy, a prjedy a řady nje, a nade mnu a lēřom — wobłōha. Nřhdže ani najmjeřřšheje wuřřchiny, niħdže dōla — wfchō jena, dalōka rutina, kiž fo njeřda ani kōnza ani mjeřy mēčž, jako morjo. Nřhdže wotmēnjenja. Wřchudžom řhōjny, kiž fo kaž wōłōny runaja, jenož

stromy mjes Sserbami a ho potom prafcheja, hacž je to tež jich program!

Kunje tat je njeuwotwižna ſozialdemokratiska ſtrona Němſkeje tež wo ſchuli ſtwoje ſažadny jeſtajała. S tuteho něſchtu drób- niſche ſnadž raš poſdžiſcho, dženza jenož tole: Wotſtronjenje nabožneho roſwucžowanja; wotſtronjenje nabožneho wliwa (re- ligiöſe Beeinflußung) w tych drubich wotdželenjach roſwucžo- wanja. S dobom ho wiſchë privatne ſchule wotſtronja a nowe privatne ſchule ho njeſmëdža ſałožić, to rëka: nabožne roſwucžo- wanje ho do žyla njemözne ſčini. Theologiſke fakulty na uni- verſitach ho wotſtronja atd. atd. —

S bliſta a ſ dalofa.

W Budyſchinje ſendže ho pſchichodny ſchtiwörtk, 22. julija, pop. ¼4 hodž. w Sserbſkim Domje **ſerbſka konſerENZA** ewangel- ſkiſch duchownych, ſo by wuradžowala wo tym, ſchtož je k ſpomo- žanju ſa ewangelſku žyrkej mjes Sserbami a ja ſerbſko-němſke wožadny. Wona imëje ho tež ſabëracž i naſchim njeđelſkim lopjenkom „Pomhaj Böh“. Jeho wudawatka je pſchi něčziſchich wobſtejnoscžach a plačiziſnach pſchihadžowala a pſches to do wuſto- ſežow pſchischla. Hacž dotal hiſcheže i měrneho čaža wobſho- wana plačiziſna je ho, kaž i lopjenka ſameho wucžitaſch, ſkonežnje wo něſchtu male powyſchita. To by ho dymbjalo hižo priedy ſtačž! Wiſchitz Sserbjo mōža paſ tu k idžerženju tuteho lopjenka tež pſches to pomhacž, jo jo dale roſſchërjeja. Pſchetož w ně- trych kōnzach a wožadach je jich to pſchezo hiſcheže malo, kotſiž jo čitaju. Hdžž ſerbſki ratar a dželačžer tež w lëče wiſchëdny džer khwile nima k čitanju, njeđelu paſ tola ſtwoje „Pomhaj Böh“ k ružny wofmje a pſchecžita. So bychu to pſchezo hiſcheže wjažy čitarkow a čitarjow byli!

R roſpominanju.

Najch pſchecžel, ratarſki dželačžer w Němžach, piče nam jažo wiſchelatore, mjes drubim tole. Eſu to jednore ale dobre myſlicžit i luda. Jednore je tež, po nimi činicž; ty dymbiſch to jeno čyžež.

Wjele na tym wina, ſo njeſaſantſtwa a njemëra pſchezo bóle pſchibëraju, je to, ſo wuſſi džël luda w toſtej čzmi a hlupocžzi khodži; tuta čzma a hlupocžž žu wiſchelate pſchivëry a bludny. Ja džu tuhdy nëtotre tajte wëžy trochu roſtkaſež a roſiaſnicž.

Pobožnocž.

Wjele ludži ma wo pobožnocžzi wopacžnu myſl. Woni ſebi myſla, ſo jedyn fromny čłowjeť dymbi pſchezo tak bóle ſam ſa ho byčž a ſo dymbi pſchezo ſrudny byčž. Erudni paſ woni njechadža pſchezo byčž, a tehodla woni i žyła Božim kaſnjam i pucža džaja abo i žyła wo nabožinje ničžo wjažy wjedžecž nje- chadža. Tuta myſl paſ je jara wopacžna, pſchetož w Salo- monowych a Eirachowych knihach bywa čłowjeť na wjažy měst- nach napominany, ſo by pſchezo wjekeleje myſle byť a ho ſtwojeho žiwjenja wjekeleit; pſchetož pſches ſtajnu ſrudnu myſl bywa čłowjeť khorowath a i čžažom ſary, a čłowjeť dymbi ho pſchi tym i žylej možu na kedžbu bracž, ſo njeby ničžo ſheho čžiniť. Tehodla je jara k porucženju, ſo by čłowjeť kōžde lëto, je- li mōžno, raš Salomonowe a Eirachowe knihi pſchecžitať.

Žorty.

Dobre žorty čžinicž, k temu dymbi čłowjeť dar a ſchil mëčž. Ehtož dže žortowacž, tōn njeđymbi pſchi tym na žanyh čłowjeťu ſhrëſchicž ani tež ſe ſłowami a njeđymbi niſheho wuſmëchowacž, tož njeđymbi ničžo hewať hrëſchne abo njepōzcžiwë rëčžecž. Ehtož ho po tym ſtožuje, tōn budže wot wiſchëch roſomnych ludži lu- bowany.

Tola nëtko žu wjele ludži, kotſiž nimaja žadny dar a ſchil k žortowanju, a ſebi tola myſla, ſo něſchtu mōža. Čži nëtko po- čžinaju někoho wuſmëchowacž abo ſe ſłowami nadbëchowacž abo njepōzcžiwë rëčžecž, ſo ho kōždy roſomny čłowjeť tych ſamych gratuje. Tajžy blažni ludžo bychu ſëpje čžinili, hdžž bychu hubu džerželi, kaž Bože piſžmo praji: „Blažny by tež ſa mudreho džeržane byť, hdžž by hubu džeržak.“

Ponižnocž.

Wly dymbimy ponižni byčž. To paſ njeje mënjene, ſo dymbimy my ſe wiſchëmi ſtymi ludžimi dobre towaſtſtvo džeržecž a ho k jich žylym rëčžam wofschëžerjecž abo ſmëjtacž, abo ſami ſte wëžy žobu žwantoricž. Në, ženje. Kunje natwopať dymbi kōždy čłowjeť wëſtu ſwjatu hordocžž mëčž, wōn dymbi wiſchë ſte rëčžecž a wiſcho ſte hidžicž a ſažpiwacž, runje tat wiſchëch hlupych žwafow a ſyčh ludži ho ſdalowacž a jim i pucža hičž. Tola ho ſamo roſyni, ſo, ſchtož ma dar k temu a ſkladnocž, tōn dymbi ſphtacž, bješbōžnych na prawy pucž pſchinjeſčž. S. S.

Ehtož khudym dawta, požčujuje Knjeſej.

* * *

Stowa ſtwōrba w nowym narodže ſtwōrba wo wjele truchach pſchetrjechi.

* * *

Puſchëž paſ Khrſtuſa a wostaň žyly pſchi žwëcžecž, abo paſ wostaň žwëť žyly a wobſchowaj Khrſtuſa.

Listowanje.

S. S. Wutrobny džak ſa lube poſnyſki. Pſchejemy i žylej wutrobu dobre wuhojenje a wotkhorjenje a rune tak wutrobneje tež, ſo by Wam mōžno bylo po dołhich lëtach ſdaljenja ho jažo ſtrawy do Eserbow wrōcžicž. Pſchi wiſchej nuſny wobydlenjom, wofhebje tež tam wo waſchich kōnzach a tu wo městach, budže tu w E serbach ſa Waſž městacžka ſa, Böh daj, rjany wječžor žiwjenja. Redakžija.

— — —. Sa pſcheproſhenje wutrobny džak! Njemōžemy žobu pſchicž; wjekeleitny ho paſ na to, ſo ſmëmny tu něſchtu wo pucžowanju Eserba pſches Eserby roſprawjecž. Njech Čži tuto pucžowanje pſches ſerbſku Euzižu pſchinjeke wofschetwjenje a po- ſchljenje po dołhich lëtach napinazeho džëla w dalofim mëſecžecž a w krajnje, kotraž ma w tym, ſchtož hubjene ſaſtaranje i žyrob- nastupa, žobu přenje městno. Kuſť ſëpſcheho namaſaſch wëſcžecž pola naſchich ſerbſkich hoſpoſow. Tak wiſcho dobre na pucž! Redakžija.

Samowitny redaktor: ſarať Wyracž w Roſacžizach.

Wudawa „Eserbſka Euziža“, druſtſtvo i wobm. ruť.

Čžicžecž Esmolerjež knihicžicžecžerije w Eserbſkim Domje w Budyſchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosť
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njech ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedźelske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerje; knižničičkarni w Budyščinje a płaczi šhtwórtlětnje 1,50 hr.

8. njedźela po šwjatej Trojizy.

Mat. 21, 28—31.

W šćenju na džěńbnjichu 8. njedźelu po šwjatej Trojizy rěči Anjes wo tym, so hodža so dobre płody šběracz jenož wot dobrych šhtomow. Płody su tak šnamjo, na kotrymž hižom pšnajemy, hač je šhtom dobry abo šhuity. Wón to praji w pohladanju na sadžerženje čłowjekow k njemu a k Wótzej. Kať wjele, tež njes nami, kiž su hnydom hotowi ke Anjesej rjez: Anjeze, Anjeze! A Anjes, kiž hlada na wutrobu, wón, kiž šebi žada, so bhymy po jeho šlowje a wučbje činili, wón jich wotpołasa. Ja waš nihdy nješym jeńal; a połasa na to, kať budža do Božeho kraleštwa pšhincz jenož čji, kiž činja wolu jeho a jich Wótza w njebjekach. Wolu Božu činicz, to žada šebi tež šlowo našeho džěńbnjischeho teksta, hdyž rěči wo dwěmaj džělaczerjomaj w Anjesowej winizy.

I. Dha su tajzy, kiž so najprjedy wobaraju, a činja tola potom po Anjesowej woli.

II. A su tajzy, kiž drje pšhiktořuju, a potom tola nječinja.

I. Wo dwěmaj džělaczerjomaj w Anjesowej winizy. Dha su tajzy, kiž so najprjedy wobaraju, a činja tola potom po Anjesowej woli. Šawěrnje ja praju wam: Šlonizy a šurwy móža drje škerje do Božeho kraleštwa pšhincz, hdyž-li wy, kať tu rěči Anjes k šarisejštim a pišmaručženym. Šhutne, čježke, šhotaže to šlowo, a rěčane runje k tym, kiž měnjachu, so je jim wěšte wěczne kraleštwo. Anjes pať jich račnuje do tych, kiž drje tež „haj“ rjetnu, a tola potom nječinja po tym, šhtož Anjes šej wot nich žada. Na druhim boľu pať runje w našim

retjeze tež špšnajemy, so Anjes hrěšnik a wróczjo nještorczji dla jeho hrěcha, ale so jeho horjebjerje radny a š wjekełosćju, so jemu wudawa, hdyž potutu čini, hdyž so wobroczji. Wšchať su tež sa hrěšnik a jemu wotwriene njebjeka, tež jemu je pšhikotowana lubosć Anjesowa.

Našy tekst nam powjeda, so ma nan dweju šymow. A přěńjen u rjetnje nan: Wój šyno, dži ty, džěłaj džěń w mojej winizy. Jako nan ma wón prawo, šebi to žadacz wot šyna. Ale šyn wotmolwi, jeho wotpołasujo: ja nochzu. Wěške šebi drje něšto druge proškwat a nanowa pšhikasnja pšhinczje jemu w nještadnym čařu. Ale potom tola so dopomni na šwoje džěczaze pšhiklušnosće. Wón čujuje, kať je šwojeho nana rošhěwal; to čze sašo wurunacz a wón so kaješče a woteńdže tam.

Anjes rěči tute šlowa, so počahuju na Bože kraleštwo. Anjes teje winizy je Bóh. Džěči, to šmy my! Šóždeho wot naš potwola wón do šwojeho džěla; a wón ma prawo k temu. Tam w tajkim džěle ma so połasacz, hač šmy hódni herbštwa, totrež ma pšhikotowane sa šwoje džěči. A tajkeho džěla je wjele. To je džělo nad nami šamym, so by našcha wutroba čjišta wostala, so bhymy š njeje won wutorhali wšcho to, šhtož je hrěščne a šhtož wjedže do štaženja. Dha mamy šastupicz do džěla šnutšlowneho a šwonšlowneho miřionštwa; a hdyž wi-džimy, so knjezi hrěch a so so pšhikotuje wotpad wot Boha, tam nam kliczi jeho napominanje: „Wój šyno, dži ty, džěłaj džěń w mojej winizy.“

Ale kať wjele je jich, kotrymž je to wobčežne. Njewěřazi, šwětni čłowjekozjo, kiž čzedia jenož po šwojim špodobanju žiwit bnež. Kať šhubjenty šyn tam čžěla š bliskosće nana, kať je

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! P.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez łubiczišcežerni w Budyšinje a płaczi ščtwórtlětnje 1,50 hr.

9. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. lišt Pětra 4, 8—11.

Łi křešćijanšte počinki mjenuje našy text: modlitwu, bratřku lubosć a šwěrnosć. A kał rjenje by na šemi bylo, hdy by je kóždy měł. Dha by kóždy wošada hěta Boža pola čłowjełow byla a kóždy dom mały Boži dom. Hdyž pak temu hišćeže tak nije, dha to wot naš wotwišuje. A dhrbimy šo prózowacž, šo bychmy tute łi křešćijanšte počinki měli, wošebje nětk, hdyž tola chzemy, šo by š našim ludom jažo lěpje bylo a do přědka šchło. Šow je nam pucž potašant. Chzemy šo polěpšecž a bóršy budže lěpje.

Našcha pšcha njeh tehodla je: modlitwa, bratřka lubosć a šwěrnosć. „Tehodla budžeže štróšbi a wachuježe ł modlitwam“ tak pišche japoschtol. Wón njehy tak ł modlitwje napominał, hdy njehy ta šama jara trěbna byla. Tehodla je žno tež Jezuš šam ł nej wabił. „Proščeže“, je rjełł, „wachuježe a modleže šo“. A šam je šo šwěru modlił. Tak je modlitwa zejch šwěrneho křešćijanštwa, ale potom tež móž, naš w nim pošpłnicž a šdžeržecž. Šať nětotry njehy w špytowanju padnył, hdy by šwěru šo modlił. A modlitwa pšchinježe tež šbože a žohnowanje. Jezuš šłubi: „Proščeže a wam budže date“. Haj, by šam šo modlił a naš wucził ł Bohu šo modlicž, hdy by to žohnowanje njeměło? A hdy by jeno tak bylo, šo Bohu wuštóžicž móžemy, šchtož naš tyšči, to by jara wjele bylo. Šaj-ła pošložnosć, hdyž tež lubemu pšchecželej šwoju šrudobu wuštóžimy! Šať derje je nam potom, hdyž nam tež pomhacž njemóže! Ale š modlitwu ł Bohu je to hinał. Dha je nam šłubjene, šo chze naš Bóh wuštóžecž a nam dacž, šchtož je nam

dobře a wužitne, w jemškich wězach po šwojej mudrosći a dobroczi, w njebieskich kublach wjaz hacž prošymy; tak šo š našimi modlitwami našče a našchich čželne a duchowne šbože twaricž móžemy a tež šbože šhorých a jabłudžentých, šchule a wošady a šluda, a tež pšchindženje a rošćenje Božeho kraleštwa. Bóh šam by hłak, hdy njehy temu tak bylo. Dha pak dhrbjeli mjenicž, šo nětko ničšo nam tak lubo njeje kaž modlitwa. Ale temu tak njeje. Šich wjele šo š žhła wjazy njemodli, ani rano, ani wječzor, ani ša blišom, ani w nušy a šhorosći, ani to šbožu a derjehicžu, ani w šwojim powołanju, ani ša šwoju dušchu, tež niz ša druhich. Abo hdyž šo hišćeže modla, dha jeno wo šemšte wězy; šu to š wjetšcha tež jeno šłowa, něšchto šwontowne. Wěra tu njeje, ani ponižnosć a šhłne dowěrjenje ł Bohu. Šať to pšchindže? Japoschtol nam to praji. Wón pišche: „budžeže štróšbi a wachuježe ł modlitwam“ a chze š tym wuprajicž, šo je ł modlitwam štróšbnosć trěbna. Ša pak hušto došć tu njeje, a tak tež ł modlenju njepšchindže, wošebje wječzor. Šať nětotry dhrbi to pšchidacž. Ale hdyž tež temu tak njeje, dha šu tola wšchelake druge wězy, kiž čłowjeka žhly šłudneho čžinja, šo šo tež njemodli. Šsu to pjenješy, šwětnje wješelošče, derjehicže, mudrosć, štarosć, hněw, narěčenje. Šswěrných modlerjow je malo. Tehodla njepšchindže Bože kraleštwo, tehodla tajke pšchěhřešćenje a štaženje, tehodla tak malo wěry a šwěry a žohnowanja. Šať žhly hinał mohło byčž we wutrobi tak nětotreho křešćijana a w jeho žiwjenju a domje, kať š wjele wjetšim žohnowanjom mohł škutkowacž ša šwojich a druhich, hdy by šo modlił. Duž chzemy šo modlicž, budžmy štróšbi ł temu, šo bychmy žohnowanje měli a še žohnowanjom byli, šo bychmy prawu křešćijanšku pšchu njěšli.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihiczišczerni w Budyschinje a placzi šchtwórtłětnje 1,50 hr.

10. njedžela po šwjatej Trojizy.

Łut. 13, 31—35.

Džěkata njedžela po šwjatej Trojizy je wot čyža stareje žytwje šem wopomnjeński džěń na wutupjenje měšta Jerusalema. Łutón podawoť s lěta 70 po Šhrystušowym narodže je teho wopomnječy hódny a ma wjele prajicž kaž israelskemu ludej tak wšěm šchěszanskim ludam. Čžehodla? Łón wot Boha hižom w Abrahamu wuštoleny a s wjele dopokasmani lubosče a hnady a dobročywošče wot njeho lěštokki dołho požohnowcny lud israelski šhubi šwoje šlowne měštre Jerusalem, šwoju šu-jariz: na horic Zion a bu rošehnaty do wšěch šon-zow šemje. A nětko nadeńdžěš wě wšěššich wjěššich měštach, wě šchitkich krajach židow. Woni šu Abrahamowe džěczy po čžěle, bydla mješ druhimi ludami a tola šo s nimi nješměščeja a maja šwoje wošebite židowške wašchija, a tola nješku šami žadny lud, kiž by měl šwój wóžny kraj.

S wutupjenjom Jerusalema israelski lud šasta, tón wuštoleny lud Boži byč. Wón bě Jesuša, teho jenicžkeho Šbóžnika wšěheho šwěta, šacžiknył, duž bu wón šam wot Boha šacžiknyeny. Na jeho měšto šu šstupili čži, kiž do Jesom Šhrysta wěrja, čži šchěščenjo. Nětk šmy my Bože džěczy a jeho wuštoleni. Čžžemy nětk s hordosčju a šamopradowosčju a s hrošnym popšchewanjom hladacž na šbože Šsraela? Ššched thm šwarnui naš Bóh! Šchtož my šmy, to nješšmy se šwojeje možy ani rošoma, ale s Božeje hnady, a hladajmy šo, šo Božu hnadu po-darmo nješjerjemy. A nješabudžmy: tež najwjšči šłóšnik, hdyž pošutu čžini, budže šako pošhijaty, tež Šsrael. Ło je móžne a wěrje podobne. Jesuž šam je to wuprajik. W našim tereče

wón rěczy wo Jerusalemje Šchto wón wo nim wuřeknje? Wón mjenuje winu Jerusalema šhoštanje Jerusalema, šlubjenje Jerusalema.

Ła wina Jerusalema běšče wulka. Wona wobšteješče wě njepoškušnosčji pošchěžimo Božemu šlowu, jeho wóš, jeho pošchitafni. Bóh běšče israelske džěczy pošhi wšěch škladnosčjach t šebi wabił, je napominał a warnowal, ale wšcho běšče po-darmo. W štych šróššich šlowach Jesuž je šuššojšym wóčžom a šrawajazej wutrobu wupraji tu winu: „wy šče nješchali“. Nješchali niz jenož ša te 3 lěta, w šotrychž Boži Šsyn šam přědowasche a džiwny čžinjěšče, ale ša žyš šandžene lěštokki a lěššyžy. Še šuroweho wotročžowšštwia w Ešgyptowškej, še šadušcheneje roboty žušch knježi běšče Bóh tón lud wuššwobodžik, a wón nješpokojny šebi wóčžo žada po mjašowch hornach Ešgyptowškej. Ššchš štrachow pošnu puščžinu wjedžěšče Bóh israelske džěczy do plóšneho kraja Škanaana, šo bychu tam pod šžepšarjom Božich šasnjom šbožownje žiwi byli, ale woni nochžychu, morkotachu pošchěžimo Bohu a běchu hóršchi dnžli pošhanjo. Prošfetow bě wón jim poššlak, šo bychu poššali tón prawy pučž, a hlaj, woni jich šamjenjuja a morja thch, kiž šu t nim poššlani, a nochžedža poššuchacž. Bóh pošščěle šwojeho Šsyna jako pomoznika w nušy čžěla a dušče, kiž „čžertow won honi a wuštrowi, ale šako woni nochžedža a praja šebi: tón je tón herba, a ššonžuja tež jeho. A tak šprawnje je Jesuž měnik: Šak hušto šym ja tvoje džěczy čžył šhromadžicž jako pata šwoje šurjata pod šwoje šchidla, a wy šče nješchali“. Pata šchituje šwoje šurjata pod šwopimaj šchidłomaj pošchěžimo rubježnym šwěrjatom a šymnemu powětrej; Jesuž čžyšče israelske džěczy šchitowacž pošchěžimo špštowarjej a mordarjej wot špočžatka a jeho

Sy-li spēwaš,
Pilnje džélaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Čerstwosć da.

Njech ty spēwaš,
Swérnje džélaš
Wšédny dny;
Džéń pak swjaty,
Duši daty.
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njech čí křma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! P.

Serbske njeđzelske lopjeno.

Wydawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knižicizničerni w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr.

11. njeđzela po swjatej Trojizy.

Luf. 15, 11—32.

So běšče Jezus w kwojim čažku se zlonikami a hrěschnikami tak pscheczelnje wobkřadzał, běšče tych farisejskich a pišmaručenych jara njersako. Woni běchu wozakali, so budže tola jenož móž kwoje běda wam na turych wšchaf powšchitkowanje tak sazpjnych ludžoch wuprajic — město teho pak dyrbja widžec, so tón křesć s nimi tež sa jonym blidom kědži.

So by jim pak kwoje sadzerženje rostklad, haj jim dopokasaf, kotre jeho najprěńšche powołanje, kotry tón nadawć jeho žiwjenja je — pola Lufascha 19, 10. masch jo w krótkich kłowach wopřijane: cžłowiski Ssyn je pschischol, so by pytal a sbožne cžinil, šchtož šhubjene je — praji jim tu sa kóbu s pschirunanja s tym kámřnym wobkřahom, wo šhubjenej wozpy, wo šhubjenym kroschu a wo šhubjenym křnu. W tym poslednim, wo pschirunanju wo šhubjenym křnu, jim da pytać, kajka njeprowda to wot nich je, so tajkich cžłowjekow křdža město teho, so bychu jim pomhali.

3 wobrašy pokasuje jim se žiwjenja šhubjeneho křna: teho hrěschnika: wón wopusčeži křwój starschiski dom; teho pokutneho: wón so wróčeži do starschiskeho doma; teho wobhnadženeho: wón so s wješelom w starschiskim domje sažo horje wosnje.

1. Tón křn bohateho a lubosćiweho nana mějesche křte kwoje žiwjenje pschezo jenož w starschiskim domje. Wschědnje to kámřne — ně, to so jemu wjazy njespodobasche, wón chze tola tež stóněžnje ras „křwobodny“ bječ, so jemu nan njeby do wšcheho nuts rěčecž mohl, haj, so njetrjebaf wjazy na domjazy

porjad swjasany bječ. Těho dla pschistupi k nanej s tym žadanjom: Nana, daj mi, šchtož wot teho křbla na minje pschindže. — A tón nan rosdbželi jimaj tu žiwnosć runjež tón křn je kěbi hiščeže žadacz njemějesche, ale tón nan jo cžini wěšče wozakaju, so budže tón křn rosomny dosč, hdyž tón nan jemu tajke doměrjenje pokáže, so budže te křbla prawje wuziwacz a sarjadowacz.

Kak husto widžimy tež dženska, so so dorosčenym křnam a džowlam njecha domach pschezo wjazy lubicž, hdyž so wot nana abo macerje pschezo wobkědžbowani cžuja, a nochzedža dopósnacz, so chzetaj starschej jich tola jenož pschěd wšchelaformy strachami wobarnowacz. Těhodla tak husto te škóřžby starschich, so džěcži njepostaja.

Bóh dawa kóždemu cžłowjekej křwój džěl křblow, křblow cžěla a dusche. Šchto měl to prawo, kěbi je wot Boha žadacz? Bóh dawa je se kwojeje hnady, so bychmy tych křblow prawje hladałi k cžěcži teho křnjesa a k naschemu sbožu. Tola kř cžłowjekoj njenuđri dosč, wěricž, so móža s nimi cžinicž, šchtož so jim spodoba. A tak džě tón cžłowjek křwój pucz, so by cžinil po tym, šchtož jemu jeho kěbicžnosć abo hordosč radži abo tež to, šchtož běšče kěbi tón šhubjeny křn wo křwobodže myšlit. Tak wopusčeži tón hrěschnik — a hrěch wšchaf stóněžnje wobsteji w tym, so so cžłowjek wot Boha wotwobrocži, so jemu bohabojosč a doměrjenje k Bohu pobrachuje — w njenuđrosčiji kwojeje wutrobji křwój starschiski dom, to je kwoje žiwe sjednocěństwo se kwojim Bohom. Bože dary a křbla wosnje wón kóbu, Boha kameho pač, to najwjetšche křblo, pač wopusčeži a tak cžěhnje do křwěta won, we křwěče kwoje sbože pytajo — šhubjeni cžłowjekoj.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Stowja će
Swójbný statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje dźělaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši dáty,
Woćpočń ty.

Z njebies ma
Njech čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

✳ Sserbske njedźelske lopjeno. ✳

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerje; knižničizhczerni w Budyschinje a placzi štywórtlětnje 1,50 hr.

12. njedźela po swjatej Trojizy.

Matth. 5, 5.

Čakaš wicherow šu, kotrež nětkole psches našču semju ezahnu. Philosopha Nitscha šo nětkle wot zlych klakow a worschtow čłowjestwa wusběhnje: „precz křesćijanstwo se šwojeje wučebu wo čeršpaznym šbóžniku!“ „Šylnosć dyrbi knjezič, dobjče wobobinskej mozu dyrbi knjezič — je sničjenja wschěch klakow a khorych, š roslamanja wschěho wobstejazeho dyrbi šo „pscheczłowješ“ narodžic, dyrbi nowy kraj nastac.“

To je profeta njekmilnosće, a takto pschišluharjow je wón namakal! Šsebiežnišča, jenož žyle na šwoje dobre smyšlena, njese semja prjedy ženje tak była, kaž dženša. Njekmilnje wustupuja čłowjekowo noweho čaša ja šwoje ideje, kotrež šu šebi do głowy stajili, a to šamo š mozu brónjow. Wot wobkranjerja čěłow — wot nutšlamarja do zhrěwjow — hač do najnahladnišeho pschěžuwarja kčjeja nětkle žně njekmilnosće. Tón nadobny, šprawny bywa njekmilnje na boť štorčženy.

Pscheczelo! Šchto dyrbi to hiščeže to šlowo našchěho Šbóžnika se šwojim wulkim wobšwědčženjom: šbóžni šu čzi, kiž čzičeje myšle šu, pschetož woni budža semju wobšydnječ? Še dha hiščeže do žyła nušne, šo šo š tutym šbóžnošwalenjom šaberamy: tón, kiž čzičje myšle je, bjes brónjow kaž wozza mjes wjelkani a tola tomu postajeny, šo by se wschěm podleženjom tež hiščeže dobjš.

A tola ma to hiščeže šwoje dobre — tež dženša hiščeže, šo wo tutym šlowje Šbóžnika rěčimy, dofelž tuto šlowo niž š čłowškich hubow ale š Božeho erta š přěnjom rajej psches našču semju je šallincžako. Šdyž dženša mlody čłowješ š wopravdže nadobnym myšljenjom a š nadobneje šwójby je psches nišu čaša

nušowany, mjes hrubym ludom žiwý bječ, šo by šebi šwoj khlěb jašlužil, budžeš tajkeho nadobneho čłowjeka hnydom bjes tyšazami hrubych špóšnacž. Šeho šěpschě wuwučženje, jeha nadobnišče waschnje, jeha ponižne wustupowanje, čzinja jeha bóršy pola jeha šobudželaczjerjom njelubeho, dofelž jich hrube žorły a wjelke šobu njecžini. Bóršy šu jemu njepscheczěšy smyšleni: „ty njekřuschěš š nam, ty šy nihdže druhđe jow.“

Tak bywa nam tež dženša w našchim telšče kaž š blyškom rosjašnjene, š wotkal Jesuž je. Šchtož je tuto šlowo jako přěni wuprajil, tón njese wot delka šem, tón njekřuscha do tuteho hidypolneho šwěta. Šak husto šu tola hižo šphtali, Jesuža jenož jako čłowjeka šwojeho čaša wuwolacž; tola wschitke tute próžowanja čzinja šo knježomne pschi tajkich šlowach Jesuža. My šmy tola hižom wschitžy škšscheli, šo židowštwu njepscheczěštwu a hidu přědowaschě pschecziwo wschittim šwojim njepscheczělam. „Ty dyrbiš šwojeho njepscheczěla hidžic“, tak prajachu čzi pižmatuwčeni, a hdyž by Jesuž nicžo dale njebyl, hač jenož prawy žid šwojeho čaša, dha wón njebyl jako žid tajkeje čzičeje myšle bječ mohł a hiščeže mjenje by wón tny, kiž čzičeje myšle šu, šbóžnych khwalil, a hiščeže mjenje by wón jako žid to čžinil, šo hiščeže to šlowo pschistaji: šo budža semju wobšydnječ.

A tuto šlowo je šo tola wěrnošć čžinilo. To křesćijanstwo čzičeje myšle je semju dobjšlo a budže ju dale dobjwacž pschi wschěm njepscheczěštwje dočolo wokolo. Šelko mužow je tola w běhu čaša bylo, kiž chžychu čłowjekow š noweš nabožinu šbóžnych čžinicz. Tola wschitka jich nabožina je rošpadnyša a budže rošpadnyč, dofelž wot Boha šem njese. W tutym je šlawišna šwěta wopravdže jedyn tajki šud šwěta, šo wschitka nabožina, kotraž wot Boha njese, šašo šandže.

Sy-li spēwał,
Piluje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědnj dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! P.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Wudawa so kóždnu sobotu w Smolerjez knihciziscejzerni w Budyschinje a placzi šchtwórtlětnje 1,50 hr.

13. njedžela po swjatej Trojizy.

(Žnjowj hwjedžen s Sandrijom Sejlerjom)

1. Mojj. 1, 12 a Psalm 111, 2.

Žnjowj hwjedžen w krajnym lěće, płónczurnj a płódnym je nam pschichot. Pšches žyle lěczo je sradowanjom na hwoje hona hladachmy. W tajkich žohnowaných lětach něhdy Rosowski farar Sandrij Sejler tak spēwasche:

Hórki, dolj wožriedkate,
Płódnj semja žmuhata,
Kune pola syholate,
Skota Boža sahroda:

Wóczko plitwa sradowane
Pšches maž, hona žohnowane!

Žyle lěczo so džakny čaž žžini, a žnjowj džakny hwjedžen so hižo nad přěnim žitnym wosom sapočnje. Hacz hiščeže we Łafu abo Njěkwacžidle abo Barče abo Klusku stare rjane wasch-nje wobkhowaja, kotrež w Sserbach drje je žame wot so nastalo, niž na namolwu duchownych? Njeh jo nam Sejler wuspěwa:

Wós přěni pschichny do wšy wjesu,
Pšched Božim domom sařtanu
Čžesć přěnja žluscha Bohu Snjesu,
Džak jemu s čžichej modlitwu!

A žyla wjež je wjekele:
To žu te lube, skote žně.

Sdžž je potom žnjowj hwjedžen žam pschichot, steji Boži wořtat s najrjeńschimi Božimi daranimi wupšcheny. Boži dom je polny džakomneho luda. Sažo nam Sandrij Sejler pokřuži, podawajo džakny spēw sa žnjowj hwjedžen:

Kak móžny, wulki, pławny
Nasch Snježe Božo žh,
Se žwojich skutkow šjawny
A wšchitkim šchědritny!

Tak ratařskemu ludu, kotryž je tak rjez s Božej stwórbu ženjeny, wjekele pobožnosć nastawa. Boža radość, hdyž wón jako stwóriczel widžesche, so bě wšchitko dobre, žo setka s naschaj wjekelesću nad jeho wulkimi skutkami.

Wulke žu skutki Snjesa; šchtóž na nje kěžbuje, tón ma lute špodobanje na nich.

Wón je wopomnjenje ježinik žwojich džiwow, tón hnadny a žnilny Snjes.

Kaž je Bóh žam žebi khwalbu je rta šchidlowatych spē-warjow na wšchě čžahy pschichotowak, tak tež s šchidkami khěrlu-ichow čžlowjek wěseže na wěti Bohu wjeřschnemu žwój pobožny džak sanježe. Na luzy na něžnych stwórcěžkach bimbaja swóncžki. Žižom do nalěta pod žněhom narostu žněhowe swóncžki. Tež žhřkwinske swony je Bóh žebi šhotowik. Ludžo dhrbja na jeho wulke skutki kěžbowacž a na nich špodobanje mčž a se swonami a ipěwami Boha khwalicž.

Sdžž wóczko sažo na Bože skutki hlada, tež wucho so sažo sa Bože kraleřtvo šwotewri. Bóh luby Snjes ma tež žwoje žně a je njeuwopuščeži. Wón budže sažo wutrobny sa Bože kraleřtvo šhřěčž. Tež blidownych modlitwow budže sažo wjazh dhrbječž k njebju klincžecž. To byla krjepka žnjoweho džakowanja pšches žyle lube lěto. Wona móže w tychle Sejlerjomnych płowach wob-řtatčž:

Do jědže: Božo, pschěčželnitwje

Na naš spominach
 A nam luboscziwoje
 Dary podawach.
 Tvoja wschędna dobrota
 Njedy je wot naš khwalea!

Bo jedži: Božo, tvoja wobrada
 Je naš woschewika,
 Tvoja ruha schędritwa
 Je naš našpčita.
 Džak ezi wutrobnny
 Sa to prajimy Samjei.

T. w B.

Žnjomy kherlsch.

Mětk našche žně šu dokonjane
 A i wjeřelosczi hladamy,
 Na wuřny, sróst a plody rjane,
 Riž mamy i Božej dobroty.
 Dženš posbėhajmy Jeho mjeno,
 Wón kam je nam tu dary dať,
 Se šwojej mozu, šwėru jeno
 Se šwarnowat a žohnowat.

Haj, kak je šo Bóh Rižes nam šjewit,
 So Wjerschny je a Wóczež kam,
 Kak mile našche dusche šchewit
 A spožcził manna wutrobam.
 Duž chzemny dženša sašo stajicž.
 Tu pomnił Eben-Gezera;
 „Hacž dotal je Bóh pomhať“, prajicž,
 Dženš pomha, wěcznje dopomha.

So njeby był, o cžłowške džéczo,
 Tón dženi ja tebje podarmo;
 So šyna, nalěcžo a lěcžo —
 Šy, šchtož ezi nusne, šjewito:
 Twój wěczny wuřny tu na sem,
 A tvoje džělo duchowne,
 A žně a šnopy i radoščemi
 A šbóžne myto njebjěše.

A nješkomdž šo, twój cžak šo minje,
 Eso tvoje polo běli t žnjam,
 D njeczakaj, mőž tvoja hinje.
 Ešej wěczne tubka šhromadž tam
 We wšchitkim semskim wěcznje hladaj,
 A njebjěše do šwětnoh' kladž
 Pšches sachodne a cžakšne žadaj
 A pytaj to šchtož dyrbi tracž.

Šchto wostanje? To, džécžo Bože,
 Je wěra, lubošcž, nadžija,
 Šchtož wěcznje pšchewodžicž eze mőže.
 Šchtož tež we šmjerczi wostawa;
 Šchtož Ješuš „Bohatštwow we Bosny“
 We pšchirmananju mjenuje;
 We wšchitkej nusny, šmjertnej hrošny
 To i tobu pšched trón Boži džě!

Duž khwat a cžescž, o moja duscha,
 Se šlowami a škutkami.
 Najrjenšcho Boha, kaž šo škuscha,
 A i Jeho měrom dale dži.
 Mój ludo šerbški, w horach, w holi,
 Budž i tobu Bóh a i Bohom ty,
 Žně krašne měj na šerbškej roli,
 Najrjenšche w wěcznej šwjatnizny!
 Jan Waltar.

Šchto wscho njenashonich, pucžujo pšches Šerby!

Bě šobota, tuž šo njedlich, nastajich šo na pucž a nőžlowach dale do Žyrkwjez. Běchu nje tam na domšhowanku pšcheproschlil. Šak mőhl tajke něščto spusčcžicž: domšhowanku, žnjomy šwjedžen!?! Ani moja wutroba, kotraž chžyšche lětko niž žnjomy šwjedžen ale žnjomy džakny šwjedžen šobušwjecžicž, ani mój šoldt, kotryž chžyšche tajku prawu šerbški domšhowanku sašo ras šobušwjecžicž, ni to nješchisłoli. Š tonu bě w Žyrkwjezach rjany Boži dom, w kotrymž běch prjedy w mladych lětach hižo husto pod jelenym pletwami, žnjowym mēnzami a žnjowym šnopami žnjomy džakny šwjedžen šobušwjecžik. A nje-daloko žyrkwje bhdlesche mój wuj; bě pšchezo hiščeze tak toščy, šo šo niētrjebach bošecž, šo jenož šuchi khlėb doštanu. Wón bě to šwoje domojšhowat!

Njemylach šo tež! Šuch wutrobnje witany a hižo šobotu derje hospodowanly. Šospodliwoscž, ta šospodliwoscž, kotraž i wutrobu rad a i tyn wschēm, šchtož ma, šospoduje, njeje šo tola še šerbških šwóšbow šhubika. Domach pola nana a ma-čerje bě to tež tak! Še fermusche, domšhowanki, wulke kosbašy! Šakž šony škoro mi to wscho je, šony šbožowneho džěscža šbo-žowunch cžakow!

Šwecžor šwonjeschke a pšchewitwasche! Š domje wšchitko wocžichny, hacž runje bě nusna šobota. Nusnišche bě kőždemu to pšchihotowanje teje šwjedženšche komorki tu šnutšlach: teje wutroby! A šchtož je nětkle hewat pola jich telko ša njemőžne wutrowane, njemőže tola tak žyle njemőžne bycž: wječornu šhromadnu nutrošcž džeržecž! Šacž runje bě pola wuja nimo ra-tarškeho džěla tež hiščeze wjele drugeho w domje a klamach, bě tola cžakš, nutrošcž džeržecž pšchi bibliji, kotraž bu jemu pšcht wėrowaniškim woltarju pšchepodata. Šuto šlubjenje wėrowanišskeju, kak šo wono tola pošdžičho w žiwjenju dopjelnja a — kak niž! Šotre ma pšchewahu: to cžinjenje abo to njecžinjenje?

Nasajtra nje i kőža wolachu sašo šwony, šwjedženške šwony, kotraž šwjedženški dženi witachu i wjeřelšm šynkom A potom cžehnjechu po wschēcch pucžach do wšny cžrjodny kemsšerjow. Mjes nimi wohladach šawostantki šerbškeje narodneje drašty. Š kemsšerjemi šobu khwatach do Božeho domu. Šwony sašo wolachu. Muzojo witachu Bože pšcheproschenje t Božemu šlowu, klobuť šcžahuju. Šež jene stare waschnje to, kotrež hacž dotal jenož w šerbških wořadach nadenđečch. A jene waschnje to, kotrež jich malo wjazy šrosłumi: Boži khlėb je šynkom šwonow štroni a pšcheproschuje cžłowjeka t nutrošcži; cžłowjeť sašo štroni a i džakom pšcheproschenje pšchijima a khwata t domu Božeho. — Šbo mőžesch mi ty šnadž tute stare waschnje hinať wuložicž? —

Boži dom, wot rőžlow woltarja hacž šhubjam rjenje pšchenu, šo pšelnješche i nutrymi. Njeczakachu dženkš bjeřadujo pšched žyrkwymy durjemi, doniž knješ farat i woltarja a škoro na khlėk pšchindže. Dženš na nočžchenu škomdžicž, šawodny kherlsch Bohu štworicželej a šdžeržerjei šobu špėwacž. — Šy rjenje był, bychu-li wiščudžom našchi kemsšerjo pšchezo tehole mēnjenja byli a bjeřadowanje niž na kemschach ale po kemschach wotmėwali! — Šu šebi po šwjatocžnej Božej šlužbje pšched žyrkwju, na pohrjeb-nišchežu, na wšny tež wjele powjedacž wjedžachu. Šklyšchach, šo běchu w tyn pšchesjene, šo bě knješ farat prawo měj, wuřbėhujto bohatštwow Božeje hnady a lubošcže, kajšcež bě šo nam lětkš jašo dostalo, žylej wořadže a pšches nju tež jich wjele khlėdnyh šubam w kraju. Šo bě knješ šantor i wškastym špėwom šwojeho šhora Božu šlužbu porjenšchil, šebi khwalachu a wažachu. „Šo je hiščeze muž, kiž šo tak prawje t nam hodži ša šantora pšchi wschēm nowotarjenju mješ wuščerjemi!“ rjekny šnathy mi bur.

Sy-li spēwať,
Pilnje džětať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoť
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spať měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džeň pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

• Serbske njeđělske kopjeno. •

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knižničisćežerńi w Budyščinje a placzi štywórtlětnje 1,50 hr.

14. njeđzela po swjatej Trojizy.

Mat. 11, 16—24.

So tola po prawym ničo noweho na šwěće njeje, ale šo wschitko wošpjetuje! Džiwali drje šo bęchu, jelišo bęchu šašo pschisćli, našchi předownizy, kotřiz šu psched džěkać a wjazy lětami wot naš schli, bęchu šo džiwali šade wšěm nowym, šchtož je nastalo, bęchu šo wješelili s nami nad tym a tannym, šchtož je čłowški rošom wumyšlil a jeho pilna, wustojna ruka wukowufonjala, bęchu pak bóle hjęčeže šo šrudžili nad tym, šo je tón a tanný njeđostatť, kiž w jich čašu tu drje tež hižo bě, šo w tak hoberškej měrje wuwil a rošwil, šo je wošebje šlósć k tajkej mozy pschisćla. Wjele mjes nimi, koiž bęchu wjele bóle domach w Božim šlowje hać ma, by prajilo: A to šo džiwacze, šo macze tajke wobštejnoscze? Nještji dha pižane, šo budze šo ludžom štyšćacž tych wězow dla, kotřez na jemi pschińdu? A našch Šbóžnik, by-li hišćeže junšrócz widžomnje mjes nami šhodžil? Šacž njeby te šlowa džěbnisćeho šezjenja wošpjetawať a ša města tam naspomnjene mjena našchich městow a wšow šajil?

Se starých čašow Ješušowe napominanje a warnowanje ša našch čaš.

1. Niž hrajkacž ale kručze chycž, to je to napominanje.
2. Šsudjenje pschińdže, hlejče, šo w nim wobštejče, to je to warnowanje.

Komu dyrbju tu šchlachtu pschirunacž? Wona je džěčatkam podobna, rjeknje Ješuš. Šhwalba šo to šda bęcz. Pschetož wěmy niž jenož, šo je Ješuš džěčatka lubawať, šo na nich wješelil, ale tež, šo je ša šnamjenja abo pschikłody dorosćenym pschedstajal. Njebudžecze-li jako džěči, dha do njebjesćeho kralešćwa nješchiń-

džecze. A čehodla to, to tež wěmy: Prawe džěczo je pěfne, lubosue, ponižne, šprawne, jednore. Abó nješnajemý tanný lubý podawš, šo, jako Ješuš do Jerušalema šacžahny, na čžole wulkeje jemu holdowazeje čžjódny džěči jeho s palmami witachu? Nje-možne šo nam šda, šo bęchu te bórny po tym šchizuj, šchizuj wołale. Wjes džiwa, šo bęchu džěči jeho wješele a nadžija pschichodnych čžakow. Ale tajke lube a lubosne džěči Ješuš tón křocz njeměni. Widžimý s teho, šo njebęchu jemu tež druhe, niž tak šwětle bofi džěči nješate. Džěči šebi rad hrajkaja, dyrbja hrajkacž, pschetož hdyž to nječinja, nješbu žane džěči abó šu šhore, a wošoje njeje rjenje. Džěči pak šo tež lohto šwadža, šo mjes šobu rošněwaju. Na tajke džěči, šnano bě je runje widžal, Ješuš tu myšli. Šim je čłowšća šchlachta podobna: Ššny wam piškali a wy nješćeže rejwali, šmy wam na placž spēwali a wy nješćeže plakali. Šchto chycžiče Ješuš s tym prajicž? Wón na Jana šchěženika špominasće, křuteho, šprawnu pošutu šebi žadazeho muža. Tola tón šo jim nješubješće, bęšće jim pschekřuty a njebęšće wješely došć. Potom pošafowasće wón šam na šo, kiž bęšće tak pschecželny, mily, pschijimowasće hrěšćnikow a žlonikow, šydasće s nimi ša šlšdom, předowasće šhudym, špróžnym, wobčezěnym šbóžne ewangelijon. A šchto prajachu wo nim? Šlej, šajli žracžť a winowý wopiž, žlonikow a hrěšćnikow towašch! Š křótkimi šlowami potajšim: Čłowšća šchlachta, to šu ludžo, kiž po prawym hrajkaja s trm najwješćim, šchtož na šwěće je s tym bóšćim, šwjatym, šlónčnje s Ješušom šamym. Abó njeje tak? Šchěšćanšća wěra, to je šhutna wěz, to žada wjele, žada wošebje wotpołožicž štareho čłowjeka. kiž w lošchtach šo škafy, žada, kaž šwj. Šětr naš wucži, wotpołožicž wschitku šlósć a wschitke jebanje, šawišć a šle rěčjenje. Ale to je wulkemu džě-

Sy-li spēwał,
Pílnje džéłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoj
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spēwał,
Swěrnje džéłal
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njech čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel F.

• Serbske njeđzelske kopjeno. •

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihičisćežerńi w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr.

15. njeđzela po swjatej Trojizy.

Sczenje Mattheja 19, 16—24.

Zacheus, tón wyschski tych cłowjefow, kiž běchu swoje sa-
stojnstwo tak njepravje wužiwal, so bychu so kani wobohacžili,
běšće psches Jesuša na prawy pucž pschischol. „Slaj, Anjelže,
polojzu swojeho kubla dam ja khudym, a kym-li někoho sjebal,
dam ja schyri kóčez sažo“, rjeknje wón temu Anjelzej. A Jesuš,
pósnowiški tón dobry čžišty wotpohlad, džesche k njemu: „Dženka
je so tutemu domu sbože dostało“. Tak běšće Jesušowa lubosć
wschu hebiežnosć w Zacheuku pschewinyła. Zacheus sastupi do
Jesušoweje služby, do služby lubosće. Kał sazpieny běšće wón
prjedy byl pola tych pobucłowjefow, a to s poknym prawom,
tola Jesuš běšće jeho dobył.

Nasch tekst nam powjeda wot jeneho bohateho mlodženca,
fotryž běšće runje na wopacžny pucž so podal. Džo zyle blisko
pschi saměrje wotwobroczi so wot teho sbožnika, dokelž běšće
pschējara wot swojewe hebiežnosće wobtnježenn; ani Jesuš nje-
móžesche w nim tu lubosć k jemškim kublam pschewinyč. Dže
chze wón swojemu Bohu služicž — wón ma k temu najlěpschi
wotpohlad — ale skóncžnje so pokáže: swojeho Boha chze wón
tak pódla sobu wotnamakacž; swoju lubosć kam k hebi chze na
prěnim měštnje spokojicž. Tak pohladamy w naschim tekste do
teje džěleneje wutroby teho bohateho mlodženca:

Schtož wón chze, to njemóže;
schtož wón dyrbi, to nochze.

Schtož so Jesušej njeje na cłowjefach ženje spodobalo, je
ta džělena wutroba. Wo tajkich, kiž su se swojej hordej abo sa-
šlepjenej wutrobu so wot šchrystuža wotwobrocžili, so bychu

něhdže druhdže swoje sbože pytali, so tu po naschim tekste nima
ničžo prajicž, wjele bóle jenož wot tajkich, kiž chzedža hišće
hišćeženjo bnež abo so s njemšcha hišćeže tak njemuja.

Pohladamy pak do nascheho teksta, dha so nam tón mlodženč
najprjedy jara derje spodoba. Bohu služicž běšće jemu tola wo-
prawdžita naležnosć. Wón njeběšće jenož po swojich myšlach
žiwny byl, ale běšće so prózowal, wschitke Bože kasnje džeržecž,
wón je wěšće tež khudym lubosć wopokasał atd. Njeje hebi
psches to tu sbožnosć sažlužil? Schto jemu hišćeže pobrachuje?

Kelko mohlo so hišćeže dženkja wot tak někotreho hišćež-
jana na tutym mlodženču wutryč! Jeho pobožnosć je byla
wěšće hlubšcha dychli pola tak někotreho cłowjefka nascheho
čaka. Mjes tmy, kiž běchu s nim jeneje staroby, běšće wón so
wusnamjenil psches swoje khutne waschnje a swoje pobožne my-
šle. Kelko loškomyšljosće njenadenžemy dženkž pola teho mlo-
deho luda, kiž ma, kaž so ida, jenož myšle na to, so by swoje
žiwjenje na swoje waschnje prawje rjenje wužiwal. Tón mlo-
dženč w naschim ewangeliu ma myšle na wěčnje žiwjenje. Kelko
je itch dženkja, kiž knano wěčnje žiwjenje njeprēja, ale do woczow
jemu njepohladaju, wschal je po cłowškej měrje kmjercž hišćeže
tak deloko přecž wošebje wot mlodnych, a tak tež myšle wěčneho
žiwjenja dale njewobkěžbuja.

Byle jasnje pak nam Jesuš tu praji: Džerž te kasnje, chzesch-
li ty do žiwjenja nuds hič! Potajkim bjes pobožneho skutko-
wanja a žiwjenja žane wěčnje žiwjenje! Staracž so dyrbiš wo
wěčnje žiwjenje, chzesch-li jo herbowacž! Bóh so njeda sa kměč
měč!

Tón mlodženč w naschim ewangeliu to derje wjeđesche, so
to wěčnje žiwjenje nikomu tak bješe wscheho njepšchipadnje, ale

njeno a smajo kšizija nalozuje, ton sama 2. kasnju. To prave njeno sa tajke czinjenje je kufkanje, kaz w naschim katechizmje s Lutherom wufnychmy tam pschi 2. kasni!"

„Ach, kufkanje a kufkanje!“ sawolka kufobdzina. „Wy jeno njewericze, hyschje-li wera, njehyschje . . .“

„Njehyschje Wy, moja luba!“ sawolach, „Waschu kufobdzinku sawjedla k tajkej jeshje; Wy seze ta, kotraz njeweri! A wy, macze, tez njewericze s maczernej wutrobu do Wascheho Boha, do Boha Wascheho dzescza tam horjelach ani do toho, kotryz wot tam k nam je pschischol, do Jesusa Khrystuša. Wy njewericze a nimacze duz teje maczerneje lubosce, kotraz w bibliji je bobu sa tu wajwyschschu khwalena. Ubo czeja wutroba dyrbi to ho horzischjo modlicz. nje dzeczo ja dzeczo strowje fanč, hdyz niz maczerne wutroba Maczerne modlitwa wercjaje lubosce k Bohu a k Jesusej a ho horzaje lubosce k dzesczu dokonja jene modlenie, jene dzakowanje a proschenje, sa to dzeczo, kotrez nichon na zhtej semi wjazy tak njedokonja, tez jehu duchowny niz! A macze, tamra zonska dyrbjala to jamoz ja plskniboch neschto klobornych! Tamna dzowka, kotraz ani Wasz ani dzeczo Wasche njesnaje!? Macze, ty klasnič, tvoja pschiwera czini, so klasnič!“

„Pschiwera a pschiwera! to dyrbisch stojnje klyschecz!“ wotmolwi mesto maczerne kufobdzina. „Wera k temu klysch, ta wera, so to pomha!“

„Widzicze, moja luba! Wy dze zgle moje myšle wuprajicze a niz prawo bycz dacze!“

„Wam prawo?“ ho woprascha se spodziwanjom.

„Gaj, mi prawo! Ta wera, wy prajeschje, je nufna, so to pomha, to reka: so to czinjenje teje zonskeje pomha; ta wera do czinjenja teje zonskeje pomha. To je neschto zgle druhe hacz ta wera wot Boha Knjesa, do jeho czinjenja, do jeho hnadneje wole! Pschi tutej prawej, kschesczanskej wercje do Boha je ho Wam Wascha wera nimo kulika, a dokelz je tajka Wascha wera pschi tutej prawej wercje nimo, je jeje mjeno: pschiwera! Wam njeje dobra doscz ta werna kschesczanska wera, teho dla macze pschi Waschej tak mjenowanej kschesczanskej wercje hyschje jenu, a tuta reka: pschiwera! A tuta placzki Wam wjazy hacz tamna! Njewicze s hlowu, moja luba macze! Hyschje Wy jena wercja kschesczanska maczer byla, Wy hyschje ho pschi koczku Wascheho dzeczatka na kolena czipka a ho modlika, tak, kaz jeno ho macz modlicz mوزه.“ A byli Knjesowa wola ta byla, so Waschemu dzeczatej strowotu da, by ho tuta wola stala na tajke modlenie Wascheje maczerneje wutroby. Na tamne czemne czinjenje a tupe borbotanje, kotrez je hyschje k temu sa kschiwie pienjeksi czinjenje, nihdy, macze, nihdy!“

„To prajicze,“ rjeknu moja snata, „schtoz hym tak wuczuta hjo dawno, schtoz pak tak wuprajicz njewjedzacy. So to tu runje dzenska, hdyz hym s dzesczom na tajkim puczju, klyschu, je mi jara lube! A to saprajenje njeje niczo lepje hacz tajke sozohnowanje?“

„Sene tak dobre kaz te druhe, abo lepje drje prajimy: tak njedobre kaz te druhe!“ wokruczich ja. (Pschichodnje dale.)

Zyrfej a stat.

„Swjast laikow sa ludowu zyrfej“ (Volkstirchlicher Laienbund) je skoncenje na ho wosal, w nowinach wobschernischjo rostpihacz, kat ho to po prawom s naschej zyrfewju w Sakskej ma. Tak ho to ma, so je saksa ludowa komora se swojej sozialistiskej wjetichinu wulkoformatnu wustawu (Reichsversammlung) lamala, jenož so by zyrfew jeje prawa, psches sakoi sarukowane prawa, wjala a pschiroczila. Dzeljenje zyrfewje wot stata njeje ho tola hyschje italo; tez je to mjes zyrfewju a statom hyschje sakoišzdy tak, kaz dotal, tuž ho tez duchowni w kamknej mercje hyschje sa-

stojnyzy stata, kaz hacz dotal; tuž ma zyrfej a s nej tež jeje klyšomny dostawacz wot stata te pienjesh, kotrez ho trebne, zgle to, kaz hacz dotal. Teje prawo je koczdemu zgle jakne a nimo teho psches wulkoformatnu wustawu wokruczene. Me saksa ludowa komora sawowjedzi zyrfewi tute jeje prawo; sa neschto wokrucbite ma, hdyz zyrfewi 10 000 000 hr. sa danj pochezi. — Se nufne a trebne, so ho to saksemu ludej rostpiha a dopraji. To netko tamny swjast czini, a s tym s dobom naschemu ludej potaže, schto chze sozialismus nascheho czaha a schto czini sozialismus nascheho czaha; sozialismus chze dacz koczdemu jeho dobre prawo; to jeho mjeno hjo praji; sozialismus, abo lepje sozialistiska wjetichina nascheje Sakskej sawowjedza tuto runoprawo, tuto dobre prawo tym, kiž ho jej njelubja, tak zyrfewi a jeje sastojnikam. — Pschi tym wschem wokrucujemy, so nima tuto sjednoczenstwo s blakami wjele wobustawow w naschich wokrucach. Ubo njejku naschi wokrucniki sa dobre prawa kwojeje zyrfewje a jeje duchownych? To tola wescze ho! Tuž pak dyrbja tez pak tak pak hinaf to strowje czinicz ja to, so prawo prawo wostanje — tez w naschim czahu a kraju! — A k temu hwdom hyschje neschto: Dzen 7. abo 14. novembra budzemy drje nowu ludowu komoru wolicz. Wustwolmy tuž jenož tajkich sastupjerjow, kotriz sa prawo wschickich, a tuž tez ja prawo zyrfewje wustupja, a niz jeno sa prawo weschtych worschejow! Wustwolmy kebi sastupjerjow, kotriz maja luboscz te Knjesoweje zyrfewi!

S bliska a s daloka.

Wo kerskim seminaru w Drobzischju rostprajachmy njedavno tu a dodamy dzenska tu swjebelazu powjescz, so ho niz jeno tjo kersky bohuklowy ale schtyro na jeho dzele pod nawjedowanjom kn. fararja Lic. theol. Wrosaka wobdzeluja, njenujzy tez hyschje kn. stud. theol. Genecz, hyn kn. fararja Genecz-Kamjenczanskeho. S 13. septembrom seminar sa tute leto swoje dzelo skonczi a po Michale du naschi studencza sako na unifersity k swojim studijam.

42. hlowna kchadzowanka. Sandzenu njedzeli, 5. poznjeza, ho w polnje wokruczonym mesczanskim dziwadle druhi, sabatny dzel 42. hlowneje kchadzowanke wotme, sapoczany psches postrowske klowa hlowneho starischeho kn. cand. fil. Schlezny, w kotrychz na waznoscz kerbskeje sabatny potasa, nasch wot wschickich stejo spewany narodny spew a bafen Barta-Czischinsteho „Moje kerbske wufnacze“ wot kn. seminarista Krawza s Kbelna jako prolog pschednjekene. Nekt kledowasche preni dzel pscheklada: Konzert, kotrez pod wjednistwom kn. kantora Scholtz-Budhischinsteho a kn. wysch. wuczera Krawza-Drazdzanskeho nam bohatty wubjerf spewow sa mesczany chor (kotrychz pokledni „Chzemot moj“ dyrbjesche ho dwozny spewacz), krafnich schtworospewow (knežnow Ruth a Hanki Krawzez a Knjesow wysch. wuczeryow Krawza a Schlez-Drazdzanskeho) dwaj kamospewaj k. kantora Krawza-Horni Wujesdzanskeho a jedyn wubjerny pschednoscht na huplach knežny Ruth Krawzez pschinjeke. Nasch najwutrobnišchi dzak wjednifomaj a spewarjam konzerta klysch, kotriz krostnylichu, se kwojimi pschenadobnymi wufonjemi poskucharjow hacz do poklednjeho wofomika sazamacz. Schromadny spew „Nasche Sserbstwo s procha stawa“ skonczi konzert. Hwdom po tym kn. farar Dobruzky w mjenje swjasta Sserbskeho studentstwa we lubi Sserbskeho Doma naschich hoscezi s Czech powita. Potasa w swojej sahorjajej reczi na trebne khowanje kulturnych potczahow klowjanskich ludow a wokrucje na wuzitk sa nas dzel naschich studijow w Prahy w czistoklowjanskim kraju wufonjecz. S wutrobnymi klowami kn. professor dr. Josef Bata, wulkt

pšeczej Sserbow, wotmohwi a pšchinjeje nam postrony i Czec. W upjedje dale, jo my Sserbjo wjazg kami nejšny, ale wschitzy Sslowjenjo se sajimom na naš hladaja. Naschemu wjednifej Partej ko wot wchitkich podpřikana dopřikaza pšpla. Postrowfke glowa buch dale wot kn. wokrjekneho hejtmana Otomara Siejchera se Sslowafkeje a wot knježny stud. M. Fleicherež i Brna rěčane. Tež kn. wchitšchi wučer Nawka pšchinny ko glowa a pokafa na wažnošć duchowneho swjasta i ranyom, dokeř je nam i pomozu nascheje kerbskeje rěče zly ranichi glowjanski džel jemje wotewryeny. — S dypcom 7 hodg. japoča potom w bžiradle cžinohra „Jan Wiczas“ (i cžestjeje rěče pšcheložena), wot 40 wořobow hrata. Graje na lónzu 18. lěstotka w sakskej Sužizy a jedna wo wušwobodjenje buraw wot roboty, kotrež stóničnje pšches hmjerež hwojeho rjeka Wiczaia dostanu. — Bón- dželu potom poroldnuju hiščeje wulět i reju do Sslowenje Bor- ščeje 42. glownu sšhadžowanu stóniči. Nadžijonuje ku po- sčiczenja Tjedzeli wchitkich pšchitomych i nowa f šahorjenju sa narodnu wěž nascheho kerbskeho glowjanskeho naroda wjedle a i tym hwoj saměr dozpife.

Cžakopiš „Bomhaj Böh“ je po šdaczu hwoju friju pšchewiny. Placzi nětko sčtwórčlětnje 1,50 hr.; tež to je hiščeje hměšnje tuni pjenjs. Wjekeliny ko, so je pšchichod cžakopiša swěščenju, pšchetož mamy runje tutón cžakopiš sa nimo měry wazny, niz jenož sa našch kerbski lud, ně, sa žyč ewangelske glowjansktwo. Ewangelszy Sslowjanjo w Cžestke a Pšlskej i wulkim sajimanjom do Sužizy hladaja, kať tu kerbska narodnošć pod wozženjom ewangelskeju zřkwyjom w Sakskej a Pruskej tyje. Sakska hynoda smėje sawěšče wschu pšchicžinu, knadne žadanja našch kerbskich wořadow dopjelnic, so by ko poroťej germani- jazije swynla. Cžakopiš „Bomhaj Böh“ wotblisnje niz jenož šdželanosć a pilnosć kerbskich theologow, ně, tež nabožne žiwje- nje wschitkich ewangelskich wořadow. Tutón cžakopiš cžita ko we wjazg hač 1000 kerbskich hwojbach; i lohšosću mohla ko tuta licžba potrojic, haj i někajkej prózu džekatoric, hdy by ko stónič- nje tola jako nabožna winwatosć špšnala, so žana dobra kerbska hwojba nejšnje bjes njeho byč. S tudyh pšchicžinow manny redaktorstwo tuteho cžakopiša sa wulzy samolwite. Dyrbinny pšchipšnac, so něšišchi redaktor, knjes farať Whrgač ko i do- brym wušpěchom prózuje, cžakopiš na pšchewo wyschi sšhodžent dowjesč, a hmy pšchewědeženi, so budže ko jemu to tež pšchewo bóle radžic, hdyž ko jemu nisneje podpjerj se štrony ewangelskeje intelligenzy dostawa, kiž ma sawěšče došč wozdarženych a wulzy šdželanych mozow. Potom budže cžakopiš i žyła dokonjany a wón smėje — to nejšju jenož hoke glowa — zřkwinostawisništi wušnam. Pořledne 34. cžišlo je wopravdže wofšchemjaze. Cži- tany w nim najpředy wubjerne předomanje wo Mat. 5,5 wot knjesa redaktora w klassikej kerbskej rěči. Wulzy sajmatwy je potom nastaw: „Sčto wscho njenashonisch pucžuju pšches Sser- by.“ Sčto tež to jón piša?! Dych je ko ni sastajil. Haj tať dyrbi ko našch lud namolwjec. Tať dyrbja ko nasche njedostatki njedžiwajzy wscheho wotkřec. Prořhny knjesa spižacžela, so by ras do pruskeju Sužizow pucžowal a tam kemšchenja wopytal. Tam sawěšče hrěchi i njeju wolaja. Knjes farať X w rny kerbskej wořadze D pšchewo hiščeje němžny předuje, hač runje je pšchod — ja njewěm kěko — lětami šlubil kerbszy namolwjec. A, bėda Sserbam, wón njeje jenicžki! Schulste wobšejnosće ku žalostne! Prořhny i wutrobu knjesa redaktora, so by wob- stejnosće tež pruskich kerbskich wořadow hwoeru wobšedžbowal, a i rasnosću wo nich rošprawil. To by tež byl kulturny doku- ment! Me wěšo dyrbi ko jemu najpředy došč materiala po- dacž. Dale cžitany jara dobry nastawcž „Šlupe lėta“ wot G. G., kiž porjadnje do cžakopiša dopřikuje a ma dobry dar po

ludowym waschitu i wulkej křutnosću a lubosću wazne du- chowne naleznosće wušwělicž. W porjadnej rubrizy: „Zřkfej a štat“ rošprawja knjes redaktor jašnje a pšchewladnje wo tudyh aktuelnym praschenju. Dale cžitany powjedancžko „Džowka“ i lužiskich wobrasow Adolfa Čžerneho, i kotřnyž ko dospoľny nowy pšcheložt luteje lubosnjeje cžestke knižki nascheho wulkeho pšchecžela stóniči. — Pšchewny hēbi, jo bychu powjedancžka ko jako wořebita knižka wudale. Šsnano by ju ewangelske knihowe towarštvo wudalo. S žyła hēbi pšchewny, so by ko glowjanska wsajomnosć tež njes nami piluje pštowala. „Bomhaj Böh“ dyrbjal ko tež wot šdželanych katolfskich Sserbow cžitacž a „Ka- tholski Bořol“, kiž je wubjerne pišany a pšchikladne nabožne žiwjenje katolfskich wořadow ryžuje, wot ewangelskich. Špš- najemy ko, so bychny ko spšchowali a křucze hromadze stali křibicji pšchi křibjecze pšchecžinwo nawalej zušbnisťwa a njewěry.

Dowolimy pak hēbi tež hiščeje praschenje. Njeby možno a wušpěchne bylo, hdyž by cžakopiš „Bomhaj Böh“ ko křucze šjednocžil i knihowym towarštwom? Lětny pšchinoschł towarštwa mohl ko na 6 hřinow powjetichicž a ko měřacžnje šberacž. Po- tom mohlo ko tež ewangelske Sserbowštvo podobnje křucze orga- nijowacž kaž katolfske. Šsobuštawy dyrbjeli ko nienowarž. Šolportěram mohla ko podobna pšchibšuchnosć napoložicž kaž ewangelistam krajnozřkwinneho ewangelskeho šjednocženštwu. Žich nadawł njeby jenož byl pšchinoschki hromadžicž a nowych hōbu- štawow dohycž, ně, dyrbjeli tež wořebje wořhrocžene wořady wo- pštačž, tam šhromadžišny abo domjaze nutnosće wotmewacž, kerbske maczerje a džeczi hromadžecž a namolwjecž. Měnimy, so mohl ko to i lohšosću do štutka štajicž. S mjenšcha w džkacž wořadach, hdyž mnošy Sserbja byđla, ko hižo i džěla lėta dolho do žyła wjazg kerbszy njepředuje. Me i wulkej šrudobu hlyšchi- ny, so ko w šhromadžišnach ewangelskeho šjednocženštwu, kiž ko w Sserbach wotmewaja — i wěštosč wěmy to i Pruskeje — cžasto jenož němski rěči. Me nabožne žiwjenje zřkwinneho ewan- gelskeho šjednocženštwu jara wyřoko waziny. Me kerbski lud dyrbi samōž, tajke hibanje se hwojeje křjedžišny kam wubudžicž. Nješaponinity Jan Kilian — wořoba profetiskeho rafa — može tu dženka i pšchikladom byč! Taťkeho nabožneho wjedniša šafo trjebamy w našchim cžaku. Me šdžeržimny hwoj narod jenož, hdyž možne nabožne hibanje na narodnym podložu po žylym kerbskim fraju i Božej pomozu dostanjemy. Me wěny derje, so ku ewangelszy šjednocženštwarjo i wjetšcha tež hwoeru Sser- bja, ale runje tehodla hēbi pšchewny, so bychu ko tež bóle wo našch lud štarali, so bychu hēbi tež cžakopiš „Bomhaj Böh“ hōbu wutworili jako hwoj kerbski organ. S nudska jenož može ko našch lud šdžeržecž. Woni moža sawěšče i temu pomhacž, nam pokiny, hředki, mužow, organizacijku naschonosć podawacž.

Cžakopiš „Bomhaj Böh“ budže potom wopravdžity ewan- gelski nabožny organ, a smėje njewuprajnje wulku waznosć. Njech ko mēwa po lapidarnym hēšiom Jana Kiliana: Sserbja, šahowajče hwoeru hwojich wótzow rěč a wěru! Njech šbožownje dale křoczi pod wjednistwom hwojeho wuštojneho a nadobneho redaktora. j B.

Wistowanje: 3. w Kł. sa XVII.

Porjedženka: Niz wo „Sserbskim“ ale wo „Sakskim“ hlow- nym bibliškim towarštwu rěčeske ta tyžjenja tu podata roš- prawu.

Samolwity redaktor farať Whrgač w Rořacžicach. Cžišcž Ssmolerjež knižicžicžernje a kniharnje, šap. družštwu i wobny. rukowanjom w Budyřchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džělaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokreń će! F.

Šserbske njedželiske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežetni w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr.

16. njedžela po šwjatej Trojizy.

Česf. 3, 16.

So by Bóh wam dal to tym bohatstwje šwojeje krašnosće, so bješće psches jeho Ducha na šnutsčnym čłowjeku so i mozu pošylili. —

Wo šnutsčneho čłowjeka so w šchešćanštwje jedna. W šwončnym je tón čaš lute hubjeńštwo w kraju. W hospodarskim, politiskim a woješkim nastupanju je němški lud šlamany. My šmy wotročězy našich njepšhecželow; kóždy džěń nowe poniženja i jich štrony šhoniny. Našče pjenješ nicžo wjazy njeplača; naš lud dale bóle wofhuduje; tež ščtož na- božinu a šchešćanštwje nastupa, šmy na tym, so šami šebi šwój row ryjem. W tajkim čašu čzemy radži japosčtoštku radu pschinsacž: **Pošylěće so i mozu na šnutsčnym čłowjeku!**

1. Ščto ma to na šebi?
2. Na kajkim pucžu k temu dóndžemy?

1.

Wo šnutsčneho čłowjeka so w šchešćanštwje jedna. Šwončny čłowjek móže šhoricž, w hubjeńštwje bječ a wumrjeć, jenož so so šnutsčny čłowjek šđerži, rošće a pschibjera. Šnutsčny čłowjek — to je tón nowy, duchowny čłowjek w naš, kotryž je po Bóhu štworjeny, psches Šryšta wumóženy a ša wěčnosć pomolany. Tutón nowy čłowjek je pschi našej šwjatej šchešćanštwy w naš wščitkich narodženy a dyrbi so nětk dale a bóle w Šnješu roššylitč. Šemu so w duchownym nastupanju taš džě, kaš nowonarodženemu džěšću w čělnym. Kaš džěčžo i jě- džu a picžoni, se šwětkom a powětrom rošće, taš šnutsčny člo-

wjek i kóždym šłowom, kotrež psches Bóži rt wuńdže, a kaš so džěčžo wot mašćernej ruki wodži, so bějacz nawuknje, taš dyrbi tež džěčži Bóže na wuštim pucžu po Bóžich kašnjach a po šwjatym pschiladže našeho Šnješa šhodžicž nawuknjecž, so bječy so ulodženy a mužojo w Šhryštu ščinili.

Šak so to štanje? Šak, so Šhryšt psches wěru w našich wutrobach šhdi a so šmy my psches lubosć w nim šažoženi a šatorjenjeni. Šhryšt w naš psches wěru — my w nim psches lubosć — w tym naša móž šteji.

To njeje došć, so ewangelij wot Šhryštka do našich wušchow šlincži, tež niz, so jeho mjeno psches naš šaš džě: w našich wutrobach čže wón šhdič psches wěru. Šěra je ruška, kotraž Šhryštka do wutrob šawjedže a w nej na trón šadži. Š šhdič čže wón w naš: niz na wopyt čže wón druhdy pschicž, šnawo w Bóžej šlužbje njedželiki džěń abo šhdyž my domach w nušy a šyšnosći šedžimy — ně, jeho šospoda dyrbt naša wutroba bječ, taš so wón wščitke naše myšle, šłowa a šlutki napjelnja a wodži.

Šhryšt w naš psches wěru a my w nim psches lubosć. W šmileškej lubosći k nam šhdy hřešnikam je Bóži šyn šwoju bójšku krašnosć wopušćil a wotročłowy ščtal na so wšal, je šamo na šchizy šwoje šiwjenje do šnjereče daš. W džakownej lubosći manny my tehodla pschi jeho šłobiku, kaš pod jeho šchizom, pschi jeho rowje, kaš psched jeho trónom wušnacž: Šubjmy jeho, došć je wón naš přjedy lubowal! Šeho lubosć je plódna šemja, w kotrež šmy my jako šitwe ščtomny šatorjenjeni, je twjerda škala, na kotruž manny so my jako wobšdlenje Bóže w duchu šažožicž. Šdžěž so to štanje, tam my jeho se šwojeho šhonjenja šnacž nawuknjemy, tam my woptamy, kaš dobročłowy

wón je, tam my pschod njeho i tym flubjenjom stupimy: Lubosc, ja bo podam czi, twój chzu wostac, wostajnje.

Tajke towarstwo i Ahrystuřom we wěrje a lubosczi — te po-
 řlynja — najchemu cželu napschecziwo; kať móhli my tež i cžel-
 nym lořchom teho frudzić, kotryž je nař i wěcznej lubosczi
 lubowal a i lutej dobrotu i řebi cžahnyl. Sřlyni řmy my po-
 tom tež we wschitkej tyřchnosczi; wěmy my tola, wschitko řo stanje
 najche dla a cžerřjenja tuteho cžaga nejřbu hódne pschichoduje
 krařnosće, kotraž řo nad nami řjewicz budže. Sřlyni řmy
 dale w řezerřliwořci, i kotrejř druhich njeřmy, w cžichej myřli,
 i kotrejř tež hidjenje a njeřscheczelstwo řwěta pschewinjemy.

A tajka řylnořci stajnje rořce. řdyž tež wyřoře lěta
 pschindu, hđže řewal we wschěch fruchach wróczo dže, dha móže
 tola našch řmutsřny cžlowjek dale bóle pschiberac. Kotsiř řchě-
 pjeni řu w řnjeřowymu domje, budža w pschitwarkach našcheho
 Boha řo řaselenicz. A hac řo runje řestarja, dha wschaf budža
 řčezč, budža řlódni a cžerřtwi.

A řo bychmy my i řitwej pokucze wotucziłi, řemřke wězř
 wot řo cžiřli a temu řnjeřej durje řwojeje wutrobry wotewřili,
 dha bychmy řhonili, řchto řeka: řo i mozu pokřylnicz na řmutsřnym
 cžlowjeku.

2.

Na řajřim puczu my něř i temu dórđžemy?

Řawol řwojim řefesřřkim njeřřche: Budže řylni; tež ni:
 řejcže řa tym, řo bychcže řo rořřlyniłi — ně, řo by Bóř wam
 dal po tym bohactwje řwojeje krařnosće, řo bychcže řiches řeho
 Ducha na řmutsřnym cžlowjeku řo i mozu pokřylniłi. Niř i wole
 a řrózowanje cželneho cžlowjeka, ně, i Boha, i poknořcže řwoje
 luboscze a mořy — i teho wón tu móž wotwodřuje. i kotrejř řa-
 mej řo woni pokřylnicz řamóřa a řwjateho Ducha wón, jaťo teho
 mjemyje, kotryž utu móž řobu džeři, řwjateho Ducha, kotryž je
 duch mudrořcže a rořonia, rady a mořy, řwjateho Ducha, kotrehoř
 řkuff na cžlowřřich natrobach runje w tym wobřej, řo ače wón
 wubudzić, řchtož je morwe a pokřylnicz, řchtož je řlabe. A jaťo
 wařny řředř, i kotrewař řo my tuteje mořy Bořcže a řwjateho
 Ducha dželomni řčiniřmy, nam Řawol je řamym řwojim pschi-
 kladom w našchej epistli modlitwu pokaze.

Tať je wón řo řam na řebi řhonil. Jaťo řo na řamym
 wulfim huadnym dnu jeho řiwjenja — tam w cžemnej řomorje
 w Damasřonje — jeho řmutsřny cžlowjek narodži, dha řemu
 jeho řnjeř řnate řwědcjenje wustaji: „řlaj, wón řo modli!“
 A i řajřim modlenjom wěry je řo wón pokřylnił w tym řnjeřu,
 řo řmędřejche wo řebi řrajic: Ja řamóřu wschitko řiches teho,
 řiř ni je pokřylni, to je, řiches řhrystuřa a řo řmędřejche na řónzu
 řwojeho řkuffa a řiwjenja wo řebi wuřnac: Ja řym řo dobre
 będjenje będřil, ja řym řwóř bęř dokonjal, ja řym wěru dzerřal;
 něř je ni pschipořořena řróna řrawdoscze.

A řon řamý pucz mamý tež my řieč. Je nam wo to cži-
 nicz, řo my na řwojim řmutsřnym cžlowjeku rořčemy, dha je
 pschede wıchēm niřne, řo řo modlimy. Runje w modlenju my
 řwoje cželne wafchnje, kotreř našchemu řmutsřnemu rořčenju
 pschezo řadžewa, Bohu řa wopor pschinjemy; runje w modle-
 nju my nawuřnjemy, řo my niczo njeřřmy, řo by Bóř wschitko
 w nař byl. A jenoř tať my rořčemy. Nařche rořřliny řo nje-
 rořwija, hđyž cžerřnje a wofřy wokolo nich řeja, a řamo móřne
 řchtomý řahinu, hđyž řo wschelake řufe rořřliny wokolo nich řletu
 abo na nich řahuřřdža. Tajke řadžewři duchowneho rořčjenja řu
 našche řemřke a cželne myřle, řadořcž cžęla, řadořcž wocřow, řor-
 dořcž řiwjenja — ale runje tutym řibanjam řo w modlenju
 řorjenje podwřajaja, řo wone řwjadnu a wotemřęja.

A řařchecze-li řo: „Wo czo dha mamý prořęc?“ řlajcže,
 Řawol nam řadži: Prořcže wo řwjateho Ducha; pschetoř řon
 je, kotryž nař na řmutsřnym cžlowjeku pokřylni a i temu ma-

runje tuta prořřwa wofębite řlubjenje: řdyž wy, řiř řli řcže, řjeř-
 nje našch řbořniř, móřcže tola wařchim dželčom dobre darř
 dawac, mjele bóle budže wařch njeřjeřři Wótz řwojeho řwjateho
 Ducha dac řym, kotsiř jeho prořřa! —

Tať prořcže řa wař, ale tež řa druhich! ř hđy řo wy
 wo wěczne řboře twch řwojich řtaracže, hđy drebicže řnano wı-
 dželč, kať wařchi najřliřřchi do njeřpwrjadneho wařchńja řwěta
 mutsřbęřa, řa Bohom a wěcznořczi řo njeřpařcžejo — řchto móře-
 cže wy řepřche cžinič, hac řo Řawolym pschikřadže řwoje řolena
 řhibowac pschecziwo Wótzu řesom řhrysta, řo by wón řtareho
 cžlowjeka w nich moril a uoweho w nich pokřylnił.

A my podarmo nicprořřmy, pschetoř našch njeřjeřři Wótz
 i nami po našchej řařřuřbje njeřřini, ale po bohactwje řwojeje
 krařnosće. A niř jenoř řo wón to čže, ně, wón to tež řamóře.
 Móře wón tola, řať Řawol dale řiřche, řiches měru cžinič řche
 wřcho, řchtoř prořřmy abo myřliny, po tej mořy, kotraž w nař
 móřna je. Duř řmēmny a móřemy, duř čžemy a dęrbimy jeho
 řróriřni a je wschēm domęřenjom prořęc, řať lube dželč
 řwojeho lubeho nana prořřa. řdy bychmy jenoř wěricz móhli,
 bychmy Bořu krařnořcž wěřcže wıdžęli.

Jaťo pobořny admiral de Ruřter ras pschod mórřkej bitwu
 řommando pschewřa, řo wón tať njeřwřř řačřuwafche, řo řo
 wulka bojořcž na jeho duiřu poloři. Ruřčę wón rořřafowanje
 wřřchkej pschepoda, řhwatařche dele do řajıřy, řamřny durje řabı
 řo a řęčęřche wóřřę i tym njeřwidomnym Bohom, hac řiřchı,
 dohęčřa wěřřu wutrobı dořta. Jaťo řyle pschemęnjemy muř
 pschindže wón řařo na řódž řorje, řtejęřche řrutı w najřwřřřchim
 řrařche a dobu krařne dohęcže. Tať čže nař mjele bóle našch
 njeřjeřři Wótz pokřylnicz we wojowanju pschecziwo njeřschecze-
 řam našcheje duřche, řo my řich dale bóle pod našche nohi řteptamı
 a dřafotoni řa jeho njetumęřenju lubořcž napořřledř wřřřamı:
 Dřaf budž Bohu, řiř nam dohęcže dal je řiches našcheho řnjeřa
 řesom řhrysta. řamjen.

My řhwalimy Boha Wótza, řřyna a řwjateho Ducha a cžerřčimy jeho něř a do wěcznořcže.

řlób: Do jenoh' Boha wěrımy.

Budž řhwalba Bohu Wjęřřchnemu
 Wřřchudřom, w njeřju, na řwěcže,
 řa huadu, řmilnořcž, dobrotu!
 Bóř wřřchoh' řbořa řorlo je.
 Boha Wótza našcheho
 Wjęřřelmy řo řřchęřčęnio!

ř Bořo Wótze njeřjeřři,
 řmil řo nade wschitřimı!
 We řwojeje wulfkej řmilnořczi
 řam wschēm pomřaj i řbóřnořczi!
 řaj, řo twoji dželčı my
 řerbjo twoji wěcznję řmy!

Budž řhwalba řřynej Bořemu,
 řón nam doř dželčřřřřř, ř
 řař wumohł je ře řwojeje řwju,
 řoprowal je řa nař řo.
 řesuř lubořcž řama je,
 řucz a wěrnořcž, řiwjenje!

ř řesom řhrystcže, řbořniřo,
 řy řy našche bohactwo!
 řad řřřřřřřřř řy řmilil řo,
 řa nař cžerřřil ty řy wřcho.

Daj nam wěczne žiwjenje,
Wschittich hrěchow wodacze.

Budź khwalba Duchej šwjatemu,
W šlowje wón naš rosmuczi,
Duch šwjeczi myšle, wutrobu,
Tróšcht da nam w wschej srudobi.
Wóz je Boža i wšpoka,
S čimy do šwětkla pschekadža!

O šwjaty Ducho, tróšchtarjo,
Tvoj tróšcht dostań srudnym šo!
Twař we naš Bože kralestwo,
Naš wschěch wumóz wot šleho!
Šahub našich hrěchow nóz
Tvoja wěczna wschehomóz!

Budź khwalba šwjatej Trojizy!
Bóh, našch škujes, naš stworil je,
Pšhes Šsyna wěcznje šbóžni šmy,
S Ducha wscho je šwjeczene.
Boža šwjata Trojiza
Wěcznu móž, čšesč, krašnosč ma!

O Boža šwjata Trojiza,
Nam šy ty šo šjewila,
Šród šylny, nam budź šhowanka,
Šdžerž naš tvoj dobra, š
Wuwjedž se wscho hubjenštwu,
Naš wschěch dowjedž do nješja!

W.

Šcho wscho njenášonich, pucžujo pšhes Šserby.

„Nó haj, wój dwejo štaj šo tu kaž namlakož!“ poča ta „dobra“ šušpódžina hanicž. Šyršeshe šo i njemdrošču. Šewaf niz na hubu padnjena, kaž šo mi to šdasche, bolešche ju dwóžy, šo tu šhwatnizy nicžo šhmane prajicž njewjedžesche.

„Wěče džač ša dženža!“ rjeknu nadobo macž, wojšo woshečta pschimajo. „Šsnadž bē tola derje ša mnje a moje džěčo šo šo tu šětkachny. Šój, šušpódžina! Še na čašku, šo dale pschindžemoj! Budžeshe tu Božemje!“ S tym šlowom šacžahny a šušpódžina dyršjesche, nochžysche-li tu wróčšo wostacž, šobu. Tola, šo wobrocžiwšchi, pschiwola mi: „Šče derje předowali, ale mnje hiščeže dawno dobnj njješče. Mam tola prawo!“

Šso wotšahazyhaj jene „W Božim mjenje!“ pschiwola, hladach ša nimaj, doniž šo w winjenju njeshubišchtej. Njemějach tež šam lošhta, šo nětkle dale wjazy i nimaj roššadžowacž; tuž wostach na wšomil hiščeže pschi woshečtu mójeje přenjeje šnateje štejo, šo bych jimaj, kiž po mojim pucžu jědžeschtaj, daš wo něšto dopředka pschičž.

Wo tym a tanšnym, pschedy wschēm paš wo našchimi małymi a najmjenšchimi, našchimi džěčatkami, hiščeže i mojej šnatej porěčawšchi bēchmoj šo džělikoj, abo lēpje praju: bēchny šo džělili, mjenujzy niz jenož macž a ja ale tež to džěčatko we woshečtu a ja. Šladasche tola taš mudrje do šwěta a na mnje! A na tajšim džěčatku dyršjala jena ša plěšnuile pjenježki abo šo lēpje praju, ša rostorhane, mašane, šlatane papješki, na šotrychž wšchelake nathykwarje šhorosčow hnešdža, šupjena modlitwa — abo jeno něšto podobne kaž modlitwa a požohnowanje — wjazy šamóz hacž modlitwa lubowazeje macžerje! — Ow, macžerje, šewaf taš lube a lubowaze a mudre, taš móžecze wy tola druhdy šašlepjene a šórne bnež — a taš šame šo a modlitwu a wěru šwojeje lubowazeje wutroby taš niško wažicž! —

Štupach dale. Dóndžech na šórtku. Š njeje hladach dele i lēmizy do došow mi derje šnathch, domjazhch. Bē to pschezo mi

tón najrjenšchi pohlad a wuhlad byt i tuteje šórki tam dele na wješki, na te dobre šłodne pola, na te šelene šufi, na te šerki a šerčiny — a šo njeshabudu, na te šadowe šahrody a te rynki šadowych šchtomow pschi pucžach. Čehnjeshche mnje tež dženska wšcho tam dele do wješki, — tola, dženska niz, jutše trasch abo ša jutšišchim. Dženska najpriedy dale na rěnišche a pošodnišche štrony!

Tola powostacž tu šhwilku čyrych a šo uahladacž na tutym lubym wobrasu domišny! Čžišnych šo pod šerčži do trawy a se šafa wucžesech, šchož bē mi čžeta šobu na pucž dala. Bē to došč a uadošč ša šwacžinu a tež ša wječer, njebny-li wječor něhdže pschifryte šblido namataš.

Taš tam ležach, šwacžach, wotpočowach, hladach, šonjach. Čady mnje — bēch šo šust dale wot pucža do trawy lehnj — šjědže kolešar nimo, tež jedny wšs nimo jědžesche. Tola to mnje njemolesche. To šlušcha do krašiny. Šo čžaku wuššlyšchach šako po pucžu štupy. Šso wobrocžiwšchi a psches šerčži šufajo, wuhladach šjoch mužškich, kiž, šo rosmolwjejo, nimo džěchu. Bēchu mi po wššobje, niz paš blišsche, šnaci: jedny duchowny, jedny wucžer, jedny študenta. Tuž wostach w trawje šady šerčžtom i mērom ležo, njemóžachu šo taš bóršy na mnje dohladacž. Štupachu tež, šo žitwe rosmolwjejo nimo a hdyž bēchu pornjo mi šrošmich tež něšotre šlowa — němške šlowa. Němške šlowa — a wšchizy ššjo Šserby! Němška rosmolwa — a to mnje ššjomi šastupjeršemi šerbšesje intelligency a to, šo njeshapomnju, ewangelšesje. Nicžo nowe to ale — Bohušforžene! — něšto wšchēdne a tuž něšto jara šrudne. A to šo potom džiwaja, šo šerbšes džěči pschi wješnym hacže na wšy němški rěčecž šlyšcha. Šsu taš mnje džěčimi hušto došč němške. A hdyž tute wina nješku, šu to hušto došč na tym wina šaršchi a šhula a taš abo hinaš šobu našcha intelligenza!

Čehodla tež to taš je? Móžecž mi to prajicž? A pschedy wšchēm, taš móže šo tajšeho šlawacž, hdyž tola wěšch, šo to něšto rjane njeje ale — —?

To bē mi moju rjanu hodžinku škashlo. Še dobre šufi mi wjaz njekšodžachu. Naš luby, rjany wobras bē šo to něšto kaž čžemna mróčel lehnjla. Tuž šo šhrabach i trawy na brožku pod šerčžtom a nastajch nošy na pucž do Wěžnikž.

Šyršej a štat.

Pšhes Šužizy du powjesče, šo šu tež we Šužizy tu a tam wucžerjo šwoje nabožne rosmucžowanje šložili. Wšchudžom, hdžez šo to štanje, ma wo tym hnydom škulške pschedšejščestwo šhoniež. Tuto ma šo potom hnydom poštaracž wo druge mozy, šotrez tuto rosmucžowanje pschewošmu. Še ša nabožinu poštajene hodžiny wostanu pschi tym wšchēm pošradne škulške hodžiny žhle kaž hacž dotal a placža šo kaž hacž dotal se škulške šašy. — Čži wucžerjo, šotšiz šu hižo taš čžinili, mjenujzy šo šu šo šarjekli, nabožne hodžiny džeržecž, šu i tym čžinili po namolwjenju wucžeršeho šowarštwu, wo šotrymž šmy tež tu pišali. Še to tež šich šakonške prawo. Šakonške prawo wucžeršow paš njeje ale je pschecžowo šakonšej, hdyž bychu tež po tym daššchim tež tu rošpišnym namolwjenju šakšeho wucžeršeho šowarštwu čžinili, mjenujzy nabožinu šložili a te ša nabožinu poštajene hodžiny ša te taš mjenowane šmyšlenje rosmucžaze (Gešinnungsbildung) rosmucžowanje našožowali. —

Š Lipška woššewja „Zentralverband proletarišcher Šreidenker“, šo šo ša tutu našmu nowe a žiwe škutšowanje ša wuššupjenje i žyršwe šapocžnje. A wono je šo tež hižo šapocžale. Šižo w lēče šu šo psches šhromadžiny a lēčaze šopjena pschihotowanja na to šlawale. Pšchindu-li hacž i nam do šerbšesje Šužizy, je našch nadawš, šchitacž šwoju žyršej a wěry. Šo paš

ho najlěpje a pšchedy wschēm stanje sa tebe a sa druhich, hdyž ham twjerdže stejich na tym jentym sakožku, kotryž je Jisuš Chrystus ham a hdyž wo tutym hwojim stejnischězu dawasch dobre a sjawne hweđerjenje pšches kłowo a skutk, pšches žiwjenje.

Wólby do „rady starschich“ stawaju ho nětke w Sakskej. Tute „rady starschich“ hmedža a maja ho w kóždej schulskej gmejnie wutworicž, — ale niz tak, kaž ho to bohužel nětke stawa. S wólbow do tutych radow hu ho sezimile politiske wólby a jich pšchihot ho sta i podobnej haru, kaž politiske wólby do hejma. Wutublanje a wocžehnjjenje naschich džeczi njeje pak wěz politiskich partajow ale starschichich domow. Tak buchu tež w Lubiju tsi listna postajene a pšchi tym ho to wulzy njelube sta, so sady dwoje listnow duchowny stejische; tutaj běschaj tak misowanej, jedyn pšchecziwo druhenu wustupicž; i tym bu i dobom sjawnje wobkhwědžene, so tež wschitzy duchowni ho njemóža a nochzedža sejednocicž na stejnischězu ewangelskeje schule. So tajke scžěpjenje ani ewangelskej zyrkwi, ani ewangelskej schuli, ani ewangelskim duchownym k'łěpšchemu njeje, njetrjeba ho halle prajicž. Tuž pak je čim bóle hwojata pšchizkusnosć wschěch ewangelskich, duchownych kaž laikow, kotrymž hu džeczi a džeczi dušche to najhwojeczišche a najdrohotnišche kłubo, jim tu na semi dowěrjene, so dorastnje wustupja sa to, so ho džeczom porjadne ewangelske rostwucžowanje smóžni, njech tuto rostwucžowanje nětke pšchewosnu wučerjo schule, k temu swólniwu, abo něchtón drubi, k temu fhmany a pomolany, kaž n. pšch. duchowni. Jenož duchowni pak to njebudžeja dokonjecž móž, dokelž jich možy, nětke hižo husto docž pšchenapinane, njedohahaju.

S bliska a i daloka.

Čakopiž „Bomhaj Bóh“. Tón tydženja pod tutym napišmom tu wosjewjenty dlěški nastawok je ho bjes mojeho wjedženja w čišchězěrnj pšchikunyl a ma ho tuž po tym srošymicž!

Redaktor.

S **Porshischich strom** ho k tomule nastawkej pišche (13. septembra): Dopikowar ma zyle prawo, so mohlo tuto nabožne kopjenko hwoju licžbu potrojicž. So trjebam jenož do nascheje wokolinu pohladacž. Tu je tola wscho hišchěze jara herbste a hmy tu dobri Šerbja, ale čitarjow tuteho kopjenka je jich tu jara mało. Njeje pšchewjele prajene, so mohla ho licžba čitarjow tu sdžebacžicž, kaž nastawok pišche. A kaž wo naschej, Porshischkej wokolinje, tak budže drje tola hišchěze na wjazw kónzach Šerbhow. — Budže tu tutón tydžen kn. duchowny Modersohn pola naš rěčecž. Je to wěcže něschto rjane, so tutón derje snath ewangeljator tu rěcži, ale wón je Němž a tuž njemóže herbstej wutrobje to jene, schtož je nusne, tak wutrobnje doprajicž, kaž by to je herbstej rěcžu móhl. Nunje tehodla pak my tola hebi herbsežinu žadamy pšchedowšchēm. „Bomhaj Bóh“ rěcži nětke herbsti k nam, pšchedowšchēm w nabožnych a natwarjazych a powuczazych nastawkach a budža to dale a bóle. Tuž, chzedža-li Šerbja tež woprawdže po tym činicž, schtož hebi žajadu i ertom sa hwoje prawo, durbja tutenu kopjenkej „Bomhaj Bóh“ dacž jastupicž do domow a wutrobow, do hwojich herbstich domow a wutrobow! Njech hu spikž kn. duchowneho Modersohn wěcže jara dobre a rostchěrjene wone njebudžeja nam Šerbam w praschenjach wěry a wutrobny drje tola to prajicž móž, schtož bychu herbste mohle. So pak rěka: Šerbja, dajmy k nam rěčecž nimo kłowow naschich duchownych pšchedowšchēm nasche herbste nabožne kopjenka, tak „Bomhaj Bóh“, tak „Mikionski Božok“! Tak nětoty njeje zyle šotojom se „Šerbstini Nowinami“ teho abo tamneho dla a njecha je mēč n. pšch. tehodla, so kóždy džer pšchihadžeja „Bomhaj Bóh“ pšchihadža kóždu njedželu jenož. A hdyž nichtón

druhi niz, budže tola pišchězo kn. duchowny swólniwu, kopjenko kšarač a rosdželowacž, tež w Porshischach. — Pšchi tym pak ho njepabudže-to, schtož tež „Bomhaj Bóh“ ras rospomni, mjenujzy herbste nabožne lětaki abo lěčaze kopjenka, tajke nēžde, kaž je nēmste dostawaah, u. pšch. tež pšches kn. duchowneho Modersohn. Pšchewjenty tutemu, so bychu jeho pišchědowšchiki bohacže wophtane byle a k žohnowanju byle, pšchewjenty pak hebi tež, so by „Bomhaj Bóh“ jastup namakal do domow wschěch Šerbhow a so bychu tež pšchihchle hdyž a hdyž herbste lětaki; pišchet, kn. duchowny Modersohn móže tu jenož jumu pšchicž se hwojim kłowom, a tuto je nēmste kaž jeho spikž; nasche kopjenka pak rěcža kóždy tydžen i nowa herbsti k nam ranje kaž našchi herbstzy duchowni tež!

— S **Šrodžischeza:** Prěni ras wot 1913 ho lětka jažo herbsti seminar w Šrodžischezu pod wjednistwom kn. lic. fararja Wrošata wotně, na kotrymž ho šachtyrjo studentža (š bohohł. stud. Bartko i Nježwacžidla, Nenež i Kamjenza, Njencž i Wjeleczina a podpišany) wobdželiču. Trajesche wot 16. žnježza hacž do 12. požnježza. Nasch rosriad džela bě tutón: Dopolnija ho wo herbstej rěcži rostčowachmy, potom ho spikž „Štatistycžki praschenjow wo rostžělnych wučbach ewang. a katolšk. zyrkwje“ i nēmsteho do herbsteho ertnje pšchewowšchě a potom popoldnju wot kóždeho hišchěze ras pišnje; na bližichim duju ho to rostpowjeda; dale ho porjadnje seženje hwojateho Marka herbstzy čitajche a wukladowajche. Popoldnju kn. farar naš w herbstkim katechizmje rostwucžowajche. Tež i grješkeho prěnjotneho teksta hmy do herbstěziny pšchewowšchali. Wječor šromadžowachmy ho wschědnie, so bychmy něschto herbsteho čitali, druhdy tež i herbsteho do herbsteho pšchewowšchě. W čažy seminara je kóždy wot naš žontréc w herbstej a nēmstej Božej kšučbje woltarnu kšučbu wobstarak. — Bě rjany a nauajpowucznišchi čaž, kotryž hmedžachmy w Šrodžischezu pšchewicž, a wschón džer dženiža po skončenju seminara tež na tutym městnje pšchikšučha naschemu wšokocžseženemu wjedniškej kn. lic. fararjei Wrošatei sa jeho woporniwě prózowanje a nimo měry pšchewowšchitwu pšchijimu, kotraž je ho nam w šachtyrjoch njedželach seminara dostala.

Riota, bohohł. stud.

Listowanje.

Nježa dopikowarjo a kobjudželaczerjo našchego kopjenka „Bomhaj Bóh“ hu i tutym proscheni, hwoje wudžělki na samolwiteho redaktora wotedacž. Šnydom do čišchězěrnje njech ho wotedacža wschě porjadne nabožne nastawki (prědowanja) kaž wscho drube, schtož je i redaktorom wošebje sa wosjewjenje wuczinjene; schtož ho nimo teho do čišchězěrnje wotedawa, wosjewja ho po tym, hacž jo redaktor ham sa to postaji. —

K tomu jena próštwia sa nasche: „Bomhaj Bóh“: Mamy drje jenož mało kobjudželaczerjow — Bohužel pšchi tej wulkej hwoje nascheje ewangelskeje herbsteje intelligenzy! — ale mamy jich nimale se wschěch dželow a woršchtow nascheho luda. Rad bychmy k temu wjali jemu žonstwu ruku, kotraž by dnyž a dnyž něschto napišala se hwojibneho žiwjenja a sa hwojibne žiwjenje a se žiwjenja abo sa žiwjenje naschich džeczi. Abo, hdy by to bewak činicž chyzl hnadž jedyn i naschich herbstich wučerjow!?

Redaktor.

em. W. : ja XVIII.

Samolwity redaktor farar Wyracž w Šofacžizach. Čišchěž Šsmolerjež knižicžisčězěrnje a knižarnje, šap. družstvo i wobmj. rukowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel F.

Šserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerje; knihcizšczerńi w Budyschinje a placzi šchtwórtlětnje 1,50 hr.

17. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Mat. 20, 20—23.

Nasch Šbóžnik čehnješe se šwojimi wučobnikami do Jerusalema a bě jim š jasnymi šłowami rozejtał, šo wón š čezpjenju a wumrjeczu dže, šo pak na tšeczi džeń šako stauje. Tehdy macz dwēju jeho wučobnikow, Šanowa a Šakubowa macz, š mjenom Šalomo, hromadže š tutumaj šwojimaj šnomaj š Šesukej pšchistupiwšchi a pšched nim dele panywšchi jeho ša njeju prošesche: Šchitaž, šo mojej šhnoj byšhtaj šedžakoj w twójim kraleštwje, jedyn na twojej prawizy a drugi na lěwizy.

Haj, modlešku macz na kolenomaj pšched Šnješom se šwojimaj šhnomaj — kajke jimaze šnamjo; kajke lubosne wohladanje! Wot njeje mohće wšchitke šcheczijanške maczerje wutnyč, šo dyrba šwoje najlubiche, šwojich mólicžkich šabe š modleškimaj rukomaj š Šbóžnikej, jich najlěšchemu pšheczelej, pšchijesč a šo nješmédža pšhestacž, šwěru šwoje džěczi na modleškej wutrobje nošnyč, tež hdyž žane džěczi wjazy nješku a šu šnadž hižo se štaršišteho doma do zušby wulečžite; pšchetož tež potom hiščeže, haj potom hakle prawje štaršišteho dobroproščenja potrebaju, a to šame budže wołoko nich šylna murja a šwjata štraža w špšhtowanjach tuteho šwěta. W bibliji a w šlawišnach šyrkwoje mamy došč pšchilšadow ša to, šo Bóh šwoje wušwolene graty najradšcho š pobožneho doma šebi šjerje, wošebje š tajkeho, je pobožna macz nad nimi a ša nich š horzym proščenjom š nješhjam šwjatej ruzy pošbchowata. Šdyž šo w našchim čašku š prawom škorži na młodžinu, kiž wjazy njecha pošluchacž ani Šoha ani čłowjekow, a hdyž šu w kóždym čašku domy, hdyž šorže šylšy wupłakuja na šhubjeneho šhna abo šabłudženu džowku,

hacž nimaju doma šebi žaneje winy dacž, hacž šu wšchitko činili, šchtož móžachu, wošebje hacž šu ša šwoje džěczi wobštajnje prošyli a š Bóhu šdychowali? Wš lubi nanajo a maczerje, šo byščeže wy jemu mohli hromadže se wšchitkimi šwojimi pšched stol wěcžneje krašnosče štipicž: Tu šmój mój a te džěczi, kotrež šy, o Šnježe, namaj dak; mój tych šamych žane nješšmój šhubitoj!

A kak wě tuta modleška macz se šwojimaj šhnomaj prošnyč! Šich proščenje poprawom ničšo nješobrachuje, šchtož prawu modlitwu wučini. Šokorne je — padnywšchi pšched nim dele, naležne je a nutrne; pšchede wšchem je wěrjaze, kaž šwj. japoschtol napomina: „Njeh prošy we wěrje a njebudž nješwěšty.“ Wulka, šhrobka wěra š temu šluschešche, š tutemu šhudemu Šesukej, kiž nješesche, hdyž by šwoju šłowu pošhilič, nadžiju mēč, šo budže a je hižo nětk š kralom, kiž ma čestne mēšta wudželecž w šwojim kraleštwje. A na jeho šłowje a šlubjenju čhysche tuta jacy wěra šebi dacž došč hnyč, runjež w tu šhwiłu jeho pucž pšches niškosč a šazpicže, pšches žalosč a wumrjecze džěšche. Šchto šu nasche modlitwy porńjo tutemu proščenju, nasche pšhecža porńjo tutemu žadanju? Šemškich wězow a čašnych šubłow dla šo štaramy a prózujmy, tež se šwojim modlenjom a špěwanjom a dyrbjeli tola najprjedy pytač Šože kraleštwjo a jeho prawdošč! Dušchny, wunoschny blať namatač ša tuto žiwjenje, š temu šwój džěl wješela a čješče, je-li móžno někať š samoženju pšchicž, šo mohł bješ štarosčow žiwnosče žiwy hnyč, to je něšotreuškulni najwažnišche šam ša njeho a ša jeho džěczi; kak mačo je tych, kiž hladaja na to jene, šchtož je nušne, kak mohli pšchi Šesufowym šofu šwoje mēšto dobyč w jeho raj. Šědma šmy šo my še Šnješej wołali w šwojej naležnosčci, wulkej abo makej, dha šebi my žadamy, šo byšchmy hnydom byli wuššyscheni; kak čješčo nam

ko pschi horje Kilimandscharo a Afriku wopuschezic. Bě tuto wupokasanje wot ententy hižo dawno pschijewjene. Tola, do-
kelž so ententa s tym dlibesche, mějachu nadžiju, so tam wostanu.
Tola hu so myslili, hdyž entence telko pscheczelniveho smyhlenja
pschidowěrichu. To je wulke schodzenje najcheho mižionstwa,
niz pak jeho sniczenje. Sdyž niz tam, poudze wono na druhim
městnje nascheje semje do džela sa Snjesowe kralestwo tu na semi.

Zyrkej a stat.

Nowa wožadna wustawa (Kirchgemeindevorfassung) je nětk
wojzewjena a s wuradžowanju data. Wo wschelatich dyptach je
so žiwe rosmolwjenje sajběhnylo. Tak hu czi jeni sa to, so to
mjeno „Pastor“ do zyla spadnje, kaž to tež wustawa sama chze,
a so so město teho kóždemu duchownemu mjeno „farač“ dai; drusy
hu sa to, so so runje to mjeno „Pastor“ wobthowa, kotrež je tola
tehodla to najrjeišche, dokelž reka „pastir“ (duchowpastyr); mjeno
„farač“ (Pfarrer) kaž tež mjeno „Geistliche“ dyrbitaj so wot-
stronicž. Njech tuto jednanje tež runje s tym mjenom „Pastor“
naž w herbskej rěči njepotrjechi, dha tola s tym mjenom „farač“.
Tuto wosnanjenje teho duchowneho, kotryž ma fariske džela sasta-
wacz, a tak dyrbjalo to tež wostacz. Duchowni (Pastoren) hu
wschitaj, tež fararjo; to mjeno farač mělo so jenož pschi sastojn-
skich, fariskich dželach trjebacz. — Tola wěšo wot tuteho wučinje-
nja njewotwišuje wobstacze a pschichod nascheje zyrkwoje, ale wjele
bóle wot zyleho powichitkowneho kaž nadrobneho sarjadowanja.
A so by tuto so naschej zyrkwi a pschichodneje synodže derje ra-
džilo, sa to měle so tež wožadny kaž wožadny sobu prózowacz.
Ale wschaf: wot tuteje wustawy wotwišuje drje sobu to wob-
stacze nascheje krajneje zyrkwoje w Sakskej, Snjesowa zyrkej jako
tajka pak njepadnje ani s jenej hubjenej wustawu ani tež psches
namožen a njepscheczelnostwo wychnosčow, ludowych komorow,
partejow, jenotliwcow! Wona wostanje, a by-li wona nětkle
ta czerpjaza zyrkej byla, wona junu budže tola ta wyskaza!
A s nej sobu czi, kotřž je je žiwe kamjenje a staty hu!

To jene, na cziž nascha krajna zyrke khori, — a runje tak
nasch stat kaž kóžda gmejna, — to hu te zyle njejažne, njewěste
pjenjezne praschenja. A kaž to hewaf nětkle prajimy: „Tak to
dale njeudže!“ tak dyrbinny my to tež w zyrkwinych prajicž.
A tola dyrbi po woli naž wschěch nascha zyrkej dale bywacz,
skutkowacz! Tuž je na wschitkimi stawami zyrkwoje, so jej wu-
pomhaja s tuteje njewěstosče; je to nadawf, pschikluschnosč kóž-
deho jenotliwego stawa nascheje zyrkwoje kaž pschedy wschěm woža-
dow a zyrkwinych pschedstejiczerstwow a zyrkwineje wychnosče.
So měli tu na pjenjesach bohate stawy dobreje skladnosče, hwoje
wožadze a zyrkwi s darom, s wotkasanjom lubosč wopokasacz, to
njech je tu jenož naspomnjene. Tak tón pjenjes njeby s hubjeny
byl, ani na to abo druhe waschnje. Je dže tola hritwa sažo
spadnyla storo hacž na najnižšo! Budž tu tež na tón „džekaf“
dopomnjene, kotryž je hwoobodny wot dawkow. —

W „Sserbiskich Nowinach“ pižasche njedawno něchtón wo
herbskej ewangeliskej zyrkwi a lubjesche wjele. Sda so nam, so
by nětkle runje na cžaku bylo, so bychmy něšto wjazy wo tym
shonili. Ssmny wscheho jara potrjebni, tuž bychmy hižo sa dobru
radu jara džakowni byli a hiščeže bóle, bychu-li so nam pucze
pokasale, po kotrymž wuidžemy se wscheje hubjenosče.

S bliska a s daloka.

Stowna sšhadžowanča herbskeje studowazeje młodžiny je
dožwojeczena. Bě wožebita a wožebna! A ta khwalba, kotraž

je so jej bohacze dawala, bě saškuzena! Džaf Sserbow kłuscha
jej! Ale runje tehodla, dokelž tole wscho wuprajamy, njesamjel-
cžiny to druhe, to pschecze, kotrež hmy wušklychlei s Lubijskich,
s Budejczanskich a s Nježwaczidlskich stron, s luda, s inteligentny
a je hrijedžiny studowazych, mjenujzy so by so zyle dželo hlow-
neje sšhadžowanči jako posožilo na wsch, na hranizy Sserbow,
wchudžom tam, hdyž strach hroju. A temu tu sšhadžowanča je
najprjedy, s temu je so saškuzila. A tam wotkach směje sšhadžo-
wanča, je-li někač sarjadowanča pschi dželarowym kaž sabawnym
džele pschi žebi herbski „lud“, tón lud wschěch woschtow, mužiskich
a žonskich, staru a mlody, khudy a bohaty. W Budyščinje to
njebě tak pschi wschěm bohatym wopncze džiwadla! Tón lud,
kajkiž jón hewaf sšhadžowanča witasche, tam njebě. A tutón lud
chze mēcž a dyrbi mēcž džel na džele kaž na sabawje studowazych
a to nětkle bóle hiščeže hacž prjedy. Tuž tehodla njech studo-
wazy to jene cžinja a teho druheho so njewostaja!

We Supoji hwojeczachu njedželu, 12. septembra, hwojedžen
smutkowneho mižionstwa. Smutkowne mižionstwo je nětkle to
najnusnišče dželo, kotrež ma kšchesczaniska lubosč, kšchesczaniska
zyrkej, kotrež maja kšchesczenjo dokonječ na naschim ludu, w na-
schim kraju. A tutemu dželu wabicz a pomhacz dyrbjesche tutón
hwojedžen, kotryž so we Supjanskim Božim domje se herbskej a
němskej Božej klužbu hwojeczesche. Bě rjenje, so bě Boži dom
hiščeže w psche žnjoweho džakneho hwojedzenja. Na herbskej
Božej klužbje mějesche hwojedženšte předomanje s farač Mjerwa-
Butečanskim wo 1. Mojs. 4, 3—10. „A naschemu mižionste-
mu hwojedzenjej je stareho powjedanja dwojake praschenje a dwoj-
ake wotmolwjenje“, rjekne hwojedženški předar na saškuzku tuteho
teksta a wušklychlei s njeho jezchowazej prascheni a wotmolwje:
1. Bože praschenje: Sdže je twój bratr? a wotmolwjenje cžlo-
wjeka: Ja njewěm. 2. Praschenje cžlowjeka: Sšm dha mo-
jeho bratra wajchtač? a Bože wotmolwjenje: Sšob twojeho
bratra křwě wola ke mni wot semje. — Němski hwojedženški pře-
dar bě žebi sa tekst wušklychlei Jana 15, 14—16 a pokasa hwoje-
dženštej wožadze: Snjesowe pscheczelnostwo s wučomnikami.
S njeho žorli so prawa lubosč s naschemu dčelu a prawny spo-
možny skutk. — Jeli so hwojedženški předar po wunoschu hwojedženšteje
kollekty mēricž, staj předarjej wutrobny sa nufny a wulzy wazny
skutk smutkowneho mižionstwa sahorikoj. Je so wscho hromadže
nawdalo na 450,00 hr. Je to rjany hwojedženški dar s maleje
wožadny. Worišchenny hu hwojedžen psches spěw zyrkwinskeho
khora, kotryž pod wodženjom kn. kantora Rychtarja sanjeke:
„Sso, lubosč Bójska, modli s tebi.“ Němsku wotkatnu Božu
klužbu sastawasche kn. farač Waktar-Nježwaczidlski. Swojedžen
bě rjany a džaf sa to kłuscha kn. fararjej Wrosakej a jeho hwojbie
kaž hwojedženšimaj předarjomaj. Džaf budž tež tu wuprajentny
wojčestemu towarštwu, podpjeraništemu towarštwu, młodžinje,
spěwarjam a spēwarštam a Supjanskej wožadze kaž tež wschěm,
křž bčhu s daloka pschikhwatali a hwojedžen sobu porjenšchili.
Njech wušklychlei hwojedžen pschicze dobre plody niz jeno we Supjan-
skej wožadze, ale po zylim kraju, njech sšbudžena lubosč njewo-
litwuje, ale njech pschibywa a njech dohwoja jich wjazy a wjazy
wutrobom sa tuto dželo w Snjesowej winizy!

Wistowanje. P. M. w R. sa XIX.

Samolwity redaktor farač Wyrzacž w Možaczizach.

Cžisčez Ssmolerjez knihicžisčezernje a knihatnje, sap. družstwo
s wobmj. rukowanjom w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pílnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatož
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje džělat
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wołpočń ty.

Z njebjes ma
Njech čí křma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel! F

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knižiczišćežerni w Budyschinje a płaczi šchwórtlětnje 1,50 hr.

18. njedźela po šwjatej Trojizy.

W. 42, 2—6.

Rajwjetšcha nusa a jeniežka šbóžna wěštojez.

I. Nasch čaž je ja nasch lud a j tym tež ja kóždeho w nim čaž najhłubšeho hubjenstwa, dokelž wopušćenje šmy wot zylého šwěta. Nasch lud ruma so nětko domej, šwójbje, kotruž jedyn šchiž po druhim, jene domapytanje po druhim trjehi, so wjazy k rošomej nješčińdže a škóncznje zyle wotemrjeta je žiwjenju a temu, šhtož jej pschinješe. Wón nješmě so wjazy šam wobknežicž, ale dyrbi so wot druhich wobknežicž a wot nich šebi přjódkpišacž dacž, šhtož čžinicž ma. Něhdy běšche najmóžnišči lud, nětk najnjemóžnišči, njemóžnišči hacž wšchitke male ludy, kotrychž w přjedawšich čažach šedy šedžbu mějachny. Wly nimamy wjazy žaneje šamžncje wole, ale dyrbinj woli druhich pošluchacž. A ta žana dobra njeje. Naschi nješchecželjo chzedža naž w kóždym nastupanju šnicžicž. A k temu dyrbinj po jich woli šami pomhacž. Wly dyrbinj šebi šami šwój row rycž. — Š temu pschińdže wobštajny njeměr w kraju, dokelž poměrnje mala licžba knježstwo na so torhacž chze a pschi tym na šěpsche luda njehlada. Šdyž jenož w o ni knježa, potom njech lud kónz wosnje. Tak nješchińdžemy k žanemu měrowemu džělu, kiž nam tola jeniežy pomhacž móže, tak njetrjebamy so džiwacž, hdyž wšchědneho šhlěba wjazy njebudže, ale mjenje a to male pschezo dróžšche. Tak nješnježi žadny porjad w kraju a žana prawe čžesč a žana bojoseč psched wšchnosčju. Šdžež pohladamy, widžimy hubjenstwo. A kaš šrudnje šteji tehodla hušto došcž tež w domach a šwójbach. Wšchelaka štaroseč, šchoroseč, šažna šmjercž, njepoklušnosč tnych džěcži pschecžitwo štaršchimaj knježi w nich.

Alle to wšchitko, hacž runjež je jara šrudne, to najhórsche njeje. Še wšcheho teho wuškadža hišchcže čžezšche, to najčžezšche: so wutroba šapocžnje na Bošy dwělowacž, so šo prascha: je dha woprawdže jedyn Bóh, njedyrbjač nam w tajkej nušy pomhacž, šwoju hnadu a šmilnosč nam wopokasacž? Še dha Bóh woprawdže Bóh luboseče, mohł dha šewak nam dacž tak čžezžo čžerpicž? Tak dže šo jich wjele w našchim ludu, hdyž to wulke, powšchitkowne žakofšne hubjenštwo widža, kiž je na naž a nasch lud pschischlo a kotrehož kónz j žyla hišchcže njewidžimy. Dha je jich jara wjele tež pražilo: žadny Bóh tu njemóže byčž, hdyž tajke pschipušcž. Šewak by dyrbjal se šwojej wšchekomozu našchemu hubjenštwu kónz čžinicž. Alle budže dha wutroba pschi tajkich myšlach měrnisha abo niz wjele bóle wjele njeměrnisha? Šhubi Boha, šhubi pošlene we wichorach tuteho čžaža, k čžemuž šo džeržecž móže, nima žaneje pomožy wjazy, hdyž j našchim psalomom škorži: šhto rudžish šo moja dušcha a šy tak njepokojna we mni? A šo njeby woha dušcha k žanemu měrej pschischla, pschistupja nětko tajzy, kiž šu dawno wšchu wěru a Boha šhubilč a hanja, kaž je šo Davitej w jeho nješbožu šchlo: hdyž je twój Bóh? Nimamy prawo, hdyž šmy dawno wšchu wěru do Boha precž čžignyli. Čžinicže, šhtož šmy my dawno čžinili. Tak pytaju wšchak nětko se wšchej mozu našchemu ludej wěru j wutrobj torhacž. Dha nadpadnje hłuboka hórka boloseč wěrzazu wutrobu. Šhto dyrbi na to wotmošwicž? Wona nj e ch a šwojeho Boha pušcžicž a tola tež jej to praschenje pschińdže: kaš dha, hdy bychu tamni tola prawo měli? Tak knježi luty njeměr w njej a j hlybinj dušche pošběhnje šo wolanje po Bošy. Žako jeleń jachłi po šmnej wodže, tak šdychuje moja dušcha, Božo, k tebi. Wěrzaza wutroba, kiž je přjedy w šwojej wěry šwojeho Boha a psches

njeho mēr mēla, nejsnaje žaneje wjetscheje boloscze, hač hdyž čuje, so na tym je, jeho shubicž. W njej wozuczĭ potom to najhorzische žadanje: daj mi sažo tvoje hnadne woblicžo wobladačž a tvoju pomoc shtoničž. **To je najhorzische boloscž**, kotruž čłow- stwa wutroba sačzuwacz mõže, hdyž po Bosh žadanje ma a Bóh swoje woblicžo psched njej skhowa; **to je najwjetscha nusa**, kiž na nju pschińcz mõže, hdyž wćricž chze a nimale wjazn wćricž nje- mõže. To je nusa, podobna tej, kotruž našch Anjes a Ebóžnik na skhizju sačzuwasche, jako wolasche: mój Božo, mój Božo, czechodla sŷ ty mje wopuscheži! Boha sŷhubicž to wschal rēka, wschitko sŷhubicž. Alle schtōž taf po Bosh wola, tōn hischeže sŷhubjenty njeje w swojim hubjensstwoje, wón mõže a budže jo pschewinncž.

II. Sčto rudžisŷ ty sŷo, moja duscha a sŷ ty taf nepofojna we mni? Čžakaj na Boha: pschetōž ja budu sŷo jemu hischeže džakowaczž, so wón mi pomha se swojim woblicžom. W tutych sŷłowach wupraji pobožny spěwat **jenička wěstoscž a sbóžnu na- džiŷu**, kotraž sa Bohu cžwilowanu cžłowstwu wutrobu na semi tu je. Na tutej seji nam wschal ničžo wěste njeje. Ženje wschal njewěny, sčto jutse budže, w nētežisŷich njeměrných čžakach to haŷle prawje njewěny. Dženka mamŷ hischeže nēščto, jutse sŷnano ničžo wjazn, dženka sŷny hischeže strowi; jutse sŷnano zple hubjenti, dženka mõžemy hischeže dželacz, jutse je nam sŷnano kōžda mõžnota k temu wjata. Ženož jene je nam wěste: našch Bóh a jeho pomoc. Těhodla: sčto rudžisŷ sŷo moja duscha a sŷ ty taf nepofojna we mni? Alle jene wschal dyrbinŷ čžinicž a jene jenož mõžemy čžinicž: čž a k a j na Boha w sŷylnej wěrije. Sdyž jeho mašč, našch wschal skōncžnje dosčž a s dohom to najlěpsche. Wón mõže tebi wschitko sažo dacž, sčtož sŷhubił sŷy, niz jenož seń- ŷke kubla, ale pschede wschēm tež nowu skhobloščž a mõž. tež czežke snjesčž a pschewinncž, nadžiŷu a wěru, kotraž jeho njepuscheži a nam njedawa sawutlicž! — **To čž a k a n e** wschal nam jara czežko padnje. Sdyž sŷny přjedy w sŷožu živi bŷli, dha sŷo nam dnŷ taf rucže minychu, pschindže pač czežki skhizž, potom chze sŷo nam sđaczž, kaž bychu dnŷ jenož pomaku nimo lěse a ny docžakacz njemōžemy, so sažo hinosche lěpsche čžakŷy pschindu. Alle našch Bóh sŷo huŷto dolho je swojej pomozu komdži. To je israelski lud huŷto dosčž, to je Žesufowa macž w Kanje shtonila, to sŷny wschitzy hžom w swojim žiwjenju s wulkej srudobu sŷonili, to dyrbi nētko našch zŷly lud w swojim czežkim njesbožu sŷhonicž. Wón budže nam sŷnano hischeže dolho dacž na swoju pomoc čž- akacz. A s tym ma swoje sŷbōžne wotpohlady. Čžłowjeł, kiž je w sŷbožowných dnjach sŷo huŷto mało dosčž wo swojeho Boha staral dokelž mēnjesche, so jeho s žŷla njetrjeba, dyrbi jo potom sŷhonicž, kač daloko bjes Boha pschindže, kač ničžo njeje a ničžo njesamōže, hdyž Bóh jemu swoju pomoc a swoje žohnowanje njespožči, kač zple wot njeho wotwihuje. Žadanje po nim dyrbi we wutro- lje haŷle sažo mõžnje pschiběracž a to pōsnacze, so Bóh tola to najwŷsŷische a najlěpsche je. Tajke pōsnacze pschindže pač čž- owjetej huŷto jara pomaku. Těhodla dyrbi tež Bóh čžakacz se swo- jej pomozu, dolho čžakacz. A njeje dha hžom njes čžłowjekami taf, so čžim czežicha skōscž je, čžim dlēje traje čžak khostanja sa skōstnika? Našč zŷly lud, ny wschitzy sŷny sŷo czežko pschěhrě- schili na našchim Bosh s tym. so mamonej sŷlužachny a niz Bohu, so sŷwētej pschiwihowachny a jeho wječelan a wot Boha sŷo wotwobročowachny hžont dolho lēta, so na klōšč sazŷiwariow Bohu poŷluchachny a niz na jeho sŷłowo. Trjebamy sŷo dži- waczž, hdyž nētko tež čžak našcheho khostanja dolho traje? Alle tola: čžakaj na Boha, čžakaj na njeho s polnym wěrijazym dowě- rjenjom wot jeneho dnja k drugemu, wot jeneho lēta k drugemu. Bodarmo jo nječžinisch. Sčtōž Bohu wschōn sŷo dowēri, Bóh teho nihdy njepuscheži. To wē tež pobožny spěwat našcheho psal- ma. Sacž runje jeho njesbože žakostnje czežke je, wŷika tola we

wschej swojej srudobje — **w sŷbōžnej wěstoscži a nadžiŷi**: ja budu sŷo jemu hischeže džakowaczž, so wón mi pomha se swojim wobli- cžom. We swojej wěrije je Boha sažo namakał, kaž tež Žesuf na skhizju po swojej bolostnej skōrčbje tola skōncžnje wschōn sŷbōž- ny wola: Wótze, ja porucžu swoju duschu do tvojeju rukow. Sdyž je jeho hodžina pschischła, dha se swojej pomozu s molom sŷo sŷewi.

Dha pač sŷo budže podacz
Sdyž jemu sŷwětnŷ sŷy,
So budže hrěchi wodaczž,
Čže wumōž se srudžbŷy,
Kōnž čžinicž wobčežuoscze,
Dacz trōschtnu wutrobu,
A pomhacz se wschej skōscze,
Kotruž sŷy wŷtał tu.

Taf mõžemy wopradowže s Pawołom Gerhardtom spěwacz. Bóh njemōže swoje sŷłowo a sŷlubjenje lamacz: wolač sŷo se mni w čžakŷu teje nŷŷy, dha chzu ja čže wulksŷch; cž; pōjće sŷem se mni wschitzy, kiž sprōžni a wobčeženi seže, ja chzu waš wofschewicž; hač by tež žona swojeho dželēča sabyla, dha ja tebe wschal nochzu sabhecž, je wón rjeł. Alle wón ma swoj čžak a tōn je hinaŷki hač našch. A njewěsŷ dha, hač niz hžom nētko na naš a našchim ludu se swojimi czežkimi domaphtanjami a khostanjam sažo džela, so by naš polěpschowal a nam sažo horje pomhał, naš wucžil. Boha sažo namakacz, kotrehož lēchmy storo sŷhubili? Wěscze čžini to. Jeho khostanje je sačočatk jeho pomozu. Taf kraŷnje budže skōncžnje jeho pomoc sŷo sŷewicž, so wutroba hinač njemōže, hač s horzym džakowanjom jeho kwalicž. Kaž wótse duscha přjedy w swojim njesbožu wolała je po Bosh a k Bohu, wótŷischo hischeže budže w swojim čžakŷu to džakowanje sŷo horje sŷbēhncžž k Bohu, so je wscho njesbože wobrocžil a wot njeje wsał. Alle njesabhecžny jo, jenož hdyž je duscha přjedy po Bosh jachlika a sŷdchowala, potom budže wot njeho dostacz s bohatstwa jeho hnady a sŷmilnoscze, so s horzej wutrobu sŷo džakowaczž dyrbi, a jenož hdyž prawje a w o b s t a j n e sŷo džakowaczž wufnje, směje wobstajne žohnowanje wot Bōžeho žohnowanja.

Njeplacž, Bóh čže wulksŷchi,
Sdyž ta duscha kurči.
Dže sŷo tebi hubjenje,
Na tebe wscho bōrcži,
Wolač ty,
So wón by
Snadne sŷłowo prajil,
Srudžbje mēru stajil.

Samjeň.

Sčto wscho njenasŷhonicŷ, pucžujo pschēž Sgerby.

Naŷajtra bēch potom dužn do domjazeje wjeski. Že to nēščto wōkebne a wōkebite, sčtož tu sačzuwasch, hdyž po dolhim čžakŷu dužn do teje krajiny, do teje wjeski pschindžesch, kotraž je čži domisna! Domisna! Sčty sŷebi do žŷla hžo ras rospominał, sčto wscho tuto jene sŷłowo a to, sčtož wone wosnamjenja, ma na sŷebi a we sŷebi? Domisna! Macžetnej ruzh to stej, kotrež mje kivatej, kotrež mje k sŷebi cžehnjetej, kotrež mje wobjimatej s luboscžu macžetnej! Domisna! Sažo pač wona kaž mēschnisŷta postawa, kotraž sŷo psched tobu skēha a bywa wjetscha a wjetscha, kotraž swoju prawizu k njebjesam sŷbēha a se swojim kŷutnym woblicžom čži džerži žŷle wulke arēdowanje — a to pokutne, kŷo- staze! Domisna! Sčny ty tvoju domisnu hžo wobladał w tutej a tamnej postawje? Njejsŷy- li to. hlej, njejsŷy sŷebi hischeže ženje taf prawje rospominał, sčto to je: domisna! a sčto wona čže!

Doma, doma rjenje je,
 A domu lubosć cžejnje mje,
 Hdžež hpm džeczo wotujany,
 S rjanym bantom potwijany,
 Tam mi lóšcht a sbože kće:
 Doma, doma rjenje je!

S. Sejler.

Diafonišy.

Němsta na 96 maczerńych domow sa diafonišy. Sčto pod „maczerńym domom“ srosymicž mamy, hū cžitarjo a cžitariki najšeho kopjeńta spósnali s nastawkow, kotrež psched krótkim wo Draždžanškich diafonišach a jich maczerńym domje w Draždžanach wošjewjachmy. Tute 96 domow licža sa hwoje na 25 000 diafonišow. 2520 s nich sastawaju hwoju službu na 2209 městnach abo stazijach sa džělo na mlodžinje, na džěczech w tych wjchelakich sa to wuhotowaných domach; tute služba wošebje džělaczerńskemu ludej! Dale hū 112 diafonišow w 40 domach sa woczehnjenje, 203 w 77 hrotownjach, 331 w 78 wufhowarnjach (Rettungsanstalten), 154 w 65 schulach sa domjaze džělo. Jich 6381 džělaju w 882 fhorownjach, kliniakach, haptkach, 884 w 401 domje sa bėdnych a starych, 4693 na 3412 stazijach wošadneho džěla, 445 w 100 domach sa wotfhorjaznych a sa f chore džěczi, 476 w 38 wustawach sa hlupnych a epileptičkich, 160 w 8 wustawach sa hludnych, 69 w 40 domach sa džělaczerki, 250 w 46 Madleninnych ašylach, 88 w 76 hojernjach na pluzu fhornych. We wulkej wójnje bė jich wjazh dŕž-li 9000 we lazarettach, s nich sažo 2500 pschi froneže. Wob lėto trjebaju tute 96 maczerńych domow na 13 millijonow hriwonow sa hwoje potrebnoscže. Njeje to jene hobriše džělo fšeseczanskeje woporniwije luboscže — njech tež nj-pschipošnate wot tych partejow a wyschnoscžow, kotrež tež zyrkej a jeje prawa pschipošnawacž nochzedža. Hdŕ by stat tute hobriše džěla pschewsał — a to bjes teje nětko tam wšchudžom skutkowazeje fšeseczanskeje luboscže — sčto by s teho nastalo!?

Zyrkej a stat.

Do nasčeho cžaža hluboko pohladajch a jeho ducha sejnajesich — s fšepotanjom a se žarowanjom — hdŕž nětkle ledžbujež na te rosprawe, kotrež nowiny pschinoschujaju wo tym prozežu pschecziwo komunistam s Weifensee. Tutón prozež hū w Berlinje wjedže. Džeń 25. septembra dónđe pschi tym f wótrym rosšadžowanjam mjes pschedŕydu fudnistwa a mjes jenym s tych sakitowarjow wobšoržonych. Jako bė pschedŕyda prajil, so hū někotre praschenja sakitowarja njesafonšte, sawola tutón mjes druhim: „Ja safon sazpiwam! Ja chzu wėrnoscž namafacž!“ W dalschej rosmotwje wón hiščeže pschistaji: „Safon njeje nam žana mėra; safon je nam to, sčtož ny s njeho sežinimy!“ Tak tutón wucženy teho safonja. Jeho fobusafitarjo wopuschčezichu na to ostentativnje fudnistwo.

Tak je to na městnach, hdžež dyrbi prawo dohrywacž! Se hamfnej mėru dyrbiš mėricž, sčtož nětkle s městnami želesnizarjo cžinja. Minister, wyschnoscž je sakash a wufash wudala, kotrež praja, so želesnizarjo nimaja prawo, hamomóznje želesniske wosŕ pschepytowacž a wosŕ sadžeržecž, kotrež hū jim s tymi wėzami, kotrež fhowaju, njelubja. Želesnizarjo pak runje tole cžinja a to je samyšlom, so bychu pokasali, so stat — žane prawo nima.

Kak móhlo to sfónčnje hinał byčž. Stat, wyschnoscž pomhašje a pomha bracž a rubicž prawa fšeseczanskich zyrkwjom. Woni mėnjachu, so tak safožf dnjesoweje zyrkwje podryja, a nje-

domidžachu, so s tajkim spocžinanjom hēbi hamym safožf podrywachu. Sčtož mēni, so druhenu jamu rŕje, ham do njeje padnje! — —

W Lubiju hū nětk tak daloko, so „rada wuczerjom“ wošjewja, so w Lubijskich schulach nabožne rostwucžowanje wot nětk wuczeriske mozh posficžuja, kotrež s wjetšeho džěla do wuczerstwa ludowych schulow nješluscheja; wuczerjo ludoweje schule hū hō hacž na někotrych sarjekli, nabožne hodžiny, kaž hēbi je safon žada, džeržecž. „Wuczeriska rada“ hēbi tehodla žada, so bychu staršchi, kotřiz chzedža hwoje džěczi do nabožnych hodžinow fšacž, to hacž do 29. septembra schulskemu wudžerjej wošjewicž; prjedŕ hū njemóža schulske hodžiny sa pschichodne polłeta wošjewicž. — To by, kellož wėmny, nětko prėnje městno nasčejje domišny bylo, kotrež tak s cžažom postupuje. Kotra s naschich wšow budže ta prėnja?

Podobnje kaž tu we Lužicy, wustupuja katolskŕ staršchi tež hewaf w Sakskej sa hwoju katolsku konfesionelnu schulu a to hamo se schulskim strajkom. Tak šonimy s Plauena wo tajkim wojowanju; bė tam tež jena šhromadžina katolskich staršchich, kotruž chzŕchu njezŕkwinszŕ a s zŕkwje wustupjeni kasŕcž, tola bjes wuspėcha. Na 600 schulskich džěczi tam hižo strajkowasche, po tutej šhromadžinje hū jich licžba hiščeže wo něšto porwjetšchi. —

S bliska a s daloka.

Serbiska prėdariska konferenca wotmėje hwoju Michalstu šhromadžinu sčtwórit, 7. oktobra, popošdnju w 3 hodžinach Serskim Domje. S nišnyimi a fhutnyimi praschenjemi ewangelskeje zŕkwje kaž naschich wošadow wošebje smėje hū sabėracž, a tom cžim bóle, dokelž hū bórŕy tež krajna hŕnoda seńdže, kotrež hūobustaw je pschedŕyda konferenzŕ, f. farač lic. Wrošaf-Grodžicžanški.

R rospominanju.

Njedaj hū žanemu dnjej minŕcž, bjes wošebitych dobrych skutkow, wužitnych rėčow a wošebite dny s nėčim wufnamjeń, sčtož tebi samože dopomnjecže na nje lubosne sežinicž. Dai kóždemu wošebitemu dnjej něšto wošebite, sčtož hū ja tón wošebity džeń wošebje hodži.

Šomŕŕil hēbi husto, wošebje na kónzu kóždeho tydženja, hdŕž je móžno na kónzu kóždeho dnja na tón stajnje wėstŕ, pschezo njewėstŕ, pschezo bliski a s kóždym wofomifnjenjom bližŕchi kónz twojeho krótkeho, fhwatniwego, wažneho podróžnistwa na jemi!

Hdže hū ty? Ty hū w ruzy wšchomózneje luboscže! Hacž hū fhorŕy abo strowŕ, ty jenemu fšluschesch; morowŕ abo žiwŕ hū ty jeho.

Njesadwėluj! njewidomna wótzowiska ruka dyrbi tebi husto widomna byčž.

Ani hodžinki njemóže Woža ruka, sčtož je stworika, wopuschčezicž; wona wšchitlich žiwŕnych a morowŕnych f jenemu kónzej wjedže.

Wistowanje: T. w B. sa XX.

Samolwity redaktor farač Wŕygacž w Nošacžizach. Cžiščž Ssmolerjež knihibicžisčezėrnje a knihaŕnje, sap. družŕstwo s wobmj. rukowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statek
A twój swjatoł
Zradny je.

Za slaw sprócnu
Napoj mócnu
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědny dny;
Džěň pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! P

Šserbske njeđželske kopjeno.

Wudawa so kóždu kóbotu w Smolerjez knihičisčezěrní w Budyschinje a placzi šchtwórtlětnje 1,50 hr.

19. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Jeř. 55, 8 a 9.

Je šakladna wěrnosć našeje šchesczjansteje wěry, so Bóh wschitko widži. Žadny šlepy wušud, kiž na jeneho šbože a wješele, na drugeho nješbože a šrudobu šezele, abo morwe šakonje pschirody, po kotrychž so wschitko štanje, nješnježa nad nami, ale Bóh tón šnješ. Wschitko štanje so po Božej woli, psches Božu móž. Bóh je, kiž lóšt a wětry wodži, tež wschitke mřózele. Bóh wodži historiju ludow, kaž žiwjenje kóždeho jenošiweho čłowjeka. A šhtož Bóh čžini, wscho dorbe je. Wón wschak je wschehomudry, haj wón je lubosć; tehodla njemóže žane druge myšle měč, hacž myšle měra a šboža, a wschitko dyrbi k našemu lěpschemu šlužicž. Šak krašna je tuta wěra! Wona pošwlni a šměruje, trošchtuje a wobšboži wutrobu, wona wosnje šrudobje jeje hórkosć, wobčežnosćam jich žahodlo a šamo šnjereži jeje štrózele. Derje temu, kiž to wěri; tón je derje ššhowany we wschitkich wíchorach a njemjedrach šwojeho žiwjenja. Šak k wobžarowanju pak šu čži, kóšiz tutu wěru nimaju: Woni nimaju žaneho šškita pschecžitwo ššumjazny šolman horjow a nješbožow, štarosćow a nuš. Žadny džiw njeje, so wjele wot nich — a to runje čži najlěpschi — do šadwělowanja šapadni.

Mašch ty tutu wěru, luby čžitarjo? Je wona we twójej wutrobje tjewědže šakožena? We našim čžaku šhabla wschitko, niž jenož w politiškich a hospodařškich naležnosćach, ale tež we nabožiškich wěrnosćach. Žich wjele wojuja tež pschecžitwo wěre do Božeho wodženja a pytaju jako njwěrnny dopokajacž. A my njemóžemy přecž, so wopradowže to a šanne po šdacžu pschecžitwo tutej wěre šwědčži, a tehodla wobčežuje w našich dnjach to

praschenje: šak šnješe so to š našch; wěru do Božeho wodžerja? wjele wutrobom. Wěšče šy tež ty so husto šak praschal a ty žadach šebi po jašnyu wotmoloženju. W našim tekšče datwa jo Bóh šam.

Moje myšle nježu wasche myšle a wasche pucže nježu moje pucže, praži tón šnješ.

W tutych šłowach našeho Boha wupraži so

1. hórka wěrnosć,
2. šbóžna wěrnosć.

1. Šo Bože myšle š našimi myšlemi husto psches jene nježu a jo šu Bože pucže husto žyle hinasche, hacž te, kotrež čžemy my hieč, to ničto přecž njemóže. Šdnyž na rjanym dnju psches pola a šona džemy, dha wušnajemy š psalmištom: šnježe, šak šu tvoje ššutki šak wulke a šak je jich šak wjele. Ty šy je wschitke šak mrdre wuštajil. Šj. 104, 24. Ale hdyž potom wiđim, šak šrajne wojowanje wo žiwjenje w pschirodže šnježi, šak to šylušche to šlabiche podušnež pyta, šakte wupušćenje nje-wjedra, powodženja a šemjerženja dokonjeja, dha wotucži w naš to praschenje: Štanje so to wopradowže psches Bože wjedženje? Je to mrdre wuštaiene? Abó šponi na historiju Božeho wušwoleneho luda. Šako běšche Bóh ššraelške džecži š Eghptowškeho wotrocžkowsťwa wumohl, dha šu šebi wěšče myššli: něč pomjedže wón naš na runym pucžu do kraja, kotryž je wóžam šlubene. Ale šhto so šta? 40 lět dyrbjaču w puščinje pschewmacž, a wot wschitkich, kóšiz běchu š Eghptowškeje wuczahnyli, šu jenož 2 do šlubjeneho kraja pschishli. Šponi na to, šhtož je so w pošlednich lětach w našim ludu štało: na tu wóžnu, kotraž je ša jich wjele šamjeň pohóřščenja a nastorka; — šak móžesche Bóh tutu žakostnu wóžnu pschidacž? Njebh wón je

Swjast laikow zyrkwje a wólby.

Swjast laikow zyrkwje (Volkstirchlicher Laienbund) je to s'jednocženstwo zyrkwins'izh smyšlenny'ch c'zlowjekow, kotrež so n'ětke wošebje i tymi nušnymi a wažnymi praschenjami zyrkwje saběra. Za nusa zyrkwje a nascheho c'zaŕa je tuto s'jednocženstwo swjedia. Wobzarowacž dyrbumy, so je jich hiščeže wjaz wošadow, w kotrychž so to s'jednocženstwo sašydlicž ujemožesche. Šcho je na tym wina, liwkošč w'ošadny'ch abo to stare wotwlatowanje naschich ludži, wot wscheho, šchož s'jednocženstwo, towašitwo r'ěka? Šsobu to pr'ěnje žadanje nascheho c'zaŕa pač je, so so s'jednocžuju c'zi, kiž to ŕamžne sastawaju, potrebaju, wuži-waju, podpjeraju. To tola runje nashchi ratarjo nashonja i ŕwo-jej šchodže n'ětke w hospodašskich praschenjách. Ratarjo njejhu s'jednocženi do žyŕka, tehodla tež w tutym c'zaŕu, h'džež žyŕk, s'jed-nocženstwo, sarjadowanie, licžba rosriŕa, teho wliwa nimaju, kotrehož potrebaju. Runje tač pač je to w zyrkwinskim, a runje tač i tym zyrkwinskim swjakom laikow! Š wulkeho džel'a ŕu to ratarjo, kotsiž tu nasdala steja.

A n'ětk ŕu wólby psched durjemi! Džeŕ 14. novembra p'ón-đžmy wolicž do sakšeje ludoweje komory. Me koho? Žako šchescženjo a zyrkwins'izh chžemy tola jenož wolicž ty'ch, kotsiž šchescženjo ŕu a zyrkej sastupuju. Duž je so spomnjene s'jed-nocženstwo pola 4 politiskich stron Sakšeje napraschowalo, kajkeho stejnischěža w tutych w'ězach maju; pola njewotwiŕny'ch so njeje hašle wopraschalo, dokelž ŕu tuczi wustup i zyrkwje sa hešlo icžinili. Š tutemu hešlu pschypadnu duž tež wšchitzh, kiž h'šob njewotwiŕny'ch dadža. W'óže to šcho, kiž je šchescžan a duž ŕebi zyrkej hiščeže n'ěšcho waži?!

Žodamy tu te praschenja, i kotrymiž je so naspomnjene to-wašitwo wobrocžilo na n'ěmšto-nasionalnu, n'ěmštu ludowu, n'ěmštu demokratisku a sozjaldemokratisku stronu. Tute 11 pra-schenjow wobšchinnu te najwažnišche dypki, wo kotrymiž so mješ statom a zyrkwju dojednacž dyrbi, kotryž pač ŕu i dobom te praschenja, i kotrymiž so k'oždy jenotliwy sab'ěracž dyrbi, so by dorosymit, wo kelko so do žyla n'ětke jedna, h'dyž so wo zyrkwju a jeje pschichodže r'ěči. Tute 11 dypkow ŕu tač te wjaz hacž 300 000 w'ólbošmanjny'ch wolerjow, kotrež do tuteho swjaska ŕuscheja, sa ŕwoje icžinili.

1. Žadamy ŕebi, so so te psches wulkostatnu wustawu (Reichsverfassung) evangelskeje zyrkwju šwescžene prawa psches krajne sakonje na žane wašchnje njepšchifrocžaja.

2. Žadamy ŕebi, so bychu so wotštronike te postajejnja sakšeho pschekh'ódneho šchulskeho sakonja, kotrež njejhu psches jene i wulkostatneje wustawu. a) § 2, 2 ma so šb'ěhnyčž a nabožina ma so po sašadach wulkostatneje wustawy postkečecž; b) tym, kiž maja prawo woczehnjena džečzi, njejm'ě so psches tukrajne sakonje abo druge postajenja to prawo pschifrocžicž, i kotrymž m'óža ŕebi šjawne šchule ŕwojeho w'ěrhwušnjacž'a žadacž; c) dyr-bja dowolene byčž privatne ludowe šchule sa nabožne mjens'ichiny w myšle art. 147, 2 wulkostatneje wustawy.

3. Žadamy ŕebi, so so sa wólby do radow starschich wschu-đžom psches sakon' tajna pschim'ěrna wólba (geheim Wahl mit Verhältniswahlssystem) postaji. K'oždy nan a k'ožda macž ma wólbošmanosčž. Šapriž wólbošmanjny'ch starschich ma so wu-položicž. Šsebi t'on šapriž wotpišacž, dyrbi k'oždemu dowolene byčž.

4. Žadamy ŕebi, so so njedželi tač zyrkwinskim ŕwojedže-njam wašchnjo sakon'izh pschipošnaty'ch ŕwojedženjow sakhowa.

5. Žadamy ŕebi, so so zyrkwinskim wošadam to prawo, so maja ŕame pohrjebnišchěža, njewobmjesuje a so so tež na dru-hich pohrjebnišchěžach zyrkwinskim šhowanjam njesadžeŕwa.

6. Žadamy ŕebi, so stat to, šchož ma zyrkej prawo, ŕebi wot stata žadacž, zyrkwju saruna tač, kač ŕebi to prawo, dobre počinič a sozjalna pschifluschnosčž žada, a so so pschi postajenju tuty'ch žadanjow dospolnje na n'ětčizšche wobstejnoscžje w placžisnach a pjenjesach džiwa. Š ŕlužbnym došhodam duchowny'ch ma stat pschiplacžowacž, tač so duchowni runny'ch došhodow i tymi stat-nyimi sastojnikami maja, kotsiž ŕu i nimi jenakeho wuwucžjenja m'ěli, a to tač dolho, doniž to džečenje njeje wuprajene.

7. Žadamy, so so finansielna ŕamostatnosčž krajneje zyrkwje a zyrkwins'izh wošadow šwescži a so so ani krajnej zyrkwju ani wošadam njesadžeŕwa, wužiwacž to jim psches wulkostatnu wu-stawu a wulkostatne sakonje šwescžene prawo dawkišb'ěranja.

8. Žadamy, so bychu so te zyrkwju njepšchecželne postajenja sakšeho sakonja wo wustupje i zyrkwje šb'ěhnyčle. Prawo wustu-pa ma so na wšchu starobu wobmjesowacž. Prjedy hacž so placžaze wosjewjenja sa wustup pschijimuj'a, dyrbi so wo tym duchownemu, do kotrehož wošady w'ěz ŕuscha, powjescž dacž.

9. Žadamy ŕebi i kulturneho stejnischěža, so by so kač pschi šaprišanju wobobiniskich naležnosčžow, tač tež pschi licženjach luda šaprišalo, kajkemu nabožnemu s'jednocženstwu je šcho pschifluschča.

10. Žadamy, so bychu so w sastwach, šhorowujach a šjaw-ny'ch wustawach žadanja po Wožich ŕlužbach a duchownym sa-štaranju wot stata a gmejny dopjelniče.

11. Žadamy, so zyrkej sa ŕwoje šchescžanske štukowanie ŕwoju polnu ŕwobodu wobšhowa a so so štukam šchescžanskeje lubosčžje žanny'ch šadžewkow njepšchichotuje.

Zyrkej a stat.

Wólby do sakšeje ludoweje komory so 14. novembra wot-m'ěja. Wot teho, kač wupadnu, wotwiŕuje wjele, h'dyž tež niž wšcho, sa šchescžansku zyrkej. Šajke stejnischěžo w'ěste strony l'ė-wizh i zyrkwju maju, bu tež sažo w tutych dnjach psches jenu po-wjescž uowinow rosjašnjene. Što to r'ěč wo jenej wólbye. Wo-licž b'ě jenož temu dowalene, kotryž b'ě i zyrkwje wustupit.

A podobne, n'ě h'orsche je to, šchož so i Neuköllna, psched-m'ěsta Barlina, pišche, h'orsche tehodla, dokelž so tu džečzi sa wot-pohladu politiskich stron wužija. Š Neuköllu wotm'ěchu nje-wotwiŕni sozjaldemokratojo na hašach demonstraciju pschecžitwo nabožinje w šchulach a to i džečžimi. Njeb'ě wšchaf jich jara wjele wobdželnikow, tola wutroba žaromasche, h'dyž te što džečži wohlada, wot ŕobustawow „Šswobodneho sozjalistiskeho s'jedno-čženstwa“ w štarobje wuczomza hacž dele tym mašhm, kotsiž hiščeže njejhu daloko wot kolebki pschifšli. Wšch'ě tute cžinjachy demonstraciju, abo l'ėpje, i tutymi bu demonstracija cžinjena. Jedyn w'šchoml'ětny pachol nješesche psched cžahom napišmo: „Pr'ecž se šžemi teje nabožiny!“ Š cžahu džečhu h'olcžki, kotrež b'ěchu ŕwoje klanki ŕobupschinyškle; h'olcžata m'ējachy druge rakki ŕobu. A psched tutymi pschipošluharjemi r'ěčesche potom snaty Adolf Hoffmann. Tuton ššonczi ŕwoju r'ěčž wołajžh: „Pr'ecž i pschiw'ěru! Ššlaw'a šw'ětnej šchuli!“ Džečž, tač so pišche, pschifl'eskowachu wješkele a wołachu ŕobu ŕwoje ššlaw'a! — Šcho to tonule prajisch? —

Zyrkej a stat! Šod tuto napišmo ŕluža tač prawje tež ta žyla w'ěz zyrkwins'izh dawkow, došhodow, i jentym ŕšlowom: pje-nježne šaloženje zyrkwje. Še to wobožna w'ěz a tež šrudna, šrudna wšchelakich pschicžinow dla, mjenje je to šraščna w'ěz. Šschetož na pjenjesy njeje šnjosowa zyrkej šaložena a wot pje-njes njewotwiŕuje wobštacžje šnjosoweje zyrkwje jako šakšeje. Šena krajna zyrkej, jene zyrkwine s'jednocženstwo, jena wošada jako šajka wotwiŕuje wot pjenjes a njem'óže, b'ěš šajkich wob-štacž. Tehodla je to žyle pjenježne praschenje jena wulžh wažna w'ěz sa krajnu zyrkej kač sa jenotliwu wošadu a — njemolny

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za sław sprócnj
Npoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar uěrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwał,
Swěrnje dželał
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F

• Sserbske njedzelske lopjeno. •

Wudawa so kóždy sobotu w Šsmolerjez knihicizšczerńi w Budyšinje a płaczi šchwórtlětnje 1,50 hr.

20. njedzela po swjatej Trojicy.

Matth. 19, 3—8.

Wo mandželskim sbožu.

Njeh žebí čłowjzy ludžo jara wichelatore sbože pscheja, tróna wscheje sbožownosće je tola sbožowne mandželstwo. Tež sbožnosć džěczatstwa je w nim sobu swopschinnjena. A šchtóž je sa džěczaze lěta widzał, tak rjenje běščaj nan a macz w hromadže žitwaj, tón chze posdžičo w swojim domje w tajkim dobrim duchu a rjanym waschnju ženjeny byč. Na to wón mykli, hdyž žebí njewjestu šhlada. To je jeho nadžija, hdyž wón i ržemi swoju holeczku čzezezi. Něžna hluboka lubosć, tajka je tež pobožna. S njeje so wscho sbože žorli sa žhle žiwjenje. Lubosć we wutrobje je studžeń, kiž wodu na trajaze dawa. „Tehodla budže muž swojeho nana a swoju maczeť wopušćezic a k swojeje žonje so džeržec, a wonaj budžetaj jene čželo.“

Alle we wopravdžitozći je tajke wulke sbože jara žadne, tež njes fšesćezijanami. Čšto tola wscho čłowjeka bludži, najból. mlodeho! „Bohatu ženja pjenjej, khudu pať rjanosće“, tak praji lud, a tola ničto praweje rady njewě, po kotrejž by so ženwa lěpje radžila, by so mandželske sbože bóle swěščilo. Bohužel su tsi družiny mandželstwow: malo tajkich, hdyž je lubosć kralowa, wjele tajkich, hdyž so jeno snježeja, a dosć tajkich, hdyž so nješnježeja. Wo sbožownych mandželskich drje so njepraji, so so „lubujetaj“. Teke słowo, kaž so sda, ludžom pschejara potajnosć wotkrywa. „Tej so derje snježetaj“, praja Němžy. „Wonaj staj duschnaj w hromadže“, tak fšyščich njes nami Šserbami. Ženo, šštož je widonno, móža žukodža

wjedžic, lubosć žama je we wutrobach, tam su šchowane wschitće drohotnosće sboža.

Čłowška hrěschta nusa, w kotrejž so žlabosć a škósc, blud a žza, njeleposć a nježat, njewěrnosć a wscha žebicživosć k podrywanju žhleho sboža hrosnje stowaršujuja, k temu dowjedze, so je Móšfaž dyrbjal lósklisty dopušćezic. To rěka, wón je dyrbjal mužej dowolnosć dac, mandželsku wot žebje puščezic. W fšesćezijanskich krajach ma, so wě, tež žona tele prawo. Mandželstwo, kotrejž je psches hrěchi žhle škažene, so njemóže dale wjesć. Tajke je i njewodathmi, pschezo wospjetowanymi hrěchami šlepkane. Psched žudom so wone njedželi, ale jeno sa džělene wupraji, dokelž je hižo džělene.

Žesuf Žarisejskim na jich praschenje, hacž móže muž swoju žonu fajtežkuliz winy dla wot žebje puščezic, i potašanjom na wolu štworiczela wotmolwi: „Šštož Bóh hromadže stowaršičil je, to čłowjek ržno njedželi!“ A Móšfažowy wupuež, so tola so mandželstwo žmě džělic, Žesuf i tym šakituje, so njewerdosć čłowškich wutrobow je k temu nisowala.

Mandželstwowolamanje a hetwať wscho mandželstwodžělenje je pschecžimo Bohu. Alle njewdžmny my sbožownje ženjeni njewěrnosć! Rospominajmny žebí, fajke njewšbože tajke džělenje je! Hdyž w swojim domje měr masch a žy se žonu a džěczimi w lubosnym sbožu šjednčenty, wobhladať to sa dar Boži a njewjedž žebí wjele na to! Nješkwat so, ale džakuj so! Nješkwecž žanu njedželu bjes teho, so by Boha prošł, wón chžyl tebe w tutej lubosći a žwěrnosći šakhowac a dale wobdaric. W starych čžakach so ludžo šlych duchow bojachu; hdy by šchtó so nēcžeho khwalil, by wón i porštom na blido šlepnł, so njewěrnosću šli duchowjo jemu jeho sbože šawidželi. Hdyž ninosy to

Siamejsko maja pač tež hiščeje hinajške knihi, ku to t. m. „siamejske palmowe knihi“. Swoje hvojate knihi, kotrež tež Siamejsa ma, pische wón i wjetscha na lopjena jeneje palmy, kotruž tehodla tež „knihowpalmu“ mjenuje. Zeje lopjena wón kušči a rosrětuje te nětł žolte lopjena do schlebjerdkow, 60 zentimetrov dolhich a 5½ zentim. šchěrolich. 20 tajlich schlebjerdkow kľuscheja i wjetscha do jennyh knihow. Wone pač njejšu ani hromadu lěpjene ani wjasane ani šchte. Siamejsa wosnje hebi dwaj čzeńtej drjewjanej kjeschaj a na tute štyka te 20 schlebjerdkow, kotrež přjedy dwójz h pschekó. Přědku a sady pschindžetej i temu hiščeje rjanej, rjenje wuršanej a postočzenej drjewjanej wěczz. Temple w kražnym siamejskim měščze Bangkok hhowaju w drohotnych thamorach jara wjele tajlich drohotnje wuděbjennyh „palmowch knihow“. Wone ku do kražnych, mjehkich židžanjch rubischčow jatwalene. — Kač wšchelatore je tola to, šchtož to jene kłowčžo „knih“ wosnamjenja, nětke pola naž jajo tak droha — kač wšcho druge!

Byrtej a štat.

Wo napraščenje je ministerium kulta wotmošiw, jo je nabožne rostrucžowanje, na te t. m. žiwikawšte thesu šatōžene jene nabožne rostrucžowanje w myšli wulkostatneje wustawy (Reichsverfassung). Čač je jene tajke rostrucžowanje pač to nabožne rostrucžowanje, kotrež do konfessionalneje šchule kľuscha a kotrež hebi našči evangelszy staršči sa hwoje džęzi na šakōžku teho ewangelijona wo Jesuku Khrystuku, naščin Šbōžniku a Ssynu Bōžini, žadacž hmedža a žadaju, to je jene žylc druge praščenje a ta wotmošwa tu rěka „ně!“.

Šcho Luther praji.

„Našcha hwojatosč je w nješkebach, hdžę Khrystuk je, a niž na semi pschęd woczemi kač na hermanku węz h pschepuzow. Tehodla, nječ ku tu nastorki a pohorschki a kezarštwow a brachi a nječ čžinja, šchtož čžędža; jeno jo to kłowo teho ewangelijona pola naž wostawa čžiste a my jo lubujemy a hebi wšcho wažiny! Potom njetrjebamy dwęlowacž, so je Khrystuk pola naž a i nami, nječ tež to tu nanajšoršcho je; to my tež špojnameny se jwjenja Janoweho, so je Khrystuk pschi wšchęch a wysche wšchęch šwerjatow, štych jandželow a nišow tola pola naž je hwojimi hwojatyimi, a jo tola ščonežnje dobudže.“

Węra.

Luther praji: „Węra ma sa hōbu žylu čžjōdu dobrych a kražnych počinkow a njeje duž žentje žanalučka. Węra je kač macžer; wona porodži dobre rjany počinki, wone i nječ wurōstu kač rostliny. Tehodla, njeje-li tu węra najpřjedy, phtajch podarmo dobre počinki. Pschetož hdž tuta njeje přjedy šapschimnyka te kľubjenja wo Khrystuku, njenamakasch tu ani lubošč ani druge dobre počinki, nječ tež hechlerjo a naduwatojo hō wjele kľwala a hō we wumyšlenej pobožnosčzi potašuja.“

Š bliska a š daloka.

W Budyschinje bęchu hō šchtwōrt, 7. oktobra, popōidnju w Šerskim Domje hčerbz h ewangelszy duchowni i našymškej šhromadžisnje hčerbsteje duchowusteje konferenzy šschli. Po modlitwje pschędšch, k. šararja lic. theol. Wrosafa-Hrodšischčanskeho jednachu hnydom wo naleznosčach konferenzy, a to najpřjōdž wo legatach a wo wšchelakim druhim. Anjes šarar Sarjent-Khwacžičanski rosprawjšche jako pschędšchda Šerskeho knihowneho towarštwow wo přěbatškej knišy, kotraž ma hiščeje do hōd

wunč, i najmješča přēja polęzja. W tutej knišy hō dopjelnj žadanje wjele Šerbow a wšchadow po dalschkej hčerbškej přěbatškej knišy. Wona pschinjęke přędowanja wo ščenjach a jeje mjeno dbrbi: „Domjaz h přędar“ byč. Škasacž dbrbi hō wona pola šnježich duchownych, dokęž pōšelnik towarštwow tu njeje. Pšacžieč budže wona drje 10 hr., šchtož je pschi nęčjšich wōstęjnosčach hnadny pjenęš, pomęrny i hriwne w męrnym čžach. Knihwosticzi hō hōbustawow towarštwow kač wšchem druhim Šerbam. Tež „Bibliški pęcznik sa lęto 1921“ je hōž sa čžišchęž hōtorny a węščze lęta w prawym čžaju wunč. — Wo nabožnym rostrucžowanju džęzi hō tež poręča. Pschichodna šhadžowanika konferenzy hō sa džę 13. januara noweho lęta šwola. — Wo přędowanju wo hčerbku šuperintendenturu a hčerbški žyrtwiny krej h njebe tu ničō noweho prajene, dokęž praščenja žyrtwiny šarjadowanja dale potročžite nješku ale hō hiščeje na šamšnyu męšnje, kač juty. Wo węste žadanje pač hō wupraji, so ma kjes pschędšchda konferenzy pschęd šynodu a konsistorštwow tutu węž šastupowacž, domiž hō njepschęwedže. Šerski duchowni hō rostrucženi, hō wo pschęwedjenje tutch žadanjow postaracž, njech bychu hō tež i drugeje štrony w Łužzy tomu šadžęwki pschihotowate. Tohōrunja pschihologowajche konferenzy namjetej k. šararja Domajšči-Budęščanského, so mamy hō wo to přędowacž, so k šhromadnenu džęku je hčerbškimi duchownymi přščje žyrtwiny pschindžęm. Wychu w tym tež pschihotowaze džęla poboczneje konferenzy Lubitškeho krejka hwoje dopjelnjenje namalę. Nadžjōmnye hōdowna konferenzy k tutemu šjednočženemu džęku hōtowe pęče namalę. — Redaktor našchego kōpjęka „Bōmhaž Bōh“ dbrjješche jako wšchędowacž, jo dbrbja hō natwerjaze naštwoli sa „Bōmhaž Bōh“ najpōdšišcho hāč do wutorny ranja šapōšlacž; šchtož to nječini, šarwinuje njelube ščorbh a wōbčęžowanja wōšadow a čžitajow. — Tež wo hčerbškich špewatškich hō ręčjšche, ale pač njedojedna. Šich nalkad je uimale pschętrjebany a dbrbja hō h nowa čžišchęčęč. Kač, wo tym smęje tež hōdowna konferenzy dojednacž a ta wot njeje wšwolena komiškija. — Dla wōbmješowaneho čžaka njebe možno wo wšchelatich wulzy wažnych praščenjach jednacž, kač wo ewangelizaciji, lęczazych kōpjęnach, a druhim; tež wo šarjadowanju porjadneho hōbudžęta pschi kōpjęku „Bōmhaž Bōh“ dbrjješche hō poręčęč. Duž budže nusne, so hō hōdowna konferenzy ta postaji, so je čžaka došč wšchę tute praščenja dowučępacž. —

Po ščoneženju konferenzy poręča k. Bart, kotrož tež tu hiščeje wutrobne do Šerbow witalny, šhromadženym duchownym wo wažnych praščenjach našchego čžaka. Wo tym a wo tuch i teho wukladžazych jednania sa tydžę kłowčžo!

Wōžarujemy, so njebe dwęmaj wōšadnymaj duchownymaj možno, hō pschi jednanjach konferenzy wōbščlicž. Štaj šhoraj. Pšchjemy tež tu wōbčęmaj wšcho dobre!

— Wo węrywujnacžach w čžęsko-ščowatskej repu-bliczy pische čžęškosčowatski męšacžnik „Huh“ něhdže tole: Wšchęho wōbšdlerštwow je 1181166 duchow. S tutch hō jich 8054036 Čžęškosčowatejo, 3828975 Węmžow, 1071578 Wladžarow, 423922 Rušow, 277692 Bōsakow. Po węrywujnacžu je jich pač 11836932 romsko-katolskich, 976567 protestantow, 592115 uniošowanych, 3060 prawowęrnych a 368,925 židow.

A rospominanju.

Šdž chžęsch na to hladacž, šchto je tebe na hčewę hčęwalo, najpřjedy wōpōm, kač wjele hō dobreho wužik.

Rōž h pschęčel budž tebi šawdawl pschęčelniwosče Bōžeje.

Šamolwity redaktor šarar Wrgacž w Rōšacžzach. Čžišchęč Šsmolerjč knihicžišchčęrnje a knihačnje, šap. družštwow i wōbmj. rutowanjom w Budyschinje.

Sy-li spěwał,
Pílnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjataj,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies maš
Njeh či khmaš
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F

Š serbske njeđzelske kopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez snižicziščežerńi w Budyschijne a placzi šchtwórletnje 1,50 hr.

Kermuschny šwjedžen.

1. Moji. 28, 16. 17.

Na to, sčoz pschezo wotolo so namy, so rad šwucžiny, so jeho husto wjazy kěđzbu nimamy. Šak krańje je, hdyž serja šhadžeja a šlónzo šhadža. Me tak wjele je jich, kotřiz s žyła wjazy njecžuja, kajku rjanosć tu widža. Šajka hnada je, so je našy Šbóžnik šam naš nawucžil, tak dyrbinny so t Bohu modlicž. Me tak modlimy so husto šwjaty Wórcze-našy? jenož s hubami, ale niz s wutrobu. Šaj hódnosće teho, sčtož pschezo namy, husto so njedohladamy. A tak je tež s tym, na sčoz džěńža na kermuschnym šwjedženju wošebje šponinamy, s našim lubym Božim domom. To je jedyn wulki džěń w žiwjenju džěšca, hdyž móže džězo přeni krócž šobu te mšči hiež. A tak dyrbjo tež ja naš dorosčěnych wulke, krańne dny byčž, hdyž s njeměra wsčědneho žiwjenja njeđžu do Božeho doma džěny, so bychmy tu šwoju wutrobu Božemu šlowje wotewřili, kotřez móže naše dušče šbóžne činicz. Me my šmy hižom tak husto do Božeho doma pucžowali. My šmy so na tute měštno šwucžili, šmy so šwucžili na te šhěrlušče, kotřez tu špěwamy, šmy so šwucžili na te ewangelije, a epistle, kotřez tu šhšchimy. A tehodla to wschitko žadny šacziščež na naš wjazy njecžini. Šłowjekojo husto njewjedža, sčto w Božim domje maja. Me kermuschne šwjedžen čže nam wažnosć Božeho doma psched woczi štajicz; kermuschny šwjedžen čže nam pra- jicz, sčto móžemy a sčto dyrbinny na našim Božim domje mēčž. Šłowo šakuba: Šak šwjate je tute měštno! Tu ničžo druhe njeje hacž Boži dom, a tu šu njebieske wrota! tuto šlowo tež nam praji, sčto na našej žyrkwi mamy. Škermuschny

šwjedžen čže naš na to dopomnicž, so tež wo našej žyrkwi placzi: Šak šwjate je tute měštno!

Tu je 1) Boži dom, a tu šu 2) njebieske wrota.

I.

šakub dyrbjesche je šwojeho štaršiškeho doma čžekněčž šwojeho hrěcha dla, dokelž bě šwojeho bratra šjebał. A wón čžeknějesche do žušby. Me s nim čžeknějesche jeho ške šwědomnje. A jako na jene měštno pschindže, wosta tam pschēs nóz, pschetož šlónzo bě hižom šaschlo. A wón wša jedyn šamjeń a položi jón pod šwoju hłowu a špasche na tym měštnje. A jemu so džijesche: rěbjel stejesche na šemi, kotřž je šwojim šonžom dokahasche hacž do njebies; a hlaj, Boži jandželjo po nim horje a dele šho- džachu. Šon šujes paš stejesche horkach a rěčžesche psche- čželnawe šlowa t šakubej. A jako šakub se šwojeho španja wotuczi, dha so bojesche. Šeho šwědomje jemu praji: ty ni- masch šwojeho hrěcha dla žadny mēr s Bohom! A nětko je Bóh, kiž dyrbjesche tola jeho šhostacž, jemu tak blisťo był! Šeho- dla so bojesche. Me tola, tež wulke wjekele bě nětko w jeho wutrobje. Přjedy běšče jeho šwědomje jemu prajišo: ty šu so wot šwojeho Boha džělil. Me nětko běšče pschecželnawe šlowa šwojeho Boha šhšchal, a nětko wě: Bóh pschindže tola w šwojej hnadže te mni, a ja móžu šašo t njemu pschincž. Šehodla narjekny temu měštnje Bethel a špěwa: Tu ničžo druhe njeje, hacž Boži dom, a tu šu njebieske wrota!

Ščtož šakubej tam pschi měštnje Bethel so šta, to móže nam w našich žyrkwjach so štačž. Bože domy my šwoje žyrkwje njemujemy, a Boži dom dyrbi našcha luba žyrkej wo- prawdže nam byčž. My drje wěmy, so Bóh njebyđli w domach,

Sy-li spēwaš,
Pilnje dželaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoč
Zradny je.

Za staw sprócu
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! P

• Serbske njedželske kopjeno. •

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihciziscežerńi w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr.

20. njedžela po swjatej Trojizy.

1. Pětr. 4, 17.

„To je tón džeń, kotryž tón kńjes činił je, tehodla radujmy so w nim“, tak pschwowachu nam něhdy swony na reformaziskim šwjedženju, tak klinečachu w našich dušach, hdyž běchmy na tutym dnju s wjele wěrybratrami w našich Božich domach šhromadženi. Dha běšče na wokolo wutrobny kaž džěczom na narodnym dnju lubjeje maczerje, kotrež s wježelym džatom spominaju na wschitku lubosć, kotruž su wot maczerje ihonile a Boha křwalu, so je jim težku macz dal a strowu šđeržal. Tak šmy tež my na reformaziskim šwjedženju spominali na te bohate žohnowanje w duchownych knihach, s kotrymiž je Bóh naš wobhnadził psches našu ewangelsku zyrkej, kotraž je so 31. oktobra 1517 narodžila, jako dr. Marcin Luther šwoje 95 šadow na durje hrodowsteje zyrkweje w Wittenbergu napřka, a hdyž šmy s móznym hlošom stary reformaziski křerlusch: „Jedyn wjerdy hród je naš Bóh šam“ šaspěwali, dha čujachmy se šwjatej šahorjenosću, šcho na našej ewangelskej zyrkwi mamy, a šmy so Bohu džakowali ša jeho hnadu, kotruž je nam psches nju wopokasal a jeho prošyli: Kńježe Božo, budže tež dale s našej zyrkwi, kaž šy hacz dotal s njej byl. Dženka je nam hinaš wokolo wutrobny; dženska wjedže so nam kaž džěczom, kotrychž macz wo jeje narodnym dnju na štrajšnym khoroložu leži a kotrychž wutrobny šy polne čježkich štarosćow. Žane praschenje njeje: naša ewangelska zyrkew je křora, jara křora; štrachi hroža jej, kaž hiščeže ženje w 400 lětach jeje wobštača. Wjele šrudnych čožow je pschětracž dyrbjala; wokrebe psched 200 tětami, jako křěžor a bamiž, šwětua a duchowna móz, so šjednocžichu, ju wutupicž, jako ewangelskim zyrkweje přecž wsachu,

jich šchule šamfnychu, jich Bože šlužby šakasachu, biblije špalichu, duchownych wubnachu a najšwěrnishich šiwědkow morichu. Tehdom běšče šwontowna nusa naščeje zyrkweje wjetšči hacz dženska, ale dženska šda so ni štrach, kotryž jej hrošy, wjetšči bycž. Pschetož tehdom špytachu s rubej mozu ju šanicžicž a šbudžichu psches to šwjatu šahorjenosć, w kotrež šy so našči wótzojo hacz na křej pschecžiwili; dženska pytaju njepšchecželojo zyrkweje psches šatonje, wot kotrychž jich wjele ničžo njeshoni a njepytaje, šwoje wotmyšlenje do skutka štajicž; tehdom běšče našča zyrkew psches jene, dženska je — Bohu budž škoržene — do wjele njenjejow džělenaš a tehodla wokřabnjena. Budže so šamne šlowo katholickeho muža dopjelnicž: S ewangelskej zyrkwi je šowš kónz; pschetož šhistorija wěščeži, so šy wschitke džělenja wot katholickeje zyrkweje najdžeje 400 lět wobšate? Bóh njedaj! Šle to njekněmy šebi potajicž: našča ewangelska zyrkew runa so w našich dnjach šodži w žalostnym wichoru; wot wschitkich štronow waleja so šožmy na nju a pytaju ju pošřjecž. Dha njeje pschihódny čož, wjelele šwjedženje šwjecžicž, dha placzi wjele bóle, štrachi šaknje špóšnacž a wopomnicž, šak móža so pschewinucž. Šy ewangelsky ššchescžijenjo štajimy wschitko do šwětla Božeho šlowa a praschamny so: šcho praži biblija s nětčěžichim šrudnym wobštejnosćam naščeje zyrkweje? Bóh wotmoltwi nam:

Čož je, so šo šud špočžina wot Božeho domu. Duž

1. Šedžbnucž na šnamjenja Božeho šuda pschi naščeje zyrkwi.
2. Špóšnajecž, čehodla Boži šud našču zyrkej trječhi.
3. Wopomnicž, šcho macže čžinicž, so našča zyrkew w tutym šudu wobšteji.

Sy-li spēwał,
Pillnje dželaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoš
Zradny je.

Za staw sprócnj
Naposj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwał,
Swěrnje dželaš
Wšědnj dny;
Džeň pak swjaty,
Daši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeš čel' p

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez katolickich cěrkach w Budyschinje a placzi šchtwórletnje 1,50 hr.

23. njedžela po swjatej Trojizy.

Psalmowa Salomonowa 23, 26.

„Daj mi, mój křyno, tvoju wutrobu, a njeh so moje pucze wozjomaj woczomaj spodobaju“, tak nam Bóh pschiwola a naš napomina, jeho wšchšche wšcheho so boječ, jeho lubowacž a so jemu dowěrič. Ach, hdy bychu to tola wšchity činili, tak wjele rjeńšcho by bylo na semi, w ludu, w domach, w žiwjenju kóždeho. Ale tak dadža křowju wutrobu křwětej a šchož je na křwěče, pjenjesam, wjekeloscžam, cžlowjesam, kiž w křwojej mudrosceži Božu mudrosč ja křměch maju a jeho hanja, a morkotaju pschecžiwu Bohu a njehadža jeho wjaz ja křwojeho Boha mječ, hžezž hinač čini, kaž křebi mřkła. A tak nacžinja křebi a druhim srudne dny a wobcžnosceže a pschezo wjazj sfaženja je na semi, kaž to nětk nashonicež dhrbinu. Pschtož bojoječ teho křnjeja je spocžatf wšcheje mudrosceže a jeli ja dobre činicež budžecže, dha budžecže spodobni. A kaž starschi žaruja, hdyž džěži sje činija, a warnuja a prosča, tak tež to naš Bóh čini. Dženka s nowa prošy a napomina: „Daj mi, mój křyno, tvoju wutrobu, a njeh so moje pucze wozjomaj woczomaj spodobaju“. A my? Ach, so bychmy mudri byli a šlubili: Daj Božo, tvoja njeh je moja wutroba, a moje njeh ku tvoje pucze.

„Daj mi, mój křyno, tvoju wutrobu“, Bóh naš napomina. Oswojich křynow naš mjenuje: dha je wón naš Wótž, a my tež so modlimy: Wótže naš, kiž šy w njebjech. Njekřusča so nětk džěčom, křwojim starschim wutrobu dacž, so jich lubuja a šesča? Tak ma tež naš Bóh prawo, křebi našču wutrobu žadacž. A tak so tola tež ja naš stara. Přjedny hacž žada, dawu. Wón je naš štworil a naš šđerži. Šažo křimy móhli šhodny domkřowacž. Temu je strowosč šđeržal, tebi je wotkřor-

jenje špožčil, wamaž lube strowe džěčatko wobradžil, waju mandželstwo požohnowal. Šak jara je Bóh dobročiwny, šcho nje-hnuty čywi šawotacž? A k temu pschindže požohnowanje Bože w duchonnych, njebjeskich wězach! Tu mašch jako křudny hřěsch-nik škřystuža a jeho prawdosč, so móžesch pschezo šažo k měrej pschincž. Tu mašch k twojemu tróschtej a rošwocžowanju Bože křlowo, wobhonicž móžesch so domach w nim, je cžitacž w rjaných předarškich knihach, kaž je našche šerbske knihowe towarštwu šažo s nowa wudawa; a kóždu njedželu cže twój Bóh do křwojateho doma pscheprošy, so by cži tam křwoje křlowo předomal a cže pschi křwojim blidže wofšchewil. Reformaziški křwojedžen je cže šažo dopomnił na taninu Božu hnadu, hžezž je w duchonnej cžěmnosceži prajil: budž křwětko. Šternušchny křwojedžen móžesch šažo wopytač, tak wjele rjaneho a wobšbožazeho je cži Bóh s twojim a se křwojim domom wobradžil. A kóž žyřkwiného lěta cže šažo dopomni na žyle lěto Božeje hnady, hžezž je čywi twoju dusču k křebi cžabntecž. Še so to jemu poradžilo? Wu-trobu čže mječ. Wón wě, hdyž tu ma, dha ma cže žyle. Dha pschindže twoja noha po prawym pucžu, kaž křebi to žada w křwo-jich kasnjach, a do jeho doma, hdyž cže wola. Dha budže twoja ruka křwěru džělacž a pomhacž a žohnowacž. Dha budže tvoje wócžko s lubosčju hladacž na kóždeho a horje do njebjek s horzym šdychowanjom. A twój ert njebudže rěčecž njehorne, franjaze šle křlowa, ale wjele bóle, šchož twojich a druhich šwojekeli a Boha cžesceži. Dha daj temu křnjejej křwoju wutrobu. Cžinicež žno to, moje džěči, so by šabe s wascheho erta Bohu škřwalba šakřin-cžaka a byšceže fromne a požkřusčne, lube džěči byle. Cžin to, luba mlodžina, křwojecž Bohu křwoje mlode lěta; tak psch-hotujesch so najšěpje ša domjazy a mandželški šchtant a budžesch,

wolerjiam sjerwicz, tajke iměje stejnisczo w tych ważnych praschenjach zyrkwi a nabożiny; kłyschimy pał hewał dosc, kał nje-pscheczelniwje runje nětke sako wustupuje. Němsko-nazionalna a němsko-ludowa strona stej wosjerwilej, so te pschedpołożene žadanja, sastupuja a ta bjes wuměnjenja. Demokratiska strona je tež wotmolwila, tola pał pschi nětotrych dypkach wuměnjenja činiła; wona potajkim njepscihilubi, so čze te sa Saksu wožebje ważne a nisne žadanja sa zyrkej a nabożinu, kajkež jej dobri zyrkwinszy kšescezenjo wuprajichu, bjes wuršacža sastupowacž; tał niž to žadanje, so ho sakse kłwiate dny wobkhowaju. — Nimo tutych stron wostawa kšescežaniska ludowa strona (zentrum). Tuta sastupuje hewał zyrkwinske a nabožne praschenja, pschede wšchem nětke w tajkim čaśu, a budže tamne žadanja wěscže tež sastupowacž. —

Wěra a zyrkej nasche hlowne wólne heřlo, potom halle te drube, tež to narodne! Eserbjzy wólbní kandidatojo steja nět jenož na němsko-nazionalnej liščinje a na liščinje kšescežanskeje ludoweje strony, ale — Bohužel! — na žanej na tajkim městnje, so ho wuhlady, so ho wustwola. Čštož bē w starym monarchiskim stacze móžno, so njenujzy my Eserbja w hejinje sastupieni bēchmy, žamo psches dweju Eserbow, katholickeho a ewangelskeho, to njebudže móžno w demokratiskim a sozialistiskim stacze, w tym stacze, kotrychž čze stai runych prawow byčž. Na liščinje kšescežanskeje ludoweje strony (zentrum) steji na 3. městnje přemi Eserb, a to ewangelski, kn. Króna-Bufecžanski. Njesrořymimy, čzechodla njemóže kšescežanska ludowa strona te 2. městno Eserbam pschewostajicž, městno jenemu Polakej, hdyž ho na Eserbow ho bu sepjera, a čzechodla njemóže na tute 2. městno tón ewangelski Eserb stupicž, hdyž je na tym, so ewangelszy Eserbja s kšescežanskej ludowej stronu džeja, sa čzož tež nasch narodowž k. Bart wustupuje. Bychu drje potom ewangelszy Eserbja skerje dohyczi byli, ho drubich stronow šalowacž a sa kšescežansku ludowu stronu hšokowacž, a jenož potom, by-li ho to wobščernje stalo, by knadz nětak móžno bylo, tež Eserba wustwolicž — njech tež ledy. Wjes pomozzy ewangelskich Eserbow na kšescežanska ludowa strona jenož jeneho městna wozakowacž; na tutym steji k. redaktor Deplein-Draždžanski. Do narodneje politiki kłuscha, so je ho kšescežanska ludowa strona na to swjařala, žadanja Eserbow w hejinje a psched wyschinosczu sastupowacž a dyrbi potom po wólbach bóršy jena šhromodžisna byčž, w kotrejž Eserbja šhromadnje wuršolenemu sastupjerzej kšescežanskeje ludoweje strony dróbnisczo tute pschecža rosloža. Hacz do žyła a kał daloko němsko-nazionalna strona tute narodne herbske žadanja hebi pschikwoji a sastupuje, njeswěmy; so pał ho je je kuzišzy wjednizy prózowali, Eserba na jene městno stajicž, na kotrymž by wuršoleny byl, to wěmy, kaž tež, so je tute prózowanie podarmo bylo. S teho drje wuršadža, so ho runje němsko-nazionalni sa herbske narodne wězy a pschecža tał kaž hebi to žadacz dyrbimy, njedobudža.

My nochzemy tu politiku wjesč, kšiba pschedy wšchem kšescežansku, a po tym tež narodnu. To pał wuprajimy dorasuje, so je kłwjata pschikłuschnoscž kóždeho a kóždeje, kiž hiščecže wutrobni a myhl sa zyrkej a nabożinu maju, so woni wšchitzy 14. novembra k wólbje du a wustwola wěrných kšescežanskich sastupjerjow! Čštož s ewangelskich Eserbow s tutym herbstu narodnu politiku sjednoczi, ho pschisamknje dalschemu wólbennu heřlu, wot k. Warta a wot Eserbskich Rowinow sastupowanemu, a woli kšescežansku ludowu stronu, na kotrejž 3. městnje ewangelski Eserb steji. —

S blissa a s daloka.

Bratrowša gmejna njedyrbi njenaspomnjena wostacž, hdyž ho wo kšescežanskej woporniwosczi a darniwosczi rěčzi a pišče, kaž n. psch. njedawno wo starolutberstej zyrkwi. Herrnhutška gmejna kičzi nēhdže na 8000 duschow jenož. Tute rosčžela ho na 24 wōřadow. Hacz runje tał mała, ma wona tola wšchudžom dobre zyrkwinske a wōřadne sarjadowanje, nimo teho pał hiščecže 19 škulow a 16 wustawow s pensionatami s 230 wučerškimi mozami a 14 pensionatow sa konfirmirowane holzy. Jej kłuscha pädagogium a dom diafonissow w Nissej kaž theologiski seminar a wučerški seminar w Gnadenfeldze. Wšch jeje wōřady skutkuja žiwje ho bu sa jastaranje kšudych a kšorych, missionstwo do žyła. Wōřebje pał ma ho wuršehnyčž, so ma tuta mała bratrowša gmejna missionarow; na wšch 400 missionarow — nětke 402 — a nimo teho muobich šekarjow, pschekupzow a rjenjeřnikow džela na jeje missioniskich polach. So hebi tole jene hižo hobrskich pjenječnych ředkow žada, drje wěsch. A tola ho nimo wōřadnych nakořlow wopory, kotrejž jenotliwot s wōřady nimo teho sa missionstwo wopruja, jara wulke, wjele wjetšche, hacz hdyž drubdže; na hlowu a na leto ho tute na 3 hr. woblicža, njes tym so ho w drubich kšescežanskich zyrkwjach na hlowu a na leto jenož nětotre džekacžnowarje nawdaja, a hdyž nēhdže jena wōřada nascheje sakseje zyrkwije na hlowu a na leto 1 hriwmu abo mała wjazy nawda, placzi wona sa najwoporniwischi wōřadu. W poslednim lěcže bēchu to na pschikład 1,30 hr. na hlowu — a zyrkwine kollekty sa missionstwo hiščecže wyschische teho. Tał widžimy nětke, hdyž ho ho bu sa nowosarjadowanje nascheje zyrkwije storacz manny, na Herrnhutskej gmejnje, so ho to hodži bjes stata a jeho pomozow a so je wone jenej tajkej zyrkwi žiwische kšescežanske žiwjenje, hacz je to s wjetšcha w zyrkwjach se statom swjasantych. —

Wistoranje: T. w B. ja XXV.

R rospominanju.

„Majcha wěz je, Bohu budž džak, dobra a prawa, tola Bohužel, my kmy njedžakowni a sli, so budže dyrbecž Boh pobožnych se šlymi wšitirovacž (domachpřacž) a kšostacž.“

„Zabluka dyrbi pscheco pschi pruce byčž!“

„Močzy mojim hólzani žadny pucž a žadny šchand nanusowacž; měnju, so je doscž činjene, hdyž Woha pošluhaja a lubuja; to drube njeje moja wěž!“

„Ja dyrbju a dyrbju dženska wjeřely byčž, pschetož šym šle nowinki kłšchač; pschecžimo temu ničzo šepje njesomha, dhyžli jedyn móžny Wótče-nasch a dobra nadžija; to hñewa teho melancholiskeho čžerta, so čzesch to tež hiščecže wjeřely byčž!“

W Smyrna popadžechu w lěcže 1839 šjóč grichow, kiž bēchu wulke paduščstwo škucžili. Wlišču pōndželu po tym bēchu čzi šjo na šjóč wšchelatich blakach města Smyrna wōřbjescheni widžecž. Wawjedjenje tuteho sajudženja by ho hižom přjedy wurjedlo, njebchu-li kšescežanskeje njedžele ředžbu mēčž dyrbjeli.

Samolittý redaktor faraf Wyracž w Mořacžach.

Čišččž Esmolerjež knižicžisčjetnje a knižatnje, šap. družstvo s wobnj. rukowanjom w Dubyšcinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Đerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědny dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poča,
Wokřew će!

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždny robotu w Smolerjes fabricišćejerni w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr.

Pofutny džěň.

2. Kor. 7, 10.

Ach, so bych wody došć měl w kwojej hłowje, storžejshe w kwojim čžaku profeta Jeremias. Dacž so nam podobnje njeđže? Wón myšlešće tehdy na sabitych kwojeho luda. My čžinimy tež tak, a to čžim bóle, dokelž i kóždym dnjom jaknišcho spósnawamy, so běšće jich wopor podarmo. Wschudžom so nětko pomniki i čžesćzi padnjennych rjetow pokwojeczuja. Prawje to; nimamy wschał hetwał wjele džakneho spominanja na to, štož so woni čžerpili a kwěrnj hač do kmjercze dočonzeli — ja naž. Wnohe bylsy so pschi tajkich pokwojeczenjach i nowa ronja, mnohe rany jako krowaja. A psched nami kmjertna njeđžela: My, Božo, spominamy na tych, kiž w rowach spja! Tež jako džěň wjele bylsowanja: Štož moje něhdy běšće, wopusć-čžilo mje je! A hdyž by to jenicžke bylo! Što je so wscho šhubilo w našchim ludu? Je wopravdže šć, hdyž na bóle šwonkne wěžy spominamy. Šnawo dołho wjazy njetraje, so žhlu hórtošć tamneje šćucžki šhontimy: Njeh woni wojmu nam wschě čžakne kubla tam. Wjele wot tych kmj hižo wotbyli. Šhubile je so pať hišće wjele wjazy hač to, hač šwonkne derjeměče, šhubile so so wschě dobre počžinki, šhubila so kamo wěra. Njeje wopravdže hinał: Ach, so bych wody došć měl w kwojej hłowje a mojej woczki bylsowe žórko bylej! Džěnknišči pofutny džěň čže tež na to spominacž, wón čže, so bychmy šćoněž- nje wschitžy i wutrobu woplatowali tžazore hubjeńštwow našče- ho čžaka. Jenož prawe bylsy dychja byč. A prawe bylsy so šćoněžnje te, kotrež so ronja psched Bohom, dokelž so džělichmy wot Boha, so bychmy na kónzu jako i Bohu wjedženi byli.

Ach, so bychmy wody došć měl w kwojej hłowje a kwojim woczomaj!

Alle wopomnimy:

1. Šrudoba šwěta pschinjeke kmjercž.
2. Boža šrudoba nacžini i šćožnosćzi želenje.

Šrudoba šwěta pschinjeke kmjercž praji kwojaty japoschtoł. Dacž pak tola njeby něšto i najmjeńšcha dobyte bylo, bychmy-li tajku šrudobu měli? Pschetož ani teje nimamy. Wjele bóle mamy lute šawjekelenja a rospróščenja wschudžom, jako by so nam šćto wě fak derje šćto. Šiža a rěčzi so drje wjele wo ža- lošćnej a psche wschu měru wulkej šhutnosćzi naščeho čžaka, tola njespósnaje so wjele wo tym. Niz jenož, so žiwjenje kwoj šćob dale džě, hara a hołk, reje a džitwadla a podobne wěžy wobknežča po šćaczu myšle naščeho luda. Šo móže šnawo bóršy so wscho do hromady šćpnyč, to najwjetšči džěl ludži jara njemyli, a to mnohich hišće njenje tšče, so wulki džěl naščich kowucžlo- wjelow trada. Wschal maja woni šami wscheho došć, a i pra- wje šćerofim šćwědomnjom a i wulkej wutrobu hody so šćwar- nje žiwjenje wužič. A hač so nad nami kwowo biblije dopjelni: Šrěč je ludži šćaženje, to je mnohim dospóknje wscho jene. Š wjelkami ma so kowu wucz, to je jich hežlo. Ach, so by naj- předy wulka šrudoba na naš pschischla, dokelž spósnajemy, w šć- kin hubjeńštwow težimy.

Alle kwoj. japoschtoł praji: Šrudoba šwěta pschinjeke kmjercž. Što to je: šrudoba šwěta? A mamy ju i žhla? Wěšće ju mamy tu a tam, haj wona so pschi wschěm husto došć džitwim wjekelu pokafuje. Šladajmy tola do ludoweho žiwjenja! Wschudžom widžič morkotazy, njespóknjny lud. Je džě to laž powšćitkowana šćorosć. Jedyň staw šćorži na drubi, jena šćrona

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée! F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo łóđu łobotu w Šsmolerje; łubiczišćezěni w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr. bjes porta.

25. nj. po šwj. Trojizy. — Njedžela šemrjetych.

Matth. 10, 22.

Šchtóž do łónza pšchětraje, tón budže šbóžny.

W Kamjenzu je hišćeže „kěchow“ wokolo wulkeje stareje měšćanskeje zyrkwoje. To je najštaršće pohrjebnišćezě měšćowe. Krafnje leži na hórzy, š kotrejež na hluboki šchtomaty doł dele hladasch. Me najšdobnišća pycha je pohrjebnišćezě Boži dom, šrjedzišćezě mjes rowami a pomnik nad nimi. Tu je hišćeže kaž na wšach: kěchow je š pohrjebnišćezě, a pohrjebnišćezě je š kěchowom. Tu šemrjeczi pšchi Božim domje wotpo-žuja. Š blifšćezě šu zyrkwinske šwony na pšchewodžerjow dele klin-čžate, šu jich w jich šrudobje š Bohu do jeho šwjatnižy wołate. Šdžez šu dyrbjeli wulke pohrjebnišćezža pšched měšćami a wšami daloko wontach pšchprawicž, tam zyrkej tež hišćeže trošćtuje, ale „kěchow“ to nješšu, a to tež šobu š wotpadej wot zyrkwoje a wot Boha domjedže.

Šchtóž na wšach w njedželu šemrjetych drohe rowy wo-puta, tón wěšće tak dže, šo móže wot rowa do Božeho doma a š Božeho doma š rowej hič. Mny šchescžijenjo šmy njedželu šemrjetych pola rowow a w Božim domje. Našch luby kěchow, našchi šemrjeczi naš do zyrkwoje wabja. Boža šlužba tam we wěnzju rowow je rješšća hacž w zyrkwi, kotruž plešćrowane torhšćezě wobdawa. Mjes rowami je ša wumrjecze a ša žiwjenje, ša šrudnosč a ša wješkele žiwishe, móžnišće a wutrob-nišće to šchescžijanšće předomanje: „Šchtóž do łónza pšchětraje, tón budže šbóžny.“ Ššlyšćmy, šchto š kěchowa, šchto š rowow našchich wótzow kliczi pod tutym šesufšowym šłowom! Wny dyrbicze šwój łónž bóle we woczomaj mčž hacž šemšće šbože, a

wny dyrbicze šbože a šbóžnosč najpředy pola Boha pytač, ale pšchi tym wšchěm dyrbicze wny we wšchěch wšchorach njepšchecžel-šćwa pšchětracž. Šeno tak budžecze šbóžni! Tak praja našchi šemrjeczi, šrudnje a štarošćiwje hladajo na njewěru a wotpad, kotruž tež mjes wješnym ludom widža.

Našch lud njeje hacž do łónza pšchětrał we wojowanju. Nješwěrnj šu šwěrnym bróń wšali. Njewěrcžy šu Bože wo-žjenje se šwojej mudrosčju polěpšćecž pytałi, a tež tajžy, kotřiž šu hewal šchescžijanšcy šmyšćeni, na wšcho to šobu šwarja, šchtož jim předy jako wot Boha postajene placžeshe. — Tak wěra šama šobu do štracha pšchindže. Tak šchescžijenjo šobu čžinja, šchtož bludny, hrěšćny lud pšchezo čžini: woni šbože a derjebicze bóle pytaja hacž wšcho druhe, šchtož dyrbjalo wyschšće šćacž. Mny dyrbimy šo šako ša čžesčju praschecž. Šudžo bjes čžesčje šu šhubjeni ludžo. Šchto budže našch łónž? to je praschjenje čžesčje! Šudžemy na kěchowje hrjebani tajžy, kotřiž hnadu, w zyrkwjach předomanu, nješšu wužiwali, tak šo našchi šawostajeni čžuja, šo Boži dom kaž šudjenje nad našchim rowom šćeji? Šchtóž šwój łónž bóle we woczach ma hacž wješkelešć šachodnu, tón tawari na trajnym šbožu šwojich lubych, a woni jemu šamemu š šbóžnosčji šopomhaja. To je žyle wěšty šhód šchescžijanšćeho šboža „hacž do łónza“. Wšchaf šo šeno to radži, šchtož je wot špoczátka hacž do łónza wotšćknjene a wobměrene. Tajke žiwjenje wješć je čžłowjeka hódne. Tajke mjenje wješćelanjow, ale wjazy wješćela pšchijnješć, tež mjenje hlupeho šmjecža a hněwanja a rošćacža a wjazy šokoja a wješć šofeje radošće.

„Pytajcze najpředy Bože šćalešćwo“, je šesufš radžił. Tež šbože tuteho šwěta pytašmy najpředy pola Boha, šwojeho Wótzja.

Džeczi žu najmubrišče, hdyž nana pošluchaja. Wščať maľe a hlype džeczi wjazy nješmy. Wěmy, šcho stej lubošć a duch, kať cžlowjefej f wěrnemu sbožu pomhataj. **Može** dha mjes sbožnosću tam w njebjeskim raju a mjes sbožom w tutym semskim žiwjenju tajki rosdžel być, so hwětne sbože zyle pschecziwo njebjesnemu wojuje? Ně, cžažne sbože dyrbi a može na puczu być, kotryž pschezo dale do bójskeho sboža domjedže, ja kotrež my Sserbja tať rjenje rjeknjemy „sbožnosć“. Niz po kublach a pjenjesach, ale po lubošnosći a fšchesczjanstwje budžemy žubodom rofesnawacž. Samoženje dyrbi lubošći a duchu zyle podstajene być. Cžlowjef je wjazy dylžli jeho pjenjes. Bóh dawa žohnowanje tež w pjenjesach, ale w Abrystržowej lubošći je nam wjele wjazy a wjele wjetšche sbože spožčene.

Schtóž to wě je šhonjenja, tón ma wutrobu a smužitošć ja to, so tež wojowacž pomha. Bože kralestwo je štajnje něščto šchož bjes hwěrneho wojowanja njewobiteji. W našchim cžažu je wšchudže trěbne, wěru do Bóha wješeke wuprajicž. To tež najšchi hwěrne činja. Nělotši žo žaneho hanjerja njeboja. Haj, hacž do žmjerče žu w hornjej Schlesyjskej ewangelizy pschesczěhami wěru džerželi, hdyž je hida tam jim thěže sapalika. Tať je žo staťo 20. žnježza tehole lěta. Hacž jažo wojna pschecziwo ewangeliskim pschidžje? Stejny wšchudže we wěrije, dha najhóršche nimo pšidže. Schtóž kručze stej, lóžicho dobywa. Schtóž halle po hlubokim padže žo na wěru dopomni, žnadž kónž wojnje. Wón njeje do kónža pschětrať, ale do teho wustat. To je jeho njesbože a podleženje.

Dženka na Michaliskim pohrjebniščežu w Budnjšchinje wojetiski pomnik a na Tuchorju haj f dopomnjecžu padnjennyh, „cžekny haj“, pošwjecža. Šichi tajkej škladnosći žu wšchitzy jenaf smyžleni; wšchitzy hwěrnosć pošbėhuja, woporniwosć žhwala. A Jesuž tež praji: „Schtóž do kónža pschětraje, tón budže sbožny.“

Šchi rowje.

Na kerchow cžichi mjelcžaty
Dže macžerka,
Wěnz nježy rjany hwětkaty
Na rowit džecžatka.
Jej wócžy nućznej pšakatej
Wo žynka lubeho,
Jej hubje štyšnje šheptatej
Wo bole wutroby:
„So tebje žu mi wotnješli
Na kerchow pschede wžu!“ —

*

Rowit maľy
Drěma tam pod pnyhu našymškej.
Žandžel modleť
Džerži straž' pšchi hłowcžy podsemškej.
Macžer wboha
Kladže wěnz jom' f cžicha f wohomaj.
Dušcha štyšna
Pyta měr tam, šhepta f hubomaj:
„Božo wěcžny!
Něam'kam ja toľ' mormoh' žwěho?!“

*

Macžer hlada,
Wócžko trada,
Šnamjo pyta
E wěcžnoh' žwěta! —

Bo njeju jažnym wyšofim
Pucž cžehnje f blyškom dalofim,
Šlaj, hwěšda módra šhwatniwa!
Je wěrnosć macž'ri šjewila!
Něť dušcho štróšćtna šospěwa:
„Měr, Božo, měr žym dožpila!“

Njefojo našchi.

Njefojo našchi!

W sem tej zusej drje něhdže wam tón row,
W' wutrobje naškej, hwěrnny pať wam Wašch žhow,
W njebjesach horkach dawa Wam Bóh žwój dom,
Do njebja horje chžemy tež my f wam dom,
Njefojo našchi.

Žyrkej a štat.

A wólbnemu nastawkej w 45. cžikle dostachmy nadróbnjšče rosžapnjenja wo wólbnych jednanjčch wot jeneje šerbškej strony, kotraž je mjes Sserbani a fšchesczjanškej ludowej stronu jednala. Wobžarujemy, so dopiš ja 46. cžiklo psche pošdže dšidže. Ššny džatorni ja njón a podawcany tu f najmjejšcha něščto f njejo, njedch tež po wólbach: Ššesczjanška ludowa strana pntašche jednanje f katholicimi Sserbami wólbom dla. Dopišowarjej bė wo to cžinicž, so njebychu Sserbjo jažo tať nješšesjedni byli kaž pšchi pošlednich wólbach, a duž njejednashche jenož f katholicimi, ale tež f ewangeliskimi Sserbami. Žemu žo poradži, tež ewangeliskich dohčez a to f dweju pschicžinow: f nabožneje a f narodneje. Ššesczjanška ludowa strana bė bóle hacž žane druha ja žyrkej a nabožinu wustupilo; a bė pokazala, so chže naležnosče Sserbow šastupowacž. Tola te jednanja mjes Sserbami jenož pemalšu postupowachu, wožebje tež tehodla, dokelž f. Wart žo tať pošdže do wólbom do Sserbow wróczi. Ššesczjanška ludowa strana pať chžyšche, kaž druge politiske strony, žwoju wólbnu liščinu šesajecž a njemóžesche na Sserbow cžakacž, doniž nje-dojednachu. Tať štaj žo halle na 3. městno Sserb, f. kubler Žyž. Na 2. městno štaji jeneho dželacžerškeho šekretara; tutón žebi to žadašche, lubjo, so žo jenož potom f ludowej stronje je žwojin šwjastom, 80 000 dželacžerjom wobchijazym, pschisamnje. Šdyž bėchu Sserbja dojednali, bė liščina hotowa a dželacžerški šekretar nochžyšche žwoje 2. městno pschecžicž. Duž štupi f. kubler Žyž wróžo a na jeho 3. městno štupi ewangeliski Sserb f. Króna-Bučecžanski. — E tutej liščinu, na kotrež něť dwaj Sserbaj, ewangeliski a katholicski, šteješčaj, a tež dwaj ewangeliskej nužaj, Sserb a Němž, je žo wolilo. Kať? to je žo něť w tutych dnjach po wólbach wujazniťo, tež kať daloko žu Sserbja žobu ššli, katholicžy, kať daloko ewangelizy, a tež, kelko f tych 80 000 dželacžerjom, kotrychž šekretar na 2. městnje stej.

Wutoru, 9. novembra wotně žo w Lubiju wurjadra šhromadžisna Lubijskeje dióžy. Šhromadžnym duchownym a žyrkwinskim pschedštejčerjam bu nadrobnje rofestajana pjenježna naležnosć šakškej krajneje žyrkwje, wožebje šchož doškody duchownych nastupa. Wina na žylim njedostatku je pschednyšchēm, to, so chžyšche šakška ludowa komora — něť bywšcha! — šamajo šakonške a štatne prawa, tu wěž arjadowacž. Tehodla pschisamnychu žo wožady Lubijskeje dióžy — kaž to wožady žyleje šakškej cžinja — protestam, kotrež bėchu šjednocžene konferenzy šakškej krajneje žyrkwje šapoložike, a to na štyrjoch městnach w Šakškej, kaž pola wulkostatneho šejma. Šde žo móžno być, so žo wěž jažo do praweje kolije šwojšy. Hacž je šakški lud žam a tať tež nač šerbki tajkim špocžinjenjam pschecziwo šakonjej a

pravu chytí jadželac, je jandžena wólbna njedžela mjes tym kóždemu rosjaškni. Nowa sakska ludowa komora směje džě w tutej wězy hōbu to najwážnišče kłowcžo porěczec. Nadžijom- nje njebudže hēbi našch herbski, hiščeže kchejczijski lud porokowacž trjebacž, so njeje hwoju winowatoscž 14. novembra dopjelnik! — —

Ke tndženschemu dopišež wo Barlińskich wučerjach njech je tu dženkā hiščeže něschto dodate k rosjaškni: Barlińka wo- frjeřna komora wučerjow (Bezirkslehrerkammer) je sakadny po- stajila, na kotrež ma hō nowy wutwař schulow a schulstič nalez- noscžow sakozicž. W tutych hwojich sakadach wupraji wona, so hēbi schule i wěrnywusnacžom (Befennmisschulen) wysche waži, hacž druge schule. Tež wona wěo žada ja staršich to prawo, hēbi žadacž tajfe abo hinajšche schule, žhle kaž to schto ja hwoje najlēřsche ma. — So je to wučerška komora tak wuprajika, scžini tuto wuprajenje nam cžim bóle scžimaze, a so je hō to w Barlińce stalo, je nam w Sakskej wošebje wažne.

Porucžny temu Knjesej hwoje pucže.

Slōž: O sbōžny dom, hōžez tebe hospoduja atd.

Schto plakaš ty? Knjes psched durjemi steji,
Wo nutskhōd k tebi mile prošy cže
Tvoj sbōžnik, i tobu takle derje mēni,
We kchizju trōšcht, hwoj mēr czi dawacž cže.
Duž pohwataj a wotewr jemu durje
Do twojej dusche, twojej wutroby —
Sšhšch, wopomni to! Slaj, spadacž budža murje,
Kiz hjes Boha ty w hweče twaril hō.

Schto plakaš ty? Slaj, staroče teji semje
Wschē jahinu, kaž dym we wēřiku,
Slaj, i cžemnej nožy šhadža krařne ranje,
Kiz sacžeri wschu cžmu a mrokotu;
Stani, duřcha khuda, prošč wo žiwu wēru,
Wēř k Bohu Knjesej hylmu dowēru.
Bōh pomha i nush, džerž hō jeho hwēru,
Dha trōnuje wōn twoju nadžiju.

Schto plakaš ty? hōž lubi tebi wumru,
Kiz lubowasche twoja wutroba?
Trōšcht cžēka czi, šhšch cžini duřchu frudnu?
Bjes nadžije cžesch hicž do pschichoda?
Je džēlo, próza wscha hjes žohnowanja?
Je hwētko w duschi žhle wuhāžlo? —
Na Boha šhladuj, wōn je skaka twoja,
Bōh i tobu je! wēr jeno, njeboj hō!

Wřmi horje to, schtož Bōh czi lubje sczele,
Eso jeho džerž, wōn njewopuscheži cže.
Knjes bohath dacž móže darow wjele,
Czi wotewřacž cže kchiz a cžerpjenje;
We wēřje duscha k njeju horje hlada,
Tam hortach bhdi našch Wōtz njebjeski;
W wschēch cžerpjenjach ju kchemi jeho hnada,
Czi hwētko šhadža po wschej cžemnoscži.

Ach, porucž tež tom' Knjesej twoje pucže
We kchizju, nush, šhšch w cžerpjenju.
Wschomōžny Bōh czi pomhacž móže rucže,
Wōn spokojicž wē frudnu wutrobu,
Eso dowēř Bohu, wōn wscho derje cžini,
Na Boha twar we semřkim hubjenřtwi,
Wōn wodawa tym, kiz hō w hrēřchnej wini,
Prošč ponižnje, Bōh próřtny wuhřhšchi.

Essy kłaby ty, wschōn sprōžny, wōbečeženy
A wutroba hēj žada wotpocžint,
Slaj, Wōtzny dom czi steji wotewřeny,
Cže wumōže tvoj hwēřny pomoznik.
Ta wēczna luboscž tebe horje wōřnje,
Dom duscha ma, hōž hwojatoř pschichol je!
We hwojim Knjesu wotpocžujesch sbōžnje,
Wōn da czi mēr, kiz hwēt dacž njemōže.

Duž khroble dzi pucž wōj we Božim mjeni!
Cže schitowacž Wōtz budže njebjeski,
Cže jeho hnada wōdž a wōřbož řjeni,
Eso wolaj k njemu w šhřku, w frudobi,
Bōh pomhaj czi wschē dny te cžežke, frudne —
We Bōsh pohylni twoju wutrobu;
Bjes ducha hwojateho hō dusche khude —
Duž džerž hō hwēru k kłowu Božemu.

Duž šrořchny budž! Bōh wschitke hylšy šnaje
Kiz wōcžto twoje w kchizju wupřaka;
We Božej hnadži duscha šrořčna traje,
Slaj, Bōh tu je! Kōnz ma wscha frudoba.
Tōn jawēřch wēcznoscže hō hōžo šbēha,
Slōž jandželow hō jahny kchšchecž da;
Po hēdženju dom džē ta sprōžna noha,
Tam wita cže ta krařnosčž Salsmska! W.

Kak hwojecžisch ty njedželu semřētych?

Tuto praschenje stajimy dženkā w jenej wošebitej myřli.
Wēřchtaj tež nan o macž. Žimaj padže hōn w frwawnej bitwie.
Wulla bōl a boloscž to. Schto to njeby hōbu sacžumak. Nan,
dobry kchšchčan, pyta w modlitwie pokoj a trōšcht. Macž tež.
Tola njemōže pokojā namakacž. Kak je padnył? tuto praschenje
ju njewopuscheži a jeje duscha hō njepokoji. Duž pschindže dobra
snata i mēřta a powjeda wo spiritistach a so tucži i morjenty
řčja. A macž hō da narěczecž a džē hōbu do tajšch spiritisti-
řchō pohedženja, hōžez jej ljubjachu jeje hōna wolacž. —

Wēřšch, so hō jej jeje hōna jwolali, so je i nim řčžaka,
so je jej prajik, hōže je?

Cžehodla ta macž tam džēřche? Wopomni, hōy a cžehodla
džēřche Saul do Endora! Tehdy, jako bē Boha wopuschežik a
jako jeho Bōh bē tehodla wopuschežik. — 1. Sam. 28.

Do teho bē Saul po Božej pschitani i kraja wuhnał wschē
wēřchcžetki a podobne žōnske, dolonjawschi Božu wolu. To řča:
Wone wschē njeskutkowachu po Božej woli a i duchom Božim.
S kajkim pak potom?

Nařch cžak je tež tak daloko kaž Saul tehdy, jako do Endora
džēřche, Kak wopominařch ty hwojich mōřnych, kak hwojecžisch
hwojedžēn semřētych?

Dužy psches Wlasnifezy.

Nadobo řraš to škocžatko, wupucža pytajo, do murje a hō
wali. Kiz ja nim honjachu, na njeho! Bē to pschi pucžu. Duž
tam dōndžech. Schtož wōhladach, bēchu wōlicža a to niž runje
tajfe, i kotrchž hō mudrosčž hmeje. Schtož wuhřhšchach, to bē
mēřchēnža kłowow, so mudry njebu.

„Sajaz!“ „kornik!“ „sajaz!“ „khodojta!“ „kornik!“ „heya!“
„sajaz!“ tak hō to mēřchēřche.

Hōž bēchu hō kłowny a huby kusł smērowale, šhōnich, so
bēchu „sajaza“ honili a kornikla sabili, so cžyčchu „heya“ řarashcž,
so pak bēchu hōhōdžiz kornikla trjechili!

A schto to do žyla?! „Sajaz khodžēřche do wřy a řakuska
řtōt! Tōn „sajaz“ wēřcže njebē sajaz ale khodojta, kotraž ludžom
nacžinesche, so křwny njedejachu, so hwinje padachu, haj, so cžlowje-
kojo mřējachu.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Ĺerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duři daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

✻ Sserbske njeđželske kopjeno. ✻

Wubawa ho kóždu hobotu w Smolerje; lathicřichcžerni w Budyschajnje a placři schwórtlětnje 1,50 hr. bjes porta.

I. adventa.

Matth. 21, 1-9.

Advent rěka: p'chichod Ĺhrystuřowu. Wón je tjoji: p'schichod do czěła, p'schichod k hudej a p'schichod do nascheje wutrobny. P'schichod Ĺhrystuřowu do jeho czěła leži sady nař. To běsche tón lětyřazy dolhi czař, hđžež bě tón řnješ na puczu do Bethlehema. Jako bě přeni cžlowjet w paradiju do cžěžkeho hrěcha padnył a jako běsche Bóh tehdy w řwojej wulkej lubosězi k padnjenemu cžlowjetwu rjełł: Na cžy njeřchecželstwo stajecž njes tobu a žonu a tvojim řymjenjom a jeje řymjenjom a tón dyrbi tebi hłowu rostępacž a ty budžeř jeho do pjaty kalarč, a s tym wumóžńka řlubil, dha bě řo Ĺhryřuř na pucž podol. A je to profeta wěřchcžesche: A in Bethlehem Efrata, s tebję dyrbi mi wuńcž, kiž w řraelu řnješ budže, dha bě, jolo by s řraellřich horow hižom na dala widžecž bñł, so bliže a bliže řtupa. A jako řlóncžnje tnyč postyrjow pola Bethlehema njebjeske řwětko řbudži a řim jandželow hłóř řařny řpěw řanjeře, tehdy běře tón wocžofany p'schichod. To běsche tón přeni p'chichod. Ludžo budže na pořledku žyłu řemju p'elnicž. Řkaž je w tvoję řahrodžy kóždu kucžik wužity, budže tež tehdy kóždu džěł řemje wobđželany a wobhłeny: p'schetož to je tola Boža wola, so bychu wřchudže žně řrawile řa njebjesku wulku bróžeń. Řkažy ludžo tehdy we řwontowuřy wězach budže, to njewěmny. To jene pak wěmny ře řewjenja řwoj. řana: cži wěřjazy budže tehdy twierdžiřchi we wěřje, a cži njewěřjazy twierdžiřchi w njewěřje a hrosniřchi w hrěchach. Lud budže řrally k řnjom. Tehdy budže na hwěřdnym njebję hiřchcže druha kóřa widžecž, ta kóřa njebjeskeho řnjeřza, a wón budže řwoje žně džeržecž. Tehdy budže na

hwěřdnym njebję hiřchcže druha waha widžecž, ta waha njebjeskeho řudniřa a wón budže wazicž, niž nasche řubka a dary, ale nasche řtutki a kóždu dořtanje po řwojich řtutkach. To budže jeho druhi p'schichod. Tón řnješ pak bjes p'chęstacž a nam p'chilhadža. Hđžež řo džęcži wiewela na hody abo hđžež řady řiwęcžkoto Božodžęřcžoweho řchoma lubeho řejuřa widža, hđžež řo wjecžor nuęzný džęlacžer lehnje a řo porucži do Ĺhryřtuřoweho řchita, abo hđžež řhory řwojęj wuřhnyjenej ruzy k njemu řbęha, tam cžehnje Ĺhryřtuř, cžicheje myřle a pomozniř, do cžlowřeje wutrobny, so by ju wobřbožal. To je jeho řecži p'schichod. Wó tutym řecžim p'schichodže rěcži nasch džęřniřchi tekřt, p'schetož, řaž wón tehdy do řeru'alema cžehnjesche, řař cžze wón tež řacžahnyž do nascheje wutrobny.

I. Wřcho bě na Ĺhryřtuřowu p'schichod do měřta řerusalemu p'schichotowane. řerusalem, tute řrařne měřto, běsche řa řhryřtuřowu czař kóle wobhłeny, hęcž hdy přjedny. Wóřębję bě řo jeho bohateřwo p'schiporjalo. řidži, kiž bęchu řo w póhanřlich měřtach wobohacžili, bychu řo we wřřkřich lętach radži do řerusalemu wrocžili a řo wo to řtorali, so tute hłowne měřto njewołhudy. řene pak řerusalemę hiřchcže pobrachowasche: teho řbožniřa, kiž bě řo w blifřim Bethlehemię narodžil, kiž bě ře řwojimi džiwami a řłowami řpodžwanje žyłeho řraja řbudžil a bęsche tež huseřiřcho hižom w řerusalemę pobnył, hęcž dotal hiřchcže we wěřje p'schijeli njebęchu. řjewjeřta hiřchcže řwojeho nawoženju njeમેēesche. Řętko cžyřche řo tón řnješ hiřchcže řunu wo wutrobu řerusalemřich řlepacž. řižom je na pucžu. řani nasdala po horach masa cžřjódka cžehnje. řeno řřinacže to řu. ředny dže w řřjedža nič jako řich nawjedowat. Řiřy řu, to je na řich drařtach widžecž a řchtož je řich řętkal, wěřcže dolho

Ja nimi hladal njeje. A tola stupa tam ton, kiz je sboze zpleho sweta. Shrystuf tam czehnje se swojimi wuczomnikami. Neko ko psched nimi Jerusalem s wotolnych horow sbeha a jich strowi. A won chze do mesta. Pshes profetu Sacharija be dawno do predka prajene, kajki dyrbjesche Messias do mesta czahnycz, nje-nuzjz na wofle pedzo. To be zplemu ludej snate, na tym dyrbjachu Shrystufa sa Messiasa sponacz. Ale s woikal wofla wofacz? Ton tam hjo stejesche a czalafche, hacz bychu kebi po njeho pschi chli. Schto pak be jeho tam stajl, schto be wutrobu jeho wobkedzerja swolnitwu sczini, jeho Shrystufkej pschemostajicz? Ach, w Bozim kralestwie je wscho dawno do predka pschihotowane. Sdnjz be prawy czah tu, so dyrbjachu ludy ewangelij klyschecz, dha czi pozli tu bechu, kiz bechu swolniti, do sweta won hicz, dha te lodze pschi brjosh lezachu, kiz mejachu jich psches morjo pschemjescz. Sdnjz ko netko hplne mozy pschemjwo zyrkwi sbehajz a chzedza ju s prochom a mochom wutupicz a werjazz ko styknje roshladuje a ko prascha, schto dha budze jim wobaracz? dha ko jeno njeboj; pschetoz Boh je kebi swoj zele ny prut hjom wiasal, tute mozy roshbicz. Ty kiz cziscze wokenrjeny. Dzeczi hu cze wopuschz ke abo leza w rowje. Duž ko bojisch, so cze nioht hladacz njebudze, hdjz budzež khorj. Tola scho ko starasch? Tej ruzj, kiz budzetej tebe hladacz, tu dawno stej a czakatej na to, so by chtej tebi kluzilo! Abi tebi tak czejku staroscz czini, so na khorozu lezisch a so dyrbisch wof swojich dzeczi, kiz hu hischeze tak drobne. Ty zalosczijch: Skal hym je t Bohu wodzil, tak hym sa nje probyl a netko budza czi cze wopuschzene. Ton dom je hjom sa nje swoje durje wotewrl. Hdzež smēja ko po twojej kmjerczi derje. Wone trjebaju jenoj hischeze do njeho jastupicz. Tak Boh wscho do predka pschihotuje — sa tych swojich.

Jene pak ko wot naž w chitich žada, njenujzjz tajfa pokluschnoscz, klijuz ju na tanymaj wuczomnikomaj wdzijny. Wonalj dyrbjeschtaj hicz a wofla, kiz zujemu klyschesche, wotwofacz a hdy by jimaj schto wobarak, dyrbjeschtaj ko na pschitafsnju swojeho knjesa pomofacz. Be tu pravje, pokluschacz? Njebudze tuton pucz podarmo? Njedyrbitej ko bojecz, so ko prosdnaj wróczitaj? Ne, wescze niz. Schtoz czi ton Knjes kofa, psches swedomnje abo Dože klowo, to czi, to njebudze zenje wopaf a hdy by ko czi cziscze wopusczne dalo, to njebudze na toju schtodu, a hdy bychu to wschitzy sa tebi schtodne dzerželi. Pschetoz ton Knjes chze to tak mež. Czini to jeno! Skal staj tamnoj wuczomnikaj ko s wjehelom t temu Knjesej wrócziloj a jemu psch wjedkoj, schtoz dyrbjeschtaj a kaž je won se spodobanjom na njeju hľadal, tak budzesch ty pschezo wjehely a božomny psched swojeho Knjesa siupicz möz, tu w modlitwje a junu na kudnym dnju psched jeho wobliczo, hdjz kiz po jeho pschitafsnjach czini. Skal trudny je Abraham po Dozej pschitafni na horu Mor ja je swojim kynom Isaakom schol, so by jeho woprowal, a tak sbožomny je ko wróczil! Skal trudny besche jako Doži hlop t njemu dzesche: Dži je swojeho wotzneho kraja do kraja, kiz ja czi pokofacz budu! a tak sbožomny je w nim bydlit! Czini, schtoz keb ton Knjes wot tebe žada!

2. Skal Shrystuf do mesta czehnje. Taj wuczomnikaj beschtaj ko wróczito a netko Jesufa na teho mlodeho wofla kadžichu. To be waschnje w rašchim kraju, so krala na konja abo wofla kedzachu. W tym pak, so ton Knjes na wofle kedzesche, njelezesche žane snamjo nišosce. Tež najwošobnišchi ludzo, haj kralojo, jedchaju hischeze dženka w rašchim kraju husto na woflach. Tak tež tehdy ton Knjes, kiz tola jako kral do Jerusalema czehnjesche. Ale my ko praschamy: Czehodla je ton Knjes, kiz besche tola hewek poniznoscz kama a kiz njebe pschichol, so by kebi kluzicz dal, ale so by won kluzil, tehdy jako kral do Jerusa-

lema czahnyl? Wiz so by khwilku jemškeho krala hral. Swontneje czesce won žaneje žadny byl njeje. Won chzysche wjele bole t tym lud na ko kedželion czinicz, so bychu ko jeho dohladali a potom t njemu pschichli a pschi nim wostali a te klowa klyscheli, kotrež chzysche won t nim rēczech. Jeho kralowski pschichod dyrbjesche truba bycz, t kotrejz chzysche wschou lud wokoło hebje schromadzicz. A hlaj, ludzo jeho t czirodami witachu. S zpleho kraja bechu po swuczonym waschnju na jutrowny swjedžen pschichli. Wjele t nich jeho snajachu. Jedny besche jeho kraje klowa rēczech klyschal, drugi besche podla byl, hdjz besche runje khorcho jahojil. Esnano bechu netosi t tych dzekacz wufadnych podla, kotrychz besche wustrowil. A czi powjedachu wschem drugim jeho skutki. Duž woflochu jemu wschitzy napschecz. Daj, netosi kleczychu ko swaju swjedžensku draštu, drusy rubachu hačofy je schtomow a sczelechuj je jemu na pucz. A netko po sbehnj jedny swoj hlop a saujesche: Gosiannah temu khynej Davitowemu! Ahwaleny budž, kiz pschidze w knjesowym njenje! Drusy jemu pschidnychu. A kaž morjo schumi, hdjz klyny wetr do njeho storka, tak chunjesche tuton powitazy kberlusch t njebjekam. S, sbožomni czi, kiz hu jeho tehdy witacz kmeli!

W hodownym czaju ko ton Knjes t nam bliži kaž nehdy t mestu Jerusalemej. My jeho snajemy. Schto je won tola wscho nad nami czini! My kmy w nudy byli a won je nam pomhal. My kmy ko swojich hrachow dla rudžili a won je nam wodat. My kmy swojich lubych khowali a won je nam tu wstoscz do wutroby scschezepil, so hu žwi. A schto halle we wēcenoscz sa naž khowa! Duž rubajesche hačofy a klecjajesche ko draštu o sczelechuj je jemu na pucz — to reka: czinze dobre skutki, hdžez jeno možecze. A wofajesche: Gosiannah temu khynej Davitowemu! Czajesche ko psched ludžimi t njemu, so bychu wschitzy drusy jeho t wami sa swojeho krala pschijeli!

My njenujemy sbožomnych, kiz hu jeho tehdy pod Jerusalemišimi wrotami witali. Ale ton Knjes hischeze junu pschidze. Sandželjo budza tehdy jemu napscheczitwo wučacz a wschitzy czi, kiz hu we werje dobchali. Boh daj, so bychny mje nymi tehdy tež my byli. Samjen. Risch. w S.

Šmijertna njeđzela — advent.

Jene došklowo t šmijertnej njeđzeli a s dobom jene šklowo t adventej je to sczechowaze. Wono bu pižane hjo w lēče 1855, ma pak dženka kamkneje placz wosce a kradž wjetšesche wanošce tehodla, dokelz njeje halle sa tuton našch czah pschihotwane, kotremuž ma tola telko prajicz. Jedny profesor, s njenom Beck, je tute šklowa pižal netomu, kotryz be kľuboko frudžent a žaneho troschte njenamafasche.

„Waschu łol snaju. Šsym ju kam saczul. Buschtej tola tež mi dwē dzeschi psches kmjercz wsatej, a to jene s njeju wifasche tak riez se swojmaj wobczomaj hischeze w poslednich wofomkoch na mui. Powdžijcho jemre mi tež moje mandželka! Naschaj wutrobje besch tej jene. Wona sawostaj mi 6 njeđorosczenych dzeczi w zusbje. Tehdy nēdbchowachu tež mje Wascho: „Czehodla? czehodla?“ Wone šcharowachu mje, so bych wotmohny dal. Tola hory bu mi swetko we wutrobje. To Knjesowe šklowo pschedoby ko w nej: „Ty njemēnišch, schtoz bojšle ale schtoz człowšle!“ a jako: „Moje mykle nješku wasche mykle a wasche pucze nješku moje pucze!“ Nešto pak mje pschezo hischeze bolesche; to dopomnjenje na te bolosce, kotrež bechu semrēczi pschētrali, a ta frudba, ko žedžaza po tym netk shubjenym wjehelenjom t nimi. Tu da mi ton Knjes jedny drugi schpruch do wutroby: „Sa šapomnju, schtoz s pokleba je a steju sweru sa tym, schtoz s priđdka je“ (Phil. 3, 13).

Tajkch fłowow Božich dyrbišch ko pšchimacž, kaž stały w žolmjazym morju twojeje dusche. Tehodla storžeč moju wutrobu kóždy ras wróczo, hdyž chyzsche wróczo do šańdzenošče a k čělным postowam semrětnych, a pokasach ju do přědka k temu, štož horjekach, so bych ko tam, niz w tutym čerškim žiwjenju se hwojimi lubymi pšched tym Knjesom sjednocził, a prožyl, so by wón naž sjednocził a hromadže šđeržeł w hebi, tym Knje-u, kamym. Tak dyrbja eži, kotřiž ku přjedy naž šchi, magnety byč, kotrež našču wutrobu horje czahnu do wškosose, a tón tamny šwět bywa tak ja naž polny žwňch, tón delny paš šhubuje na žiwjenju sa naž. Bibliske fłowa kaž te, o tu žane wobstajne měštno mimamj ale to pšchichodne pytamj, so dyrbinj byč bėrgarjo i tymi hwojatymj a Boži domjazh, tute fłowa nješku tak wjaz hole fłowa a rjane fantosije sa naž ale sjewja ko nam bóle a bóle jako namjenja a puczniki Bože (Ebr. 13, 14; Epy. 2, 19). Tute pokazuje nam jedyn wěšty wotknušeny kóž a wjedu naž bliže a bliže k temu, kotryž naž do kniežonného šajatyč sa hebe pšchihotuje, k temu Šsynej Božemu, tak so nawotknjemj, ko i nim šetlowacž w jeho fłowje a w jeho modlitwje a so o najwjetšchu huadu mamj, so kněmž ko jemu dacž žyle se hwojim dobrym a njedobrym, se hwojimi staroščemi a wježenjemj k šnutsknemu a šwonknemu wozženju. Tak je mirunje i tamnych potrjachenjow kniercže jene žiwjenje šesthadžalo, wo kotrehož přjedy jenož mjenta a fłowa štajach. Gusto, hdyž to přjedawšče i tym posdžšchim pšchirunowach, dyrbjach hebi prajicž, o njebych ženje mēnjaj, bych-li to šhubjene wšcho šapodōstacž mohł, sa njo paš wšcho nowe dobyte dacž dyrbjaj.

Wotajkim špōnjaje: Tehodla je Bōh Waš tak šbil, o by Waš pšchihotowal sa to, so bychčeže jeho krašnosč wowladaj w tym Šsynu! Šdyž wón nam šjerje, čže wón nam wjetšče dacž, k wěčznemu pomhōč, i kotrymž to sachodne a šańdžene ani pšchirunacž njemōžesch; čělno lubosč, i kotrež ko našchich lubych džeržachm, dyrbi ko šhubicž pšched tej duchownej, to hladanje a wužywanije na widomne pšched tym hladanjom a wužywanijom na to njewidomne — to reka: nawotknycž wěricž, a wot jeneho wofanje k Bohu dyrbišch dońcž te šhwalanju Boha.

Duž šwuceže ko do tuteje čhule pruhowanjom, budžeže w nej živy a čžitaježe 11. a 12. staw lista Šebrejškim. Wašche džeež ku žive temu, kotryž je njeje jenož štworč, ale je jim tež hwoje krašestwo pšchihwojil. — Wy dyrbicže tež žiw byč we jnym wyschim, doštojniškim šmyšle hačž to hečž dotal bēščeže! Pšchirunaježe to, štož šhubicže i tym, štož Šiob šhubi, měrcže Wofchu šrudobu i tym, štož šrudži Abrahamu, wot kotrehož bu tón jenicžki šyn žadany; wón bē šylny we wěrje! Šaj, pšchirunaježe Wašču nanowu lubosč i tej Boha Wōtza, kotryž njeje hwojeho jenicžkeho šyna pšchepuščežil, ale jeho dal sa naž, kiž bēchm bjesbōžni a njepšchēcželajo, so by naž dowjedł k wěčznemu žiwjenju! Tón Knjes wopokaž hwoju mōž we Wašchej klabo eži a trōšchtuj Waš se hwojim wěčznym trōšchtom!"

Tón peč, kiž tuteho trōšchta trōšchtaš kam je, wón je dužy po pucžu; duž pšchihotujm a dohotujm ko, so bychm hotowi był, a hwojeczili šbōžnu pšchihōd jeho, šbōžne hody!

Toła hody.

„Macže, so nač Jan njepiša!“ rjekny k mandželskej Šudželiz nan, se štworščimym woblječom sa listynošcherjom hladajo, kotryž njebē list, jenož Šerške Nowimj pšchijekł a tak njeczinił w tym, štož je jeho mjena.

„Šaj, Šandrijo, ja tež njewēm, šhto ko to njeczini!“ wotwoli Šudželina, kotraž na šachlowej šawžy hežjo bėrnj bēšče. „Prašam ko hōžo wjele dnjom dolho tak! Njehach tebi jenož

nicžo prajicž! Wy knadž šwaril na Jana, dotelž njepiša, abo na mnje, dotelž ko tak štarim! Njetrjebawšcho štarim, by ty rjeknył!“

„Nó, Šana, hym dha ja tajki šwarjak? Me, pramo paš masch! Šswarje hebi šašluži tón žylš Jan, hdyž tak mi a tebi nicžo šastanje pišacž!“

„To ja tež praju, nano! Přjedy tola pšchežo kóždy tydžen, i najmjēnča tola kóždej dwē njedželi pišasche. A tajke listy, nano! Dolhe a rjany!“

„Wēm, wēm, macže!“ wšch šloškowasche Šudžela, i hłowu nwgajo.

„Wježenachmoj ko woboj, hdyž pšchežo šažo čžitachmoj, so ko jemu pola mišchtra lubi, so ma rjane džēlo a rjanu šašlužbu!“

„Šaj, tajkeho wšcherškeho mišchtra tež po žylšm Šarlinje njeje, kaž teho. Šsyn tam tola kam był! Ša eži praju, Šana, wšcho nanarjenšcho pšchiprawjene a wuhotowane!“

„Šacž tež je šthoril?“ ko macž woprašča, jako nan na wotomil posasta. Šrubka ko jemu njepalesche. Šrbjesche i nowa šapaleč a čzahacž a čzahēcž.

„Nē, macže, to ko njeboju! Wy tola potom čžim přjedy pišaj!“

„Me, hdyž njemōže?“ ko macž i waša woprašča.

„To by žyle wěšče pšchēs něfoho nam napišacž dał!“ šnapšcheczimi nan. Šrubka ko jemu pšchežo hiščeže prawje njepalesche. Šacž bē to tobat na tym wšna, abo te pšchežo i Šwonež do Šarlina čžēfaze myšle? „Nē!“ wón roššudži, „šhorj njeje! To je mi wěšte! Šhto jom je, njewēm! Nēšhto paš tu překi šš! Šhto, tež njewēm! Me, Šana, hdyž bōrš nje honju, ko kam pšchēšwēdču!“

„Nó, kaš tola k pōndželi list dōndže. Abo, nano, knadž pafecž! Tvoje narodnimj tola nješabudže!“ Tak pytasche šmērowacž muža.

„To paš je hiččeže žylš tydžen hačž tam! Dženka mamj hatle wutoru!“ Nan ko nochžyšche dacž šmērowacž. Macžeri, tež niz špolojenej, pšchūdže myšlicžka. To trjebasche jeno jej mjes woeži pohladacž! Tam ko kněškotasche! Š hłowu nwgajo rjekny:

„Nanō, wěšch! Štupju wječžor na wotomil k šuškōžinžy. Ššnadž Šarka nēšhto wē!“

„Šarka!? Čžesch ko ty, macže, Šarje sa twojim hynom prašhecž? A kaš mohla wona nēšhto wjedžecž!“

„Nó, nó, nano! Ty drje masch na dobo kuchi mērtušch, so wjaz njewěšch, so bēšchtaj našch Jan a šuškōžiz Šarka hebi dobraž?“

„Nó, to wšchat wēm! Šš ni tola šama tajke nēšhto hižo dawno do wušchow šchepkala. Me, je dha Jan jej hdy pškal?“

„Šaj, to žyle wē eže wēm! Šdyž Šarka to tež njepraji, je ko tola pšcheradžila i tym, so, hdyž i jeje macžerju wo našchim Janu a Šarlinje rēcžachmoj, wjazh wjedžesche hačž bēch ja hdy pola šuškōžiz prajila. Šdže mēšesche to jow, hej, nano, hdyž niz i listow, kotrež bē jej Jan pišaj?“

„To mi škoro hinaš njeje mōžno. Me wěšch, myšlach hebi, so jedyn drugého šabudžetaj, hdyž Jan tak dolho přječžka w Šarlinje, abo tola Jan ju šabudže tam w tym wulkim mēšče a pola tak wōžobneho mišchtra!“

„Wy hebi ty to pšchal?“ kuff rošmjersana Šudželina to rjekny. „Njeje eži šuškōžiz Šarka najrjenčha a najpēknišha holza i žyleje wšh?“

„Nó, nó, macže! Šdyž ty tak mēnišch! Wěšo, wěšo, je mi Šarka luba a ja pšchichodnu džowu wšana! Wšchat tež nēšhto ma, so mohlej hebi w mēšče kēžu kupicž a džēlatnju a šhlamj pšchiprawicž!“

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šerbske njedželiske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihciziscežerńi w Budyščinje a płaczi šchwórtlětnje 1,50 hr. bješ porta.

2. njedželu adventa.

Łuf. 21, 25—36.

„Zion, twój kral pschińdže t tebi“, tak rěka adventiska powjesč, kotraž šo w tutnych dnjach we wschitkich křesćijanskich zyrkujach pschpowjeda. Ale dženska ma wona žyly hinajschi synł hač džens tydženja. Na 1. njedželu adventa rěkasche: Zion, twój kral pschińdže nětk t tebi, dženska rěka: wón pschińdže junu pschi skónčenju šwěta; na 1. njedželu adventa rěkasche: wón nětk pschińdže, šo by pytał a šbóžne činił, šchtož šhubjene je, dženska rěka: wón junu pschińdže, šo by šudžil žiwych a morwych. Powjesč 1. njedžele adventa šbudži we wutrobach wěrjazych wjekele a radošč, powjesč 2. njedžele adventa pał nastroženje, bojošč a hrošu. Šichetož kał šo nam powjedže, hdyž budže tón šnjes šašo pschińč w bójškej mozy a krašwjezi a wschitzy, kotřiž šu žiwi byli wot šadama šem, budža šo psched nim šhromadžič a našch pschichod budže roššudženy do wscheje wěčnosče? Šotry dženi w twojim žiwjenju, a hdy by najwažnišchi byl, kotry dženi w historiji ludow, a hdy by šo na nim něšchto, šchtož ma wažnosč ša lěštotytki, móže šo t tutej dnjom pošledneho šuda pschirumáč? Š wopomń, kał budže, hdyž tón šnjes šašo pschińdže a ty budžeš štejecz psched jeho štolom a wschitko, šchtož šu myšlił, rěčal a činił, budže na šwětko pschińč, twoje najpotajnišche myšle, wot kotrychž žadny čłowjek ničšo njewě, twoje šlowo, kotrež šu dawno šabyl, twoje šutki, kotrež šu pytał, psched ludzimi potajič! Šjetichepota twoja wutroba psched tym? Šbo džesč šo t tym šmėrowáč, šo prajišč: Bóh wě, hač je t žyła wěrnó, šo tón šnjes šašo pschińdže, šudžič žiwych a morwych? Š njesšebaj šo! Šón

pschińdže t šwětnemu šudu, to je šawěšče wěrnó. Daj šo nastrožič t šbožu twojeje nješmjertneje dusche! Šschihotuj šo se wschej šhwatnosčeju na tutón pschilhad teho šnjesa, šo móžeš trošchtnje jemu napšchecziwo hič, šo budže šudny dženi ša tebe dženi najwješcheho, wěčneho šboža. Duž wšmice powjesč 2. njedžele adventa t wutrobje: Šón pschińdže t šwětnemu šudu!

1. Šo je šawěšče wěrnó.
2. Šehodla šdžerž šo šotowy!
3. Šudž trošchtny!

1. Š niskošči a šhudobje je tón šnjes něhdy na našču šemju pschilchol. Šako maš, šłabe čłowške džěčatko je wón šo narodžil, hródž běšche jeho přenje bhđo, žłobik jeho přenje šožo. Ššhudaš běšchaj jeho šarschej, hdyž tež t kralowšeho roda, a šhudy je wón wostal šwoje žiwe dny. Šón njeje měł žadny dom, w kotrymž móžeš wotpočžowáč, žanu žonu, kotraž je šo ša njeho šarala, žane džěči, na kotrymž je šo wješelił. Šón běšche šhudšchi dylši najšhudšchi mješ nami. Š kał mašo je wón, čłowšzy rěčane, dokonjal. Šwanacze wučžomnikow šhodžachu ša nim, ale jedyn wot nich je jeho pscheradžil, drugi jeho šapřel a wschitzy ša napošledt jeho wopuščžili; někotři mužjo a žony wěrjachu drje do njeho, ale šwój lud njeje šebi dohčž móhl, tał jara hač tež je šo wo to přožowal. Š kał žalobna běšche jeho šmjerež! Ša šchiz, na drjevo pošlecza, šu jeho jako šłóšnika a Šohahanjerja pschibili. Šawěšče, w niskošči a šhudobje je wón něhdy pschilchol. Š tał pschińdže wón hišče dženska. Šón pschińdže w šlowje, kotrež tyšazy šapřewaju, w jednorej wodže šwjateje šchěženizy a w šhlěbje a winje Šožeho

wotkasanja, wo kotrež tyžazy njerodža, wón pšchindže pšches žrčeb, kotruž tyžazy hidža, drje, my, kotšiz do njeho wěriny, widžimy tež tu jeho kražnosć a móž, ale so taf wjele je wone potajene. Ale taf njebudže wostacž. Hdyž wón sažo pšchindže, budže wón so sjemjecz w bójskej mozy a kražnosći a wšchitzu, tež jeho njepšcheczelo, budža ju widžecž a spósnacž, so je wón tón Knjes. Raž dobyczerski kral budže wón so na naschu semju wrócizč a swoje kralestwo dokonjecz. Potom njebudža jeho stótnizy a hrěschizy pšchewodžecž, ale swjeczi jandželjo a niž jenož jandželjo budža jemu pšchuwstacž, ale tež hrimanje a rženje sahinzajeho swěta a schumjenjo morja. Staf to budže, to njemóžemy wopřacž; wšhitke nasche słowa a myšle su t temu pšchekšabe. Šchtož žane wóćzlo njeje widžato a žane wucho njeje šlyšchato a do žaneho cžłowjeka myšle njeje pšchischto, budže so sjemjecz, hdyž tón Knjes sažo pšchindže, budžicž žiwuch a morwuch.

Alle budže to so woprawdže stacž? Njeje tuta wěra šbntf stareje pšchiwěry? Ze jich wjele, kotšiz to praja a tutu wěru wuřměwaju a njehanbicžimje hanja, kotšiz wudawaju, so su tutu wučzbu t temu wunamafali, so bychu ludži t njej na- stróžili a lěpje wobknežili. Ze tola žyle njemóžno, so so tuta wěra dopjelni. Njemóžne? Šchto dha je t žyła nje- móžno? Staf wjele je so w pošlednich lětach stalo, šchtož smy wšchitzu sa njemóžne měli?! Ně, Bohu žana wěž njemóžna njeje. A hdyž nasch Šbóžnik t jažnymi słowami praji: „Zeichi budža na slónzu a na mēhazu a na hwěsdach, a na semi budže so ludžom styslacž a njebudža wjedžecž, šchto cžinicž: a morjo a žolmy budža schunicž: a ludžom budže so jeznyčz pšched strachotu a woczakowanjom tych wězow, kiž na semju pšchincž budže, pšchetoz tež njebežow mozy budža so hnucž. A tehdy budža widžecž cžłowšeho Šyna pšchindžo w mróczeli t wulkei mozu a kražnosću“, dha je nam žyle, wěšte, so so to stacž budže. A wón sam dawa nam wopolašmo sa wěrnošč nascheje wěry. „Sawěrnje, ja praju wam, so te šchlechty njebudže sańcž, hačž so to wšhitko stanje.“ Alle taf, nješwědčža tute słowa runje pšcheczimo temu? Tamna šchlechta je tola saščla, a tón Knjes njeje sažo pšchischol t bójskej mozu a kražnosću. Alle wopominamy, so te słowo „šchlechty“ njerěka: ludžo, kotšiz su tehdom živi byli, ale so mamy tu myšlicž na židowski lud. Žako jedyn pruiški kral Augusta Germanna Franku so woprascha: Wóžecze mi t krótkimi słowami dopišmo dacž, so je wěrno, so tón Knjes sažo pšchindže t žudu? wotmolwi tón: Židowski lud. A taf je woprawdže. Žadyn drugi lud njebu taf pšchecžehany a podkóčeny kaž Židowski — wón je wostaf. Pšches lětstotki je rospróscheny pšches wšhitke kraje a ludy; historije naš wučža, so mały lud, kotruž njes wultim bydli, pošdžischjo sahinja, haj, sam wulke móžne ludy su saščli, židowski lud pak je wostaf hačž do dženšuischeho dnja, a to, hačž runjež žadyn wóžny kraj, žadyn tempel, žaneho krala a žanu wyschnosć nima. To pak je so stalo, so by so dopjelnilo to słowo teho Knjesa: „Sawěrnje, ja praju wam, so ta šchlechta njebudže sańcž, hačž so to wšhitko stanje.“ Wón pšchindže t swětnemu žudu. To je sawěrcze wěrno.

2. Duž džerž so hotowy! Drje, hdy tón Knjes sažo pšchindže, to njewěmy. We wšchittich cžasach a tež w naschich dnjach su mužojo wustupili t wudawanjom, so žyle wěrcze wjedža, hby žudny džerž pšchindže. Alle pšchego su so dopofasali jako falschni profetojo, jako jebalojo. Tehodla njepošuchaj na nich, ale džerž so t słowu teho Knjesa: „Wono nješlyšcha wjedžecž cžab abo šchtundu, kotruž tón Wótcžez do swojeje mozy sam položil je.“ (Sap. št. 1, 7.) Taf wjele pak praji nam nasch Šbóžnik, so tutón džerž pšchindže kaž paduch w nozy, kaž po-

wlečžena byčž na ptacžki, kotrež wjekele slódke jahodny scheczpuje: potajkim žyle nahle a njenadžujžy, a so budža wšchelake džiwne šnamjenja prjedy njeho so stacž. Raž jedyn kral, kiž chze jene město wopytacž, tam prjedy pošolow ščele, taf budža zeichi na njebu a na semi a na morju pšchithad teho Knjesa pšchi- powjedacž. Šsnano budža slónzo, mēhacž a hwěsdy so hwěcizč w džiwnej jažnosći, abo wone budža so šacžmicž tež tehdom, jako Žesuf na šchizju wšasche, na semi budže so wulke po- wrócjenje stacž; jedyn lud budže pšcheczimo druhemu postanecž, žalofne wóžny budža wudhricž, rěki cžłowšewe krež budža so pšchelecž, mórške žolmy budža schunicž a wulku škodu na- cžinicž. Ludžom pak budže so jeznyčz pšched strachotu a woczako- wanjom tych wězow, kotrež so stacž budža, a njebudža wjedžecž, hdyž dyrbyja cžeknyčž a so wulchowacž. Wofasuja žnano šna- mjenja nascheho cžaba na to, so je pšchithad teho Knjesa blifto? To je wěšte, so su wóžna, revoluzija a šchtož so w naschich dnjach hrošneho stanje, pošoljo teho Knjesa, kotšiz chzedža naš dopomnicž, so wón pšchindže t swětnemu žudu. Hačž je pak tón džerž hižom taf blifto, kaž jich wjele mēnja, to njewěmy. Alle runje tehodla chzemy to napominanje wopomnicž: Džerž so hotowy, so móžesč každu hodžinu pšched teho Knjesa štipicž. Tón Knjes praji nam, taf mamy so hotowi šdžeržecž. „Šla- dajcze so pak, so wašche wutroby njebudža wobcžezene t wob- žranštwom, wopikštwom a se starošćemi teje žiwnoščje a tón džerž waš njepšchethwata.“ Šchutne słowa! Staf žalofnje by bylo, hdy by ty nahle se šwětnych abo šamo hrěschnych wje- šelow abo pjany pšched teho Knjesa štipicž dyrbjaf. T nječžiti ničžo, njeiđž nihdže, njewobdžel so pšchi ničim, hdyž by se naštróžil, hdy by tón Knjes pšchischol! A tón Knjes warnuje wobšebje pšched starošćemi wo žiwnošč. Njeplacž to runje sa nasch cžab, hdyž taf wjele žanu druhu starošć nješnaja, hačž tu wo jědž, draštu, tepjenje a wobhdenje! Wěšcze jedna so pšchi tym wo wažne wěžy, ale swoju wutrobu nješměmy t nimi wobcžezowacž, swoju dušchu nješměmy wot nich wobknežicž dacž. Tehodla wy žony, kotrež so praschecze: taf móžemy tych šwojich šewiwicž? Wy mužojo, kotšiz so staracze: taf móžemy t tym šchtož šebi saščluzimy, pšchi něcžišchej drohoczi došahnyčž? nje- šapomnicze te słowo, kotrež je tón Knjes t Marczi praji: „Ty so jara starasch a so wulzy prózujesch, ale jene je nišne.“ (Duf. 10, 42.) Ně, wachujcze a modlcze so! Wachujcze, kaž wojaf na straži, kiž na wšhitko šchžbnje, šchtož na bliženje nje- pšcheczela pošaje, a modlcze so, so byšcže wostali pšched cžłowškim šynom. Šdžerž so jako prawy wučžomnik teho Knjesa hotowy!

3. A budž trošchny! Dnydom w špoczatku wóžny 1870 buchů někoti němžy wojazy wot Franžo-wšow jeczi a do jeneje twjerdžimny wjedženi. Šso wě, chžychu woni rad wjedžicž, šchto dohdydže. Franžowšojo pak jich wobhřachu a jim powjedachu, so su Němžy šbieži. Dha na jenym dnju hrimotachu wonkach šanony a granaty letachu do twjerdžimny. Wšchitzu w twjer- džimnje běchu we wulkim šmjertnym štrasche. Alle němžy jeczi njemnyšlachu na žadyn štrach, njewurjelniwa radošč napjelni jich wutroby, woni wjedžachu: našchi bratšja su blifto, bóršy bu- džemy šwobodni. Podobnje dyrbi tež nam, kotšiz do Žesufa wěriny, pšchi myšli na pšchithad teho Knjesa wotolo wutroby byčž. Wěšcze, žudny džerž budže žalofny džerž, džerž šurwego hněwa, ale tež džerž najwjetšcheho šboža, pšchetoz wón pšchinjeke nam pošne šbože. Tehodla budžcze trošchni a pošbēncze swoje słowy teho dla, so so wasche wumóženje pšchibližuje. Drje my wěmy, so smy wumóženi, ale te pošne šbože wumóženja hišcže njewužiwamy. My smy hišcže živi na hwěczi, na kotruž cžerty knježa, naš cžišcži hišcže telko starošćow, naš martruja

hšichče wjele bolosczoj, naß potrijehja hšichče wjele češnosčozoj
a wošebje ma hrčch hšichče wulku móz nad nami. Ale potom,
hdyž tón Šnješ pšchindže k řubu, budžemy řwobodni, wčězñje
řwobodni. Potom budže tón raj dokonjeny, w kotrymž wčězñy
měr a radošč kñježi; potom budžemy řjednoczeni je wřchitimi
řwójimi lubymi, kotřiz řu kaž my do řesuka wěřili, potom
budžemy wčězñje pola toho řnješa w njebeřach a budžemy řo
wjeřelicž ř njeurjekniwym a řbóžnym wjeřelom. Tehodla njeboj
řo, ně, budž trořchny a wjeřel řo na pšchitřad toho řnješa,
na to řbože, kotrež wón pšchijeře. Ale hdyž řy hotowy, řo
móžeřch wobřtač pšched ořłowřkim řynom! Šamjen. Mr. w K.

Ewangelstwo w Čzechach.

W našich řukodnych Čzechach je nastalo mózne nabožne
řibanje. Wutworili řo tam nowa čeřka ewangelřka řyřew. Wona
řo mjenuje **čěřka bratrowřka řyřew**. — Tuta řyřew řlada ř wul-
timi nadřizjemi do pšchichoda. Wona nadřiza řo, řařo řyř čeřři
narod řa řebje dobeřč. Tajiřa nadřiza njeje prošdna. Wřchaf
řěřche něhdy nimale řyř čeřři narod ewangelřki. A to běřche
řoba jeho najwjeřřehje duchomnejje a političehje řlawy. Šalle
po njeřbožomnej bitwe pod Bělej Šoru 1620 řapočza řo we
Čěřkej řalořne podřlčezowanje ewangelřkeje wěry, řiz řčonežñje
řyř bořaty čeřři kraj do pohřebniřehče pšchewobroczehje a
bořatu čeřřu kulturu řniežehje. — Čěřke ewangelřke řnři řo
řpaličnu. Po řto řyřkazach ewangelřzy Čěřřa řiwój wótzyř kraj
wopuřehčičnu a řo řwotnarodnyřnu. Wulle dželby řraja řo
přcheněmřowachnu. řaf řo čeřři lud pod řzeptarom řabsburg-
řřich nimale poduřy! Šalle 200 řet pošdřiřeho řapočzachu hor-
řitwi čeřřzy wótčiznyř tuton řawěřče w rowach ležazy řud řbu-
džicž, a něřř nastla wobdřizwanja hřdñe narodne prošowanje, řiz
řčonežñje po řto řetach čeřřu političku řamostatnošč wudobu. —
A něřř widřimy, řo čze řebi tuton wobdřizjeny a energičři čeřři
řud řež řařy řwójnu ewangelřku řyřew wutworicž. **To je řawěřče
něřřto wulkotne!**

řako čeřři řresidenta Tomařř Mlařaryř, řiz je řam ř evan-
gelřkej wěře pšchěřupil a je wěřimy ewangelřři řřehčezan, přěnju
řromadřiznu čeřřeho parlamenta wotewři, čizñehje wón to
je řřlwanmi řtestamenta pošledneho biřkopa čeřřehje bratrowřkeje
wořady řana Arnosčta řromenřkeho. řóždeho řdželaneho ewan-
gelřkeho dyrři to řřlubořo hñuč.

řo řeka, rowřohane ničje dyrři řa řařy řwjařacž. řlowa
Čěřka tam řařy řapočzñje, hđžež je něhđe řlara pšchěřala.

řlowa ewangelřka řyřew ma mjeno **bratrowřka řyřew**, po-
tajřim wona čze ideale a pobožnošč tuteje řyřewje, řiz je něhdy
ř bořatym řobnowanjom řa čeřři lud řyřla, ponowicž. řyř nje-
mőžemy dženřa tuhdy řyř wulki wuřnam tuteje řyřewje wřso-
wacz; jenož na to čzemy řponicž, řo je wona řrařimnu řra-
řizku biřliju wudala, wupřod řřlubořehje pobožnejje a řhumaniřti-
řkeje řdželanošče, řo je bratr řufasč přenni ewangelřři řatečřiř-
mus řpiřař — do řutheroweha čzařa — a řo je řařki řrařny
čřlowjek a pobožny řřehčezan řaž řřwěřřlawny řromenřři ř bra-
trowřkeje řyřewje wuřřol. řa řuju 15. nowembra řěřehje 250
řet, řo je wón wumřjel. W řěřebach řo bořuřel na njeho dale
řpomniřo njeje, hēcž pšchěř řřotři nastawř w řěřebřřich řnowi-
nach, hđžež řo wón wořebje řako paedagoga počehčezuje. Ale
wón je wjele wjař. Wón je nabožny řenius, jeho paedagogičke
řřkřizby řu jenož řežehwi jeho pobožnošče. řa pšchitřad řěřehje
wón přenni, řiz je řebi pšchitřitowmu řudowmu řřulu řadař. řo
řawěřče dořlčduje ř bratrowřkeje řmýřřlnošče jeho řyřewje, řo-
řaž řo w řččdej jeho řniř řjewi. řčtož čze jeho řřlubořu po-
řožnošč řejnacž, tón dyrři jeho „*Annum necessarium*“ abo jeho

„*Labyrinth světa*“ čřitacž; potom wón řpřnaje, řo řromenřřu
řřlucha do řřada najwjeřřich nabožnyřch duchow. —

**řakě je nabožne řiřwenje we něččřřehje čěřřej bratrowřkeje
řyřewi?** řnježi tu jenož řořy řadikalizmus, jenož wojowanje
přchecřitwo řatholiřkej řyřewi? řo hšichče njeje řana pobožnošč!
řje mjeřřa řtajnje intolerantne wojowanje, pšchetoz řež w řa-
tholiřkej řyřewi řuřola řo bořate řčřla řiřewje pobožnošče a ř poř-
nyř prawom řada řebi něččřřeha němřřa řudowaza řheologiřta
mřdowšč řřutniřehje řudowanje nowejje řatholiřkeje pobožnošče.
— řakě řiřwenje řnježi potajřim w nowej čěřřej bratrowřkeje
řyřewi? — řyř jo došč njeřnajemny. Ale mny dyrřimy řo ř nřř
řabjerecz. řajřehje řy řyřo, hdy řy jedny řerři řuchowny, řiz
dořpřñje čeřřzy řořumi, do Čzech puchowal a nadrobñje wobřew-
nojče a řiřwenje w nowej čěřřej řyřewi řtudowal. řyř nje-
řmėřny řabječ, řo řu Čěřřa našři najřřiřčih pšchivuřmi, řo
řny ř nimi řetřotři dořho řjednoczeni řyřli a řo **řuchny řež w bit-
we pod Bělej Šore řibicži**. A wořebje ewangelřzy Čěřřa dyr-
ři nam řliřřo řtač. řamny řež řako ewangelřzy řřowjenjo
čěřřny nadawř, řo wō nich řtarač a řim pomoznu řuku po-
řřicžicž, řiz mny řizno řetřotři dořho řobnowanje ewangelřkeje
řyřewje wuřřimny.

řo pobožnošči w našehje čěřřej řyřewi wėmy jenož ř na-
božnyř čzařopřiřow, řiz řu řo nam w pošlednim čzařu dořtali.
řřakujemy řo ředakřřiam řa luboščizñwe pšchipořřanje a čzemy
tudy ř řřđřka rowřawječ, řčto řny ř nich řřoniřli.

Čzařopřiř „*Šwěřlo*“ wudawa řo wot řřehčezanřřeho rowař-
řřwa mřdowčenzow w řrařy a ma wořebitu pšchitřohu řa dželči
ř mjenom: „*Mladý řřehčezan*.“ řako ředaktor mjenuje řo řlois
řdolf, a jeho řřlowny řobudželaczē řr. řdychner.

řčtož nam pšři čřitanju 9. čřřřka wořebje napadny, řěřehje
řara wulka lubošč k biřliji. řastawř: „*řroč mamy čřřři
biřli*“, je řo nam řař lubiř, řo řny řon řandom do řěřebřiznyř
přchekřizili. řaj to je řawěřče řařo tu řamřna lubošč k biřliji,
řotruž čeřřzy exuloneži wobřebžachnu, řiz ř nej řako ře řwójim
jenicřřim řubřom do řyřny ččelachnu. řa řččdej řtronje řo tuta
lubošč pošřa. řimo tehō woffřewi nař řiřy, wěřimy řuch;
řrute pšchěřwědčenje wo břiřřtwe řesukowym, we řawodnyř řwje-
dženřřim nastawřu „*1620—1920*“ wuřře řjednoczñje pobožnošče
a narodnejje řmýřřlnošče. řara wulle a řara řwjeřelaze pšchew-
řhwapjenje řěřehje řa nař pšřen „*řuta*“ wot čeřřehho pšřenjera
řana řokoty. — Wėmy, řo je to našř nimomėřny řařřluzřnyř
přchecřel, něččřřehje řnježerřři řadřicřel, řdolf Čěřřny, řiz je řwójje
řyře řiřwenje našchemu mařemu narodej woprowal. řřoniřny, řo
řu „*řuta*“ ř jeho řnři: „*řěřñje wuřwobodženeho njewolniřa*“
wřate. řzemy řo prošowacz řu dořřoč ale dyrřimy řizno něřřo
wuřbudžicž, řo wón řam, našř njeřebicřiznyř pšchecřel, k čěřřto-
bratrowřkeje řyřewi řřlucha abo jej ř najmjeřřřeha řliřřo řtej. řmy
řež jeho pšřen „*řuta*“ řerřiřzy ředali, řako najřehřehje řnamjo
řutnehō řuchownehō řiřwenja, řiz w čeřřřim řudu řnježi. — řšeh-
řara řajimowařřřtaj nař řež nastawřaj wo řmjeřčři dořřořnejho a
wo řmjeřčři wřčehđnejje pobožnejje řtawřřřři, řotry řinhartowje. —
řimo wjeřřehje nastawřow ma čzařopřiř rowřřlad ře wřřehelaniřmi
pořwjeřčemi, řiz řny wořebje ředřřřlñwje čřitali. ř nim řřunichnyř,
řo ma „*Šwěřřowa alianca řa pšřřowanje mjeřřnarodnehō pšchecřel-
řřwa mješ řyřewjemi*“ řež řwójnu wotnořku w Čzechach, řo je řo
14. nowembra na řuju řmjeřčze řromenřřkeho w řyřewjach bratrow-
řkeje wořady modřito wo měř a lubošč mješ řudami. řap-
řřřřtojo — je to řara řiřwa řendželřka ewangelřka řyřew — řu
w řěřehřodže řakoz ři řheologiřřu akademiju řa řřlowjanřře narodny
a čzedza řo pšři řrařřkej uniwěrřicze wobdželicž. řymřřři mješřa-
nořta mřřřa řondona, řordmajor řir řhomas řezey řřrang, řor-
řny řřehčezan, řo po jeho řmjeřčři řřlawi řako pšchecřel bratrow-

steje wořady a češského naroda, kotruž je sam wopytal. Štý-
schimy, so maja češsky mlodženzy swóji modletski tydženi wot
14.—20. novembra. Najradšo bych tu napisał, wo čtož so na
loždym buju modla, so bych polasal k hutnu smyšleoseč tutych
mlodženzow. — Haj, tež na nasch „Bombaj Bóh“ so spomni, kiž
so w redakciji čita. Seželu nam wutrobnu postrow: „Pšchejemy
lubym naschim pšcheželam we wořamocženosci wořebiteho sje-
denja s mozu Šbóžnika a se žorškom trošča.“ —

My so sa to džakujemy a pšchejemy češkim bratram bohate
Bože žohnowanje we wěre a žiwjenju.

Čašopiš: „Čestomozowska Jednota“ wukhadža měřacžnje a
wudawa so we Mitoslawi wot fararjow lic. theol. S. V. Hajeka a
B. Polorny. Tež w tutym čašopišu namačamy tón samžny
pobožny duch. — W Šerbach snaja so Herrnhutse wořady, a
rad so jich Bože službu wopytaja. — Slaježe, zle tajta bratro-
wsta a kotrowska smyšleoseč, kaježi tu w nowych a starých češkich
wořadach. Tu njeje žaneho sozjalneho rosdžěla! — Haj,
tajtu luboseč dyrbieli my wet naschich češkich bratrow wukroč.
Njebo Zmischowe heřko běše: „Šerb je Šerbej bratr.“ My
so po nim rješkožujemy! Čitam rosprowu wo šronadžijnach
češskej wořady we wschittich stronach češského kraja. We Woko-
mužu w Morawskej pšchislawicu k bratrowskej zyrkwi 6. meje 88
ludži. Šonimy, so su češfobratrowske wořady tež w Americy,
so tute swoju domšnu ščežebrowje podpjeraja a jim tež duchow-
nych seželu. Pšchežo saho čitamy praschenje: Hdy pšchislawje
češti narod ewangelij a horze žedženje, so by so to bórny stalo.
S wulkim šajmanjom čitachmy nastawki: „Komunismus w juhu
Morawy“, „Wolanie po profetach“ a „Škol a my“. — Poro-
kuje so češskemu školce, so nježěski měř kasy a so mlodžinu
k śwětnym wjěbelam šawjěže. — Žato polasku kšesčijanskeho
žiwjenja a k hutneho žiwjenja pšcheložimy nastawki: Dyrbimy so
k wěčěčě! Nasch knjes to čže! — My postrowimy češkich dalekich
bratrow a čžemy so próžowacž, tež w jeho wučžbach žiwi a
s nimi w Duchu sjeđnocženi byčž.

Čašopiš „Suš“, měřacžnik sa nabožne a zyrkwinske pra-
schenje wudawa so w Čašlavi wot dr. theol. Kosaka a dr. theol.
Zisařa. Čašopiš ma wořebny a wědomostny ras: čitamy sa-
wodny natwarjazy nastawki wo klowje: „W twojim pocze dyrbišch
křwóji khlěb jěsčž“. Šonimy s jara k hutneho nastawka: „Nje-
džakowne powołanje“, so ma tež češfobratrowska wořada kwoje
staroseče a njeđostotki. Pšobrachnje na duchownych: duchowni nje-
mžja s tej pšchěbnadnej nřdu, kotraž so jim wot wschellach wo-
řadew dostawa, se kwojej křwójsu žiwi byčž. Ale jora dostojny
knjes doktoro! Tak je tež pola nař Šerbow! Tež naschim
wi řakam dyrli so to proječž: „Dže wo pšchichod češfobratrow-
skeho Ziona. Žižo mamy wulku liežbu wořadow bjes fararjow.
Sa njeđotko budže jich wěseče wjozy. Abiturienčži so wołaja a
namawjeja, so bychu bohospłowstwo studowali. Ale kat maja
beheřkowniwo studowacž, hdyž (kaž wězy nětko su) je měřacžnje
w jetičeho pjenježneho naklada sa studije w Prashi trjeba, hačž je
mřda dženska sa starscheho a w zyrwinym džěle seščežiwjeneho
duchowreko? A hdyž mlodžerž widži, so ma jeho lědma se škole
wuscholschi towaršch a rjemježniřti pomožnik, haj, husto tež burřki
džělacžer wjetřchu mřdu, hačž farar, kiž je wschille pruhowanja
wobřtal, kat ma so potom sa studije s žyła a sa theologiske studije
wořebje řahoricž?“ Čašopiš „Suš“ je wubjerny, runa so naj-
lěpřchim němřtim nabožny čašopiřkam, kiž snajemy. Rosprawuje
wo wschittich duchownych naležnosčach, kamo wo Dataismuř a
ma lubosny feuilleton, kiž kmy s radošču čitali. Dowolimy řebi,
tež do tuteje redakcije pšblacž wutrobnu ewangelsko-herřski postrow
s blisfosče Džhranowa.

„Zirkwone Listy“ su měřacžny čašopiš ewangelskeje zyrkwe

augšburřkeho wučnacžja we Morawskej a wukhadža měřacžnje
w Dypomřtom Šv. Mikuláški. Čašopiš piřa so w morawskej
češkej narěči. Ščtož derje češsky rořumi, čžita ju lořkoscžu a
džiwa so nad tym, kat bliska je nam tola tuta morawřka narěč.
S redaktorom je řarar řiři Janoška. Zirkwone Listy podawaja
nastawki: Nasche zyrkwe w Britiskej-Němřskej-Americy; zyrkwa
a řtat. Žara řajimowala je nař rořnawa wo wobřejnosčach
ewangelskeje augšburgskeje zyrkwe na Morawskej, kotruž je knjes
reoaktor sam pšched generalnej radži podal a tehorunja rěčž
pšchi wotewrjenju theologiskeje akademije Bratřslawje. Žara řaj-
mawe su tež powjesče wo duchownym žiwjenju w češkej studo-
wazej mlodžinje a wo pocžahach mjěš češskimi a morawřkimi
duchownymi. Tež řararje knjesej Janoščy wutrobnu džak a
řakřki postrow. Žeho listy čžemy nadrobne rořpomnicž, hdyž
smějemy jich wjazy hačž jene čžiblo.

Ma loždy pad čžemy wot nětko řtajnje wo nabožnym
hibanju w Šerbach rořprawiečž.

Zyrkej a řtat.

Wutoru, 23. novembra, je řakřka řynoda w Drazdžanach
ařo se křwójimi wuradžowjenimi řapocžala. Mimo drugeho je so
w křwójich přěnich poředženjach řaběřala s dořhodami zyrkw-
nych wučerjow a řantorow. Postaji sa nich dořhody wot 1000
řřinowow hačž 2400 řř. 4. ř řakonja, kotruž tole řjaduje, praji,
je wóřa so powjichenje dořhodow řapowjedčič abo s wuměnje-
njeni dowoliečž, hdyž so w řadžerženju měřtaměječčela pšchicžina
sa to namata. Tajta pšchicžina je tu pšchedy wřchēm potom,
hdyž so zyrkwiny wučer řarjetuje, džěži w ewangelsko-lutheriskej
nabožinje rořwucžowacž. We dořhodach duchownych w řlužbje
a řronka řlužby a dořhodach řawořtajenych bnyřschich duchow-
nych bu tehorunja jednane. Že to jene wot čžaja a wobřej-
nosčow namřšowane jara k hutne praschenje. Wono sjeđnocži
řynodalow k dwěřtaj jenobřohymaj wobsamřnenjomaj. Tu-
tej wuprajitej, so je řakřka řudowa řomora 26. julija 1920 pšche-
cžnow wulkostatnej wuřtawje wo tutych wěžach wobsamřnřta,
řadatej řebi to řakonřke wurunanje na dořhodach a s dořhom řakon
wo dawřšlěřanju nabožnych sjeđnocženřtwow. —

S bliska a s daloka.

S Butež. Žandženu 1. njeđželu řwji. adventa pořwječži
so zyrkwiny pomřik sa padnjenych nascheje wořady. Najpřjedy
piřkascže nam s pšchewodženjom byřglow hudžbne wotdželenje
Budyřskheho towarřtwu mlodženzow řařnu ariju. Potom řečž-
howacše Boža řlužba po řnatym wučňuju. Wořadžiny du-
chowny, k řarar Wjerwa, řaloži kwoje předowanje na pon-
nikowe napřřmo: Ža wěm tvoje řtutki a tvoju próžu a tvoju
řežerpliwoseč (Šjewj. řwji. Žana 2,2), a pořwječži po hudžbje
herřow pomřik. Wón ma čžesčicž naschich morwých rjetow, ma
trěščtowacž řrudnych řawořtajenych a ma s pucžnikom byčž nam
žiwym. Potom wěřnowacše k. pšchedřyda Reinig wot wořer-
skeho towarřtwu padnjenym řlowo džaka a řařnu wěnz. Zyrk-
winy chor, kiž běše pomřik tež wubjernje wupřichřl, řařpěwa
pod wodženjom k. zyrkw. wučerja Žodneho ariju: Něřř k do-
nřnje pucž wjedže mjě.

Pomřik ma njeřřchedny ras: Šřřjedža řeji Šbóžnik, kiž
padnjeneho wořaka w křwójimaj řukomaj džerži; wulkotna a
woprawdže kšesčjanřka to myřl. A wohomaj tuteje postrowy
na prawizy a řewizy su řasle s mjenami naschich morwých rje-
tow pšchiprawjene. A.

A w Š. řa 3. advent. — W. w W. řa 4. advent.

Čžishečž a naklad: Šsmolerjež knihicžishečžerňa,
řap. družřtvo s wobnij. řuf. w Budyřčinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar niěrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěni pak swjaty,
Duři daty,
Wotpočá ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée! F.

Šerbske njedžělske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihičisčječni w Budyschinje a placzi ščtwórtlětnje 1,50 hr. š portom.

3. njedžěla adventa.

Matth. 11, 2—10.

A hodam bliže a bliže stupamy. Ša dvě njedžěli budžemy w duchu š pastyrjemi na polu stacž a šlyšecž tu pomješcž: Wam je šo džěnka tón Šbóžniš narodžik! — W Bethlehemje budžemy widžicž Marju a Josefha, š temu tež to džěcžatko w žlobje ležo. Duž je prawje, šo runje nětko na teho muža špominamy, kiž je Šhrystuskej pucž pschihotowaš, kiž je šo prózowaš, šo bñchu ludžo do njeho wěriš, kiž je teho dla njepschecželstwo wyškoch ludži, haj kraša kameho na šo ščajnyš a kiž je škóncžnje tehodla tež do šmjercže hičž dñrbjaš. Tutón muž pak je Šan ššcženik.

- I. Šhrystus jeho wyškoch stajesche,
- II. A tola wón we wěrije škawnjesche,
- III. Wón pak šebi na prawe měštno po pomoz póšla.

I. Šhrystus jeho wyškoch stajesche. Šan ššcženik běšche š jastwa š temu Šnješej póšlow póšlak š tym praščenjom: Šy ty tón, kiž pschicž ma, abo dñrbimy na druhého čžatakž? Tón Šnješ běšche jtmaj wotmolwiš, a jako běščaj wonaj woteshloj, wotpožoži wón šwědženje wo Šanje, a to běšche jara čžesčžaze. Wón dopomni šwojich pschipošlucharjow na tón ržaf, hžžž Šan hišcže w jastwje njedñchowašche, ale hžžž wón pschjed žylymi čžrjódami pschi Šordanje wučšesche a w Šordanje ššcžijesche. Šaf ržachu tam jeho pošlucharjam, kiž běchu š Šerusalem a š žyšeho wokolneho kraja pschishli, jeho wótre šlowa do wutrobny! Wy jeshcžerjowa ššlachta, ššto je wam pschikasaš, pschichodnemu hñěwu čžetnyčž? Ššekera je hižom še šorženjej pschikožena! A wón njerečžesche hñaf, hdyž měšesche bohateho pschjed šobu, hacž hdyž šhudy pschjed nim štejesche. Wón šo njerunasche ščinje, kiž šo tam a

šem šhila, ša tym hacž ju wětr na tón abo na tamny šof štorla. Wón njehodžšesche tež w mjehkej drašče. Šeho drašta bě š kamelškich wkošow a wón měšesche ložany paš wokolo šjedrow. Wón džě njebě mjehkeho abo čžesče polneho žiwjenja žadny. Woboje budžišche lohko mēčž móhš. Šerodašch šlyšesche jeho rjad, duž budžišche jemu lohka wěž byša, šo jeho pschecžel ščinicž a wošobne měštno w jeho hrodže dostacž, hdy by jeno š jeho hřecham mjelcžecž chžyš. Ale Šan ššcženik bě měšchnikow šny. Š nanoweho doma drje na šwoj pucž škoto a ššěboro dostaš njebě, ale něščo, šštož bě wjazy winojte, mjenujžy wot Šoha wóššjene šwědomnje. A duž Šerodašchowi njepóžžiwosčž, kiž poddanow do šamšneho hřecha wabjesche, šhoniwšchi, š njemu bjes bojosče štupi, šaž něhdy Šathan š Davitej a džesche: Njeje prawje, šo mašch ty šwojeho bratra žonu pschi šebi. Šak mašo bě jemu wo mjehke žiwjenje čžinicž a wón dñrbjesche dla tuteho šlowa do jastwa a do šmjercže.

A dale jeho Šhrystus profetu mjenuje. Šaj, šoššž šu Šanowe woblicžo widželi, a jeho šlowo šlyšcheli, tym je wěšče byšo, jako budžiščaj Šlias abo Šelajas pschjed nimi štašoj. Šajša šwjata móž šapasche š njeho. Ale Šan bě hišcže wjazy. Šro-fetojo šu Šležiáša wěšcžili a šu šo jedny po druhim do rowa lehnyli, njeshu jeho pak widželi. Šan pak je jeho šam še šwojimi woczomaj widžak a je přjedy njeho šchok a jemu še šwojimi šlowami pucž do ludži wutrobom pschihotowaš. Wón bě jeho přjedy-běžer. Šak šhwali Šhrystus šam Šana ššcženika. Š njedžžbuj na to, šak dohko hacž šo po Šožim šlowje džeržišch, ššto ludžo wo tebi rēčža! Šeno šo čže Šhrystus šhwali, tu na šemi psches rt twojeho šwědomnja, a junu na šudnyš dnju šam še šwojim rtom.

II. A tola tutón šak wyškoch štejazny Šan we wěrije wu-šlawasche. Šwacže móšt še šylneho želasa, šažžžž žón na šam

skatu, wupruhuježe jón psches wězwustojnych mischtrow; je-li so jón psches měru wobczěžicze, dha móže so tola hnucz, haj kamo šywnycz. Jan bē wěšcze twjerdy we wěrje do Chrystuša. Jako jeho ras k bebi hič widžesche, potasa šwojich wučzomnikow k njemu a džesche: Glaj, to je to jehnjo Bože, kiž šwěta hrěchi nježe. My móžemy bebi myšlic, tak je so jeho wutroba šadowała, jako teho šnješa widžesche, a tak šbožowny je w tej wěštosći był, so je nětko tež rada sa jeho hrěchi. A tola jeho wěra wustawasche. Jako w jastwoje Chrystušowe štučki šlyšesche, póbła dweju šwojeju wučzomnikow k njemu a da jemu powjedžic: Esy ty tón, kiž pschińc ma, abo mamy my na druhého čakač? Rať běšche do tajšeho dwělowanja pschišchol? Jan bē jako přjedybžer Chrytušowy to šwoje činił, wšokich a nishich k pokucze wołať a na Chrystuša potasowať. To wopravdže ničžo lóhke njebē. Nětko tu tón šnješ bē a jeho móž žanych mjelow njeměšesche. Nětko móžesche so tola to šlubjene Bože kralesstwo postajic, w kotrymž bychu šami dobri ludžo bali, a wšchich šoch móžesche k šemi porašc. Tak by prawdosć knježika a njeprawdosc by š nehoma; poteptana so na šemi wila. Haj, ale to tón šnješ ničžo nječinješche. Wón drje by tu a tam rjane šlowo rěčal abo wulki džiw činił, ale čzi jebaczi Pharisejizy wostachu w šwojich hrodach. Herodasch wjedžesche šwoje njepóžjive žiwjenje dale a pobožni ludžo čerpjachu kaž hdy přjedy a wón, Jan, šam šdychowasche w jastwoje a čakasche na šmjercz psches wótry mjecz. Duž so jemu, kaž štyšne bolone wołanje wopušcženého š hłubiny, to dwělowaze praschenje š wutroby wumian: Esy ty tón, kiž pschińc ma abo mamy na druhého čakač? Mjestróžcze so, hdyž so wam š šhwilemi podobnje šendze! Wěšcze, našcha wěra je šylna móž. Šchtó to tola wšcho šamóže! Za nješe šchiz, a hdy by hičcže čezšichi był, ta mě a ma pomoz sa bližšeho, a hdy by šebi tón hičcže wjazy žedať, ta wodama njepšheczelej, a dy by cze tutón na šajercz šranik. Šichethodž žylu šemju, dha tajšje mozu nišdže njenadeńžesch. Chrystuš wo nje šwědeži, so hory pschešadžecz šamóže. A tola móže tež wona š šhwilemi wustawac. Šdyž by rjane nadžije měl a wone šu čzi špadafe, hdyž by so na dobroho psheczeła špuscheczał a wón je cze šjewał, hdyž léta dolho w bolosčach šdychujesch, a Bóh čzi ani strowoscz ani šajercz njepšchinješke a nětko so čzi drusy šmēja a wołaja: Šdže dha je twój wulhwaleny Bóh? My wo Boha njerodž my a njemóžemy wyšlac, ty so k njemu džeržisch a ty mašch žakosći ž, haj, tehdy tehdy tež najšwěrnishého šcheicžijana wěra wustawa. Jako běšche Elias, dokelž běšche so šuronił dla teho šnješa, psched kralowej Šfabelu čělajo so pod jaworz šehnył a šdychowasche: Doseč je dha wšmi něš, šnježe, moju dušchu, dha bē jeho wěra woštabnyła. Jako Móššaf š Aaronom šacžny a mokataty lud w pušcžinjě, psched škala dowjedže a dwělujo na Božej mozy džesche: Šošku- ch ježe wšchaf, wy šafšli, budžemoj móž tež wam š teje škala wodu wuwješcž? tehdy šišche tež jeho wěra woštabnyła. Esy dha ty wjazy hacž Elias abo Móššaf? Duž njestróž so, hdyž w štrachym čašbu tež twoja wěra šlab je a njemyšl šebi, so š; tehodla wot Boha wopušcženy a sa wěcznoscz šhubjeny! Tola pak nješabudž

III. šebi na prawe měštno po pomoz póbłacž.

Jan so dolho se šwoje matowěru njenošy. Njepšchiladny tež ty dolho, hdyž twoja wěra hinje. Šdyž je wicher twoju ščechu rozžychuwať a deschcz psches nju do twarjenja macža, dha temu dolho njepšchiladujesch; pschetož twojemu domej mohła wulka šchoda nastacž. Ššlabnje wěra, tehdy je wulki štrach sa nješmjertnu dušchu. Tehodla Jan se Chrystušej póbła. To bē to jenicžke prawe měštno. O, póbzel jež ty k njemu! Ale wotkal póbłow wšacž? Dwaj štaj tebi k ruzy wšchědnje. Tón jedyn je twoja modlitwa. A ta pomha. Šdyž je šchtó do žolmow padnył

a tebe wołaju na pomoz, dha so wěšcze nješarjetnjesh. Šdyž bē š Chrystuš šarjež, hdyž twoja wěra hascha a ty jeho prošysch, so by čzi ju šbēhať? Tón drugi pošol je twoje wěczko. To njesh do biblije hlada. Š njeje čzi Chrystuš šam wotmolwoja: Ššlepi widža, šhromi šhodža, wušadni budža wučžicženi, wušchi šlyšcha, mormi horjestawaju a šhudym budže ewangelij přědowaný. To budže twoju hinjazu wěru šbēhacž. Nad šheinom šyblešche šhuda wudowa. Wona běšche jedyn kručž šwojeje domjazeje nadoby po drugej pschedacž šdyžajala, so by šebi šhlěba kupicž mohła. Běchu tehdy tajše čašbu, kajšez je nětko mamy. Ššóncnje pscheda š štrawnej wutrobu tež šwój nowy testament. Jedyn žid jón kupi a tón pschepošy k šebi někotrych šwojich towaršchom, so bychu jón šromadže čžitali a so tak prawje šesufej, temu ššchizžowanemu, pošmjeli. Woni počachu čžitacž a so šmějachu. Ale čžim dale pschińdžechu, čžim ššabische bu to šmjecze teho, kiž bē to wšcho naprawiť. Jako nětko pschi čžitanju hacž na Golgatha pschińdžechu, pschesta jeho šmjecze žyle. Šdyž běchu ššóncnje docžitali, poča wón žylu šakon hišcže junu čžitocž, ale nětko uiz wjazy, so by so Chrystušej šmjak, ale so by w nim šlubjeného ššesčaja namakať. A jako ššo čžitajo na Golgatha pod šchiz štupe, dha běšche, kaž te žówke na přemim jutrownym ranju, Chrystuša namakała wón džesche k duchownemu a bu po něšcho čašbu ššchcženy. Dži a čžin teho ruja!

Šarowej póbłaj štaj so k njemu wrócžiloj a štaj jomu wjedakaj, šchtož běšchaj widžaloj a šlyšchaloj. Duž so jomu wěra do Chrystuša wotkódži. Nětko bē ššo wjekely — w jastwoje a je štrachny do šmjercze šchol we wěrje.

Bóh šdžerž nam wěru! Šštom njesh nam rubja, šchtož čžjedža, dha šmy tola bohatschi hacž žadny kral. Kř. w H.

R 10. dezembrej.

Džen 10. dezembra bē runje 400 lět, so Luther špali list wujamšnenja š žyřkwoje (bannbullu) psched wrotami Wittenberga; potajšim tež jedyn Lutherowy jubilej. Bē to sa tón čaš psched 400 lětami něšcho wulke a njewšchědne, šchtož Luther tam 10. dezembra 1520 dokonja a šwědežesche wo wulkim pschewědeženju wo tym, šchtož prawe a dobre a wo wulkej dwěrje na Boha. Tole woboje ludej našcheho kraja nětkole pošbrachuje! Dušch njesh je šažo a šažo pošasany na tón čaš psched 400 lětami a na teho najwjetšchého šamneho čaža, na Luthera.

Duž njesh je tu tež šapšane jene š Lutherowych šlowow, šotrež kaž sa šamny čaš tak tež sa našch plačzi: „Bóh je nětkle šapoczal, naš domachpřtacž je wšchelatoremim duchownymim a čželnyymi nšjani. Tola wjele hórje to hišcže pschińdže, hdyž so tež to šwjate ewangelijon š ššmššje wosnje a wopacžne wučžby pschińdu, hdyž tón jedyn to a tón drugi šamne budže wučžicž! Šehodla je nušne, so my š wutrobu so modlimy, pschetož šebi na to myšli, so by žylu ššmššku w štrwi šotepil a to ewangelijon přecz wšal. Šdyž bóle njeshwataju hacž wón a hdyž jemu modlitwy njewobaraju, pschińdže to š tymi napšhecžiwnikami šakle: Šdyž šu wučžbu Božeho šlowa šahnali, pschińdu tajše žakosče, štyšnosče a nušy na ššmššku, so budža šprajicž: „Tu je něšdy ššmšška byla!“ Šehodla šdyřimy wěšcze sa šwojich poštomnikow sa šwoje džeczi a džecžicžeczi prošycž, so bychmy my šim tu wučžbu (teho ewangelijona) šahnowali a woni ju po nami šerbowali, so by Bože mjeno šwjecžene bylo a Bože kralesstwo wštaló.“

Njeje tole wjazy hacž jenož jene šlowo? Njeje to jene wěšcženje š profetiškim wěczkom a ertom?! Njeje to, jačo bychmy my nětkole čzi byli, na kotrymž so dopjelnja?! A njeje to nad nami wšchěmi, so tón jenicžli wupucz džemy, wot Luthera nam pošasany, so mjenužy tu wučžbu teho ewangelijona

wo Jezuku Chrystuku, tym Anjesu a sbózniku, sathowamy taf, so ju nasche džeczi a džeczdžeczi móža herbować, a to wscho taf, so je Bože mjeno nětke a potom štwjeczene a Bože kralestwo mjes nami a nimi?! Duž budž to tež taf!!

Tola hody.

(Potraczowanje.)

„Nanto! Nět je čmiczka! Stupju kušodžizom!“ i tymi słowami sastupi Kudželina do jstwy, žebi rubišečo wjasajo.

„Ró dha dži! Šsyn skoro žam wozipny, hačž tam nětšto naschonsch“, wotmolwi Kudžela, kiž na kachlowej ławcy žedžo žebi ružy wobhrjewasche. Wontach hwišdasche ranjši wěr, a to njeje runje won wješe, hdyž schleńza 5 schodženkow šynny postajuje a ty kamjenje pscheklawowacz a rumowacz dhrbišch. „Wěsch, šana, w Barlinje thych wulkich městach nětke tola taf wožebje hačž njemóže. Čžitach prjedy w nowinach wischelake wězki, kaž nětke skoro kóždy džen!“

„Tola niz jažo njemery!“ wustróžana mandželika jatwola.

„Ně, ně!“ ju mandželiki směrjuje. „Njemery niz, strajž jenož! Šdy dha bychu ras bjes teho byli lětka. Ale wěsch, potom tež tšchernje njedželaju obo dželacz njemóža, hdyž žwězu a móž nimaju!“

„Šhto tež to Jan potom žyliczi džen čžini, hdyž njedželaja. To by tola čžim prjedy pišacz móhl, tón hólz wjedrowh!“

„A to hiščeže dwóžy sa džen, hdy by čžy!“ nan pschiblokuje. „Sa praju, tu je nětšto wopat!“

Wontach žo durje woczinja a šaczinja. „Nětke runje nětšton dže, hdyž čžyšch tola k kušodžinzhy!“ macž hñewna rjeknje.

Tu klepa žo do duri. „Dale!“ dvě hubje prajitej. Durje že woczinja a sastupi — Marka, kušodžineje džowka.

„Pomhaj Wóh!“ strowi pscheczelnje, tola troščku spłóschiwje. To njebe hewak jeje wšchnje. Šhtóž Marku šnajesche, wjedžesche, so je to wješele holicžo.

Kudželiz mandželikej ju witaraj, Kudželina i wobemaj rukamaj.

„Ach wujo, wy seže tež hižo štwjatos čžini!“ šapocža Marka. „Widžach waš tola prjedy runje hiščeže pschi muri na šahrodže, a nět seže hižo tu!“

„Wěsch, Marka, moje kamjenje maja tež čžab na jedyn drugi džen. Ale praj, tebi drje by našubšcho bylo, njeby-li mje nutšach namakala?“

„Ach, wujo!“ Marka žo šastorkujo šamolwja. „Njerēcžež tola taf! Měnjach jenož, so čžetu tu nadeńdu . . .“

„A nět nadeńžesch tu tež teho wuja, kotryž nježme šlyščeč, kaže potajništwa kušodžiz Marka i maczerju ma!“

„Ale wujo, kajki wy seže!“

„Kajke to tež potajništwa budžeje, mužo!“ pomha Maržy Kudželina. „Ale masch prawo, mužojo njetriebaja wscho šlyščeč: Šój, Marka, čžu w kuchinje nětšto male pschihotowacz. To móžemoj žebi pschi tym nětšto popowjedacz! Njech nan taf dolho kachle džerži a do Barlina pucžuje!“

„A žanej?“ žo Marka šhwatniwje prascha.

„Šaj, Marka, k našchemu žanej!“ rjekny Kudžela. Dokelž pak Kudželina na jeho hłóhu šlyšesche, so je hñewny a žo žnadž nětšto wuplawnje, šhtož trieba njebe, pschetorže jeho, prajžy Maržy: „Šaj, wo žana žebi tu runje powjedachmoj! Móžemoj to wontach dale čžinicž. Šój.“

Durje žo sa žónškimaj šaczinichu. „Sa maczerju a pschihodnej džowku!“ žebi nan pomhli, tola njemerne myšliczi žemu hñydom tutu rjanu šahnachu. Jan! Barlin! Šchtrajž!

Wulke město, wulke štrachi! Taf žemu to psches hłowu džesche. „Barlin, jedyn Šabel“, be žemu nětšton prajil. Tehdy njebe na to kędžbowal, nětke lehny žo žemu tuta myšl čžežo na wutrobu. „Njewera a hrěch žu tam domach, je to jama ša mlody lud kaž kóžde wulke město!“ be žemu šotra tehdy pišala. Njebe jej tehdy ničžo wotmolwił. Dženka žo praschesche a wutroba žemu tšchepotasche, hačž žnadž je Jan, jeho šchwarny Jan, tola do nětajkeje tajkeje jamy šalšil! —

Šak dolho be taf žedžil a, kachle džeržo, myšlil, njewjedžesche wjazh, jako žo durje woczinichu a mandželika šastupi.

„Nano!“ rjekny wona, a to taf, so nan hñydom wjedžesche, so nětšto wožebite pschidže a to niz runje nětšto šwoželaze.

„Nano! Marka tež ničžo njewě! Njeje dolho žaneho lista doitała, ta woboža holza!“

„Je dha čži to žama powjedala?“

„Najprjedy žo taf našdala praschesche, jako pak wo našchaj štaroseči šlyšesche, šnuži žo a wupowjeda mi wscho!“

„Wšcho? Šhto to?“

„Ró, nano, so mataj žo lubo, so štaj žebi pišaloj, a so Jan polastawasche pišacz a so hižo dolho, so pošledni list dósta; je mjes tym dwóžy pišala, žo praschejo, šhto to i nim je!“

„Ró, duž widžišch, so tu nětšto preki tšil!“ jatwola nan.

„To Marka tež praji!“

„A ničžo wjazh?“

„Šaj, myšl žebi nož! Wona praji, so je Jan do šlyšch towaršchow pschishol. Šaj, wona žamo mjenesche, so Jan do žyła wjež w Barlinje njeje!“

„W Barlinje njeje!? Macže, ty drje njejšy! Šak móže wona nětšto tajke prajicž! To je tola hłuposčž Ša, žarliwoščž to je! Šmeju drje prawo, so Jan ju tam šabudže!“

„Ale nano!“ macž i waha rjekny.

Nan pytny, so be i hñewom wujel a rjekny: „Macže, hdyž pak tež tajkeho čži napowjeda!“

„Wona je nětžže nětšto šhonicž dhrbjala, nochžysche pak prajicž, šhto a hžže!“

„Wot koho tež to?! Tu tola nětžže ništón tajki njeje, kiž by i Barlinom šwisła měl.“

„Wěsch, nano, woczakujmy jutšišchi džen! Ššnadž namaj lista pschinježe a dobru powjesčž! Njedhrbjak pak list dóńčž, porēcžu jutse i Marku a dhrbi mi wscho prajiz, šhtož wě! Čže-moj žebi ras tu žyła wěž pospacž. Ššnadž je jutse potom žyła hñowšcha!“

„Macže, masch žnadž prawo! Ale jutse dhrbju šhonicž, šhto je a šhto niz! Šewak —!“

„Ničžo hewak! nano!“ pschetornje směrjuje muža. „Je čžab do hródže, a ty moh! mi po dvě šhanje wody dóńčž!“ —

Šak je najwjetšchi ruski pěšnječ Dostojewski wumrjel.

Čžakopiža „Ššwětlo“.

Dostojewski bešche najwjetšchi ruski pěšnječ, haj jedyn i najwjetšich pěšnječjom žyłego šwěta. — Šdyž je němski pěšnječ Šoetha wyšola i njeby žo pošbehowaza hora, je wón žyła alpška horina, taf wobšchěrnny kaž žyly ruski kraj, njewuprajnje hłuboki a pobožny. Měmžy jeho hagle nětke pomalu jesnaja. Wo nim čžemy ras wožebity nastawš podacz. Dženka čžemy jenož jara šajimaku powjesčž podacz, kaž je wón wumrjel. Čžeski čžakopiž „Ššwětlo“ powjeda:

Bešche to 25. wulkeho ródka 1881, hdyž žo šlawnemu ruslemu pěšnječej pschi štwóžnym wobjedže kreiw pscherasch a hižo druheho dnja dosta žo žemu notny nadpad. Jeho džowka

piša nētk take wo jeho kmjerczi: *Šdňž bēšče mój nan po jara njemērnej nožn nasajtra wotučzil, wjedžesche moja macz, so bu jeho hodžiny wotlicžene. Tež mój nan to wjedžesche. Šdž pschezy we wažnyh wošomikah hwojeho žiwjenja došahny wón po ewangeliu. Prošpysche hwoju mandželsku, so by na dobre šbože hwoju staru bibliju i-jastwa wotewrika a jemu přenje rjadfi pscheczitala, na kotrež jejny pohlad padnje. Salrwawo hwoje hylsy čitalasche maczer wótse: Tehdy pschindže Jesuž i Galilejskeje i Jordanej i Janej, so by wot njeho kščeženy byl. Ale Jan so jara wobarasche, jemu prajizn: Ja mam wot tebe kščeženy bjež, ty poš pschindžesch te mni? A wotmoštvo džesche Jesuž i njemu: Nječ hō jeno nētk tak stanje; pschetož tak nam pschiblušcha wšchitku prawdosčez dopjelnicz. Duž wotpuscheci jemu. — Šdňž bēšče mój nan tute Jesuškowe hlowa wužlyšchal, pschemyhlowasche šhwiltu a potom džesche hwojeje mandželskej: „Šsy hlyšchala? Wostaj mje! Moja hodžina je pschischla, dyrbiu wurjecz!“ Dostojewski prošesche potom wo duchomneho, spowjedasche ho a dosta wopravjenje. Šdňž bēšče duchomny woteschol, sawola naš do komory, wša našej malej ruzy do hwojeju a prošesche maczeru, so by hiščezje junu bibliju wotewrika a nam wo šhubjenym hynu čitala. Wón pschipožlyšchalsche se šacžinjnyh maj woczomaj do mhyšlow pomurjeny. Potom nan je hlawym hlowom rjekny: Moje džeczi, njesabudžezje nihdy, šchtož ježe runje hlyšcheli. Měczje dospolnu dowěru i Bohu a njesabudžezje nihdy ho jeho wodaczja nadžijecz. Zubuju waž jara, ale moja lubosčez njeje ničzo pornjo njesčónčnej lubosči Božej i wšchitkim ludžom, kiž je wón štworil. Šdy by ho tež ščónčnje stalo, so blyščezje ja hwoje žiwjenje do ščónčnistwa padnyli, nješchestačezje nihdy, ho Bohu dowěricz. Šezje jeho džeczi; počezje ho psched nim jašku psched hwojim wótzom, wuprošezje hēbi jeho wotpušt a wón budžez ho wjekelicz nad našim pokorjenjom jašo je ho wón wjekelil nad nawróčzenju šhubjereho hyna — —. Neu naš wobja a da nam hwoje žobnowanje; pšakajzy wopuscheczimny jeho komoru. Pscheczeljjo a pschiruwšni bēchu ho wo dobrej ištwi šhromadžili, pschetož powjesčez wo štrahčuej šhorosčez bēšče ho po mėščezje roščchērika. Mój nan da jedneho po druhim šastupicz a prajesche ščždenmu pscheczelnu hlowo. Jeho mōž šhubjowasche ho widomnje, jako džejn pokráčowasche a wječžoru ho jemu i nowa kreib pschercšy a počza wēdomnje šhubicz. Durje jeho komorki bēchu wotewrijene a wšchitzy pscheczeljjo bēchu šastupili, so bchū pschi jeho kmjerczi pschitomni byli. Štejachū bjes hlowa, bjes pšalnjenja, so njebhchū kmjertne wojowanje molili. Jenož moja macz pšakasche čžicho, flečzo pschi ložu, na kotrymž jeje mandželski ležesche. Wošebliwy štwuf, podobny bubnjowanju wodny, pschēndže i křka mřezazeho a jeho hrudž ho šwjesy; rēčezesche rchle a čžishe, ale njebēšche jemu šroschmiez. Pomaku bu jeho dych nješlyšchelnny, jeho hlowa rēšsche. Šacz jemrē*

Zvrfej a stat.

Šsynoda dale wuradžowasche; wošebity a hlowny dypl bē šarjadowanje wošadow. Na něhdže 70 namjetow a proštwow bē i tutej wēžy i křaja dōšchlo. Duž bjes džitwa, so hynoda tež wjele čžaba na tutu wēž wāžesche, hacžrunje bē ho jeje wubjerč hžzo doščdnje i tutej wēžu šabēral. —

Šajima wēšezje ščždeho, šchtož i Blawena we B. hlyšchi wo nabožinje wo šchuli. To je wēšezje měšto polne industrije a dželaczeryow. 13063 ewangelskich džeczi tam do 19 šchulow šhodži. Šim šarschi buchū namolwjeni, so bychū šjewili, kotre džeczi ho i nabožneho roštwučžowanja wošmu a kotre ho ja to tak mjenowane roštwučžowanje šmhyšlenja (gesinnungsbildenden Unter-

richt) šamolwja. A šchto bē wotmoštwa?! Ša 10620 džeczi wošbudžichū ho šarschi ja nabožne roštwučžowanje, jenož 2493 bu ja tamne moderne roštwučžowanje šamolwjenyh. A tuto Blawen mėšesche hiščezje nješadawno hlymu šozjalistisku wjetšchinu.

Alkohol.

Jato bēchu Němzy we wulkej wōjnje Belgistu wobšadžili, bu wobhydlerjam křezje šakafane, alkohol picz. Šczēhwiti tuteje šakafnje a tak teho, so lud njemōžesche wjazy alkohol picz, ho bōrny počajachū, a to pschedawšchēm wo šiezbe duchathornyh. Šich bu mjenje a mjenje. W šhorowni Ššwj. Šana wo Brüsselu — hnadž ton a tamny našchich pōšnoschērnch ho jeje dopomnicz wē! — bē tež wotdželenje ja duchathornyh. Šich šiezba wotebjerasche lēto a bōle, a to, kaž ščarjo wobšwēdčezichū psches to, so bywāsche jich nyh mjenje a mjenje, kotřiz bywaja psches alkohol duchathori. Do špomnjeneho wotdželenja pschindžechū duchathornyh wo lēčze 1913: 58, 1914: 44, wotom pak hacž do lēta 1918 jenož hiščezje 15, 9, 5, 2 a wo přenich 8 mėšazach lēta 1919 do žyla žadny! — To hū jenož šiezby, tola wone wofaja wótse a jich wotanje je jene warnowanje. Tež pola nož je alkohol nētkš hiščezje šputany do rjećazow drohoty a nišy — i najmjeišcha tola i wulkeho džela! — Budžez našch lud hlyny doščez, alkohol wuputacz i mozu hwojeje wole a tak tuteho čžeria ludowšadžerja pschewinhez! ? ?

Š bliska a i daloka.

„*Domjazy předar*“ je nētk do wošadow dōšchol. Š tutej knihu poškieža šerbške knihowe towarštwu hwojim šobustawam a wšchēm Ššerbam křšny hodownny dar, kotryž dyrbiel hwoje měštvo namacz pod hodownny šchtomom ščždeje hwojby. „*Domjazy woltač*“, „*Domjazy šlētka*“ a nētk „*Domjazy předar*“ tute šti nječ hū domjazy we wšchēch našchich šerbškich domach! — Šdňž dyrbi hēbi knihowe towarštwu tež 12 hr. ja tutu knihu žedecz, njeje to, hdyž pšaczijny pschirunjesch, wjazy hacž wo mērnyh čžapū ja podobnu knihu pšaczesche; šakšlužba njeje žana pschi tym. Šniha je na wošadnyh duchownnyh rošchšlana, duž tež wošobiteho pučza do měšta rjeba njeje.

Š *Frauenhaina* (pola Wulkeho Šojna) ho ježchowaze pišche: Š tych šchtyrjoch wučžeryow stej dwejo nabožne roštwučžowanje ščžikoj; jena šhromadžina šarschich bē hēbi 23⁴ wjetšchiny pschale, so bychū nabožne hodžiny jenož tajzy wučžeryo mēli, kotřiz hū šwōlnimwi, kšchescžansku nabožinu džeczom podawacz, a so bychū čži wučžeryo kotřiz to hwojeho pschēštwēdčezjenja dla nje-mōža. hwoje šakōške prawo wužili a nabožne roštwučžowanje ščžikili. To tež dwejo i tych šchtyrjoch wučžeryow čžinjeschtaj. Na to je ho šchulške pschedštejicžerstwo, kotrehož pschedhnda je šozjal-demokrat, wošadneho duchowneho pšachalo, hacž čže pomhacz, wo nabožinje roštwučžowacz. Tuton wēšo do teho šwoli a džerži nētk wob thdžēn 8 šchulškich hodžin ja nabožinu. — Tu je ho ta wēž žyle po šakonju šarjadowala a pschi tym je ščždny na hwoje prawo pschishchol. Šsu pak druhe gmejny, wo kotrychž hū šchulške pschedštejicžerstwa nabožne roštwučžowanje wotpošakali, hano i heryazymni hlowami. To bē wēšo pscheczitwo prawu a šakonju Šččž ton Šipšezanski wukud tola nētko bōrny šēpšchim wobštejnosečam dopomha.

W. we W. ja 4. advent.

R. we W. ja hody.

Čžishez a naklad: Ššmolerjež knihicžishezčernja, šap. družštwu i wobmj. rut. wo Budyšchinje.

Sy-li spēwal,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoču ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

✧ Sserbske njedželske kopjeno. ✧

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez katoliciskich zemni w Budyskajnje a placzi štywórtlětnje 1,50 hr. s portom.

4. njedžela adventa.

Jan. 1, 19—27.

Hodn nam steja psched durjeni. Krótke dny jenož hiščeže, a jako spēwa křesćianstwo: „Jesuf, tón sbóžnik tu je!“ So móžemy tak spēwac, to čini nam našch adventski čas žyle hinašči, hač je tam byl, hdyž hiščeže čakašče na dopjelnjenje židowski lud. Snajemy křutnosć, kotraž klinczešče je wšěch słowow Jana křesćianika. Wón wschał widzesche w tym, kiž pschincz mějesche, jenož teho, kiž dhrbjesche křudzić wšěch lud. Hdyž pak běšče Jesuf šchrystuš pschichol do šwěta, hdyž běšče so šjewil we šwojej wulkej lubosći, w kotrejž chysche pytač, ičtož běšče šhubjene, a pokřnicz, ičtož běšče wošlabnylo, dha čehnjesche do wutrobow tych, kiž jeho suacž wuknychu, wulka wješelsć, tak so móžešče Pawol kamo w čezkim domachpytanju, hdyž ležesche w jastwie, tola napominacž k wutrobnej radošći, dokelž běšče šhonił, so, ičtož Jesufa ma, budže wješelj, tež hdyž ma hieč psches čžemny dolh domachpytanja. Těhodla wješeliny so jako na dopjelnjenje adventa, a prošymy Boga, so by nam dał sbóžny hodowny šwjedžen. Jan nam postaja, tak móžemy tež my pschincz k tajnemu šwjedženju. Po našchim tekšče prajimy:

Kak pschindžemy i adventa k žohnowanym hodam?

I. So špónajemy kamyh šebje w šwojim hubjenstwie!

II. So suacž wuknyemy šnješa w jeho bohastwie.

I. Kak pschindžemy i adventa k žohnowanym hodam? So špónajemy kamyh šebje w šwojim hubjenstwie. Wón do pušćiny čahnu šhly židowskeho luda. Potajne powjesče pschindu tam wot Jordana a wabja lud. Jedny to praji k druhemu a psches žyle město klinczi słowo: Wón tu je, na kotrehož šu hi-

žom čačali našchi wózojo; dopjelnjeny je wulki čas, wo kotrymž šu wšěčžili profetojo. Wšěchón lud wě wo tym, wščitžy řeča wo mužu w jednorej drasče, kiž njepřta lud, ale kotrehož předomanje pokuty, kotrež dže hač do wutrobny, wščitlich k njemu čehnje; a tam dadža šo křšćicž w Jordanje i křšćenizju, kotraž ma bječ šnamjo wučžičenja, a woni šo ponižuja we špónacžu hrěchow. A ičtož je Jana šhychal, tón wosnje wěštosć šobu, so je tam wonkach šapočatł wulkih wězow.

Dolho šu šo wobarali duchomni wjednizy židowskeho luda pschecživo temu tam wonkach. Čžehodla njepšchindže k nim do Jerusalema do templa? tak šo prascheja. Ale škónčnje tež woni hinał njemóžeja, hibanje je šapšchinnulo žhly lud, a tak ščelu k njemu měšnikow a lewitow, so bychu s nim šo rošřčžiwšči powjesč pschinjekli wo nim.

Šchunda, w kotrejž tam 5 měšnikow a lewitow pschindu k Janej, je čželka šchunda domachpytanja ša Jana. Jenož jene słowo i jeho rta běšče nusne, a žhly lud by jemu pschipadnył jako temu šlubjenemu Messiašej, temu Ššhnej Božemu. Ale wón wobara wšchemu tajkemu špřtowanju, a na praschenje wotpóšlaných klinczi jeho wotmolwenje: „Ja nješšym šchrystuš“. Wón wě, wón čžuje w šebi wabjenje a škutkowanje šwjateho Duha, so je k wulkim wěžam powolan, a žadanje pschipónacža leži w jeho šlowje: „Ja šym předašči šlób w pušćinje: pschihotuječe pučž teho šnješa, jako profeta. Jesajas praji“, ale w praswejej ponižnosći tola tež wě, tak je wón šam šlaby, hubjeny, hrěšchny čžlowjek, kiž šaieč psched tym, kiž po nim pschincz budže, kiž přjedy njeho byl je, kotrehož čžrijowe rjemježki wón njeje dostojny rošřwjasacž. Dokelž Jan šebje šameho prawje špónaje, njebudže hordy, a tak budže škónčnje bohaty ščžinjny w špóna-

žu Sbožnika, tak so bo na posledt tež kmjercze njeboji, došelž wě, tak pschindže w Jesuku sbožo a sbožnoscz.

Chzemy-li po adventskim czaku prawy zohnowany hodowny kwjedzen kwjeczicz, dha budže tež nam pschedewschēm nufne, so bo pschihotujemy w prawej ponižnosczji na Snjeowoy pschichod. Schtōž steji w hordosczji, kotraž je s farisejskim w templu jeneje myšle, schtōž njetrjeba teho, kiž naš wot hrěchotw wuškubodži a naš wujedna s njebieskim Wōtzom, tōn drje mōže hody kwjeczicz, wobdaty wot najrjeńscheho kwětkal, tōn mōže bycz bohacze wobdarjeny se wschēm, schtōž kwět poskieza, wōn tola khudy wostanje, došelž teho horjenjewosmjje, kiž hašle dawta prawe wjekele a rjenu sbožnoscz, Jesom Schrysta, tych hrěchnitow sbožnika. Stač placzi dha sa naš wschitkich, so bychmy spōsnali, so budže s nami tōnz, hdyž wostanjemy w swojim starym hrěschnym waschnju, hdyž njeuotpoložimy wschu naschu hordoscz, hdyž nještajimy wschu swoju nadzi'u na teho, kiž bo hotuje, nētko tež k nam pschincz. So bychmy wufnyli, tež prajicz s Janom: Nješkm dostojni teho, czehož naš chze dželomnych sečinič njebieska hnada. Czim bóle wēmy so kmj hubjeni a šhubjeni, hdyž so spusczamy na swoju mōz a na pomoc kwěta, czim kručzišcho bo džeržimy sa powjescz, kotruž Jan tam dawta, so je Schrystuš kriedža mjes naš stupil, so by naš wumōhl. Dha pač potom nje-dyrbi wōn nam wostacz nje'naty, ale tōn, s kotrymž chzemy zohnowane hody kwjeczicz. S temu pač je nam nušne a wužitne:

II. So stač wuńjemy Snjesa w jeho bohatswoje. Wono je wopradowže nēščto wulke a rjane, hdyž w starym salōnju, kotryž dyrbinny snacz, hdyž chzemy prawje spōsnacz parschonu Schrystuša a jeho skutk, czitamny. Tak je psches lēttykazy rt profetow wēščezenje dak wo tym, kiž pschincz mējesche. A tola, hdyž bēšche bo potom Messiaš narodžil, hdyž pschindžachu czi mudri mužojo s dalokeho ranšcheho kraja, so bychu s njemu bo modlili, dha kamo w kralowim hrodže ničtōn ničzo njeuwjedzesche wo nim; a wo zlyhm židowskim ludu je prajene trudne kwēdzenie: „A czi kmoji jeho horje njeuščachu.“ So pschindžaj s teho, so njebēchu wužiwali czeš czakanja, so njeuwjedžachu. kajke bohatswo dyrbjesche s nim pschincz do tuteho kwěta. A schož w naschim tekicze Jan wo nim praji: „Wōn je kriedža mjes waš stupil, kotrehož wy njesnjecze“, to je wostalo hacž na tutōn džen. Schtōž wschaf jenož hlada na jeho niški, khudy narod, na jeho kmjercz na schižu, k ž by byl škōstnik, tōn zenje njenomaka w tym Snjesu teho, bjes kotrehož bhez njemōžemy. So bychmy tola wschitzy šhorili a spōsnali, k klobath je tōn, kiž bo nam bližuje. Wy sprōzni a woležeženi, klyščeže jeho klowo, kač chze wōn waš woschewicz; schtōž kwōj schiž a swoju srudobu psched njebo njebo, tōn njebudže wot njebo wostaceny bjes trōšcha. Wy khori a kroschni, kač budže wam lohlo wokoło wutrobny, hdyž šhonicze, so budže sbožny tōn muž, kiž spytowanje sijeke. Ty hrěchniko, kiž chzesch samulicz a sadwelowacz, ty mašch w tym, kotryž je sa tebie na schižu wumriek, teho, kiž tebie cziwi wjekeleho we wēstosczji, so twoje hrěchi su tebi wodate. A hdyž czujesch, kač bo tebi bližuje kmjercz, dha mōžesch bo khroble temu porucicz, kiž je roskmal mōz a kriešstwo kmjercze. Haj, hdyž bo hotujemy, w adventskim czaku temu Snjesej napšheczo czahnycz, dha dyrbinny wjedzcz, so k nam pschindže s njebieskim bohatswom, kotrež sbožnych cziwi tych, kiž chzedža jeho horje wsacz s wutrobu, w kotrež knježi wera. So by pschi naš tak bylo! Adventski czak dže nimo! Jenož hischeže krotle dny, a jašo klineži ludom na semi wjekele powjescz jamdžela: „Wam je bo dženska tōn sbožnik narodžil, kotryž je Schrystuš, tōn krus, w Dabitowim mēscze.“ Hiščeže tu a tam wschelake pschihotowanja; ale so bychmy pschi naschim pschihotowanju nie-

schyli na najrjeńsche a najnušnische, naschu wutrobu pschihotowacz, so mohł tōn Snjes tež k nam nuš czahnycz. Duž pschihotuježe pucz temu Snjesej; wōn je kriedža mjes waš stupil, so bychmy jeho spōsnali a hody mōhli kwjeczicz we wschēm bohatswoje, kotrež bu date w Bethlehemje wschemu kwětej. Samjen.

W. we W.

Tola body.

(Potracžowanje.)

By mēnil, so Janej wobej wušchi klinečeschej, hdyž bo domach telko wo nim potjedasche. A bē tež tak! Nješlinečeschej jenož, nē, brunčeschej a zpla hlowa kōbu! A džiwnje! Runje w tym wschēm widzesche wōn tola zple jašnje domišnu, staršiski dom, nana, maczeč a — Marku! Mējesche wschaf tež khwile, bo se swojimi myšlemi wukhodžowacz — kamo hacž do wjele mil dalokeje kerskeje domišny! Ležesch mjenujzy we kōžu. Njebē khory, nē! Tola pač tam ležesch, a to tež dyrbjesche, došelž bēchu jemu stawy pschemoršali, czešo pschobili a klowu rosbili. Tehodla tež to brunčjenje we wuščomaj!

Budžesch jeho wēscze wobžarowacz a kudželiz staršej kōbu a Marka tehorunja. Tola docžaj s tym! S wobžarowanjom pschindžesch pschego hischeže czeša doseč. Tak by knadž nēlohe pschegara, nētoho pschewalo wobžarowal.

Schwarnny Jan tež do zpla w Berlinje njeležesch ale we Schpandawje. So bēMarka prawje mēla. W Schpandawje? So džiwaj praschesch? So wschaf njebē tak k džiwanju, so w Schpandawje bē; to druhe, so dyrbjesche we kōžu ležecz, je wjele bóle k džiwanju — ale knadž niz tak jara, kač bo czi to s wopredka ido!

Potajkim do Schpandawy bē wōn pschischol, pōšlany s družimi dželaczerjemi tyscherskeho miščtra. Dyrbjachu tam jedny wulki dom wuwotowacz, a duž bēchu kēbi tam hnydom na dležschi czaš bydjenje škasali. Jana njebē miščtr chyl kōbu pōšlacz; čujesch kusk samolwjenja sa njebo psched jeho starym nanom; chyšsche jeho rad bóle na woczomaj mēcz; haj pschipadny jemu, so bē bo pschemelo staral wo teho wještjanja; ale wschaf tež jašo mēnjesch, so tōn žane malo džeczo wjazzy njeje. Duž pōšta Jana kōbu, došelž tutōn jeho wospjet wo to praschische; praschische so su tam wschelake wietšche nowe dželka, kotrež by chyl rad kōbu dohotowicz s pschi tym noweho nawuknycz. Byli miščtr wopradowže to cziwi w pōšelnim czaku, czehož bo winowaty čujesch pschecziwo staremu kudželi, mjenujzy kusk sa Janom hl. dak, njeby jeho do Schpandawy kōbupōšlal.

Schtō bē Jan to šworat? Haj, schtō wscho nješworaja hōlzy, kotryž po konfirmaciji hnydom na knježe dwory pschindu sa wolazeho. Mēnja, so su kami swoji knjesow; wschudžom to njeje jenač a wschitzy nješbu jenajzy, tola wschelake kōncžiny maja tu wōšebitu „khwelbu“. Hdyž bē Jan tež wuwuknyč, njebē to tehodla ničzo hinač, bē tola tež do Berlina pschischol a ni; jeno na jedny knježi dwor! A hdyž je Berlin se swojimi hašami, brjošami a hašami sa jeneho, kotryž s wjeski s jentym puczom pschindže, jedny labirinth, s kotrehož bo won njenamkasz, je ta žiwjenje Berlina sa jeneho s maleje wjeski pschihodžazeho Babel kam!

Maczerne zohnowanje a nanowe dobre klowo a pschecze bē Jan kōbu na pucz wsaf. „Dobri towaršchojo“, kotryž chyšchu Janej to wješne wotwucžicz a jeho to wukomēščanske nawucžicz, dawachu Janej kōždy džen s nowa dobru radu. Tōn hōš domišny wonēmi bóle a bóle psched hōšami wulkeho mēsta; naby mozny jenož tehdy jašo, hdyž list abo pakežik pschindže s domišny

wot starscheju, wot Marci, wot czety, nanoweje gotry. Na tutu poslednju pocza so bole a bole. mjerjacz tehodla, dokelz wona i jeje warnowanjom pschezo to prawe trjebesche, a jeha, kaz menjesche, sa hlupeho holza mjesche. A tola be wosebje won nanowoy holz, fiz febi na njeho wjele wjedzesche. A Marci! haj, be ju lubo mel domach, knadz ju tez saho lubo smeye hdnz dom pschindze, jeli so do zyfa posdzischo na wby pschindze. Nettle pat be w Barlinje. A tu bechu so dobri towarischojo postarali, so jesna Barlinste „Injezny“.

Wschedny dzen wjeczor a njedzeli popoldnju a wjeczor pytajche bole a bole bjekadu wjeselnych towarischow a towarischtow, kotfiz jemu tez borsy wotwuczichu, kaz prajachu, fastarste a wjesne waschnje kemschifhodzenja. — Hdnz prajisch, so to nettle njetrebescy halle do Barlina czahnycz, so by to wotwufnyl, ale so je to bole a bole tez na wfach waschnjo, njemozu czi wjele inapjhecziwicz! —

Tak be to bylo, prjedy hacz Jan do Spandawy sobu dojedze. Tam pat dosceze jeha tez to njesboze, kaz won prajesche, — knadz pat sa njeho saktwita ton dzen, so praji, so be to njesboze lute sboze! Po jehym noznym sawjeselenju bechu jemu njedzeli na ranje Schpandawiszy Barlinskich smoczili, dokelz bechu Barlinszy jich towaristwo kashli, wosebje holzy, kotrez bechu sobu, wobezezewali. A dokelz bechu so na ranje narejwali a napili, fu so potom tez hischeze nabili. A Kudzeliz Jan njebe zadyn wuschilny Barlinac - a dosta tehodla nescho sa druhich sobu. Tuzi so i najmjenescha tak dzakowni wopokasachu, so Jana sobu dom na hospodu wsachu a po lekarja poflachu. Tuton njetrebescy wschal niczo dele czinicz, hacz jemu ranu, niz kraschnu, sashicz a nescho hrjebow frunacz. Wscho druge dny bjesche Jan som we lozu doczinicz.

Wsch drje netto, czehodla Kudzeliz a Marci mjenje a mjenje listow i Barlina dostowachu, a czehodla be to po poslednim skoro i njedzel sashlo? Jan be tsi njedzele we Schpandawje a skoro thdzen we lozu! —

Bolosce bechu popuschezile, ranu zijesche, tola Janej njebu lepje — w hwedomnju! Hrijelasche, bolischo, zyly Jan be thory. Wojesche so mischtra, dokelz so pschezo hischeze njedzelasche —

thorosce dla, kaz be so jemu powjedzilo? Ne! Shto pat to be? Te wobrasy a kony, kotrez wodnjo a w nozy na njeho thodzachu, hdnz bechu te prenje bolosce bole a bole popuschezile. A w tutych wobrasach a konach wotmenjachu so Barlin a domisna, Barlinszy towarischojo i towarischtami a starschej i Marci, itd. A na dobo be jemu pschicadlo, so ledy thdzen, a nanowoy narodniny tu fu! A won je w Schpandawje! A starschej to njewestaj! A won lezi tu a tajki. A starschej!? —

Zyrkej a stat.

Synoda je 7. dezembra swoje wuradzowanje hacz na dalischo pschetorhnyla. W swojini poslednim posebzenju jednasche wosebje wo dolhodach duchownych kaz wo dolhodach duchownych swontki sluzby a sawostajenych semrjetnych duchownych. Wogledne slowczo njehodzi so wo tutej wozn nettle hischeze prajicz; to budze mozo halle, hdnz stej so stat a zyrkej dzeliloj. Hdy so tuto dzelenje pschewjedze, njehodzi so dzenka hischeze prajicz. Tez je konsistorstwo nadawt dostalo, nashwilnje tutu woz frjadowacz, ale hinc hacz to tukhwilnje a tak, so tez duchowni w tutym drohim czahu wostacz moza.

S krajneho fejma, kotryz be so samny dzen i prenjemu posebzenju seschol, kmj sljsheli, so je demokratiski sawozlanz duchowny Wehrmann namjet stajil, so by fejma te psches sator sawukowane pjenesj, sa dokhody duchownych trebne, pschiswolil. Duž wahladamy borsy, hacz to nowy fejma czini abo niz. Wnjlimy febi, so pschiswoli, njech ma tez sozjalistiku wjetichimu a sozjalistike knjezstwo.

Dzen prjedy be synoda domuradzila wo sashadach, po kotrymiz maja so duchowni pschecziwo tym, fiz i zyrkwe wustupja, sadzerjecz. Tute weste sashady hacz dotcl pobrachowachu. Tak bu postajeny, so so wustupjenym zyrwine czesce pschi thowanjnu sawowjedze; sawostajenym tajscho moze so, jeli so njesbu i zyrkwe wustupili, domjaza czicha nutnoscz dzercjecz, ale po pohrjebje. — Drobnišeho wo tutym a druhim poda so tu posdzischo —

Wotcze nasch, fiz by w njebjeschach

Takle je so nam nasch luby Soboznik modlicz, i Bohu, Anjelej a stworiczelej njebjesow a semje, so wolacz, pschikasal, a teho, kotrehoz zadyn czlowiki rosom wopshijecz njemoze, „nasch Woz“ mjenowacz poruczil; kaz by nam wschem i tym prajicz chyzl: jow, na wutrobje wascheho njebjescho Wotza je to mestaczto, hdnz wy swoju, mucznu, bolosnu hlowu sthilibz mojecze, hdnz wscho, — ale wscho do czista — wscho, — mojecze stworiczelej slozicz, schtoz kami jako psche jara czeske bremjo snjescz njemozecze a schtoz was jako czeski schiz tlodzi.

Bratije, kotra! Sny dha to febi hjo hdy rozpomnil schto to sa tebe na febi wa, so mozesch, so smesch, haj so durbich Boha, wschemozneho Anjesa a stworiczela njebjesow a semje takle: „Wotcze nasch“ mjenowacz? Je to hjo jonu do twojeje wutrobje stupilo, by dha to hjo saczul, tajki slodti troscht, tajke sbodne wofichemjenje je twoj luby Soboznik do teju dweju slowczkow sthowal a polozi sa tebe so so smesch i Bohu bliicz i tym mjenom w hubomaj. „Wotcze nasch“, so mozesch so i zulej swojej wutrobu wjeselicz na tym: won je twoj Woz, ty by jeha dzecz? S tym nam nasch luby Soboznik siemi a wotanka jene i tych najwjetichich a najsbodnichich potajni-

stwom nascheje wern. Won nam i tym kruzje wobswedczil, so my, thudzi, flubi hubjeni ludzo, w tej najblischoj schimufnosczl stajimy i tym wschemoznym stworiczelom a dzerczerjom njebjesow a semje. Pschetoz blischa pschiswufnoscz hacz mjesy Wotzom a dzesczom, hacz mjesy dzeczom a Wotzom bycz njemoje. Njeseli to to najkrajnischo, to najsbodnichcho, schtoz moze twoja wutroba sawschijecz? Ty — Boze — dzecz. Ty jeha swjatej wotzowskej wutrobje tak blisko, kaz je to jenož mozo. Ty by i nim i tym najhynlichim swjastom swjasany, tak so nichton na sweczje jon rostorchacz njemoze; thiba — flnich — thiba twoja sombna samopaschnoscz! Ty by Boze dzecz a i tobu wchizy, fiz so tat modla „Wotcze nasch, fiz by w njebjeschach“. Won se swojich njebjes na wschitke swoje dzeczil hlada; je lubuje, so sa nje stara, je wobarnuje, jim pomha, je schtituje, je zohnuje, — wschal je jich Woczcz!

A netto wopomni ty thory, hubjeny, domapytany, irudny, stysluy bratije a kotra, — wopomni, schto to na febi sa tebe ma, takle so modlicz, takle so wolacz i twojemu wschhomoznemu Bohu „Wotcze nasch!“ — Hdnz by jeha dzecz, dha sthilib stroschtuje swoju mucznu hlowu na jeha wotzowstu wutrobu, dha wotpoczint namatajch pschetoz wschitke twoje starosce, — sawschitel praji — czisnece na njeho, won so sa nas stara. Wschal won

To poslednje, shtož synoda wobsamlny, bē jene swolanje kshesczanoto zlyeho wukraja t mustupowanju pscheczitwo zadanjam ententy, woshebbe pscheczitwo temu, so hebi ententa wot Nemskeje dejny a resny skot zada. Tuto swolanje wullinczi w tych stowach: „Tehodla pschivolomny Wam, kshesczanam wukraja, w mjenje Jesuka, teho pscheczela dzeczi: Sakroczeje pola Waschich wpschinosczow a wukhowajeje nasche dzeczi!“

Putu.

Wot Adolfa Czerneho (Jana Rohytny)

S pshnjow wukwobodzeneho njemolnuka.

Rohytni smy putu, po dolhich letstotkach, wot kolebki t rowu, i ranja do nozny, muzojo a zony, w starich, w mlodnyh letach — wot zeleznyh kruhow njebe pomozu.

Nahle pschindze wicher, hrinotaze hromy, schizachu ho blyski je wschech kweta stron; ton ho morowy srash, ton ho wróczi khromy — S krowu je putu rospaczila wonka bron.

Spadachu je stawow, hdnz ho winowz tonal, jako shtomny higo bechu bjes plodu — lud, kiz pod czwilemi bolostnje je stonal, wutwola we swojej semi kwobodu.

Skat je netko rukom bjes wobruczow derje, noham bjes zeleznyh putow radoшно! A reji wjekelej ho towarisch družku bjerje, wichein ho stetowacz chze do wyhota kwobodno.

Alle tajna moz jich sapy czehnje t semi, jako bychu w putach hischeje wostali. S datwa machaja do poweiva i schidlemi, podarmo hu horje t piaczkam zadal.

Njej wam mozno sleczez! Bludni, njeawidzije, so wam dusche wobja puta trajaze, kotwane we wefach? S nimi njeleczeje t wpschinam, hdnz blyshecja serja skhadzaje.

Storhajeje te puta, kiz was wobja mbuja: wot nich wukwobodza waschi profeczi. Storhajeje je wschudzom, hdnz je bolnje czuja, so tez dusche wasche njeihu wotroczi!

So hu jako ptaczki slētujo nad semi, so hu jako hwetko, kotrež scheri dny — so wjaz njeihmy jako w jastroje sa murjemi, so je narod tez wopradowe kwobodny!

S bliffa a f dalofa.

Se Eserboto dyrbinny netk tez wo frawnyh rubienstwach a njeslutkach blishecz, kaz n. psh. i Wulleho Wjeltowa a Eumoczi. Njeh dre je ho tez w tuymaj naspomujenym padomaj wukopa, so hu zuly tute njeslutki sfuczili, dha pak tola wscho to, shtož ho pschi tym hobu wukopa, to dobre njeno, kotrež nascha Euzija hisheje mejesche, fest. Dreshna mysl, we wulkej woinje narodzena, dobywa ho tez do nascheho kerbskeho kraja, abo lepje, je ho dobyla do nascheho kerbskeho kraja a dobywa hebi wjaz a wjazy tych domoto a wutrobow. Je tak, so smedzachmy t dzenja i tekstom 3. adventa prajicz, so smy kaz Jan ton fezentk w jastwie, w nufach a dwelach, niz pak kaz Jan dny t temu, kotryž je kam ta wernosc, ta pomoz, t Jesukej Khrystufej. A tola je advent! A tola won pschikhadza! Njedyrbinny my to i zylej swojej wutrobu prostwu a dobroproshente czwicz, ho modlo:

„O Jesu, hwecz mi i huadu, so ja cze lubo mam!
O Jesu, daj mi radu, so tebi shwalbu dem!“
A. we B. sa hody. — B. w B. sa Nowe leto.

Samolwity redaktor: Jarat Wyrzac w Moskaczach.
Czischcz a naklad: Ssmolerjez knihczischczetnja, sap. druzstwo i wobmj. ruk. w Rudyschinje.

tez hinaf njemoze a nochze tez jako nasch Woczez, hdnz smy my jeho dzeczi. Starschej ho tola pscheyu sa swoje khore, hubjene dzeczo najbole starataj. To je jimaj kam ton Anjes tak do wutroby pokozil, dha won tez tebe hubjeneho, khoreho, domapytaneho wopuschicz a skhombzicz njemoze. Jenoz ty njewopuschicz jeho, jenoz ty njeskhombz ho t njemu tak wolacz, kaz to Bozemu dzesczu ho wolacz bluscha: „Wotcze nasch, kiz sy w njebjesach“. Haj, wolaj ho tak sprawnje, tak domerjenjapoknje t njemu, so ho twoj „Wotcze nasch“ t tronej twojeho Boha pscheczischcz psches wshittke stonanja, sdychowanja, starosche, bolosche a styski twojeje wutroby.

Hdnz twoj Anjes a Sboznik takle ho modlicz, t Bohu ho wolacz, i Bohom reczez, Boha proshcz, czi pschikaze, dha i tym tebi niz jenoz wuczel pokaze, hdnz ty czetnycz, ho we twojej nusy, khoroschi, srudobie skhowacz mozesch, ale won tez tola dze, so by cze pohyluil, khmaneho czinil, tak wjekele, troschnje, i dzeczazej wutrobu, haj, khoble ho modlicz po jeho sboznistej wutrobje:

„Wotcze nasch, . . . hwieczene budz twoje mjeno.“
Ty sy khory, srudny, domapytany. Kat dha to, so twoj Sboznik cze wuczi, tebi i tym pschikaze, niz wo twoju pomoz, ale najprjodzy wo hwieczene Bozeho mjena ho modlicz. Tebi i tym pschikaze, pschezo saho, najprjodzy na

twojeho njebjeskeho Wotza myslicz; pschezo to we woczomaj mecz, so jeho czech a khwalbu pschipowjedacz, roscherjez a pschisporjez, twoja najprenscha naleznosc bycz dyrbi? Haj, luby bratije, luba potra! hdnz ty psched tron twojeho njebjeskeho Wotza jako jeho dzeczo stupisch, dha to njeskmesch hinaf, hacz so sabudzesh na swoju khoroscz, srudobu, domapytanje myslicz, so ty jeno njeprajisch, Wotcze, hladaj jow twoje hubjene dzeczo skorzi a stiwli, tak ho jemu hubjenje dze, tak wjele a czechy dyrbi czetpicz. — Tak jenoz hebicziwosc reczi; tak jenoz hebicziwmy, jenoz ton czlowjek, kiz niczo na hwecze njesnaje, prensche, nusnische, lopsche, hacz swoju kamfnu wosobu, — moze jednac a ho sadzerzez. Boze dzeczi wuczi jich Sboznik ho modlicz, ho t Bohu wolacz, kat je ho won kam modlit a t Bohu wolacz; po jeho sboznistej wutrobje ho modlicz rekla: „Wotcze nasch, hwieczene budz twoje mjeno.“ — S tym ty jako Boze dzeczo proshsch wo to, i tym ty wuprojisch to hluboke zadanje twojeje dzeczazeje wutrobu, so by mjeno twojeho njebjeskeho Wotza w tej najwyschschej czechci wot wshittlich czlowstlich dzeczi dzerzane bylo, a zane i jich njeskhombzilo tu czech a khwalbu jemu woprowacz, kotraz jemu bluscha a jemu dacz wshitzu winojczi smy.

(Pschichodnje dale.)

Sy-li spěwał,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée! F.

• Sserbske njeđželske łopjeno. •

Wudawa šo kóždu kóbotu w Smolerjez łubicełłacžerni w Budyšinje a plačži šchtwórtlětnje 1,50 hr. s portom.

Hodu.

Ze starej njeponijenschenej mozu pschewabi hodowne seženje s nowa našchu wutrobu. Komu by šo wostudžilo, na nje požlučacž? Wła něšcto wókebjc, šcťož njeje wot tejele semje, něšcto, šcťož tež najtyschnišchu wutrobu s pruhami njebjesleho šwělla wóšchemja. To šu šlowa a huki, kotrež dyrbišch šlyšecž, dokelž je nam čłowjekam žedženje po nich pschinarodžene. Dokelž naš bosožce we wulkej ličžje potula, wutroba šo žedži po někajkim wjekełym šufku a pošlucha, hdyž lubošny tajšce wjekeleje powjeleče s dalola s njemu šem šlincži.

Šacž by w naš runje tak dale šlincžalo, hdyž njeby ničžo tu štało wo tym: „Čžescž budž Bohu we wyšokosčži, měr na jeni a čłowjekam dobre špodobanje“? Šdyž by měšto teho šlubjene bylo: Wam budže šo njelicžene bohajštwo dostacž a na kóždym dnju wjekeły šwjedžen? Wóřny by šo nam wostudžalo, na tajše šlowo šlyšecž.

Šrawa wjekełosč nješaleži na šwoutnych wěžach. Niž na blyšcžathch šemifich wobštejnosčach, niž na hromadach pjenjes, niž w šipitej strowosčži, niž w njesatupnej mozy s džělu, niž we wjekelej bješadže. W tym wšcťim niž! Wle w tym, šcťož je šmutskotnemu čłowjekej, wutrobje pschistupne a ju wot špróžnosčje a wobčežnosčje wušwobodži.

Njesachodnje wobšaha to powjeleč wo hodownej wjekełosčži w tym, šcťož wo šbóžniku pschpowjeda, kiž ma šo narodžicž, a w šhwalbnym šhěrłuschu njebjesleho wójška: Čžescž budž Bohu we wyšokosčži, měr na jeni a čłowjekam dobre špodobanje!

Wam je šo dženzka šbóžnik narodžil.

Wobšchijanty dženzka hišcžje žyle šawyškanje a šradowanje, kotrež tehdom pschi tejele powjelečži dušchu pschěńže a hórku ža-

łosež žiwjenja šapemni? Šcťož w našchich dnjach měni, šo ma wěšcťilko, šcťož trjeba, budže bjes praweje hodowneje wjekełosčje! Šwěcžki na hodownym šcťomje njeuwěžinja, ani te dary, kotrež na bližže ša tebe leža. Šdyž čžescž něšcto wot šwjedženja mđež, dyrbišch šacžuwacž, šo šu dary s lubosčžu date, a šo šu šwěcžki w šwjatej radošči šašwěcžene. Lubosčž a šwjata radošč stej pał wěžy, kotrež na wutrobu džetaj, kaž tež s wutrobje wušhadžetaj. Šcťož bč bjes šacžuwanja šwjateje radošče a šwjateje lubosčje pschi hodownym šwjedženju, je podarmo pódla byl, pschetož jeho wutroba njeje ničžo wot teho měla. W jeho wutrobje je powjelečž plačžila. Pschetož wutroba trjeba šbóžnika.

Čžehodla dha to tak je? Wch, dha pschitšadžeja jedny: po druhim, njelicžomna šyla šrudnych, kiž nad starosčžemi a nušami žaruja. Kóždy ma šwoju ból. Šdže dha šu čži šbožowni, čži špokojni, kiž njebychu wo ničžo škoržicž wjedželi? w kotrychž dušchach by čžiste a šakne bylo kaž njebjó na šlónčžnym lětnym dnju? Wjele jich je, kiž hišcžje rad džělaju a hišcžje nješku šašali něšcto dobreho škufkowacž. Še jich wjele, kiž šo wjekeła, wjele kiž bychu šo rad wjekełili kaž šo džěcži wjekeła. W tola njeje nišcťon namakał, šcťož s pošneje šwojeje wutrobu pýtacše! Čłowjekojó šu kaž ludžo, kotrymž šo kóžž rošrašy. Šodarmo wójwaja se žolniami a wuššestřēja šwojeje ruzy po brjóhu. — W šcťo je jich do teho hubjełštwu štorcžiko? Šeneho nješbože, kotrež jeho kaž wíchóř napadny, šo šo nišdže wjazy džeržecž nje-móžeče. Druheho škóžč kóbutčłowjekow, kotšž nješchidawachu, šo by wotnyjeny kónž došcžahnył. Šceži njeje došcž kedžbowal, a je — měšto teho, šo by na móšť šupil — w šamšnej winje nimo šupil, wopóř šam šwojich njedostacžow.

Pytaj pschiciznu twojeho hubjenstwa to twojim žiwjenju, mój fšchesczauo, a njemij je, kał wopradowže rěfaju — na žadny pad žebī kamemu pamihač njemóžeš a rehodka dyrbišch hladacž, so žo sbóžnik tebi něhdže narodži.

Wbo móžemy tola buež našci kamšni pomožnužy? Ach, hdy by to móžus bylo, něforyšch uliž by smužity žwoju nobu na žolny žwojeho hubjenstwa stajil a by k lěpšemu žiwjenju pschischol. Nježšny dha jenu jako žwěrnī pscheczeljo se starošcžiweje wutrobu pschuwolali, šhto ma čžinež. Nježšny dha jeho pschi najwjšchich a najšwječžischich kublach wopšchibahali, so by žwoje mozy hacž nanajwžazj napinal? Kał wjele wotradženja a napinanja žo stawa, tch wolepšecž, kiž žu w ruzy teho šleho! Dusto kaž profetojo stareho žluba w wolnym roshorjenju, so je šwět tał njepolěpschity; husto i čžuežiwu čžu macžerje, kotraž njemóže pschihladowacž, kał jeje lubušci lónž wosnje. Wíl žony žlowow, kiž se žwěrnejse starošcžiweje wutroby kaž torhowž žórlichu. A milijony šdychnjecžow se skáženeho smyšlenja hrěchawow, kiž pschi wščem wolanju a šonanju tola pschezo hlubje do hele pschiindu. Požadanja a pytanja pscheradžentch, šastoržemch, šhubjenych pschezo žimacžnje wo tym žwědeča, kał malo je nam tež pschi dobrej woli móžno, so buežmy na žebje kamym džělo našcheho sbóžnika wobstarali.

Nječ žu tež runje w tčhle hodownych dnjach wšchelazy žudžo, kiž i tšchenej wutrobu do pschichoda hladaju a žo i wulkej karoscžu pračheja: štažki kónž budže to wšacž? Ale šhto ty tež žu, kał hlubožo padnjeny, kał čžěžko ranjeny, kał wožamocženy, kał wjasany w špytowanjach a hrěchach — nětko wotewr žwoju wutrobu, žwoje hluchō a pošluchaj, kał přěduja: Ža pschipowjedam wam wulke wježele, a wotom: Wam je žo džěška sbóžnik narodžil.

Sbóžnik! Wubjerne žlowo! Nježješte pschipowjedanje! So je žo tajle nam dostało! So je pomožnik ras widomnje do čžlowješwa štužil a so je žo w lubošnym džěščžu sapočžalo žo žwěčžicž, žo rošwimacž, žo nadžijecž, škufkowacž a dožonjecž — našcha wutroba pschecžórli wot šhwalenja a džakowanja a našcha wola wobrocži žo je žožatym žedženjom k lěpšemu žiwjenju. Kał naž našci šnješ a Sbóžnik pschepošcha a je šlubjenjami wabi, kiž je w žwojej lubošči žaloščž kóždeho čžlowjeka šacžuwat a te žlowo namakal, kotrež i hojastiwoscže a i boloscžow špróžnych a wobčezženych šbudži! Niž muž, kiž tež jenož i jenej myšlu na te žwoje hladasche, ale pscheczel, kiž pytajo ša kóždym šablubženym šhodžesche, ša ruku jeho wja a jmu nowe do-wěrjenje, nowu nadžiju, noweho ducha do dušche poda. Bratr, kiž je šwolniwje boloscže nječl a žwoje kamšne žiwjenje woprowat. Niž žwěrom psched jeho šchizom šteji, žo šhraba a čžibnje štave škóžaze a njekničžomne přjecž, so by šprawnu potutu čžinił a žo pschuwobrocžil nowemu lěpšemu a šbóžnemu.

Glaj, tónle Sbóžnik je žwojej pomožu je tež w teje hodžinje hiščeže přjedža mjes nami. Š čžlowješwa je žo po čžěle wopšchalil, w žwojim ewangeliju je tola hiščeže tu. Ššlyšchiny jeho žlowo, šacžuwamy jeho wutrobu, wěamy žo widženi wot jeho wóčžtow, kotrež naž pytatej. Wšchěduje jeho žwijata paršchona nastork dała, so buežmy my ša nim šlědžili; wona prošy a šlubi, hdyž jeno my dobreje wole žmy. Že tola tež hodowny čžadž se žwojim šbožom krašne žwědečenje hnady našcheho šnješa Žejom šhryšta, kotraž njewuštawa čžiniwšchi šbóžny štuk. Budž tež ty i twojej wutrobu tu, hdyž žo wježola powješčž wo Sbóžnikowym narodže pschipowjeda, a štej w blyščežu žwěčžtow jako čžlowjek i wumóženjom a nowym žiwjenjom wobdarjeny.

N. w. W.

Šef. 11. 1. 2:

Nam je šhtoma je Dawita wščem wotla žana batožka.

Šlób — W. miš. ž., čžo. 9 —: Nam roža šesthadžala žc.

Glaj! i ššajowoh šhtoma prut šrosčeže jeleny; wšchaf i Dawitowoh ššoma je Šbóžnik šlubjeny nom narodžil žo tam
doscž knadnym Bethlemnje,
hdžež i nječješ pschindže i nam.

Wón i kłina Wóřoweho žo poda do žlōba;
tał i raju nječješeho žo do hubjenstwa da,
kiž kral je krašnosčeže
a hlubofo žo niži,
jo nječnuđnišchi je.

Šlōd mlodžina nam i jeko nječčž šmėje forjenja,
— to počžiški žu jehn, te i čžěščžu křonuja,
kaž jeho žamoho.
tał wšchē tež Bože džecži,
kiž wěrja do njeho.

To Duch je wupóšlany do šwěta morweho,
Duch Boži požadany wot čžlowštwā hrěščneho;
wón Duch je mudrosčeže
a rešoma a rady.
Duch mozy Božeje.

A pošnacža Duch žabny a bohabojosčeže. —
Dar hodowny nam krašny i nim wobradženy je. —
Duž šhwalbu špěwajmy
tam džěščžu lubošnemu!
Wšchaf šbóžni we nim žmy. —

Tola hody.

(Wotracžowanje.)

Šola šudželiz hlada nan, hlada macž pschezo ižo i wotnom won. Šihnoschē pschindže — tola jenu jako nowiny-wšchē ižo! Šudžela čže hnydom šušodžizom bēžecž a Maršu na bēhacž, so by jemu wšcho, ale tež wšcho prajila! Macž jeho džerži ša ručaw, rēcži, šmērje, a šudžela šwoli, so macž na wječor Maržy dóndže. Docžakacž pak njemóže, so by tón wječor tu byl. Duž dobre ša njo, so žu dny te najkróčžišche! —

Macž je dom! Man wocžinja jej ššwiny durje napschecžiwā, Tola, šhtož macž nječy, je šhudušche! Marška ničo wjele wjazy prajicž njewjedžesche hccž, šhtož bē wčžera wupowjedała. A so bē prajila, so Jan w Berlinje njeje, na tym bē wina jedyn i jeje listow na Žana. Tutón bē žo wrócžil — drje psches smylk Barliškeho listnoscheryja. Bē jón, město dale do Špandawy, Maržy wrócžo poškal.

Šudžela šwarjesche, a jako nočyšche pschēstacž, šwarjesche tež šudželina, ale nětkole niž na Žana ale na šudželu, dokel bē Žana pschezo ša něšcho wšchēbite mēl, jeho do města škal a něč do Barlina thnył. Tola, ššonečžnje šjednocži wōbeju ta ššaroscž wo žyna, kotrehož ljubowaschtej. A džiwije, čžim pošdžišcho bu, čžim bóle žo šmērōwaschaj pschi tej myšli, so jutše něšcho wot Žana dostanjetaj! —

A jutše tu bē! A listnoschē pschindže a pschinješy — niž list ale šhartku, tola pak šhartku wot Žana! A Jan pišasche, so je šust šhorowaty byl, so pak je šažo lěpše, so ničriebataj žo ššaracž, so žo wježeli na hody a so wěščže pschindže na tał dolšo, kaž někał móžno. Prášcha žo, šhto lubaj šarschej čžinitaj a pscheje, so buežtaj nanowe narodniny ššrowaj šwječicž mohloj,

Kotrež njemóže lětka hiščeže hobu šwjeczič, ale šnadž tola ja lěto. Na tónzu strowi starscheju tak luboščiwje kiž w pošlednich lištach niz a strowi tež — Marku! —

Tuta dopisnizu, kotraž studželiz mandželsteju směrowa, swje- heli a jako do noweho staranja wo wobohého Jana storeži, kiž bē tak thory byl, bē tež woprawdže něšto swječelaze. Bē to dopo- las roškarja a polěpschenja a njech tež niz hiščeže sjawneho, tola pak tajneho wušnacza njepošluchnosče a njepočiwow. A tak šo i tutej šhartku wrózi jako i starej lubošči i starschimaj a Marzy, tak tež tón šamšny džen šo šhraba, šo by do Barlina a do přjedawšeho džela šo wróził. A wono džěšče lěpie, hač bē šebi to myšlil. Mištr njěšwarješche; bē drje něšto wo Spandawšich wězkach šhonil, abo šebi tak něšak to prawe myš- leče, a čuješche, šo je wina tež šobu wón.

A ša dopisnizu pschihwata pateził do domišny i došim lištom i narodnizam nana. Wješele bē wulke, hdyž šebi nan i njeho wuwali šaschził ša tobaš, pěnuje, haj wuměwšy wot šyna šamého wudželany. Šo studželiz bē wješela wjele a došč a tež něhdže druhdže: pola šukodžiz. Marka, psches tamny po- strow hižo pschewapjena, bu i lištom swješlena! Njemoežata wječor hašle, pschindže dopoldnja hižo, prajo wěšo, šo čže wujej šbože pschecž a jemu šobšaku wot pošlednjeho řěšanja pschinješč, woprawdže pak Jana dla. A hdyž šo tuczi tšo džělichu, bēchu psches jene, šo dyrbi šanej Bože džěčžo bohacže nawobradžicž. —

Džen 24. hodownika šedžesche Jan na želesnizu a bližesche šo domišnje. Bē blědy. Wjes džiwa to, hdyž bē schyri dny přjedy hašle i šhorownje, wustrowjenu drje, tola niz hiščeže strowy, w džěle drje hižo šašo, tola niz žhle! Ščěhwi Špan- dawšesje nozy bēchu jeho na šhorowžo a do šhorownje pschi- njěšle, hdyž bē dobrý tydžēi pola šwojeho mišhra podželał. Tuton bē jemu tež radlubje něš něšto dnjow ša hody pschi- dal, jako bē Jan jeho wo to prošyl, šlubjo, šo potom i nowymi a i žhlumi mozami šobudžela. Domoj njebē ničžo wo šho- rjenju pišal, tež niz, hdy pschijědže. Čhysche jich pschewapicž, šebi myšlo, šo jeho hašle na hodownicžku woczakuja, dokelž bē w jentym lišče pišal, šo je hač do pošlednjeho dnja wjele džěla.

Wječor je. Šemšcherjo šu dom i Božeje nozy, tež studže-

lina i Marku. Studžela bē tón ras dyrbial domach wostacž a dom štrašowacž. Tam a šem po wšy šo wofna roškwětlachu. Bože džěčžo džěšche čži che psches wječ a wobradžesche. Tež pola studželiz šo šwěčža po šwěčžy šašwěčži na hodownym šchomiku. „Wjes hodowneho šchomika žane hody!“ tak to pola studželiz řěčiče, tež hiščeže jako bē Jan wulki. A hdyž hodowneho šchomika ujeje, tam pobrachuje něščo, niz tón šchomik pschede- wščēm, nē to wěrne džěčžaze hodowne šawješelenje wutrobny. Studžela pschimasche ša bibliju, šo by pod hodownym šchomikom pschecžital hodow wulki ewangelion. Tu na dobo šo wotewrja durje a šastupi — Jan!

„Nano! Jano!“ — „Nano, maczi!“ A tšo šo witaja wutrobnje. Ššnadž wobl šamo prajicž, wutrobnjicho hač hdy přjedy. A wješelscho, hač přjedy, šlincžesche nanowý šloš, pschipowjedajo wješelu potwješč Bethlehemsku. A macž šo pschi- šamnje i ščěrlušchom hodowneho wješelenja, radowanja. A Jan! Macžerny šloš bē šedy wulincžal, tu leži šhu jej i no- homaj a plaka jej do šlina.

Šchtož tam w čžichej hodownej šštwicžy šo poda pschi- šwěčžach hodowneho šchoma, to štaj šaršchej jeno šlyšchalaj a hodowny jandžel, to jenož tuczi tšo wjedža a Jan — a woni mjeleža. To jene jenož wjedžesche potom tež th, jelt šo i čžicho psches wofna hladašche, šo ščōncžnie šaršchej a šhu ššupicžy i ho- downemu šchomikej, šo bychu šebi wobradželi; na woblčžach wščěch tšjōch pak bē hodowne wješelenje a i woczšow, hiščeže šlyšajtych, došhwajšche šo hodowna džafna radosč, šwědežo wo tym, šo tutym, kiž wobradžecž šebi čžedža, hižo bu wobradžene najpřejšči hodowny dar. A niwěšch-li šajli, pscheradžu čži: šaršchima! luby šhu, a šhnej lubaj šaršchej! —

Tu wotewrja šo šako durje a šastupi — Marka! —

Šyřej a šat.

(Džen 19. hodownika.) Našcha Šakša ma něš nowe, a to šocialistishe knježerstwo, kotrež šo šepjera na tu wjetschinu jeneho žhleho šloša w krajnym šejnje. Tšjōch jeho ministrow šu nje- wotwišni, tež minister kulta. Šod tutym ministerštwom dyrbi

Wótče našch, kiž šy w njebjesach

(Šofracžowanje.)

Teho dla, šo psches to mjeno „našch Wótž“ ty kaž psches šafne wofno hladašch, hluboko do jeho bōisšeje wutrobny, kotraž šo i wěc nej lubošču i nam ludžom hōri. Šraj dha, mjeno tajšeho Wótža čžesčicž, šhwalicž, pošbēhowacž, jeho bōisšu lubošč wščēm wědomru čžinicž, pschipowjedacž, je šawěšče tōn najrješšči nadawł Božich džěčži, — a tak tež twōj: Šaj, našcha šwjata pschi- šluchnosč, našche powołanje je, wšcho šchtož jenož ša- mōžemy, čžinicž, šo mjeno naššeho njebjesšeho Wótža budže šwjecžene, budže šjawne čžinjene, jako to wěczne žōrlo lubošče, i kotrehož šo jeho Wótžowška lubošč njepšchestajnje žōrli, — budže šjawne čžinjene jako to ščōncžto lubošče, kotrež ženje njepšchestanje, šo i lubošču nam čžlowjekam šwěčžicž; šo šjawne budže čžinjene, šo tuton našch njebjesči Wótž je naš wšchčē tak lubowal, šo je šwojeho jenicžšeho, narodženeho Ššyna dał, šo bychu wšchitzy, kiž do njeho wěria šhubjeni njebyli, ale wěczne žiwjenje mēli. — Wopomni to we twojej wutrobje ty thory, šubjenu, domapytany ščesčōno! tale jeho bōisša lubošč šo žōrli, šo by tež ty čžerpal i njese pošhljenje, troscht, wšchewjenje, haj, šo by mēł wěczne žiwjenje. A runje

i tym, šo čžerpajšch a šo mozuješch tuteje jeho lubošče a šo na to špuschčesch, šo wón tež tehje lubuje, runje i tym ty šwjecžič jeho šwjate mjeno jako jeho lube Bože džěčžo a to ščōncžto jeho bōisšeje lubošče šwěčži, šo ōy tež ty w jeho čžoplych mišch pruhach šo šhrēł, wōžiwil i nowewu žiwjenju we doměrenju na jeho pomoz, šchit, šwarnowanje a žohnowanje. Ty drje po twojim wěrenju we twojej šhorosčzi, šladosčzi, šrudobje domapytanju, nje- mōžesč wjele, haj šnadž ničžo i čžesčzi twojeho Wótža a i čžesčzi jeho mjena čžinicž. Njeoraj tak. Tak řěčecž šo Božim džěčžom njěšlucha. Čžin to, šchtož mōžesč. A ty mōžesč, hdyž jenož čžesč. Budž tež we twojej šhorosčzi, twojim šchiznu, twojej šrudobje jeho džěčžo we ponižnosčzi, w pošluchnosčzi, w řěčōnosčzi, w doměrenju do njeho, w podacžy a šlubjenju na jeho puezach, šo wšchitzy, kiž čže widža a šlyšcha, i tobu wobthadžaja, tōn šacžičesč maja, twōju šhorosč, twoje čžerpjenje, twōj šchiz čžesč ty jako Bože džěčžo, Bohu twojemu Wótžei i čžesčzi a šhwalbje wješč, jako mały a šwadny pschinosch i šwjec- čenju mjena twojeho njebjesšeho Wótža. Ty wěšch řerje, šo džěčži mjeno šwojeho nana do hašby pschinješku še šwojim njepōczžiwym, njehorŋym žiwjenjom a hrěschnym, bjesbōžnym šadžerženjom — a šašo, ty tež řerje wěšch, šo pětne šadžerženje, ščesčžjanishe žiwjenje mjeno jich

ko, kaž je minister kulta pschisjewil, wulzy wažna wěz dželenja stata wot zyrkwoje wuradźowacž a rosrifacž. Chzemy pak do-
čakacž, hnadž tuto tak sestajane knježerstwo, kotrež ma po sdaczu
zplyt prawu stronu wot demokratow hacž do němstkonazionalnych
pschecziwo hēbi, wotendže a tutón haſle ſwoleny hejm rosenidže,
prjedy hacž tuta wěz f doroskudženju pschidže.

Escejm ma hodowne próbdninu. Eswoje přenje poškedenje
w nowym lēcže je na džen 6. januara položil, froshyniſch, luby
berbſki čitarjo, luba berbſka čitarka, na džen 6. januara, abo
ſo eži tutón džen f tvojim njech tež niž prawym mjenom mje-
nijemj, na hwojedžen tšjōch kralow! Wōn chze f najmjeišcha tu
wopofajacž, ſo móže ſe hwoiſch ſlowow tola tež ſtutki ſežinicž.
Je tola ſhwatajzy kaž ſchuleč do hodownych próbdninow na
pschedpoſlednim dnu, pjatk, 17. hodowniſka, wobſamknyl, ſo je
ſa Saſſu jako ſalonſki hwojaty džen ſbēhnjeny hwojedžen nje-
nija abo tšjōch kralow a tehorunja přeni pokuiny džen. To bē to
ſlowo! A tón ſtutk, ſo ſa hwoj přeni dželanow džen w nowym
lēcže ſežini tutón hwojedžen! A hnadž njeje bjes wotpoſhlada,
ſo je jedyn dnyf na dnjowym porjedže tuteho 6. januara to wu-
radźowanje wo doſhodach duchownych!

Naſcha krajna zyrkej je hižo dlēžſchi ežaž do teho poſtajiſa,
ſo hwojedžen ſjewjenja hwojeczi zyly taž hewaſ, a ſo na nim wo-
prujemj, kaž dotal, wopox ſa niſhionſtowo mjes pōhanami. Duž
tež nětko wiſchitzy niž jenož kaž hewaſ, nē lēpje, bóle hiſcheže
hwojeczynj tutón džen kōždy w hwojei woſadže a we hwojim Bo-
žim domje a dajmj temu ſjawneho wurafa psches to, ſo hwo na-
ſche Bože domj na tutym dnju pokuiſche hacž hewaſ!
A to njech je mjenje proteſt pschecziwo tutemu ſakonjej, ſa kotryž
hwo ſi wurafacžoni němſkonazionalnych, wiſchē ſtronj hlokowale,
f tym jōn tež njepowalimj! Nē, wjele bóle budž to proteſt psche-
czitwo temu njezyrkwinſtemu a njeſcheczanſtemu duhej, kotryž
mozg nabywa po naſchim kraju a ludu! Ale tež pschecziwo temu
tole hame njeponha! To ſjawne proteſtowanje dnybi bycz trow-
rjene a wjedzene wot ſmutſkneho pschekwēdczenja a roskudženja
ſa ſcheczanſku wēru a zyrkej! Tuteho duž wuproſchmj hēbi, a
tekož móžno, wobradžmj hēbi f hodam! To budža bohate hody!

nana f ežeſeju a ſhwablu wobdadža. taž je tež f Božim
džecziwi: wone hwo pak taž žiwe, ſo psches to mjeno jich
njabieſkeho Wōtza budže ežeſežene a hwojeczene, pak hanjene
a wotſwecžene. Ty tola ani jenicžke wolkemienje nje-
dwehujetſch na tym, ſo je twoja naſhwojecziſcha pschikluſch-
noſež wiſcho f hwojeczenju Božeho mjeno ežinicž. Haj, tebi
hwo pschiteji, wiſcho ežinicž, ſo hwo wono jako Bože ſlōnczko
na njebju jaſnje a kraſnje hwoeczi. Dha jacžer wot tebe
wiſcho, ſchtož kaž ežorne mrōczele tole ſlōnczko tebi ſacžericž
chze. ſo by taž wo tym hwoeczenje wotwožik, tež twoja
khorosež. twoje ežerpjenje, twōj kchiz chzeſch na woltač Boži
położicž jako wovor f ežeiczi a ſhwabje twojeho njabie-
ſkeho Wōtza!

Wōtze naſch . . . pschidž f nam twoje kraleſtowo . . .
Hdyž naſ naſch luby Sbōžnik taſle wuczi a nam pschi-
kaže hwo dale modlicž ſa pschidženje a roſchērenje Božeho
kraleſtwa, dha naſ f tym wiſchēch bjes rosdžela maľnych a
wulkich, ſtrownych a khornych, mužſkich a žōnſte, mlodych a
ſtarych; do ſluzby bōžſkich bēdžerjom wola. Wly njeſmjemj
Božemu kraleſtwu na puczu ſtejecž, jo ſadžewacž, ale ežim
bóle jemu pucz pschihotowacž, jo hajicž, jo roſchēricž
pomhacž, ſo wōn, naſch njabieſki Wōtz w naſchich wutrobach,
we naſchich hwojbach, woſadach, naſchim kraju, naſchim
naſchim ludže knježi, — niž jenož w zyrkwi. — Temu

S bliſſa a f daloka.

W Lubiju wotmē hwo wutoru, 14. dezembra; diōzeſanſta
ſhromadžiſna Lubijſkeho zyrkwinneho křeža; te druge zyrkwine
křežy hwo podobne ſhromadžiſny wuhotowale, tač Budyſchſki
hwojedu, 15. dezembra. Słowny dnyf ſhromadžiſny bē roſprawa
wo džele hwoody a rosmotwa wo tutym. Sawodne ſlowo mē-
jeſche wōdžer ſhromadžiſny f zyrkwinu rada Roſenkranz; w tu-
tm wōn naiſponni, ſo hnadž to ta poſlednja diōzeſanſta ſhro-
madžiſna, kotruž wotmēwa — jeſi ſo tōn bēh tajſki, kajliž je
nětkle wotſchany wot tych, kiž po hwojei myſli zyrkej wot ſtata
džela. Słownu roſprawu poda hwođala f. lic. theol. ſarač Mrō-
ſaſ-hwođiſcheczanſki, nam połažo, tač je hwođa wutworjena, tač
džela, a pschedy wiſchēm, ſchto je w jeje poſlednim poškedenju,
kotrež hwo-7. hodowniſka ſlōnczi, doſonjaſa. Hwo někotrych niſchych
ſaſtojniſkich wosjewjenjach pschikamkny hwo rosmotwa wo tutej roſ-
prawje. Chonichmj pschi tym tež, ſo hwo hwođa w pschichodnym
mēhazu jažo ſeđže; ma tola hiſcheže wjele a tych najmuſniſchich
dželow doſonjecž, to najmuſniſche, to nowoſarjadowanje naſcheje
zyrkwoje, pak hodži hwo haſle potom doſonjecž, hdyž je zyrkej wot
ſtata dželena.

W Budyſchinje ſeđže hwo ſchtwōrk, 13. januara noweho
lēta, popoldnuju w 3 hodž. konferenca berbſkich duchownych wo
Eſerbſkim domje. Emēje hwo ſe wiſchelatimi wažnymi wēzarſki
ſabēracž; jena f nich hwo berbſke ſpēwarſke knihi. Starj naſkad
je nimale roſpschedaty. Duž dnybja hwo ſpēwarſke f nowa ežiſch-
ežecž. Braſcha hwo jenož, hacž te ſtare, kajtež nětkle hwo, abo hacž
jene zyly f nowa ſeſtajane a ſjadowane abo hacž te ſtare f jenym
dodawkom. Eſerbſke lētaſi abo lēczaze ſopjena hwo dalſcha niſna
wēz, nětkle w ežažu zyrkwinkeho a zyrkwi njeſchecželneho hiba-
nja. A temu dale wiſchelatkeho, ſchtož ſe hwoody pschidže, a
druheho.

W. w B. ja Nowe lēto. — M. w M. ja hwojedžen ſjewjenja.

Samowity redaktor: ſarač Wyracž w Roſkacžizach.
Ežiſchēž a naſkad: Esmolerjež knihicžſchecžernja, ſap. druſtowo
f wobmj. ruk. w Budyſchinje.

zplyt hwoēt je wiſchēmi ludami poddany bycz ſo my wiſchitzy
jako Bože džeczi jemu ſluzimj; pod jeho hwojatej khorhoju
ſtejimj a hwo bēdžimj pschecziwo wiſchemu. ſchtož jemu pod-
dane njeje; ſchtož hwo jemu pschecziwi, a jemu jeho móž a
kraleſtowo pobicz chze. S jenym ſlowom nami f tutej
prōſtwu naſch luby Sbōžnik poruczi wiſchecziwo wiſchemu,
ſtemu, njech ma wono mjeno kajtežtuliz chze, a njech hwo
wono hdyčžtuliz namaka, wōjnu, krotu, njeſchecžajnu wōjnu
wjeſež. — So bychmj psches to pokafali, my ſtejimj ſa
naſcheho njabieſkeho Wōtza kraleſtowo, nam wiſcho na tym
leži, my hwo hwoēru probujemj ſa to, ſo by majeſtoſež jeho
hnady, jeho wōtzowſkeje luboſeže, nad zylym hwoētom,
wiſchēmi ežowjekami knježiſa; ſo jeho kraleſtowo hnady wiſchē
kōnzy hwoēta wopichja, a wiſchitke ludy hwo psched jeho
trōnom pokorjeja, na kotrymž kral luboſeže, Wōcžez wiſcheje
hnady trōnuje. Jow nam naſch luby Sbōžnik chze wo-
ſebje woczi wōtre ežinicž, ſo bychmj to ſa hwoju hwojatu
pschikluſchnoſež džerželi, wiſchēm tym f temu pomhacž, ſo
bychu tež mēſchecžanſke prawo tuteho Božeho kraleſtwa do-
ſtali, kiž jo hiſcheže nimaja. —

(Pſchichodnje dale.)